

DET SUNDHEDSVIDENSKABELIGE FAKULTET

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet omfatter følgende institutter:

Institut for Medicinsk Biologi (IMB)

Institut for Sundhedstjenesteforskning (IST)

Institut for Idræt og Biomekanik (IOB)

Klinisk Institut (KI)

Institut for Regional Sundhedsforskning – Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum (IRS-SSF)

Retsmedicinsk Institut

Biomedicinsk Laboratorium

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet omfatter endvidere:

Forskningsenheden for Tromboseforskning, Esbjerg

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har andel i følgende tværfakultære institutter:

Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering (CAST)

Center for Proteomanalyse

Under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet hører følgende studienævn:

Studienævn for Medicin

Studienævn for Klinisk Biomekanik

Studienævn for Idræt og Sundhed

Studienævn for Folkesundhedsvidenskab

Studienævn for Den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse og Suppleringsuddannelsen

Studienævn for masteruddannelsen i rehabilitering

Studienævn for Ph.D.-uddannelsen

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetssekretariat

Ledelses- og dekankontor

Fuldmægtig *Henrik Elmelund* (til 31. maj)

Fakultetssekretær *Hans Evermann*

Fuldmægtig *Torben Durck Johansen* (fra 1. august)

Overassistent *Anette Kiilstofte*

Erhvervssproglig fuldmægtig *Elisabeth Lohmann*

Web-koordinator *Rie Zimmer Rasmussen* (fra 1. august)

Forskeruddannelsens sekretariat

Erhvervssproglig fuldmægtig *Gitte Halling*

Korrespondent *Hanne Lena Rasmussen*

Enheden for Uddannelsesudvikling

Klinisk lektor *Magnus Petersen* (fra 1. januar)

Amanuensis *Lone Laursen* (til 31. august)

Amanuensis *Jakob Ousager*

Forskningsassistent *Lasse Bugge* (til 30. november)

Pædagogisk konsulent *Merete Munk*

Korrespondent *Anne Grete Petersen*

Chefkonsulent *Birgitta Wallstedt*

Studiesekretariatet

Overassistent *Susanne Nicolaisen*

Assistent *Ulla Willatzen Olsen*

Overassistent *Lene Kroløkke Pedersen*
Overassistent *Christina Pytlick*
Korrespondent *Bodil Theilade*, IMB (til 31. januar)
Kontorfuldmægtig *Jane Westergaard*
Overassistent *Yvonne Ørnebjerg* (fra 1. februar)

Uddannelsessekretariatet, Winsløwparken

Undervisningssekretær *Kirsten Jørgensen*, KI
Koordinator *Tine Nielsen* (fra 1. januar)
Undervisningssekretær *Pia Skovlund*, IST

Uddannelsessekretariatet, Campus

Undervisningssekretær *Rigmor Jepsen*, IMB
Undervisningssekretær *Anni Johansson*, IOB
Undervisningssekretær *Eva Justesen*, IOB

Uddannelsessekretariatet, Esbjerg

Undervisningssekretær *Dorthe Sjørlev Rasmussen*

IT-funktionen

IT-administrator *Thomas Christensen*, IST
IT-medarbejder *Uffe Gaden*
IT-medarbejder *Lars Hvidberg*, IST
IT-medarbejder *Jan Panduro Jensen*, KI
IT-medarbejder *Niels Ganer Jespersen* (fra 1. oktober)
Sekretær *Anette Kilstofte*
IT-medarbejder *Tim Kirketerp* (fra 1. oktober)
Teknisk tegner *Margrethe Krog*
IT-chef *Ole Lammert*
IT-medarbejder *Torben Pieler*
IT-medarbejder *Herluf Rasmussen*, IMB

UNDERVISNINGSPRISEN

Undervisningsprisen blev tildelt Steen Walter

INSTITUT FOR MEDICINSK BIOLOGI (IMB)

Instituttet består af 3 forskningsenheder:

Anatomi og Neurobiologi
Fysiologi og Farmakologi
Immunologi og Mikrobiologi

Institutledelse

Institutleder:
Professor *Jens Zimmer Rasmussen*

Institutbestyrelse:
Professor *Peter Bie*
Professor *Bente Finsen*
Professor *Jens Zimmer Rasmussen* (formand)
Docent *Torben Johansen*
Lektor *Børge Teisner*
Laboratorietekniker *Bodil Kristensen*
Laborant *Lise Schrøder*

Administrative sektioner / forskningsenheder:

Anatomi og Neurobiologi, sektionsansvarlig og forskningsleder professor *Bente Finsen*
Immunologi og Mikrobiologi, sektionsansvarlig lektor *B. Teisner*, forskningsleder professor *Uffe Holmskov*
Fysiologi og Farmakologi, sektionsansvarlig professor *Peter Bie*, forskningsleder professor *Ole Skøtt*

IMB fællesfunktioner:

Institutsekretariat

Institutsekretær *Anne Marie Bredmose*
Regnskabsassistent *Rikke Clausen* (barselsorlov fra 25. april)
Vikar for regnskabsassistent *Vicki Thorstensen* (fra 1. februar)

Oprensningen

Medhjælper *Anne Birthe Lindal Hansen*

IT-funktionen

Herluf Rasmussen (til 30. juni, 18 timer pr. uge)
Uffe Gaden (fra 1. oktober, 18 timer pr. uge)

Værksted- og konservatorafdeling

Laboratiebetjent *Bent Bækdal*
Ingeniørassistent *Arne Larsen*
Laboratiebetjent *Kaj Nielsen*
Elektronikingeniør *Jens Ole Pedersen*

Institut for Medicinsk Biologi deltager i kompetenceudviklingsprojektet Kompetencerejsen arrangeret af Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling (SCKK), repræsenteret ved Boye L. Jensen, Ida Tornøe, Charlotte Harken Jensen og Jens Zimmer Rasmussen. Som led i projektet har et fællesforum af laboranter og Ph.D.-studerende arrangeret og afholdt 3 Metodeseminarer i 2003.

Anatomi og Neurobiologi

Professor, dr.med. *Bente Finsen*

Professor, dr.med. *Jens Zimmer Rasmussen* (institutleder)

Lektor *Hans Albert Bøye*, Ph.D.

Lektor *John Chemnitz*

Lektor *Ishar Dalmau*, Ph.D. (fondslønnet)

Lektor *Jan Bert Gramsbergen*, Ph.D.

Lektor emeritus, dr.med. *Bent Collatz Christensen*

Lektor emeritus, dr.med.vet. *Ellen Holm Nielsen*

Adjunkt, cand.scient. *Birthe Jakobsen*, Ph.D. (innovations postdoc)

Adjunkt, cand.scient. *Morten Meyer*, Ph.D.

Adjunkt, cand.med. *Frantz Rom Poulsen*, Ph.D. (fra 1. marts)

Adjunkt, cand.scient. *Annette Møller Dall*, Ph.D. (15. februar-14. juli)

Forskningsstipendiat, cand.scient. *Michael Meldgaard*, Ph.D.

Skolarstipendiat, stud.med. *Morten Blaabjerg*, Ph.D. (Ph.D.-studerende indtil 31. marts)

Skolarstipendiat, stud.med. *Robin Colwell* (fra 25. oktober)

Skolarstipendiat, stud.med. *Helle Hvilsted Nielsen* (prægraduat forskerstuderende indtil 31. august)

Skolarstipendiat, stud.med. *Christian Bonde Pedersen*, Ph.D. (Ph.D.-studerende indtil 31. marts)

Gæsteprofessor *Trevor Owens*, Ph.D.

Gæsteforsker, reservelæge *Bjarne Winther Kristensen*, Ph.D.

Gæsteforsker, civ.ing. *Jens Noraberg*, Ph.D. (NeuroScreen ApS)

Gætestuderende, portugisisk Ph.D.-studerende *Liliana Bernardino* (3. november-19. december)

Gætestuderende, stud.med. *Mette Tanvig* (prægraduat forskerstuderende indtil 31 januar)

Gætestuderende, portugisisk Ph.D.-studerende *Sara Xapelli* (3. november-19. december)

Laborant *Dorthe Frederiksen Bramsen* (orlov)

Laborant *Maibritt Vang Damm*

Bioanalytiker *Randi Godskesen*

Laborant *Lene Jørgensen*

Instruktionslaborant, bioanalytiker *Dorte Lyholmer*

Laboratorietekniker *Inge Nielsen*

Sekretær *Elsebeth Orthmann* (deles med Immunologi og Mikrobiologi)

Bioanalytiker *Anni Petersen* (barselsorlov fra 1. november)

Laborant *Susanne Petersen*

Laboratorietekniker *Inger Margrethe Rasmussen*

Korrespondent *Bodil Theilade* (fra 1. marts)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Signe Farsø Bomholt (erhvervs-Ph.D.-ordningen sammen med NeuroSearch A/S, Ballerup)

Pia Søndergaard Jensen (forskningsassistent 1. januar-30. juni)

Rune Ladeby

Kate Lykke Lambertsen

Birgitte Laursen (erhvervs-Ph.D.-ordningen sammen med Zeeland Pharma A/S, Glostrup)

Lise Lyck (barselsorlov til 13. maj)

Maria Montero (internationaliserings-stipendiat, forskningsassistent 1.-31. januar og 1. april-31. juli)

Martin Wirenfeldt Nielsen

Nina Drøjdahl Lomholt Ryg (barselsorlov 14. januar-1. december)

Prægraduat forskerstuderende pr. 31. december:

Anne Mikkelsen

Minna Riishede

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat 6 undervisningsassistenter og 64 instruktører, som i alt har undervist i 2917 konfrontationstimer.

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Felix Elortza, Ph.D., Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet (6. maj). Professor Per Hartvig, Uppsala PET Centrum, Sverige (12. maj). Srecko Gajovic, Ph.D., Croatian Institute for Brain Research, University of Zagreb, Kroatien (24. juni). Associate professor João Malva, Ph.D., Center for Neuroscience, Institute of Biochemistry, University of Coimbra, Portugal (18. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Blaabjerg har deltaget med poster i 33rd Annual Meeting of Society for Neuroscience, New Orleans, USA (8.-12. november) og i symposiet Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december).

J. Chemnitz har deltaget med poster i VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin (3.-6. september) og med foredrag i Odense Occasional Osteology Seminar no. VIII (23. september). Han er medlem af Advisory Board i forbindelse med udgivelse af Gray's Anatomy for Students, medlem af Studienævn for Klinisk Biomekanik og medlem af Studienævn for Logopædi.

A.M. Dall har deltaget i Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni).

I. Dalmau har været inviteret foredragsholder ved 23rd European Winter Conference on Brain Research, Les Arcs, Frankrig (11.-15. marts), har holdt foredrag ved Vall d'Hebrón Hospital, Barcelona, Spanien (13. maj) og ved Trueta Hospital, Girona, Spanien (16. maj), deltaget med poster i VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin (3.-6. september), i Nobel Minisymposium, Karolinska Institutet, Stockholm (13. oktober) og ved Neurodagen, Københavns Universitet (31. oktober). Han har deltaget i symposiet Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december). Han har undervist i lymfoide organer ved kursus i Anatomi for Biomedicinere og i hjernens udvikling ved kursus i Neuroanatomi for Logopædistuderende, Syddansk Universitet.

B. Finsen var hovedtaler ved Serono Nordic Vintermøde vedrørende Multiple Sclerosis, Geilo, Norge (16.-19. januar), holdt inviteret foredrag ved 23rd European Winter Brain Conference on Brain Research, Les Arcs, Frankrig (11.-15. marts) og deltog med foredrag ved Scleroseforeningens fondsdeltagermøde (10. april). Hun har sammen med sin forskningsgruppe organiseret og afholdt plenary-forelæsning ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni). Hun har afholdt seminar ved NeuroSearch A/S (17. juni) og været inviteret hovedtaler ved VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin (3.-6. september) og holdt inviteret foredrag ved efterårsmøde i Dansk Selskab for Neurovidenskab (24. november). Hun er medlem af Styregruppen for Logopædi, bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Neurovidenskab, medlem af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd ved Syddansk Universitet. Hun har haft ad hoc bedømmelsesopgaver for Canadian Society of Multiple Sclerosis og undervist i Dyremodeller i neurologisk forskning ved Postgraduat Kursus i Dyreforsøgskundskab og i Mikrokirurgiske teknikker i neurologisk forskning ved Postgraduat Forskeruddannelseskursus i Mikrokirurgi, Syddansk Universitet.

J.B. Gramsbergen har deltaget med poster i European Society for Neurochemistry Conference on Advances in Molecular Mechanisms of Neurological Disorders, Warszawa, Polen (1.-4. juni), med foredrag i Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni) og med

foredrag ved 10th International Conference on In Vivo Methods, Stockholm, Sverige (24.-27. juni).

B. Jakobsen har holdt foredrag ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni) og inviteret foredrag på NsGene A/S, Ballerup (12. september).

P.S. Jensen har deltaget i Joint Meeting - Danish Stem Cell Research Doctoral School (DASDOC) and Danish Stem Cell Research Center (DASC), Nyborg (27.-28. marts), i 10th Annual Meeting of the Nantes - Stem cells and Transplantation, Nantes, Frankrig (19.-20. juni), i 3rd Annual Meeting of Society for Neuroscience, New Orleans, USA (8.-12. november) og i symposiet Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december).

R. Ladeby har holdt foredrag ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni), deltaget med poster i VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin, Tyskland (3.-6. september), i 4th ESNI Course i Barcelona, Spanien (28. september-1. oktober), i Nobel Minisymposium, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige (13. oktober) og i symposiet Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december).

K.L. Lambertsen har deltaget i møde i Dansk Selskab for Neurovidenskab, København (17. marts), med foredrag i Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni), med poster i VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin, Tyskland (3.-6. september), med poster i Nobel Minisymposium, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige (13. oktober) og deltaget i Neurodagen, København Universitet (31. oktober). Hun har deltaget i udvalget for Fællesforum for laboranter og Ph.D.-studerende som led i kompetenceudviklingsprojekt ved Institut for Medicinsk Biologi og har demonstreret cerebralt iskæmi indgreb på mus ved Postgraduat Kursus i Dyreforsøgskundskab, Syddansk Universitet (27. august).

L. Lyck har holdt foredrag ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni), deltaget som assisterende underviser og kursUSDeltager samt med poster ved den internationale FENS/IBRO sommerskole Development and Plasticity of the Human Cerebral Cortex, Dubrovnik og Zagreb, Kroatien (20. september-4. oktober) og med poster ved Neurodagen, Københavns Universitet (31. oktober).

M. Meldgaard har forestået praktisk demonstration af kvantitativ PCR-teknik ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni) og deltaget med poster i Nobel Minisymposium, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige (13. oktober).

M. Meyer har holdt inviterede foredrag i Dansk Rotary Club, Tarm (26. marts), i Dansk Parkinsonforening, København (9. april), ved Biokemi og Molekylærbiologi, Syddansk Universitet (25. april), i Dansk Cellebiologisk Forening, Odense (26. april), ved Det Nødvendige Seminarium, Ulfborg (21. maj), i Dansk Parkinsonforening, Pindstrup (18. juni), ved PhysPharm 2003, Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology (12. oktober), i Dansk Parkinsonforening, Helsingør (22. oktober), ved MR Research Center, Skejby (23. oktober), i Ungdommens Naturvidenskabelige Forening, Odense (30. oktober), i Dansk Parkinsonforening, Roskilde (14. november), i Dansk Neurologisk Selskab (17. november), i Dansk Selskab for Neurovidenskab (24. november) samt ved Planning Meeting, ScanBalt Stem Cell Research Network, Nyborg (28. november). Han har deltaget med foredrag ved møde i Dansk Center for Stamcelleforskning (DASC), Nyborg (27. marts), med poster ved Society for Neuroscience, 33rd Annual Meeting, New Orleans, USA (8.-12. november) og i Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i

Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december). Han har været chairman ved 14th Annual General Meeting, Network of European CNS Transplantation and Restoration (NECTAR), Amsterdam, Holland (5. december). Han er formand for NatSund-Udvalget, Syddansk Universitet, medlem af bestyrelserne for Dansk Center for Stamcelleforskning og Forskerskolen for Stamcelleforskning og Relaterede Teknologier samt council member ved Society for International Neural Transplantation and Repair og board member ved NECTAR.

M. Montero har deltaget i 2. årsmøde for deltagerne i EU-projektet Organotypic brain slice cultures as an alternative to animal testing in vivo, Odense (11.-12. januar), i Joint Meeting of the Danish Stem Cell Research Center and Doctoral School (DASC og DASCDOC), Nyborg (27.-28. marts) og i 3rd International Symposium on Neuroprotection and Neurorepair, Magdeburg, Tyskland (7.-10. maj).

H.H. Nielsen har holdt foredrag ved Second Annual OAK Meeting, Odense (13.-14. juni), har deltaget med poster i VI European Meeting on Glial Cell Function in Health and Disease, Berlin, Tyskland (3.-6. september) og i 4th ESNI Course i Barcelona, Spanien (28. september-1. oktober).

M.W. Nielsen har deltaget i Nobel Minisymposium, Karolinska Institutet, Stockholm (13. oktober).

C.B. Pedersen var repræsenteret med poster ved Society for Neuroscience, 33rd Annual Meeting, New Orleans, USA (8.-12. november) og deltog i symposiet Brave New Medicine - A Human Embryonic Stem Cell Symposium arrangeret af Den Britiske Ambassade i Danmark og Forskerskolen for Stamcelleforskning, København (2. december).

F.R. Poulsen har deltaget med foredrag og poster ved Joint Meeting Danish Stem Cell Research Center and Doctoral School (DASC og DASCDOC), Nyborg (27.-28. marts), med poster ved Neurodagen, København, (31. oktober), med poster i 33rd Annual Meeting of Society for Neuroscience, New Orleans, USA (10.-15. november) samt med foredrag i Dansk Selskab for Neurovidenskab, Odense (24. november).

M. Tanvig har deltaget med poster i 3rd International Symposium on Neuroprotection and Neurorepair, Magdeburg, Tyskland (7.-10. maj), med foredrag i Tenth Annual Meeting of the Nantes - Stem cells and Transplantation, Nantes, Frankrig (19.-20. juni) og var repræsenteret med poster i symposiet Neural Stem Cells and Brain Repair, Prag (7.-10. juli).

Jens Zimmer har i perioden januar-august som institutleder og sammen med 3 medarbejdere ved IMB deltaget i Kompetencerejsen, et kompetenceudviklingskursus arrangeret af Statens Center for Kvalitets- og Kompetenceudvikling, København, og har i samme periode deltaget i kursus om forskningsledelse arrangeret af Handelshøjskolen i København. Han har været bedømmer og ekstern opponent ved Ana Paula Silvas Ph.D.-afhandling Neurotoxicidade e neuroprotecção no hipocampo: Papel dos receptores do neuropeptídeo Y ved Center for Neuroscience of Coimbra, University of Coimbra, Portugal (6. januar), været arrangør af 2. årsmøde for deltagerne i EU-projektet Organotypic brain slice cultures as an alternative to animal testing in vivo, Odense (11.-12. januar), holdt foredrag om stamcelleforskning ved møde mellem repræsentanter for Dansk Industri og Syddansk Universitet, Forskerparken, Odense (17. januar), deltaget som chairman og med posters i fællesmøde for Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi og Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi, Odense (22. januar), deltaget som inviteret panelmedlem i høringen Embryonale stamceller: Høring om anvendelse af stamceller i forskning og behandling arrangeret af Teknologirådet og BIOSAM på Christiansborg, København (23. januar), deltaget i Forskningsstyrelsens årsmøde ForskningsForum, København (24. februar) og undervist om stamceller ved Ph.D.-kursus ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet (26. februar). Som leder af Dansk

Center for Stamcelleforskning (DASC) har han sammen med Udviklingsafdelingen, Odense Universitetshospital været medarrangør og oplægsholder ved MTV-mødet Stamceller- fra forskning til behandling, Odense (25. marts), og som leder af DASC og Forskerskolen for Stamcelleforskning og Relaterede Teknologier arrangeret 1. fælles årsmøde for stamcellecentrets og forskerskolens medlemmer, Nyborg (27.-28. marts). Han har deltaget som inviteret oplægsholder i Debataften om bioret og stamcelleforskning, Juridiske Studenters Forening, København (3. april), forelæst i tilvalgskursus i medicinsk historie, Syddansk Universitet (7. april), deltaget med inviteret indlæg i åbningen af fotoudstilling med videnskabsfotograf Lennart Nilsson, Museet for Fotokunst, Brandts Klædefabrik, Odense (30. april), deltaget i interview om stamcelleforskning i Viften, et TV program for døve (3. maj), deltaget som chairman og inviteret forelæser i 3rd International Symposium on Neuroprotection and Neurorepair, Magdeburg, Tyskland (7.-10. maj), deltaget i fortløbende bedømmelser af ansøgninger til Life Sciences-delen af EUs 6. rammeprogram, Bruxelles, Belgien (14.-16. maj, 4.-6. juni), deltaget med poster i symposiet Neural Stem Cells and Brain Repair, Prag (7.-10. juli), deltaget i planlægningsmøder vedrørende ansøgning om stamcelleprojekt til EUs 6. rammeprogram, Padova, Italien (21. juli, 22. september), arrangeret forskningssamarbejds møde i Odense med EU-partnere fra Leibniz Institute og firmaet KeyNeuroTek, Magdeburg, Tyskland (12.-13. august), deltaget i konferencen Relevance in Medical Education arrangeret af Association for Medical Education in Europe, Bern (31. august-3. september), været arrangør og chairman ved symposiet Stem cells in neurobiology ved Scandinavian Congress on Physiology and Pharmacology, Odense (12. oktober), deltaget med posters i 33rd Annual Meeting of the Society for Neuroscience, New Orleans, USA (7.-12. november) og holdt inviteret foredrag om stamcelleforskning ved Neurologisk Selskabs generalforsamling, København (17. november). Han har været medarrangør af workshop om medarbejderudviklingssamtaler (MUS) ved SCKKs universitetskonference som opfølgning på Kompetencerejsen, København (20. november), arrangør af Dansk Selskab for Neurovidenskabs efterårsmøde om neurale stamceller: Basal og anvendelsesorienteret dansk forskning, Odense (24. november), holdt inviteret foredrag i Biologisk Selskab, København (26. november) og været medarrangør og mødeleder ved ScanBalt-konference om etablering af nordisk-baltisk samarbejde om stamcelleforskning, Nyborg (28.-29. november). Som leder af DASCDOC var han sammen med den Bristiske Ambassade i Danmark medarrangør af stamcellesymposiet Brave New Medicine og smågruppemøder mellem britiske stamcelleforskere og danske interessenter, København (1.-3. december). Han er medlem af Forschungsrat bei Stiftung Internationales Forschungsinstitut für Paraplegie (IFP), Zürich, Schweiz og har bedømt projektansøgninger vedrørende reparation af rygmarvsskader og været formand for bedømmelsesudvalg vedrørende disputats ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (ikke antaget til forsvar). Han er medlem af bestyrelsen i NeuroScreen ApS, af Patentudvalget ved Syddansk Universitet og af bestyrelsen for Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond. Han er initiativtager til Dansk Center for Stamcelleforskning, formand for centrets styregruppe og initiativtager til og leder af Forskerskolen for Stamcelleforskning og Relaterede Teknologier.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

I. Dalmau har til sit projekt Characterisation of glia and their precursors in the human brain modtaget et Marie Curie fellowship (EU) på 1.069.648 kroner (2002-2003). B. Finsen har til projektet Neuroinflammation - cellulære og molekulære mekanismer modtaget 200.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden og 1,72 mio. kroner fra Lundbeckfonden (2001-2003). Hun har modtaget 1 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2002-2003) til projektet Neuroinflammatoriske aspekter vedrørende degeneration og regeneration af nerveceller og myelin i centralnervesystemet. Til projektet Dyreeksperimentelle studier af mekanismer for de- og regeneration af oligodendrocytter og myelin ved dissemineret sklerose har hun modtaget 223.000 kroner fra Scleroseforeningen, 50.000 kroner fra Th. Maigaards Eftf. Fru Lily Benthine Lunds Fond af 1/6-78 og 40.000 kroner fra Direktør Ejnar Jonassens Fond. Til projektet Regulering af oligodendrocyt differentiering og myelindannelse i forbindelse med regeneration af myelin i det murine CNS og hos patienter med dissemineret sklerose har

hun modtaget 30.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme og 60.000 kroner til et skolarstipendium fra Novo Nordisk Fonden. Til projektet Dyreeksperimentelle studier af myelinreaktive T-cellers indflydelse på myelineringsprocesser *in vivo* i det mature CNS har hun fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 162.000 kroner til et skolarstipendium. J.B. Gramsbergen har modtaget 140.000 kroner fra Fonden af 2/7-1984 og 60.000 kroner fra Dansk Parkinson Forening til bekæmpelse af Parkinsons syge. Desuden har han modtaget 40.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme til projektet *In vitro* models of Parkinson's disease using organotypic, mouse ventral mesencephalic tissue cultures. B. Jakobsen har til projektet Neublazin, en ny vækstfaktor for dopaminerge neuroner: Cellulær forekomst i CNS og virkning og virkningsmekanismer med implikationer for behandling af Parkinsons sygdom modtaget 987.830 kroner til et treårigt stipendium som innovationspostdoc (2001-2004) finansieret af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og NsGene A/S, Ballerup. P.S. Jensen har modtaget 25.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme til stamcelleforskning. K.L. Lambertsen har til sit projekt Tumor Nekrose Faktor systemets rolle for nervecelledegeneration i forbindelse med slagtilfælde modtaget 25.000 kroner fra Fhv. Dir. Leo Nielsen og Hustru Karen Margrethe Nielsens Legat for Lægevidenskabelig Grundforskning, 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 8.000 kroner fra Carl og Ellen Hertz's Legat til Dansk Læge- og Naturvidenskab, 20.000 kroner fra Familien Hede Nielsens Fond, 20.000 kroner fra Else og Aage Grønbeck-Olsens Legat, 50.000 kroner fra A.J. Andersen og Hustrus Fond og 30.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. L. Lyck har til projektet Oligodendroglia i den humane hjernebark modtaget 150.000 kroner fra Beckett-Fonden (2002-2004) og 763.000 kroner fra Velux Fonden af 1981(2003-2004) til et stipendium. M. Meyer har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 162.000 kroner til et skolarstipendium til projektet Neural transdifferentiering af humane mesenkymale stamceller *in vitro* og efter intracerebral transplantation samt 750.000 kroner (2003-2006) til projektet Udvikling og test af nye metoder til dannelse af dopaminerge nerveceller og genetisk modificeret væv til reparation efter nervecelletab ved Parkinsons sygdom. Han har modtaget 240.000 kroner fra Dansk Parkinsonforening til projektet Udvikling af dopamin-producerende nerveceller fra stamceller isoleret fra gris og menneske og 136.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til samme projekt. Desuden har han modtaget 60.000 NOK fra NorFa til afholdelse af mødet Planning Meeting, ScanBalt Stem Cell Research Network. M.W. Nielsen har modtaget 13.000 kroner fra Augustinus Fonden til køb af computer. C.B. Pedersen har til sit projekt vedrørende timelapse modtaget 25.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. F.R. Poulsen har til projektet Faktorer involveret i reguleringen af nydannelsen af hjernenerveceller - inklusive ekspresion af bHLH transkriptionsfaktorer modtaget 30.000 kroner fra Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond og til projektet Neuronal regeneration efter iskæmi undersøgt i organotypiske hippocampale skivekulturer har han modtaget 100.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden og 40.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. N.D. Ryg har til projektet Oligodendrocytreaktion på anterograd axonal degeneration og axonal sprouting modtaget 574.097 kroner til et kandidatstipendium (2001-2003) fra Fonden af 17-12-1981. J. Zimmer har sammen med medarbejdere modtaget 1,2 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2001-2004) til projektet Neuronal degeneration og plasticitet med fokus på neurale stamceller, glutamat-receptor aktivering og vækstfaktorer i relation til cerebral iskæmi, epilepsi og Parkinsons sygdom. Fra samme forskningsråd har han modtaget 162.000 kroner (2002-2003) til et skolarstipendium til projektet Nydannelsen af nerveceller undersøgt i organotypiske skivekulturer af hjernevæv fra rottens hippocampus. Som ansøger til programmet Større Tværgående Forskergrupper har han sammen med 8 andre forskergrupper modtaget en femårig bevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd på i alt 23,6 mio. kroner til etablering af Dansk Center for Stamcelleforskning (2002-2007). Beløbet til egen forskningsgruppe udgør 6,326 mio. kroner. Fra EU har han modtaget 3,331 mio. kroner (2002-2004) til projektet Organotypic brain slice cultures as alternatives to in-vivo experimentation in the study of brain repair (ORCA). Fra fælles bevilling fra Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd til Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole har han modtaget 126.000 kroner til projektet Stamceller fra svine- og kvægembryoner som model for human terapi. Han har modtaget

156.809 kroner fra Simon Fougner Hartmanns Familiefond til indkøb af udstyr til fluorescensmikroskopi. Han har modtaget 60.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til forberedelse af EU-ansøgninger og 151.864 kroner fra Novo Nordisk Fonden som løn og driftsmidler til Stamcellecentrets Flowcytometrilaboratorium.

PUBLIKATIONER

Aden U, Halldner L, Lagercrantz H, Dalmau I, Ledent C, Fredholm BB. Aggravated brain damage after hypoxic ischemia in immature adenosine A2A knockout mice. *Stroke* 2003; 34: 739-744.

Andreassen OA, Waage J, Finsen B, Jørgensen HA. Memantine attenuates the increase in striatal preproenkephalin mRNA expression and development of haloperidol-induced persistent oral dyskinesias in rats. *Brain Res* 2003; 994: 188-192.

Blaabjerg M, Baskys A, Zimmer J, Vawter MP. Changes in hippocampal gene expression after neuroprotective activation of group I metabotropic glutamate receptors. *Mol Brain Res* 2003; 117: 196-205.

Blaabjerg M, Fang L, Zimmer J, Baskys A. Neuroprotection against NMDA excitotoxicity by group I metabotropic glutamate receptors is associated with reduction of NMDA stimulated currents. *Exp Neurol* 2003; 183: 573-580.

Bonde C, Sarup A, Schousboe A, Gegelashvili G, Zimmer J, Noraberg J. Neurotoxic and neuroprotective effects of the glutamate transporter inhibitor D L-threo-beta-benzyloxyaspartate (DL-TBOA) during physiological and ischemia-like conditions. *Neurochem Int* 2003; 43: 371-380.

Bonde C, Sarup A, Schousboe A, Gegelashvili G, Noraberg J, Zimmer J. GDNF pre-treatment aggravates neuronal cell loss in oxygen-glucose deprived hippocampal slice cultures: A possible effect of glutamate transporter upregulation. *Neurochem Int* 2003; 43: 381-388.

Castro AJ, Meyer M, Møller-Dall A, Zimmer J. Transplantation of embryonic porcine neocortical tissue into newborn rats. *Cell Transpl* 2003; 12: 733-741.

Dalmau I, Vela JM, González B, Finsen B, Castellano B. Dynamics of microglia in the developing rat brain. *J Comp Neurol* 2003; 458: 144-157.

Ditlevsen DK, Kähler LB, Pedersen MV, Risell M, Kolkova K, Meyer M, Zimmer J, Berezin V, Bock E. The role of phosphatidylinositol 3-kinase in neural cell adhesion molecule-mediated neuronal differentiation and survival. *Neurochem* 2003; 84: 546-556.

Gramsbergen JB, Vogt G, Venema K, Noraberg J, Korf J. Quantitative on-line monitoring of hippocampus glucose and lactate metabolism in organotypic cultures using biosensor technology. *J Neurochem* 2003; 85: 399-408.

Kristensen BW, Noer H, Gramsbergen JB, Zimmer J, Noraberg J. Colchicine induces apoptosis in organotypic hippocampal slice cultures. *Brain Res* 2003; 964: 264-278.

Kristensen BW, Noraberg J, Zimmer J. The GABA_A receptor agonist THIP is neuroprotective in organotypic hippocampal slice cultures. *Brain Res* 2003; 973: 303-306.

Madsen JT, Jansen P, Hesslinger C, Meyer M, Zimmer J, Gramsbergen JB. Tetrahydrobiopterin precursor sepiapterin provides protection against neurotoxicity of 1-methyl-4-phenylpyridinium in nigral slice cultures. *J Neurochem* 2003; 85: 214-223.

Matarredona ER, Meyer M, Hengerer B, Seiler RW, Widmer HR. CGP-3466 increases survival of cultured fetal dopaminergic neurons. *Rest Neurol Neurosci* 2003; 21: 29-37.

Poulsen FR, Meyer M, Zimmer J. Dannelse af nye nerveceller i den voksne hjerne. *Ugeskr Læg* 2003; 14: 1443-1447.

Silva AP, Pinheiro PS, Carvalho AP, Carvalho CM, Jakobsen B, Zimmer J, Malva JO. Activation of neuropeptide Y receptors is neuroprotective against excitotoxicity in organotypic hippocampal slice cultures. *FASEB J* 2003; 17: 1118-20.

Torp Madsen J, Jansen P, Meyer M, Hesslinger C, Zimmer J, Gramsbergen JB.

Tetrahydrobiopterin precursor sepiapterin provides protection against neurotoxicity of 1-methyl-4-phenylpyridinium in nigral slice cultures. *J Neurochem* 2003; 85: 214-223.

Wirenfeldt M, Dalmau I, Finsen B. Estimation of absolute microglial cell numbers in mouse fascia dentata using unbiased and efficient stereological cell counting principles. *Glia* 2003; 44: 129-139.

Fysiologi og Farmakologi

Professor, dr.med. *Peter Bie*

Professor, dr.med. *Ole Skøtt*

Professor emeritus, dr.med. *Lars Garby*

Professor emeritus *Ove A. Nedergaard*, Ph.D.

Docent, fil.lic. et dr. *Anthony M. Carter*

Docent, dr.med. *Torben Johansen*

Lektor, dr.med. et med.vet. *Niels Einer-Jensen* (til 31. marts, ekstern lektor fra 1. april)

Lektor, dr.med. *Ulla Glenert Friis*, Ph.D.

Lektor, dr.med. *Boye Lagerbon Jensen*

Lektor, lic.scient. *Finn O. Jørgensen*

Lektor, lic.scient. *Søren Wamberg*

Gæsteprofessor *Paul Vanhoutte*, Hong Kong Universitet (2.-7. marts, 4.-9. maj, 11.-13. oktober)

Gæsteforsker, professor, dr.med.vet. *Dominic Oduor-Okelo* (4. oktober-16. december)

Gæsteforsker, professor *Pontus Persson*, Humboldt Universität, Berlin (19.-24. maj)

Afdelingslaborant *Inge T. Andersen*

Laborant *Gitte Dybmose*

Hospitalslaborant *Mette Fredenslund*

Bioanalytiker *Ulla Melchior Hansen*

Laboratorietekniker *Bodil Aarup Kristensen*

Korrespondent *Bente Kuhlmann*

Laboratorietekniker *Annette Kragh Rasmussen*

Afdelingslaborant *Lis Teusch*

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat 21 instruktorer, som har undervist i alt 1765 timer (konfrontationstimer).

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Claus Bistrup

Lasse Rasmussen

Jane Stubbe

Helle Charlotte Thiesson

Torben Uhrenholt

Prægraduat forskerstuderende pr. 31. december:

Iben Gammelgaard Nielsen

GSTEFØRELSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Lise Bankir, Paris, Frankrig (4. marts), professor Paul Vanhoutte, Hong Kong og Odense (6. marts), lektor, med.dr. Holger Nilsson, Fysiologisk Institut, Aarhus Universitet (20. marts), Hans Eiskjr, Nephrologisk Afdeling, Skejby Sygehus, overlæge, dr.med. Søren Møller, Klinisk Fysiologisk Afdeling, Hvidovre Hospital og med.dr. Helena Strevens, Kvinnokliniken, Lunds Universitet, Sverige (24. april), professor Pontus Persson, Johannes Mller Institute of Physiology, Humboldt Universitet, Berlin, Tyskland (21. maj), associate professor Tianxin Yang, Division of Nephrology University of Utah School of Medicine and Salt Lake Veterans Affairs Medical Center, Salt Lake City, Utah, USA (16. juni), dr.phil. Andrea Mess, Museum fr Naturkunde, Humboldt Universität, Berlin, Tyskland, docent, dr.med.vet. Vibeke Dantzer, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Frederiksberg og professor, dr.med.vet. Dominic Oduor-Okelo, Nairobi, Kenya (10. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Bie deltog i videnskabeligt møde Experimental Biology 2003 i San Diego, USA (10.-16. april) og var medarrangør og forelæser ved Ph.D.-kursus i reninsystemet ved Syddansk

Universitet, Odense (7.-9. maj). Han var inviteret foredragsholder ved III FEPS Congress of Physiology, Nice (1. juli), afholdt forskningsforelæsning ved undervisning i humanbiologi ved Københavns Universitet (1. oktober) og var inviteret foredragsholder ved PhysPharm 2003, Nordisk Kongres for Fysiologi og Farmakologi, Odense (13. oktober). Han var formand for organisationskomiteen i forbindelse med PhysPharm 2003, Odense (11.-14. oktober), foredragsholder ved 10th APS international symposium Functional on Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Han var medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med udnævnelse af adjungeret professor i farmakologi ved Københavns Universitet, medlem af bedømmelsesudvalg ved besættelse af professorat i anatomi og fysiologi ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København, medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med Ph.D.-afhandlinger ved Syddansk Universitet forsvaret den 11. juni (Malene Bagger) og den 3. december (Lisette Okkels Jensen), medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med Ph.D.-afhandling ved Aarhus Universitet forsvaret den 18. september (Jane Hvarregaard Christensen), bedømmer af fondsansøgning til The Wellcome Trust, medlem af European Council on Cardiovascular Research, medlem af bestyrelse og forretningsudvalg for forskerskolen Danish Cardiovascular Research Academy (DaCRA), medlem af Executive Committee (treasurer) for Federation of European Physiological Societies (FEPS), associate editor ved Experimental Physiology og American Journal of Physiology, Regulatory, Integrative and Comparative Physiology. Han deltog i flere sessioner ved Ph.D.-kursus i eksperimentel medicinsk forskning ved Aarhus Universitet (6. december).

A.M. Carter var på studieophold og –besøg ved Hubrecht Laboratory, Utrecht, Holland (20.-25. januar), Institut d'Ecologie - Zoologie et Ecologie Animale, Lausanne, Schweiz (8.-13. marts), University of California, Davis, California, USA (22. marts-1. april), Ludwig-Maximilians-Universität München, Tyskland (4.-12. maj) samt Museum für Naturkunde, Berlin, Tyskland (6. juni). Han var inviteret foredragsholder ved Symposium on Implantation and Placentation: From Conflict Control to Symbiosis, Berlin, Tyskland (5. juni) og holdt foredrag ved 30th Annual Meeting of the Fetal and Neonatal Physiological Society, Banff, Alberta, Canada (4.-8. juli). Han opholdt sig som adjungeret professor ved Lawson Research Institute, University of Western Ontario, London, Ontario, Canada (11. juni-23. juli). Han var på studieophold ved Department of Surgery, School of Veterinary Medicine, University of Sao Paulo, Brasilien (1.-16. august) og aflagde besøg på veterinærhøjskolen ved San Juao da Boa Vista. Han var inviteret foredragsholder ved Workshop on editing and publishing in Brazil: perspectives for today and tomorrow ved XV Brazilian Congress of Animal Reproduction, Porto Seguro, Bahia, Brasilien (11.-15. august). Han deltog med to foredrag, tre posters og som workshop chairman ved møde i International Federation of Placenta Associations, Mainz, Tyskland (24.-27. september). Han var inviteret foredragsholder ved Equine Placenta Workshop, Lexington, Kentucky, USA (5.-6. december). Han var formand for bedømmelsesudvalget ved cand.med. Ernst Albin Hansens Ph.D.-forsvar ved Syddansk Universitet, Odense (31. januar). Han har undervist ved forskeruddannelseskurser ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense. Er medlem af redaktionskomiteerne af Reproduction, Fertility and Development og Trophoblast Research, er redaktør for International Federation of Placenta Organizations nyhedssider i tidsskriftet Placenta, har været medlem af Scientific Program Committee ved Society for Gynecologic Investigation og af International Scientific Committee ved International Federation of Placenta Associations og er medlem af International Scientific Committee of 10th Meeting of International Federation of Placenta Associations, Asilomar, California, USA, 2004.

N. Einer-Jensen deltog som lærer i et kursus for læger og politiofficerer i Asmara, Eritrea (13.-18. oktober). Samtidigt forhandlede han med lederne af den kommende lægeskole (Orotta Medical School) om mulighederne for kortvarig udstationering af undervisere fra Syddansk Universitet og udlån af undervisningsbøger og materiale.

U.G. Friis deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Faaborg (4.-5. april) og i Experimental Biology 2003, San Diego, USA (11.-15. april) med poster. Hun deltog i Ion

Transport in Health and Disease, Sandbjerg (11.-13. juni) og i Joint Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober). Hun var inviteret foredragsholder til The 10th APS International Symposium: Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Hun er miljøarbejdsleder, fagkoordinator for faget Human Patofysiologi, medlem af Studienævnet samt formand for IMBs undervisningsudvalg.

B.L. Jensen var medarrangør af Danish Pharmacology, A joint meeting of the Danish Society of Clinical Pharmacology and the Danish Society of Pharmacology and Toxicology, Odense (22. januar), PhysPharm 2003, Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober) og Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Han deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Faaborg med poster og foredrag (4.-5. april), Scandinavian Physiology and Pharmacology, Odense med poster (11.-14. oktober), Functional genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense, med inviteret foredrag (14.-16. oktober) og i møde i American Society of Nephrology, San Diego, USA med poster (14.-17. november). Han var med i bedømmelsesudvalg vedrørende kinesisk læge Chunling Li Ph.D.-afhandling, Aarhus Universitet (12. december), medlem af editorial board ved American Journal of Physiology, Regulatory, Integrative and Comparative Physiology, medlem af KompetenceUdviklingsUdvalget ved IMB samt medlem af Ph.D.-studienævnet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

T. Johansen var medarrangør af Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober). Han deltog i 10th APS International Symposium: Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Han er kursusansvarlig for faget farmakologi for studerende i biomedicin og farmaceutisk kemi. Han er medlem af NatSund-udvalget og Biblioteksudvalget ved Videncentret, koordinator for faget patofysiologi i biomedicinstudiet og medlem af planlægningsudvalget for diplomuddannelsen i eksperimentel farmakologi.

F. Jørgensen deltog i Ion Transport in Health and Disease, Sandbjerg Gods (11.-13. juni), Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober) og 10th APS International Symposium: Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Han var på studieophold ved Instituto de Ciencias Biomedicas, Universidad de Chile facultad de Medicina, Santiago, Chile (4. november-5. december).

O.A. Nedergaard deltog i Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologis årsmøde, Odense (22. januar). Han holdt foredrag på Retsmedicinsk Institut, Aarhus Universitet (6. februar), i Ungdommens Naturvidenskabelige Forening, Odense (27. februar), Medicinsk Historisk Selskab, København (19. marts) og deltog i årsmøde i Dansk Hypertensionsselskab, Faaborg (4.-5. april). Han holdt foredrag ved Vancouver General Hospital, Vancouver, British Columbia (29. maj), University of Calgary Hospital, Calgary, Alberta (13. juni), University of Alberta Hospital, Edmonton, Alberta (16. juni), Scandinavian Congress for Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober), The Nevada Medical History Society, Reno, Nevada (22. oktober) og Dansk Selskab for Fysioterapi, København (28. oktober). Har undervist fakultetets biomedicin- og kemisk farmacistuderende i misbrugsstoffer (30. april) og Ph.D.-studerende i receptorer, Aarhus Universitet (10. november). Var kursusleder og underviser ved fakultetets forskeruddannelseskurser i Written Communication in Biomedicine (11. februar-18. marts, 17. november-10. december) og i Communication in Biomedicine for prægraduate forskerstuderende (12.-19. maj). Han underviste deltagerne i fakultetets forum for professionsbachelorernes forskertilknævning (9. december). Han var medlem af lokalkomiteen for Scandinavian Congress for Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober). Han er Associate Editor of Pharmacological Reviews.

L. Rasmussen deltog i DaCRA sommermøde, september og i Joint Meeting in Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober).

O. Skøtt deltog i Fællesmøde for Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi og Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi med inviteret foredrag samt postere (22. januar), i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde i Faaborg med postere og foredrag (4.-5. april) og i Experimental Biology 2003, San Diego, USA med postere og foredrag (9.-17. april). Han deltog desuden i redaktionsmøde i American Journal of Physiology: World Congress of Nephrology, Berlin med inviteret foredrag (8.-11. juni), i 4th FEPS Congress, Nice med foredrag (28. juni-2. juli) og FEPS Council Meeting. Han holdt foredrag ved arrangementet Molecules in Health arrangeret af BioTEAMSouth, Forskerparken, Odense (11. september), var ordstyrer ved mødet Evidence based treatment of hypertension, Skejby Sygehus, Århus (21. oktober), deltog i Aarhus Universitets 75 års jubilæumsarrangement (24.-25. oktober), møde i Oslo vedrørende Nordisk Forening for Fysiologi (18. november), medarrangør af PhysPharm2003, Odense, Fælleskongres for Nordisk Forening for Fysiologi og de nordiske farmakologiske selskaber (11.-14. oktober) og var hovedarrangør af 10th APS International Symposium Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober). Han deltog i Institutlederkursus arrangeret af Rektorkollegiet i 2003, var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Kurt Højlands, Syddansk Universitet, Ph.D.-forsvar (14. november), medlem af bedømmelsesudvalg for Trine Ljungstrøms Ph.D.-afhandling, Københavns Universitet (forsvar 27. marts), med i bedømmelse af dr. Olaf Grisks afhandling til opnåelse af graden dr.med.habil. ved Greifswalds Universitet, Tyskland, i bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat i farmakologi, Aarhus Universitet, lektorat og professor i integrativ fysiologi, Uppsala Universitet, Sverige, adjunkt ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet samt lektorat ved August Krogh Instituttet, Københavns Universitet. Han var Skandinavisk repræsentant i Council of Federation of European Physiological Societies og medlem af dettes Nominating Committee, medlem af Scientific Advisory Committee for Japan-European Nephrology Forum, medlem i Nationalkomiteen for fysiologi, i bestyrelsen for Gudrun Krauses legat og Tømrermester Alfred Andersens og Hustrus Fond. Han er Editor, Renal Physiology for Acta Physiologica Scandinavica, Associate Editor for American Journal of Physiology, Regulatory, Integrative and Comparative Physiology og med i Editorial Board, Pflügers Archiv, European Journal of Physiology. Han er forskningsleder ved Fysiologi og Farmakologi, IMB, medlem af Udvalget vedrørende Videnskabelige afhandlinger, undervisningsansvarlig for kursus i strukturel og funktionel biomedicin C, delkursusleder i patofysiologi for biomedicinere og delkursusleder i introduktionsuge til hjertesygdomme for medicinere. Han har undervist ved to Ph.D.-kurser i Odense og to i Århus, arrangeret Ph.D.-kursus i regi af Danish Cardiovascular Research Academy om Renin-angiotensin systemet, Odense (7.-9. maj) samt afholdt forelæsning ved humanbiologistudiet i København (18. september).

J. Stubbe deltog i Dansk Farmakologisk Årsmøde, Odense (22. januar), Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Faaborg (4.-5. april), Phys-Pharm, Odense (11.-14. oktober), American Society of Nephrology, San Diego, USA (12.-17. november).

H.C. Thieson deltog med foredrag i Nefrologisk Selskabs Årsmøde, København (4. maj) og med postere i PhysPharm 2003, Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober), Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober) og American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november).

T.R. Uhrenholt deltog foredrag i Experimental Biology, San Diego, USA (11.-15. april) og i Danish Cardiovascular Research Academy Summer Meeting. Han deltog med poster i Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologis årsmøde (22. januar), Dansk Hypertensionsselskabs årsmøde (4.-5. april) og i Joint Congress of Physiology and Pharmacology (11.-14. oktober).

S. Wamberg deltog i PhysPharm-kongressen på Syddansk Universitet, Odense (11.-14. oktober) og i 10th APS Symposium: Functional Genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P.Bie modtog 900.000 kroner (2002-2004) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Fysiomet for kropsvæske- og blodtryksregulering: Normal funktion og dysreguleret ontogenese, 60.885 kroner fra Ferring Pharmaceuticals til projektet Investigation of duration of antidiuresis in conscious water diuretic dogs, 15.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg til stud.med. Iben Gammelgaard Nielsens afhandling Effects of angiotensin III on aldosterone secretion during acute double blockade of the renin-angiotensin system og 170.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Systemisk polyregulering: Interaktion mellem neurohumorale og fysiske faktorer i salt- og blodtrykshomeostase. A.M. Carter modtog 151.354 kroner fra Carlsbergfonden til forskningsprojektet En sammenlignende undersøgelse af fostermembraner og placenta fra tre afrikanske arter af pattedyr med henblik på at afprøve hypotesen om, at der findes en superorden Afrotheria. Han modtog 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg til forskningsprojektet Pathogenesis of hypertension after fetal growth restriction. Sammen med professor V.K.M. Han og dr. M. Gupta modtog han Canada \$817.695 fra Canadian Institutes for Health Research til forskningsprojektet Regulation of fetal growth. U.G. Friis har i projektstøtte modtaget 750.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. B.L. Jensen modtog fra Tømmerhandler Johannes Fogs Fond 100.000 kroner til projektet Adrenomedullin og nyrecancer, fra Jens C. Christoffersens Mindefond 15.000 kroner til projektet Adrenomedullin og nyrecancer, fra A.J. Andersen og Hustrus Fond 82.000 kroner til projektet Adrenomedullin og nyrecancer, fra Novo Nordisk Fonden - Nordisk Forskningskomite 100.000 kroner til projektet Kan føtal eksponering for glukokortikoid medføre programmering af forhøjet blodtryk ved effekter på nyrernes terminale differentiering, fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd 162.000 kroner som skolarstipendium til J. Michelsen til projektet Adrenomedullin og nyrecancer; betydning for vækstkontrol og mulig anvendelse som tumormarkør, fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd rammebevilling 2002-2004 750.000 kroner til projektet Er hæmning af cyclooxygenase-2 involveret i kortikosteroidmedieret abnorm føtal udvikling af nyrerne, fra Hjerteforeningen rammebevilling, 2002-2004, 450.000 kroner til projektet Characterization of gluco- and mineralocorticoid receptors and actions in cardiovascular and renal tissue. T. Johansen modtog 60.000 kroner fra Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond til projektet NMDA receptorer i Substantia Nigra Pars Compacta. O. Skøtt modtog 324.800 kroner fra Stiftelsen for Nordisk Forening for Fysiologi til afholdelse af Symposium, 10.000 kroner fra Meda A/S til forskning, 750.000 kroner (2003-2005) fra Hjerteforeningen til projektet Mechanism of renin release and contraction in renal afferent arterioles, 1.050.000 kroner (2003-2005) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Mekanismer for reninsekretion og kontraktion i nyrens afferente arterioler og 400.000 kroner fra Fabrikant Vilhelm Pedersen & Hustrus Mindelegat til projektet Kontraktionsmekanismer og endothelial funktion i nyrens modstandskar og i store kar. H.C. Thieson modtog Pzifers Hypertensionslegat på 15.000 kroner til cirrhose rotter og undersøgelse af renin angiotensin aldosterone systemet. T.R. Uhrenholt modtog 20.000 kroner fra Løvens Kemiske Fabrik (hypertensionslegat). S. Wamberg modtog 190.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Neurohumorale og fysiske faktorer i salt- og blodtrykshomeostase: Beta-adrenerg renin regulering som centralt element.

PUBLIKATIONER

Allen WR, Carter AM, Chavatte-Palmer P, Dantzer V, Enders AC, Freyer C, Leiser R, Miglino MA. Comparative Placentation – A Workshop Report. Placenta 2003, 24, Supplement A, Trophoblast Research; 17: 100-S103.

Carter AM. Animal models in fetal growth and development. In: Hau J, Van Hoosier Jr. GL, red. Handbook of Laboratory Animal Science, 2. udg., bd. 2, Animal Models. Boca Raton: CRC Press, 2003: 41-54.

Carter AM. Comparative placentation: recent lessons from molecular phylogenetics. I: Sibbons P, Foster L, Wade JF, red. Proceedings of a Workshop on Comparative Neonatology/Perinatology. Havemeyer Foundation Monograph Series 2003; 8: 20-23.

Clausen HV, Larsen LG, Carter AM. Vascular reactivity of the preplacental vasculature in guinea pigs. Placenta 2003; 24: 686-97.

Fredholm BB, Halldner L, Johansson C, Schulte G, Lovdahl C, Thoren P, Dunwiddie TV, Masino SA, Poelchen W, Diao LH, Illes P, Zahniser NR, Valen G, Tokuno S, Sommerschild H, Gimenez-Llort L, Fernandez-Teruel A, Escorihuela RM, Wiesenfeld-Hallin Z, Xu XJ, Hardemark A, Herlenius E, Pekny S, Gebre-Medhin S, Brown R, Ollerstam A, Persson AEG, Skott O, Johansson B. Consequences of eliminating adenosine A(1) receptors in mice. *Drug Development Research* 2003; 58: 350-353.

Friis UG, Jørgensen F, Andreassen D, Jensen BL, Skott O. Molecular and Functional Identification of Cyclic AMP-Sensitive BK_{Ca2} Potassium Channels (ZERO Variant) and L-Type Voltage-Dependent Calcium Channels in Single Rat Juxtaglomerular Cells. *Circ Res* 2003; 93: 213-220.

Hansen PB, Jensen BL, Andreassen D, Friis UG, Skott O. P-type voltage-dependent calcium channels in vascular smooth muscle cells. Canales de calcio en células de músculo liso vascular. Los canales de calcio dependientes de voltaje (tipo P/Q) también se expresan y contribuyen funcionalmente a la contracción de los vasos renales de resistencia. *Journal Salud (i) Ciencia*. <http://www.siicsalud.com/dato/dat031/03124000.htm>.

Hunter RHF, Einer-Jensen N. Potential amplification of early pregnancy signals by ovarian follicular cells in suspension within the Fallopian tube. *Zygote* 2003; 11: 237-243.

Jacobsen P, Rossing K, Hansen BV, Bie P, Vaag A, Parving H-H. Effect of short-term hyperglycemia on hemodynamics in type 1 diabetic patients. *J Int Med* 2003; 254: 464-471.

Jensen BL, Friis UG, Skott O. In vitro studies on renin release. *Methods in Molecular Medicine* 2003; 86: 341-350.

Jonassen TEN, Brønd L, Torp M, Græbe M, Nielsen S, Skott O, Marcussen N, Christensen S. Effects of renal denervation on tubular sodium handling in rats with CBL-induced liver cirrhosis. *Am J Physiol, Renal Physiol* 2003; 284: F555-F563.

Nedergaard OA. Curare: The flying death. *Pharmacol Toxicol* 2003; 92: 154-155.

Nørregaard R, Uhrenholt TR, Bistrup C, Skott O, Jensen BL. Stimulation of 11-beta hydroxysteroid dehydrogenase type 2 in rat colon but not in kidney by low dietary NaCl intake. *Am J Physiol, Renal Physiology* 2003; 285: F348-F358.

Plovsing RR, Sandgaard NCF, Simonsen JA, Høilund-Carlsen PF, Bie P. Infusion of angiotensin fragments in humans after blockade of the renin-angiotensin-aldosterone system. *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiology* 2003; 285: R981-991.

Rasmussen LE, Nedergaard OA. Effects of Reboxetine on sympathetic neuroeffector transmission in rabbit carotid artery. *J Pharmacol Exp Therap* 2003; 306: 995-1002.

Rasmussen MS, Simonsen JA, Sandgaard NCF, Høilund-Carlsen PF, Bie P. Mechanisms of acute natriuresis in normal humans on low sodium diet. *J. Physiol (Lond.)* 2003; 546: 591-603.

Roberts CT, Owens JA, Carter AM, Harding JE, Austgulen R, Wlodek M. Insulin-like growth factors and fetal programming: a workshop report. *Placenta* 2003, 24, Supplement A, Trophoblast Research; 17: S72-S75.

Skipor J, Grzegorzewski W, Einer-Jensen N, Wasowska B. Local vascular pathway for progesterone transfer to the brain after nasal administration in gilts. *Reprod Biol* 2003; 3: 143-159.

Skott O. Body Sodium and Volume Homeostasis. *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiol* 2003; 285: R14-R18.

Skott O. Pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide (PACAP) and adrenomedullary function. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol (Editorial Focus)* 2003; 284: R586-R587.

Skott O. Angiotensin II and control of sodium and water intake in the mouse. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2003; 284: R1380-R1381.

Skott O. Pain: new insights, new treatments? *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2003; 285: R30-R31.

Skott O. Androgen-induced activation of 20-HETE production may contribute to gender differences in blood pressure regulation. (Editorial Focus) *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiology* 2003; 284: R1053-R1054.

Sørensen CM, Leyssac PP, Skott O, Holstein-Rathlou NH. NO mediates downregulation of RBF after a prolonged reduction of renal perfusion pressure in SHR. *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiology* 2003; 285: R329-R338.

Stubbe J, Jensen BL, Bachmann S, Morsing P, Skøtt O. Cyclooxygenase-2 contributes to elevated renin in the early postnatal period in rat. *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiology* 2003; 284: R1179-R1189.

Thiesson HC, Skøtt O, Jespersen B, Schaffalitzky de Muckadell OB. Inhibition of nitric oxide synthase with L-NMMA does not improve renal function in decompensated liver cirrhosis. *Am J Gastroenterology* 2003; 98, 180-186.

Uhrenholt T, Schjerning J, Hansen PB, Nørregaard R, Jensen BL, Lyster GL, Skøtt O. Rapid inhibition of vasoconstriction in renal afferent arterioles by aldosterone. *Circ Res* 2003; 93: 1258-1266.

Uhrenholt TR, Nedergaard OA. Calcium channels involved in noradrenaline release from sympathetic neurones in rabbit carotid artery. *Pharmacol Toxicol* 2003; 92(5): 226-233.

Wamberg C, Sandgaard NCF, Bie P. Effects of angiotensins in conscious dogs during acute blockade of the renin-angiotensin system. *Am J Physiol, Regul Integr Comp Physiology* 2003; 285: R971-980.

Immunologi og Mikrobiologi

Professor, dr.med. *Henrik Ditzel*, Ph.D. (fra 1. august, lektor til 1. oktober)

Professor, dr.med. *Uffe Holmskov*, Ph.D.

Professor emeritus, dr.med.vet. *Sven-Erik Svehag*

Lektor *Graham Leslie*, Ph.D., B.Sc.

Lektor, cand.scient., lic.med. *Karsten Skjødt*

Lektor, læge *Børge Teisner*

Ekstern lektor, overlæge *Claus Koch*

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Jørn Grønlund*, Ph.D.

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Søren Hansen*, Ph.D. (udstationeret 1. januar-1. september)

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Charlotte Harken Jensen*, Ph.D.

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Jens Madsen*, Ph.D.

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Grith Lykke Sørensen*, Ph.D. (forskningsassistent til 1. december)

Forskningsassistent, cand.scient. *Ditte Andersen* (fra 15. oktober)

Forskningsassistent, cand.scient. *Morten Gjerstorff* (fra 1. september)

Forskningsassistent, cand.scient. *Rikke Leth-Larsen*, Ph.D. (udstationeret fra 1. september)

Gæsteforsker, cand.scient. *Rania Jounblat* (15.-30. juni)

Gæsteforsker, cand.scient. *Reija Paanen* (3. februar-13. juni)

Bioanalytiker *Inger Andersen* (orlov til 1. november)

Bioanalytiker *Jette Brandt*

Laborant *Nanna Bøgesvang*

Laborant *Jette Hvelplund* (fra 1. december)

Laborantelev *Elin Jacobsen* (til 1. december)

Laborant *Lene Egedal Johansen*

Bioanalytiker *Kirsten Junker*

Laborant *Karin Kejling*

Bioanalytiker *Anette Kliem*

Laborant *Vivi A. Møller* (barselsorlov til 8. september)

Laborant *Bettina S. Nissen*

Sekretær *Elsebeth Orthmann* (deles med Anatomi og Neurobiologi)

Laboratorietekniker *Karina Rasmussen*

Bioanalytiker *Lise Schrøder*

Laboratoriefuldmægtig *Ida Tornøe*

Laborant *Lars Vitved*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Marianne Due

Dorte Holm (forskningsadjunkt til 1. september)

Silje Vermedal Høgh

*Per Kania
Thomas Krogh-Meibom
Ane Christine Møller
Anders Schlosser*

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Dr. Ole E. Sørensen, Department of Medicine, University of California, Los Angeles, USA (5. maj), professor Hakon Leffler, Institute of Laboratory Medicine, Lund University, Sverige (7. november), Professor Erica Crouch, Department of Pathology, Washington University School of Medicine, USA (4. December).

MEDARBEJDERES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H. Ditzel deltog med 2 poster i 14th Annual International Antibody Engineering Conference, San Diego, USA (30. november-3. december). Han er medlem af Editorial Board for tidsskriftet Annexins, indvalgt medlem i The American Society for Clinical Investigation og deltog i foreningens årlige møde i Chicago, USA (25.-27. april), hvor han fik overrakt et hædersbevis. Han er medlem af fondsbestyrelsen ved National Institute of Health, Bethesda, USA og deltog i bedømmelsesmøder (2.-3. september), medlem af fondsbestyrelsen for den amerikanske Arthritis Foundation og ekstern bedømmer af fondsansøgninger til Arthritis Research Campaign, England og medlem af The Medical Advisory Committee for Lifesharing organ- og vævsdonation organisationen i San Diego, Californien. Han har været formand for bedømmelsesudvalg til professorat i Biomedicin ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er formand for The Scientific Advisory Board for biotech-firmaet Symphogen og deltog i The Scientific Advisory Board møde, København (19.-20. september). Han har deltaget i samarbejds møder ved Scripps Research Institute og University of California, San Diego, La Jolla, Californien, USA (15.-20. oktober, 27.-29. november, 5.-8. december).

J. Grønlund har sammen med D. Holm, U. Holmskov, J. Madsen og G.L. Sørensen deltaget med poster i Scandinavian Society for Immunology 34th Annual Meeting and 19th Summer School, Reykjavík, Island (24.-27. august).

D. Holm har deltaget med poster i Scandinavian Society for Immunology 34th Annual Meeting and 19th Summer School, Reykjavík, Island (24.-27. august).

U. Holmskov har sammen med G.L. Sørensen deltaget i mødet Toll-like receptores, Novartis, Horsham, England (3.-4. februar). Han har holdt inviteret foredrag ved Lunds Universitet, Sverige (12. marts) og ved Lunds Universitets Immunforum, Sverige (13. marts), foredrag på Esbjerg Sygehus (2. april) og på Institut for Forebyggende Medicin, Københavns Universitet (21. maj). Han har sammen med R. Leth-Larsen og J. Madsen deltaget i EUs 5. rammeprogram, Annual Meeting i Utrecht, Holland (19.-21. juni). Han har deltaget med poster i Scandinavian Society for Immunology 34th Annual Meeting and 19th Summer School, Reykjavík, Island (24.-27. august). Han har sammen med G.L. Sørensen deltaget med poster i XIIIth International Symposium on Atherosclerosis, Kyoto, Japan (28. september-2. oktober). Han har holdt indlæg i Det Prægraduate Forskerforum, Syddansk Universitet (11. november) og på CFO-temadagen om bachelor- og ITEK-projekter, Syddansk Universitet (13. november) samt deltaget i Research Management Course, Handelshøjskolens Efteruddannelsescenter, København (28. januar, 3.-5. marts, 6.-7. maj, 18.-19. august). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg for lektorat ved Immunologi og Mikrobiologi, Aarhus Universitet og lektorat ved Institut for Molekylær og Strukturel Biologi, Aarhus Universitet. Han har været formand for bedømmelsesudvalget til et professorat i biomedicin ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er medlem af Editorial Board for tidsskriftet Immunobiology.

C. Koch har sammen med K. Skjødt og B. Teisner indgået samarbejdsaftale med AntibodyShop A/S.

G. Leslie er medlem af redaktionskomiteen for Journal of Immunological Methods og var indtil september 2003 medlem af European Complement Network's Advisory Board. Han har vurderet større ansøgninger for Wellcome Foundation, England. Han har stået for etablering og er ansvarlig for Flow Cytometry Core Facility ved Dansk Center for Stamcelleforskning, hvor faciliteten i øvrigt er til rådighed for andre brugere ved Syddansk Universitet samt erhvervsliv. Han har været instrumental i oprettelsen af en kontrakt for indtægtsdækket virksomhed mellem Syddansk Universitet og ACE-Biosciences.

R. Leth-Larsen har deltaget i EUs 5. rammeprogram, Annual Meeting i Utrecht, Holland (19.-21. juni).

J. Madsen har deltaget i EUs 5. rammeprogram, Annual Meeting i Utrecht, Holland (19.-21. juni). Han har deltaget med poster i Scandinavian Society for Immunology 34th Annual Meeting and 19th Summer School, Reykjavík, Island (24.-27. august). Han har besøgt og holdt foredrag på MRC Immunochemistry Unit, Oxford University, England (9.-12. oktober). Han har været medlem af KompetenceUdviklingsUdvalget ved Institut for Medicinsk Biologi, Syddansk Universitet.

G.L. Sørensen har deltaget i mødet Toll-like receptores, Novartis, Horsham, England (3.-4. februar). Hun har deltaget med poster i Scandinavian Society for Immunology 34th Annual Meeting and 19th Summer School, Reykjavík, Island (24.-27. august) og med poster i XIIIth International Symposium on Atherosclerosis, Kyoto, Japan (28. september-2. oktober). Hun har været medlem af KompetenceUdviklingsUdvalget ved Institut for Medicinsk Biologi, Syddansk Universitet.

K. Skjødt har deltaget i 2nd Project Meeting vedrørende PeptidEx, Galway, Irland (24.-26. maj) og i 3rd Project Meeting vedrørende PeptidEx, London, England (20.-22. november). Han er medlem af byggeudvalget vedrørende Det Biomedicinske Center, Winsløwparken 25 og byggeudvalget vedrørende udbygningen af Biomedicinsk Laboratorium, Winsløwparken 23. Han har sammen med C. Koch og B. Teisner indgået samarbejdsaftale med AntibodyShop A/S.

B. Teisner har deltaget i Neonatal Medicine møde, King's College Hospital, London (1.-3. april), i møde vedrørende Down's Syndrome, St. Bartholomew's Hospital, London, England (1.-8. maj), i møde omkring PINP og PP14 i endometrium og ovariecancer, Napoli, Italien (15.-19. juli) og i møde om proteomanalyse og nye markører i endometrium, London, England (4.-6. august). Han har sammen med C. Koch og K. Skjødt indgået samarbejdsaftale med AntibodyShop A/S.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H. Ditzel har modtaget 7,5 mio. kroner til et femårigt professorat fra Kræftens Bekæmpelse (2003-2007). Til sin forskningsprojekt vedrørende brystcancer har han modtaget 100.000 kroner fra Løvens Kemiske Fabrik og 50.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme, og til sit projekt vedrørende gigtforskning har han fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 1,050 mio. kroner (2003-2006). M. Gjerstorff har modtaget 15.000 kroner fra Fabrikant Frans Køhler Nielsens og Hustrus Mindelegat til dækning af rejseomkostninger i forbindelse med ophold på Scripps Clinic, La Jolla, Californien, USA. Til sit projekt vedrørende brystcancer har han modtaget 25.000 fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. U. Holmskov har til sine igangværende forskningsprojekter vedrørende receptormolekyler og deres funktion i det medfødte immunforsvar modtaget 485.000 kroner fra EUs 5. rammeprogram (2001-2003), 900.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (2001-2003) og 352.500 kroner fra Novo Nordisk Fonden. Fra Beckett Fonden har han modtaget 150.000 kroner til projekt vedrørende åreforkalkning (2002-2004). Fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har han modtaget 500.000 kroner til Collectin Center samarbejde med Århus (2002-2006). Han har til projektet Genkendelsesmolekyler i det

medfødte immunforsvar modtaget 1,5 mio. kroner fra Lundbeck Fonden (2002-2004) og 964.000 kroner fra Det Jorbrugsvidenskabelige Forskningsråd (1999-2003). Til delvis løn til Søren Hansen har han modtaget 187.800 kroner fra Alfred Benzons Fond. Han har sammen med I. Tornøe indgået en samarbejdsaftale med AntibodyShop A/S på 160.000 kroner (2002-2003) vedrørende udvikling af en klinisk brugbar målemetode for kollektinet surfaktant protein A. Han har desuden modtaget 425.000 kroner fra Benzon Fonden til løn til Rikke Leth-Larsen, 90.000 kroner fra Augustinusfonden, 150.000 kroner fra Ministeriet for Fødevarer og Landbrug, 68.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg og 55.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. S.V. Høgh har til sit projekt Surfactant protein D's (SP-D's) betydning ved inflammatoriske sygdomme modtaget 50.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. C.H. Jensen har sammen med B. Teisner og U. Holmskov modtaget 3,414 mio. kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til Dansk Center for Stamcelleforskning (2002-2007). C. Koch har til sit projekt vedrørende immunologisk forskning modtaget 50.000 kroner fra AntibodyShop A/S og 551.400 kroner fra diverse donatorer. G. Leslie har til sit projekt vedrørende naturlige antistoffers og komplements medvirken i udvikling af immunitet modtaget 30.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme og 10.000 kroner fra Henny og Holger Holgersens Mindelegat. R. Leth-Larsen har til sit projekt Betydning af genetiske variationer i surfaktant protein D (SP-D) ved autoimmune sygdomme og akutte infektioner modtaget 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg og 10.000 kroner fra Handelsgartner Ove William Buhl Olesen og ægtefælle fru Edit Buhl Olesen's Mindelegat. K. Skjødt har til sit projekt under forskningsprogrammet Grundlagsskabende forskning i fiskeri og akvakultur modtaget 1,3 mio. kroner fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2001-2003). Han har fra European Commission modtaget 2,1 mio. kroner (2002-2004) til projektet Development of a pathogen epitope prediction program, and evaluation of its usefulness in designing fish vaccines. G.L. Sørensen har til sit projekt Surfactant protein D's rolle i ateroskelrose modtaget 23.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg. B. Teisner har modtaget 750.000 kroner (2001-2003) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til studier af collagen metabolisme og føtale proteiner. Han har sammen med C.H. Jensen indgået en samarbejdsaftale med NsGene A/S, Ballerup på 600.000 kroner (2002-2004) vedrørende føtalt antigen 1 (FA1) og centralnervesystemet.

PUBLIKATIONER

Andreassen TK, Skjødt K, Anglade I, Kah O, Korsgaard B. Molecular cloning, characterisation, and tissue distribution of oestrogen receptor alpha in eelpout (*Zoarces viviparus*). *Gen Comp Endocrinol* 2003; 132: 356-368.

Bergmann, Christiansen M, Laursen I, Bang P, Hansen NE, Ellegaard J, Koch C, Andersen V. Low levels of mannose-binding lectin do not affect occurrence of severe infections or duration of fever in acute myeloid leukaemia during remission induction therapy. *Eur J Haematol* 2003; 70: 91-97.

Dalgaard TS, Hojsgaard S, Skjødt K, Juul-Madsen HR. Differences in chicken major histocompatibility complex (MHC) class I alpha gene expression between Marek's disease-resistant and -susceptible MHC haplotypes. *Scand J Immunol* 2003; 57: 135-143.

Downing I, Koch C, Kilpatrick DC. Immature dendritic cells possess a sugar-sensitive receptor for human mannan-binding lectin. *Immunology* 2003; 109: 360-363.

Farnaes L, Ditzel HJ. Dissecting the cellular functions of annexin XI using recombinant human annexin XI-specific autoantibodies cloned by phage display. *J Biol Chem* 2003; 278: 33120-33126.

Friedrichsen BN, Carlsson C, Mldrup A, Michelsen B, Jensen CH, Teisner B, Nielsen JH. Expression, biosynthesis and release of preadipocyte factor-1/delta-like protein/fetal antigen-1 in pancreatic beta-cells: possible physiological implications. *J Endocrinol* 2003; 176: 257-266.

Garred I, Larsen F, Madsen HO, Koch C. Mannose-binding lectin deficiency – revisited. *Mol Immunol* 2003; 40: 73-84.

Hansen S, Holm D, Moeller V, Vitved L, Bendixen C, Skjødt K, Holmskov U. Genomic and molecular characterisation of CL-43 and its proximal promoter. *Biochim Biophys Acta* 2003; 1625: 1-10.

Hartshorn KL, White MR, Mogues T, Ligtenberg T, Crouch E, Holmskov U. Lung and salivary scavenger receptor glycoprotein-340 (gp-340) contribute to the host defense against influenza A viruses. *Am J Physiol Lung Cell Mol Physiol* 2003; 285: 1066-1086.

Hoffmann HJ, Iversen M, Brandslund I, Sigsgaard T, Omland O, Oxvig C, Holmskov U, Bjermer L, Jensenius JC, Dahl R. Plasma C3d levels of young farmers correlate with respirable dust exposure levels during normal work in swine confinement buildings. *Ann Agric Environ Med* 2003; 10: 43-60.

Holmskov U, Thiel S, Jensenius JC. Collectins and ficolins: Humoral Lectins of the innate immune defense. *Ann Rev Immunol* 2003; 21: 547-578.

Kilpatrick DC, McLintock LA, Allan EK, Copland M, Fukjita T, Jordanides NE, Koch C, Matsushita M, Shiraki H, Stewart K, Tsujimura M, Turner ML, Franklin IM, Holyoake TL. No strong relationship between mannan binding lectin or plasma ficolins and chemotherapy-related infections. *Clin Exp Immunol* 2003; 134: 279-284.

Kilpatrick DC, Delahooke TE, Koch C, Turner ML, Hayes PC. Mannan-binding lectin and hepatitis C infection. *Clin Exp Immunol* 2003; 132: 92-95.

Laurson AL, Obel NS, Holmskov U, Jensenius JC, Aliouat el M, Andersen PL. Activation of the respiratory burst by pneumocystis carinii. Efficiency of different antibody isotypes, complement, lung surfactant protein D, and mannan-binding lectin. *APMIS* 2003; 111: 405-415.

Leslie RGQ, Proding WM, Nielsen CH. Complement receptors type 1 (CR1, CD35) and 2 (CR2, CD21) cooperate in the binding of the hydrolyzed form of complement factor 3 (C3i) to human B lymphocytes. *Eur J Immunol* 2003; 33: 3311-3321.

Natua AJ, Raaschou-Jensen N, Roos A, Daha MR, Madsen HO, Borrias-Essers MC, Ryder LP, Koch C, Garred P. Mannose-binding lectin engagement with late apoptotic and necrotic cells. *Eur J Immunol* 2003; 33: 2853-2863.

Leth-Larsen R, Nordenbaek C, Tornøe I, Møller V, Schlosser A, Koch C, Teisner B, Junker P, Holmskov U. Surfactant protein D (SP-D) serum levels in patients with community-acquired pneumonia. *Clin Immunol* 2003; 108: 29-37.

Madsen J, Tornøe I, Nielsen O, Krebs I, Mollenhauer J, Poustka A, Holmskov U. Lung surfactant protein D (SP-D) binds specifically to CRP-ductin, the murine homologue to gp 340/DMBT1. *Eur J Immunol* 2003; 33: 2327-2336.

Madsen J, Tornøe I, Nielsen O, Lausen M, Krebs I, Mollenhauer J, Kollender G, Proustka A, Skjøedt K, Holmskov U. CRP-ductin, the mouse homologue of gp-340/deleted in malignant brain tumors 1 (DMBT1), binds gram-positive and gram-negative bacteria and interacts with lung surfactant protein D. *Eur J Immunol* 2003; 33: 2327-2336.

Madsen J, Tornøe I, Nielsen O, Koch C, Steinhilber W, Holmskov U. Expression and localization of lung surfactant protein A in human tissues. *Am J Resp Cell Mol Biol* 2003; 29: 591-597.

Mollenhauer J, Deichmann M, Helmke B, Müller H, Kollender G, Holmskov U, Ligtenberg T, Krebs I, Wiemann S, Bantel-Schaal U, Madsen J, Bikker F, Klauck SM, Otto HF, Moldenhauer G, Poustka A. Frequent downregulation of DMBT1 and galectin-3 epithelial skin cancer. *Int J Cancer* 2003; 105: 149-157.

Nordenbaek C, Teisner B, Junker P. Connective tissue responses in acute community-acquired pneumonia. *Respir Med* 2003; 97: 660-666.

Salomonsen J, Marston D, Avila D, Bumstead N, Johansson B, Juul-Madsen H, Olesen GD, Riebert P, Skøedt K, Vainio O, Wiles MV, Kaufman J. The properties of the single chicken MHC classical class II alpha chain (B-LA) gene indicate an ancient origin for the DR/E-like isotype of class II molecules. *Immunogenetics* 2003; 55: 605-614.

Zhang H, Nooh J, Jensen CH, Petersen RK, Bachmann E, Teisner B, Larsen LK, Mandrup S, Kristiansen K. Insulin-like growth factor-1/insulin bypasses Pref-1/FA1-mediated inhibitor of adipocyte differentiation. *J Biol Chem* 2003; 278: 20906-20914.

Uhrenholt TR, Schjerning J, Hansen PB, Nørregaard R, Jensen BL, Sørensen GL, Skott O. Rapid Inhibition of Vasoconstriction in Renal Afferent Arterioles by Aldosterone. *Circ Res* 2003; 12: 1258-1266.

INSTITUT FOR SUNDHEDSTJENESTEFORSKNING (IST)

Instituttet bestod i 2003 af syv forskningsenheder:

Almen Medicin, hvortil er knyttet Specialeuddannelsen i Almen Medicin, Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense (FEA) samt Audit Projekt Odense (APO)

Epidemiologi

Klinisk Farmakologi

Miljømedicin

Statistik

Sundhedsfremme

Sundhedsøkonomi

Institutledelse

Instituttleder:

Lektor *Bernard Jeune*

Institutbestyrelse:

Professor *Flemming Bro*

Professor *Kim Brøsen* (tjenestestedsforlæggelse til 1. august)

Professor *Terkel Christiansen*

Professor *Philippe Grandjean*

Instituttleder, lektor *Bernard Jeune* (formand)

Enhedssekretær *Karin Cederberg*

Enhedssekretær *Bettina Gundolf*

Stud.med. *Mette Malling Hansen*

Stud.med. *Pia Guldborg Petz*

Institutsekretariat:

Kontorelev *Linda Lindstrøm* (1. januar–14. maj)

Kontorelev *Merete Pedersen* (15. august–31. december)

Institutsekretær og regnskabsansvarlig *Birgit Skouboe*

Almen Medicin

Professor, dr.med. *Flemming Bro*

Professor, dr.med. *Jørgen Lous*

Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*

Lektor, mag.scient. *Beth Elverdam*

Adjunkt, cand.med. *John Larsen*, Ph.D.

Adjunkt, cand.med. *Nick Nyland*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.med. *Martin Andersen*

Ekstern lektor, mag.art. *Vibeke Boolsen*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.med. *Henriette Bruun* (fra 1. september)

Ekstern lektor, cand.med. *Lone Friis* (fra 1. september)

Ekstern lektor, cand.med. *Erik Holk*

Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Anette W. Jahn*

Ekstern lektor, cand.med. *Britt Toftgaard Jensen*

Ekstern lektor, cand.med. *Niels Chr. Jensen*

Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Morten Kromann Nielsen*

Ekstern lektor, cand.manu. *Marianne Steinfath*

Ekstern lektor, cand.med. *Elsebeth Stenager*

Ekstern lektor, cand.med. *Jens Søndergaard*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.med. *Annette Tornøe*

Undervisningsassistent, stud.mag. *Heidi Bøgelund Frederiksen*

Klinisk lærer, cand.med. *Niels Abildtrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Steen Agerbo*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Nyborg Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Janne Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars Skytte Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Orla Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Bach*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Bech*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Benthin*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Haldrup Bertelsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Stig Ulrich Bertelsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Pernille Bjerrum*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Bjørnsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Troels Bové*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Brahe*
Klinisk lærer, cand.med. *Kim Brokhattingen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Busch*
Klinisk lærer, cand.med. *Torsten Bøttern*
Klinisk lærer, cand.med. *Irma Calonius*
Klinisk lærer, cand.med. *Judy Christensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ninna Dall*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damsbo*
Klinisk lærer, cand.med. *Thue Ditlevsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Anton Filtenborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Jytte Frøkjær*
Klinisk lærer, cand.med. *Jesper Gerdes*
Klinisk lærer, cand.med. *Nils Gerdes*
Klinisk lærer, cand.med. *Kate Grønning*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Olander Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lise-Lotte Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Oluf S. Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Vivi Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kjeld Harsløf*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Holm-Thomsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Husted*
Klinisk lærer, cand.med. *Meiske Håkansson*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Haarløv*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Iversen*
Klinisk lærer, cand.med. *Flemming Jakobsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Gorm Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Jakob Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Steen Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *John Kjersgaard Johansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Johansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Johanssen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Vissing Jørgensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Esben Kappel*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Kjærsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Birthe Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Karen Ejlsmark Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ib Koldbæk*
Klinisk lærer, cand.med. *Peder G. Korsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Kortegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Tove Kristjansen*

Klinisk lærer, cand.med. *Torben Krogh*
Klinisk lærer, cand.med. *Aase Krogh*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars G. Krøldrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Anders Lassen*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Lindegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Lind-Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Aas Larsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Knud Erik Lindø*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Linnet*
Klinisk lærer, cand.med. *Karen Margrethe Lønborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Luxhøi*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Torp Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Ancher Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Annette Marboe*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Marboe*
Klinisk lærer, cand.med. *Marianne M. Mathiesen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Mortensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Martin Munk*
Klinisk lærer, cand.med. *Anders Munck*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Møller*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Karsten Mørkbak*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Toft Nielsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Nyhuus*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole J. Nørgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Jette Ohm*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Essebo Olsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Vestergaard Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Kjeldgaard Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Leif Egholm Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Holm Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Carl Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Elna Qvistgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Holger Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *John Hammer Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Ravn*
Klinisk lærer, cand.med. *Steen Richardt*
Klinisk lærer, cand.med. *Kristian Romme*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Rosbach*
Klinisk lærer, cand.med. *Bente Rosenskjold*
Klinisk lærer, cand.med. *Dan Rost*
Klinisk lærer, cand.med. *Kim Rønhof*
Klinisk lærer, cand.med. *Jette Ruby*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Vibeke Schiødt*
Klinisk lærer, cand.med. *Ketty Schmidt*
Klinisk lærer, cand.med. *Michael Schmidt*
Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Schroll*
Klinisk lærer, cand.med. *Uffe Schrøder*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Seidelin*
Klinisk lærer, cand.med. *Poul Sigh*
Klinisk lærer, cand.med. *Halvard Skott*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Sterling*
Klinisk lærer, cand.med. *Kurt Stokholm*
Klinisk lærer, cand.med. *Allan Sørensen*

Klinisk lærer, cand.med. *Tage Sørensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Thorborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Thorborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Lili Tronegård-Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Knud Vadsø-Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Carsten Voetmann*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Øgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Østergaard*
Sekretær *Lotte Balsner* (18,5 timer, til 31. januar)
Sekretær, korrespondent *Lise Keller Stark* (18,5 timer, enhedssekretær)
Sekretær *Lone Østerhaab* (18,5 timer, fra 1. marts)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Lone Friis

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Der har været afholdt fælles almen medicinsk forsker- og institutmøde med fagområderne fra Århus og København, Århus (22.-23. januar). Forskningsenhedens seniorforskere afholdt sammen med seniorforskere fra Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense et strategiseminar i Malmø, Sverige (23.-23. oktober). Mødet var samtidig en udveksling med den almenmedicinske universitetsafdeling i Malmø.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

F. Bro deltog i WONCA Invitational Conference: Improving Health Globally. The necessity of family Medicine/General Practice Research. Kingston, Ontario, Canada (8.-11. marts). Han deltog i Exeter Complexity Conference, University of Exeter: Improving the NHS through the lens of Complexity (25.-26. september). Han var medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet og formand for Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er referee for Ugeskrift for Læger, Scandinavian Journal of Primary Health Care og British Journal of General Practice. Han var formand for DSAMs Forskningsudvalg og deltog i DSAMs bestyrelsesarbejde. Medlem af Hjertereforeningens Forebyggelsesforskningsudvalg og medlem af netværket Forskningscenter for Kvalitetssikret Lægemedielanvendelse. Medlem af Kvalitetsforum ved Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense, Syddansk Universitet og Styregruppen for Audit Projekt Odense. Han er medlem af redaktionsgruppen til lærebogen Gynækologi i Almen Praksis.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

19.-25.9. En vagtlæges overvejelser. Læserbrev i Weekendavisen.

N. Damsbo har været censor ved eksamen i almen medicin ved Københavns og Aarhus Universitet. Han er medlem af P.L.O.s og DSAMs Multipraksisudvalg til bedømmelse af videnskabelige projekter, som ønskes udført i almen praksis. Han har undervist på Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense, ved centraliseret kursus i Lægeforeningen samt på Sygeplejeskolen i Odense. Han er med i projektgruppen for Audit Projekt Odense og en arbejdsgruppe mellem DSAM og DPS (Dansk Psykiatrisk Selskab) til udarbejdelse af forslag til bedre behandling af psykiatriske patienter med ikke psykotiske lidelser. Han har været medlem af redaktionsgruppen for lærebogen Almen Medicin, som udkom i februar, og sidder nu i redaktionsgruppen for en ny lærebog i gynækologi for alment praktiserende læger. Han er referee for Ugeskrift for Læger og Scandinavian Journal of Primary Health Care.

B. Elverdam var censor ved Institut for Antropologi, Københavns Universitet og Danmarks Pædagogiske Universitet. Hun er referee for Bulletin of the World Health Organisation, International Migration Review og Scandinavian Journal of Primary Health Care.

J. Larsen deltog i sin egenskab af praktikantkoordinator på Fyn og i Sønderjylland i studie-besøg i Southampton, England (23.-25. april). Han var medlem af Scientific Programming Committee forud for afholdelsen af 19th International Conference on Pharmacoepidemiology and 1st International Conference on Risk Management i Philadelphia, USA. Han deltog i samme kongres med posteren Monitoring the quality of pharmacotherapy after myocardial infarction using health care databases (20.-25. august). Han deltog i studiebesøg på Samhälls-medicinska institutionen, Universitetet i Malmö (23.-24. oktober). Han er gæsteforsker ved Klinisk Farmakologi, Syddansk Universitet. Han er referee på en artikel indsendt til Scandinavian Journal of Primary Health Care og er almen medicinsk referee for Rationel Farmakoterapi. Han er i november udpeget til medlem af Medicintilskudsnævnet under Lægemedelstyrelsen. Han har deltaget i bestyrelsesarbejdet i Dansk Selskab for Farmako-epidemiologi (sekretær) og EuroDURG (kasserer).

J. Lous deltog i auditmøde om Øreinfektioner i Vestsjællands Amt (28. april). Han deltog i 8th International Symposium On Recent Advances on Otitis Media, Ft. Lauderdale, USA (3.-7. juni), som chairman og med foredraget Tympanometry in general practice during one year og sammen med J.G. Dørup, G.M.B. Lauritsen og I.G. Williamson IG med posteren Status of the word perception in noise test (GOST); a screening test. Begge indlæg publiceret elektronisk som Int J Pediatr Otorhinolaryngol suppl. on CD-rom. Han deltog i den efterfølgende Research Conference i panel om opdatering af publiceret viden om behandling af otitis media (7.-8. juni). Han deltog i ENT-review group møde på 11th Cochrane Colloquium i Barcelona (26.-31. oktober). Han var censor ved eksamen i almen medicin ved Københavns og Aarhus Universitet. Var medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende de tre forskningskonsulentstillinger i København, Odense og Århus. Han var med i bedømmelsesudvalget ved besættelse af en stilling som postgraduat ekstern klinisk lektor i Region Nord samt en lektorstilling ved Klinisk Epidemiologisk Afdeling i Ålborg. Han har deltaget i bedømmelse af Christian Hermans Ph.D.-afhandling A population based survey of asthma in 5-year-old Danish children. Han har været medlem af ankenævn vedrørende eksamensklager i almen medicin ved Aarhus Universitet. Han er formand for DSAMs og P.L.O.s udvalg vedrørende multipraksisundersøgelser. Han er medlem af arbejdsgruppe om tympanometri i almen praksis under P.L.O.s laboratorieudvalg. Han er Co-editor ved Ear, Nose and Throat Disorders Group, Cochrane Review Group. Han er referee for European Journal of Oral Sciences, British Journal of General Practice og Ugeskrift for Læger.

E. Stenager er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Samfundsmedicin. Hun er formand for Lægekredsforeningen for Fyns Amts sundhedsudvalg og medlem af Følgegruppen for det Nationale netværk for selvmordsforebyggelse. Hun er formand for det regionale udvalg for planlægning af den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse. Arrangerede sammen med sundhedsudvalget det årlige fællesmøde mellem Sundhedskomiteen og lægekredsforeningernes sundhedsudvalg med temaet Det rummelige arbejdsmarked.

J. Søndergaard har sammen med Henrik Schroll afholdt foredraget Indførelse af Sentinelnetværk i almen praksis i Danmark på Forskningsworkshop i almen medicin 2003, Århus. Han deltog i temadag, Fonden til finansiering af almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt, Århus (22. januar). Han deltog i møde om Variation between general practices: Some statistical issues, Royal Statistical Society's Primary Health Care Study Group's Meeting, London (24. april). Han har deltaget med foredraget Polyfarmaci. Hvad kan man gøre? for praktiserende læger fra København, Roskilde (29. april). Han deltog med foredraget Influencing GPs' prescribing patterns på forårsmøde i Svensk Lækemiddels Epidemiologisk Förening – SLEF, Stockholm (16. maj). Han deltog med foredraget Receptdatabaser. Muligheder og udfordringer, Sønderjyllands Amts Lægemedeludvalg og forskningslektorer (20. maj). Medlem af gruppe vedrørende planlægning af kvalitetsudviklingstiltag i forbindelse med receptfornyelse, Taulov (23. og 24. maj). Deltagelse som paneldeltager i Implementation of

episodes of care in the electronic medical record in daily practice, Middelfart (27. maj). Deltog med foredraget Is it possible to influence general practitioners' prescribing patterns? ved 6th Congress of the European Association for clinical pharmacology and therapeutics, Istanbul, Tyrkiet (28. juni). Han deltog i 1st International Conference on Therapeutic Risk Management & 19th International Conference on Pharmacoepidemiology, Philadelphia, Pennsylvania (20.-24. august). Var gæsteforelæser med foredraget Modsætninger eller supplementer? på Institut for Folkesundhedsvidenskab, Syddansk Universitet, Esbjerg (7. oktober). Han deltog i Årsmøde om MTV og evaluering, København (30. oktober). Referent på videnskabelige tidsskrifter samt MTV-afhandling. Undervisning præ- og postgraduat på Syddansk Universitet. Beskikket censor i almen medicin. Medlem af Det Almenmedicinske Kvalitetsprojekts arbejdsgruppe vedrørende indikatorer. Medlem af Det Almenmedicinske Kvalitetsprojekts arbejdsgruppe vedrørende linkportal. Medlem af Det Almenmedicinske Kvalitetsprojekts arbejdsgruppe vedrørende datafangstprojekt. Formand for Forskningsudvalget under dansk Selskab for Almen Medicin. Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat i almen medicin ved Københavns Universitet.

Specialeuddannelsen i Almen Medicin

Kursusleder, cand.med. *Jesper Schramm*

Sekretær *Inger Carter*

Der har været afholdt tre reviderede specialespecifikke kurser (375 timer) for 60 yngre læger og fem semesterforløb (369 timer) af blokkurser for 60 yngre læger.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR ENHEDEN

J. Schramm er som kursusleder for Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense medlem af DSAMs uddannelsesudvalg og formand for DSAMs kursusudvalg. Han er praksiskonsulent ved Obstetrisk Gynækologisk afdeling ved Haderslev Sygehus og medlem af Lægemeddelkomiteen samme sted.

Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense (FEA)

Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense blev oprettet ultimo 1993 med tilknytning til Institut for Sygdomsforebyggelse og Helsetjenesteforskning. Enheden er oprettet og finansieret af Fonden vedrørende finansiering af forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt, hvis bestyrelse er sammensat af Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation. Enheden iværksætter og vejleder vedrørende forskningsprojekter i almen lægepraksis. Audit Projekt Odense er tilknyttet forskningsenheden. Forskningsenheden udgiver selvstændige semesterrapporter 3 gange om året, som er tilgængelige på forskningsenhedens hjemmeside www.almen.dk

Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (forskningsleder, fondslønnet)

Seniorforsker *Morten Andersen*, Ph.D. (fondslønnet, fra 1. september)

Seniorforsker *Lars Bjerrum*, Ph.D. (fondslønnet)

Seniorforsker, praktiserende læge *Bjarne Lühr Hansen* (fondslønnet, til 31. oktober)

Seniorforsker *Christel Nøhr Hansen*, Ph.D. (fondslønnet, til 13. august)

Seniorforsker *Ivar Sønbo Kristiansen* (fondslønnet)

Seniorforsker, praktiserende læge *Jørgen Nexøe*, Ph.D. (fondslønnet)

Seniorforsker, praktiserende læge *Henrik Schroll*, Ph.D. (fondslønnet)

Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *Jens Søndergaard*, Ph.D. (fondslønnet)

Gæsteforsker, dr.med. *Lars Gram* (fondslønnet)

Gæsteforsker *Geir Jacobsen* (fondslønnet)

Projektmedarbejder *Lars Gotfred-Rasmussen* (fondslønnet, fra 1. august)

Statistiker *Anthony Gichangi* (fondslønnet)

Statistiker, cand.scient. *Henrik Støvring*, Ph.D. (fondslønnet)

Statistiker *Kirstin Vach* (fondslønnet)

Sekretær *Gitte Hammershøj* (fondslønnet)

Edb-medarbejder *Søren Rathje Jensen* (fondslønnet, fra 1. april)
Edb-/databasemedarbejder *Benny Jørgensen* (fondslønnet, til 31. marts)
Edb-/databasemedarbejder *Lena Astrid Nielsen* (fondslønnet, til 31. januar)
Kontorfuldmægtig, korrespondent *Lise Keller Stark* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Allan Buusman (fondslønnet)
Torben Dybdahl (fondslønnet)
Dorte Gilså Hansen (fondslønnet)
Dorte Jarbøl (fondslønnet)
Lene Jarlbæk (fondslønnet)
Gitte Rohr
Jon Eik Zwisler (fondslønnet)
Birgit Åbom (fondslønnet)

Audit Projekt Odense (APO)

Projektgruppe:

Professor, cand.med. *Niels Bentzen*
Professor, dr.med. *Flemming Bro*
Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (fondslønnet)
Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*
Projektleder, praktiserende læge *Anders Munck* (fondslønnet)
Praktiserende læge, cand.med. *Jens Jørgen Damsgaard* (fondslønnet)
Associeret medlem, cand.pharm. *Kirsten Schæfer* (fondslønnet)

Øvrige medarbejdere ved projektet:

Forskningsmedarbejder, seniorforsker *Lars Bjerrum*, Ph.D. (fondslønnet)
Forskningsmedarbejder *Christel Nøhr Hansen*, Ph.D. (fondslønnet, til 13. august)
Forskningsmedarbejder, cand.med. *Dorte Gilså Hansen* (fondslønnet)
Forskningsmedarbejder, praktiserende læge *Jørgen Holm* (fondslønnet)
Forskningsmedarbejder, praktiserende læge *Claus-Henrik Rasmussen* (fondslønnet)
IT-medarbejder *Louise Andersen* (fondslønnet, til 31. maj)
Edb-assistent *Susanne Berntsen* (deltid, fondslønnet)
Sekretær *Gitte Hammershøj* (fondslønnet)

Generelt om projektet

Audit Projekt Odense (APO) er et selvstændigt projekt i Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense.

APO er ressourcecenter for kvalitetsudvikling og efteruddannelse i almen praksis, men har også berøring med andre personalekategorier i den primære sundhedstjeneste - for eksempel praktiserende fysioterapeuter.

Det er APOs formål at udvikle og gennemføre kvalitetsudviklingsprojekter baseret på aktivitetsregistrering og analysere arbejdet i almen praksis i forbindelse med konkrete projekter.

Et auditprojekt omfatter:

En prospektiv registrering af et centralt og hyppigt forekommende emne. Registreringen sker på et specielt udviklet skema, der er velegnet til at indsamle data til belysning af egen praksis vedrørende udredning og behandling af centrale sygdomsgrupper. Hver deltager får en individuel rapport med egne og samlede resultater. Disse vurderes på et primært opfølgingskursus, hvor kvalitetsproblemer afdækkes og efterfølgende kursusvirksomhed planlægges. Efter 1-2 år foretages en ny registrering for at se, om målet med projektet er nået. I forlængelse af konkrete projekter kan der udføres vejledningsarbejde og forskning.

APO har afsluttet følgende auditforløb:

- Audit om diabetes i Svendborg. 2. registrering i et auditforløb, som også involverede spørgeskema til patienterne. 13 praktiserende læger deltog. Afsluttende møde i juni.
- Sekundær forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom i almen praksis, Ringkjøbing Amt (efteråret). Randomiseret, kontrolleret forsøg med henblik på belysning af effekten af en praksisfacilitator. 2. registrering. 30 praktiserende læger. Afsluttende møde i juni.
- Diabetes i almen praksis, Bornholm. Audit, som også involverede spørgeskema til patienterne. 30 praktiserende læger deltog. Afsluttende møde marts.
- Luftvejsinfektioner i almen praksis. 2. registrering i et auditforløb for 181 praktiserende læger, 1. registrering for 128 praktiserende læger. 10 danske amter samt Færøerne deltog. Opfølgingsmøder maj/juni.
- Luftvejsinfektioner i almen praksis, Grønland. 50 distriktslæger og distrikter deltog. Afrapportering i Ilulissat i april.
- Patienttilfredshedsundersøgelse for danske fysioterapiklinikker. 289 klinikker fra hele landet deltog. 16 opfølgingsmøder rundt i hele landet i maj/juni.
- Omstændigheder ved ordination af lægemidler i almen praksis. 14 praktiserende læger i Roskilde Amt. Opfølgingsmøde efteråret.
- Praktiserende lægers kontakter med social- og sundhedsvæsenet. 295 praktiserende læger fra Københavns, Roskilde, Fyns, Ringkjøbing og Nordjyllands amter deltog i registreringen, som fandt sted i en uge i september. Opfølgingsmøder i november/december.

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF APO

Internat med henblik på udvikling af tværfaglig audit om praksispersonalets involvering af lægemiddelordinationer - Recepten, Kryb-i-ly Kro (23.-24. maj). 35 deltagere: Amtslige auditvejledere, praksispersonale og amtslige lægemiddelkonsulenter.

Dansk auditnetværk

APO forestår et netværk af amtslige auditvejledere, der alle er praktiserende læger, og som står for den lokale gennemførelse af auditprojekter. Netværket er repræsenteret i alle landets amter samt Københavns og Frederiksberg Kommune. I netværket udveksles erfaring fra de forskellige amtslige projekter til gensidig inspiration, ligesom der foregår koordination af landsdækkende projekter. Netværket har været samlet dels på Kryb-i-ly Kro (23.-24. maj), dels til netværksmøde i Odense (13. september).

Nordisk auditnetværk

APO har siden 1993 forestået et nordisk netværk med deltagelse af auditprojekter i Karlsheim og Luleå (Sverige), Trondheim (Norge), Reykjavik (Island) samt Helsinki (Finland). Der har været afholdt nordisk auditmøde, København (31. januar-1. februar) samt i Stockholm (28.-29. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDENFOR PROJEKTET

L. Bjerrum har forestået opfølgingsmøder i forbindelse med audit om luftvejsinfektioner i almen praksis og har foretaget videnskabelig afrapportering af samme projekt. Har holdt foredraget Upper respiratory tract infections in general practice på 13. Nordiska Kongressen i Allmänmedicin, Helsinki, Finland (31. august-3. september)

J. Damsgaard har forestået opfølgingsmøde i forbindelse med audit om luftvejsinfektioner i almen praksis, Færøerne (maj), deltaget i 13. Nordiska Kongressen i Allmänmedicin, Helsinki, Finland (31. august-3. september). Forestået mange lokale auditaktiviteter, Roskilde Amt, og repræsenteret APO i forhold til det danske kvalitetsnetværk.

D. G. Hansen

Har været medforfatter på rapporten Praktiserende lægers kontakter med social- og sundhedsvæsenet. Holdt foredrag om APO-relaterede emner ved møder og kongresser.

J. Holm har forestået bearbejdning og opfølgingsmøde i forbindelse med audit om diabetes i Svendborg.

K. Schæfer har deltaget i APOs baggrundsgruppe. Har holdt foredraget Auditing antimicrobial prescriptions in primary health care: Audit Project Odense ved European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, 22nd Postgraduate Education Course, Scotland (9.-10. maj).

A. Munck afrapporterede audit om luftvejsinfektioner i Grønland på Det Grønlandske Sundhedsvæsens ledelseskonference i Ilulissat (11.-13. april). Har foretaget studierejser til Lund og Stockholm. Betydelig indenlandsk foredrags- og kursusvirksomhed. Er medlem af DSAMs følgegruppe vedrørende kliniske vejledninger, medlem af følgegruppen for Kvalitetsudviklingsudvalget i Fyns Amt samt medlem af Hjerterforeningens hovedbestyrelse.

Se i øvrigt APO-nyt på www.almen.dk

PUBLIKATIONER

Bingefors K, Isacson D, Kristiansen IS. Clinitrac: a novel method for evaluating outcome in Parkinson's disease (abstract). Value in Health 2003; 6: 282.

Bjerrum L, Andersen M, Petersen G, Kragstrup J. Exposure to potential drug interactions in primary health care. Scand J Prim Health Care 2003; 21: 153-158.

Bjerrum L, Larsen J, Kragstrup J. Øget forbrug af lipidsænkende lægemidler efter udsendelse af en klinisk vejledning til almen praksis. Ugeskr Læg 2003; 165: 1203.

Bjerrum L, Foged A. Patient information leaflets – helpful guidance or a source of confusion? Pharmacoepidemiol Drug Saf 2003; 12: 55-59.

Bjerrum L, Munck A. Hvordan implementerer vi DSAMs kliniske vejledning om osteoporose? Practicus 2003; 162: 136-137.

Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Recept på nyt antibiotikum efter behandling med sulfamethizol eller pivmecillinam. Ugeskr Læg 2003; 165: 3732-3735.

Bjerrum L, Dessau R, Hallas J. Sulfamethizol vs. pivmecillinam til urinvejsinfektion. Ugeskr Læg 2003; 165: 4317-4318.

Bro F, Kragstrup J. From black box to complex adaptive system. (Editorial). Scand J Prim Health Care 2003; 21: 1.

Bro F. Beretning fra forskningsudvalget. Practicus 2003; 163: 169.

Damsbo N, Noe-Nygaard E. Gynækologi og Obstetrik i almen praksis. Månedsskrift for Praktisk Lægegerning 2003; 5.

Damsbo N. 2147 og 2148. Hvad har det med depression at gøre? Nye tillægsydelser i almen praksis. Lundbeck NeuroHow. Forum for Læger 2003; 11: 3-4.

Damsgaard J. Kvalitetsudvikling. Roskilde Amt. Practicus 2003; 159: 20-23.

Danske Fysioterapeuter i samarbejde med Audit Projekt Odense. Evaluering af klinikker for fysioterapi. 19.200 patienters vurdering af de fysiske rammer, service og behandling på 289 klinikker. Maj 2003.

Christensen PM, Brøsen K, Brixen K, Andersen M, Kristiansen IS. A randomized trial of laypersons' perception of the benefit of osteoporosis therapy: number needed to treat versus postponement of hip fracture. Clin Therapeut 2003; 25: 2575-2585.

Christensen PM, Brixen K, Kristiansen IS. Danish Osteoporosis Outcome Model (DOOM). Health Economics Papers 2003, 2. Odense: Faculty of Social Sciences, University of Southern Denmark, 2003.

Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie - den sunde krop. København: Munksgaard Danmark, 2003.

Elverdam B, Sørensen AS. Indledning. I: Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie - den sunde krop. København: Munksgaard Danmark, 2003: 13-29.

Elverdam B. De "sunde" familier og det komplekse sundhedsbegreb. I: Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie - den sunde krop. København: Munksgaard Denmark, 2003: 31-46.

Elverdam B. Måltid og familietid. I: Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie - den sunde krop. København: Munksgaard Danmark, 2003: 49-67.

Engberg M, Christensen B, Karlsmose B, Lauritzen T, Lous J. Den sag lugter 2 (brev). Ugeskr Læg 2003; 165(11): 1148-1149.

Foged A, Bjerrum L. Indlægssedler i medicin forvirrer patienterne. Ugeskr Læg 2003; 165: 3433.

Friis L, Elverdam B, Schmidt KG. The patient's perspective - A qualitative study of acute myeloid leukemia patients' need for information and their information seeking behaviour. Support CareCancer 2003; 11: 162-170.

Gullestrup A. Visioner og problemer. Sind 2003; 32: 11-12. (Kilde: Hansen DG, Munck AP, Kragstrup J. Methodological problems in comparing audits from the Nordic countries. Scand J Prim Health Care 2002; 20: 71-73).

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. How do individuals apply risk information when choosing amongst health care interventions? Risk Analysis 2003; 23: 697-704.

Halvorsen PA, Kristiansen IS, Aasland OG, Førde OH. Medical doctors' perception of the "number needed to treat" (NNT). Scand J Prim Health Care 2003; 21: 162-166.

Hamm L, Mikkelsen B, Kuhr J, Støvring H, Munck A, Kragstrup J. Danish physiotherapists' management of low back pain. Advances in Physiotherapy 2003; 5: 109-113.

Hansen BL, Østergaard MS. Børn i almen praksis. I: Østergaard I, Andersen JS, Christensen B, Damsbo N, Lauritzen T, Witt K, red. Almen Medicin. København: Munksgaard, 2003: 131-158.

Hansen CN, Munck A. APO internat – med fokus på efteruddannelse og evaluering. Referat. Practicus 2003; 159: 5.

Hansen CN, Hansen DG, Kragstrup J, Busch O, Munck A. The role of the APO method in improving diabetes care in general practice: the results of a Danish prospective multipractice audit circle. Quality in Primary Care 2003; 11: 225-231.

Hansen DG, Søndergaard J, Vach W, Gram LF, Rosholm JU, Kragstrup J. Antidepressant drug use in general practice: inter-practice variation and association with practice characteristics. Eur J Clin Pharmacol 2003; 59: 143-149.

Hedegaard U, Larsen J. Stainer II. Bivirkninger og krydsreaktion. Fynske Læger 2003; 23(1): 27.

Hedegaard U, Larsen J, Damkier P. Migrænebehandling under graviditet. Fynske Læger 2003; 23(5): 26.

Hvas AM, Ellegaard J, Lous J, Nexø E. Health technology assessment in clinical biochemistry. Methylmalonic acid: a Danish showcase. Scand J Clin Lab Invest 2003; 63(5): 319-330.

Kallestrup P, Bro F. Parents' beliefs and expectations when presenting with a febrile child at an out-of-hours general practice clinic. Brit J Gen Pract 2003; 53: 43-44.

Kragstrup J. Efteruddannelse og kvalitetsudvikling. I: Østergaard I, Andersen JS, Christensen B, Damsbo N, Lauritzen T, Witt K, red. Almen Medicin. København: Munksgaard, 2003: 223-234.

Kristiansen IS. Ingen grænse for prioriteringer? Dagens Medisin 2003; 5: 13.

Kristiansen IS, Stavem K, Linnestad K, Pedersen KM. Variasjon i kostnad-effekt-analyser: Hvor presist kan kostnader og nytte ved ny teknologi beregnes? Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 657-660.

Kristiansen IS, Poulsen PB, Wittrup-Jensen KU. Economic aspects – Saving billions with telemedicine: fact or fiction. I: Burg G, red. Telemedicine and Teledermatology. Curr Probl Dermatol. Basel: Karger, 2003; 32: 63-71.

Kristiansen IS. Competing interests – problem is greater than editorial indicates. (Letter to the editor). BMJ 2003; 326: 883.

Kristiansen IS. Hvor mye bør samfunnet være villig til å betale for helseforbedringer? I: Bringedal B, Iversen T, Kristiansen IS, red. Verdien av liv og helse. HERO Skriftserie 2003: 6. Oslo: Universitetet i Oslo, 2003.

Kristiansen IS. Koronare intervensioner etter 80-årsalder: Er hjertekirurgi etter 80 år et selvfølgelig behandlingstilbud eller feilslått prioritering? *Tidsskr Nor Lægeforen* 2003; 123: 1735-1736.

Kristiansen IS. Forebyggende medisin – en misvisende betegnelse? I: *Medisin og samfunn. Festskrift til Grete Botten i anledning af hennes 60-årsdag.* Oslo: Unipub Forlag, 2003.

Kristiansen IS. Helseøkonomi – samfunnsmedisinens søsterdisiplin i samfunnsfagene. I: *Larsen Ø, Alvik A, Hagestad K, Nylenna M, red. Helse for de mange. Samfunnsmedisin i Norge.* Oslo: Gyldendal Akademisk, 2003.

Kristiansen IS, Christensen PM, Nexøe J. Vurdering af behandlingseffekt ved kroniske sygdomstilstande. Er number-needed-to-treat det bedste effektmål? *Rationel Farmakoterapi* 2003; 11.

Kristiansen IS, Nexøe J, Gyrd-Hansen D. Communicating risk at the population level: How useful is the PIN-ER-t? (Rapid Response). www.bmj.com. 4. december 2003.

Kristiansen IS, Wisløff T. Grønn resept: Forenklet = for enkelt? *Dagens Medisin* 2003; 13.

Larsen J, Andersen M, Bjerrum L, Kragstrup J, Gram LF. Insufficient use of lipid-lowering drugs and measurement of serum cholesterol among patients with a history of myocardial infarction. *J Cardiovascular Risk* 2003; 10: 61-64.

Larsen J, Hedegaard U. Interaktioner med COX-2 hæmmere. *Fynske Læger* 2003; 23(3): 28.

Larsen J, Hedegaard U. Bupropion (Zyban) – bivirkninger, interaktioner og anvendelse under graviditet. *Fynske Læger* 2003; 23(5): 30.

Llor C, Cots JM, Bjerrum L. Cincuenta años de penicilina en la faringo-amigdalitis. Por qué no administrarla ahora cada 12 horas? *Siete Dias Medicos* 2003; 567/26: 77-78.

Lous J, Damsbo N, Kaup E, Dupont M. Udvalg vedrørende Multipraksisundersøgelser 2002. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3962-3963.

Lous J. Behandling af flydeører; akut otitis med perforation. *ipraksis* 2003; 1(22): 2.

Lous J, Østergaard I. Klinisk håndtering af patienter i almen praksis (kapitel 6). I: *Østergaard I, Andersen JS, Christensen B, Damsbo N, Witt K, red. Almen medicin.* København: Munksgaard Danmark, 2003: 89-106.

Lous J. Skal et barn have antibiotika efter paracentese? *ipraksis* 2003; 1(6).

Lous J. Boganmeldelse: Tinnitus-bogen. *Practicus* 2003; 162: 138.

Lous J. Årsberetning fra Udvalg ved. Multipraksis-Undersøgelser (MPU). *Practicus* 2003; 163: 174.

Munck A, Hansen DG. DSAMs vejledning om osteoporose er nu kommet. *Practicus* 2003; 159: 19.

Munck AP, Damsgaard J, Hansen DG, Bjerrum L, Søndergaard J. The Nordic method for quality improvement in general practice. *Quality in Primary Care* 2003; 1: 73-78.

Nexøe J. Praktiserende lægers anbefaling af forebyggende behandling afhænger af, hvordan den forventede risikoreduktion bliver angivet. *Practicus* 2003; 158: 320.

Nexøe J. Magnesium-EDTA-chelationsbehandling er obsolet (1). *Practicus* 2003; 158: 322-323.

Nielsen JB, Elverdam B. Undersøgelse af børnefamiliers viden, holdning og adfærd ved brug af lettere forurenede grunde, København: Miljøstyrelsen, Miljøministeriet, 2003.

Nielsen JB, Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J. Impact of socio-demographic factors on willingness to pay for the reduction of a future health risk. *J Environmental Planning and Management* 2003; 46: 39-47.

Nielsen LM, Halgrener J, Hansen BL. Respiratorisk syncytialvirus-infektioner hos børn i almen praksis. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2747-2749.

Norderhaug I, Dahl O, Hoisaeter OA, Heikkila R, Klepp O, Kristiansen IS, m.fl. Brachytherapy for prostatic cancer: a systematic review of clinical and cost effectiveness. *Eur Urol* 2003; 44: 40-46.

Nyland N, Andersen M, Larsen J. Hvad kan vi lære af den engelske model? *Practicus* 2003; 27 (162): 120-122.

Olivarius NdF, Rosendal M, Hansen DG. Der indkaldes til stiftende møde i Netværk for almenmedicinske seniorforskere. *Practicus* 2003; 161: 95.

Olivarius NdF, Rosendal M, Hansen DG. En spire i vækst. Stiftende møde i SeniorforskerNetværket den 29. September 2003. *Practicus* 2003; 164: 216-217.

Pedersen KM, Munck A, Hansen DG, Bro F, Kragstrup J. Praktiserende lægers kontakter med social- og sundhedsvæsenet. Odense: Audit Projekt Odense, 2003 (ISBN 87-90923-44-8).

Rasmussen C-H, Munck A, Kragstrup J, Haghfelt T. Patient delay from onset of chest pain suggesting acute coronary syndrome to hospital admission. *Scand Cardiovasc J* 2003; 37: 183-186.

Rosendal M, Bro F, Fink P, Christensen KS, Olesen F. Diagnosis of somatisation: effect of an educational intervention in a cluster randomised controlled trial. *Br J Gen Pract* 2003; 53: 917-922.

Schroll H. Hvad gør folk, når de føler sig syge? I: Østergaard I, Andersen JS, Christensen B, Damsbo N, Lauritzen T, Witt K, red. *Almen Medicin*. København: Munksgaard, 2003: 25-38.

Schroll H, Thomsen L, Eriksson T, Andersen JS, Søndergaard J. Datafangst og sentinelregistrering i almen praksis – en bedre måde at fremme kvalitet og forskning? *Practicus* 2003; 161: 76-77.

Schroll H, Munck A. Ny platform for kvalitetsudviklingsarbejde i Syddanmark. *Practicus* 2003: 162: 127.

Schroll H, Støvring H, Kragstrup J. Forskelle i praktiserende lægers anvendelse af International Classification for Primary Care-diagnoser. Inter- og intraobservatør-variationen. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4104-4107.

Schroll H. IT-projekt gavner læger og patienter. *Det Jysk-Fynske Erhvervssamarbejde*, december.

Stenager EN, Svendsen MA, Stenager E. Førtidspension til patienter med syndrom-sygdomme. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 469-474.

Støvring H. New statistical methods for estimation of prevalence, incidence and mortality based on pharmacoepidemiological and other health-related databases. (Abstract). *Danish Medical Bulletin* 2003; 50: 99.

Støvring H, Andersen M, Beck-Nielsen H, Green A, Vach W. Rising prevalence of diabetes: evidence from a Danish pharmaco-epidemiological database. *The Lancet* 2003; 362: 537-538.

Støvring H. Forekomsten af diabetes i Danmark: metodeudvikling til en registerbaseret vurdering. (Debat). *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4873-4874.

Søndergaard J, Andersen M, Støvring H, Kragstrup J. Prescriber feedback as addition to clinical guidelines has no impact: a randomised controlled trial. *Scand J Prim Health Care* 2003; 21: 47-51.

Søndergaard J, Nielsen F, Klitgaard NA, Damkier P, Brøsen K. Måling af plasmakoncentrationen af lægemidler til styring af behandling (TDM). *LabNyt* 2003: 30.

Søndergaard J. Gentagen feedback om ordinationsmønster ændrer ikke vores astmabehandling. *Practicus* 2003; 158: 336.

Søndergaard J. Derfor ændrer feedback om lægemiddelordination ikke vores behandling af astma. *Practicus* 2003; 158: 337.

Wisløff TF, Kristiansen IS. Hvordan måle effect ved risikoreduksjoner? *Tidsskr Nor Lægeforen* 2003; 123: 3266.

Zwisler JE, Schaffalitzky OBDM. Livslang syrehæmning i almen praksis? *Fynske Læger* 2003; 1: 26.

Aarup M, Lous J. Interventionsforsøg for at forebygge fedme hos overvejende normal-vægtige børn. Gennemgang af et Cochrane Review Interventions for prevention of obesity targeting mostly on non-obese children. *Ugeskr Læg* 2003; 165(1): 26-8.

Aarup M, Lous J. Fedmeepidemien - kan vi tale den ihjel? (Brev). *Ugeskr Læg* 2003; 165: 933.

Epidemiologi

Professor, dr.med. *Leiv S. Bakketeig*

Professor, dr.med. *Kaare Christensen*, Ph.D. (forskningsleder)

Lektor, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (fondslønnet, halv tid fra 1. april)

Lektor, cand.med. *Lise Bathum*, Ph.D. (halv tid, fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Bernard Jeune* (instituttleder)

Lektor, cand.med. *Kirsten Ohm Kyvik*, Ph.D.

Adjunkt, cand.scient. *Lene Christiansen*, Ph.D. (fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient. *Jacob von Bornemann Hjelmberg*, Ph.D. (fondslønnet)
 Adjunkt, cand.scient. *Jakob Mortensen*, Ph.D. (fondslønnet)
 Adjunkt, cand.med. *Vibeke Rasch*, Ph.D. (fondslønnet, til 31. juli)
 Ekstern lektor, cand.med. *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D. (klinisk lektor til 31. januar)
 Ekstern lektor, cand.med. *Jens M. Lauritsen*, Ph.D. (fra 1. februar)
 Forskningsstipendiat, cand.med. *Henrik Frederiksen*, Ph.D. (fondslønnet, kandidatstipendiat til 31. marts, til 30. september)
 Forskningsstipendiat, cand.med. *Karoline Schousboe* Ph.D. (fondslønnet, 1. maj-30. juni)
 Forskningsassistent, cand.scient.san. *Anette Bendixen* (fondslønnet, 1. marts-31. maj)
 Forskningsassistent, cand.scient.san. *Maja Laursen* (fondslønnet, til 28. februar, igen fra 17. november)
 Forskningsassistent, cand.scient. *Inge Petersen* (fondslønnet, fra 1. august)
 Forskningsassistent, cand.mag. *Helle Rexbye* (fondslønnet)
 Gæsteforsker, cand.med. *Hans-Peter Kohler*, Ph.D.
 Gæsteforsker, cand.med. *Jeffrey C. Murray*, Ph.D.
 Gæsteforsker *James W. Vaupel*, Ph.D.
 Gæsteforsker, cand.med. *David Gaist*, Ph.D.
 Gæsteforsker, cand.med. *Ester Garne*
 Gæsteforsker, prof. *Matt McGue* (4.-10. august)
 Bioanalytiker *Berit Bents* (fondslønnet, fra 1. oktober)
 Projektleder *Frans Lærke Bødker* (fondslønnet, fra 1. november)
 Projektsygeplejerske *Gitte Bay Christensen* (fondslønnet)
 Korrespondent *Kirsten M. Gauthier* (enhedssekretær)
 Kontorfunktionær *Dorte Hansen* (fondslønnet, til 31. august)
 IT-medarbejder *Lars Hvidberg*
 Sekretær *Jytte Duerlund Jensen*
 Korrespondent *Jette Jørgensen* (fondslønnet)
 Projektsygeplejerske *Mette Kjer Kaltoft* (fondslønnet, fra 1. september)
 IT-medarbejder *Hoang Minh Khanh* (fondslønnet)
 Projektsygeplejerske *Anja Ferslev Klynge* (fondslønnet, fra 1. december)
 IT-medarbejder *Susanne Kløjgaard* (fondslønnet, fra 1. september)
 Laborant *Susanne Knudsen* (fondslønnet)
 IT-medarbejder *Kirsten Pagh* (fondslønnet)
 Projektsygeplejerske *Kirsten Mona Rasmussen* (fondslønnet, fra 1. august)
 Projektsygeplejerske *Dorthe Schade* (fondslønnet, 1. juni-31. december)
 Kontorfuldmægtig *Birgit Skouboe* (institutsekretær)
 Dataanalytiker, cand.scient. *Axel Skyttø*, Ph.D.
 IT-medarbejder *Birgit Wich* (fondslønnet)
 Kontorfunktionær *Ulla Wich* (fondslønnet, deltid, til 15. juni)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Camilla Bille (barselsorlov 16. august-4. juli 2004)
Anja Lisbeth Frederiksen (aflønnet af Ribe Amt)
Maria Iachina (fondslønnet, forskningsassistent til 31. august, barselsorlov 21. januar-19. august)
Tina R. Kilburn (fondslønnet)

Gæsteforskende Ph.D.-studerende pr. 31. december:

René Fejer (se Institut for Idræt og Biomekanik)
Pia Skov Hansen (se Klinisk Institut)

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Cecilia Tomassini, London School of Hygiene and Tropical Medicine og Karen Glaser, Age Concern Institute, Kings College, London holdt seminar om henholdsvis Fertility history and

health in later life og Health consequences of multiple roles at older ages in Britain (12. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Andersen-Ranberg er fortsat engageret i EU forskningsprojekterne ECHA (European Challenge of Healthy Ageing) med deltagelse i koordinationsmøde i Bologna, Italien (11.-15. januar) og i Rende-Capосуvero, Italien (6.-7. juni) samt SHARE (Survey on Health, Aging and Retirement in Europe) med deltagelse i koordinationsmøder i Edesheim, Tyskland (13.-16. marts, 4.-7. september). Hun har undervist læger på geriatrik afdeling på Glostrup Amts Sygehus med foredraget 100-årige i Danmark (27. februar). Hun organiserede Nordic Geriatric Research School og Nordic Geriatric Professor Meeting i Svendborg og underviste i Oldest-olds samt Frailty-begrebet (27.-30. marts). Desuden har hun undervist læger i Sønderjyllands Amt med foredraget 100-Årige i Danmark: Raske overlevende eller levende døde – myte eller virkelighed? på Schackenborg Slotskro (12. maj), læger på Odense Universitetshospital, Medicinsk Afdeling C med foredraget De meget gamle i vore medicinske senge (8. oktober), masterstuderende på Masteruddannelsen i Rehabilitering, Syddansk Universitet med foredraget En ny generation af ældre ældre (10. oktober) og læger på staff meeting på Horsens Sygehus med foredraget De 100-årige i Danmark – hvem er de? Hvordan har de det? (29. oktober). Hun var inviteret til Ældreforum, Socialministeriet, hvor hun holdt foredraget De meget gamle – fremtidens geriatri (2. december). Hun er indvalgt i bestyrelsen for EUGMS (European Union Geriatric Medicine Society) og er tillige indvalgt i den danske kongreskomite for EUGMS kongres 2006 i København.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Bidrag i medierne:

Januar. 100 års glæde ved livet. Artikel i Samvirke.

L.S. Bakketeig har været inviteret foredragsholder ved Khon Kaen University, Thailand med to forelæsninger om perinatal audit, herunder præsentation af resultater fra et EU-projekt (14. januar). Han har undervist læger og andet sundhedspersonale ved Odense Universitetshospital i klinisk epidemiologi (5. februar). Han deltog i MTV-center seminar, Nordsjælland (20.-21. februar). Han var leder af et ugelangt Ph.D.-kursus i epidemiologi på Vissenbjerg Storkro, Vissenbjerg (7.-11. april). Han var leder af Ph.D.-bedømmelsesudvalget ved Syddansk Universitet for Mette Wildner-Christensen Ph.D.-afhandling Screening and eradication of *Helicobacter pylori* among 40 to 65 year old inhabitants in the county of Funen (forsvaret 7. maj). Han var opponent ved Kari Klungsøyr Melves doktordisputats ved Universitetet i Bergen (20. maj). Han deltog i styringsgruppen for 3 større internationale forskningsprojekter: HOF (Houger-Familie) studiet med møder i Leiden (5.-6. juni, 22. september, 15. december), EU-projekt om Toxoplasmose i graviditeten med møder i København (25.-26. juni) og i Paris (13. november), WHO Million Women study med møde i Geneve (26.-28. november). Han deltog i professorbedømmelse og artikelskrivning på Klitgården Refugium i Skagen (14.-18. juli). Inviteret foredragsholder med forelæsning om perinatal audit i Europa ved international forskningskonference i Gotland, Sverige (6. august). Han deltog i Advisory Group, livsstilprojekt i Århus (25. august). Han deltog i Dansk Epidemiologisk Selskabs årskonference på Hindsgavl, Middelfart (12.-13. september), projektmøder i Oslo (24. september, 19. december), XVII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics, Santiago, Chile (30. oktober-6. november), projektmøde ved Medisinsk Fødselsregister i Bergen (21. november) og Norsk Epidemiologis 14. årsmøde i Oslo (15. november). Han var leder af Ph.D.-bedømmelsesudvalget ved Syddansk Universitet for Marianne Juel Kjeldsen Ph.D.-afhandling Epilepsy and Febrile Seizures in Twins: Genetic and Environmental Etiological Factors (forsvaret 17. november). Han har endvidere været medlem/leder af to bedømmelsesudvalg for professorater: Et adjungeret professorat for Jan Mainz ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense og et professorat for Børge Y. Herdel ved Samfundsmedicinsk Fakultet, Universitetet i Tromsø. Har hele året været leder af en Task Force gruppe inden for kræftevaluering i Danmark knyttet til Center for Evaluering og

Medicinsk Teknologivurdering (CEMTV). Han har endvidere været medlem af følgende nationale udvalg: Leder af Kernegruppen for MTV ved Odense Universitetshospital, medlem af CASTs følgegruppe, medlem af Det rådgivende udvalg for Fyns Amts Forebyggelsescenter i Rudkøbing, medlem af Referencegruppe/fagligt råd for Kliniske referenceprogrammer i Danmark. Han blev benyttet som rådgiver for og bedømmer af forskningsprojekter for det svenske og det norske forskningsråd. Han benyttes som referee i en række videnskabelige tidsskrifter, både amerikanske, europæiske og nordiske.

L. Bathum deltog i seminaret Genetics – what's in it for epidemiologists? afholdt af professor Jeff Murray, University of Iowa, Odense (13. januar). Deltog i kongressen Porphyrins & Porphyrrias i Prag, Tjekkiet (21.-24. september). Deltog med foredraget Apo-E genotype blandt meget gamle – relation til kognition og overlevelse i 6. danske kongres i klinisk biokemi, København (23.-25. oktober). Hun underviste på A-kursus i Klinisk Farmakologi om metabolisme, Odense (2. december). Medlem af Det danske Tvillingeregisters daglige ledelse. Medlem af bestyrelsen for Fyns Medicinsk Selskab og i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

December. Et ben i hver lejr. Artikel i Vision, nr. 13.

C. Bille deltog med foredraget Parental age and oral cleft i ACPA 60th Anniversary Meeting i Asheville, North Carolina (9.-13. april).

K. Christensen deltog i sin egenskab af hovedvejleder i forsvaret af læge Søren Baks Ph.D.-afhandling Environmental exposures and genetic factors in stroke (28. februar). Han var hovedvejleder på læge Henrik Frederiksen's Ph.D. med titlen Physical activity and health in elderly twins: an intervention study and 33-year historic follow-up study (forsvaret 12. marts). Han holdt foredraget Genetik og miljø ved Sundhedsstyrelsens kursus i læbe-ganespalte, arrangeret af Læbe-ganespaltecentret, Tale- og høreinstituttet, Hellerup (14. marts). Deltog i GenomEUtwin styringskomitemøder i Helsinki (23. marts), i København (8. maj) og i Rotterdam (5. oktober, 7. oktober). Han deltog i folkesundhedspanelet vedrørende udarbejdelse af den første danske folkesundhedsrapport arrangeret af Statens Institut for Folkesundhed, København (20. maj). Han holdt det inviterede foredrag Possibilities for studying gene-environment interaction ved seminaret Fetal and early childhood origin of diseases in humans, arrangeret af Center for Epidemiologisk Grundforskning, Statens Serum Institut, København (2. juni). Han bidrog med foredraget Hvorfor er mænds overdødelighed ikke et prioriteret emne i sundhedsvidenskab? ved en konference om mænds sundhed i anledning af International Men's Health Week arrangeret af Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Nationalt Selskab for Mænds Sundhed ved Syddansk Universitet (9.-15. juni). Han deltog som medlem af bedømmelseskomiteen i forbindelse med besættelsen af et klinisk professorat i psykiatrisk genetisk epidemiologi ved Aarhus Universitet (juni). Han blev udpeget som medlem af bedømmelseskomiteen i forbindelse med besættelsen af en seniorforskerstilling ved Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, Tyskland (juni). Han deltog i Vth European Congress of Gerontology i Barcelona, Spanien (2.-5. juli). Han holdt det inviterede foredrag Aldring og genetiske faktorer i forbindelse med et kursus i klinisk genetik arrangeret af Sundhedsstyrelsens Tværfaglige Kurser, Menstrup (19. august). Han blev udnævnt til medlem af en arbejdsgruppe Longitudinal Data on Aging (LDA), der blev oprettet ved National Institute of Health, Bethesda, USA (august). Han var 1. opponent på cand.scient. Astanand Jugessurs disputats Genetic epidemiological studies of orofacial clefts in Norway – A population-based case-parent triad approach, som blev indleveret til Bergens Universitet og forsvaret i Bergen (4. september). Han bidrog med det inviterede foredrag Demens og depression i det aldrende samfund ved symposiet Fokus på hjernens to store sygdomme, der var arrangeret af Lundbeck Pharma A/S, Frilandsmuseet, Lyngby (18. september). Han deltog i 3 workshops med titlen Odense Notes – Future Bodies, som er et projekt støttet af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og ledet af dramatiker og

sceneinstruktør Bent Nørgaard med det formål at undersøge samspillet mellem kunstneriske udtryk og videnskabelig formidling og refleksion (september og oktober). Sammen med K.O. Kyvik holdt han æresforelæsningsen Det danske Tvillingregister – en klinisk og epidemiologisk forskningsressource i 50 år i forbindelse med Lægedag Fyn 2003 arrangeret af Lægekredsforeningen for Fyns Amts uddannelsesudvalg i samarbejde med Odense Universitetshospital, Sygehus Fyn og GlaxoSmithKline Pharma A/S, Odense Congress Center (3. oktober). Han deltog i GenomeUTwin Scientific Advisory Board Meeting i Rotterdam (6. oktober). Han holdt det inviterede foredrag Not all in the genes ved International Longevity Centre UK's konference Living together – young people in an ageing world, Westminster, England (8. oktober). Han bidrog med det inviterede foredrag Interdisciplinary aging research – demography, epidemiology and genetics til festsymposiet Advances in Molecular Gerontology, som blev afholdt af Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet (28. oktober). Han var formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med læge Hanne Jøhnkes Ph.D. med titlen Genetiske og miljømæssige risikofaktorer for udvikling af atopisk dermatitis (forsvar 16. november). Han fungerede som vejleder på læge Marianne Juel Kjeldsens Ph.D. med titlen Epilepsy in younger Danish twins: Genetic and environmental etiological factors (forsvaret 17. november). Han blev inviteret til at holde foredraget Hvorfor ældes vi forskelligt? ved et temamøde om aldringsforskning arrangeret af ÆldreForum, Socialministeriet, København (2. december). Han blev inviteret til at deltage i workshoppen Exploring the continuum of development and ageing: a key biomedical challenge in a changing world, arrangeret af Europa-Kommissionen, Research Directorate-General, Bruxelles (5.-7. december). Han er forskningsleder for fagområdet epidemiologi, Deputy Director for et internationalt forskningsprogram Oldest-Old Mortality med basis i Terry Sanford Institute, Duke University, North Carolina, USA, hvor han er tilknyttet som Senior Research Scientist samt medlem af den daglige ledelse af Det Danske Tvillingregister og bestyrelsen for Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet. Han er desuden medlem af styringskomiteen samt Head of the Epidemiological core for EU-projektet GENOMEUTWIN (Genome-wide analyses of European twin and population cohorts to identify genes in common diseases). Projektet er et samarbejde mellem 6 europæiske tvillingeregistre. Han underviste på forskellige Ph.D.-kurser og på speciallægekursus for geriater. Han er scientific review board member for Demographic Research og editorial board member for Aging Cell samt scientific reviewer for følgende udenlandske organisationer: National Institute of Health, Bethesda, USA, The Research Council of Health (The Academy of Finland), The Norwegian Centre of Excellence Scheme, The Division for Medicine and Health in the Research Council of Norway samt The Israel Science Foundation. Han er ad hoc referee for en lang række internationale tidsskrifter.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Han har holdt en række populærvidenskabelige foredrag i foreninger og organisationer om, hvorfor vi ældes forskelligt, samt om aldringens plasticitet.

Bidrag i medierne:

Fast spalte i læbe-ganespalte forældreforeningsbladet LLG-bladet.

12.06. Mænd og Sygdom. Interview til DR-P1, Indblik.

12.06. Mænd skal lære at være syge. Artikel i Fyens Stiftstidende.

15.06. Mænds aldring. Interview til DR-P1, Reflex.

18.08. Pressemeddelelse på BBC News online, Der Spiegel online samt talrige web-nyhedstjenester og interviews i Fyens Stiftstidende, Jyllands-Posten samt Berlingske Tidende om resultaterne af forskningen omkring tvillinger og selvmord.

10.09. Mænd dør for tidligt. Artikel i Politiken.

20.09. Aldrig for sent at få livet forlænget. Artikel i Politiken.

L. Christiansen deltog i Statistical Genetics Short Course featuring Mendel and SimWalk2 i Helsinki, Finland (8.-12. September) og i den 6. Danske Kongres i Klinisk Biokemi på Holmen, København (23.-25. oktober).

A. Erlangsen deltog i et undervisningsprogram til forebyggelse af selvmord blandt ældre, som fandt sted på forskellige institutioner i Vejle Amt (marts). Her bidrog hun med undervisning om Hvilke ældre begår selvmord? Hun deltog i og præsenterede posteren Physical illness and

suicide risk of the elderly på den årlige konference for American Association of Suicidology i Santa Fe, New Mexico, USA (23.-26. april). Derudover deltog hun med ovennævnte poster, der blev belønnet med prisen Blue ribbon award winner at the PAA i Population Association of America's årlige møde i Minneapolis, USA (1.-3. maj). Hun deltog i European Population Conference i Warszawa, Polen (25.-30. august). Hun gav en mundtlig præsentation om Somatic illness and suicide risks of elderly people. Hun deltog i samt holdt foredraget Somatic illness and suicide risks of elderly people og præsenterede desuden posteren Adverse life events and suicide risks of the old and the oldest old på 22nd World Congress of the International Association for Suicide Prevention i Stockholm, Sverige (10.-14. september). Desuden deltog hun i det tredje forskerseminar om Selvmordsforskning i Danmark, som fandt sted på Gl. Avernæs, Fyn (19.-20. november).

A.L. Frederiksen deltog med præsentation af projektet Maternally Inherited Diabetes and Deafness (MIDD), en populationsundersøgelse i årsmøde i Dansk Endokrinologisk Selskab i Århus (26.-27. januar). Deltog i The 21st Annual meeting of the Anglo-Danish-Dutch Diabetes Group, Holland (20.-23. maj). Hun præsenterede posteren Maternally Inherited Diabetes and Deafness (MIDD): A Study of a Diabetic Population in Denmark på The 18th International Diabetes Federation Congress, Paris (24.-29. august).

H. Frederiksen blev tildelt Ph.D.-graden ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet for afhandlingen og den efterfølgende forelæsning Genes and physical functioning in the elderly. Han var primær ansvarlig koordinator ved 5. bølge af det landsdækkende studie The Longitudinal Study of Aging Danish Twins og tredje bølge af The Danish 1905 cohort study. Han var medlem af det amtslige videreuddannelsesråd for Fyns Amt samt det lægelige rådgivningsudvalg ved Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen. Han var reviewer for Journal of Applied Physiology og The Wellcome Trust.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

Han opnåede presseomtale af publikationen Frederiksen H, McGue M, Jeune B, Gaist D, Nybo H, Skytthe H, Vaupel JW, Christensen K. Do children of long-lived parents age more successfully? Epidemiology 2002; 13: 334-339 med Helbredet går i arv af Thomas Bjerg, Samvirke 2003, nr. 2, side 104-105.

D. Gaist var chairman og bidrog med indlæg til sessionen Stroke and genes: How can twin registers contribute and how should the phenotype be delineated? og bidrog til samme møde med seminaret Danish Twin Migraine Data ved GenomeUtwinn workshop meeting i Helsinki (24. marts). Han var bedømmer af Dr. Hamid Rahimtoola's Ph.D.-afhandling Transitions in migraine treatment: Barriers and opportunities, Department of Pharmacoepidemiology and Pharmacotherapy, Utrecht University, Holland (forsvaret 7. april). Han var reviewer ved tidsskrifterne Circulation, Stroke, Cephalalgia, Journal Epidemiology and Community Health & Acta Neurologica Scandinavica.

E. Garne deltog i EUROCAT Steering Committee meeting i London (21. marts, 3. november) og i EUROCAT Registry Leaders meeting i Heidelberg (29. maj-1. juni). Deltog med foredraget Septal defects – epidemiology and spontaneous closure på XXXIV Nordic Meeting in Paediatric Cardiology, Oslo (1. november). Ansat som pædiatrisk epidemiolog ved det centrale EUROCAT Register, University of Ulster, Belfast, Irland en dag om ugen fra 1. april 2002, herunder 5 besøg i Belfast i 2003.

J. von Bornemann Hjelmberg indgår i det fælles-europæiske tvillinge-forskningsprojekt GenomeUtwinn. Han holdt foredraget med titlen Eksempler på standardforsøg i statistik i gymnasiet - Seminar for gymnasielærere i matematik arrangeret af fagkonsulent for undervisningsministeriet Bjørn Grøn, Mulernes Legatskole (11. marts). Han holdt foredrag med titlen Analysis of longitudinal twin data på GenomeUtwinn workshop, Syddansk Universitet, Odense (9. maj). Han holdt foredraget med titlen Combining growth curve models with dropout models ved seminar i statistik, Syddansk Universitet (20. maj). Har holdt foredraget

On analysis of longitudinal twin data ved Workshop on methodology of genetic epidemiology, Egmond aan Zee, Holland (19. september). Han har været reviewer for Journal of Gerontology - Biological Sciences. Gennemførte adjunktpædagogikum ved Syddansk Universitet (8. januar-16. december). Publicerede noterne Eksempler i medicinsk statistik.

N.V. Holm var medlem af advisory board og var chairman for Teaching lecture on Cancer related anemia and its modification på den store europæiske kræftkongres ECCO 2003, København (21.-25. september). Han er medlem af den daglige ledelse og følgegruppe for Det Danske Tvillingregister. Han er udpeget til medlem af Sundhedsministeriets følgegruppe vedrørende kræftsygdomme og Fyns Amts Kræftstyregruppe. I forårs- og efterårssemestret holdt han forelæsninger for medicinstuderende ved Syddansk Universitet i genetik, epidemiologi og onkologi. Han var i beretningsperioden formand for Dansk Selskab for Onkologi.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

20.09. Kræftbehandling i Danmark. Kommentator i Deadline, DR2.

B. Jeune deltog i Workshop on Demography, Longevity and Genetics, European Forum on Population Ageing Research Forum, University of Bologna, Italien (10.-11. januar), i GEHA (Genetic of Healthy Aging) meeting, University of Bologna, Italien (12. januar) og holdt foredraget Assessment of Frailty på ECHA Steering Meeting, University of Bologna, Italien (13.-14. januar). Holdt foredragene Oldest Old og the Frailty Concept på Nordic Geriatric Research School, Svendborg (28. marts). Deltog i Symposium on Theory in Demography, Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, Tyskland (31. marts-1. april). Præsenterede sammen med A. Erlangsen posteren Suicide in the old and the oldest old: physical illness and admission to general hospital på American Association of Suicidology i Santa Fe, New Mexico, USA (23.-26. april). Har holdt foredrag om Masteruddannelsen i Gerontologi og om Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet på Dansk Gerontologisk Selskabs Årsmøde, Klarskovgaard ved Korsør (9.-10. maj). Har holdt foredraget Supercentenarians in the Nordic countries på 4th Supercentenarian Workshop, International Database on Longevity, Université de Montpellier, Frankrig (26.-27. maj). Har holdt foredragene The ECHA-project in Denmark og The ECHA-project: Sampling, results and difficulties på ECHA-Mid Term Review Symposium, University of Calabria (Rende), Italien (6.-7. juni). Han deltog i Vth European Congress of Gerontology i Barcelona, Spanien (2.-5. juli). Har sammen med A. Erlangsen præsenteret posteren Adverse life events and suicide risks of the old and the oldest old på XXII Congress of the International Association for Suicide Prevention, Stockholm (10.-14. september). Har holdt præsentationsforedraget i forbindelse med uddelingen af Fondation IPSEN's Longevity-forskningspris til J.W. Vaupel på Gerontological Society of Americas Annual Meeting, San Diego, USA (20. november). Har holdt foredraget Det lange livs udfordringer på Temamøde om aldringsforskning, Ældreforums 36. møde, Socialministeriet, København (2. december). Har holdt foredraget Descartes og medicinen på Medicinsk Historisk Selskab på Fyn, Aarestrup Auditoriet, Odense Universitetshospital (8. december). Han var medlem af bestyrelsen for Videnscentret på Ældreområdet, Institut for Gerontologi, København, medlem af bestyrelsen i Medicinsk Historisk Selskab for Fyn, medlem af 4.maj-kollegiets bestyrelse, medlem af National Institute of Aging's Advisory Panel on Exceptional Longevity (APEL), medlem af Fondation IPSEN's Longevity-forskningsprisuddelingskomite, medkoordinator af Alliance for Research on Longevity and Exceptional Survival (ARLES) og medlem af International Database on Longevity's Scientific Advisory Board. Han er medlem af ledelsesgruppen ved Sundhedsvidenskab, er leder af Center for Aldringsforskning, er vicedirektør for fordybelsessporet på den nye studieordning og medlem af koordinationsudvalget. Han underviste på MPH-uddannelsen i Århus, på forskellige Ph.D-kurser og på speciallægekursus for geriatere. Han var formand for bedømmelsesudvalget på cand.mag. Morten Hoffs PhD-afhandling Som en tyv om natten. En kvalitativ undersøgelse af oplevelser og narrativer forbundet med krop, aldring og fysisk aktivitet. Han var medvejleder på cand.med. Annette

Wind Olsesens Ph.D.-afhandling Prolonged pregnancy: Methods, Causal Determinants and Outcome. Han har sammen med J.W. Vaupel redigeret serien Odense Monographs on Population Aging, været medlem af redaktionen af tidskriftet Gerontologi og Samfund og har været reviewer på manuskripter til tidskrifterne Scandinavian Journal of Public Health og Aging Clinical and Experimental Research. Han har været bedømmer på en ansøgning til Centers of Excellence Program, The Israel Science Foundation.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

10.04. Når livet bliver ved og ved. Albinus I, Jeune B. Asteriks, Universitetsmagasinet, Danmarks Pædagogiske Universitet.

Juni. Center for Aldringsforskning. Artikel i Nyt fra Odense Universitetshospital og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Tema: Aldring. Vision nr. 12.

K.O. Kyvik var til Eurotwin meeting i London med henblik på at færdiggøre ansøgning til EUs Public Health Programme (10.-11. februar, 30. april). Deltog i Grundkursus for Tillidsrepræsentanter, Odense (6.-8. marts). Hun holdt foredraget Det Danske Tvillingregister – i relation til arbejdsmedicin, Arbejdsmedicinsk Klinik (14. marts). Deltog i GenomEUTwin styringskomitemøder i Helsinki (23. marts), i København (8. maj) og i Rotterdam (5. oktober, 7. oktober). Deltog med foredraget Genetics of BMI – what do we know? A short overview i GenomEUTwin workshop i Helsinki (24.-25. marts). Med henblik på at drøfte kongresarrangement i 2004 havde hun besøg af præsidenterne for International Society for Twin Studies Louis Keith og Donald Keith (21.-22. maj). Har fungeret som bedømmer på læge Jens-Christian Holms Ph.D. Physiological Regulation of Leptin. Changes in the levels of leptin and its soluble receptor during weight loss and follow-up in boys and girls, Københavns Universitet (forsvaret 19. juni). Hun holdt det inviterede foredrag The nature-nurture controversy. Concepts and methods. Twin-studies in pharmacogenetics ved 6th EACPT Congress in Istanbul (23.-25. juni). Fungerede som bedømmer på læge Jannet Svenssons Ph.D. Incidence of type 1 diabetes 1970-2000 and risk factors for developing Type 1 diabetes in Danish children, Københavns Universitet (forsvaret 26. juni). Hun deltog med posteren Clinical presentation of Type 1 diabetes in 15-30 year old patients in Europe – The IDA study af K.O. Kyvik, L. Nyström, F. Gorus, M. Songini, D. Michalkova, P. Burton, C. Castell, m.fl. og var ved samme kongres medforfatter på foredragene Maternally inherited diabetes and deafness (MIDD): a study of a diabetic population in Denmark af A.L. Frederiksen, P.H. Andersen, K.O. Kyvik, M. Schwartz, J. Vissing, C.B. Juhl, O. Schmitz og Twin study of genetic and environmental influences on glucose tolerance and indices of insulin sensitivity and secretion af K. Schousboe, P.M. Visscher, J.E. Henriksen, J.L. Hopper, T.I.A. Sørensen, K.O. Kyvik ved 18th International Diabetes Federation Congress, Paris (24.-29. august). Var ved American Society of Human Genetics årlige kongres medforfatter på poster fra GenomEUTwin projektgruppen. Underviste på A-kursus i ortopædkirurgi med forelæsnings Epidemiologi for Ortopædkirurger (1. september). Hun holdt foredraget Genetic Epidemiology in the era of genomics and proteomics på Danish PhD Graduate School of Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases Summer School 2003, Middelfart (2. september). Hun Deltog i Dansk Epidemiologisk Selskabs årsmøde, Hindsgavl (12. september). Sammen med Kaare Christensen holdt hun æresforelæsnings Det Danske Tvillingregister – en klinisk og epidemiologisk forskningsressource i 50 år ved Lægekredsforeningen for Fyns Undervisningsdag (3. oktober). Hun deltog i GenomEUTwin Scientific Advisory Board Meeting, Rotterdam (6. oktober). Var medforfatter på foredraget Genetic and environmental factors in alexithymia: a population-based Danish twin study af M. Madsen, K.O. Kyvik, A. Skytthe, R. Zachariae ved Third International Conference on The (Non) Expression of Emotions in Health and Disease i Tilburg, Holland (19.-21. oktober). Underviste på A-kursus i Klinisk Genetik i Genetisk Epidemiologi (24. november). Holdt det inviterede foredrag The Danish Twin Registry ved Nestle Research Centre, Lausanne, Schweiz (27. november). Hun er medlem af Ph.D.-studienævnet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Desuden er hun medlem af bestyrelsen og The Faculty of Danish Ph.D. Graduate School of Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases samt i bestyrelsen af Dansk Epidemiologisk

Selskab. Af fakultetet udpeget som faglig ansvarlig for optagelsen i kvote 2 af medicinstuderende. Suppleant for tillidsrepræsentanten for Foreningen af Speciallægers medlemmer ved Syddansk Universitet og næstformand i Medicinske Universitetslæreres Forening (delforening af FAS). Medlem af Hovedsamarbejdsudvalget ved Syddansk Universitet. Fungeret som referee for Diabetologia, Diabetes Care, Diabetic Medicine, Acta Psychiatrica Scandinavica og Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

13.01. Holdt foredraget Tvillingforskning og Det Danske Tvillingregister for studerende fra Tornbjerg Gymnasium.

J. Mortensen deltog i The Sixteenth International Workshop on Methodology of Twin and Family Studies i Boulder, Colorado (3.-9. marts). Deltog i 2003 Workshop on Methodology of Genetic Epidemiology i Egmond aan Zee, Holland (15.-19. september).

I. Petersen deltog i 2003 Workshop on Methodology of Genetic Epidemiology i Egmond aan Zee, Holland (15.-19. september).

V. Rasch underviste på Bachelor/Master Programmet i folkesundhedsvidenskab i emnet reproduktiv sundhed med specielt fokus på HIV/AIDS mødres sundhed på Det Sundhedsvidenskabelige fakultet, Københavns Universitet (februar), og i Master Programmet i Public Health (MPH) i emnet reproduktiv sundhed samme sted (april 2003). Var hovedvejleder for Mathias Lyaruu, MIH, Master Thesis in International Health, Men's attitudes towards contraception and their role in the decision process of unsafe abortion - A hospital based study conducted among partners of women having unsafe abortion ved Københavns Universitet. Endvidere hovedvejleder for Jeffrey Lazarus, MIH, Master Thesis in International Health, Midwifery at the crossroads in Estonia - Attitudes of midwives and other key stakeholders ved Københavns Universitet. Desuden hovedvejleder for Kofi Issah, MIH, Master Thesis in International Health, Safe motherhood in the Northern Region of Ghana: Assessment of the knowledge, skills and quality of care provided by Midwives ved Københavns Universitet.

H. Rexbye deltog i forskningsmøde hos Unilever, Sharnbrook, Bedfordshire, England med henblik på forberedelse af projektet Skin ageing: genetic and environmental factors (29. oktober).

A. Skytthe deltog med fordraget ECHA sampling in Denmark i ECHA Project 2nd Steering Meeting i Bologna, Italien (13.-14. januar). Han var medlem af arbejdsgruppe vedrørende GenomeUTwin projekt og deltog i arbejdsgruppemøder i Helsingfors, Finland (8.-10. februar). Deltog med foredraget Supercentenarians in Nordic Countries i 4th Workshop on Supercentenarians i Montpellier, Frankrig (26.-27. maj). Deltog med foredraget Sampling in Denmark i ECHA Project Mid Term Review Symposium i Rende, Caposuveto, Italien (6.-7. juni). Medlem af bestyrelsen for Det danske Tvillingregister samt organisationskomiteen for 11. International Congress on Twin Studies, som skal afholdes i Odense i 2004.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

L.S. Bakketeig har modtaget en bevilling på 1.500.000 kroner (2001-2003) fra Center for Forebyggelse, Sundhedsstyrelsen til projektet Udviklingsforstyrrelser hos børn som følge af mødrenes indtagelse af alkohol i svangerskabet. L. Bathum har modtaget 190.000 kroner fra Overlæge Johan Boserup og Lise Boserups Legat til projektet Homocystein.

Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR), forekomst af frakturer, hjerte-kar sygdomme samt cancer – et populationsbaseret tvillingestudie. K. Christensen har modtaget 13,2 mio. kroner (1999-2003) fra National Institute of Aging (NIA), National Institutes of Health (NIH), USA til at foretage interviewundersøgelse af ældre danske tvillinger som led i det internationale forskningsprogram Oldest-Old Mortality: Demographic Models and Analyses, hvor J.W. Vaupel har modtaget 70 mio. kroner (1999-2003) fra NIA, NIH, USA. K. Christensen

har desuden modtaget 9,9 mio kroner (2004-2008) fra National Institute of Dental & Craniofacial Research, National Institutes of Health (NIH), USA til projektet Gene-environment interaction in facial clefts. Han har desuden sammen med K.O. Kyvik modtaget en EU-bevilling på 7,9 mio. kroner (2002-2006) til projektet GENOMEUTWIN (Genome-wide analyses of European Twin and population cohorts to identify genes in common diseases). K. Christensen har modtaget 5 mio. kroner (2001-2005) fra Egmont Fonden til Center for forebyggelse af medfødte misdannelser. Han har modtaget en EU-bevilling på 1,8 mio. kroner (2002-2005) til dækning af udgifter i forbindelse med AMANDA-projektet (Advanced Multidisciplinary Analysis of New Data on Ageing), og har yderligere fået tildelt en bevilling på 1,2 mio. kroner (2003-2006) fra Lundbeckfonden til projektet Genetiske faktorer og depression – et dansk tvillingstudie. K. Christensen modtog 600.000 kroner (2003-2005) fra National Institute of Dental & Craniofacial Research, National Institutes of Health til projektet Discordant MZ Twins in Craniofacial Gene Discovery og 1 mio. kroner (2004-2007) fra National Institute of Child Health and Human Development, National Institutes of Health (NIH) til projektet Bio-social Determinants of Fertility & Related Behaviors. L. Christiansen har modtaget en bevilling på 260.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Genetiske faktorer og depression – et dansk tvillingstudie. B. Jeune har modtaget en bevilling på 1.8 mio. kroner (treårig) fra EU til projektet European Challenge of Healthy Ageing (ECHA), en bevilling på 450.000 kroner fra Sygekassernes Helsefond til et projekt til belysning af, om børn af hundredårige har bedre funktionsevne og helbred end jævnaldrende, og en gave på 30.000 kroner fra Købmand Sven Hansen & Hustru Ina Hansens Fond. K.O. Kyvik har modtaget en bevilling på 100.000 kroner fra Diabetesforeningen til projektet Genetic, environmental and intrauterine determinants of chronic diseases in adulthood – with special focus on The Metabolic Syndrome. K.O. Kyvik har desuden sammen med K. Christensen modtaget en EU-bevilling på 7,9 mio. kroner (2002-2006) til projektet GENOMEUTWIN (Genome-wide analyses of European Twin and population cohorts to identify genes in common diseases).

PUBLIKATIONER

- Bak S, Andersen M, Tsiropoulos I, García Rodríguez LA, Hallas J, Christensen K, Gaist D.* Risk of stroke associated with non-steroidal anti-inflammatory drugs: a nested case-control study. *Stroke* 2003; 34: 379-385. (Editorial comment *Stroke* 2003; 34: 385-386; correspondence: Gaist D, Bak S. *Stroke* 2003; 34: e34-36).
- Bergsjø P, Bakketeig LS, Langhoff-Roos J.* The development of perinatal audit: 20 years' experience. *Act Obstet Gynecol Scand* 2003; 82: 780-788.
- Bruunsgaard H, Andersen-Ranberg K, Hjelmberg JB, Pedersen BK, Jeune B.* Elevated levels of tumor necrosis factor alpha and mortality in centenarians. *Am J Med* 2003; 115: 278-283.
- Bryld LE, Hindberger C, Kyvik KO, Agner T, Menné T.* Risk factors influencing the development of hand eczema in a population based twin sample. *Br J Dermatol* 2003; 149(6): 1214-1220.
- Bygum A, Christiansen L, Petersen NE, Horder M, Thomsen K, Brandrup F.* Familial and sporadic porphyria cutanea tarda: clinical, biochemical and genetic features with emphasis on iron status. *Acta Derm Venereol* 2003; 83(2): 115-120.
- Christensen JH, Hansen LK, Garne E.* Medfødt hydrocephalus – forekomst og prognose. *Ugeskr Læg* 2003; 165(5): 466-469.
- Christensen K, Frederiksen H, Vaupel JW, McGue M.* Age trajectories of genetic variance in physical functioning: A longitudinal study of Danish twins aged 70 years and older. *Behavior Genetics* 2003; 33(2): 125-135.
- Christensen K, Kohler HP, Basso O, Olsen J, Vaupel JW, Rodgers JL.* The correlation of fecundability among twins: Evidence of a genetic effect on fertility? *Epidemiology* 2003; 14(1): 60-64.
- Christensen K, Tomassini L, Juel K, Skytthe A, Holm NV.* Risk of suicide in twins: Author's reply. *BMJ* 2003; 327: 1169.
- Christensen K.* Dårligt helbred sidst i livet – er det mors skyld alt sammen? *Gerontologi og Samfund*; 2003: 19(2): 41.
- Christensen K.* Mortality forecasts. Comments on how to improve existing models – an epidemiologist's perspective. I: Bengtsson T, Keilman N, red. *Perspectives on mortality*

forecasting. Social insurance studies, bd. 1. Stockholm: Swedish National Social Insurance Board, 2003: 81-85.

Christensen K. Tvillinger, genetik, miljø og aldring. *Gerontologi og Samfund* 2003; 19(3): 52-53.

Christiansen L, Frederiksen H, Schousboe K, Skytthe A, von Wurmb Schwark N, Christensen K, Kyvik K. Age- and sex-differences in the validity of questionnaire-based zygosity in twins. *Twin Research* 2003; 6(4): 275-8.

Erlangsen A, Bille-Brahe U, Jeune B. Differences in Suicide Between the Old and the Oldest Old. *J Gerontol Soc Sci* 2003; 58B: 314-322.

Evand A, van Baal GCM, McCarron P, de Lange M, Sørensen TIA, de Geus EJC, Kyvik KO, m.fl. The genetics of coronary heart disease: The contribution of twin studies. *Twin Research* 2003; 6(5): 432-441.

Frederiksen H, Bathum L, Worm C, Christensen K, Puggaard L. ACE genotype and physical training effects: A randomized study among elderly Danes. *Aging Clinical and Experimental Research*, 2003; 15(4): 284-291.

Frederiksen H, Christensen K. The influence of genetic factors on physical functioning and exercise in second half of life. *Scand J Med Sci Sports* 2003; 13(1): 9-18.

Frederiksen H, Gaist D, Bathum L, Andersen K, McGue M, Vaupel JW, Christensen K. Angiotensin I – Converting Enzyme (ACE) gene polymorphism in relation to physical performance, cognition and survival. A follow-up study of elderly Danish Twins. *Annals of Epidemiology* 2003; 13(1): 57-65.

Gaist D, Pedersen NL, Koskenvuo M, Bak S, Giampaoli S, Christensen K, Kaprio J. Stroke research in GenomeUtwinn. *Twin Research* 2003; 6(5): 442-447.

Graakjaer J, Bischoff C, Korsholm L, Holstebro S, Vach W, Bohr VA, Christensen K, Kølvrå S. The pattern of chromosome-specific variations in telomere length in humans is determined by inherited, telomere-near factors and is maintained throughout life. *Mechanisms of Ageing and Development* 2003; 124: 629-640.

Harris JR, Willemsen G, Aitlahti T, Petrini C, Evans A, Silander K, Cirrincione L, Kyvik KO. Ethical issues and GenomeUtwinn. *Twin Research* 2003; 6(5): 455-463.

Hartvigsen J, Christensen K, Frederiksen H. Back pain remains a common symptom in old age. A population-based study of 4486 Danish twins aged 70-102. *Eur Spine J* 2003; 12: 528-534.

Hartvigsen J, Kyvik KO, Leboeuf-Yde C, Lings S, Bakketeig L. Ambiguous relation between physical workload and low back pain: a twin control study. *Occup Environ Med* 2003; 60: 109-114.

Heiner M, McGue, Vaupel JW, Christensen K. Cognitive impairment and survival at older ages. I: Finch CE, Robine J-M, Christen Y, red. *Brain and Longevity*. Paris: Springer Verlag, 2003: 131-144.

Hestbaek L, Leboeuf-Yde C, Kyvik KO, Manniche C. Is low back pain in youth associated with weight at birth? A cohort study of 8000 Danish adolescents. *Dan Med Bull* 2003; 50(2): 181-185.

Hougaard JL, Kessel L, Sander B, Kyvik KO, Sørensen TI, Larsen M. Evaluation of Heredity as a Determinant of Retinal Nerve Fiber Layer Thickness as Measured by Optical Coherence Tomography. *Invest Ophthalmol Vis Sci* 2003; 44(7): 3011-3016.

Jakobsen LP, Mølsted K, Christensen K. Occurrence of cleft lip and palate in the Faeroe Islands and Greenland from 1950 to 1999. *Cleft Palate-Craniofacial Journal* 2003; 40(4): 426-430.

Jeune B. Vi lever længere, men lever vi også bedre? *Gerontologi og Samfund* 2003; 19(3): 66.

Jeune B. Hvorfor falder mortaliteten hos de ældste? *Nordisk Geriatri* 2003; 1/03: 44-48.

Jeune B. Varför minskar mortaliteten hos de äldsta? *Nordisk Geriatri* 2003; 4: 69-73.

Jezewski PA, Vieira AR, Nishimura C, Ludwig B, Johnson M, O'Brien SE, Daack-Hirsch S, Schultz RE, Weber A, Nepomucena B, Romitti PA, Christensen K, Orioli IM, Castilla EE, Machida J, Natsume N, Murray JC. Complete sequencing shows a role for MSX1 in non-syndromic cleft lip and palate. *Journal of Medical Genetics* 2003; 40(6): 399-407.

Kessel L, Hougaard JL, Kyvik KO, Sander B, Sørensen TIA, Larsen M. Corneal fluorescence in relation to genetic and environmental factors: a twin study. *Acta Ophthalmol Scand* 2003; 81: 508-513.

Kjeldsen MJ, Corey LA, Christensen K, Friis ML. Epileptic seizures and syndromes in twins: The importance of genetic factors. *Epilepsy Research* 2003; 55: 137-146.

Kock KF, Vestergaard V, Hardt-Madsen M, Garne E. Declining autopsy rates in stillbirths and infants deaths: results from Funen County, Denmark 1986-96. *J Matern Fetal Neonatal Med* 2003; 13(6): 403-407.

Kyvik KO, Schmidt L. Love og regler af betydning for forskning der involverer mennesker. I: Koch L, Vallgård S, red. *Samfundsmedicinske Forskningsmetoder. En introduktion*. København: Munksgaard, 2003: 221-233.

Larsen TB, Sørensen HT, Skytthe A, Johnsen SP, Vaupel JW, Christensen K. Major Genetic Susceptibility for Venous Thromboembolism in Men: A Study of Danish Twins. *Epidemiology* 2003; 14: 328-332.

Madsen JS, Kristensen SR, Gram J, Bladbjerg EM, Henriksen FL, Christensen K, Jespersen J. Positive impact of hormone replacement therapy on the fibrinolytic system: a long-term randomized controlled study of healthy postmenopausal women. *Journal of Thrombosis and Haemostasis* 2003; 1(9): 1984-1991.

Magnus P, Bakketeig L. *Epidemiologi*. 3. udgave. Gyldendal Norsk Forlag A/S, 2003.

McGue M, Christensen K. The heritability of depression symptoms in elderly Danish twins: Occasion-specific versus general effects. *Behavior Genetics* 2003; 33(2): 83-93.

Mitchell LE, Murray JC, O'Brien S, Christensen K. Retinoic acid receptor Alpha gene variants, multivitamin use and liver intake as risk factors for oral clefts: A Population-based case-control study in Denmark, 1991-1994. *American Journal of Epidemiology* 2003; 158: 69-76.

Mulder E, van Baal C, Gaist D, Kallela M, Kaprio J, Svensson D, m.fl. Genes and environment for survey-based migraine in 6 countries. *Twin Research* 2003; 6: 422-431.

Nybo H, Petersen HC, Gaist D, Jeune B, Andersen K, McGue M, Vaupel JW, Christensen K. Predictors of mortality in 2,249 nonagenarians – The Danish 1905-cohort survey. *Journal of American Geriatrics Society* 2003; 51(10): 1365-1373.

Rasch V. Cigarette, alcohol, and caffeine consumption as risk factors for spontaneous abortion. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2003; 82(2): 182-188.

Rexbye H. Visuelle aldringstegn – hvad betyder de? *Gerontologi og Samfund* 2003; 19(3): 60-62.

Richardus JH, Graafmans WC, Verloove-Vanhorick SP, Mackenbach JP, The EuroNatal International Audit Panel, The EuroNatal Working Group. Differences in perinatal mortality and suboptimal care between 10 European regions: results of an international audit. *BJOG* 2003; 110: 97-105.

Rodgers JL, Kohler H-P, Christensen K. Genetic variance in human fertility: biology, psychology, or both. I: Rodgers JL, Kohler H-P, red. *The biodemography of human reproduction and fertility*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2003: 229-250.

Sandmand M, Bruunsgaard H, Kemp K, Andersen-Ranberg K, Schroll M, Jeune B. High circulating levels of tumor necrosis factor-alpha in centenarians are not associated with increased production in T lymphocytes. *Gerontology* 2003; 49: 155-160.

Schousboe K, Visscher PM, Henriksen JE, Hopper JL, Sørensen TIA, Kyvik KO. Twin study of genetic and environmental influences on glucose tolerance and indices of insulin sensitivity and secretion. *Diabetologia* 2003; 46: 1276-1283.

Schousboe K, Willemssen G, Kyvik KO, Mortensen J, Boomsma DI, Cornes BK, Davis CJ, Fagnani C, Hjelmberg J, m.fl. Sex differences in heritability of BMI: A comparative study of results from twin studies in eight countries. *Twin Research* 2003; 6(5): 409-421.

Shi M, Caprau D, Romitti P, Christensen K, Murray JC. Genotype frequencies and linkage disequilibrium in the CEPH human diversity panel for variants in folate pathways genes MTHFR, MTHFD, MTRR, RFC1 and GCP2. *Birth defects research (Part A)* 2003; 67: 545-549.

Silventoinen K, Sammalisto S, Perola M, Boomsma DI, Cornes BK, Davis C, Dunkel L, De-Lange M, Harris JR, Hjelmberg JvB, Luciano M, Martin NG, Mortensen J, Nistico L, Pedersen NL, Skytthe A, m.fl. Heritability of adult body height: a comparative study of twin cohorts in eight countries. *Twin Research* 2003; 6(5): 399-408.

Sjaastad O, Bakketeig LS. Cluster headache prevalence. Vågå study og headache epidemiology. *Cephalalgia* 2003; 23: 528-533.

Sjaastad O, Bakketeig LS. Exertional headache - II. Clinical features Vågå study of headache epidemiology. *Cephalalgia* 2003; 23: 803-807.

Sjaastad O, Bakketeig LS. Skin-fold thickness and reproducibility of the skin-roll test: Vågå study. *J Headache Pain* 2003; 4: 103-110.

Sjaastad O, Pettersen H, Bakketeig LS. Extracerebral jabs/idiopathic stabs. Vågå study of headache epidemiology. *Cephalalgia* 2003; 25: 50-54.

Skytthe A, Pedersen NL, Kaprio J, Stazi MA, Hjelmborg J, Iachine I, Vaupel JW, Christensen K. Longevity studies in GenomEUtwin. *Twin Research* 2003; 6(5): 448-454.

Tan Q, Bathum L, Christiansen L, Benedictis GD, Dahlgaard J, Frizner N, Vach W, Vaupel JW, Yashin AI, Christensen K, Kruse TA. Logistic Regression Models for Polymorphic and Antagonistic Pleiotropic Gene Action on Human Aging and Longevity. *Ann Hum Genet* 2003; 67(6): 598-607.

Tomassini C, Juel K, Holm NV, Skytthe A, Christensen K. Risk of suicide in twins: 51 year follow up study. *BMJ* 2003; 327: 373-374.

Vaupel JW, Carey R, Christensen K. It's never too late. *Science* 2003; 301: 1679-1681.

Vik T, Bakketeig LS, Trygg KU, Lund-Larsen K, Jacobsen G. High caffeine consumption in the third trimester of pregnancy: gender-specific effects on fetal growth. *Paediatric and Perinatal Epidemiology* 2003; 17: 324-331.

Westin S, Bakketeig LS. Unnecessary use of ultrasound in pregnancy should be avoided. Probably safe, but new evidence suggests caution. *Scand J Prim Health Care* 2003; 21(2): 65-67.

Widerøe M, Vik T, Jacobsen G, Bakketeig LS. Does maternal smoking during pregnancy cause childhood overweight? *Paediatric and Perinatal Epidemiology* 2003; 17: 171-179.

Wienke A, Holm NV, Christensen K, Skytthe A, Vaupel JW, Yashin AI. The heritability of cause-specific mortality: a correlated gamma-frailty model applied to mortality due to respiratory diseases in Danish twins born 1870–1930. *Statistics in Medicine* 2003; 22: 3873-3887.

Klinisk Farmakologi

Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) omfatter Klinisk Farmakologi, IST, og Klinisk Farmakologi, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital (OUH).

Klinisk Farmakologi, IST:

Professor, dr.med. *Kim Brøsen* (forskningsleder)

Lektor, cand.med. *Morten Andersen*, Ph.D. (orlov fra 1. september)

Klinisk lektor, cand.med. *Thomas Peter Enggaard*, Ph.D. (fra 1. august, gæsteforsker hele året)

Klinisk lektor, dr.med. *Jesper Hallas* (gæsteforsker hele året)

Klinisk lektor, cand.med. *Tom G. Hansen*, Ph.D. (fra 1. august)

Klinisk lektor, cand.med. *Unni Jeppesen*, Ph.D. (fra 1. august)

Klinisk lektor, dr.med. *Keld Kjeldsen* (fra 1. august)

Klinisk lektor, cand.med. *John Teilmann Larsen*, Ph.D. (fra 1. august)

Klinisk lektor, cand.med. *Hanne Madsen*, Ph.D. (fra 1. august, gæsteforsker hele året)

Forskningsstipendiat, cand.med. *Torbjörn Callréus*, Ph.D. (fra 1. december)

Forskningsassistent, cand.pharm. *Jónrit Poulsen* (fra 1. oktober)

Analysekemiker, cand.scient. *Flemming Nielsen*, Ph.D. (med virke også på Miljømedicin)

Gæsteforsker *Malcolm MacLure*, Ph.D. (til 31. januar)

Gæsteforsker, cand.med. *Ulla Agerskov Andersen*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Bjerrum*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, professor emeritus, dr.med. *Lars F. Gram* (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Jens-Ulrik Rosholm*, Ph.D. (1. januar-31. december)

Gæsteforsker, dr.med. *Søren H. Sindrup* (1. januar-31. december)

Laborantvikar *Pernille Emma Buchvardt* (1. februar-30. april)

Systemadministrator, cand.scient., MCP *Thomas Steen Christensen*

Korrespondent, ED *Henrik Horneberg* (enhedssekretær)

Projektsygeplejerske *Loni Ledderer* (fondslønnet)

Laborant *Annelise Nielsen* (fleksjob fra 10. februar)

IT-medarbejder, cand.scient. *Lena Astrid Nielsen* (til 31. januar)
Laborantelev *Paula Angela Mahnken* (til 31. januar)
Laborantelev *Karen Rich* (fra 1. februar)
Laborant *Birgitte Damby Sørensen* (fra 1. juni)

Klinisk Farmakologi, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital:

Konst. overlæge *Per Damkier*, Ph.D.
Hospitalskemiker *Niels Anders Klitgaard*, Ph.D.
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Dorthe Dideriksen* (deltid)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. et cand.scient. *Ulla Hedegaard*
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Lene Sørensen*, Ph.D.
Sygeplejerske, klinisk monitor *Karen Friis* (fra 1. februar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Tanja Busk Bidstrup (ansat hos Novo Nordisk A/S, barselsorlov til 31. juli)
Palle Mark Christensen (fondslønnet)
Lene Jarlbæk (fondslønnet)
Niels Viggo Jensen (Onkologisk afd. R, Odense Universitetshospital)
Rasmus Steen Pedersen (fondslønnet)
Hanne Rasmussen (ansat hos Institut for Rationel Farmakoterapi)
Ioannis Tsiropoulos (fondslønnet)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har inden for Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) deltaget i etablering og drift af Lægemiddelinformationscentralen, der tilbyder læger i Sydregionen udredning af case-relaterede farmakoterapeutiske spørgsmål.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Andersen deltog med foredraget Extended information to triptan users. A randomised, controlled study og med posteren Randomised trial of lay people's perception of the benefit from osteoporosis therapy: Number needed to treat or postponement of fractures? ved konferencen Danish Pharmacology 2003. A joint meeting of the Danish Society of Clinical Pharmacology and the Danish Society of Pharmacology and Toxicology, Odense (22. januar). Han deltog ved følgende konferencer: RSS Primary Health Care Study Group Meeting, Royal Statistical Society, Variation between general practices: some statistical issues, London (24. april), ESAC Nordic Regional Meeting, København (25.-26. april), Kvalitetsudvikling i almen praksis ved Institut for Rationel Farmakoterapi, Middelfart (2.-3. maj). Deltog med foredraget Et pharmacovigilance-synspunkt. Spontant indberettede bivirkninger ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis temamøde: Letigen – en krises anatomi, Danmarks Farmaceutiske Universitet, København (16. juni), med foredraget Utilisation pattern of triptans 1992-1999: A prescription database study ved 1st International Conference on Therapeutic Risk Management & 19th ICPE, Philadelphia, Pennsylvania (21.-22. august). Han deltog med foredraget Lægemiddelbivirkninger: hvilke skal indberettes og hvad kan indberetningerne bruges til? Psykiatrisk Afdeling P, Odense Universitetshospital (19. november), Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, Odense (20. november) samt holdt forelæsninger om Odense PharmacoEpidemiologic Database ved Nordic School of Public Health and Swedish Society for Pharmacoepidemiology research course: Pharmacoepidemiology – studies on effects and adverse effects of medicinal drugs from a population perspective, Göteborg (26. november). Var konstitueret medlem af bestyrelsen for Institut for Sundhedstjenesteforskning under professor Kim Brøsens orlov 2002-2003, han er medlem af Lægemiddelkatalogets Faglige Forretningsudvalg 1997-2003, af Sentinel/Datafangst-gruppen under Det Centrale Kvalitetsudviklings og Informatikudvalg for almen praksis fra 2003 og af scientific committee for 20th International Conference on Pharmacoepidemiology & Therapeutic Risk Management, Bordeaux, august 2004. Desuden var han medlem af scientific board for planlagt EuroDURG quality indicator meeting (DURQUIM), Bruxelles, maj 2004.

K. Brøsen var professeur associé ved Service de Pharmacologie, Faculté de Médecine Saint-Antoine, Université de Pierre et Marie Curie Paris VI til 31. juli. Kim Brøsen var inviteret foredragsholder ved seminarer på INSERM (13. januar) og på Faculté de Médecine Saint-Antoine (21. januar). Han holdt foredrag for psykiatere i Rouen (1. april), og han var inviteret til at holde plenarforelæsninger ved årsmødet i Société de Pharmacologie Française i Lille (16. april) og ved ISOP-kongressen i Marrakech (9. oktober). Han organiserede et endagskursus om farmakogenetik i Istanbul (24. juni), og han var på international Advisory Board for den 6. EACPT-kongres, Istanbul (25.-28. juni). Blev redaktør af tidsskriftet Pharmacology & Toxicology (1. januar) og medredaktør af Lærebogen Basal og Klinisk Farmakologi. Han er på scientific advisory committee for European Journal of Clinical Pharmacology og Therapeutic Drug Monitoring. Er formand for Lægemiddelkomitéen ved Odense Universitetshospital (orlov til 31. juli), og han er formand for Lægemiddelkatalogets faglige forretningsudvalg. Han genindtrådte i den faglige styregruppe for projektet vedrørende Interaktionsdatabasen. Han er med i COST B15 aktionen (Bruxelles). Han var næstformand for bestyrelsen af European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics (EACPT) til 28. juni, hvorefter han fortsatte som menigt medlem af bestyrelsen. Han er sekretær for bestyrelsen i Clinical Division af International Union of Basic and Clinical Pharmacology (IUPHAR). Han er præsident for den første fælles verdenskongres for basal og klinisk farmakologi, som finder sted i København 2010. Han er på international scientific board for den 7. CPT kongres, som finder sted i august 2004 i Brisbane.

P.M. Christensen var medlem af organisationskomiteen for konferencen Danish Pharmacology 2003, Syddansk Universitet, Odense (22. januar). Han holdt følgende foredrag: A randomised trial of layperson's perception of the benefit of osteoporosis therapy: Number needed to treat versus postponement of hip fracture ved 4th World Conference on Health Economics, San Francisco, USA (15.-18. juni), NNT in osteoporosis interventions ved workshoppen The concept of risk in relation to health and health care, Alta, Norge (10.-13. september), Stop op – pas på de skøre knogler ved Lægedage 2003, Bellacentret, København (4. november) samt Cost and health consequences of replacing traditional NSAID's in patients at risk of acute myocardial infarction ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, Syddansk Universitet, Odense (20. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Populærvidenskabelige foredrag:

19.05. Lægemidler - hvorfor og hvornår? Rotary, Langå.

T.P. Enggaard deltog med posteren Levetiracetam in human experimental pain models ved 4th Congress of EFIC - The European Federation of the International Association for the Study of Pain Chapters, Prag (2.-6. september).

L.F. Gram var gæsteforsker hele året og formand for styregruppen i Danish University Antidepressant Group (DUAG).

J. Hallas deltog i Dansk Gastroenterologisk Selskabs efteruddannelseskursus (6.-8. januar). Han har holdt følgende foredrag: Prescription Databases in Denmark på kursus i registerforskning, Syddansk Universitet (24. februar), For meget eller for lidt medicin til ældre. Astra Symposium, Odense (8. april), Medicinproblemer - for lidt, for meget, forkert, Klinisk konference, Odense Universitetshospital (9. april), Praktisk lægemiddelanvendelse, én-dags kursus for udenlandske læger i DADL regi, afholdt 3 gange (foråret 2003). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Quality indicators derived from prescription databases; can they be trusted? og var ligeledes chairman ved 6. EACPT, Istanbul (25.-28. juni). Holdt endvidere indlægget Hvad ved vi om lægemiddelforbruget på Fyn? på Lægedag Fyn (4. oktober).

L. Jarlbæk deltog i temadag om Onkologi, Syddansk Region, Syddansk Universitet, Kolding, med foredraget Smertebehandling af cancerpatienter (22. januar). Hun deltog i kurset Anæmibehandling af cancer patienter arrangeret af European School of Oncology, Rom (13.-16. februar), ved møde i Almen Medicinsk Kræftgruppe, København (10. marts), i seminaret Depression hos cancer patienter – behandling og diagnostik (Psykoonkologisk projektgruppe), København (27-28. marts), Kombineret strålebehandling og kemoterapi ved Dansk Selskab for Onkologis forårsmøde, Middelfart (25. april). Deltog i STATA-workshop, Odense (2. juni), i EEPE (European Educational Programme in Epidemiology) 16th Summer Course, Firenze (23. juni-11. juli) samt i FYO Gyn-Onkologisk Workshop, Slagelse (28.-30. august). Holdt foredrag om smertebehandling og sit Ph.D.-projekt, Kræftens Bekæmpelse, Odense (9. oktober). Deltog ved Forskningens Dag med mundtlig præsentation Cancer patients' share in a population's use of opioids. A linkage study between a prescription database and the Danish Cancer Registry, Syddansk Universitet (5. november), ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, Odense (20. november), ved Dansk Selskab for Onkologis årsmøde, Middelfart (21. november), ved symposiet Psykosocial Kræftforskning i Danmark arrangeret af Kræftens Bekæmpelse, Odense (27. november) samt ved mødet Studying prescribing: Beyond prescription databases arrangeret af Forskningsenheden for Almen Medicin, Odense (28. november). Er medlem af Specialerådet for Palliation under Fyns Lægekredsforening samt arbejdsgruppe 5 under Lægemiddelkomitéen, Odense Universitetshospital.

U.S. Justesen deltog med abstract/posterpræsentationen Pharmacokinetic Interaction between Rifampin and the Twice-daily Combination of Indinavir and Low-dose Ritonavir in HIV-infected ved 10th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections, Boston, USA (10.-14. februar) og med abstract og foredraget Pharmacokinetics from a 48-week randomised trial to evaluate safety and efficacy of indinavir/ritonavir 800/100 mg versus saquinavir/ritonavir 1000/100 mg: The MaxCmin1 trial ved 9th European AIDS Conference, Warszawa (25.-29. oktober). Han var næstformand i det sundhedsvidenskabelige Ph.D.-studienævn.

H. Rasmussen deltog med foredraget Kvalitetsindikatorer i almen praksis. Opfølgende resultater ved konferencen Kvalitetsudvikling i almen praksis, Middelfart (2.-3. maj). Hun deltog med posteren Danish General Practitioners' Assessment of Quality Indicators for Prescribing. A Delphi Study ved 1st International Conference on Therapeutic Risk Management & 19th International Conference on Pharmacoepidemiology, Philadelphia, USA (21.-24. august) og ligeledes ved Forskningens Dag, Syddansk Universitet, Odense (5. november). Holdt foredraget Praktiserende lægers præferencer for kvalitetsindikator for lægemiddelordination ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde, Odense (20. november).

F. Nielsen deltog i konferencen Danish Pharmacology 2003, Syddansk Universitet, Odense (22. januar). Han har endvidere gennemført arbejdsmiljøuddannelse ved Syddansk Universitet (7.-9. april, 19.-20. maj) og gennemførte kurserne Recent Developments in Sample Preparation for Chromatography (16.-19. juni), High Performance Liquid Chromatography and Liquid Chromatography/Mass Spectroscopy (15.-18. september) samt Validation of HPLC and LC-MS Methods for the Pharmaceutical Industri (19. september), Research Institute of Chromatography, Kortrijk, Belgien. Indtrådte i bestyrelsen for Dansk Selskab for Klinisk Kemisk Farmakologi.

R.S. Pedersen var på studieophold på Pharmacology Department, Saint-Antoine University Hospital - University Pierre et Marie Curie, Paris (5.-13. juni).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

M. Andersen har fra H. Lundbeck A/S modtaget 250.000 kroner til videreførelse af projektet Screening for long-term adverse effects of drugs in prescription registers (oprindeligt bevilget 500.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd), der udføres i samarbejde med professor Werner Vach, Institut for Statistik og Demografi. Han har fra Novartis, Basel,

modtaget 250.000 EUR til projektet Pharmacoeconomic studies of ox-carbazepine and other antiepileptic drugs. Desuden modtog han 250.000 kroner fra AstraZeneca Danmark til videreførelse af projektet Evaluering af strategier til påvirkning af lægers ordinationsadfærd. K. Brøsen modtog en bevilling på 6,5 mio. kroner fra Forskeruddannelsesrådet til oprettelse af Dansk Klinisk Interventionsskole (DIRAC) og 500.000 kroner fra Lundbeckfonden til gennemførelse af et projekt vedrørende farmakogenetik. Han modtager årligt 500.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd for perioden 2002-2004. T. Enggaard modtog legat på 20.000 kroner fra Overlægerne Legatudvalg, Odense Universitetshospital til delvis finansiering af projektet Den hypoalgetiske effekt af gabapentin i human eksperimentelle smertemodeller. R.S. Pedersen modtog 500.000 kroner fra Lundbeckfonden til Ph.D.-projekter.

PUBLIKATIONER

- Bak S, Andersen M, Tsiropoulos I, García Rodríguez LA, Hallas J, Christensen K, Gaist D. Risk of stroke associated with nonsteroidal anti-inflammatory drugs: a nested case-control study. *Stroke* 2003; 34: 379-385.
- Bidstrup TB, Bjørnsdóttir I, Sidelmann UG, Thomsen MS, Hansen KT. CYP2C8 and CYP3A4 are the principal enzymes involved in the human *in vitro* biotransformation of the insulin secretagogue repaglinide. *Br J Clin Pharmacol* 2003; 56: 305-314.
- Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Recept på nyt antibiotikum efter behandling med sulfamethizol eller pivmecillinam. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3732-3735.
- Bjerrum L, Foged A. Patient information leaflets – helpful guidance or a source of confusion? *Pharmacoeconomics and Drug Safety* 2003; 12: 55-59.
- Bjerrum L, Andersen M, Petersen G, Kragstrup J. Exposure to potential drug interactions in primary health care. *Scand J Prim Health Care* 2003; 21: 1-6.
- Breinholt VM, Rasmussen SE, Brøsen K, Friedberg TH. In vitro metabolism of genistein and tangeretin by human and murine cytochrome P450s. *Pharmacol Toxicol* 2003; 93: 14-22.
- Christensen PM, Brøsen K, Brixen K, Andersen M, Kristiansen IS. A randomized trial of laypersons' perception of the benefit of osteoporosis therapy: Number needed to treat versus postponement of hip fractures. *Clinical Therapeutics* 2003; 25: 2575-2585.
- Kristiansen IS, Christensen PM. Cost and health benefit of osteoporosis interventions: an economic perspective In *Osteoporosis: From mechanisms and risk factors to prevention*. The Norwegian Academy of Science and Letters, 2003 (ISMN 82-90888-41-4).
- Kristiansen IS, Christensen PM, Nexø J. Vurdering af behandlingseffekt ved kroniske sygdomstilstande - Er numbers needed to treat det bedste effektmål? *Rationel Farmakoterapi*, november 2003.
- Damkier P. Atorvastatin and clopidogrel. *Letter. Circulation* 2003; 108: 96.
- Damkier P. Lægemedler og Amning. Om Spædbørn 2003; 12: 11-13.
- Hallas J, Havelund T. Protonpump hæmmere intravenøst - hvem skal have det? *Rationel Farmakoterapi* 2003; 6: 3-4.
- Hansen DG, Søndergaard J, Vach W, Gram LF, Rosholm J-U, Kragstrup J. Antidepressant drug use in general practice: inter-practice variation and association with practice characteristics. *Eur J Clin Pharmacol* 2003; 59: 143-149.
- Hedegaard U, Larsen J. Statiner II. Bivirkninger og krydsreaktion. *Fynske Læger* 2003; 1: 27.
- Hedegaard U, Larsen J, Damkier P. Migrænebehandling under graviditet. *Fynske Læger* 2003; 5: 26.
- Hedegaard U, Damkier P. Krydsreaktion mellem acetylsalicylsyre, klassiske NSAID-præparater og COX-2-hæmmere. *Fynske Læger* 2003; 2: 28.
- Jensen-Fangel S, Justesen US, Black FT, Pedersen C, Obel N. The use of calcium carbonate in nelfinavir-associated diarrhoea in HIV-1-infected patients. *HIV Med* 2003; 4: 48-52.
- Justesen US, Pedersen C, Klitgaard NA. Simultaneous quantitative determination of the HIV protease inhibitors indinavir, amprenavir, ritonavir, lopinavir, saquinavir, nelfinavir and the nelfinavir active metabolite M8 in plasma by liquid chromatography. *J Chromatogr B Analyt Technol Biomed Life Sci* 2003; 783: 491-500.

Justesen US, Klitgaard NA, Brøsen K, Pedersen C. Pharmacokinetic interaction between amprenavir and delavirdine after multiple-dose administration in healthy volunteers. *Br J Clin Pharmacol* 2003; 55: 100-106.

Justesen US, Larsen BW, Eshøj O, Søgaard P. Blood cultures-indication and antibiotic therapy. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1989-1994.

Justesen US, Levring AM, Thomsen A, Lindberg JA, Pedersen C, Tauris P. Low-dose indinavir in combination with low-dose ritonavir: steady-state pharmacokinetics and long-term clinical outcome follow-up. *HIV Medicine* 2003; 4: 250-254.

Larsen J, Hedegaard U. Interaktioner med COX-2 hæmmere. *Fynske Læger* 2003; 3: 28.

Larsen J, Hedegaard U. Bupropion (Zyban) – bivirkninger, interaktioner og anvendelse under graviditet. *Fynske Læger* 2003; 5: 30.

Larsen J, Andersen M, Bjerrum L, Kragstrup J, Gram LF. Insufficient use of lipid-lowering drugs and measurement of serum cholesterol among patients with a history of myocardial infarction. *J Cardiovasc Risk* 2003; 10: 61-64.

Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Impact of *H. pylori* eradication on use of antisecretory medication among peptic ulcer patients. *BMJ* 2003; 327: 603.

Laustrop HK, Justesen US, Pedersen C. Household transmission of invasive group A streptococcus with necrotizing fasciitis. *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 414-415.

LeLorier J, Vander Stichele RH, Avorn J, Beard K, Hallas J, Henry DA. Bringing epidemiology into drug utilisation research. *Pharmacoepidemiol Drug Saf* 2003; 12: 153-156.

Pedersen RS, Brøsen K, Nielsen F. Enantioselective HPLC Method for Quantitative Determination of Tramadol and O-Desmethyltramadol in Plasma and Urine: Application to Clinical Studies. *Chromatographia* 2003; 57: 279-285.

Rønning M, Blix HS, Strøm H, Skovlund E, Andersen M, Stichele RV. Problems in collecting comparable national drug use data in Europe: the example of antibacterials. *Eur J Clin Pharmacol* 2003; 58: 843-849.

Støvring H, Andersen M, Beck-Nielsen H, Green A, Vach W. Rising prevalence of diabetes: evidence from a Danish pharmaco-epidemiological database. *Lancet* 2003; 362: 537-538.

Søndergaard J, Andersen M, Støvring H, Kragstrup J. Mailed prescriber feedback in addition to a clinical guideline has no impact: a randomised, controlled trial. *Scand J Primary Health Care* 2003; 21: 47-51.

Miljømedicin

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean* (forskningsleder)

Lektor, cand.scient. *Helle Raun Andersen*, Ph.D. (fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Tina Kold Jensen*, Ph.D. (fondslønnet)

Lektor, cand.scient. *Jesper Bo Nielsen*, Ph.D.

Forskningslektor, overlæge *Pål Weihe* (deltid, fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient *Esben Budtz-Jørgensen* (fondslønnet statistiker)

Forskningsstipendiat *Thomas Høj Rasmussen*, Ph.D. (fondslønnet, til 31. juli)

Analysekemiker, cand.scient. *Flemming Nielsen*, Ph.D. (med virke også på Klinisk Farmakologi)

Gæsteforsker, cand.scient. *Mia Birkhøj*

Gæsteforsker, cand.psych. *Frodi Debes*

Gæsteforsker, dr.med. *Carsten Heilmann*

Gæsteforsker, forskningschef *Allan Astrup Jensen* (fondslønnet, fra 1. september)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Skadhauge*, Ph.D.

Klinisk lærer *Jens Ahm Sørensen*, Ph.D. (fondslønnet, fra 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Rikke Holmgaard Sørensen* (fondslønnet, fra 1. september)

Gæstelærer, dr.med. *Per Sabroe Nielsen*

Gæstelærer, dr.med. *Gert Thomsen*

Gæstelærer, dr.med. *Agnete Tophøj*

Laborant *Brita Andersen*

Miljøtekniker *Jan Beyer*

Laboratorietekniker *Ranja Bjerring*

Laborant *Pernille Emma Buchvardt* (fondslønnet, til 31. januar)

Overassistent *Karin Cederberg* (enhedssekretær)
Laborant *Jeppe Knudsen* (laborantelev til 30. august)
Laborant *Franziska Lind* (fondslønnet)
Laborant *Tina Ejde Mørch* (fondslønnet)
Kontorfunktionær *Elsa Olsen* (deltid, fondslønnet)
Laborant *Vibeke Kvist Pedersen* (fondslønnet)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H.R. Andersen deltog i Miljøstyrelsens Pesticidforskningsseminar, Kolding (28.-29. januar), Nordtox/NordEMS Conference, Bornholm (15.-18. juni) samt PAN Europe konferencen Reducing pesticide dependency in Europe to protect health, environment and biodiversity, København (20. november). Er reviewer for tidsskrifterne *Environmental Health Perspectives*, *Pharmacology and Toxicology* og *Environmental Toxicology and Pharmacology*, indgår i censorkorpset ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og er konsulent for Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital.

E. Budtz-Jørgensen var inviteret foredragsholder om Application of Structural Equation Models for Evaluating Epidemiological Data and for Calculation of the Benchmark Dose ved ISI International Conference on Environmental Statistics and Health, Santiago de Compostela, Spanien (juli 2003), deltog med posteren A Bootstrap Approach to SNP Marker Selection ved Fifty-third annual meeting of The American Society of Human Genetics, Los Angeles, USA (3.-9. november) og deltog i konferencen Bridging Risk Divides, Society for Risk Analysis (SRA 2003 annual meeting), Baltimore, USA (7.-10. december).

P. Grandjean holdt foredrag om Exposure assessment imprecision and criteria for outcome measures ved An Ecosystem Approach to the Effects of Mercury in the Great Lakes, International Joint Commission workshop, Windsor, Ontario, Canada (26.-27. februar), holdt gæsteforelæsning om Developmental neurotoxicity of mercury and PCBs ved Wayne State University, Detroit, USA (28. februar), holdt foredrag om Mercury neurotoxicity ved Second International Symposium on Medical Geology, Nutrition and Cancer, Istanbul, Tyrkiet (31. marts-3. april), foredrag om Exposure assessment – on being precise about imprecision ved Harvard School of Public Health, Boston, USA (14. april), deltog sammen med Carsten Heilmann og holdt plenarforelæsning om Adverse health effects of PCBs: Interpreting the epidemiological evidence ved Dioxin 2003 23rd International Symposium on Halogenated Organic Pollutants and POPs, Boston, USA, (24.-29. august), foredrag om The uncertain relationship between environment and health, Green Spider Network Annual Meeting, European Environment Agency, København (12. september), foredrag om Children's vulnerability to neurotoxins, Collegium Ramazzini, Carpi, Italien (26. oktober) og foredrag om The Precautionary Principle: Implications for environmental health research ved Harvard School of Public Health (8. december). Er Sundhedsstyrelsens sagkyndige i toksikologi. Han er desuden blandt andet medlem af bestyrelsen for Forskningsenheden for Maritim Medicin, Syddansk Universitet, Esbjerg (indtil 30. juni), medlem af Miljøstyrelsens udvalg vedrørende pesticidforskning og udvalg vedrørende arktisk forskning, centerrådet for Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter og suppleant i Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed samt Praksisudvalget og Det internationale Udvalg ved Syddansk Universitet. Han er desuden adjungeret professor i Environmental Health ved Harvard School of Public Health. Han er medlem af Scientific Panel on Contaminants in the Food Chain of the European Food Safety Authority (EFSA)(fødevarer sikkerhedsautoritet) (pr. 1. februar). Han er redaktør på internet-tidsskriftet *Environmental Health* og medlem af redaktionen blandt andet af *American Journal of Industrial Medicine*, *Archives of Toxicology*, *Critical Reviews in Toxicology*, *Danish Medical Bulletin*, *Environmental Research*, *International Journal of Occupational and Environmental Health*, *International Journal of Occupational Medicine & Environmental Health* og *Ugeskrift for Læger* (videnskabeligt panel). Er medlem af det internationale evalueringspanel for Danmarks Miljøundersøgelser.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:*Populærvidenskabelige foredrag:*

28.03 Foredrag om Strategi- og handlingsplanen – gammel vin på nye flasker? i Foreningen for Miljø og Folkesundhed, Panum Institut, København.

09.05 Ekspertbidrag ved Teknologirådets konsensuskonference Pris på miljøet, Landstingssalen, Folketinget, København.

16.06 Foredrag om Kviksølvbelastning fra fisk, Tandlægeskolen, Københavns Universitet.

12.11 Oplægsholder i ekspertmøde med Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Bidrag i medierne:

P. Grandjeans forskning er blevet omtalt i en række dagblade, blandt andre Politiken, Le Figaro og en række japanske aviser.

T.K. Jensen holdt foredraget Time Trends in Fertility ved Imperial College London, Department of Epidemiology and Public Health (19.-20. august), deltog ved Dioxin 2003 23rd International Symposium on Halogenated Organic Pollutants and POPs, Boston, USA (24.-29. august), arrangerede symposiet Fertility and Fecundity på Rigshospitalet og holdt foredragene Trends in Fecundity og Waiting Time To Pregnancy (6. september). Er medlem af centerrådet ved Indenrigs- og Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter (ISMF). Ansat som konsulent ved Afdeling for Vækst og Reproduktion på Rigshospitalet i København. Er reviewer for tidsskrifterne American Journal of Epidemiology og Human Reproduction. Er censor ved Folkesundhedsvidenskabsuddannelsen i København, både ved bachelorprojekter og i miljø- og arbejdsmedicin og epidemiologi og demografi. Er vejleder for to Ph.D.-studerende ved Københavns Universitet og en ved Syddansk Universitet. Var formand for bedømmelsesudvalg ved Annette Wind Olesens Ph.D.-forsvar Prolonged pregnancy: Methods, causal determinants and outcome (29. august) samt bedømmer ved Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (oktober). Har færdiggjort sidste moduler af Arbejdsmedicinsk speciallægekursus og er fortsat indskrevet på deltidsstudium i journalistik ved Journalisthøjskolen i Århus (diplomuddannelsen). Var vejleder for 4 studerendes afsluttende bacheloropgaver på den sundhedsfaglige suppleringsuddannelse.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:*Udgivelser:*

2. rapport: Undersøgelse af sædkvaliteten hos unge, danske mænd fra normalbefolkningen. København: Miljøstyrelsen, 2003.

Populærvidenskabelige foredrag:

12.11 Inviteret ekspert om Børn og miljø ved høring i Miljø- og planlægningsudvalget, Folketinget, København.

F. Nielsen har deltaget i kurserne Recent Developments in Capillary Gas Chromatography (25.-27. marts) samt Recent Developments in Sample Preparation for Chromatography (juni 2003) på Research Institute of Chromatography, Kortrijk, Belgien. Deltog i koordinerende projektmøde med EU-projektet Anemone, Stockholm, Sverige (12.-14. september). Deltog i 13th Annual Conference of International Society of Exposure Analysis: Exposure analysis in service of the community, Stresa, Piemonte, Italien med præsentation af posteren: Routine Analysis of Polychlorinated Biphenyls (PCBs) in Human Serum using Solid-Phase Extraction (21.-25. september 2003).

J.B. Nielsen afholdt seminaret Mercury – a unique and dynamic element ved Afdeling for Molekylær og Immunologisk Patologi ved Hälsouniversitetet i Linköping (21. januar), deltog i Miljøstyrelsens Pesticidforskningsseminar, Koldingfjord Hotel, Kolding, (28.-29. januar), deltog og holdt foredraget Natural oils affect the integrity of the skin ved styregruppemøde for EU-projektet EDETOX afholdt i Siena, Italien (3.-6. april), deltog i planlægningsmøde vedrørende 2nd International Conference on Occupational and Environmental Exposures of Skin to Chemicals: Science and Policy. Helsinki, Finland (11.-13. juli), deltog med foredraget Zero willingness to pay – a valid answer in a WTP study? i workshopen The concept of risk in relation to health and health care afholdt i Alta, Norge (10.-13. september), deltog med posteren Remediation of lead-contaminated kindergartens reduces the amount of lead adhering to children's hands ved 13th Annual Conference i ISEA, Stresa, Italien (22.-26. september), afholdt styregruppemøde for EU-projektet EDETOX i Odense (15.-16. oktober),

deltog med posteren Miljømedicinsk forskning – nu og i fremtiden ved møde i Syddansk Forskningsforum, Aabenraa (27. november). Er medlem af Arbejdstilsynets videnskabelige kvalitetsudvalg for grænseværdier. Han er udpeget af Sundhedsstyrelsen som medlem af styregruppen bag projekt til evaluering af rådgivningsindsats for beboerne i lettere forurenede områder, medlem af det rådgivende koordinationsudvalg for Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter og medlem af Det Miljømedicinske Udvalg under Dansk Selskab for Administrativ Medicin. Han er reviewer ved tidsskrifterne Toxicology, Pharmacology & Toxicology, Food and Chemical Toxicology, Archives of Toxicology, Environmental Research, Environmental Health Perspectives, Risk Analysis, British Journal of Nutrition, Clinical and Experimental Immunology, Environmental Toxicology and Pharmacology samt International Archives of Occupational and Environmental Health. Han er medlem af fakultetsrådet, formand for fakultetets rejsestipendieudvalg, medlem af universitets lønudvalg for HK-laboranter, medlem af instituttets undervisningsudvalg, medlem af den permanente eksamenskommission for den integrerede eksamen. Han er daglig leder af det fællesfakultære cellelaboratorium i Winsløwparken 15. Var censor ved halvtidsseminaret Studier av cytokinprofilen vid metallinducerad experimentell autoimmunitet for doktorand Bo Häggqvist fra Linköping Hälsouniversitet (20. januar), er censor ved laborantskolen i Århus. Hovedvejleder ved Thomas Høj Rasmussens Ph.D.-forsvar Xenobiotikas og PPAR´s modulerende effekt på østrogenregulerede mekanismer (7. marts), bedømmer ved Christian Glues Ph.D.-forsvar Inflammatory and allergic reactions to plasticizers in vitro ved Københavns Universitet (2. maj), hovedvejleder ved cand.scient. Elena Clausens specialeeksamen Hudpenetration af pesticider (26. november). Han underviser i Miljømedicin og risikovurdering ved sygeplejeskolen i Svendborg.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Udgivelser:

Nielsen JB, Kristiansen J. Undersøgelse af effekten af intervention på børns eksponering for bly. Rapport No 845. København: Miljøstyrelsen, 2003.

Nielsen JB, Elverdam B. Undersøgelse af børnefamiliers viden, holdning og adfærd ved brug af lettere forurenede grunde. Rapport No 846. København: Miljøstyrelsen, 2003.

Populærvidenskabelige foredrag:

05.03 Undersøgelse af børnefamiliers viden, holdning og adfærd ved brug af lettere forurenede grunde. Inviteret foredragsholder ved ATV-møde i Vingstedcenteret, Vejle.

28.10 Jordforurening – praktisk håndtering og embedslægerne rolle. Inviteret foredragsholder ved embedslægernes uddannelsesdag, Odense.

T.H. Rasmussen fik godkendt sin Ph.D.-afhandling Xenobiotikas og PPAR´s modulerende effekt på østrogenregulerede mekanismer (7. marts).

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Populærvidenskabelige foredrag:

23.01 Høring om anvendelse af stamceller forskning og behandling, BIOSAM for Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Folketinget, København.

P. Weihe deltog med foredraget Faroe Islands Cohort Study. Canadian Arctic Contaminants Assessment Symposium, Ottawa (4.-7. marts), deltog med foredrag Sustained High Concentrations of PCBs in Faroese Pregnant Women Despite Dietary Intervention ved Dioxin 2003 23rd International Symposium on Halogenated Environmental Organic Pollutants and POPs, Boston, MA, USA (24.-29. august) samt Impact on Seafood Advisory on Mercury and PCB Exposure in Faroese Women i Minamata, Niigata, Tokyo og Akita (19.-24. november). Er medlem af AMAP Human Health Expert Group, medlem af bestyrelsen for Center for Arktisk Medicin, Aarhus Universitet og medlem af bestyrelsen for Forskningsenheden for Maritim Medicin, Syddansk Universitet, (pr. 1. juli).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H.R. Andersen har sammen med E.B. Jørgensen, Aarhus Universitet og A.M. Vinggaard, Veterinær- og Fødevarerdirektoratet modtaget 6 mio. Kroner fra Forskningsrådet (januar 1999-juni 2004) til projektet Eksponering for hormonforstyrrende stoffer blandt gartneriansatte

kvinder samt 240.300 kroner fra Miljøstyrelsen (del af fællesbevilling sammen med P. Kusk, Dansk Jordbrugsforskning, J.C. Streibig og N.C. Forchammer, Landbohøjskolen, F. Møhlenberg, DHI og A.M. Vinggaard, Fødevaredirektoratet på ialt 3.432.709 kroner (april 2002-december 2004) til projektet Kombinationseffekter af pesticider. P. Grandjean har fra Forskningsrådene modtaget 1,2 mio. kroner til projektet Miljøepidemiologisk forskning (2002-2004) og 462.240 EUR fra EU, Quality of Life and Management of Living Resources til projektet Assessment of Neurobehavioural Endpoints and Markers of Neurotoxicant Exposures (ANEMONE) (2002-2004). I en bevilling fra National Institutes of Health til P. Grandjean (Harvard University) indgår USD 209.925 til Syddansk Universitet (2000-2005) til projektet Mercury-associated neurobehavioral deficit in children. I en anden bevilling fra National Institutes of Health til P. Grandjean (Harvard University) indgår USD 148.985 til Syddansk Universitet (2001-2005) til projektet Effects of perinatal endocrine disrupters in children. T.K. Jensen har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 2.100.000 kroner til projektet Reproduktion, graviditet, fødsel og senere sundhed (2000-2004). Deltager endvidere i følgende EU projekter: Increasing Incidence of Human male reproductive health disorders (Envir. Reprod. Health) og Endocrine disrupters: Exploring novel endpoints, exposure, low-dose- and mixture-effects in humans, aquatic wildlife and laboratory animals (EDEN). J.B. Nielsen har modtaget 395.000 kroner fra Miljøstyrelsen til projektet Undersøgelse af viden, holdning og adfærd hos beboere på lettere forurenede grunde (juli 2001-juli 2003), 539.000 kroner fra Miljøstyrelsens pesticidforskningspulje (februar 2001-marts 2003) til projektet Hudpenetration af pesticider - kombinationseffekter mellem aktivstoffer og hjælpestoffer, 836.311 kroner fra Miljøstyrelsen til projektet Undersøgelse af effekten af intervention på børns eksponering for bly (september 2001-maj 2003), 420.000 kroner fra Miljøstyrelsen til projektet Penetration of pesticides gennem lettere beskadiget hud (2002-2003). Har desuden modtaget 83.940 EUR fra EU Quality of Life and Management of Living Resources til projektet Evaluation and predictions of dermal absorption of toxic chemicals (EDETUX) (2001-2004) og 390.000 kroner fra Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter (september 2001-juli 2003) til projektet Risikooplevelse som determinant ved miljømedicinsk risikoanalyse.

PUBLIKATIONER

Barr DB, Weihe P, Needham LL, Davis MD, Roman W, Hurtz D III, Sclafani A, Thomas A, Preau J Jr, Grandjean P. PCBs and organochlorine pesticide concentrations in a Faroe Island 14-year old cohort: Measurement using new methodology and evaluation of correlations and patterns. *Organohalogen Comp* 2003; 63: 385-388.

Bonde JP, Hjollund HI, Henriksen TB, Jensen TK, Spano M, Kolstad H, Giwercman A, Storgaard L, Ernst E, Olsen J. Epidemiologic evidence on biological and environmental male factors in embryonic loss. *Adv Exp Med Biol* 2003; 518: 25-35.

Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Grandjean P. Application of structural equation models for evaluating epidemiological data and for calculation of the benchmark dose. *Proceedings of the ISI International Conference on Environmental Statistics and Health at Santiago de Compostela*, July 2003: 183-194.

Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Grandjean P, Weihe P, White RF. Statistical methods for the evaluation of health effects of prenatal mercury exposure. *Environmetrics* 2003; 14: 105-120.

Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Grandjean P, Weihe P, White RF. Consequences of exposure measurement error for confounder identification in environmental epidemiology. *Statistics in Medicine* 2003; 22(19): 3089-3100.

Grandjean P, White RF, Weihe P, Jørgensen PJ. Neurotoxic risk caused by stable and variable exposure to methylmercury from seafood. *Ambulatory Pediatrics: The Official Journal of the Ambulatory Pediatric Association* 2003; 3(1): 18-23.

Grandjean P, Budtz-Jørgensen E, Steuerwald U, Heinzow B, Needham LL, Jørgensen PJ, Weihe P. Attenuated growth of breast-fed children exposed to increased concentrations of methylmercury and polychlorinated biphenyls. *The FASEB Journal: Official Publication of the Federation of American Societies for Experimental Biology* 2003; 17(6): 699-701.

Grandjean P, Weihe P. Arachidonic acid status during pregnancy is associated with polychlorinated biphenyl exposure. *The American Journal of Clinical Nutrition* 2003; 77(3):

715-719.

Grandjean P. Implications of the Precautionary Principle for public health practice and research. *European Journal of Oncology* 2003; (Suppl 2): 17-19.

Grandjean P. Når amningen sættes under anklage (debat). *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2413-2415.

Grandjean P, Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Weihe P. Underestimation of risk due to exposure misclassification. *European Journal of Oncology* 2003; (Suppl. 2): 165-172.

Grandjean P. Adverse health effects of PCBs: Interpreting the epidemiological evidence. *Organohalogen Comp* 2003 (published on CD). URL: www.chef-project.dk.

Grandjean P. The Red Book, a red herring, and the red tape: A European perspective. *Hum Ecol Risk Assess* 2003; 9: 1291-1295.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. How do individuals apply risk information when choosing amongst health care interventions? *Risk Analysis* 2003, 23: 697-704.

Heilmann C, Grandjean P, Weihe P. Decreased childhood vaccine response in children exposed to PCBs from maternal seafood diet. *Organohalogen Comp* 2003; 63: 397-400.

Jensen M, Leffers H, Petersen JH, Nyboe Andersen A, Jørgensen N, Carlsen E, Jensen TK, Skakkebæk NE, Rajpert-De Meyts E. Frequent polymorphism of the mitochondrial DNA polymerase gamma gene (POLG) in patients with normal spermograms and unexplained subfertility. *Hum Reprod* 2004; 19: 65-70.

Keiding N, Budtz-Jørgensen E, Grandjean P. Prenatal methylmercury exposure in the Seychelles (letter). *Lancet* 2003; 362: 664-665.

Keiding N, Budtz-Jørgensen E. The precautionary principle and statistical approaches to uncertainty. *European Journal of Oncology Library* 2003; 2: 185-191.

Larsen RH, Nielsen F, Sørensen JA, Nielsen JB. Dermal penetration of Fentanyl – inter and intraindividual variations. *Pharmacol & Toxicol* 2003; 93: 244-248.

Loft S, Jensen TK, Hjollund NH, Giwercman A, Gyllemborg J, Ernst E, Olsen J, Scheike T, Poulsen HE, Bonde JP. Oxidative DNA damage in human sperm influences time to pregnancy. *Hum Reprod* 2003; 18: 1265-1272.

Long M, Laier P, Vinggaard AM, Andersen HRA, Lynggaard J, Bonefeld-Jørgensen EC. Effects of currently used pesticides in the AhR-CALUX assay: comparison between the human TV101L and the rat H4IIE cell line. *Toxicology* 2003; 194: 77-93.

Longnecker MP, Wolff MS, Gladen BC, Brock JW, Grandjean P, Jacobson JL, Korrick SA, Rogan WJ, Weisglas-Kuperus N, Hertz-Picciotto I, Ayotte P, Stewart P, Winneke G, Charles MJ, Jacobson SW, Dewailly E, Boersma ER, Altshul LM, Heinzow B, Pagano JJ, m.fl. Comparison of polychlorinated biphenyl levels across studies of human neurodevelopment. *Environmental Health Perspectives* 2003; 111(1): 65-70.

Nielsen F, Sørensen JA, Nielsen JB. Dermal Penetration of Fentanyl: Inter- and Intraindividual Variations. *RH Larsen; Pharmacology and Toxicology* 2003; 93: 244-248.

Nielsen JB, Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J. Willingness to pay for decreased indoor radon exposure – an analysis of framing and the decision process. *Risk Decision and Policy* 2003; 8: 51-58.

Nielsen JB, Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J. Impact of socio-demographic factors on willingness-to-pay for the reduction of a future health risk. *J Environ Planning Management* 2003; 46: 39-47.

Rasmussen TH, Nielsen F, Andersen HR, Nielsen JB, Weihe, Grandjean P. Assessment of xenoestrogenic exposure by a biomarker approach: application of the E-screen bioassay to determine estrogenic response of serum extracts. *Environmental Health: A global Access Science Source* 2003; 2: 12.

Stoltenberg M, Larsen A, Kemp K, Bloch D, Weihe P. Autometallographic tracing of mercury in pilot whale tissues in the Faroe Islands. *Int J Circumpolar Health* 2003; 62(2): 182-189.

Weihe P. Prenatal methylmercury exposure in the Seychelles. *Lancet* 2003; 23: 362(9384): 665. Author reply 666-667.

Weihe P, Hoppe H-W, Grandjean P. Sustained high concentrations of PCBs in Faroese pregnant women despite dietary intervention. *Organohalogen Comp* 2003; 63: 389-392.

Weihe P, Debes F, White RF, Sørensen N, Budtz-Jørgensen E, Keiding N, Grandjean P. Miljøepidemiologisk forskning fører til sænkning af grænseværdien for kviksølv. Ugeskr Læg 2003; 165: 107-111.

Weihe P. AMAP Assessment 2002: Human Health in the Arctic. Arctic Monitoring and Assessment Programme. AMAP 2003, Oslo, Norge. XIV + 173.

Weihe P, Dam M, Olafson Á. The Faroe Islands: A brief introduction. I: Deutch B, Hansen JC, red. The Faroe Islands. Sociocultural environment, lifestyle, health and contaminant exposure. AMAP Greenland and the Faroe Islands 1997-2001. København: Miljøstyrelsen 2003, Bd. 1, Human Health, kap. 5: 123-133.

Weihe P, Steuerwald U, Taheri S, Færø O, Veyhe AS, Nicolajsen D. The Human health programme in the Faroe Islands 1985-2001. I: Deutch B, Hansen JC, red. AMAP Greenland and the Faroe Islands 1997-2001. København: Miljøstyrelsen 2003, Bd. 1, Human Health, kap. 6: 135-212.

Statistik

Professor, dr.scient. *Bent Jørgensen*

Professor *Werner Vach* (forskningsleder)

Adjungeret professor, dr.scient. *Philip Hougaard*

Lektor *Vera Lucia Botelho*, Ph.D.

Lektor *Lars Korsholm*, Ph.D. (adjunkt til 1. juni)

Lektor *Hans Christian Petersen*, Ph.D.

Adjunkt *René dePont Christensen*, Ph.D. (fra 1. juli)

Adjunkt *Ivan Iachine*, Ph.D. (deltidsbarselsorlov 2. juli-20. august)

Adjunkt *Pia Veldt Larsen*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.econ. *Carsten Ulstrup Johansen*

Ekstern lektor *Henrik Støvring*, Ph.D.

Forskningsassistent *Bjarke Mirner Klein* (1.-30. april)

Sekretær *Lone Myllerup Hansen* (enhedssekretær)

Kontorassistent *Viggo Erling Hansen*

Ph.D.- studerende pr. 31. december:

Anthony Gichangi

Jacob Krabbe Pedersen

Gæsteforskende Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Sonja Wehberg (se Center for Sprogtilegnelse)

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Kim Esbensen, Aalborg Universitet: An Introduction to chemometrics – representative applications in science and technology (25. februar). Lektor Søren Lundbye-Christensen, Institut for Matematisk Statistik, Aalborg Universitet: Dynamic Models for Incidence and Short Term Prognosis of Acute Myocardial Infarction (18. marts). Statistiker Klaus Larsen, Hvidovre Hospital, København: Joint Analysis of multiple binary indicators of latent variables and time to event (29. april). Reader in Statistical Signal Processing and Fellow of Corpus Christi College, Simon Godsill, University of Cambridge, England: Particle filters for non-linear state space models (16. september). Adjunkt Esben Budtz-Jørgensen, Biostatistisk afdeling, Københavns Universitet: Structural equations models in environmental epidemiology (23. september). Professor Göran Broström, Statistiska Institutionen, Umeå Universitet, Sverige: Cox regression: Extensions and application (7. oktober). Head of Biostatistics Group, Berthold Lausen, University of Erlangen-Nuernberg, Tyskland: Prognostic models with DNA-micro-array data in clinical research (28. oktober). Assistant Professor Thomas Gerds, Institute of Medical Biometry and Medical Informatics, University of Freiburg, Tyskland: Nonparametric efficient estimation of the Brier score for survival models (9. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

V.L. Botelho deltog i seminar afholdt af Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Esbjerg, hvor hun holdt foredraget International Health – Challenges of Developing Countries (6. marts). Hun deltog i workshoppen Immigration at AMID, Aalborg Universitet (7. marts). Desuden deltog hun i konferencen The Meaning of Roots: Ethnic Identity & Biological Heritage i The Korea Club, København (11.-12. april). Hun deltog i konferencen PAA, Population Association of America med foredraget Immigration, Mixed Marriages and Fertility in Denmark, Minneapolis, USA (30. april-9. maj). Yderligere deltog hun i konferencen Recent Fertility Trends in Northern Europe afholdt i Oslo, Norge med foredraget Differences in Determinants of Fertility Behaviour between Immigrant and Danish Women (15.-16. maj). Hun deltog i Symposium on Fertility and Fecundity afholdt af Department of Growth and Reproduction, Rigshospitalet (28. august).

R.d. Christensen har deltaget i konferencen Joint ISCB/SCT meeting i London, England (20.-24. juli). Han har også deltaget i NSGO fall meeting, København (24.-25. oktober). Han er medlem af Censorkorpset for Matematik.

A. Gichangi deltog i todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Statens Serum Institut (13.-14. maj). Han deltog i Celebration of 15 years of biostatistics programme ved Limburgs Universitair Centrum, Diepenbeek, Belgien (22.-24. maj). Han deltog i endagskurset Multilevel and Latent Variable Modeling Using Gllamm ved Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala, Sverige (11. juni). Desuden deltog han i International Biometric Conference, Nordic Region ved Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala (12.-14. juni). Han deltog med posteren A Pharmacoepidemiological Comparison of Early Treatment History Between TCA and SSRI ved Joint Meeting of International Society of Clinical Biostatistics and Society of Clinical Trials, London (21.-27. juli) og præsenterede samme poster ved Sundhedsvidenskabelig Dag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (5. november).

P. Hougaard holdt foredraget REML; Nonlinear regression; nonlinear mixed models ved Ph.D.-kursus, Syddansk Universitet (6. maj). Han holdt det inviterede foredrag The Role of Frailty Models in genetics ved International Conference on Reliability and Survival Analysis, Columbia, South Carolina, USA (21.-24. maj). Han underviste ved kurset Analysis of interval-censored survival data afholdt af Danish Society for Biopharmaceutical Statistics (26. august). Han deltog i redaktionsmøde ved tidsskriftet Biostatistics, London, England (18. september). Han var medlem af bedømmelsesudvalg for Christian B. Phipps Ph.D.-afhandling Statistical Analysis of Multivariate failure Time Data Based on Marginal Models forsvaret ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (21. november). Han er nøglevejleder for forskerskole i biostatistik. Han er Associate Editor for følgende tidsskrifter: Lifetime Data Analysis, Biostatistics, Statistical Modelling: An International Journal og Pharmaceutical Statistics.

I. Iachine deltog i adjunktpædagogisk internatkursus afholdt af Center for Universitetspædagogik, Sandbjerg Slot (8.-10. januar). Han deltog også i Workshop on Statistical Aspects of Microarray Data afholdt af MaPhySto, Aarhus Universitet (20.-22. februar). Han deltog desuden i internatkurset Epidemiology – observational studies afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Vissenbjerg (7.-11. april). Han deltog i todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Statens Serum Institut (13.-14. maj). Han deltog i kurset Statistical Genetics Course afholdt af forskningsprojektet GenomeUtwinn, Helsinki, Finland (8.-12. september). Han deltog også i GenomeUtwinn Workshop, hvor han (sammen med J. Hjelmberg) underviste i emnet Analysis of Longitudinal Twin data, Egmond aan Zee, Holland (15.-19. september). Han deltog desuden i todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Københavns Universitet (30. september).

B. Jørgensen deltog i Dansk Selskab for Teoretisk Statistiks todagesmøde, Statens Serum Institut (13.-14. maj). Han var på studierejse i Brasilien, hvor han holdt foredraget Parameter Orthogonality and Bias Adjustment for Estimating Functions på Federal University of Rio de

Janeiro og University of Sao Paulo. Han afholdt workshoppen Estimating Functions and Longitudinal Data Analysis på University of Sao Paulo, Piracicaba og Federal University of Belo Horizonte, Brasilien (23. juni-18. juli). Han deltog i Dansk Selskab for Teoretisk Statistiks todagesmøde, Københavns Universitet (30. september-1. oktober). Han besøgte Department of Mathematics and Statistics, University of Sao Paulo, Brasilien, hvor han holdt foredraget Stable Distributions, Tweedie Models and Some generalizations of The Central Limit Theorem, samt deltog i et bedømmelsesudvalg til en professoratbesættelse (13.-17. oktober). Han besøgte Statistiska Institutionen ved Umeås Universitet, Sverige, hvor han holdt foredraget Parameter Orthogonality and Bias Adjustment for Estimating Functions og deltog i bedømmelsen af John Adlers licentiaatafhandling Statistical Methods for the Estimation of Career Mobility (7. november). Han er medlem af Censorkorpset for Matematik. Han er programkoordinator for Masteruddannelsen i Anvendt Statistik.

L. Korsholm deltog i konferencen New ICH Statistical Points to Consider When Analysing and Presenting Clinical Trial Data i London, England (20.-21. februar). Han præsenterede papiret Estimation of the variance component of a random labeled factor in a hierarchical model ved IBS Nordic region Conference i Uppsala (11.-14. juni). Han deltog i the 3rd Joint Meeting of ISCB and SCT i London med foredraget Covariate Adjustment in Clinical Trials – A Semiparametric View (20.-24. juli). Han har også deltaget i en adjunktbedømmelse ved Institut for Epidemiologi og Socialmedicin ved Aarhus Universitet. Han har været referee til tidsskriftet Annals of Statistics.

P.V. Larsen har været på studierejse til The Open University, Milton Keynes, England som led i et forskningssamarbejde med professor Chris Jones (10.-14. februar). Hun har også foretaget en studierejse til University of St. Andrews, Skotland som led i et forskningssamarbejde med Peter E. Jupp (17.-21. februar). Hun deltog i DSTS' todagesmøde ved Statens Serum Institut, København (13.-14. maj). Hun deltog også i International Conference on Robust Statistics, Antwerpen, Belgien (13.-18. juli).

J.K. Pedersen besøgte professor Tommy Bengtsson ved Department of Historic Economy, Lund University, Sverige (26.-28. februar). Han deltog i todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Statens Serum Institut (13.-14. maj) samt på Københavns Universitet (30. september-1. oktober).

H.C. Petersen deltog i Réunion Annuelle de la Société d'Anthropologie de Paris, hvor han præsenterede Affiliation among the Mesolithic Populations of Morbihan. Multivariate analysis in the presence of missing values (16.-18. januar). Han deltog i the 17th Conference of the European Health Psychology Society, Kos, Grækenland, hvor han sammen med K. Verkooijen og G.A. Nielsen præsenterede Group identity, perceived group behaviour and smoking among Danish adolescents (24.-27. september). Han har været censor ved to eksaminer i selvstændigt studeret emne ved Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet. Han har været referee/reviewer for tidsskrifterne Annals of Human Biology og Economy and Human Biology.

H. Støvring deltog i et forskningsophold ved department of Biostatistics, Johns Hopkins School of Public Health, Baltimore, USA (20. januar-1. februar). Han holdt her et seminar med titlen New Statistical Methods for Estimation of Prevalence, Incidence and Mortality based on Pharmacoepidemiological and other Health-related Databases (24. januar). Han deltog i Royal Statistical Society's Primary Health Care Study Group's møde Variation between general practices: some statistical issues i London (24. april). Han deltog i Royal Statistical Society's Primary Health Care Study Group's møde Cross Sectional Surveys i London (29. oktober).

W. Vach deltog i et møde afholdt af Nordisk Selskab for Gynækologisk Onkologi på Lunds Universitet, Sverige (29. marts). Han deltog i Child Language Seminar i Newcastle upon Tyne, England med posteren A Study of the Association among verbs in acquiring the correct past

tense forms among Danish children (9.-11. juli). Han deltog i 25th Annual Meeting of Society for Clinical Trials and 24th Annual Conference of the International Society of Clinical Biostatistics, London (20.-23. juli). Han deltog også i todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Københavns Universitet (30. september-1. oktober). Han deltog i Fall Meeting afholdt af Nordisk Selskab for Gynækologisk Onkologi i København (25. oktober). Han er Associate Editor af tidsskriftet *Biometrics*. Han er medlem af repræsentantskab af forskerskole i biostatistik. Han var også reviewer til tidsskriftet *Epidemiology*.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

V.L. Botelho har modtaget 641.932 kroner fra Statens Sundsvidenskabelige Forskningsråd i støtte til projektet Migration and Fertility (2001-2004). B. Jørgensen har sammen med L. Korsholm og W. Vach modtaget 305.609 kroner fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd i støtte til projektet Statistisk analyse for mixturmodeller og semiparametriske modeller (2001-2003). H.C. Petersen har sammen med K. Bloomfield modtaget 300.000 kroner fra Sygekassernes Helsefond til studier i socialepidemiologi m.h.t. alkoholforbrug (2002-2004). W. Vach har modtaget 1.200.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Statistical Methods for Analysing Episodes of Care Based on Prescription Databases (2002-2004). Desuden har han modtaget 112.000 kroner fra Onkologisk Forskningsenhed i Odense til projektet Developing the MALDI-TOF Technique to a Reliable Tool for Generating Protein Profiles From Serum Samples in Cancer Patients (2003). Han har også modtaget 200.000 kroner fra Nordisk Selskab for Gynaekologisk Onkologi (NSGO) til Statistiske analyser af forskellige studier, som bliver gennemført af NSGO.

PUBLIKATIONER

Alt KW, Burger J, Simons A, Schoen W, Grupe G, Hummel S, Grosskopf B, Vach W, m.fl. Climbing into the past – first Himalayan mummies discovered in Nepal. *Journal of Archaeological Science* 2003; 30: 1529-1535.

Boomsma J, Nielsen J, Sundström L, Oldham NJ, Tentschert J, Petersen HC, Morgan ED. Informational constraints on optimal sex allocation in ants. *Proceedings of the National Academy of Science of the USA* 2003; 100: 8799-8804.

Brix T, Petersen HC, Iachine I, Hegedüs L. Preliminary evidence of genetic anticipation in Graves' disease. *Thyroid* 2003; 13: 447-451.

Christensen HW, Vach W, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Hoilund-Carlsen PF. Palpitation for muscular tenderness in the anterior chest wall: An observer reliability study. *Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics* 2003; 26: 469-475.

Gaster AL, Slothuus-Skjoldborg U, Larsen L, Korsholm L, von Birgelen C, Jensen S, m.fl. Continued Improvement of Clinical Outcome and Cost-Effectiveness following intravascular ultrasound guided PCI: Insights from a Prospective, Randomised Study. *European Heart Journal* 2003; 24: 1043-1049.

Gaster M, Ottosen PD, Vach W, Christiansen H, Staehr P, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT4 expression in human muscle fibers is not correlated with intracellular triglyceride (TG) content. Is TG a maker or a marker of insulin resistance? *APMIS* 2003; 111: 338-348.

Graakjær J, Bischoff C, Korsholm L, Holstebro S, Vach W, Bohr VA, m.fl. The pattern of chromosome-specific variations in telomere length in humans is determined by inherited, telomere-near factors and is maintained throughout life. *Mechanisms of Ageing and development* 2003; 124(5): 629-640.

Hamm L, Mikkelsen B, Kuhr J, Støvring H, Kragstrup J. Danish physiotherapists' management of low back pain. *Advances in Physiotherapy* 2003; 5: 109-113.

Hansen DG, Søndergaard J, Vach W, Gram LF, Rosholm JU, Kragstrup J. Antidepressant drug use in general practice: inter-practice variation and association with practice characteristics. *European Journal of Clinical Pharmacology* 2003; 59: 143-149.

Holl RW, Swift PGF, Mortensen HB, Lynggaard H, Hougaard P, Aanstoet HJ, m.fl. Insulin injection regimens and metabolic control in an international survey of adolescents with type 1 diabetes over 3 years: results from the Hvidovre study group. *European Journal of Pediatrics* 2003; 162: 22-29.

Hougaard P. Boganmeldelse. J. Hilden. Medicinsk Statistik. Særtryk af Månedsskrift for Praktisk Lægegerning 2002. Ugeskr Læg 2003; 165: 703.

Jensen D, Damm P, Sørensen B, Mølsted-Pedersen L, Westergaard J, Korsholm L, m.fl. Proposed diagnostic thresholds for gestational diabetes mellitus according to a 75-g oral glucose tolerance test. Maternal and perinatal outcomes in 3260 Danish women. Diabetic Medicine 2003; 20: 51-57.

Larsen PV, Jupp PE. Parametrization-invariant Wald tests. Bernoulli 2003; 9: 167-182.

Nybo H, Petersen HC, Jeune B, Gaist D, Andersen K, McGue M, m.fl. Predictors of mortality among 2.249 nonagenarians – The Danish 1905-cohort survey. Journal of the American Geriatric Society 2003; 51: 1365-1373.

Ortius-Lechner D, Maile R, Morgan ED, Petersen HC, Boomsma JJ. Lack of patriline-specific differences in chemical composition of the metapleural gland secretion in *Acromyrmex octospinosus*. Insectes Sociaux 2003; 50: 113-119 (Erratum: 297).

Pedersen-Bjerggaard U, Agerholm-Larsen B, Pramming S, Hougaard P, Thorsteinsson B. Prediction of severe hypoglycaemia by angiotensin-converting enzyme activity and genotype in type 1 diabetes. Diabetologia 2003; 46: 89-96.

Posthuma D, Beem AL, De Geus EJC, Van Baal GCM, v.B. Hjelmberg J, Iachine I, m.fl. Theory and Practice in Quantitative Genetics. Twin Research 2003; 6(5): 361-376.

Schroll H, Støvring H, Kragstrup J. Forskelle i praktiserende lægers anvendelse af International Classification for Primary Care-diagnoser. Inter- og intraobservatørvariationen. Ugeskr Læg 2003; 165: 4104-4107.

Skytthe A, Pedersen NL, Kaprio J, Stazi MA, v. B. Hjelmberg J, Iachine I, m.fl. Longevity Studies in GenomeUtwinn. Twin Research 2003; 6(5): 448-454.

Støvring H, Andersen M, Beck-Nielsen H, Green A, Vach W. Rising Prevalence of diabetes: evidence from a Danish pharmaco-epidemiological database. Lancet 2003; 362: 537-538.

Søndergaard J, Andersen M, Støvring H, Munck A, Kragstrup J. Mailed prescriber feedback in addition to a clinical guideline has no impact: a randomised, controlled trial. Scand J Prim Health Care 2003; 21(1): 47-51.

Tan QH, Bathum L, Christiansen L, De Benedictis G, Dahlgaard J, Frizner N, Vach W, m.fl. Logistic regression models for polymorphic and antagonistic pleiotropic gene action on human aging and longevity. Annals of Human Genetics 2003; 67: 598-607.

Sundhedsfremme

Professor, dr. *Evelyn de Leeuw* (forskningsleder og studieleder)

Lektor, dr. PH, *Kim Bloomfield*

Lektor *Silke Gräser* (fra 1. marts, barselsvikariat)

Lektor *Christiane Stock* (barselorlov fra 1. februar)

Lektor, mag.scient.soc. *Flemming Svejstrup*

Adjunkt, cand.scient. *Thomas Skovgaard* (forskningsstipendiat til 31. august)

Postdoc *Gabriel Gulis*

Forskningsassistent *Carrie Lautrup* (halvt fondslønnet, barselorlov fra 1. oktober)

Forskningsassistent *Sascha R. Qvortrup* (Ph.D.-stipendiat til 31. august)

Forskningsassistent *Hanna B. Rasmussen* (halv tid, fra 15. marts, fondslønnet til 31. august)

Korrespondent *Bettina Gundolf* (enhedssekretær)

Ph.D-studerende pr. 31. december:

Lulu Hjarnø (barselorlov fra 1. februar)

Anu Kasmel

Kirsten Verkooijen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Rien Heijne en Horstink, Hogeschool Zuyd, Heerlen, Holland underviste enheden i PBL (Problem Based Learning) (13.–18. september).

MEDARBEJDERENES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Bloomfield organiserede og ledede Annual Meeting of the Steering Committee of EU Project Gender, Culture and Alcohol Problems: A Multi-national Study, Berlin (14.-15. februar). Deltog i The Nordic Council for Alcohol and Drug Research, hvor en ny arbejdsgruppe for sekundære analyser af alkoholundersøgelsesdataopstillinger blev dannet, Stockholm (6. februar). Deltog i planlægningsmøde ved en fælles svensk-dansk undersøgelse af den danske skattenedsættelse for alkohol ved Stockholms Universitet (19.-20. maj). Organiserede og ledede halvårlige møder i Membership of the EU Project Gender, Culture and Alcohol Problems: A Multi-national Study, 11TH Annual Workshop, International Research Group on Gender and Alcohol (IRGGA) and GENACIS Third Semi-Annual Working Meeting, Krakow, Polen (30. maj-1. juni). Deltog i fortsættende uddannelseskursus i epidemiologi, Principles and Methods of Epidemiologic Research udbudt af Kenneth Rothman ved Aarhus Universitet (10.-13. juni). EU/GENACIS (Gender and Alcohol: A Multi-national Study) Fourth Semi-Annual Meeting: Mid-term review, Berlin (9.-12. november).

G. Gulis deltog i konferencen Health Impact Assessment in Central European Region, 5th UK & Ireland Conference Informing Decisions for Health and Wellbeing, Birmingham, Engaad (5.-6. februar). Har undervist på Summer Institute on rural and environmental health, Trnava, Slovakiet (9.-20. juni). Deltog desuden i konferencen Health impact assessment, life course approach and children; Need for differentiation in methodology, ISEE CEE Chapter conference med A. Pakosova, J. Cerhan: Prenatal and childhood origin of an adult disease; The case of breast cancer, ISEE CEE Chapter conference, Balatonfoldvar, Ungarn (4.-6. september). Deltog med J. Korcova: Health impact assessment in Central and Eastern Europe; Barriers and needs, WHO Promoting and supporting integrated approaches for health and sustainable development at the local level across Europe i project expert group meeting, København (25.-26. september) og HIA conference i Budapest, Ungarn (3.-6. december). Siden marts har han været medlem af Think Tank nominated by WHO-EURO which deals with preparation of update of Health 21 (skal præsenteres for medlemsstaterne i september 2005).

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Populærvidenskabelige foredrag:

Gulis G. Hodnotenie dopadu na zdravie – Health impact assessment, Zdravotnicke Noviny, 3/2003, str. 14 – på slovakisk.

Gulis G. Sen, skutocnost, alebo buducnost? – Dream, fact or future?, Zdravotnicke Noviny, 3/2003, str.3 – på slovakisk.

L. Hjarnø gjorde feltarbejde i Oslo (januar).

A. Kasmel holdt forelæsning på Master in Public Health programme, Empowerment and Community Organization, Aarhus Universitet (10. februar) og forelæsning om Health Behavior Theories, modul Health Belief Model (13. maj). Hun deltog i konferencen International Conference: Evaluation in Health Promotion, Tallinn, Estland (22.-23. maj). Hun holdt forelæsning om Empowerment Evaluation method på Tallinn University, Estland (30. maj). Hun deltog i 4th Nordic Health Promotion Research Conference samt i kurset Reflexive Program Evaluation - the New Paradigm of Health Promotion Evaluation Research, Västerås, Sverige (10.-13. juni). Hun ledede tre seminarer/workshops om Empowerment evaluation for tre forskellige community coalition groups, Rapla, Estland (16.-18. juni, 19.-21. juni, 1.-3. september). Deltog i 12th World Conference on Tobacco or Health, Global Action for Tobacco Free Future, Helsinki (3.-8. august), holdt forelæsning om Research Methods, modul Empowerment evaluation (9. september). Hun deltog desuden i kurset Understanding and Doing Qualitative methods in Health Psychology, Kos, Grækenland (21.-23. september) samt 17th Conference of the European Health Psychology Society, Kos, Grækenland (24.-27. september). Ledede og holdt forelæsninger på workshop, Building strategy in health and equity og The role of health promotion in tackling equity in health på Estonian Centre for Health Promotion, Tallinn, Estland (2.-3. oktober). Er medlem af Board of Trustees,

International Union for Health Promotion og medlem af the Eurohealthnet – Network of European Health Agencies samt the Board, Estonian Union for Health Promotion.

C. Lautrup deltog med foredraget Læring for Livet: Et tilbud til mennesker i Ribe Amt med en kronisk fysisk sygdom og med præsentationen Smoking Cessation: The zone between the social and the psychological i 4th Nordic Health Promotion Research Conference i Västerås, Sverige (10.-13. juni). Har sammen med F. Svejstrup arbejdet med to eksterne projekter: Et forsknings- og udviklingsprojekt vedrørende samarbejdsrelationer mellem pårørende til multihandicappede børn og institutionspersonale (afsluttet november) og en evaluering af Ribe Amts uddannelsesprojekt for kronisk syge, Læring for livet.

E. de Leeuw deltog i følgende aktiviteter: US SPHs consortium - St. Petersburg State University, Rusland (20.-24. januar), A Policy for Improved Public Health. Plans, theories, action, First National Public Health Conference, Stockholm (13. marts), præsentations- og uddannelseskursus Health Promotion and Healthy Cities Assessment and Evaluation. Review and Challenges i Stockholm County Council Public Health Department, Stockholm (17.-18. marts), Research Colloquium Presentation Proximal and Distal Determinants and Interventions for Health PaDDIH, Health Research Institute, University Maastricht, Holland (19. maj), præsentationen Evaluation in European Healthy Cities, New Health Promotion Research Conference, Rotterdam (21. maj), Researching health promotion determinants and interventions an institutional and governance perspective, Västerås, Sverige (10. juni), Summer Institute, Trnava, Slovakiet (13.-16. juni), Sixth European Conference, Perugia, Italien (17.-22. juni), Intersectoral city policy lessons learned from the international Healthy Cities movement, CARMEN Network (integrated care for older people in Europe) meeting, Newcastle-upon-Tyne, England (9. oktober).

S. Qvortrup indleverede sin Ph.D.-afhandling Den plastiske krop i lyset af kropsholdet – protestantisme, modernitet og risiko (10. september). Hun deltog i forskningsseminaret og vejledningsbegrebet ved Danmarks Pædagogiske Universitet (december). Desuden har hun været censor ved Københavns Universitet, Folkesundhedsvidenskab i faget Kvalitative metoder.

T. Skovgaard var med foredraget Sundhed, Idræt og Skole i et historisk perspektiv inviteret foredragsholder ved Kulturministeriets forskningsseminar i Nyborg (januar). Han var inviteret foredragsholder ved Sammenslutningen af Lokalarkivers (SLA) årsmøde i Helsingør (oktober). Han underviste på 3. semesterkurset Idræt, sundhed og samfund og 5. semesterkurset Fitness som sundhedsfremmende foranstaltning ved Institut for Idræt og Biomekanik (IOB), Syddansk Universitet (medio oktober-medio december). Præsenterede også i forbindelse med deltagelse i Danmarks Idræts-Forbunds Olympiske Session Den olympiske bevægelses mangfoldighed i Vejle (november). Er medlem af det tværgående udvalg for Efter-videreuddannelse, Idræt og Sundhedsfremme (EIS) under forskningsenheden Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik (IFAP) ved IOB, Syddansk Universitet, Odense. Han indgår endvidere i styregruppen for den forskningsbaserede evaluering af Motion på Recept (MPR) i Ribe og Vejle amter. I kraft heraf deltog han i nordisk netværkssamling om Medicin som lægemiddel i Göteborg, Sverige (december). Han er formand for Dansk Idrætshistorisk Forening – Krop og Kultur. Han er vicedirektør ved folkesundhedsvidenskabsuddannelsen og medlem af censorkorpset for Folkesundhedsuddannelserne i Danmark.

F. Svejstrup har sammen med forskningsassistent Carrie Lautrup arbejdet med to eksterne projekter: Et forsknings- og udviklingsprojekt vedrørende samarbejdsrelationer mellem pårørende til multihandicappede børn og institutionspersonale (afsluttet november) og en evaluering af Ribe Amts uddannelsesprojekt for kronisk syge, Læring for livet. Han har været videnskabelig konsulent for Geriatrik Team i Ribe Amt og underviser i videnskabelig metode ved bacheloruddannelsen ved Fysioterapeutsolen i Esbjerg. Han sidder i styringsgruppen for forsknings- og udviklingsprojektet Kvinder på arbejdsmarkedet – en undersøgelse af

sammenhængen mellem arbejdsmiljø og tilfredshed, helbred og trivsel på arbejdspladsen. Han sidder i følgegruppen vedrørende forsøgs- og udviklingsarbejde samt implementering af selvmordsforebyggende undervisning på grunduddannelserne. Han er beskikket censor ved Danmarks Pædagogiske Universitets Master i Sundhedspædagogik og ved folkesundhedsvidenskabsuddannelserne i Danmark.

K. Verkooijen holdt foredraget Health Risk Behaviour and Identity Perceptions among Danish Adolescents, Kræftens Bekæmpelse, København (23. marts). Deltog i 12th World Conference Tobacco or Health med poster foredraget South African teachers' perspectives on tobacco-use prevention targeting school children, Helsinki, Finland (3.-8. august). Deltog i 17th Annual Conference of the European Health Psychology Society med poster foredraget Group identity, perceived group behaviour and smoking among Danish adolescents, Kos, Grækenland (24.-27. september).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K. Bloomfield har fået følgende bevillinger: 700.000 kroner til projektet Alcohol and Society: Intervention-relevant social epidemiology in Denmark fra Forskningsstyrelsen (Danish Medical Research Council). Yderligere har hun modtaget 300.000 kroner til samme projekt fra Sygekassernes Helsefond. T. Skovgaard har sammen med lektor Lis Puggaard (IOB) samt Vejle og Ribe amter i december fået bevilliget 504.000 kroner fra Sundhedsstyrelsen til evaluering af Motion på Recept i Ribe og Vejle Amt. T. Skovgaard har desuden fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning modtaget 30.000 kroner i tilskud til produktion og udgivelse af Idræthistorisk Årbog 2003. F. Svejstrup fik en bevilling fra Ribe Amt på 250.000 kroner for perioden 2001-2003 til evaluering af Ribe Amts kronikerskole, Læring for livet. F. Svejstrup fik desuden en bevilling fra Sønderjyllands Amt og Institutionen Løgumgård på 168.000 kroner for perioden 2002-2003 til et forsknings- og udviklingsprojekt vedrørende multihandicappede børn og unge.

PUBLIKATIONER

Bloomfield K, Stockwell T, Gmel G, Rehn N. International comparisons of alcohol consumption. *Alcohol Research & Health* 2003; 27: 95-109.

Ciznar I, Trnovec T, Gulis G, Cook T. Quality of life, life expectancy and environmental factors: Urban versus Rural public health perspective in Central and Eastern Europe. *Yemeni J Sci* 2003; 5(1): 111-118.

Gräser S. Hochschule und Gesundheit: Salutogenese am Arbeitsplatz Universität. Lengerich: Pabst Science Publishers, 2003.

Gulis G. Cancer occurrence among radiation workers at Jaslovske Bohunice nuclear power plant. *Central European Journal of Public Health* 2003; 2(11): 91-97.

Gulis G. Health impact assessment in CEE region: case of the former Czechoslovakia. *Environmental Impact Assessment Review* 2003; 24: 169-195.

Kasmel A, Puska P, Helasoja V, Prättälä R, Klumbiene J. Health behaviour in Estonia, Finland and Lithuania in 1994-1998: Standardised comparison. *European Journal of Public Health* 2003; 13(1): 11-17.

Kasmel A, Lipand A, Kasmel K, Markina E. *Eesti täiskasvanud elanikkonna tervisekäitumise uuring, Kevad.* Health Behaviour among Estonian Adult Population, Spring 2002. Tallinn: Publication of the Estonian Centre for Health Education and Promotion, 2003.

de Leeuw E. Five books that shaped my view of health policy. RHP&EO, 2003. URL: <http://www.rhpeo.org/reviews/2003/1/index.htm>.

de Leeuw E. The Role of Schools of Public Health in Health Policy Development. *Proceedings of XXIV ASPHER Annual Conference 2002*: 31-36.

Skovgaard T. Fysisk aktivitet og Folkesundhed – danske pejlinger og internationale perspektiver. *Focus Idræt* 2003; 5/6: 4-12.

Skovgaard T, Worm C. Bevægelse i tiden – Idræt og Sundhed i folkets skole. *Focus Idræt* 2003; 5/6: 13-21.

Skovgaard T. Motion og sundhed i et programmatisk perspekt, 2003: 139-154.

Skovgaard T, Wøllekær J. Idræt og lokalhistorie: Pejlinger og perspektiver - Idrætshistorisk Årbog 2002. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2003.

Stock C, Kucuk N, Miseviciene I, Guillén-Grima F, Petkeviciene J, Aguinaga-Ontoso I, Krämer A. Differences in health complaints between university students from three European countries. *Prev Med* 2003; 37: 535-543.

Stock C, Krämer A., Meier S. Neue Wege der Gesundheitsförderung an Hochschulen.

Evaluation eines Gesundheitszirkels für Studierende. *Prävention* 2003; 2: 53-56.

Stock C, Krämer A, Aguinaga-Ontoso I, Guillén-Grima F, Sainz-Suberviola L. No incident cases of Chlamydia trachomatis infection in Spanish students after two years of follow-up. Letter to the editor. *Eur J Epidemiol* 2003; 18: 589.

Stock C, Pfahlberg A, Guillén-Grima F, Aguinaga-Ontoso I, Brun-Sandiumenge C, Krämer A, Uter W. Association between infections and signs and symptoms of 'atopic' hypersensitivity - results of a cross-sectional survey among first-year university students in Germany and Spain. *Allergy* 2003; 58: 580-584.

Sundhedsøkonomi

Professor *Terkel Christiansen* (forskningsleder)

Professor *Dorte Gyrd-Hansen*, Ph.D.

Professor *Kjeld Møller Pedersen*

Lektor, cand.oecon. *Ulla Slothuus Skjoldborg*, Ph.D. (adjunkt til 31. maj, orlov fra 3. juli)

Lektor, cand.biol. *Hindrik Vondeling*, Ph.D.

Adjunkt, cand.oecon. *Christian Kronborg Andersen*, Ph.D. (til 1. april)

Adjunkt, cand.oecon. *Mickael Bech*, Ph.D. (fra 1. august)

Adjunkt, cand.rer.soc. *Eva Draborg*, Ph.D. (fondslønnet)

Adjunkt, cand.scient.pol. *Peter Bindlev Iversen* (fra 1. september)

Forskningsassistent, cand.mag., MPH *Helle Wallach Kildemoes* (fra 1. oktober)

Korrespondent *Helle Møller Jensen* (enhedssekretær)

Korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Michael Appel

Karla Douw

Trine Kjær

1 undervisningsassistent og 9 instruktører tilknyttet enheden har i alt haft 681 konfrontationstimer.

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Jan Abel Olsen, Tromsø Universitet, Norge: Willingness-to-pay: theoretical foundation and empirical evidence (21. januar). Professor Mandy Ryan, University of Aberdeen, Skotland: Using Discrete Choice Experiments: Theoretical and Practical Issues (23. januar). Professor Toni Ashton, University of Auckland, New Zealand: Purchaser-Provider splits and Contracting: the New Zealand Experiences (8. april).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden arrangerede Ph.D.-kurset Preference based outcome measurement på Syddansk Universitet (20.-24. januar). Endvidere bidrager forskningsenhed i et samarbejde med Aarhus Universitet til MPH-Uddannelsen.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Appel deltog i Ph.D.-kuserne Preference based outcome measurement, Odense (20.-24. januar), Using Panel Data in Health Economics, Bergen Universitet (5.-16. maj), Institutional theory og institutionsanalyse, Aarhus Universitet (23.-27. juni), Game Theory, Essex University (7.-18. juli) samt Pooled Data Analysis, Essex University (4.-22. august). Han deltog med paperet Transaction costs in different health care systems: a positive approach to choice

of governance mode på The Nordic Health Economics Study Group (NHESG) Meeting, Bergen, Norge (14.-15. august). Han var opponent på et paper ved samme konference.

M. Bech deltog i ekspertpanel ved Bløderforeningens temamøde Bløder i år 2010 (1. februar) og holdt forelæsningen Design og estimation af discrete choice eksperimenter på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (31. marts). Han deltog i 4th International Health Economics Association (iHEA) World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni), hvor han var medforfatter på paperet How do economic and regulatory incentives influence the adoption of new technologies? Han var ligeledes medforfatter på paperet Theory of the hospital and the neo-institutional theory of the firm og paperet The use of transaction cost economics in health economics: A relevant paradigm? ved samme konference. Han deltog som medforfatter på paperet Testing for Internal Consistency, Ordering Effects and Dominant Preferences in a Discrete Choice Experiment – A study of preferences for Psoriasis Treatment på Discrete Choice Workshop, Oxford, England (22.-23. september). Han deltog med paperet Hvordan påvirker økonomiske incitamenter og reguleringer spredningen og ibrugtagningen af nye (dyre) teknologier? i 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november). Han afsluttede sin Ph.D.-afhandling med titlen Choice of Hospital Reimbursement Scheme: Incentives and trade offs (forsvaret 18. december). Han har været reviewer for Health Economic og Expert Review of Pharmaeconomics & Outcome Research.

T. Christiansen deltog i Symposiet Ageing and welfare systems: What we learned? ved National Bank of Belgium (24.-25. januar). Han deltog som ekstern ekspert i workshop om Ageing, health and retirement in Europe (AGIR), Hague, Holland (14.-15. februar). Endvidere deltog han i workshop i Europe Health Policy group ved London School of Economics (3.-4. marts) samt i workshop i Ecuity-gruppen, Belgirate, Italien (14.-16. april). Han deltog ligeledes i ekspertmøde vedrørende udarbejdelse af den første danske folkesundhedsrapport, Statens Institut for Folkesundhed (20. maj). Han deltog med paperet How do economic and regulatory incentives influence the adoption of new technologies i iHEAs 4th World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni). På samme konference deltog han med posteren Explaining and decomposing differences in income-related health inequality across countries: Implications of applying different measurement scales. Han deltog i workshop i TECH-gruppen (technological Change in Health Care) arrangeret af CPOR and CHP, Stanford University, San Fransico, USA (18. juni). Han bidrog til posteren The Societal impact of diabetes: A case study from Denmark 2001, som blev præsenteret på the 18th International Diabetes Federation Congress, Paris (24.-29. august). Han besøgte (sammen med Evelyne de Leeuw) Kazakstan School of Public Health med henblik på en udviklingsaftale for studerende i folkesundhedsvidenskab (27. september). Han var medforfatter på paperet Hvordan påvirker økonomiske incitamenter og reguleringer spredningen og ibrugtagningen af nye (dyre) teknologier? i 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november). Han har deltaget i følgende bedømmelsesudvalg ved Københavns Universitet: Cand.polit. Kim Moesgaard Iburgs Ph.D.-afhandling Examination of health status measurement along different dimensions and comparability across population groups, Kasper Pasternak Jørgensens Ph.D.-afhandling Aspects of innovation and innovative industries. Han deltog i en adjunktansættelse i sundhedsøkonomi samme sted. Endvidere har han været formand for et bedømmelsesudvalg til bedømmelse af cand.scient.pol. Peter Bindslev Iversens Ph.D.-afhandling Why not take wise decisions? og en adjunktstilling ved Institut for Sundhedstjenesteforskning samt en Ph.D.-afhandling ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han har endvidere peer-reviewed 6 artikler til internationale tidsskrifter og et dansk samt været peer-reviewer for CEMTV (Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering) og et bogforlag. Han deltager i ledelsen af MPH-uddannelsen ved Aarhus Universitet, der udbydes i samarbejde med Syddansk Universitet. Han har som ekstern ekspert været tilknyttet det EU-finansierede projekt AGIR (Ageing, Health and Retirement in Europe?). Han har på vegne af en lokalkomite fra Syddansk Universitet og Universitetet i Lund, Sverige forhandlet med bestyrelsen for iHEA (International Health Economics Association) om arrangement af foreningens verdenskongres 2007 i København, dog således at pre-conference workshops placeres i Lund.

K. Douw underviste i tidlig varsling af nye medicinske teknologier på et MTV-kursus for cand.scient.san. studerende på Aarhus Universitet (februar). Hun deltog i 2 kurser i Epidemiologi som blev afholdt henholdsvis i Holland (februar) samt i Århus (juni). Hun deltog med foredraget Prioritering af nye medicinske teknologier på pre-conference workshop 19th Annual Meeting i International Society for Technology Assessment in Health Care (ISTAHC) i Canmore, Canada (22.-25. juni). Hun holdte foredraget Use of the internet in scanning the horizon for new and emerging health technologies ved samme konference.

E. Draborg deltog med foredraget Anbefalinger vedrørende økonomi på Sundhedsstyrelsens Sekretariat for referenceprogrammets høring om Referenceprogram for Hysterektomi på benign indikation (3. april). Hun deltog med posteren An International Comparison of the Definition and the Practical Application of Health Technology Assessment samt posteren Consensus Development – a rhetorical approach på 19th Annual Meeting International Society of Technology Assessment in Health Care, Canmore, Canada (22.- 25. juni). Hun deltog i Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknytnings Temadag Viden-om: Alternativ Behandling i Odense (17. september) og i Årsmøde om MTV og evaluering i København (30. oktober). Hun er medlem af Sundhedsstyrelsens Sekretariat for Referenceprogrammets arbejdsgruppe vedrørende Hysterektomi på benign indikation samt akademisk sekretær for Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurderings Videnskabelige Råd.

D. Gyrd-Hansen var arrangør af Ph.D.-kurset Preference based outcome measurement (20.-24. januar). Hun holdt indlægget Økonomisk vurdering af celleterapi i forhold til anden behandling ved konferencen Stamceller – fra forskning til behandling på Radisson SAS Hotel, Odense (25. marts). Hun deltog med paperet Analysing the effects of the cost attribute in a discrete choice experiment samt paperet The impact of probability of gain and magnitude of gain on choice behaviour i iHEAs 4th World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni). Hun deltog med paperet Do choices reflect utility maximising behavior? Demonstrating the impact of framing i NHESGs møde, Bergen, Norge (14.-15. august) og var medforfatter på paperet Testing for Internal Consistency, Ordering Effects and Dominant Preferences in a Discrete Choice Experiment – A study of preferences for Psoriasis Treatment på Discrete Choice Workshop, Oxford, England (22.-23. september). Hun holdt indlægget Samfundsøkonomiske gevinster og omkostninger ved farmakogenetik ved konferencen Skræddersyet medicin – farmakogenetikens fremtid i Danmark på BioForum konference, Nationalmuseet, København (31.oktober). Hun var medlem af udvalget vedrørende kræftplan og forskning (KOF udvalget). Desuden er hun medlem af det Videnskabelige Råd ved Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, Sundhedsstyrelsen. Hun var formand for bedømmelsesudvalg ved Michael Bechs Ph.D.-afhandling Choice of Hospital Reimbursement Scheme: Incentives and Tradeoffs. Og var formand for bedømmelsesudvalg til adjunktstilling i sundhedsøkonomi ved Institut for Sundhedstjenesteforskning.

P.B. Iversen deltog med paperet The applicability of the WQ-5D to measure the efficiency-severity trade off in discrete choice experiments på iHEAs 4th World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni). Han deltog med paperet Danish health development assistance as a global public good på konferencen Approaches to development, Århus (3. november).

T. Kjær deltog i Ph.D.-kurserne Preference Based Outcome Measurement, Odense (20.-24. januar) og Using Panel Data in Health Economics, Bergen, Norge (5.-16. maj). Hun deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, DSI, København (3. juni). Hun deltog med paperet Testing for Internal Consistency, Ordering Effects and Dominant Preferences in a Discrete Choice Experiment: A study of preferences for psoriasis treatment i Discrete Choice Workshop, Oxford, England (22.-23. september). Hun deltog med paperet Willingness to Pay for Psoriasis Treatment in Denmark i ISPOR 6th Annual European Congress, Barcelona, Spanien (9.-11. november). Endelig deltog hun i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november).

K.M. Pedersen deltog som indlægsholder og opponent i seminar om EU-projektet IMPACT ved London School of Economics (28. februar-1. marts). Han deltog i Sundhedsministeriets konference Fra Ide til Handling på Bernstorff Slot, København (24. april). Han deltog med paperet Theory of the hospital and the neo-institutional theory of the firm samt paparet The use of transaction cost economics in health economics: A relevant paradigm? på iHEAs 4th World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni). Han deltog endvidere i paneldebat på samme konference. Han var medforfatter på paperet Transaction costs in different health care systems: a positive approach to choice of governance mode på NHESGs møde, Bergen, Norge (14.-15. august). Han deltog i seminaret Patient som Forbruger, Forbrugerrådet, Christiansborg (22. oktober), hvor han holdt et kort indlæg samt var ordstyrer. Han deltog i Årskonference i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november) ved en halv times opsamling. Han deltog med indlæg og i paneldebat på seminaret Dansk Selskab for Medicinsk Etik, Videnskabelig uredelighed (20. november). Han var referee for Ugeskrift for Læger, for Health Economics, for Institut for Ældre- og pensionspolitik, 2 rapporter og for Konkurrencestyrelsen, bog-kapitel i Konkurrenceredegørelsen om sundhedsvæsenet. Han var i bedømmelsesudvalget for en lektor- og en adjunktansættelse ved Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense samt for Tim Bedsteds Ph.D.-afhandling A dynamic analysis of the costs of dementia in Denmark ved Københavns Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Udgivelser:

Oktober: Pedersen KM, Enemark U. HR and HRM applied to Mother – Child Health Care in developing countries. A report to the World Bank.

Populærvidenskabelige foredrag:

I øvrigt afholdt han 103 foredrag om sundhedsvæsenet, 31 udvalgte eksempler:

- 06.01. Afdelingsledelsens styringsmuligheder. Den Kommunale Højskole.
- 09.01. Organisering af sundhedsvæsenet, præsentation og debat. Venstres Sundhedsudvalg, Christiansborg.
- 10.01. Sundhedsområdet. Amdtsrådsforeningens Fokusgruppe.
- 10.01. Muligheder og barrierer for det samarbejdende sundhedsvæsen. Dansk Selskab for Kvalitet i Sundhedssektoren.
- 14.01. FOAs hovedbestyrelse, præsentation af rapporten om Organisering af Sundhedsvæsenet.
- 28.01. Kom til Norge..., indlæg + panel. DSI-konference, Odense.
- 01.02. Organisering af sundhedsvæsenet. Fremlæggelse for flere amter.
- 05.02. Aktivitetsbaseret finansiering. Amdtsrådsforeningen.
- 06.02. Det rådgivende Udvalgs anbefalinger og produktivitet og effektivitet. Dansk Selskab for Sygehusledelse.
- 01.03. Indlæg ved workshop om brugerbetaling i voksentandplejen. Dansk Tandlægeforening.
- 03.03. Almen praksis i et sundhedsvæsen i forandring. Nordjysk Praksisdag.
- 13.03. Fremtidens sundhedsvæsen. Falck-ledelsesseminar.
- 02.04. Høring om svangereomsorg. Folketingets sundhedsudvalg.
- 03.04. Dansk Selskab for Medicinsk Prioritering, Marked/politisk styring.
- 07.04. Udfordringer for velfærdsservice. Den Kommunale Højskole og Socialforskningsinstituttet.
- 08.04. Speciallægepraksis i fremtidens sundhedsvæsen. Foreningen af speciallæger og Sygesikringens Forhandlingsudvalg.
- 10.04. EPJ – kan det være så svært? Teknofo, PBS Ballerup.
- 08.05. Kommunerne og fremtidens sundhedsvæsen. Kommunernes Landsforenings socialmøde.
- 09.05. Høring om Pris på Miljøet, indlæg om prisen på statistisk liv. Teknologirådet.
- 15.05. De sundhedsøkonomiske og samfundsøkonomiske perspektiver på Teknologisk Fremsyn, om bio- og sundhedsteknologi. Videnskabsministeriet, Symbion Science Park.
- 02.06. HOPE Exchange Programme, Free movement and cross border co-operation. Odense Universitetshospital.
- 11.09. Prioritering. Egmont-højskolen.
- 11.09. Sundhedscentre. Dansk Sygeplejeråd.
- 19.09. Værdien af neuro-rehabiliterings-forskning. Eigtveds Pakhus.
- 23.09. Evidensbaseret økonomisk evaluering, Diabetesforeningen.
- 30.09. Den medicinske patient. Ældresagen, Odense kongrescenter.
- 07.10. Effektivitet og produktivitet. FOAs landsmøde, Nyborg Strand.
- 08.10. Sundhedsvæsenets organisering. Nordisk Administrativt Forbund, Odense.
- 05.11. Privat-offentligt samarbejde. Institut for Serviceudvikling, Nyborg.
- 03.12. Den norske reform set ude fra. Oslo/Sundsvoll Hotel.
- 10.12. Omlægning fra stationær til ambulant aktivitet ud fra et sundhedsøkonomisk synspunkt, Den gode medicinske Afdeling.

Bidrag i medierne:

28.08. Klare forventninger om et bedre sundhedsvæsen. Kommentar, Dagens Medicin.
November: Fedme og sundhedsøkonomi. Perspektiv, Tidsskrift om sukker og ernæring, nr. 3.

U. Slothuus Skjoldborg var reviewer på Health Economics, på Managed Care samt på Heart Drug.

H. Vondeling holdt foredraget Economic evaluation of integrated care: an introduction ved WHO/IJIC konference omkring ny forskning og udviklingsarbejde i integreret omsorg, Barcelona (21.-22. februar) samt foredraget Stopping rules in clinical trials: are there any lessons for veterinary trials? ved et møde i den Danske Veterinære Studie Kreds, København (7. marts) og foredraget Diffusion of health technology i forbindelse med et møde i det hollandske selskab for medicinsk teknologivurdering Did health technology assessment help setting good policies?, Leiden, Holland (13. marts). Han præsenterede paperet Early assessment demonstrates short-term clinical benefit of glitazones in treatment of selected type 2 diabetes patients ved det 18. møde i International Society for Technology Assessment in Health Care, Berlin (9.-12. juni). Han præsenterede en poster om Reimbursement of glitazones in treatment of type 2 diabetes mellitus patients in Denmark på iHEASs 4th World Conference, San Francisco, USA (15.-18. juni). I samarbejde med Prof. Dr. P. Carlsson (Sverige) organiserede han en preconference workshop om emnet Economics, sociology and diffusion of health technology Canmore, Canada (21. juni) og deltog på det 19. årsmøde i International Society of Technology Assessment in Health Care (ISTAHC), Canmore, Canada (22.-25. juni). På samme konference præsenterede han paperet Dissemination and implementation of a guideline on diagnosis and treatment of men with lower urinary tract symptoms in primary care in the County of Funen, Denmark. Han var medforfatter til projektet How to use the Internet when scanning the horizon for new health technologies: a survey among early warning systems på samme konference. Han var medforfatter på paperet Priority setting for health technology assessment in The Netherlands: principles and practice ved det fjerde møde i International Society for Priorities in Health Care, Oslo (18.-20. september). Han var medforfatter på paperet Sundhedspolitiske beslutninger – bliver de implementeret? Et case studie af gennemførelsen af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for hospitalsrehabilitering af svært traumatisk hjerneskadede ved 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november). Ligeledes var han medforfatter på paperet Kan forebyggende hjemmebesøg i Sønderjyllands Amt reducere antallet af lårbenshalsbrud blandt ældre? ved Åben Forskerdag af Syddansk Universitets Institut for Regional Sundhedsforskning, Middelfart (18. november). Han deltog i seminaret Ehealth in 2010: meeting the Lisbon objectives with ambient intelligence technologies? ved Institute for Prospective Technology Studies (IPTS), hvor han præsenterede paperet A case study on early assessment of glitazones in treatment of type 2 diabetes patients demonstrates the potential for increased collaboration between HTA Agencies, Sevilla, Spanien (10.-11. december).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Christiansen har fra Socialministeriet modtaget 310.000 krone til forskning i problemstillinger vedrørende demente. Han har endvidere modtaget 14.200 EURO fra EU til deltagelse i workshops i Ecuity-projektgruppen samt 25.500 kroner fra Novo Nordisk A/S til udarbejdelse af en evalueringsmodel. D. Gyrd-Hansen har modtaget 665.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. K.M. Pedersen har modtaget 800.000 kroner fra Lægemiddelindustriforeningen (Lif) i Danmark.

PUBLIKATIONER

Andersen CK, Cairns J. Cost effectiveness of SPECT in diagnosing Alzheimer's disease. *Advances in Biological Psychiatry* 2003; 22: 115-125.

Andersen CK, Lauridsen J, Andersen K, Kragh-Sørensen. Cost of dementia: Impact of disease progression estimated in longitudinal data. *Scand J of Public Health* 2003; 31(2): 119-125.

ARD-Stroke Expert Group, Christiansen T, m.fl. Stroke Care in OECD Countries: A Comparison of Treatment, Costs and Outcomes in 17 Countries. Paris: OECD Health Working Papers 5, 2003+ appendix.

ARD-IHD Expert Group, Christiansen T, m.fl. OECD Study of Cross-national Differences in the Treatment, Costs and Outcomes of Ischemic Heart Disease. Paris: OECD Health Working Papers 3, 2003 + appendix 1 and 2.

Bech M. Politicians' and hospital managers' tradeoffs in the choice of reimbursement scheme: a discrete choice experiment. *Health Policy* 2003; 66(3): 261-275.

Bech M, Iversen PB. Politikere og sygehusedelser positive over for aktivitetsbaseret afregning. *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen* 2003; 79(9): 287-290.

Christensen LB, Rank FE, Blichert-Toft M, Christiansen T, m.fl. Mammografiscreening i Københavns Kommune 1991-1997. Evaluering af det præoperative udredningsforløb. *Ugeskr Læg* 2003; 164(2): 191-195.

Douw K, Vondeling H, Sørensen J, Jørgensen T, Sigmund H. The future should not take us by surprise: preparation of an Early Warning System in Denmark. *Int J of Technol Assess in Health Care* 2003; (19)4: 1-11.

Douw K, Vondeling H, Eskildsen D, Simpson S. Use of the Internet in scanning the horizon for new and emerging health technologies: a survey of agencies involved in horizon scanning. *Journal of Medical Internet Research* 2003; (5)1: e6 (URL:<http://www.jmir.org/2003/1/e6>).

Draborg E. Kapitel 8. Sundhedsøkonomiske overvejelser. I: Sekretariatet for Referenceprogrammer – SfR: Referenceprogram for hysterektomi på benign indikation. København: Sekretariatet for Referenceprogrammer, 2003: 57-62.

Gaster AL, Skjoldborg US, Larsen J, Korsholm L, von Birgelen C, Jensen S, Thayssen P, Pedersen KE, Haghfelt T. Continued improvement of clinical outcome and cost effectiveness following intravascular ultrasound guided PCI: insights from a prospective, randomised study. *Heart* 2003; 89: 1043-1049.

Gyrd-Hansen D. Willingness-to-pay for a QALY. *Health Economics* 2003; 12: 1049-1060.

Gyrd-Hansen D, Kristiansen IS, Nexøe J, Nielsen JB. How do individuals apply risk information when choosing amongst health care interventions? *Risk Analysis* 2003; 23(4): 697-704.

Gyrd-Hansen D. Commentary: Tension-free vaginal tape was more cost-effective than open colposuspension for treatment of urinary incontinence. *Journal of Evidence-based Healthcare* 2003; 5(3): 134-136.

Gyrd-Hansen D, Jones R. Hvor stabile er befolkningens præferencer? *Metode og Data* 2003; 88(1): 4-11.

Iversen PB, Pedersen KM. Priority setting in Denmark: the introduction of new drugs. *Socialmedicinsk Tidsskrift* 2003; 80(5): 416-423.

Iversen PB, Bech M. Beslutningstageres brug af sundhedsøkonomiske analyser. *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen* 2003; 79(9): 291-294.

Korthals-de Bos IBC, Hoving JL, van Tulder MW, Rutten-van Molken MPMH, Ader HJ, de Vet HCW, Koes BW, Vondeling H, Bouter LM. Cost-effectiveness of physiotherapy, manual therapy and general practitioner care for neck pain: Economic evaluation alongside a randomised controlled trial. *BMJ* 2003; 326: 911-914.

Kristiansen IS, Stavem K, Linnestad K, Pedersen KM. Evaluering av medisinske metoder – kan vi stole på kostnad-effekt-analyser? *Tidsskr Nor Lægeforen* 2003; 123(5): 657-60.

Lauridsen J, Christiansen T, Häkkinen U. Measuring inequality in self-reported health - discussion of a recently suggested approach using Finnish data. *Health Economics Letters* 2003; 7(5): 11-18.

Nielsen JB, Gyrd-Hansen D, Kristiansen IK, Nexøe J. Impact of socio-demographic factors on willingness-to-pay for reduction of a future health risk. *Journal of Environmental Planning and Management* 2003; 46: 39-47.

Pedersen KM. Økonomisk analyse og forebyggende arbejde. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, red. *Forebyggende Sundhedsarbejde*. København: Munksgaard, 2003: 233-245.

Pedersen KM. Rammerne for fremtidens sygehusvæsen. *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen* 2003; 79(1): 4-9.

Pedersen KM. Pricing and reimbursement of drugs in Denmark. *Eur J of Health Econ* 2003; 4(1): 60-65.

Pedersen KM. Farmakoøkonomi – oversigt og status. *Ugeskr Læg* 2003; 165(16): 1670-1674.

Pedersen KM. Sygehusets fremtidige organisation. Muligheder og tendenser. I: Hildebrandt S, Klausen KK, Nielsen SF, red. Sygehusledelse. Temaer, perspektiver og udfordringer. København: Munksgaard, 2003: 99-111.

Pedersen KM. Sammenligningskonkurrence: Er det noget for danske sygehuse? *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen* 2003; 79(2): 67-74.

Pedersen KM. Sygehuse, sundhedsvæsenet og den politisk-administrative struktur. *Social Forskning* 2003; marts: 23-32.

Pedersen KM, Wittrup-Jensen K,, Brooks R, Gudex C. Værdisætning af sundhed. Teorien om kvalitetsjusterede leveår. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2003.

Pedersen KM, Bech M. Konkurrence er et middel, ikke et mål. I: Konkurrencestyrelsen, red. Konkurrenceredegørelsen. København, 2003.

Pedersen KM. Hvordan prissættes et statistisk liv? I: Teknologirådets Rapport fra konsensuskonference Pris på miljøet. København: Teknologirådet, 2003: 64-71.

Pedersen KM. God samfundsvidenskabelig praksis: er der enighed? Om uredelighed og videnskabelig praksis. *Økonomi og Politik* 2003; 76(4): 2-20.

Pedersen KM, Munck A, Hansen DG, Bro F, Kragstrup J. Praktiserende lægers kontakter med social-og sundhedsvæsenet. Odense: Syddansk Universitet, 2003; 87-90923-44-8.

Petersen LC, Vondeling H, Andersen CK. Kan programmer til forebyggelse af fald blandt ældre påvise effekt? *Månedsskr Praktisk Lægegerning* 2003; 81(11): 1543-1558.

Rasmussen DH, Pedersen ML, Vondeling H, Bech M. Sundhedspolitiske beslutninger – bliver de implementeret? – et casestudie af gennemførelsen af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for hospitalsrehabilitering af svært traumatisk hjerneskadede. *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen* 2003; 4: 129-135.

Skjoldborg US, Bech M, Andersen CK. Opgørelse af omkostninger i økonomiske evalueringer. *Månedsskr Praktisk Lægegerning* 2003; 81: 441-451.

Skjoldborg US, Gyrd-Hansen D. Conjoint Analysis. The Cost Variable: An Achilles' Heel? *Health Econ* 2003; 12(6): 479-491.

Sørensen J, Christiansen T, red. Præference for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangreomsorgen. Del 1: Teorigrundlag for præferencevurdering ved anvendelse af contingent valuation metoden (CVM) og conjoint analysis (CA). Odense: Syddansk Universitet, Health Economics Papers, 2003: 1.

Sørensen J, Christiansen T, red. Præference for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangreomsorgen. Del 2: Kvalitative studier. Odense: Syddansk Universitet, Health Economics Papers, 2003: 3.

Sørensen J, Christiansen T, red. Præference for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangreomsorgen. Del 3: Empirisk studie med anvendelse af contingent valuation metoden (CVM) og conjoint analysis (CA). Odense: Syddansk Universitet, Health Economics Papers, 2003: 4.

TECH Investigators, Christiansen T, m.fl. The relationship between health policies, medical technology trends and outcomes. Chapter 13. I: OECD, red. A disease-based Comparison of Health Systems. What is best at what cost? Paris: OECD, 2003.

Van Dieten HEM, Perez RSGM, van Tulder MW, de Lange JJ, Zuurmond WA, Ader HJ, Vondeling H, Boers M. Cost effectiveness and cost utility of acetylcysteine versus dimethyl sulfoxide for Reflex Sympathetic Dystrophy. *Pharmaco Economics* 2003; 21(2): 139-148.

INSTITUT FOR IDRÆT OG BIOMEKANIK (IOB)

Instituttet består af forskningsenhederne:

Fysiologi og Biomekanik
Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik
Idræt, Krop og Sundhed
Klinisk Biomekanik

Institutedelse:

Institutleder:
Lektor *Jørgen Povlsen*

Institutbestyrelse:

Lektor *Niels Grunnet-Nilsson*
Lektor *Helle Johannessen*
Lektor *Per Jørgensen*
Lektor *Klavs Madsen*
Lektor *Jørgen Povlsen* (formand)
Bioanalytiker *Susanne Jørgensen*
Økonomisekretær *Lone Holm Petersen*
Stud.scient. *Thomas Christiansen*
Stud.scient. *Anne Cathrine Haug*

Øvrigt teknisk-administrativt personale:

Kontorelev *Louise Victoria Cankiel* (fra 15. august)
Laborant *Chris Christensen* (fra 1. marts)
Ergoterapeut *Karin Ekstrøm* (deltid, fondslønnet, 1.-31. august)
Elektronikmekaniklærling *Peter Hansen* (til 31. maj)
Kontorelev *Anne Katrine Jensen* (til 14. maj)
Uddannelsessekretær *Anni Johansson*
Uddannelsessekretær *Eva Justesen*
Laboratorietekniker *Benthe Jørgensen*
Ingeniør *Gert Hilding Jørgensen* (halv tid, til 31. august)
Ingeniør *Lars Vincents Jørgensen* (orlov til 31. august)
Bioanalytiker *Susanne Jørgensen* (lønnet af Team Danmark)
Finmekaniker *Lars Ellekrog Kiehn*
Bioanalytiker *Kirsten Kjær* (fondslønnet)
Fysioterapeut *Britta Kristensen* (fra 28. april)
Fysioterapeut *Anne Larsen* (deltid, fondslønnet, 1. juli-30. september)
Institutsekretær, BA *Rikke Berg Pedersen* (barselsorlov fra 15. marts)
Økonomisekretær *Lone Holm Petersen*
Ingeniør *Cuno Rasmussen*
Bioanalytikerunderviser *Brit Thobo-Carlsen*
Institutsekretær *Jette Tromborg* (barselsvikar, fra 1. februar)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

Instituttet havde besøg af en delegation fra Medisinsk Fakultet, Oslo (22. september) og af en delegation fra Høgskolen i Stavanger (30. september). Begge planlægger at påbegynde en universitetsbaseret kiropaktoruddannelse.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

B. Thobo-Carlsen var medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Rejsestipendieudvalg samt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd.

Fysiologi og Biomekanik

Professor *Kent Sahlin*, Ph.D. (forskningsleder)

Professor, *Per Aagaard*, Ph.D. (fra 1. maj)

Adjungeret professor *Gisela Sjøgaard*

Lektor *Karsten Froberg*

Lektor, cand.scient. *Klavs Madsen*, Ph.D.

Lektor, cand.scient. *Preben K. Pedersen* (studieleder)

Lektor, cand.scient. *Lis Puggaard*, Ph.D. (centerleder ved Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab)

Adjunkt, cand.scient. *Henrik Sørensen*, Ph.D. (fra 1. oktober)

Adjunkt, cand.scient. *Niels Ørtenblad*, Ph.D. (fra 1. april)

Ekstern lektor *Ernst Albin Hansen* (1. maj-30. juni, forskningsassistent til 31. januar)

Testleder, cand.scient. *Kurt Jensen* (lønnen af Team Danmark)

Testmedarbejder, cand.scient. *Lars Johansen* (lønnen af Team Danmark)

Forskningsstipendiat, cand.scient. *Malene Bagger*, Ph.D. (fondslønnet, 1. juli-30. september, forskningsassistent til 30. juni)

Forskningsstipendiat, cand.scient. *Jesper Franch*, Ph.D. (til 31. marts)

Forskningsassistent, cand.scient. *Jes Bak Sørensen* (halv tid, fondslønnet, til 14. februar)

Forskningsassistent, cand.scient. *Jens Villadsen* (fondslønnet, 1. februar-31. oktober)

Gæsteforsker *Jing Xian Li*, Ph.D. (15. september-24. oktober)

Gæsteforsker *Michail Tonkonogi* (11.-17. oktober, 23.-28. november)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Paolo Caserotti (fondslønnet)

Peter Lund Kristensen (fondslønnet)

Thue Kvorning

Anders Holsgaard Larsen (fondslønnet, forskningsassistent til 10. januar)

Lise Hedegaard Laursen (fondslønnet)

Niels Christian Mølller (fondslønnet)

Jens Steen Nielsen (forskningsassistent til 30. juni)

Pernille Vedsted (fondslønnet)

Sonja Vestergaard (fondslønnet)

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor *Valdur Saks*, Lab. of Bioenergetics, Joseph Fourier University, Grenoble, France: On the structural bioenergetics of muscle cells (8. september). *Henriette Pilegaard*, Ph.D., Københavns Universitet: Regulation of metabolic genes in skeletal muscle in response to exercise (12. november).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden var arrangør af en seminarrække inden for Fysiologi med oplæg af cand.scient. *Niels Ørtenblad*, Ph.D., Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet: A novo mitochondrial signal modulating skeletal muscle membrane potential (5. marts), Ph.D.-studerende *J.S. Nielsen*, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet: Eccentric exercise, Muscle contractility and calcium kinetics (24. september), professor *P. Aagaard*, Ph.D., Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet: Stronger not bigger. Changes in neural function induced by training (22. august). *K. Froberg* har arrangeret og koordineret et Erasmus-støttet IP-program Children and Physical Activity - a European Perspective med deltagelse af 51 studerende fra 14 EU- og associerede lande og lærere fra 19 EU- og associerede lande, Clermont-Ferrand, Frankrig (5.-15. maj). *P. Caserotti* og *S. Vestergaard* underviste i emnerne testning, grundtræning og funktionsanalyse på Instruktør- og koordinatoruddannelsen i ældretræning ved Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (28.-30. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

M. Bagger underviste på Ph.D-kurset Grafisk Datapræsentation på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (6. november).

P. Caserotti deltog i The 10th Measurement and Evaluation Symposium: Measurement Issues and Challenges in Aging Research, University of Illinois, Urbana-Champaign, USA med posterpræsentationen P. Caserotti, P. Aagaard, L. Puggaard. Short-term variability of maximal voluntary contraction during an isometric leg press in elderly females (18.-20. oktober). Han underviste på European Master Degree in Preventive and Adapted Physical Activity, Institute of Sports Science, Rom i emnerne Effects of physical activity in the elderly og Functional tests and exercise prescription (26.-31. maj, 3.-7. juni).

K. Froberg har deltaget i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han deltog i 22nd Pediatric Work Physiology Congress, Porto, Portugal med indlægget Clustering of Risk Factors in Children (14.-18. september). Han har som præsident for European Network of Sports Science, Education and Employment (ENSSEE) været hovedansvarlig for afholdelse af det 7. ENSSEE Forum, Sports World and Academic World - What relationship? Lausanne, Schweiz (25.-29. september). Han deltog i European Sport Forum i København (7.-8. november). Har i forbindelse med gennemførelsen af European Master Degree in Preventive and Adapted Physical Activity i samarbejde med universiteter i Rom, Wien og Köln været på lærerudveksling i Rom (10.-14. juni) og deltaget i møde (14.-16. november). Han har været inviteret foredragsholder på European Colleges of Sports Science 8th Congress, Salzburg, Østrig med indlægget Measurement of Physical Activity (10.-13. juli). Han har desuden været på lærerudveksling i Porto, Portugal (15.-19. september) og i Bristol, England (19.-23. november). Han har været inviteret foredragsholder på ALSPAC seminar med indlægget European Youth Heart Study - November 2003, Bristol (21.-22. november). Han har været lektorbedømmer i forbindelse med seminarieadjunktens overgang til seminarielektor inden for faget Idræt og har deltaget i én bedømmelse. Han har været præsident for European Network of Sports Science, Education and Employment (ENSSSE) og vicepræsident for European Observatory for Sports Employment (EOSE) (til 26. september) og har i den forbindelse deltaget i ENSSEE og EOSE møder i Paris (23.-25. januar, 24.-25. oktober, 13. november), Lausanne (21. marts, 6.-9. august, 25.-29. september), Århus (28. marts), Rio Major, Portugal (3.-6. april), Köln (4.-6. juli) og Paris (11.-12. december) som medkoordinator af et EU-støttet Tematisk Netværksprojekt. Har været medlem af Syddansk Universitets Internationale udvalg, og han har været instituttets Socrates- og Nordplus-koordinator og har i den forbindelse deltaget i Nordplus-konference i København (6.-7. november). Han har som koordinator for Erasmus IP-programmet Children and Physical Activity - a European Perspective arrangeret møder og kurser i Bristol (31. januar-2. februar, 20. november), Clermont-Ferrand (5.-16. maj), Rom (15. november) og Paris (12.-14. december). Han har været medlem af repræsentantskabet for eliteidrætsinstitutionen Team Danmark. Han blev i januar valgt til Team Danmarks bestyrelse og har i den forbindelse deltaget i månedlige møder og i seminarer i Kolding (7.-8. februar), Nyborg (15.-16. marts) og i Odense (30. august). Han har været formand for styregruppen for Idrættens Træner-Akademi, der er ansvarlig for diplomuddannelsen i Konkurrence- og Eliteidræt, der udbydes i et samarbejde mellem Danmarks Idrætsforbund, Team Danmark, udvalgte specialforbund og idrætsinstitutter ved universiteterne i København og Århus. Han har været medlem af universiteternes, seminarierne og diplomuddannelsernes censorkorps for idrætsuddannelser. Han har været referee på tidsskrifterne Scand J Med Sci Sports, European Journal of Applied Physiology, International Journal of Obesity, Journal of Sports Sciences og Ugeskrift for Læger. Han har været koordinator for forskningsnetværket European Youth Heart Study Group med aktiv deltagelse af 7 forskergrupper i 7 lande og har samtidig haft ansvaret for Presentations and Publications Working Group. Har været medlem af styregruppen for forskningsprojektet Ballerup Skoleidrætsprojekt.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Andersen LB, Froberg K. Børn og Bevægelse. DR Multimedie 2003. ISBN 87-7953-304-3: 1-79.

Andersen LB, Froberg K. Metabolisk syndrom hos børn? Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 27: 5-6, 38-43.

Populærvidenskabelige foredrag:

26.08. Børn og Sundhed. Svendborg Kommune.

04.11 og 05.11. Danske børns motionsvaner - hvor meget rører danske børn sig, og er det godt nok?

Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO). DLO's landsmøder i Århus og Roskilde.

Bidrag i medierne:

19.11. Børn og fysisk aktivitet. Interview i TV-2 Fyn.

K. Jensen deltog i VIIIOC Olympic World Congress on Sports Sciences, Athen, Grækenland, med abstract Aerobic and Anaerobic Performance Parameters in Elite Rowers (7.-11.oktober).

L. Johansen var på studietur vedrørende elitær talentudvikling i fodbold arrangeret af DBU til Nantes, Frankrig (17.-20. februar). Han var på studietur i Team Danmark-regi til Institut für Angewante Trainingswissenschaft (IAT) i Leipzig, Tyskland (9.-11. november).

T. Kvorning afholdt kurset Styrketræning, teori og praksis, modul 5, Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik, Odense (6. september). Han deltog i Forskningens Dag ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Odense med foredraget The use of whole body vibration as a training device is evaluated through three different training regimens, whole body vibration only, squat only and the combination of whole body vibration and squat (5. november).

K. Madsen deltog på 50th Annual Meeting of the American College of Sports Medicine, San Francisco, USA med foredraget Ca^{2+} release and uptake rates from sarcoplasmic reticulum in fast- and slow-twitch muscles following fatiguing stimulation (26.-30. maj). Han virkede som peer review-reader for Journal of Applied Physiology og Acta Physiologica Scandinavica.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

05.11. Motion for patienten med det metaboliske syndrom. Praktiserende læger i Sønderjyllands Amt, Åbenrå.

J.S. Nielsen underviste på Master i Rehabilitering (MScR), Syddansk Universitet, Odense (20. september). Han deltog i Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense med posteren J.S. Nielsen, K. Sahlin. Skeletal muscle contractility and myosin heavy chain composition (11.-14. oktober).

P.K. Pedersen deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar) og i samme ministeriums seminar på Holmen, København (26. juni). Han deltog i European Network of Sports Science, Education and Employment's 7th Forum Sports World and Academic World - what relationship (25.-29. september). Han deltog i Nordisk Forening for Fysiologi og Farmakologis kongres i Odense med posterpræsentationen J.B. Sørensen, P.K. Pedersen, L.B. Gladden, K. Sahlin. Prior exhaustive exercise increases VO_2 in heavy exercise and augments PCr degradation (11.-14. oktober). Han deltog i Copenhagen Muscle Research Centre's forskningsseminar, København (4. december). Han var på forskningsophold hos professor Jens Bangsbo, Torino, Italien (24.-27. februar) og hos lektor Bruno Grassi, Dipartimento di Scienze e Technologie Biomediche, Milano (27. februar-2. marts). Han har været peer-review reader for Acta Physiologica Scandinavica og European Journal of Applied Physiology. Han er formand for det nedsatte perspektivudvalg vedrørende uddannelserne i Idræt og sundhed, medlem af Rådet for de Højere Idrætsuddannelser i Norden og medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark. Han er endvidere medlem af bestyrelsen for Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond.

L. Puggaard var opponent på Ph.D.-afhandlingen Effects of physical activity on muscle

strength of elderly adults udarbejdet af Maria JMCB Carvalho, University of Porto, Portugal (30.-31. januar). Var inviteret foredragsholder ved WHO Nordisk Safe Community seminar afholdt af Horsens Kommune med indlægget Ældreforebyggelse og balance, Horsens (10.-11. april). Hun deltog i 14th International World Physical Therapy Congress, Barcelona (7.-12. juni). Hun var inviteret foredragsholder ved Ældre Sagens høring om den medicinske patient, Odense med oplægget De gode eksempler - forebyggelse og behandling? (30. september) og ved Ældreidrætsseminar arrangeret af Grønlands Idræts-Forbund, Maniitsoq Kommune samt Landstinget, Maniitsoq, Grønland med oplægget Ældre, træning og organisering (4.-5. oktober). Har desuden udviklet og afholdt Instruktør- og koordinatoruddannelse i ældretræning ved Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, samt afholdt undervisning på Masteruddannelsen i rehabilitering, ligeledes ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Er med i forskningsnetværk inden for gerontologi i Danmark, medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark, formand for Team Danmarks forskningsudvalg og medlem af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning indstillet af Danmarks Idrætsforbund og Team Danmark. Hun repræsenterer Danmark i Nordisk Gerontologisk Fagråd, den biologiske sektion, og er bestyrelsesmedlem i Center for Aldringsforskning ved Syddansk Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Puggaard L. Ældre og træning - aldring er en kompleks proces Liv & krop, Sundheds & Lægemagasin for hele familien 2003; 10 (3): 54-56.

Puggaard L. Hvorfor er motion vigtigt? Type 2 diabetes håndbog for social- og sundhedshjælpere. Type2dialog 2003: 37-40.

Populærvidenskabelige foredrag:

15.01. Ældre og træning - biologisk indfaldsvinkel. Idrætssamvirke, Århus.

22.01. Motion på recept - også for ældre. Svendborg Fitness Klub, Svendborg.

20.03. Træning og træningseffekt i forhold til biologisk aldring, funktionsevne og max. kapaciteter. Sygepleje- og Radiografiskolen, København.

30.04. Fysisk aktivitet og svage gamle. Omsorgsorganisationernes samråd, Nyborg.

07.05. Hvad sker der med kroppen, når man bliver ældre - hvad kan man påvirke med træning? Arrangeret af Connector for Undervisningsministeriet, København.

01.05. Ældre og træning. Ældre Sagen, Vejle.

21.08. Motion og bevægelse. Ældrerådstræf 2003. Omsorgsorganisationernes samråd, Odense.

09.09. Inspirationsaften om træning af ældre, Danske Fysioterapeuter, Korsør.

12.09. Ældre og styrketræning. Danske Fysioterapeuter, Skodsborg.

19.09. Motion. Frivilligt socialt arbejde. Social- og sundhedsudvalget i Ballerup kommune.

23.09. Ældreidræt. Motion og Trivsel, Odense.

07.10. Ældre og træning. Gerlev Idrætshøjskole.

07.10. Motion på recept i Fyns Amt - Fup eller fakta. AstraZeneca, Odense.

09.10. Motion på recept. Odense Universitetshospital.

21.09. Status og nye initiativer på træningsområdet. Seminarer i Amter og Kommuner, Kolding.

04.11. Lægen som pædagog. Kan patienten med det metaboliske syndrom hjælpes? AstraZeneca, Fjeldsted.

08.11. Ældre og træning. Dansk Håndbold Forbund, Nyborg.

21.10. Hvorfor skal ældre have tilbud om fysisk træning, hvilken betydning har det? Sundhedsforvaltningen og Center for Udvikling og Uddannelse i Vejle Amt, Vejlefjord.

25.11. Fysisk aktivitet og svage gamle. Omsorgsorganisationernes samråd, Nyborg.

28.11. Kan træning hjælpe demente – med særlig fokus på yngre demente. Demenskoordinator Årskursus 2003, Nyborg.

02.12. Fysisk aktivitet og træning. ÆldreForum, København.

K. Sahlin var medlem af den lokale organisationskomité for Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober). På samme kongres var han inviteret foredragsholder med indlægget Mitochondrial oxidative function in human skeletal muscle, chairman for postersessionen Exercise: cellular aspects. Han var inviteret foredragsholder med indlægget Mitochondrial oxidative function in human skeletal muscle på XXIX meeting of Polish Biochemical Society, Gdansk, Polen (18.-20. september) og med indlægget Exercise and mitochondrial function in human skeletal muscle på symposiet Exercise, muscle and metabolism i Melbourne, Australien (12.-14. november). Han præsenterede indlægget Potential role of mitochondrial uncoupling in the control of body weight på BioTeam South

workshop, Odense (11. september). Han deltog i kongressen American College of Sports Medicine, San Francisco, USA med indlægget Maximal rate of PCr depletion is dependent on PCr/Cr ratio (28.-31. maj). Han er associate editor for Acta Physiologica Scandinavica, medlem af editorial board for European Journal of Applied Physiology, foreign consulting editor for Medicine and Science in Sports and Exercise og foreign consulting editor of Medycyna Sportowa, Polen. Han virkede som referee på tidsskrifterne Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports, European Journal of Applied Physiology, Acta Physiologica Scandinavica og Journal of Physiology. Han var medlem af bedømmelsesudvalget til stillingerne som lektor i Muscle metabolism ved Københavns Universitet.

G. Sjøgaard deltog i International Congress on Occupational Health, Iguassu Falls, Brasilien, med abstract G. Sjøgaard, A.K. Blangsted, D. Ekner, H.B. Olsen, K. Søgaard. Visual and precision demands affect productivity, perceived exertion and muscular load during computer work (23.-28. februar) og i 27th International Society of Biomechanics XIXth Congress, University of Otago, Dunedin, New Zealand med abstract G. Sjøgaard, L.V. Jørgensen, K. Søgaard. Visual and precision demands affect hand kinematics during computer work (6.-11. juli). Hun deltog ligeledes i Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense med abstract G. Sjøgaard, P. Vedsted, A.K. Blangsted, C. Orizio, K. Søgaard. The effect of intramuscular pressure on mechanomyographic activity (11.-14. oktober).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Hansen EA, Sjøgaard G. Pedalfrekvens er påvirket af krænkinertmomentet. PULS 2003; 14(2): 19-23.

Pedersen MT, Birch L, Sjøgaard G. Fysisk træning kan forebygge og mindske arbejdsrelateret bevægeapparatbesvær. Krop & Fysik 2003; temablad via link www.krop-fysik.dk.

Pedersen MT, Birch L, Sjøgaard G. Ondt i kroppen af at arbejde. Krop & Fysik 2003; (4): 36-37.

P. Vedsted deltog i kongressen The 50th Annual Meeting of the American College of Sports Medicine, San Francisco, USA med posterpræsentationen P. Vedsted, K. Søgaard, A.K. Blangsted, P. Madeleine, H.B. Olsen HB, G. Sjøgaard. EMG-feedback from trapezius and forearm muscles reduce trapezius but not forearm activity during computer work (28.-31. maj). Hun deltog i kongressen Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology i Odense med posterpræsentationen og foredraget P. Vedsted, A.K. Blangsted, K. Søgaard, G. Sjøgaard. Tissue oxygenation and intramuscular pressure during dynamic and intermittent static muscle contractions in m. biceps brachii (11.-14. oktober). Desuden deltog hun i symposiet Motor Control arrangeret af Institut for Idræt, København (27. august). Hun var foredragsholder på forskerkurset Work-related Musculoskeletal Disorders: Current Research Trends, NIVA, Sunborn Princess Yacht Hotel, Naantali, Finland med foredraget EMG-feedback from trapezius and forearm muscles reduce trapezius but not forearm activity during computer work (2 -7. november).

S. Vestergaard deltog i The 10th Measurement and Evaluation Symposium Measurement Issues and Challenges in Aging Research, University of Illinois, Urbana-Champaign, USA med posterpræsentationen S. Vestergaard, L. Puggaard. Recruitment of frail elderly women to a training study with a two-step communication (18.-20. oktober).

N. Ørtenblad deltog i kongressen 12th international Biochemistry of exercise conference i Maastricht, Holland med indlægget A novel signalling pathway originating in mitochondria modulates rat skeletal muscle excitability C (13.-16. juli). Han deltog desuden i eksternt bedømmelsesudvalg vedrørende ansættelse af Ph.D. ved August Krogh Instituttet, Københavns Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

17.05. Hvorfor bliver man træt? Køng Idrætshøjskole.

P. Aagaard var inviteret foredragsholder til Forskningsseminar på Arbejdsmiljøinstituttet i København med indlægget Neurale adaptationsmekanismer ved styrketræning (20. maj). Han deltog i Annual Meeting, American College of Sports Medicine 2003, San Francisco, USA med bidraget P. Aagaard, E.B. Simonsen, J.L. Andersen, S.P. Magnusson, P. Dyhre-Poulsen. Changes in maximal unloaded knee extension velocity induced by resistance training (26.-30. maj). Han deltog i 8th Annual Congress, European College of Sports Sciences, Salzburg, Østrig med foredraget Neural adaptation to strength training (10. juli). Var foredragsholder ved Master of Rehabilitering, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet med indlægget Muscle strength testing. Evaluation of neuromuscular performance (20. august). Han deltog i Motor Control Symposium 2003, Panum Institut og Institut for Idræt, Københavns Universitet med foredraget Changes in evoked motoneuron properties with strength training (27. august).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Aagaard P. Korsbåndsskader, styrketræning og ernæring. Team Danmarks Trænerblad PULS 2003; 3: 7-10.

Populærvidenskabelige foredrag:

21.05. Ændringer i muskulatur og nervesystem ved styrketræning, VKO trin II prægraduat. Idrætsmedicinsk Kursus, Københavns Universitet.

01.09. Anvendelse af fysiologisk og idrætsmedicinsk forskning inden for eliteidræt. TeamDanmark Landstræner-seminar, Idrættens Hus, Brøndby.

14.11. Styrketræning: Myter og Fordomme. DIF/Team Danmark Elitetalenttræner-seminar. Idrætshøjskolen, Aalborg.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

K. Froberg har fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtaget 2.870.650 kroner til forskningsprojektet EYHS II. Han har indvidere fra EU modtaget 28.800 EUR til Erasmus programmet Children and Physical Activity - a European Perspective. K. Madsen modtog 278.000 kroner fra Team Danmarks forskningsudvalg til projekt om Træningsoptimering, restitutionsevne og overtræning og 150.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning til projekt om Intramuskulær calcium homeostase under forskellige former for arbejde og relation til muskeltræthed og -skader. Betydningen af arbejdsform og – intensitet samt aldring. L. Puggaard har modtaget 1.219.800 kroner til udvikling og afholdelse af Instruktør- og koordinator-uddannelse i ældretræning fra Styrelsen for Social Service. L. Puggaard har modtaget 600.000 kroner til projektet Fysisk træning til instruktionsvideo fra Ældre Forum. K. Sahlin har modtaget 50.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning til projektet Influence of endurance training and fibre type composition on metabolic control and metabolic efficiency og 350.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Oxidative stress: importance for muscle energetics, muscle contractility, and mitochondrial function. N. Ørtenblad har modtaget 100.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning til projektet Fysisk aktivitet og træthedsmekanismer.

PUBLIKATIONER

Andersen LB, Wedderkopp N, Hansen HS, Cooper AR, Froberg K. Biological cardiovascular risk factors cluster in Danish children and adolescents: the European Youth Heart Study (EYHS). Preventive Medicine 2003; 37: 363-67.

Bagger M, Petersen PH, Pedersen PK. Biological variation in variables associated with exercise training. Int J Sports Med 2003; 24: 433-40.

Bojsen-Møller J, Hansen P, Aagaard P, Kjær M, Magnusson SP. Measuring mechanical properties of the vastus lateralis tendon-aponeurosis complex in vivo by ultrasound imaging. Scandinavian J Med and Science in Sports 2003; 13, 259-65.

Brage S, Brage N, Froberg K, Wedderkopp N. Reliability and Validity of the Computer Science and Applications Model 7164 Accelerometer in a Mechanical Setting. Meas Phys Edu Exerc Sci 2003; 7: 101-19.

Brage S, Wedderkopp N, Andersen LB, Froberg K. Influence of step frequency on movement intensity predictions with the CSA accelerometer: A field validation study in children. Pediatric Exercise Science 2003; 15: 277-87.

Brage S, Wedderkopp N, Franks PW, Andersen LB, Froberg K. Re-examination of validity and reliability of the CSA monitor in walking and running. *Medicine and Science in Sports and Exercise* 2003; 35 (8): 1447-54.

Fernstrom M, Tonkonogi M, Sahlin K. Effects of acute and chronic endurance exercise on mitochondrial uncoupling in human skeletal muscle. *J. Physiol* 2003; DOI: 10.1113/jphysiol.

Frederiksen H, Bathum L, Worm C, Christensen K, Puggaard L. ACE genotype and physical training effects - a randomised study among elderly Danes. *Aging, Clinical and Experimental Research* 2003; 15 (4): 284-91.

Froberg K, Wedderkopp N, Hansen HS, Andersen LB. Clustering of Risk Factors in Children. *Portuguese Journal of Sport Sciences* 2003; Supplement 3 (2): 55-56.

Grønfeldt V, Sigsgaard E, Hansen SE, Hasselstrøm H, Froberg K, Andersen LB. Validering af "Om mig selv" - et spørgeskema til børn. *Nordisk Psykologi* 2003; 5: 94-106.

Hansen EA, Jørgensen LV, Sjøgaard G. A physiological counterpoint to mechanistic estimates of "internal power" during cycling at different pedal rates. *Eur J Appl Physiol* 2003; Epub november 2003.

Hansen P, Aagaard P, Kjær M, Larsson B, Magnusson SP. The effect of habitual running on human Achilles tendon load-deformation properties and cross-sectional area. *J Appl Physiol* 2003; 95: 2375-80.

Henriksson J, Sahlin K. Metabolism during exercise - energy expenditure, and hormonal changes. I: Kjær, m.fl., red. *Textbook of Sports Medicine*. Oxford: Blackwell Publishing, 2003: 30-48.

Jensen K. Fysisk udviklingstrappe i ishockey. *Puls* 2003; 3: 20-22.

Jensen K. Håndboldslandsholdets fysiske formåen. *Puls* 2003; 1: 6-9.

Johansen L, Quistorff B. ³¹P-MRS Characterization of Sprint and Endurance Trained Athletes. *Int J Sports Med* 2003; 24: 183-89.

Krustrup P, Mohr M, Amstrup T, Rysgaard T, Johansen J, Steensberg A, Pedersen PK, Bangsbo J. The Yo-Yo intermittent recovery test: physiological response, reliability, and validity. *Med Sci Sports Exerc* 2003; 35: 697-705.

Magnusson SP, Beyer N, Aagaard P, Abrahamsen H, Neergaard, Kjær M. Increased cross-sectional area and reduced tensile stress of the Achilles tendon in elderly compared to young women. *J Gerontol Biol Sci* 2003; 58: B123-27.

Magnusson SP, Aagaard P, Hansen P, Bojsen-Møller J, Dyhre-Poulsen P, Kjær M. Differential strain patterns of the human triceps surae aponeurosis and free tendon. *Acta Physiol Scand* 2003; 177: 185-95.

Puggaard L. Effects of training on functional performance in 65-, 75- and 85-year old women: Experiences deriving from community based studies in Odense, Denmark. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports* 2003; 13: 70-76.

Puggaard L. Sarkopeni - aldersrelateret tab af muskelmasse og muskelstyrke. Kan det forebygges? *Ugeskr Læg* 2003; 165(35): 3305.

Sahlin K. High energy phosphates and muscle energetics. I: Poortmans, red. *Principles of Exercise Biochemistry*. Basel: Karger, 2003; 46: 87-107.

Sjøgaard G. Sektorforskningsinstitutternes rolle i forskningen. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 350-51.

Tonkonogi M, Walsh B, Ji LL, Fernström M, Rooyackers O, Hammarqvist F, Wernerman J, Sahlin K. Reduced oxidative power but unchanged antioxidative capacity in skeletal muscle from aged subjects. *Pflugers Arch. Eur J Physiol* 2003; 446: 261-69.

Vedsted P, Larsen AH, Madsen K, Sjøgaard G. Muscle performance following fatigue induced by isotonic and quasi-isometric contractions of rat extensor digitorum longus and soleus muscles *in vitro*. *Acta Physiol Scand* 2003; 178: 175-86.

Wedderkopp N, Froberg K, Hansen HS, Riddoch C, Andersen LB. Cardiovascular risk factors cluster in children and adolescents with low physical fitness: the European Youth Heart Study (EYHS). *Pediatric Exercise Science* 2003; 15: 419-27.

Wedderkopp N, Kaltoft M, Holm R, Froberg K. Comparison of two intervention programmes in young female players in European handball - with and without ankle disc. *Scand J Med Sci Sports* 2003; 13: 371-75.

Wedderkopp N, Leboeuf-Yde C, Andersen LB, Froberg K, Hansen HS. Back Pain in Children. No association with objectively measured level of Physical Activity Reporting. *Spine* 2003; 28(17): 2019-24.

Ørtenblad N, Stephenson GD. A novel signalling pathway originating in mitochondria modulates muscle membrane excitability. *J Physiol* 2003; 548: 139-45.

Ørtenblad N, Oksbjerg N, Nielsen JH, Lambert IH. Phospholipase A₂ and Reactive Oxygen Species are important mediators of taurine release from myotubes. *Am J Physiol (Cell physiol)* 2003; 284: C1362-73.

Aagaard P. Training-induced changes in neural function. *Exerc Sports Sci Rev* 2003; 31(2): 61-67.

Aagaard P, Thorstensson A. Neuromuscular aspects of exercise: Adaptive responses evoked by strength training. I: Kjær, m.fl., red. *Textbook of Sports Medicine*. Oxford: Blackwell Publishing, 2003: 70-106.

Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik

Lektor, cand.scient. *Bjarne Andersen*

Lektor, cand.mag. *Søren Andkjær*

Lektor, gymnastikdirektør *Johan Borghäll*

Lektor, cand.mag. *Per Jørgensen*, Ph.D. (forskningsleder)

Lektor, cand.pæd.psyk. *Kurt Lüders*

Lektor, cand.scient. *Susanne Ravn*

Lektor, cand.scient. *Lars Elbæk Sørensen* (adjunkt til 31. oktober)

Adjunkt, cand.scient. *Charlotte Høy Worm*

Adjunktvikar, cand.phil. *Charlotte Skov Agergaard* (til 31. juli)

Studieadjunkt, cand.scient. *Jesper Franch*, Ph.D. (fra 1. april, orlov fra 1. september)

Studieadjunkt, cand.scient. *Lars Bojsen Michalsik* (fra 1. september)

Amanuensis, cand.scient. *Anders Halling* (fra 1. september, forskningsassistent 1. februar-31. august)

Amanuensis, cand.scient. *Lars Kirkegaard*

Forskningsassistent *Lars Koefoed* (fondslønnet, 1. februar-31. marts)

Cand.mag. *Niels Valdemar Vogensen* (kombinationsansat med Fyns HF-kursus)

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Direktør Leif Vanggård, Arktisk Institut, København: Vand, Kulde og Hypotermi - menneskets fysiologiske reaktion på kolde omgivelser (4. marts). Dr.scient. Bjørn Tordsson, Høgskolen i Telemark, Norge: Noen kultursociologiske perspektiver for friluftsliv (19. november). Thomas Moser, Learning Lab Denmark: The Significance of Physical Activity for the Psychosocial Domain. A Crash between Myths and Empirical Reality? (20. november). Claes Annerstedt, Göteborg Universitet: The School, Physical Education and the Promotion of Health (21. november). Poul De Knop, Vrije Universiteit, Belgien: A New Strategy: Quality and Quality Control in Physical Education - The Quality of School Physical Education in Flemish Secondary Schools (22. november).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden Idræt, Fysisk Aktivitet og Pædagogik (IFAP) har arrangeret seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilsymposium (18.-20. november). IFAP arrangerede ligeledes seminaret Friluftsliv i det 21. århundrede. Kultursociologiske, friluftspolitiske og pædagogiske perspektiver for friluftsliv i Danmark og i Norden (19. november). Danseren og performeren Kitt Johnson er tilknyttet Institut for Idræt og Biomekanik som institutkoreograf. Hun afholdt således sammen med Institut for Idræt og Biomekanik en workshop for studerende ved Syddansk Universitet samt Aarhus og Københavns Universitet med fokus på site-specifik performance (20.-27. oktober). Kitt Johnson fremførte ligeledes sin prisbelønnede soloforestilling Stigma ved IFAPs konference What's Going on in the Gym? (20. november). Forskningsenheden IFAP arrangerede International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?

(20.-22. november). Handicapidrættens Videnscenter, Roskilde, afholdt i samarbejde med IFAP Handicapdag for instituttets 1. års studerende (24. november).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Andersen har sammen med A. Halling foretaget studierejse til Örebro Universitet, Sverige for at iagttage boldspilundervisning og for at indlede fagligt samarbejde med universitetets boldspillærergruppe (19.-20. maj). Han har foretaget studierejse til Gotland, Sverige for at iagttage og videofilme boldspillet Pärk samt interviewe udøvere (11.-13. juli). Sammen med A. Halling foretaget studierejse til Oxford, England for at iagttage boldspillet Real Tennis og interviewe udøvere (26.-28. september). Han har været medarrangør af seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilsymposium, Syddansk Universitet, Odense (18.-20. november). Han har deltaget i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense (20.-22. november). Sidder i bestyrelsen for Syddansk Universitet.

S. Andkjær deltog i Årskonferencen Mere friluftsliv i naturvejledningen og mere naturvejledning i friluftslivet afholdt af Naturvejlederforeningen, Houens Odde, Kolding med foredraget Udviklingstendenser i dansk friluftsliv (6. marts). Han deltog i Dansk Forum for Natur og Friluftslivs Årsmøde, Institut for Idræt, Københavns Universitet med foredraget Uddannelse i friluftsliv - problemer og perspektiver (28. april). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han deltog i Ph.D.-kursus Det Kvalitative Forskningsinterview afholdt af Center for kvalitativ metodeudvikling, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet (5.-7. november). Han var arrangør af seminaret Dansk friluftsliv i det 21. århundrede. Kultursociologiske, friluftspolitiske og pædagogiske perspektiver for friluftsliv i Danmark og i Norden, der blev afholdt på Båring Højskole, og deltog med oplæggene Pædagogiske perspektiver på udviklingen i dansk friluftsliv; Krav og certificering = fremtidens friluftsliv?, Friluftsliv på idrætsuddannelsen på SYDDANSK UNIVERSITET – oplevelse og udfordring eller refleksion og kompetence? (19. november). Han deltog på International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense med foredragene The third competence in lifesaving and outdoor activities og Outdoor activities in Denmark – trends and new practices (20.-22. november). Han er repræsentant for Danmark i arbejdsgruppe under Nordplus-samarbejdet om implementering af uddannelsen Nordisk Bachelor Friluftsliv og formand for Dansk Havkajaksamråd. Er medlem af censorkorpset ved idrætsuddannelsen på lærerseminarierne og medlem af redaktionsgruppen på Focus - Tidsskrift for Idræt. Han er medlem af styregruppen i forbindelse med Friluftsrådets udredning Friluftslivets effekter på naturen i Danmark. Han er censor ved vejlederuddannelsen i friluftsliv på Institut for Idræt, Københavns Universitet.

J. Borghäll har været medarrangør af og underviser på kurset Kommunikationen i konsultationen med lægestuderende og skuespillerstuderende i Odense (25.-26. april). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han har været på studietur til Kerala i Indien, hvor han studerede Katakali og underviste i Movement Communication på Kerala Kalamandalam (State Academy of Arts) (7. september-7. november). Han deltog i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense med oplægget Flesh and philosophy (20.-22. november). Han har gennemført kursus i Kroppsudtryk og Labans bevægelsessprog på Skuespillerskolen, Odense (24. november-5. december).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

13.01. Kommunikation og kropssprog. Lægestudiet, Odense.

04.03. Ekspressiv pædagogik. Ergoterapeut- og Fysioterapeutskolen i Næstved.

08.05. Krop og seksualitet. Odense Pædagogseminarium.

16.06. Kropssprog og kropslæsning. Kommunikationskursus for lægestuderende, Odense.

19.11. Bevægelseskommunikation - motion og emotion. Ergoterapeut- og Fysioterapeutskolen i Næstved.

J. Franch deltog i kongressen The 50th Annual Meeting of the American College of Sports Medicine i San Francisco, USA med den mundtlige præsentation Fat oxidation and acyl-coenzyme - A binding protein content in human skeletal muscle: effect of training (28.-31. maj) Var inviteret foredragsholder ved forskermøderne WG3 og WG4 under det europæiske forskningsprogram COST Action B17, der blev afholdt på Schaeffergården i Gentofte, med indlægget Expression of acyl-CoA binding protein ACBP in normal and insulin resistant muscles (12.-13. september). Han gennemførte en studierejse til Statens Arbejdsmiljø Institut i Oslo for færdiggørelse af manuskripter sammen med dr.scient. Jørgen Jensen (12.-15. december). Var medlem af Idrættens Træner-Akademis uddannelses- og styregruppe, der er et uddannelsessamarbejde mellem Institut for Idræt og Biomekanik, Team Danmark og Danmarks Idræts-Forbund. Fungerede endvidere som uddannelseskoordinator på Idrættens Træner-Akademi og underviste på arbejds- og træningsfysiologikurset under Idrættens Træner-Akademi.

A. Halling var foredragsholder på Danmarks Idræts-Forbunds lederseminar, Idrættens Hus i Brøndby med indlægget Fremtidens idrætsforening (18. marts). Han gennemførte studierejser med henblik på at undersøge de oprindelige boldspil som Pärk og Real Tennis sammen med B. Andersen, Örebro (19.-20. maj) og Oxford (26.-28. september). Sammen med stud.scient. Morten Bertelsen afholdt han på 11. europæiske kongres for Sportpsykologi, København workshop over emnet Teambuilding in elite ballgames - what is it? Can it be tested? (22.-27. juli). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han var initiativtager til afholdelse af seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilsymposium, Syddansk Universitet, Odense (18.-20. november). Han deltog i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense, med indlægget Teamball - a new Concept for the Teaching of Ballgames (20.-22. november).

P. Jørgensen deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han deltog i seminar arrangeret af IFAP-enheden, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Sverige (13.-14. januar). Han var inviteret foredragsholder på Deutsche Sporthochschule i Köln med foredraget Sportsorganization in Denmark (18. februar). Han deltog på Danmarks Idræts-Forbunds årsmøde i København (2. maj). Han deltog i konferencen Mænds Sundhed afholdt af Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Nationalt Selskab for Mænds Sundhed, Odense (11. juni). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han sad i scientific committee for VIIIth International Congress of European Committee for Sports History, Sport and Ideology i Olympia, Grækenland og deltog med paper The Nordic countries between international problems of sport, politics and the IOC, Ca. 1918-1925 (25.-28. september). Han deltog i seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilsymposium, Syddansk Universitet, Odense (18.-20. november). Han sad i organisationskomiteen for og deltog i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense (20.-22. november). Han var medlem af Institut for Idræt og Biomekaniks perspektivudvalg. Han var medlem af redaktionsgruppen for Dansk Volleyball Forbunds 50-års jubilæumsskrift. Han er medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark. Han er medlem af Dansk Idrætshistorisk Forenings bestyrelse og er medlem af Idrætshistorisk Årbogs redaktionskomité. Han er medlem af Danmarks Idræts-Forbunds Københavnerudvalg og Københavns Idrætsanlægs repræsentantskab. Han er idrættens repræsentant i udvalget Det Grønne Råd, nedsat af Københavns Borgerrepræsentation.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Jørgensen P. Dialogmøder. Danmarks Idræts-Forbunds Tidsskrift Københavneridræt 2003; december: 5-6.

Jørgensen P. Kommentar. Tidsskriftet Københavns Idrætsanlæg 2003; december: 3.

Jørgensen P., red. CD-ROM med power-point presentations fra International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?

Jørgensen P, red. Whats Going on in the Gym? Abstractbog fra International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?

Populærvidenskabelige foredrag:

17.11. Oplæg til Idrætspolitisk paneldebat. Københavnske idrætspolitikere og -ledere, Københavns Rådhus.

L. Kirkegaard har deltaget i Kystlivredningskursus i Sønderborg (2.-6. juni) og i tilhørende speedbåds-certifikatskursus i Assens (13.-15. juni). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han deltog i Årets Træner-/Ilederkonference Clinic 2003 arrangeret af Dansk Svømmetræner Sammenslutning, Dansk Svømmeunion og Danmarks Trænerskole, Lyngby (5.-7. september). Han deltog i Olympisk seminar i Dansk Svømmeunion i Tidsvildeleje (28.-30. oktober). Han har deltaget i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense (20.-22. november). Har deltaget ved Team Danmarks elitelederseminar i Brøndby (28.-29. november). Han modtog SAS og Team Danmarks talentudviklingspris, Ragnhildprisen, i Herning (28. december). Han sidder i eliteudvalget og er ansvarlig for kraftcenterarbejdet og implementering heraf i Dansk Svømmeunion. Han har bestyrelsespost i Dansk Svømmetræner Sammenslutning.

Vidensudveklings med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

03.02. Opdateringskursus i brystsvømning og butterfly. Seminarie- og gymnasielærere, Nordjyllands Amt, Hjørring.

09.05. Opdateringskursus i svømmestilarterne. Seminarie- og gymnasielærere, Århus Amt, Århus.

K. Lüders deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han deltog i seminar arrangeret af IFAP-enheden, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Sverige (13.-14. januar). Han deltog i konferencen Mænds Sundhed afholdt af Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Nationalt Selskab for Mænds Sundhed, Odense (11. juni). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han deltog i DGIs Forskningskonference om Idræt & kropslig læring, DGI-byen, København (2.-3. oktober). Han deltog i seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilssymposium, Syddansk Universitet, Odense (18.-20. november). Han har siddet i organisationskomiteen bag og deltaget i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense (20.-22. november). Han deltog i symposiet Psykosocial kræftforskning i Danmark arrangeret af Det Psykosociale Forskningsudvalg i samarbejde med Forskerskolen i Humanistisk Sundhedsforskning, Syddansk Universitet, Odense (27. november). Han har siddet i Studienævnet ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han var formand for bedømmelsesudvalget vedrørende besættelse af en amanuensisstilling inden for det praktisk-pædagogiske område ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han var sammen med Studiekontoret ansvarlig for udvælgelse og optagelse af nye studerende ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han har siddet i en af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet nedsat arbejdsgruppe, der arbejder med implementering af en ny optagelsesprocedure for fakultetets kvote-2 ansøgere. Han har siddet i en gruppe, der foretog en undersøgelse af frafaldet på bifags- og bacheloruddannelsen ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet i perioden 1996-2001. Han har fungeret som ansvarshavende hovedredaktør for Idrætspædagogisk Årbog 2003 - Teori om praktik. Han har fungeret som fagredaktør i områderne Vandaktiviteter og Idrætspsykologi bag udgivelsen af tidsskriftet Focus - Tidsskrift for Idræt. Han er medlem af det beskikkede censorkorps, der varetager censuropgaver i forbindelse med idrætsuddannelserne ved universiteterne, ved Danmarks Pædagogiske Universitet samt lærerseminarierne.

L. Bojsen Michalsik har deltaget i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense med indlægget Analysis of the Working Demands of Danish Handball Players (20.-22. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

25.10. Fysisk træning i elitehåndbold. Foredrag og praktik ved kursus for elitetrænere arrangeret af Dansk Håndbold Forbund, Idrættens Hus, Brøndby.

01.11. Fysisk træning i elitehåndbold. Foredrag og praktik ved kursus for elitetrænere arrangeret af Dansk Håndbold Forbund, Århus.

01.11. Testning og træning af internationale håndboldspillere. Foredrag og praktik arrangeret af Dansk Håndbold Forbund, Idrættens Hus, Brøndby.

11.-13.11. Testning og træning af elitefodboldspillere. Foredrag og praktik, København.

01.12. Testning og træning af elitefodboldspillere. Foredrag og praktik, København.

S. Ravn deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Hun deltog i seminar arrangeret af IFAP-enheden, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Sverige (13.-14. januar). Hun deltog i konferencen Dans - fra Projekt til Forankring afholdt af Dans i Uddannelse og Kulturrådet for Børn, København med et oplæg, der præsenterede Dans i Uddannelse (27. februar). Hun deltog i konferencen Køn som Forestilling afholdt af Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet (26. april). Hun deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august) og i Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august). Deltog i Ph.D.-kurserne Det Kvalitative Forskningsinterview afholdt af Center for kvalitativ Metodeudvikling, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet (5.-7. november) samt Modul 3 - Litteratursøgning afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (10. november, 13. november). Hun deltog i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense med to praktiske sessioner The Personal Whitepaper samt Expressive Anatomy, sidstnævnte i samarbejde med danseren og koreografen Kitt Johnson (20.-22. november). Hun var medlem af censorkorpset ved den etårige gymnastik- og idrætsuddannelse samt censorkorpset ved Den Pædagogiske Diplomuddannelse. Hun deltog i perioden august til september i et arbejdsudvalg nedsat af Kulturministeriet med kommissorium i forhold til at sikre udvikling og udbredelse af den moderne dans i Danmark. Hun er næstformand i den landsdækkende forening Dans i Uddannelse.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

03.05. Workshop i moderne dans. Kulturforvaltningen Odense Kommune. Syddansk Universitet, Odense.

18.05. Workshop i moderne dans. Kulturforvaltningen Odense Kommune. Syddansk Universitet, Odense.

13.09. Workshop i moderne dans. Kulturforvaltningen Odense Kommune. Syddansk Universitet, Odense.

20.09. Workshop i moderne dans. Kulturforvaltningen Odense Kommune. Syddansk Universitet, Odense.

22.-23.10. Dansens historie. Gymnasieskolernes Idrætslærerforenings Generalforsamlingskursus. Den Jyske Idræthøjskole, Vejle.

L. Elbæk Sørensen deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han deltog i Samrådskonference for Pædagogiske Centre i Københavns Amt, Havgården i Tisvildeleje, hvor han holdt foredraget Anvendelse af et IKT-læringsværktøj i idrætsundervisning (15. maj). Han har deltaget i Symposiet Body and learning: new theory of practice afholdt af Learning Lab Denmark, København (22.-24. september). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han har undervist på Seminarieidrætslærekurset Trampolin, sikkerhed og fjederende afsætsredskaber, Skårup Seminarium (5. november) og har deltaget i seminaret Kroppen på Institut for Idræt, Københavns Universitet (7. november). Har deltaget i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense med presentationen Learning by Expanding in PE-Teachers Education Using ICT (20.-22. november). Han er medlem af det beskikkede censorkorps, der varetager censuropgaver i forbindelse med idrætsuddannelserne ved lærerseminarierne. Han er fagredaktør for redskabsgymnastik for tidsskriftet Focus - Tidsskrift for Idræt. Han sidder i arbejdsgruppen Motorikvuggestuer/-børnehaver i Odense. Han sidder i arbejdsgruppen vedrørende

omformulering af trampolinregulativet. Han sidder i bestyrelsen for Fyns Sports College i Svendborg.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

26.06. Projektarbejde og ProblemBaseret Læring (PBL) som kursus- og udviklingsværktøj. DIF, København.

27.08. Airtrackkursus. DGI-Vejle Amt, Vejle.

05.10. Airtrack – et meget fjedrende redskab med mange muligheder. Kursus for DGI-Odense, Odense.

16.11. Værdier, motivation og udviklingsmuligheder for Karlslunde GF, Karlslunde.

N. Vogensen deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han holdt foredraget Viden i praksis i Kunst-, Krop- og Kulturfagene på Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, pædagogikumuddannelsens kursus i fagdidaktik, Odense (16. januar). Han holdt foredraget Mål, indhold, didaktiske traditioner og udviklingstendenser i idrætsfaget på Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, pædagogikumuddannelsens fælleskursus i fagdidaktik og almenpædagogik, Odense (24. februar). Han deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Han var medarrangør af og deltog i International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense (20.-22. november). Han holdt foredragene Samspil mellem Kunst-, Krop- og Kulturfagene og Lærerroller i de praktisk-kreative fag på Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, pædagogikumuddannelsens kursus i fagdidaktik, Odense (2. december). Han deltog på Konference om idræt på VUC, VUC-FYN, Odense med foredraget Idrættens og idrætsfagets betydning i voksenuddannelser (17. december). Han er medredaktør af GISP (fagtidsskrift for Gymnasieskolernes Idrætslærerforening) og medredaktør af Idrætspædagogisk Årbog 2003 - Teori om praktik. Han er beskikket tilsynsførende ved de gymnasiale uddannelsers pædagogikumuddannelse.

C. Høy Worm deltog i IFAPs interne seminar i Aosta, Italien (18.-25. august). Hun er medtilrettelægger af socialministeriets Instruktør og koordinatoruddannelse i ældretræning ved Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet og var endvidere underviser på 1. gennemløb (27.-31. oktober). Hun var medarrangør af seminaret Boldspil i det 21. århundrede - Skandinavisk Boldspilsymposium, Syddansk Universitet, Odense og deltog med oplægget Boldspil og sundhed (18.-20. november). Hun var medarrangør af International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym?, Syddansk Universitet, Odense, hvor hun deltog med posteren The elderly and exercise. Perceived barriers and preferences (20.-22. november). Hun er medstifter af et nyoprettet skandinavisk netværk for boldspilundervisere. Hun sidder i styregruppen for projekt Motion på fynske arbejdspladser, som varetages af Fyns Amt, DFIF og Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Hun er ekstern konsulent for Dansk Firmaidrætsforbund.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

10.02. Fysisk aktivitet som sundhedsfremmende foranstaltning. Ergo- og Fysioterapeutskolen, Odense.

06.09. Fysisk aktivitet som sundhedsfremmende foranstaltning. Ergo- og Fysioterapeutskolen, Odense.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

S. Andkjær har for perioden 2000-2003 fået bevilliget 50.000 kroner fra DGIs Forskningspulje og 100.000 kroner fra Friluftsrådet til projektet Friluftsliv i det 21. århundrede - Pædagogik og perspektiver. K. Lüders modtog 30.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning til publicering af Idrætspædagogisk Årbog - Teori om praktik. P. Jørgensen har modtaget 50.000 kroner fra Kulturministeriet og 30.000 kroner fra Fyns Amt til afholdelse af International Conference on PE-teaching, Learning and Research: What's Going on in the Gym? C. Worm har fået bevilliget 92.400 kroner fra DFIF til evaluering af projekt Motion på fynske arbejdspladser.

PUBLIKATIONER

- Andkjær S.* Dansk friluftsliv i det 21. århundrede. Pædagogik og perspektiver. I: Lerkelund HE, red. Forskning i friluft. Konferencerapport. Øyer: Friluftslivets Fellesorganisation, 2003: 155-61.
- Andkjær S.* Dansk friluftsliv i udvikling - pædagogiske refleksioner og perspektiver på udviklingen i dansk friluftsliv. I: Lüdgers K, red. Idrætspædagogisk Årbog 2003 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget KLIM, 2003: 147-82.
- Andkjær S.* Deltagelse, organisering og udvikling i dansk friluftsliv. Dansk Friluftsliv 2003; 54: 9-13.
- Andkjær S.* Friluftsliv på idrætsuddannelsen på Syddansk Universitet. Oplevelse og udfordring eller refleksion og kompetence? Dansk Friluftsliv 2003; 53: 25-29.
- Andkjær S.* Friluftsliv, Vinteraktiviteter og Snehuler - pædagogiske og didaktiske refleksioner. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 1: 10-14.
- Andkjær S.* Sikkerhed i havkajakken. Adventure World 2003; 52: 48-50.
- Andkjær S.* Sikkerhed med havkajak. Focus Idræt 2003; 2: 24-28.
- Borghäll J, Astrup P, Kristensen M, red.* Forrykt pædagogik - hvor er meningen? Om undervisning der sætter spor. Odense: Institut for Solskin, 2003.
- Borghäll J, Eichberg H, Haren på heden.* I: Borghäll J, Astrup P, Kristensen M, red. Forrykt pædagogik - hvor er meningen? Odense: Institut for Solskin, 2003: 118-41.
- Jørgensen P.* When Coubertin found a Dane of his own - Ideology and politics in the early Olympic movement. I: Dietschy P, m.fl., red. Sport and Ideology, International Congress of European Committee for Sports History. Besancon: DOUBS Besancon, 2003: 37-46.
- Jørgensen P, Pedersen PK.* Idræt og Sundhed i Odense. GISP 2003; 116: 9-15.
- Kirkegaard L.* DM 2003. Træner-nyt, september 2003.
- Kirkegaard L.* Livredning - træning af den 3. kompetence. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 2: 14-17.
- Kirkegaard L.* Nogle biomekaniske betragtninger i svømning. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 4: 10-15.
- Lüdgers K, red.* Idrætspædagogisk Årbog 2003 - Teori om Praktik. Århus: Forlaget KLIM, 2003.
- Lüdgers K, Berggren F.* Fysiske aktivitets- og motionsmønstre set i lyset af sundhedsfremme. I: Elverdam B, Sørensen AS, red. Den sunde familie - den sunde krop. København: Forlaget Munksgaard, 2003: 107-30.
- Lüdgers K.* Om et besøg i DGI-byens Vandkulturhus. I: Evaluering af Projekt Vandidræt. DGI Storkøbenhavn, 2003: 26-37.
- Lüdgers K, red.* Temanummer - Sundhed. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 5/6: 1-65.
- Lüdgers K.* Emotion, krop og sport - oplevelse, udtryk, adfærd og handling (2). Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 2: 24-30.
- Ravn S.* Kreativ bevægelse - ... lav regler!. GISP 2003; 115: 26-35.
- Sørensen L Elbæk.* Modtagning i redskabsgymnastik 1. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 1: 19-23.
- Sørensen L Elbæk.* Modtagning i redskabsgymnastik 2. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 2: 1-5.
- Sørensen L Elbæk, Nielsen J.* Gymnastik er ikke kun for piger - det er også for gladiatorer. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 4: 20-24.
- Vogensen N.* Idrætsfagets unikke fortælling. GISP 2003; 116: 3-4.
- Vogensen N.* Kreativ bevægelse: Begreb søger krop! GISP 2003; 114: 3-4.
- Worm CH.* Gruppeudvikling i boldspil - med fokus på rolleforståelse og accept. Idræt i Skolen 2003; 1: 14-16.
- Worm CH, Frederiksen H, Bathum L, Christensen K, Puggaard L.* ACE genotype and physical training effects: A Randomized study among elderly Danes. Aging Clinical and Experimental Research 2003; 15 (4): 1-8.
- Worm CH, Skovgaard T.* Bevægelse i tiden. Idræt og sundhed i folkets skole. Focus - Tidsskrift for Idræt 2003; 5/6: 13-21.

Idræt, Krop og Sundhed

Lektor *Helle Ploug Hansen*, Ph.D. (studieleder)

Lektor, lic.phil. *Jørn Hansen* (forskningsleder)

Lektor *Helle Johannessen*, Ph.D. (leder af Forskerskolen i Humanistisk Sundhedsforskning ved fakultetet)

Lektor *Verner Møller*, Ph.D.

Lektor, cand.mag. *Jørgen Povlsen* (instituttleder)

Lektor *Jørgen Østergaard Andersen*, Ph.D. (halv tid, fra 1. februar)

Amanuensis, cand.scient. *Kasper Tang Nielsen* (fra 1. december)

Forskningsstipendiat *Lotte Hunniche*, Ph.D. (barselsorlov 7. februar-31. december)

Forskningsassistent *Morten Hoff* (1. juli-31. december)

Forskningsassistent *Anette Wilhelm Jahn* (til 31. januar)

Forskningsassistent *Britta Bjerrum Mortensen* (fra 1. marts)

Forskningsassistent *Simon Simonsen* (fra 1. december)

Forskningsassistent *Jens Troelsen* (fra 1. december)

Gæsteforsker, professor *John Hofermann* (1. januar-13. januar, 22. juli-5. august)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Keld Bruun-Jensen

Niels Buus (fondslønnet)

Ask Vest Christiansen

Jacob Ousager (fra 1. maj)

Lisbeth Rostgaard

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor Allan Young, Social Studies of Medicine, McGill University, Montreal: On post traumatic disorders in political perspective (23. maj).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden afholdt seminaret Body, Self and Power (23. maj). Forskningsenheden arrangerede i samarbejde med Forskerskolen i humanistisk sundhedsforskning ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august): Lektor Claus Emmeche, Københavns Universitet: Philosophies of organism, body, and cyborg in science and beyond, Professor Jaber Gubrium, University of Missouri: Voice and Subjectivity in Social Context, Professor Hans Fink, Aarhus Universitet: On War and Peace between Natural Science and the Humanities; overlæge Peter Matzen, Hvidovre Hospital: On evidence criteria in clinical research, professor Anders Foldspang, Aarhus Universitet: Construct validity and cause-effect relationships: selected principles, methodological contrasts and examples, professor Kirsti Malterud, Bergen og Københavns Universitet: Clinical knowledge: evidence and validity beyond measures and numbers, professor Carl-Magnus Stolt, Karolinska Institut: The relevance and need of medical humanities, lektor Jens Aagaard Hansen, Dansk Bilharziose Laboratorium: Challenges for cross-disciplinary health research - a generic perspective, Professor Bobby Zacharia, Århus Kommunehospital og Aarhus Universitet: Psychoneuroimmunology as interdisciplinary research - methodological challenges and perspectives, forskningsleder Niels Kroner Rasmussen, Statens Institut for Folkesundhed: On being a sociologist in cross-disciplinary health research.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

J.Ø. Andersen holdt foredraget Somatization: negotiating culture på seminaret Body, Self and Power, Syddansk Universitet (23. maj). Han deltog i Ph.D.-dagen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Auditoriehuset, Aarhus Universitet i en session om Methodology med forelæsningen Metodevalg og kvaliteten af sundhedsvidenskabelig forskning (7. november).

K. Bruun-Jensen er medlem af European Association for Communication in Healthcare (EACH).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

26.05. Ekspertudtalelse i forhold til patientens perspektiv i relation til det nye fosterdiagnostiske screeningsprogram. Danmarks Journalisthøjskole, Århus.

Niels Buus har været på studieophold ved City University, London (31. august-26. december). Han deltog i European conference on psychiatric nursing history i Arnhem, Holland med foredraget Changing understanding (17. september).

A.V. Christiansen var på forskningsophold ved University of Texas, Austin, USA (3. februar-3. maj). Han deltog i symposiet Do Windows Have Bars? - Graduate Student Symposium ved Department of Germanic Studies, University of Texas, Austin, USA med foredraget Doping, Culture and Values in Competitive Cycling (25. april). Han deltog i CAQDAS Ph.D.-seminar vedrørende brug af software i forbindelse med kvalitativ forskning ved Institut for Litteratur, Kultur & Medier, Syddansk Universitet (13.-14. maj) og i Forsker-Sommerskolen Theory of Science across Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august). Han deltog i seminaret Visual Representations of Sport ved Center for Idræt, Aarhus Universitet med foredraget The re-enchantment of the world - the aesthetics in the cycle films of Jørgen Leth (27.-28. august).

H. Ploug Hansen var workshopleder på Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro og fremførte selv foredraget Evidence-based practice (12.-14. august). Hun deltog i European Conference on Medical Anthropology at Home, University of Perugia, Italien med indlægget I never make love without my bra on. Women with breast cancer and their breasted experiences (23.-27. september). Hun var foredragsholder på konferencen Psykosocial Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse, Odense med indlægget Nu er det slut med nye eventyr (27. november). Er censor ved Antropologi, Københavns Universitet, ved Etnografi ved Aarhus Universitet, ved Sygeplejevidenskab på Aarhus Universitet og ved Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet. Hun er medlem af Det Videnskabelige Råd, Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering (CEMTV), Sundhedsstyrelsen, medlem af fakultets MTV-gruppe, af Sundhedsfagligt Forum, Odense Universitetshospital, af følgegruppe vedrørende Den Nationale Delstrategi for Sygeplejeforskning, Dansk Sygeplejeråd, af Dansk Sygeplejeråds stipendieudvalg og af netværk for feltarbejdsbaserede kulturanalyser og netværk for medicinsk antropologi. Hun er udpeget som formand for en undergruppe vedrørende rehabilitering under Dansk Lunge Cancer Gruppe. Hun var medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af lektorat i medicinsk antropologi ved Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet. Hun var indkaldt som ekspert ved bedømmelse af Ph.D.-afhandling i forhold til teoretisk udlægning af C.S. Peirce's semiotik og medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandlingen Organisering og Reorganisering af Medicinsk Arbejde på Sygehuse af Sidsel Vinge (forsvaret 9. maj).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Hansen, HP. Forskning i sundhed og sygdom. Informanten, Etnografi & Social antropologi 2003; maj: 5-7.

Hansen, HP. Mangler klarhed, stringens og gennemslagskraft. Anmeldelse af bogen Klinisk Sygeplejeforskning. Tidsskriftet Sygeplejersken 2003; marts.

Populærvidenskabelige foredrag:

12.06. Tværfagligt samarbejde. Foredrag for læger og sygeplejepersonale. Frederiksberg Hospital.

20.09. Kommunikation mellem sygeplejersker og patienter på en onkologisk afdeling. Foredrag for svenske hæmatologiske sygeplejersker. Falsterbo, Sverige.

02.11. Palliativ sygepleje. Foredrag ved FS13's landskursus. Munkebjerg, Vejle.

J. Hansen var medarrangør af Kulturministeriets udvalg for idrætsforsknings tværfaglige seminar om Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge, Hotel Nyborg Strand (9.-10. januar). Han

var ansvarlig for Kulturministeriets udvalg for idrætsforsknings besøg ved Deutsche Sporthochschule i Köln om institutionens forskning og forskningspolitik (6.-7. februar). Han deltog i Danmarks Idræts-Forbund og Kulturministeriets World Conference on Doping in Sport i Bella Centret, København (3.-5. marts). Han medvirkede i Netværk for folkelig idrætsforsknings arrangement, Vartov, København med det afsluttende foredrag Om organisationens fremtidige opgaver (11. april), og han deltog i Kulturministeriets Idrætspolitiske konference Idrætten i bevægelse - fremtidige muligheder, Rytmask Musikkonservatorium, København (26. juni). Medvirkede som workshopleder ved Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august). Han var på studieophold i Berlin (14.-16. oktober). Er formand for Kulturministeriets udvalg for idrætsforskning og var medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalget under samme udvalg. Han er medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd. Han er medlem af bestyrelsen for Institut for forskning i idræt og folkelig oplysning, medlem af Team Danmarks repræsentantskab, medlem af redaktionsrådet for Idrætshistorisk Årbog, medlem af styregruppen vedrørende Sønderjysk Idrætshistorie, medlem af styregruppen for Netværk for folkelig idrætsforskning, og han er med i bedømmelseskomiteen for Gerlev-Prisen. Han er censor ved idrætsuddannelserne i Danmark.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

22.11. Sønderjysk idrætshistorie. Foredrag i anledning af DGI-Sønderjyllands 100-års jubilæum. Hotel Pauli, Vojens.

Bidrag i medierne:

02.03. Kronikrække i Jyske-Vestkysten om Sønderjysk idrætshistorie gennem 100 år.

09.03. Kronikrække i Jyske-Vestkysten om Sønderjysk idrætshistorie gennem 100 år.

10.03. Ikke at syne, men at være. Sønderjysk Idræt gennem 100 år. Radioudsendelse i DR-Syd.

11.03. Ikke at syne, men at være. Sønderjysk Idræt gennem 100 år. Radioudsendelse i DR-Syd.

16.03. Kronikrække i Jyske-Vestkysten om Sønderjysk idrætshistorie gennem 100 år.

20.03. Idræt og politik i tæt parløb. Artikel i Ungdom og Idræt, nr. 33.

M. Hoff. deltog i årskursus om forebyggende hjemmebesøg hos ældre afholdt af Omsorgsorganisationernes samråd, Konferencesektionen, Odense Banegårdscenter med foredraget Aldring, krop og kontrol (25. februar). Ved Masteruddannelsen i Rehabilitering, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet holdt han forelæsningerne Ældre og fysisk aktivitet, en undersøgelse af pulsen i moderne aktivitetsstrategier samt Aldring i øjenhøjde, subjektive perspektiver forbundet med krop og aldring (5. september). Ved generalforsamling for Dansk Idrætshistorisk forening - Krop og Kultur, Lokalhistorisk Arkiv, Odense holdt han oplægget Den store og den lille historie (10. december). Han var revisor for Dansk Idrætshistorisk Forening - Krop og Kultur.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

08.10. Ældre menneskers fortællinger og oplevelser om aldring. Seniorkursus, Gerlev Idrætshøjskole.

18.11. Aldring og fysisk aktivitet. For visitatorer ved møde i Leder Forum. Radisson SAS Hotel, Århus.

21.11. Use it or loose it! Ved Temadag i Vejle Amt, Vejle.

H. Johannessen arrangerede seminaret Body, Self and Power i samarbejde mellem forskningsenheden Idræt, Krop og Sundhed og Forskerskolen i Humanistisk Sundhedsforskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense og holdt selv forelæsning med titlen Body, self and structure (23. maj). Hun har arrangeret Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august). Har i samarbejde med pædagogisk konsulent Merete Munk stået for tilrettelæggelsen af en temadag om Alternativ behandling, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense og deltog med forelæsningen Alternativ behandling i historisk, socialt, kulturelt og terapeutisk perspektiv (17. september). Deltog i European Conference on Medical Anthropology at Home, University of Perugia, Italien med paper Medical Anthropology, welfare state and political engagement (24.-27. september). Hun deltog i temadag Kroppen arrangeret

af Institut for Idræt, Københavns Universitet (7. november). Tilrettelagte i et samarbejde mellem Kræftens Bekæmpelses Psykosociale Forskningsudvalg og Forskerskolen i Humanistisk Sundhedsforskning, Syddansk Universitet symposium om Psykosocial kræftforskning i Danmark, Odense (27. november). Hun har været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende lektorat i medicinsk antropologi ved Institut for Antropologi, Københavns Universitet. Hun har desuden været formand for bedømmelsesudvalget vedrørende lektorat i Humanistisk-samfundsvidenskabelig Sundhedsforskning, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Er medlem af forskningsudvalget ved Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling, Sundhedsministeriet og medlem af Kræftens Bekæmpelses Psykosociale Forskningsudvalg. I sidstnævnte udvalg har hun været næstformand siden marts.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

22.05. Alternativ behandling som socialt, kulturelt og terapeutisk fænomen. Temadag om alternativ behandling arrangeret af Foreningen af Kræftafdelinger i Danmark. Herlev Sygehus.

09.-11.09. Ene-underviser på et tre-dages kursus i Feltobservationer ved Udviklingsinitiativet for Sygeplejerskeuddannelsen, Århus Amt. Århus.

08.10. Billeder af krop, ånd og energier - og af veje til det hele menneske. Temadag om Behandlingsfilosofier: Menneskesyn og verdenssyn i det alternative sundhedsarbejde arrangeret af Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling. Århus.

09.10. Billeder af krop, ånd og energier - og af veje til det hele menneske. Temadag om Behandlingsfilosofier: Menneskesyn og verdenssyn i det alternative sundhedsarbejde arrangeret af Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling. København.

V. Møller deltog i seminar for idrætsforskere Idræt/fysisk aktivitet og børn og unge afholdt af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, Hotel Nyborg Strand med foredraget Det fede liv (9.-10. januar). Han var chairman ved MVU-temadag på Syddansk Universitet (26. februar) og forelæser om Humanistisk sundhedsforskning ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Forskeruddannelse, Odense (13. februar, 26. september). Han deltog som observatør i World Conference on Doping in Sport i Bella Centret, København (3.-5. marts). Han var på forskningsophold på Stirling University i Skotland (5.-10. marts), hvorunder han gav forelæsningsen Drugs in Sports (6. marts). Han deltog som chairman på den internationale konference Sport and Visual Representation, Aarhus Universitet (28.-29. august). Han medvirkede i workshopen Odense Notes - Future Bodies, et tværfagligt forsknings- og formidlingsprojekt støttet af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Odense (14.-24. oktober).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Møller V. Sportens forbilledlige hierarkier. Asterisk Universitetsmagasin, Danmarks Pædagogiske Universitet.

Populærvidenskabelige foredrag:

09.07. Det vilde liv. Kæng Folkehøjskole.

19.09. For fedt - et foredrag om det (u)følsomme væv. Folkeuniversitetet, Teaterhuset, Odense.

Bidrag i medierne:

29.10. Kroppens desperate jagt. Fyens Stiftstidende.

J. Povlsen deltog i Odense Kommunes Eliteidrætsudvalgs seminar om Eliteidrætspolitik i Odense og på Fyn, Odense (28. februar). Han deltog i møde i Nordplus Gerontologi, Reykjavik (30. maj-2. juni). Som forelæser på European Master's Degree in Preventive and Adapted Physical Activity, Sport and Movement Sciences, USMA, University of Rome holdt han foredragene The Cultural History of the Ageing Body og The Gerontologization of The Ageing Body - Anti-Ageing Strategies, Activity and Fatigue Management (8.-10. juni). På konferencen Mænds Sundhed afholdt af Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Nationalt Selskab for Mænds Sundhed, Odense holdt han foredraget Ældre mænds forhandlinger af alder i et sundhedsperspektiv (11. juni). Han deltog i Ekspertgruppemøder vedrørende Idræt og sundhed og Idræt og uddannelse på Sydfyn, Udviklingsafdelingen, Regional udvikling Fyns Amt, Svendborg (29. september, 3. december). På Instruktør- og koordinatoruddannelsen i ældretræning ved Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab, Det

Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense holdt han foredraget Alderdommens billeder (28. oktober). Han deltog i Danske Fysioterapeuters Fagfestival, Odense (20. november). Han deltog i Nordplus Gerontologi-møde i Jönköping, Sverige (28.-30. november). Han sidder i kontaktudvalget mellem Syddansk Universitet og Socialministeriets Institut for Pensions- og Ældrepolitik. Han er Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets repræsentant i repræsentantskabet for Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Han er medlem af Odense Kommunes Eliteidrætsudvalg og medlem af kontaktudvalget for samarbejdet mellem Socialministeriets Institut for Pensions- og Ældrepolitik og Syddansk Universitet. Han er medlem af dansk tværgående forskernetværk i Humanistisk Aldringsforskning, medlem af styregruppen for NFI - netværk for folkelig idrætsforskning - medlem af arbejdsgruppen for tilrettelæggelsen af en Masteruddannelse i Gerontologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og medlem af styregruppen for det internationale forskningsnetværk i Humanistisk Dopingforskning. Han er endvidere medlem af Nordplus Gerontologi koordinationsgruppe og af planlægningsgruppen for European Master in Gerontology (EUMAG). Han er censor ved universiteternes idrætsuddannelser i Danmark samt censor i faget Idræt ved gymnasieskolerne og HF. Han er medlem af det rådgivende udvalg for Center for Anvendt og Klinisk Træningsvidenskab (ACES) ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

- 11.03. Alderdommens forsvinden. Foredrag i Odense Vestre Inner Wheel.
- 11.03. Ældre i idrætsforeningerne nu og i fremtiden. Foredrag i Skovbakkens Idrætsforening, Århus.
- 29.08. Alderdommens kulturhistorie. Selskabet for heltidspraktiserende ørelæger på Fyn, Korinth.
- 02.09. Den aldrende krops kulturhistorie. Foredrag i Odense Østre Inner Wheel.

Bidrag i medierne:

- 27.10. Idræt på skoleskemaet for de 16-19-årige. Kronik i Jyllandsposten.

L. Rostgård deltog i Ph.D.-kurserne Nyere sociologiske teorier og Humanistisk videnskabsteori - mellem diskurs- og kulturanalyse afholdt af Danmarks Pædagogiske Universitet, København (27.-31. januar, 31. marts-2. april). Ved årskonferencen i Foreningen for kønsforskning, Syddansk Universitet, Odense afholdt hun workshopen Forestillinger om krop og sundhed og præsenterede selv oplægget Kvinders hverdagsforståelser af krop og sundhed (26. april). Hun deltog i Master-class med titlen Theorizing the Body in Health and Illness afholdt af Udviklingsinitiativet for sygeplejerskeuddannelsen i Århus Amt, Århus med oplægget Everyday Concepts of Health and the Body (20. juni). Hun deltog i Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august). Hun arrangerede Foucault-seminar på Syddansk Universitet (1. oktober). Hun deltog i møderække i interessegruppen Humanistisk-Samfundsvidenskabelig Sundhedsforskning, Syddansk Universitet, Odense, hvor hun præsenterede paper om Kvinders hverdagsforståelser af krop og sundhed (3. november).

S. Sjørup Simonsen deltog i konferencen Dansk kvinde- og kønsforskning i relation til Idræt og Kropskultur, Institut for Idræt, Københavns Universitet, hvor han holdt foredraget The Ronkedor Syndrome: Men's Isolation and Autonomy in relation to Health, based on Qualitative Interviewing within a philosophical-sociological framework (18. januar). Han arbejdede fra starten af februar til slutningen af april på Men's Health Information and Ressource Centre (MHIRC), College of Health and Human Sciences, University of Western Sydney, New South Wales, Australien og afholdt under sit ophold ved centeret gæsteforlæsningerne The Ronkedor Phenomenon - Mens Distancing of Ill-health - Qualitative Method (11. marts) og The Ronkedor Phenomenon - Mens Distancing of Ill-health - Models of Health and Masculinity (16. april). Ledede og afholdt workshopen Forestillinger om krop og sundhed sammen med Ph.D.-stipendiat Lisbeth Rostgaard på årskonferencen i Foreningen for kønsforskning, Syddansk Universitet, Odense og deltog selv med foredraget Mænds forestillinger om sundhed (26. april). Han deltog i den Internationale Sport and Gender Summer School på Institut for Idræt, Københavns Universitet (31. maj-6.juni). Han var initiativtager til konferencen Mænds sundhed afholdt af Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet og Nationalt Selskab for

Mænds Sundhed i anledning af International Men's Health Week på Syddansk Universitet, Odense og holdt selv foredraget Mænds distancering af sygdom (11. juni). På Rigshospitalets konference med titlen Mænds sundhed og sygdomme, København holdt han foredraget Mænds sygdomsbillede (13. juni). Han deltog i 3rd World Congress on Men's Health, Wien med indlægget The Ronkedor Phenomenon - A Qualitative Investigation into Men's Distancing of Ill-health (24.-26. oktober). Han deltog i et udvalg nedsat af ligestillingsministeren vedrørende mænd og ligestilling.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Simonsen, S Sjørup. Manden i den almene praksis. Pamflet til de danske alment praktiserende *Populærvidenskabelige foredrag*:

15.01. Kønnets filosofi. Kønnets mellem biologi og kultur. Egmont Højskolen, Esbjerg.

28.04. Videnskabsteori og pædagogik - udfordringer og dilemmaer. Pædagogisk Diplomuuddannelse ved Danmarks Pædagogiske Universitet. CVU-Fyn, Odense.

07.05. Mænd, maskulinitet og prostitution. CVU-Fyn, Fyns Pædagog Seminarium, Odense.

26.09. Maskuline reaktioner på sygdom. For kræftsøge mænd. RehabiliteringsCenter Dallund.

10.11. Videnskabsteoretiske problemstillinger inden for sundhedsvidenskaben. CVU Syd. Ergoterapeut- og Fysioterapeutskolen i Næstved.

21.11. Mænd og Sundhed. Bogforum på Fri Scene i Forum, København.

11.12. Teoretisk og praktisk etik i socialt arbejde. Socialpædagogisk Seminarium, Odense.

Bidrag i medierne:

15.02. Forskerportræt i Forum Forskning.

16.02. Sundhed og mænd. BT.

27.02. Mænd og sygdom. Interview i Berlingske Tidende.

11.06. Mænd og sundhed. Interview, DR1, TVAvisen.

12.06. Mænd og sundhed. Reportage DRP1, Koplevs Krydsfelt.

14.06. Køn og sundhed. DRP1, direkte debatprogram.

26.07. Sundhed og mænd. Ekstra Bladet.

15.08. Mænd og sundhed. Fyens Stiftstidende.

15.08. Mænds sundhed som nyt felt. Direkte studieinterview, DR2 Deadline.

J. Troelsen deltog på Cykelkonference 2003 arrangeret af Trafikministeriet og holdt foredraget Cyklisters identitet - sundhed, oplevelse og fysisk aktivitet (2. juni). Han var deltager i projektstyringen af det kommunale og ministerielle cykelbyprojekt Odense - Danmarks Nationale Cykelby, Odense Rådhus (8. september). Endvidere indgik han i evalueringsarbejdet af cykelbyprojektet.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H. Johannessen har modtaget 24.000 kroner fra Statens Humanistiske Forskningsråd til dækning af udgifter forbundet med afholdelse af Forsker-Sommerskolen Theory of Science across the Health Sciences. Til yderligere dækning af udgifter ved samme arrangement har hun desuden modtaget 24.000 kroner fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og 30.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Verner Møller modtog fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning 1.188.238 kroner til projektet Overvejelser og motiver bag eliteidrætsudøveres brug og fravalg af doping.

PUBLIKATIONER

Hansen J. Denmark. Living with reality. I: Krüger A, Murray W, red. The Nazi Olympics. Sport, Politics and Appeasement in the 1930s. Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2003: 195-209.

Hansen J. Ikke at syne, men at være. Sønderjydsk idræt gennem 100 år. Odense: DGI-Sønderjylland i kommission hos Syddansk Universitetsforlag, 2003.

Hansen J. GutsMuhts, J.F.C. (1759-1831). I: Fass PS, red. Encyclopedia of children and childhood: in history and society. New York: Macmillan Reference USA. Thomson Gale, 2003: 409-10.

Huniche L. Learning from the voiceless. New Genetics and Society 2003; 3: 257-71.

Huniche L. Studying genetic risk in the conduct of everyday life. Outlines - Critical Social Studies 2003; 5(1): 47-55.

Johannessen H. Boganmeldelser af Steen Wackerhausen: Humanisme, professionsidentitet og uddannelse i sundhedsområdet; Henriette Buus: Sundhedsplejerskeinstitutionens dannelse. En kulturhistorisk analyse af velfærdsstatens embedsværk; Charlotte Bloch: Flow og stress. Stemninger og følelseskultur i hverdagslivet; Birgitte Rørbye: Mellem sundhed og sygdom. Om fortid, fremskridt og virkelige læger. En narrativ kulturanalyse. Tidsskriftet Antropologi 2003; 45: 155-60, 170-71.

Johannessen, H. Stories the body can tell. On bodily perceptions as a link between alternative medical technologies and illness narratives. AM Rivista della Società italiana di antropologia medica 2001 (publiceret 2003); 11-12: 191-209.

Møller V. Dopingbekæmpelsen - et farvel til oplysningsidealene? I: Evald J, red. Idrætsjuristen 2002 - Årsskrift for Dansk Idrætsjuridisk Forening. København: Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2003: 7-23.

Møller V. Leg med døden. I: Hølge-Hazelton B, red. Perspektiver på ungdom og krop. Roskilde Universitetsforlag, 2003: 111-26.

Møller V. Sundhedens (u)selvfølgelighed. VERA - Tidsskrift for pædagoger 2003; 24: 32-42.

Møller V. What is Sport: Outline to a Redefinition. I: Møller V, Nauright J, red. The Essence of sport. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2003: 11-33.

Møller V, Nauright J, red. The Essence of sport. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2003.

Søndergaard J, Andersen M, Kragstrup J, Hansen HP, Gram LF. Why has postal prescriber feedback no substantial impact on general practitioners' prescribing practice? A qualitative study. Eur J Clin Pharmacol 2003; 58: 133-36.

Troelsen, J. Radfaher als Verkehrsmittel - Die Abhängigkeit von Radfahren und Identitätsentwicklung. Bicycle Research Report Nr. 148, Europäischer Radfahrer Verband, marts 2003.

Forskningsenheden Klinisk Biomekanik

Professor, dr.med. *Tom Bendix* (forskningsleder, studieleder 1. januar-30. april)
 Professor, dr.med. *Claus Manniche* (delvist lønnet af Sygehus Fyn)
 Lektor, cand.med. et manu. *Niels Grunnet-Nilsson*, Ph.D. (studieleder fra 1. maj)
 Klinisk lektor, kiropraktor *Jens Jacobsen* (fra 1. september)
 Klinisk lektor, kiropraktor *Peter Kryger-Baggesen* (fra 1. september)
 Klinisk lektor, kiropraktor *Søren O'Neill* (fra 1. september)
 Studieadjunkt, cand.manu. *René Fejer*
 Studieadjunkt, kiropraktor *Charlotte Gregersen* (halv tid)
 Studieadjunkt, kiropraktor *Henrik Lauridseen* (halv tid)
 Studieadjunkt, kiropraktor *Lotte Dyhrberg O'Neill* (halv tid til 31. januar)
 Studieadjunkt, kiropraktor *Morten Piper* (halv tid)
 Studieadjunkt, kiropraktor *Marianne Steinfath* (til 31. juli)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Jørn Eichorn* (til 31. august)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Trude Eriksen* (fra 1. september)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Anne Marie Grunnet-Nilsson* (fra 1. februar)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Efe Gøkpınar* (orlov 1. januar-31. december)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Carsten Hviid*
 Ekstern lektor, cand.med. *Hans Peter Jacobsen* (fra 1. februar)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Alan Jordan*, Ph.D. (til 31. august)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Bo Kempf*
 Ekstern lektor, kiropraktor *Liselotte Laursen* (til 31. juli)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Susanne Vejsgaard Laursen* (fra 1. februar)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Charlotte Lebeouf-Yde*, Ph.D.
 Ekstern lektor, kiropraktor *Ingelise Skov Madsen* (fra 1. februar)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Carsten Nøddeskov* (fra 1. september)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Vibeke Nøhr Poulsen*
 Ekstern lektor, cand.med. *Joan Solgaard Sørensen* (fra 1. september)
 Ekstern lektor, kiropraktor *Susanne Skov Vendrup* (fra 1. februar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Hanne Albert

Per Kjær (fondslønnet)

Alice Kongsted (fondslønnet)

GÆSTEFORLÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professor John Triano, Texas Back Institute, Dallas, USA: Biomechanics of Spinal Manipulation og professor Gert Bronfort, Northwestern Health Sciences University, Minneapolis, USA: Conservative Treatment of Neck Pain (4. juni).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

H. Albert er medlem af redaktionspanelet på Danske Fysioterapeuters fagblad og medlem af Gigtforeningens bedømmelsesudvalg for guldmedalje-opgaver. Endvidere er hun medlem af Danske Fysioterapeuters Fagligt Forums "Tænketank" for forskning og undervisning inden for fysioterapifaget og af det nationale indikatorprojekt for udvælgelse af de fremtidige landsdækkende indikatorer for hoftenære frakturer. Hun sidder i den internationale komité nedsat af EU, der skal fastlægge retningslinier, diagnosticering og behandling af bækkensmerter. Endelig er hun medlem af den skandinavisk koordinerende enhed for klassificering og behandling af kvinder med bækkenledsproblemer.

T. Bendix holdt ved Forskningsenheden for Funktionelle lidelser, Århus Kommunehospital foredraget Rygsmerter - hvor meget krop og hvor meget sjæl (18. marts). Ved symposiet Sportsrygge, Københavns Lægeforening, København holdt han foredragene Behandling af ryggen ved sportsudøvelse, Udtrætning af ryggen, Basal rygundersøgelsesteknik (Red Flags) - teori og praksis og Hvor kommer smerterne fra? Retningslinier for behandlingsstrategi (24. marts). Han holdt ved Ryg, Ryggere, Ryggest, Rygcenter Fyn gør status, møde for praktiserende læger, Middelfart foredragene Smertemekanismer - en opdatering og Whiplash, hvad gør vi nu? Middelfart (marts). Han aflagde studiebesøg hos overlæge Aage Indahl, Kystsykehuset i Stavern og Rikshospitalet Oslo, Norge (7.-8. april) og deltog i International Society for the Study of the Lumbar Spine, Annual Meeting 2003, Vancouver, Canada (13.-17. maj). Han er medlem af Gigtforeningens Udviklingsråd.

R. Fejer har ved Årsmødet i Association of Chiropractic Colleges Educational Conference, New Orleans, USA holdt foredraget Cervical Range of Motion in Asymptomatic Subjects Following Spinal Manipulative Therapy: A Double Blinded Randomised Clinical Trial (13.-17. marts) samt deltaget i kongressen World Federation of Chiropractic, Orlando, USA med posterpræsentationen Cervical Range of Motion in Females with Mild Cervical Symptoms Following Spinal Manipulative Therapy - A Double Blinded Randomised Clinical Trial (1.-3. maj).

P. Kjær deltog i Diagnostik og behandling af columna cervicalis, videreuddannelse for fysioterapeuter i manuel terapi, Scanticon Comwell, Kolding (2.-4. marts). Han deltog i Linköping International Forum VI for Primary Care Research on Low-Back Pain, Linköping, Sverige (22.-24. maj). Han præsenterede ved Årsmøde i European Society of Skeletal Radiology v/Low Back Pain Forum, Linköping paper P. Kjær, T. Bendix, J. Solgaard Sørensen, Leboeuf-Yde C How common are abnormal MRI disc finding in 13-year old children? An epidemiologic study (23. maj), og han fremlagde på World Physical Therapy, 14th International Congress, Barcelona paper Are Magnetic Resonance Images of Fat Infiltrations in the Lumbar Multifidus Muscles Associated with Low Back Pain? (10. juni). Endvidere holdt han på mødet i European Society of Spinal Radiology, Århus foredraget Are Abnormal MRI Disc Findings in 13-year old Children associated with Low Back Pain? (13.-14. juni).

H. Lauridsen deltog på Årsmødet i Association of Chiropractic Colleges Educational Conference, New Orleans med posteren The Effects of Manipulation on the Functionally Unstable Ankle (13.-17. marts). Han har arrangeret og undervist ved kiropaktorernes

efteruddannelse inden for Rehabilitering af lænden - modul 1-5 i samarbejde med Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik, Odense (25.-26. januar, 1.-2. marts, 5.-6. april). Han afholdt for lægeforeningerne i København, Odense og Århus i forbindelse med kursusarrangementet Ryg, Ryggere, Ryggest, Rygcenter Fyn gør status, møde for praktiserende læger, Middelfart foredraget En standardiseret specialerklæring for patienter med kroniske smerter fra lænderyggen (marts).

L.D. O'Neill deltog i Årsmødet i Association of Chiropractic Colleges Educational Conference, New Orleans (13.-17. marts). Hun var inviteret taler ved årsmøde for Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse, Syddansk Universitet med foredraget Supplerende Optagelser på Sundhedsvidenskabelige Uddannelser (6. november). Hun deltog i Danmarks Evalueringsinstituts konference System i kvaliteten - kvalitet i systemet, København (28. november).

N. Grunnet-Nilsson deltog i Årsmødet i Association of Chiropractic Colleges Educational Conference, New Orleans (13.-17. marts). Han deltog som inviteret taler i kongressen World Federation of Chiropractic i Orlando, USA med foredraget Headache - the sum of the evidence 2003 (1.-3. maj). Han deltog ligeledes som inviteret taler i European Chiropractors Associations møde i Heidelberg med foredraget Headache (29.-31. maj). Han var medlem af bedømmelsesudvalget ved et Ph.D.-forsvar ved University of Glamorgan, England. Han er medlem af redaktionen for Clinical Chiropractic (England), redaktionspanelet for Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics (USA) samt reviewer for Spine (USA). Han er medlem af Sundhedsstyrelsens Sagkyndige Råd, sagkyndig rådgiver for Sundhedsstyrelsen vedrørende kiropraktik samt medlem af The Research Council i World Federation of Chiropractic. Er desuden medlem af review-gruppen Physical treatments for chronic headache under the Cochrane Collaboration. Han er endvidere medredaktør på lærebogen Principles and practice of chiropractic, McGraw-Hill Publishers.

J. Solgaard Sørensen holdt ved Ryg, Ryggere, Ryggest, Rygcenter Fyn gør status, møde for praktiserende læger, Middelfart foredraget Rtg., MR og ondt i ryggen (marts). Hun fremlagde på Årsmøde i European Society of Skeletal Radiology, Århus paper J. Sørensen, H. Albert, C. Manniche, Imaging of the lumbar spine in sciatica: MRI reveal more non-degenerative lesions (13.-14. juni) og på Årsmøde i Dansk Kiropraktor Forening, Viborg holdt hun foredraget MR og ondt i ryggen, Patientcases og fremtidig indikation for rtg. og MR (7. november).

C. Manniche deltog i International Society for the Study of the Lumbar Spine, Annual Meeting 2003, Vancouver, Canada (13.-17. maj).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H. Albert har fået bevilget knap 3 mio. kroner til projektet Konservativ behandling af patienter med radiculære smerter til UE. En klinisk kontrolleret undersøgelse. Bevillingen er givet af Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, der er et samarbejde mellem Sygehus Fyn, Vejle Amt og Syddansk Universitet, sammen med Fyns Amts Forskningsfond. H. Albert har endvidere fra Gigtforeningen fået bevilget 88.000 kroner til projektet Fra akut til kroniker? en undersøgelse af Roland Morris Spørgeskemaets reliabilitet og sensitivitet samt en undersøgelse af, hvorvidt spørgeskemaet - screening for psykosocial risk factors - kan forudsige kronicitet hos danske patienter med lændesmerter. H. Albert fik tildelt Danske Fysioterapeuters Forskningspris på 50.000 kroner for original og nytænkende forskning med umiddelbar klinisk relevans. R. Fejer har modtaget 168.000 kroner fra Fonden til fremme af kiropraktik forskning og postgraduat uddannelse som led i sin kommende Ph.D.-uddannelse. N. Grunnet-Nilsson har fra European Chiropractors Union modtaget en bevilling på 55.000 kroner til et Cochrane Collaboration review af kronisk hovedpine. P. Kjær har fra Gigtforeningen modtaget 12.000 kroner til kongresrejse og fra Danske Fysioterapeuter har han modtaget 7.500 kroner til epidemiologikursus i Italien. A. Kongsted og T. Bendix har fra

Forsikring og Pension modtaget 800.000 kroner til projektet Whiplash - en undersøgelse af behandling og forløb efter piskesmæld.

PUBLIKATIONER

- Albert H, Jensen AM, Dahl D, Rasmussen MN.* Validering af Roland Morris spørgeskema. En dansk oversættelse af den internationale skala for vurdering af funktionelt niveau hos patienter med ryg/liskias smerter. *Ugeskr Læg* 2003; 165(18): 1875-80.
- Bendix T.* Lumbar disc herniation - definition, natural course, history and physical examination. The Lumbar Spine/International Society for the study of the Lumbar Spine. 3. udgave, kapitel 41.
- Bendix T, Bridger R.* Seating concepts. I: Delleman HJ, Haslegrave C, Chafin D, red. Working postures and movements - Tools for evaluation and engineering. Taylor & Francis Books Ltd., 2003: 156-68.
- Bendix T, Manniche C.* Lænderygsmerter. I: Jensen TS, Dahl JB, Arendt-Nielsen L, red. Smerter - en lærebog. København: FADLs Forlag, 2003: 183-94.
- Bridger R, Bendix T.* The pelvis and related segments. I: Delleman HJ, Haslegrave C, Chafin D, red. Working postures and movements - Tools for evaluation and engineering. Taylor & Francis Books Ltd., 2003: 168-87.
- Christensen HW, Vach W, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Hoilund-Carlsen PF.* Palpation for muscular tenderness in the anterior chest wall: an observer reliability study. *J manipulative Physiol Ther* 2003; 26: 469-75.
- Hestbæk L, Leboeuf-Yde C, Manniche C.* Is low back pain part of a general health pattern nor is it a separate and a distinctive entity? *J manipulative Physiol Ther* 2003; 26: 243-52.
- Hestbæk L, Leboeuf-Yde C, Manniche C.* Low back pain: What is the long-term course? *Eur Spine J* 2003; 12: 149-65.
- Hestbæk, L, Leboeuf-Yde C, Engberg M, Lauritzen T, Bruun NH, Manniche C.* The course of low back pain in a general population. Results from a 5-year prospective study. *J manipulative Physiol Ther* 2003; 26: 213-19.
- Hestbæk, L, Leboeuf-Yde C, Kyvik KO, Manniche C.* Is low back pain in youth associated with weight at birth? *Danish Med Bulletin* 2003; 50: 181-85.
- Manniche C.* Lægeundersøgelse og Cauda Equina. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3655
- Manniche C.* Situationen på rygtræningsområdet. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 536
- Manniche C.* Undersøgelse af lænderyggen. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2496-97.
- Muller G, Bendix T, Bendix A.* What have we learned about returning chronically disabled back patients to work? *Seminars in Spine Surgery* 2003; 15: 44-53.
- Lauridsen H.* Conservative management of cervical hypermobility/instability. *European Journal of Chiropractic* 2003; 47(3): 79-89.
- Lauridsen H.* Den Danske Kandidatgrad i Klinisk Biomekanik (Kiropraktik). Temaindlæg til www.rygdoktor.dk; januar 2003.

KLINISK INSTITUT (KI)

Instituttet består af følgende forskningsenheder:

Anæstesiologi
Arbejds- og Miljømedicin
Børne- og Ungdomspsykiatri
Dermato-Venerologi og Allergicentret
Geriatrici
Hæmatologi
Infektionsmedicin, Intern Medicin, Lungemedicin, Reumatologi
Kardiologi
Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi
Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik
Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin
Klinisk Immunologi
Klinisk Mikrobiologi
Medicinsk Endokrinologi
Medicinsk Gastroenterologi
Nefrologi
Neurokirurgi
Neurologi
Obstetrik og Gynækologi
Oftalmologi
Onkologi
Ortopædkirurgi
Oto-rhino-laryngologi
Patologi
Plastikkirurgi
Pædiatri
Radiologi
Thorax-karkirurgi
Urologi
Voksenpsykiatri

Institutledelse

Institutleder:

Professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell*

Institutbestyrelse:

Professor, dr.med. *Steffen Husby*
Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*
Professor, dr.med. *Court Pedersen*
Professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell* (institutleder)
Professor, dr.med. *Steen Walter*
Stud.med. *Jakob Thanning Bay*
Stud.med. *Katrine Egelykke Jensen*

Anæstesiologi

Professor, dr.med. *Palle Toft* (fra 1. november)

Klinisk, lektor, cand.med. *Claus Andersen*, Ph.D.

Klinisk, lektor, cand.med. *Søren Mikkelsen*

Klinisk, lektor, cand.med. *Jens Schierbeck*

Klinisk, lektor dr.med. *Henrik Schmidt*

Gæsteforsker, cand.med. *Thomas Enggaard*, Ph.D. (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Søren Helbo Hansen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Tom Giedsing Hansen*, Ph.D. (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Hole* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Mogens Hüttel* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Anders Gadegaard Jensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Marianne Kjær Jensen* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Erik Jylling* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Thomas Strøm* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Ph. D.-studerende pr. 31. december:

Stephan Alpiger

MEDARBEJDERNES AKTIVITET UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

S. Alpiger har bidraget med posteren Efficiency of the A-line AEP monitor as a tool for predicting succesful insertion of a laryngeal mask during sevoflurane anaesthesia ved SSAI Congress, Helsinki, Finland (18. august).

C. Andersen har deltaget i 19. Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni) med foredraget Long-term results of spinal cord stimulation, an alternative treatment of intractable angina pectoris patients samt med en poster. Han har endvidere deltaget med to postere ved 21. Annual Symposium, Clinical Update In Anesthesiology, Antigua, Antigua og Barbuda (19.-25. januar) samt med to postere ved 6. INS World Congress i Madrid, Spanien (25.-28. juni).

T. Enggaard har deltaget i kongressen The European Federation of the International Association for the Study of Pain, Prag, Tjekkiet (2.-6. september) med posteren Levetiracetam in human experimental pain models.

T.G. Hansen har deltaget i The Association of Paediatric Anaesthetists Great Britain and Irelands 30. Annual Scientific Meeting i Dublin, Irland (14.-16. marts) med foredraget, Caudal and intravenous clonidine as an adjunct to caudal bupivacaine in children undergoing hypospadias repair. Han har tillige deltaget i European Society of Anaesthesiologists Annual Meeting "Euroanaesthesia-2003", Glasgow, Skotland (31. maj-30. juni). Han har været beskikket klinisk censor ved Danmarks Farmaceutiske Universitet. Han har været dansk repræsentant i Scandinavian Society of Anaesthesiology and Intensive Care's (SS AJ) arbejdsgruppe angående etablering af en etårig nordisk diplomuddannelse i pædiatrisk anæstesi og intensiv terapi. Han har været arrangør af det første internordiske kursus under SSAI i pædiatrisk anæstesi og intensiv terapi på Odense Universitetshospital.

H.S. Helbo Hansen har holdt foredraget Serious side effects of oxytocin and other uterotonic agents som invited speaker ved Congress of Scandinavian Society of Anesthesiology and Intensive Care Medicine, Helsinki, Finland (16.-20. august). Han har præsenteret en poster ved årsmødet i Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM), København.

P. Hole har deltaget i 21. Annual Symposium in Clinical Update in Anaesthesiology i Antigua, Antigua og Barbuda (19.-25. januar) og præsenteret 2 postere her.

M. Hüttel har deltaget som chairman ved The 18. Annual Meeting of the European Association of Cardio-Thoracic Anaesthesiologists, Prag, Tjekkiet (25.-28. maj). Han har været ekstern

bedømmer ved Delaney Medical Competition, Royal College of Anaesthetists, Dublin, Irland (7. marts). Han har endvidere kursuslederfunktion ved Overlægernes Ledelses- og Administrationsuddannelse (OLAU). Han er vicepræsident for European Board of Anaesthesiology and Intensive Care og formand for Overlægerådet, Odense Universitetshospital samt medlem af Overlægeforeningens bestyrelse.

A.G. Jensen har holdt foredraget The effect of tracheal application of lidocaine on postoperative soare throat ved DSAIM møde, København (6.-8. november). Han har endvidere været i bedømmelsesudvalget for en Ph.D.-opgave ved Københavns Universitet samt censor ved mundtlig eksamen i faget Den akutte patient, ligeledes Københavns Universitet.

M. K. Jensen har præsenteret posteren Does thoracic epidural and analgesia protect against chronic post-sternotomic pain after cardiac valve replacement ved Nordisk Kongres i Kardiologi i Odense (4.-6. juni).

E. Jylling har deltaget i 5. Annual NPSF Patient Safety Congress i Washington, USA (12.-15. marts). Han har deltaget i Patientsikkerhedskonference i København (3. april). Han har været på studiebesøg på 3 hospitaler i Californien, USA, (4.-15. februar) som en del af MPM-studiet for at iagttage ledelse og organisering samt kvalitetsudvikling og akkreditering af rehabiliteringsområdet. Han har endvidere med Topleaderakademiet været på studiebesøg til det franske sundhedsvæsen, Paris, Frankrig (3.-6. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Jylling E. Kultur og normer i sundhedsvæsenet. Patientsikkerhed – fra sanktion til læring! af L. Petersen, T. Mogensen. København: Munksgaard, 2003.

Rasmussen JM, Jylling E. Hvor går sygehusene hen? En analyse af fremtidens sygehusbegreb i Danmark: Opgaver, organisering, struktur og omverdenens relationer. Masterafhandling, MPM-uddannelsen, Syddansk Universitet, 2003.

S. Mikkelsen har undervist på Lægekredsforeningens kursus Er der en læge til stede, lovgivning, ansvar og øvelser, Odense (17. september). Han har endvidere undervist på traumekursus på lægedage på Fyn og været ATLS instruktør samt medlem af Styregruppen for uddannelse af ambulanceredde med særlig kompetence.

H. Schmidt har deltaget i det 23. International Symposium on Intensive Care and Emergency Medicine, i Bruxelles, Belgien (18.-21. marts) og er formand for et bedømmelsesudvalg på en Ph.D.-opgave.

PUBLIKATIONER

Frei A, Andersen S, Hole P, Jensen NH. A 1-year health economic model comparing transdermal fentanyl with sustained-release morphine in the treatment of chronic non-malignant pain. *Pain and Palliative Care Pharmacotherapy* 2003; 17(2).

Hansen TG, Henneberg SW. Response to editorial by G. Chalkiadis. *Paediatric Anaesthesia* 2003; 13: 460-1.

Scherer C, Stougaard H, Andersen C. Possible stablation of spinal cord stimulation treatment in refractory angina pectoris by implantation of a second electrode: Case report. *Neuromodulation* 2003; 6: 88-91.

Strøm T. Intraossøs vaskulær adgang. *Scandinavian Journal Trauma Emergency Medicine* 2003; 11: 165-68.

Sørensen B. Forgiftning med Aconitum napellus. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2109-10.

Wadland LP, Sveigaard A-LS, Jensen AG. Undersøgelser af fødendes smerteoplevelser, kendskab til epidural smertelindring og tilfredshed med smertelindringen. *Ugeskr Læg* 2003; 154: 4527-30.

Arbejds- og Miljømedicin

Klinisk lektor *Jesper Bælum*, dr.med.

Forskningsassistent, cand.scient. *Mia Birkhøj*

Gæsteforsker *Lars Brandt*, Ph.D. (ledende overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jonas Winkel Holm*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jens Peder Haahr*, MPH (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.psyk. *Mariann Krogh*, (psykolog, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anette Kærgaard*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Preben Larsen*, Ph.D.-studerende (Det Strategiske Miljøforskningsprogram)

Gæsteforsker *Svend Lings*, Ph.D. (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Lars Skadhauge*, Ph.D. (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Tværfagligt møde om kemikalier, AMK, LO og FTF (30. oktober).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Brandt har været censor i arbejds- og miljømedicin på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. Han har deltaget med foredraget Incidence of neck and shoulder disorders among technical assistants and machine technicians in Denmark - results from a 1 year follow-up in the NUDATA study. 27th international Congress on Occupational Health, Iguassu Falls (23.-29. februar).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Kirk U (red), Brandt L, Duus I, Sigvaldason K. (Islandsk red.). Lækningabók Sjófaranda. Siglingastofnun Íslands. Kópavogur 2003 ISBN 9979-9454-6-x (Islandsk udgave af Søfartsstyrelsens Lægebog ISBN 87-7790-056-1).

Populærvidenskabelige foredrag:

28.04. Sygemelding og arbejdsfapholdelse. Temamøde for praktiserende læger på Fyn, Odense Universitetshospital.

J. Bælum har deltaget i bedømmelsen af cand.pharm. Helle Soll-Johannings Ph.D.-afhandling Luftforureningens betydning for kræft og andre luftvejssygdomme i to erhvervsgrupper, der på grund af deres arbejde er udsat for luftforurening, Københavns Universitet. Medlem af retslægerådets panel vedrørende arbejdsmedicinske sygdomme. Han har deltaget med foredraget Health Effects of Microbiological Pesticides på Miljøstyrelsens pesticidforskningsseminar, Kolding (28.-29. januar) og foredraget J. Bælum, P. Larsen, T. Sigsgaard, G. Doekes, Sensitization and inflammatory lung diseases among greenhouse workers exposed to microbiological pesticides. Center for Biologisk Bekæmpelse, København (27. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Sigsgaard T, Bælum J, Bonfeldt-Jørgensen E, Hoffmann HJ, Mølhøve L. Mikroorganismer og deres aktive komponenter. Miljøforskning nr. 55, oktober og Det strategiske Miljøforskningsprogram.

Populærvidenskabelige foredrag:

06.10. Kemikalier og menneskelige risici. SiDs kemikaliekonference, København.

30.10. Tværfagligt møde om kemikalier. Arbejdsmiljøugen, Syddansk Universitet.

M. Krogh

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Krogh M. Psykologens rolle på Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik ved Odense Universitetshospital, i klinisk psykologisk arbejde. Jubilæumsskrift for Klinisk Psykologisk Afdeling, Fyns Amts Sygehusvæsen. Psykologisk forlag, 2003. ISBN 87-7706-373-2.

Populærvidenskabelige foredrag:

09.03. Arbejdspsykologisk udredning. Fyns Lægekredsforening. Oplæg. Arbejdsrelateret stress: Definition, stressreaktioner og stresshåndtering samt psykologens rolle på den arbejdsmedicinske klinik.

03.10. Oplæg om stress og udbrændthed på Det civilretlige kursus for ansatte på statsamter i Danmark.

27.10. Lægekredsforening for Fyns Amt. Om stress, udbændthed, depression og PTSD 07. marts. Oplæg. Hvad er stress? Symptomer og konsekvenser. LO konference om arbejdsmiljø og psykisk arbejdsmiljø for sikkerhedsrepræsentanter.
31.03. Oplæg. Hvad er stress og hvordan håndteres det? FTF konference Den stressfri arbejdsplads.

L. Skadhauge har deltaget med foredraget Risikofaktorer for astma hos voksne. Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Aabenraa (27. november).

J. Winkel Holm

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

19.03. Udredning og håndtering af arbejdsrelaterede bevægeapparatlidelser. Arbejdsmedicinsk udredning. Fyns Lægekredsforening, Svendborg.

14.09. Er dit arbejde farligt? Præsentation af arbejdsmedicin ved Patientens dag, Odense Universitetshospital.

11.02. Arbejde i kulde. Oplæg ved temamøde afholdt af Arbejdstilsynet, Fyns Kreds samt SID Odense.

P. Larsen

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Larsen P, Bælum J. Mikrobiologiske bekæmpelsesmidler kan give allergi. Ny viden fra Miljøstyrelsen 2003; 1: 25-29.

S. Lings har deltaget med foredraget Arbejdsbetingede lidelser, Videnskabeligt forårsmøde i Dansk Selskab for Retsmedicin, Odense (9. april).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Bælum har modtaget 1.316.219 kroner fra Miljøstyrelsens Pesticidforskningsmidler til projektet Betydningen af udvalgte nyttedyr for udvikling af inflammatoriske luftvejssygdomme hos gartneriansatte. Han har modtaget 86.000 kroner til projektet Vejledning af gravide fra Branchearbejdsmiljøråd Jord til Bord. Han har modtaget 74.500 kroner til projektet udvikling af pesticidvurderinger. S. Lings har modtaget 230.811 kroner fra Branchearbejdsmiljørådet for Service og Tjenesteydelser til undersøgelsen Forebyggelse af helbredsskader ved dykning.

PUBLIKATIONER

Andersen JH, Thomsen JF, Overgaard E, Lassen CF, Brandt LPA, Vilstrup I, Kryger AI, Mikkelsen S. Computer Use and Carpal Tunnel Syndrome: A 1-Year Follow-up Study. JAMA 2003; 289: 2963-2969.

Hartvigsen J, Kyvik KO, Leboeuf-Yde C, Lings S, Bakketeig L. Ambiguous relation between physical workload and low back pain: a twin-control study. Occupational and Environmental Medicine 2003; 60: 109-14.

Haahr JP, Bælum J. Dokumentationsnotat vedrørende terpenener i relation til træindustrien. Notat til Arbejdstilsynet, december.

Kryger AI, Andersen JH, Lassen CF, Brandt LPA, Vilstrup I, Overgaard E, Thomsen JF, Mikkelsen S. Does computer use pose an occupational hazard for forearm pain; From the NUDATA study. Occup Environ Med 2003; 60: e14.

Kærgaard A, Vilain AD: Gravid! – Hvad siger lægen? Forundersøgelse: Kortlægning af informationsbehov til læger, jordemødre og gravide. Rapport til fem branchearbejdsmiljøråd.

Larsen P, Bælum J. Risk assessment of work with bio-pesticides. I: Center for Miljø og Luftveje. Final report, Arbejdsmiljøinstituttet og Det Strategiske Miljøforskningsprogram.

Sigsgaard T, Bælum J, Bonfeldt-Jørgensen E, Hoffmann HJ, Mølhav L. Mikroorganismer og deres aktive komponenter. Miljøforskning nr. 55, oktober 2003, Det strategiske Miljøforskningsprogram.

Børne- og Ungdomspsykiatri

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Bilenberg*, Ph.D. (fra 1. juni)

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Hørder*

Klinisk lektor, cand.med. *Birgitte Vange*

Klinisk lærer, cand.med. *Birgitte Dehlholm-Lambertsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Karsten Wittorff*

Videnskabelig medarbejder, cand.psych. *Lisbeth Kristensen*

Videnskabelig medarbejder, cand.scient.san. *Solvejg Kristensen* (fondslønnet, fra 1. september)

Videnskabelig medarbejder, læge *Claudia Nordenbæk* (fondslønnet, fra 1. september)

Gæsteforsker, professor, dr.med. *Christopher Gillberg* (Gøteborgs Universitet)

Forskningssekretær *Bente Anthony*

Stud.psych. *Rikke Lambek* (1. april-31. juli)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Allan Hvolby

Dorthe Petersen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Fagområdet har arrangeret forskerseminar med professor, dr.med. Christopher Gillberg i relation til områdets forskningsprojekter (28. april, 24. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

N. Bilenberg har sammen med Dorthe Petersen deltaget i NORFA, Nordisk forskerseminar for Børne- og ungdomspsykiatere, Finland (marts) og her holdt foredraget A Clinical database in child and adolescent mental health services (CAMHS). ADHD/DAMP konference med foredraget Gennemgribende udviklingsforstyrrelser, Nyborg (september). Sammen med Kirsten Hørder og Dorthe Petersen har han deltaget i ESCAP kongres med foredragene A clinical database in child and adolescent mental health services (CAMHS) og Is stress during pregnancy a cause of attention deficit and hyperactive problems, Paris, Frankrig (28. september-1. oktober). Han har sammen med Gitte Dehlholm og Kirsten Hørder deltaget i Årsmøde, BUP-DK, Gentofte (november). Han er klinisk ansvarlig i BupBase (klinisk kvalitetsdatabase). Referee på internationale børne- og ungdomspsykiatriske tidsskrifter (ECAP, Acta psych.scand., Nordisk Psykiatrisk Tidsskrift). Hovedkursusleder på det Børne- og Ungdomspsykiatriske Speciallægekursus. Delkursusleder på delkurset om Psykopatologi. Foredrag og workshops om anvendelsen af CBCL- materiale.

B. Dehlholm-Lambertsen har deltaget i Nationale Konference om Autisme, Odense (maj). Hun har deltaget i National DAMP Konference, Nyborg (september) samt Klinisk Vejlederkursus arrangeret af Videreuddannelsesudvalget, Middelfart (november). Deltaget samt været medarrangør i Årsmøde, BUP-DK, Gentofte (november). Hun har været kursusleder for PSE-Kursus for yngre læger, Odense (november). Hun har undervist i Kvalitative metoder og deres anvendelse i U-landsophold. IMCC-studerende, Odense (september).

K. Hørder og Lisbeth Kristensen har besøgt Børne- og ungdomspsykiatrisk Klinik, Dresden Universitet, Tyskland for at studere metoden Multiple Familie Terapi til Anorexia Nervosa patienter med hensyn til implementering af metoden i Odense (maj). Hun har deltaget i den europæiske børne- og ungdomspsykiater kongres ESCAP, Paris, Frankrig (28. september-1. oktober). Deltaget i Årsmøde BUP-DK, Gentofte (november). Hun er medlem af faggruppen bag Bup-Base – en landsdækkende klinisk database.

S. Kristensen har deltaget i Åben Forskerdag 2003 ved institut for Regional Sundhedsforskning - Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum (november) med oral præsentation af projektet Tidlig opsporing af neuropsykiatriske lidelser – Dansk standardisering af Child Behavior Checklist for Ages 1½-5.

D. Petersen har sammen med Niels Bilenberg undervist på kurset Efteruddannelseskursus i K-SADS-PL, BUP-DK (13.-14. marts). Deltaget i Nordisk Forskningsseminar NorCAP med posteren Introduction and validation of a teacher-based interview, Finland (20.-23. marts). Undervist i børnepsykiatri ved efteruddannelseskursus for børne- og ungelæger. Deltaget i Specialepræsentationsdag under Syddansk Universitet med posteren Børne- og ungdomspsykiatri (13. september). Deltaget i den europæiske børne- og ungdomspsykiaterkongres ESCAP med foredraget Introduction and validation of a teacher-based interview, Paris, Frankrig (28. september-1. oktober). Deltaget i Forskningens Dag 2003, Syddansk Universitet med posteren Introduction and validation of a teacher-based interview (5. november).

Birgitte Vange er medlem af redaktionen af PsykiatriNyt (tidsskrift for Dansk Psykiatrisk Selskab og Børne- og ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark). Referee for Nordic Journal of Psychiatry. Medlem af Fyns Amts Koordinationsgruppe Ethnos (vedrørende børn og unge af anden etnisk herkomst). Suppleant for Børne- og ungdomspsykiatrisk speciallæge i Adoptionsnævnet.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

N. Bilenberg har modtaget 1.050.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Arvelighed af opmærksomhedsforstyrrelser (ADHD) og gennemgribende udviklingsforstyrrelser (PDD), en tvillingeundersøgelse. S. Kristensen har modtaget 22.000 kroner fra Fru Hermansens Mindefond, 97.000 kroner fra Augustinus Fonden, 80.000 kroner fra Fonden af 1982 samt 10.000 kroner fra Lippmann Fonden til projektet Adfærd hos børn halvandet til fem år – En dansk standardisering af spørgeskemamaterialet CBCL 1½ - 5 og C-TRF. D. Petersen har fra Fyns Amts Forskningspulje 2003 fået bevilget 300.000 kroner til klinisk implementering af et struktureret børnepsykiatrisk interview.

PUBLIKATIONER

Bilenberg N. Health of the Nation Outcome Scales for Children and Adolescents (HoNOSCA): Results of a Danish field trial. *European Child and Adolescent Psychiatry*. Eur Child Adolesc Psychiatry, 2003; 12(6): 298-302.

Dehlholm-Lambertsen B, Hørder K, Sørensen T. Måltidet som spejl og skueplads. I: Elverdam B, Scott Sørensen A. Den sunde familie – den sunde krop. København: Munksgaard, 2003.

Krogh K, Lie HR, Bilenberg N, Laurberg S. Bowel funktion in Danish children with myelomeningocele. *APMIS Suppl.* 2003; (109): 81-5.

Obel C, Dalsgaard S, Stax HP, Bilenberg N. Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ-Dan). A new instrument for psychopathological screening of children aged 4-16 years. *Ugeskr Læg* 2003; 165(5): 462-5.

Petersen DJ, Bilenberg N. Forekomsten af børnepsykiatriske Sygdomme hos danske 8-9 årige børn. *Ugeskr Læg* 2003; 165(40): 3822-3825.

Dermato-venerologi og Allergicentret

Professor, dr.med. *Klaus Ejner Andersen*

Forskningsprofessor, dr.med. *Carsten Bindslev-Jensen*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Anette Bygum*

Klinisk lektor, cand.med. *Tomas Norman Dam*, Ph.D. (til 30. juni)

Klinisk lektor, cand.med. *Henrik Egekvist*, Ph.D. (fra 1. januar)

Klinisk lektor, cand.med. *Hans Henning Ibsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Evy Paulsen*, Ph.D.

Klinisk lærer, dr.med. *Flemming Brandrup*

Gæsteforsker, cand.med. *Henrik Thormann* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Projektkoordinator, cand.pharm. *Ulla Bindslev-Jensen*

Sygeplejerske *Anne Marie Larsen*

Lægesekretær *Susanne Lønberg*

Sygeplejerske *Isabel Meirup*

Sygeplejerske *Ellen Beck Nielsen*

Lægesekretær *Jytte Thode*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Flemming Andersen

Jakob Borch

Charlotte Devantier Jensen

Morten Østerballe

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Arto Lahti, Department of Dermatology, Oulu, Finland holdt foredrag med titlen

Psychodermatology (22. oktober).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Afdelingen arrangerede møder for henvisende dermatologer med dias cases og foredrag, Odense (12. marts, 22. oktober). Afdelingen arrangerede i samarbejde med praksiskonsulent Susanne Bader kursus for praktiserende læger i Praktisk dermatologi i praksis, Odense (8. april).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

F. Andersen har deltaget i kurset arrangeret af LEO Pharma i Good Clinical Practice training, København (17. juli).

K.E. Andersen underviste på Toksikologikursus arrangeret af Farmakologisk Institut, Københavns Universitet i Toksiske virkninger på hud og slimhinder, København (6. januar) og på A-kursus i Arbejdsmedicin i Arbejdsbetingede hudsygdomme, Århus (9. januar) og deltog i EU Commission Working Group on Classification and Labelling of Dangerous Substances med gennemgang af Report from the Expert Working Group on Sensitisation, JRC Ispra, Italien (15.-17. januar) og i Dansk Dermatologisk Selskabs efteruddannelseskursus med foredraget Livsstilsdermatologi – pro et contra, Vejle (22.-24. januar). Han har deltaget i American Academy of Dermatology kongres, San Francisco, USA (21.-26. marts) og underviste på A-kursus i Dermatologi i Non-melanomatøs hudcancer, makropatologi – karcinogenese og dermatologisk behandling, Odense (2. april). Han har endvidere været convenor og mødeleder for ISO/TC 194, working group 8 møde om Irritation, sensitisation from medical devices og holdt foredrag med titlen Update on predictive testing, Alexandria, USA (10. april). Han har deltaget ved 13th Conference of the European Wound Management Association med posterne O.G. Torres, K.E. Andersen, A.M. Larsen, L. Müller, Treatment of highly exuding venous leg ulcers with a new hydrocapillary adhesive dressing og F. Gottrup, T. Karlsmark, M. Lohmann, K. Harding, P. Price, D. Roseeuw, K.E. Andersen, m.fl., Evaluation of clinical results from 4 studies on two new antibacterial silver-containing dressings samt B. Jørgensen, F. Gottrup, J.K. Thomsen, K. Harding, S. Dargis, A. Norkus, R. Sulcaite, O. Pantelejeva, N. Serra, J.L. Blanco,

M.A. de Mena, O.G. Torres, A. Galindo, A.M. Larsen, K.E. Andersen, m.fl., Safety and efficacy of a new hydrocapillary dressing in the treatment of leg ulcers, Pisa, Italien (22.-24. maj). Han deltog i forskningsmøde på Coloplast, Humlebæk (11. juni). Han deltog i 1st World Congress on Work-Related and Environmental Allergy med foredraget The diagnosis and treatment of occupational hand eczema, Helsinki, Finland (9.-12. juli) og deltog i Kontakteksem, State of the art møde arrangeret af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe og LEO Pharma med foredraget Kontakteksem forårsaget af biocider, København (12. september). Han deltog i Brancheforeningen SPTs kursus i Introduktion til sikkerhedsvurdering af kosmetik med foredraget Toksikologisk vurdering af enkelt ingredienser til kosmetisk anvendelse med gennemgang af generelle toksikologiske aspekter, København (29.-30. september) samt i 12th Congress of the European Academy of Dermatology and Venereology med foredraget Elicitation and EU labelling: regulatory approaches to aid the allergic individual, og H. Søsted, T. Agner, K.E. Andersen, T. Menne, 55 cases of allergic reactions to hair dye; a description, consumer complaint-based study, Barcelona, Spanien (15.-18. oktober). Han deltog endvidere i LEO Eczema Workshop 2003 Copenhagen med foredraget Atopic hand eczema and treatment strategies, København (14.-15. november) samt i Finsen Symposium arrangeret af Dermatologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital, København (27.-29. november). Han er medlem af Udvalget vedrørende Akademiske Afhandlinger og Ph.D.-studienævnet, medlem af European Environmental Contact Dermatitis Research Group, medlem af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe, medlem af styregruppen for Videncenter for Allergi – over for kemiske stoffer i forbrugerprodukter og korresponderende medlem af Det Svenske og Finske Dermatologiske Selskab, bestyrelsesmedlem i Nordic Dermatological Society samt medlem af Editorial and Publications Committee, American Contact Dermatitis Society. Han er endvidere bestyrelsesmedlem i Syddansk Universitets Forskningsfond. Han var indtil april convener for Working Group 8 Biological evaluation of medical devices, Test for irritation and sensitisation under Technical Committee 194, International Standard Organization. Han er endvidere medlem af Kosmetikrådet, Miljøstyrelsen og EU-Kommissionens Videnskabelige Komite for Kosmetiske Produkter og andre Forbrugsvarer end Levnedsmidler. Han er vejleder for 4 Ph.D.-studerende og deltager i EU-projekt Fragrance chemical allergy: a major environmental and consumer health problem in Europe (QLK4-1999-01558). Han er medlem af editorial board for tidsskrifterne Contact Dermatitis, Dermatosen samt American Journal of Clinical Dermatology og har været reviewer for Ugeskrift for Læger og Contact Dermatitis, Acta Dermato-Venereologica, Archives of Dermatological research, Food and Chemical Toxicology, Pharmacology & Toxicology, Journal of Toxicology Cutaneous and Ocular Toxicology, Journal of Toxicology and Environmental Health og Skin Pharmacology and Applied Skin Physiology.

C. Bindselev-Jensen underviste på Speciallægekursus i arbejdsmedicin i emnet Anvendelse af para-kliniske tests: (epikutan- og priktest, RAST, precipiterende antistoffer, histamin librerung etc.) i årsagssøgning. Muligheder og faldgruber, Aarhus Universitet (10. januar). Han deltog i Dansk Pædiatrisk Selskabs Vårnæde med foredraget Depotsteroider, Kolding (23. februar) og holdt foredrag i emnet Børneeksem på Folkeuniversitetet, Odense (26. februar). Han deltog i First EADV (European Academy of Dermatology and Venereology) Spring Symposium med foredraget Antihistamines – Indications and Limitations, Malta (1. marts) samt deltog i Lederkursus for overlæger, Hindsgavl, Middelfart (3.-6. marts). Han holdt foredrag på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole i emnet Transgenic plants and allergy, København (18. marts). Han underviste på A-kursus i Intern Medicin i emnet Fødevareallergi, København (3.-4. april) og deltog i 53rd Nestlé Nutrition workshop, Allergic Diseases and the Environment med foredraget Changing definitions of allergy, Lausanne, Schweiz (6.-10. april). Han var mødearrangør i Schering-Plough's symposium samt foredragsholder i emnet New treatment modalities in chronic urticaria, Marriott Hotel, København (25. april) og deltog i Pfizer/Pharmacia's møde på Kongebrogråden med foredraget Specifik IgE ved fødevareoverfølsomhed, Middelfart (6. maj). Han var opponent på Jenny Magnussons disputats Pathogenesis and diagnosis of food hypersensitivity in adults, Gøteborg, Sverige (9. maj). Han deltog i Pædiatrisk Selskabs Vårnæde med foredraget Peanutallergi, Sørup Herregård (10. maj). Han deltog i 4th Baltic Congress on Dermato-venereology med foredragene New aspects

in the treatment of urticaria og Cross allergy from a dermatological point of view, Tallin, Estonia (22.-25. maj) og deltog endvidere i XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology som chairman ved sessionen Advances in Urticaria, Penicillin, Allergy and Patch Testing med foredragene Urticaria, is there a new treatment? og Atopic dermatitis is an allergic disease, Paris, Frankrig (6.-10. juni). Han deltog i Fosare Seminar Series 2, Food Allergy and intolerance, including methods to predict allergenicity med foredraget Threshold for challenge reactions in food allergic patients, Bruxelles, Belgien (19.-21. juni). Han holdt foredrag ved Dansk Selskab for Allergologis årsmøde i emnet Genetisk modificerede organismer og allergi, Helsingør (15.-17. august). Han deltog i VIth Nordic Scientific Symposium med foredragene Atopic Dermatitis og Urticaria and angioedema, Gøteborg, Sverige (21.-23. august). Han holdt foredrag på A-kursus i pædiatri i emnet Diagnostik af allergi, København (20. oktober). Han arrangerede møde i FAREDAT-gruppen under EUs 5. rammeprogram, Odense (2.-3. november). Han deltog i mødet Understanding and Responding to Food Allergy and Intolerance med foredraget Allergy threshold levels – How much is too much? London, England (10.-12. november) og endvidere i mødet Food Ingredients Europe med foredraget Allergens: Threshold levels in food allergy – why are they important? Frankfurt, Tyskland (18.-19. november). Han er formand i Dermatology Section og bestyrelsesmedlem i European Academy of Allergy and Clinical Immunology (EAACI), koordinator for Odense Universitetshospitals Allergicenter. Han er vejleder for 4 Ph.D.-studerende. Deltager i EU-projekt under FAIR-2 (CT97-3224) og FAREDAT, og er forfatter på Lægemiddelkataloget. Han er endvidere dansk koordinator i projekt Ga²len (Global allergy and asthma European network) finansieret af EU-kommissionens 6. rammeprogram.

J. Borch underviste på Astma- & Allergiforbundet og Allergicentrets weekendkursus for familier med peanutallergi i Udredning af peanutallergi og Akut behandling af allergiske reaktioner, Mandø (25.-27. april). Han deltog i kursus arrangeret af Tim Albert Training, Sky City i Writing a paper and getting it published, Arlanda, Stockholm (2. maj). Han deltog i XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology med abstractet J.E. Borch, C. Bindslev-Jensen, Investigation of penicillin allergy. Procedures and retrospective evaluation of results for the period 1997-2001, Paris, Frankrig (7.-11. juni). Han deltog endvidere med abstractene J.E. Borch, C. Bindslev-Jensen, Brug af det syntetiske heparin fondaparinux hos en gravid kvinde med delayed-type hypersensitivity over for hepariner og R. Jacobsen, J.E. Borch, C. Bindslev-Jensen, Hypersensitivity to local anaesthetics og foredrag ved Dansk Selskab for Allergologis årsmøde, Helsingør (15.-16. august) og han deltog i kursus arrangeret af Nordic Society of Allergology i From IgE to inflammation, Sahlgrenska Academy, Gøteborg, Sverige (21.-24. august).

F. Brandrup deltog i 3rd Danish Dysmorphology Meeting, København (23. januar). Han deltog i Pædiatrisk Dermatologi Symposium, Roskilde Amtssygehus (17. september) samt 12th Congress of the European Academy of Dermatology and Venereology, Barcelona, Spanien (15.-18. oktober). Han deltog i Finsen Symposium arrangeret af Dermatologisk Afdeling, Bispebjerg Hospital, København (27.-29. november). Han er medforfatter til Lægemiddelkataloget samt reviewer ved Acta Dermato-Venereologica.

A. Bygum deltog i efteruddannelseskursus arrangeret af Dansk Dermatologisk Selskab, Vejle (22.-24. januar) og hun deltog i InfoMøde i Patientforeningen HAE, Danmark med foredraget Hereditært angioødem, Odense (5. april). Hun deltog i Brush-up i intern medicin arrangeret af Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Fåborg (25.-26. april). Hun holdt foredrag ved fyraftensmøde for praktiserende læger i emnet Skællende hudsygdomme, Odense Universitetshospital (6. maj). Hun deltog i C1-esterase inhibitor deficiency workshop, Budapest, Ungarn (16.-18. maj) samt deltog i Internatkursus for praktiserende læger med foredraget Acne, Silkeborg (13. juni). Hun deltog i møde Kontakteksem – state of the art arrangeret af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe og Leo Pharma Nordic, Holte (12.-13. september) samt i Klinisk konference med foredrag i emnet Syfilis – diagnostik og behandling, Syddansk Universitet, Odense (20. september). Hun holdt foredrag i emnet Hudcancer og behandlingsmuligheder i Nyreforeningen, Odense Universitetshospital (28. september). Hun

deltog ved konferencen German association of Human Genetics med posteren E. Levy-Nissenbaum, R.C. Betz, M. Frydman, M. Simon, H. Lahat, T. Bakhan, B. Goldman, A. Bygum, m.fl., Hypotrichosis simplex of the scalp is associated with nonsense mutations in the corneodesmosin gene, Marburg, Tyskland (1.-4. oktober), og hun deltog i EU-støttet europæisk arbejdsgruppe i European concerted action møde om arveligt angioødem, Mainz, Tyskland (13.-14. oktober). Hun deltog i 12th Congress of the European Academy of Dermatology and Venereology med abstract i emnet Basic aspect of genetic in hair growth, R.C. Betz, E. Levy-Nissenbaum, M. Frydman, M. Simon, A. Bygum, J. Toribio, m.fl., Barcelona, Spanien (15.-18. oktober). Hun deltog endvidere med foredraget Albinisme i Dansk Forening for Albinismes årsmøde, Vissenbjerg (4. oktober) samt med foredraget Alopecia areata i Alopecia areata foreningens årsmøde, Fredericia (26. oktober). Hun holdt foredrag i emnet Hudsygdomme hos børn ved Fyraftensmøde for praktiserende læger på Odense Universitetshospital og Sønderborg Sygehus (25. marts, 25. november). Hun deltog i Finsen Symposium, København (27.-29. november).

H. Egekvist deltog i 12th Congress of the European Academy of Dermatology and Venereology, Barcelona, Spanien (15.-18. oktober).

H.H.W. Ibsen deltog med posteren R. Henrik-Nielsen, H.H. Ibsen, En sjælden malign tumor – og en typisk sygehistorie ved Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologis årsmøde, København (13.-15. marts). Han deltog i Dansk Kirurgisk Selskabs Kursusudvalg, A-kursus, Sår: Diagnose og behandling med foredraget Immunologisk sår på Odense Universitetshospital (24.-26. marts) og deltog i Praktisk dermatologi i praksis med foredrag i emnet Ulcus cruris, venøs insufficiens, ætiologi på Odense Universitetshospital (8. april).

C.D. Jensen har holdt foredrag ved Videncenter for allergi forårsaget af kemiske stoffer i forbrugerprodukter i emnet Resultater fra Ph.D.-projekt, København (23. april). Hun deltog i 1st World Congress on Work-Related and Environmental Allergy med posteren C.D. Jensen, K.E. Andersen, Two cases of occupational allergic contact dermatitis from a cycloaliphatic epoxy resin in a neat oil, Helsinki, Finland (9.-12. juli) samt deltog endvidere i Risk Perception: Science, public debate and policy making arrangeret af EU-Kommissionen, Bruxelles, Belgien (4.-5. December).

E. Paulsen har deltaget i 1st World Congress on Work-Related and Environmental Allergy med posteren E. Paulsen, L. Vestergaard. Occupational immediate hypersensitivity to yucca (Yucca elephantipes) and weeping fig (Ficus benjamina), Helsinki, Finland (9.-12. juli). Hun underviste ved møde Kontakteksem – state of the art arrangeret af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe og Leo Pharma Nordic med foredraget Kontakteksem forårsaget af planter, Holte (12.-13. september). Hun er endvidere medlem af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe samt reviewer for tidsskriftet Contact Dermatitis.

H. Thormann deltog i kursus arrangeret af International Master Course on Ageing Skin deltog i kurset Botulinum toxin aesthetic indications, Paris, Frankrig (31. maj) og han deltog i kurset Introductory course on the biology of the skin, Cambridge, England (8.-12. december).

M. Østerballe holdt foredrag i emnet Fødevareallergi på Folkeuniversitetet, Odense (5. marts). Han har deltaget i American Academy of Dermatology kongres, San Francisco, USA (21.-26. marts) samt i poster discussion ved the European academy of allergology and clinical immunology kongres med posteren M. Østerballe, Challenge threshold levels and specific IgE in egg allergic children – is there a relationship? Paris, Frankrig (7.-11. juni). Han deltog endvidere i Safe cortium, Food allergy kongres, Bruxelles, Belgien (19.-20. juni). Han deltog med foredraget Apple allergy i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde, Helsingør (16. august) samt med foredraget Challenge threshold levels and specific IgE in egg allergic children – is there a relationship? i VI Nordic Symposium kongres, From IgE to inflammation, Gøteborg, Sverige (21.-24. august).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

F. Andersen har over 3 år modtaget 1.146.000 kroner fra Løvens Kemiske Fabrik til medfinansiering af Ph.D.-studieforløb. K.E. Andersen har modtaget 132.500 ECU fordelt over 3 år fra EU (Contract QLRT-1999-01558) som deltager i projektet Fragrance chemical allergy: a major environmental and consumer health problem in Europe. K.E.Andersen og E. Paulsen er tilknyttet Videntcenter for Allergi forårsaget af Kemiske Stoffer i Forbrugerprodukter, som har modtaget 19.000.000 kroner fordelt over 4 år fra Miljøstyrelsen (jr.nr. M 7041-0408). Klaus E. Andersen og Evy Paulsen har modtaget 200.000 kroner fra Kgl. Hofbundtmager Aage Bangs Fond til Compositaeprojekt. J. Borch har modtaget 9.000 kroner fra Kgl. Hofbundtmager Aage Bangs Fond i støtte til kurset Introductory course on the biology of the skin, Cambridge, England. Han har modtaget 15.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 25.000 kroner fra Fonden for lægevidenskabelig forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen i støtte til projektet Prevalence of acute cutaneous drug reactions at Odense University Hospital and the co-incidence with specific genotypes of selected drug metabolizing enzymes (PADOGEN). Charlotte Devantier Jensen har over 2 år modtaget 892.000 kroner fra Videntcenter for Allergi forårsaget af Kemiske Stoffer i Forbrugerprodukter til finansiering af Ph.D.-studieforløb.

PUBLIKATIONER

Andersen F, Andersen KH, Kligman AM. Xerotic skin of the elderly: A summer versus winter comparison based on biophysical measurements. *Exogenous Dermatology* 2003; 2: 190-194.

Andersen KE, Thestrup-Pedersen K. Hudsygdomme I: Miljø og Arbejdsmedicin, 2. udgave. København: FADL, 2003: 311-320.

Andersen KE. Occupational issues of allergic contact dermatitis. *Int Arch Occup Environ Health* 2003; 76: 347-350.

Andersen KE. The diagnosis and treatment of occupational hand eczema. *Exog Dermatol* 2003; 2: 80.

Bernard G, Giménez-Arnau E, Rastogi SC, Heydorn S, Johansen JD, Menné T, Goossens A, Andersen KE, m.fl. Contact allergy to oak moss: search for sensitizing molecules using combined bioassay-guided chemical fractionation, GC-MS, and structure-activity relationship analysis. *Arch Dermatol Res* 2003; 295: 229-235.

Bindslev-Jensen C. Adverse Reactions to Foods I: Elmadfa I, Anklam E, König JS, red. *Modern Aspects of Nutrition. Present Knowledge and Future Perspectives.* Basel, Karger: Forum Nutr. 2003: 56, 154-155.

Bindslev-Jensen C, Østerballe M. Food-induced urticaria and angioedema I: Metcalfe DD, Sampson HA, Simon RA, red. *Food Allergy: Adverse reactions to foods and food additives,* Oxford: Blackwell Publishing 2003: 160-168.

Bindslev-Jensen C, Sten E, Earl LK, Crevel RW, Bindslev-Jensen U, Hansen TK, Stahl Skov P, Poulsen LK. Assessment of the potential allergenicity of ice structuring protein type III HPLC 12 using the FAO/WHO 2001 decision tree for novel foods. *Food Chem Toxicol* 2003; 41(suppl. 1): 81-7.

Borch JE, Bindslev-Jensen C. Udredning af penicillinallergi. Procedurer og retrospektiv opgørelse af resultater for perioden 1997-2001. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3157-3160.

Bruze M, Johansen JD, Andersen KE, Frosch P, Lepoittevin J-P, Rastogi S. Deodorants: An experimental provocation study with cinnamic aldehyde. *J Am Acad Dermatol* 2003; 48: 194-200.

Bygum A, Christiansen L, Petersen NE, Hørder M, Thomsen K, Brandrup F. Familial and sporadic porphyria cutanea tarda. Clinical, biochemical and genetic features with emphasis on iron status. *Acta Derm Venereol* 2003; 83: 115-120.

Bygum A, Mortz CG, Andersen KE. Atopy patch tests in young adult patients with atopic dermatitis and controls: dose-response relationship, objective reading, reproducibility and clinical interpretation. *Acta Derm Venereol* 2003; 83: 18-23.

Bygum A, Thestrup-Pedersen K. Månedens billede: Notalgia paresthetica. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3741.

Diepgen TL, Andersen KE, Schnetz E, Kuss O, Fartasch M. Dual characteristics of skin care creams evaluated by two in-vivo human experimental models. *J of Toxicology. Cutaneous and Ocular Toxicology* 2003; 22: 157-167.

Ducombs G, Lepoittevin JP, Berl V, Andersen KE, Brandão FM, Bruynzeel DP, *m.fl.* Routine patch testing with frullanolide mix: an European environmental and contact dermatitis research group multicentre study. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 158-161.

Gregersen A-BL, Thestrup-Pedersen K, Paulsen E. Fytofotodermatitis forårsaget af Moses' brændende busk. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2400-2401.

Gruvberger B, Andersen KE, Brandão FH, Bruynzeel DP, Bruze M, Frosch P, *m.fl.* Methylidibromoglutaronitrile: A multicentre study within the EECDRG. *Exog Dermatol* 2003; 2: 86.

Hansen KS, Ballmer-Weber BK, Luttkopf D, Skov PS, Wuthrich B, Bindselev-Jensen C, Vieths S, Poulsen LK. Roasted hazelnuts-allergenic activity evaluated by double-blind, placebo-controlled food challenge. *Allergy* 2003; 58(suppl. 2): 132-8.

Hansen LK, Brandrup F, Rasmussen K. Pigmentary mosaicism with mosaic chromosome 5p tetrasomy. *Br J Dermatol* 2003; 149: 414-416.

Heydorn S, Andersen KE, Johansen JD, Menné T. A stronger patch test elicitation reaction to the allergen hydroxycitronellal plus the irritant sodium lauryl sulfate. *Contact Dermatitis* 2003; 49: 133-139.

Heydorn S, Johansen JD, Andersen KE, Bruze M, Svedman C, White IR, *m.fl.* Fragrance allergy in patients with hand eczema – a clinical study. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 317-323.

Heydorn S, Menné T, Andersen KE, Bruze M, Svedman C, Basketter D, *m.fl.* The fragrance hand immersion study – an experimental model simulating real-life exposure for allergic contact dermatitis on the hands. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 324-330.

Heydorn S, Menné T, Andersen KE, Bruze M, Svedman C, White IR, *m.fl.* Citral a fragrance allergen and irritant. *Contact Dermatitis* 2003; 49: 32-36.

Ibsen HHW, Bader S. Kodylomer. Praktisk forløbshåndtering. *Klinik Nyt. Almen Praksis – Sygehuse – Fyns Amt.* Oktober 2003.

Iversen L, Andersen KE. Månedens billede. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 26.

Jensen CD, Andersen KE. Allergic contact dermatitis from a condensate of boric acid, monoethanolamine and fatty acids in a metalworking fluid. *Contact Dermatitis* 2003; 49: 45-46.

Jensen CD, Andersen KE. Allergic contact dermatitis from a paper mill slimicide containing 2-bromo-4'-hydroxyacetophenone. *Am J of Contact Dermatitis* 2003; 14: 41-43.

Jensen CD, Andersen KE. Two cases of occupational allergic contact dermatitis from a cycloaliphatic epoxy resin in a neat oil: Case Report. *Environ Health* 2003; 26: 2(suppl. 1): 3.

Jensen CD, Thormann J, Andersen KE. Airborne allergic contact dermatitis from 3-iodo-2-propynyl-butylcarbamate at a paint factory. *Contact Dermatitis* 2003; 48(suppl. 3): 155-7.

Johansen JD, Andersen KE, Svedman C, Bruze M, Bernard G, Giménez-Arnau E, *m.fl.* Chloroatranol, an extremely potent allergen hidden in perfumes: a dose-response elicitation study. *Contact Dermatitis* 2003; 49: 180-184.

Johansen JD, Frosch PJ, Svedman C, Andersen KE, Bruze M, Pirker C, *m.fl.* Hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde-known as Lyrall®: quantitative aspects and risk assessment of an important fragrance allergen. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 310-316.

Karlsmark T, Agerslev RH, Bendz SH, Larsen JR, Roed-Petersen J, Andersen KE. Clinical performance of a new silver dressing, Contreet Foam, for chronic exuding venous leg ulcers. *J of Wound Care* 2003; 12: 351-354.

Larsen GK, Haedersdal M, Svejgaard EL. Clinical Report. The Prevalence of onychomycosis in patients with psoriasis and other skin diseases. *Acta Derm Venereol* 2003; 83: 206-209.

Levy-Nissenbaum E, Betz RC, Frydman M, Simon M, Lahat H, Bakhan T, Goldman B, Bygum A, Pierick M, Hillmer AM, Jonca N, Toribio J, Kruse R, Dewald G, Cichon S, Kubisch C, Guerrin M, Serre G, Nothen MM, Pras E. Hypotrichosis simplex of the scalp is associated with nonsense mutations in CDSN encoding corneodesmosin. *Nat Genet* 2003; 34: 151-3.

- Lomholt H, Poulsen A, Brandrup F, Andersen KE.* Short-time, high-dosage penicillin infusion therapy of syphilis: An alternative to recommended regimens? *Acta Derm Venereol* 2003; 83: 365-368.
- Mortz CG, Lauritsen JM, Andersen KE, Bindslev-Jensen C.* Type I sensitization in adolescents: prevalence and association with atopic dermatitis. The Odense Adolescence Cohort Study on Atopic Diseases and Dermatitis (TOACS). *Acta Derm Venereol* 2003; 83: 194-201.
- Nakamura A, Kanazawa Y, Sato H, Tsuchiya T, Ikarashi Y, de Jong WH, Andersen KE, m.fl.* Evaluation of allergic potential of rubber products: Comparison of sample preparation methods for the testing of polymeric medical devices. *J of Toxicology. Cutaneous and Ocular Toxicology* 2003; 22: 169-185.
- Osada M, Gniadecka M, Brandrup F, Hansen LK, Wulf HC.* Raman spectroscopy analysis of protein structure of hair in patients with trichothiodystrophy. *Br J Dermatol* 2003; 148: 600-601.
- Paulsen E, Andersen KE.* Sesquiterpene Lactone Mix I: Wahlberg JE, Elsner P, Kanerva L, Maibach HI, red. *Management of Positive Patch Test Reactions*, Berlin: Springer-Verlag, 2003; 97-100..
- Paulsen E, Vestergaard L.* Occupational immediate hypersensitivity to yucca (*Yucca elephantipes*) and weeping fig. (*Ficus benjamina*). *Exog Dermatol* 2003; 2: 104.
- Skov L, Kragballe K, Zachariae C, Obitz ER, Holm EA, Jemec GBE, Sølvsten H, Ibsen HH, m.fl.* HuMax-CD4 a fully konoclonal anti-CD4 antibody for the treatment of psoriasis vulgaris. *Arch Dermatol* 2003; 139: 1433-1439.
- Svedman C, Bruze M, Johansen JD, Andersen KE, Goossens A, Frosch PJ, m.fl.* Deodorants: an experimental provocation study with hydroxycitronellal. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 217-223.
- Zachariae C, Rastogi S, Devantier C, Menné T, Johansen JD.* Methyldibromo glutaronitrile: clinical experience and exposure-based risk assessment. *Contact Dermatitis* 2003; 48: 150-154.
- Østerballe M, Bindslev-Jensen C.* Threshold levels in food challenge and specific IgE in patients with egg allergy: is there a relationship? *J Allergy Clin Immunol.* 2003; 112(suppl. 1): 196-201.
- Østerballe M, Scheller R, Stahl Skov P, Andersen KE, Bindslev-Jensen C.* Diagnostic value of scratch-chamber test, skin prick test, histamine release and specific IgE in birch-allergic patients with oral allergy syndrome to apple. *Allergy* 2003; 58: 950-3.

Geriatrici

Klinisk lektor, cand.med. *Lars Erik Matzen*

Klinisk lektor, cand.med. *Erik Skjelbo*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Andersen-Ranberg har i beretningsåret fået bevilget orlov fra afdeling G, Odense Universitetshospital, i perioden 1. januar-31. marts på fuld tid og fra 1.april indtil videre på halv tid for ved siden af sit kliniske arbejde at varetage et fondslønnet forskningslektorat ved Center for Aldringsforskning, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet. Hun er primært engageret i EU-forskningsprojektet SHARE (Survey on Health, Aging and Retirement in Europe), der involverer 12 europæiske lande, og har deltaget i koordinationsmøder i Edesheim, Tyskland (13.-16.marts, 4.-7.september). Hun er desuden styregruppemedlem i et andet EU-projekt, ECHA (European Challenge of Healthy Ageing) med deltagelse i koordinationsmøder i henholdsvis Bologna, Italien (11.-15. januar) og i Rende-Caposuvero, Italien (6.-7. juni). Hun har for Dansk Selskab for Geriatrici organiseret Nordic Geriatric Research School og Nordic Geriatric Professor Meeting i Svendborg (27.-30.marts) og haft central rolle i opbygningen af den nyetablerede masteruddannelse i gerontologi ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Hun har undervist læger på geriatrisk afdeling, Glostrup Amts Sygehus, 100-årige i Danmark (27. februar) i Sønderjyllands Amt: 100-Årige i Danmark: Raske overlevende eller levende døde – myte eller virkelighed? Schackenborg Slotskro (12. maj), læger på Odense Universitetshospital, Medicinsk Afdeling C, De meget gamle i vore medicinske senge (8. oktober), masterstuderende på Masteruddannelsen i Rehabilitering, Syddansk Universitet: En ny generation af ældre ældre (10. oktober) og læger på staff meeting Horsens Sygehus: De 100-årige i Danmark – hvem er de? Hvordan har de det? (29. oktober). Hun var inviteret til Ældreforum, Socialministeriet (2. december), hvor hun holdt foredraget De meget gamle – fremtidens geriatrici. Hun har tillige undervist på Nordic Geriatric Research School i Oldest-olds samt Frailty-begrebet (27.-30. marts). Hun er indvalgt i bestyrelsen for EUGMS (European Union Geriatric Medicine Society) og er tillige indvalgt i den danske kongreskomite for EUGMS kongres 2006 i København.

L.E. Matzen har deltaget i Sundhedsstyrelsens arbejdsgrupper med udarbejdelse af målbeskrivelser for speciallægeuddannelserne i common-trunk for de intern medicinske specialer og som formand for målbeskrivelsen i hoveduddannelsen i specialet intern medicin, geriatrici. Han har i perioden været §-14 tilfórordnet i Sundhedsstyrelsen i geriatrici. Han har fungeret som referee ved Age and Ageing.

E. Skjelbo har undervist farmaceuter i Basal og klinisk farmakologi, Århus (20. november) og undervist ved Diplomuddannelse for sygehusansatte farmaceuter, Århus og København (2.-3. december).

PUBLIKATIONER

K. Andersen-Ranberg. 100 års glæde ved livet. Samvirke 2003; januar: 54-55.

Bruunsgaard H, Andersen-Ranberg K, Hjelmberg J, Pedersen BK, Jeune B. Elevated levels of TNF- α and mortality in centenarians. Am J Med 2003; 115: 278-283.

Gilsa Hansen D, Søndergaard J, Vach W, Freng Gram L, Rosholm JU, Kragstrup J.

Antidepressant drug use in general practice: inter-practice variation and association with practice characteristics. Eur J Clin Pharmacol. 2003; 59(2): 143-9.

Rosholm JU, Mortensen HH, Svensson BH, Horwitz N, Florescu IN, Munk B, Pedersen H, Levring AM, Matzen LE. Treatment with antidepressants in geriatric departments. Occurrence and record keeping. Ugeskr Læg 2003 Feb 3; 165(6): 565-9.

Hæmatologi

Klinisk lektor, dr.med. *Bjarne Egelund Christensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Ilse Christiansen*

Gæsteforsker, dr.med. *Kai Gjerløff Schmidt* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Egelund Christensen har deltaget i Evolution and Revolution in NHL Therapi, Grimaldi Forum, Monaco (31. oktober-2. november) samt 9th Congress of the European Confederation of Medical Mycology & 7th Trends in Invasive Fungal Infections, Amsterdam, Holland (29. september-1. oktober). Er lægelig sekretær i LYFO (Dansk populationsbaseret registrering af maligne lymfomer).

I. Christiansen har deltaget i Fyns Amts lederkursus, januar – august samt deltaget i 45th Annual Meeting of The American Society of Hematology, San Diego, Californien, USA (4.-9. december). Er medlem af Nordic Myeloma Study Group samt Dansk Hæmatologisk Selskabs (DHS) transplantationsudvalg, myelomatose databasegruppe samt uddannelsesudvalg. Desuden medlem af DHS bestyrelse fra (marts).

K. Gjerløff Schmidt har deltaget i 45th Annual Meeting of The American Society of Hematology, San Diego, Californien, USA (6.-9. december) samt ved Årsmøde i Dansk Hæmatologisk Selskab, Hindsgavl (14.-15. marts), hvor han bidrog med indlægget ITP. Behandlingsmæssige aspekter samt indlægget En populationsbaseret fynsk ITP-undersøgelse. Han har været hovedvejleder ved Duruta Webers Ph.D.-projekt The contribution of flow cytometric reticulocyte counting to the evaluation of erythropoiesis in acute myeloid leukaemia (forsvaret 9. maj). Sidder i forretningsudvalget for den Nationale AML-database. Undervist i akutte leukæmisygdomme på Sundhedsstyrelsens tværfaglige A-kursus i hæmatologi, København (11. februar).

PUBLIKATIONER

Friis L, Elverdam B, Schmidt K. The information need and information seeking behaviour of intensively treated patients with acute myeloid leukaemia. Supportive Care in Cancer 2003; 11: 162-70.

Preiss BS, Kerndrup GB, Schmidt KG, Sørensen AG, Clausen N-AA, Gadeberg OV, Mourits-Andersen T, Pedersen NT. Cytogenetic findings in adult de novo acute myeloid leukaemia. A population-based study of 303/337 patients. Br J Haematol 2003; 123: 219-34.

Schmidt K. Benigne trombocytopenier. I: Birgens HS, red. Benigne hæmatologiske sygdomme hos voksne. Diagnostik og behandling. Klaringsrapport. København: Lægeforeningens forlag, 2003; 4: 16-18.

Infektionsmedicin, Intern medicin, Lungemedicin og Reumatologi

Infektionsmedicin

Professor, dr.med. *Court Pedersen*
Klinisk lektor, cand.med. *Maren Kathrine Hornstrup*
Klinisk lektor, dr.med. *Niels Obel*
Klinisk lektor, dr.med. *Svend Stenvang Pedersen*
Gæsteforsker *Peer Brehm Christensen*
Projektsygeplejerske *Nete Bulow*
Projektsygeplejerske *Maibritt Christensen*
Bioanalytiker *Pernille Frost Gjengedal*
Projektsygeplejerske *Lene Hergens*
Projektsygeplejerske *Anita Lunde*
Projektsygeplejerske *Helle Møller*
Projektsygeplejerske *Anita Nymark*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Fisker
Anette Holm
Christian Mogensen
Lone Mygind
Shahin Gainii
Nikolai Lohse

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

N. Obel har deltaget i flere internationale kongresser og møder. Han har undervist ved A-kurser og andre kurser for yngre læger og speciallæger. Formand for Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Nikolai Lohse, medvejleder for Ph.D.-studerende Søren Jensen-Fangel og Rejesh Mohey, Aarhus Universitet. Han har været opponert på Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet. Censor i klinisk mikrobiologi. Han er leder af databasen Den danske HIV-kohorte.

C. Pedersen har deltaget i flere internationale kongresser og møder. Han har undervist ved A-kursus i klinisk mikrobiologi og infektionsmedicin. Han er hiv/hepatitis-konsulent i Direktoratet for Kriminalforsorgen, medlem af bestyrelsen for AIDS-Fonden og medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Han har været bedømmer på flere Ph.D.-afhandlinger ved Københavns Universitet. Han har endvidere deltaget i internationalt forskningssamarbejde vedrørende hiv og aids. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Annette Holm, Christian Mogensen og Niels Fisker samt medvejleder for Nikolai Lohse, Shahin Gainii og Lone Mygind. Endvidere vejleder for 4 eksterne Ph.D.-studerende, Ulrik Justesen, Klinisk Farmakologisk Afdeling, Odense Universitetshospital, Sigurdur Skarphedinsson, Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, Odense Universitetshospital samt Toke Barfod, Københavns Universitet og Søren Jensen-Fangel, Aarhus Universitet. Han er ansvarshavende redaktør ved Lægemeddelkataloget og medlem af Institutrådet, Statens Seruminstitut.

S. Stenvang Pedersen er studieleder for medicin, formand for Studienævn for medicin. Han har deltaget i flere internationale kongresser. Han er deltager i Audit Projekt Odense. Han har undervist ved flere A-kurser samt ved andre kurser for yngre læger og speciallæger. Han har tillige undervist ved OLAU-II-kursus i klinisk videreuddannelse for yngre læger. Han har været bedømmer af Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet og har været censor i klinisk farmaci ved Danmarks Farmaceutiske Højskole. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Lone Mygind og Shahin Gainii samt medvejleder for Ph.D.-studerende Anette Holm.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Pedersen har fået 586.000 kroner fra Apotekerfonden til anvendelse i perioden 2000-2004. Han har endvidere fået 1.500.000 kroner fra M.L. Jørgensen & Gunnar Hansens Fond til anvendelse i 2003-2004 samt 75.000 kroner fra AIDS-fonden. N. Obel har fået 179.000 kroner fra AIDS-fonden og 300.000 kroner fra Preben og Anna Simonsens fond. S. Stenvang Pedersen har fået 250.000 kroner fra SSVF. Lone Mygind har fået 250.000 kroner fra Nationalforeningen til bekæmpelse af Lungesygdomme, 175.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje og 30.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg. Shahin Gainii har fået 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg, 25.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje samt 25.900 kroner fra Overlæge Johan Boserup og Lise Boserups Forskningsfond.

PUBLIKATIONER

Cascade Collaboration. Impact of tuberculosis on HIV disease progression in persons with well-documented time of HIV seroconversion. *JAIDS* 2003; 33:184-90.

Cascade Collaboration. Determinants of survival following HIV-1 seroconversion after the introduction of HAART. *Lancet* 2003; 362: 1267-74.

Cascade Collaboration. Short-term CD4 cell response after highly active antiretroviral therapy initiated at different times from seroconversion in 1500 seroconverters. *JAIDS* 2003; 32: 303-10.

Cascade Collaboration. Differences in CD4 cell count at seroconversion and decline among 5739 hiv-1-infected individuals with well-estimated dates of seroconversion. *JAIDS* 2003; 34: 76-83.

Cascade Collaboration. Estimating the effect of antiretroviral treatment during HIV seroconversion: impact of confounding in observational data. *HIV Medicine* 2003; 4: 332-37.

Christensen PB, Fisker N, Mygind LH, Krarup HB, Wedderkop N, Varming K, Georgsen J. GB virus C epidemiology in Denmark – different routes of transmission in children, low- and high-risk adults. *J Med Virol* 2003; 70: 156-62.

Dragsted UB, Gerstoft J, Pedersen C, Peters B, Duran A, Obel N, Castagna A, Cahn P, Clumeck N, Bruun JN, Benetucci J, Hill A, Cassetti I, Vernezza P, Youle M, Fox Z, Lundgren JD.

Randomized trial to evaluate indinavir/ritonavir versus saquinavir/ritonavir in human immunodeficiency virus type 1-infected patients: The MaxCmin trial. *J Infect Dis* 2003; 188: 635-42.

Ebdrup L, Storgaard M, Jensen-Fangel S, Obel N. Ten years of extrapulmonary tuberculosis in a Danish university clinic. *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 244-6.

Fisker N, Vinding K, Mølbak K, Hornstrup MK. Clinical review of nontyphoid *Salmonella* infections from 1991 to 1999 in a Danish county. *Clin Infect Dis* 2003; 37: E47-52.

Gerstoft J, Kirk O, Obelæ N, Pedersen C, Mathiesen L, Nielsen H, Katzenstein TL, Lundgren JD. Low efficacy and high frequency of adverse events in a randomized trial of the triple nucleoside regimen abacavir, stavudine and didanosine. *AIDS* 2003; 17: 1-8

Humaidan PSH, Agerholm I, Ingerslev HJ, Pedersen C, Gerstoft J, Andersen AN. Kunstig befrugtning af hiv-positive – en risikoreducerende behandling. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4632-35.

Jensen-Fangel S, Justesen U, Black FT, Pedersen C, Obel N. The use of calcium carbonate in nelfinavir-associated diarrhoea in HIV-1-infected patients. *HIV Medicine* 2003; 4: 48-52.

Jensen-Fangel S, Pedersen C, Nielsen H, Tauris P, Møller A, Sørensen HT, Obel N. Use of protease inhibitor saquinavir hard gel in human immunodeficiency virus-infected patients in the early period of highly active antiretroviral therapy: does it affect long-term treatment outcome. *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 743-49.

Johansen LV, Pedersen C, Holm R. Kutan myiasis. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1143-44.

Justesen U, Levring AM, Thomsen A, Lindberg JA, Pedersen C, Tauris P. Low-dose indinavir in combination with low-dose ritonavir: steady-state pharmacokinetics and long-term clinical outcome follow-up. *HIV Med* 2003; 4: 250-54.

Justesen U, Klitgaard NA, Brøsen K, Pedersen C. Pharmacokinetic interaction between amprenavir and delavirdine after multiple-dose administration in healthy volunteers. *Br J Clin Pharmacology* 2003; 55: 100-06.

Justesen U, Pedersen C, Klitgaard NA. Simultaneous quantitative determination of HIV protease inhibitors indinavir, amprenavir, ritonavir, lopinavir, saquinavir, nelfinavir and the nelfinavir active metabolite M8 in plasma by liquid chromatography. *Journal of Chromatography* 2003; 783: 491-500.

Jørgensen LB, Christensen MB, Gerstoft J, Mathiesen LR, Obel N, Pedersen C, Nielsen H, Nielsen C. Prevalence of drug resistance mutations and non-B subtypes in newly diagnosed HIV-1 patients in Denmark. *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 800-07.

Kirk O, Pedersen C, Law M, Gulick R, Moyle G, Montaner J, Eron JJ, Phillips A, Lundgren J. Analysis of virological efficacy in trials of antiretroviral regimens: drawbacks of not including viral load measurements after premature discontinuation of therapy. *Antiviral Therapy* 2003; 7: 271-281.

Kirk O, Lundgren JD, Pedersen C, Mathiesen LR, Nielsen H, Katzenstein T, Obel N, Gerstoft J. A randomized trial comparing initial HAART regimens of nelfinavir/nevirapine and ritonavir/saquinavir in combination with two nucleoside revers transcriptase inhibitors. *Antiviral therapy* 2003; 8: 595-602.

Knudsen TB, Pedersen C. West Nile fever. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1237.

Laurson AL, Obel N, Holmskov U, Jensenius JC, Aliouat M, Andersen PL. Activation of the respiratory burst by *Pneumocystis carinii*. Efficiency of different antibody isotypes, complement, lung surfactant protein D, and mannan-binding lectin. *APMIS* 2003; 111: 405-15.

Lastrup HK, Justesen U, Pedersen C. Household transmission of invasive group A streptococcus with necrotizing fasciitis *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 2045-52.

Lunding S, Balslev U, Pedersen C, Nielsen HI, Tauris P, Orholm M, Willumsen L, Obel N. Postekspositionsprofylakse efter seksuel og erhvervsbetinget eksposition for hiv. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3709-12.

Mocroft A, Ledergerber B, Katlama C, Kirk O, Reiss P, Monforte AA, Knysz B, Dietrich M, Phillips A, Lundgren JD for the EuroSIDA study group. Decline in the AIDS and deaths rates in the EuroSIDA study: an observational study. *Lancet* 2003; 362: 22-29.

Pedersen C. En infektionsmedicinsk afdeling. *Månedsskr Prakt Læg* 2003; 81: 513-21.

Røge B, Katzenstein T, Obel N, Nielsen H, Kirk O, Pedersen C, Mathiesen L, Lundgren J, Gerstoft J. K65R with and without S68: a new resistance profile in vivo detected in most patients failing abacavir, didanosin and stavudine. *Antiviral Therapy* 2003; 8: 173-82.

Intern medicin

Klinisk lektor, dr.med. *Ib Abildgaard Jacobsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Jesper Hallas* (overlæge, Medicinsk Afdeling, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

J. Hallas inviteret foredragsholder og chairman til 6. EACPT, Tyrkiet (27. februar). Quality indicators derived from prescription databases; can they be trusted?

I. Abildgaard Jacobsen er formand for Dansk Medicinsk Selskab. Medlem af Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse. European Society of Hypertension, 13th Scientific Meeting, Milano, Italien (14.-17. juli).

PUBLIKATIONER

Bak S, Andersen M, Tsiropoulos I, Garcia Rodriguez LA, Hallas J, Christensen K, Gaist D. Risk of stroke associated with nonsteroidal anti-inflammatory drugs: a nested case-control study. *Stroke* 2003; 34: 379-85.

Bjerrum L, Dessau RB, Hallas J. Recept på nyt antibiotikum efter behandling med sulfamethizol eller pivmecillinam. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3732-5.

Hallas J, Havelund T. Protonpumpehæmmere intravenøst – hvem skal have det? *Rationel Farmakoterapi* 2003; 6: 3-4.

Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Impact of H pylori eradication on use of antisecretory medication among peptic ulcer patients. BMJ 2003; 327: 603.
LeLorier J, Vander Stichele RH, Avorn J, Beard K, Hallas J, Henry DA. Bringing epidemiology into drug utilisation research. Pharmacoepidemiol Drug Saf 2003; 12: 153-6.

Lungemedicin

Klinisk lektor, konstitueret, cand.med. *Henrik A. Andersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels-Chr. G. Hansen* (til 31. januar)

Klinisk lektor, cand.med. *Hans Chr. Siersted*

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Dalberg* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Dall Madsen* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med., Ph.D. *Finn Rasmussen* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med., Ph.D. *Ingrid Titlestad* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Projektsygeplejerske *Bettina Dalsgaard* (fondslønnet, Odense Universitetshospital)

Projektsygeplejerske *Helle Graversen* (fondslønnet, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

H. Andersen har sammen med Hans Chr. Siersted deltaget i International Conference of the American Thoracic Society, Seattle, Washington, USA (17.-23. maj).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

18.11. Foredrag for borgere i Nyborg om Kronisk Obstruktiv Lungesygdom.

Jan Dalberg har sammen med Helle Dall Madsen og Ingrid Titlestad deltaget i European Respiratory Society Annual Congress, Wien, Østrig (27. september-1. oktober).

B. Dalsgaard har sammen med Helle Graversen og Hans Chr. Siersted deltaget i Nordisk Lungekongres, Reykjavik, Island (4.-7. juni).

H.C. Siersted har deltaget i Postgraduat kursus Update in Allergy ved International Conference of the American Thoracic Society og i Nordisk Lungekongres. Han er formand for det Sydregionale Videreuddannelsesudvalg i Lungemedicin. Han var formand for Bedømmelseudvalget på cand.med., Ph.D. Lene Annette Norbergs Ph.D.-afhandling Environmental factors and atopic predisposition as predictors for the development of asthma, rhinoconjunctivitis and other atopic diseases in mucous membranes in childhood (22. august). Han har afholdt en række populærvidenskabelige foredrag om astma og allergi for fagpersoner og borgere i Sydregionen.

Reumatologi

Professor, dr.med. *Peter Junker*

Klinisk lektor *Leif Ejstrup*

Klinisk lektor, dr.med. *Jens Møller Rasmussen*

Klinisk lektor *Anders J. Svendsen*, Ph.D.

Konstitueret klinisk lektor *Anne B. Voss*, Ph.D. (til 31. august)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Silje Vermedal Høgh (fra 15. november)

Helle Laustrup

Tine Lund

Jens Kr. Pedersen (fra 1. april)

Ole Birger Pedersen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Ejstrup har holdt foredrag for praktiserende læger i Sønderjyllands Amt med titlen Rundt om ryggen, Sdr. Hostrup (21. januar) og om samme emne for læger i Fyns Amt, Odense (28. januar). Han har deltaget i internationalt symposium vedrørende Progress and promise in biological therapies in rheumatic diseases, Dublin, Irland (9.-10. maj) samt i den årlige EULAR kongres, Lissabon, Portugal (18.-21. juni). Han har holdt foredrag om psoriasisgigt i Dansk Psoriasisforening, Nyborg (25. juni) samt deltaget i patientens dag på Odense Universitetshospital med stand om gigtsygdomme (14. september). Har desuden undervist på A-kursus i intern medicin, Odense (3.-7. november). Er udpeget af Sundhedsstyrelsen som inspektør ved reumatologiske afdelinger. Fungerer som sagkyndig i Patientklagenævnet.

P. Junker har i forbindelse med præsentation af fire videnskabelige indlæg fra forskergruppen deltaget i EULARs årlige kongres i Lissabon, Portugal (18.-21. juni). Han har endvidere deltaget i 65th årsmøde i American College of Rheumatology, Orlando, USA (23.-28. oktober). Han har holdt foredraget Nyt i reumatologien, Lægekredsforeningens forårsmøde, Fåborg (25. april). Har endvidere præsenteret flere indlæg om reumatologiske emner på A-kursus for intern medicinere, Odense (3.-7. oktober). Han har været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende cand.med. Trine Jensens Ph.D.-afhandling Regional bone loss in rheumatoid arthritis. Markers of disease activity and irreversible bone damage (forsvaret 23. januar), Københavns Universitet samt formand for bedømmelsesudvalget vedrørende Erik Zimmermann-Nielsens Ph.D.-afhandling Complement activation capacity of plasma from patients with colorectal cancer, chronic inflammatory bowel disease and systemic lupus erythematosus (forsvaret 24. januar), Syddansk Universitet, Odense. Desuden medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat i inflammationsforskning ved Aarhus Universitet. Har været medlem af fagkyndige bedømmelsesudvalg vedrørende ledende overlæge/overlægestillinger ved Gråsten Gighospital og Esbjerg/Varde Centralsygehus samt vedrørende stilling som klinikchef på Rigshospitalet. Han er forfatter ved Lægemiddelkataloget, hovedansvarlig for det reumatologiske kapitel i medicinsk kompendium, 16. udgave og har været formand for en projektgruppe under Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering vedrørende medikamentel behandling af ledegigt. Arbejdet blev præsenteret på et seminar, Rigshospitalet (28. februar) arrangeret af CEMTV-Instituttet. Han er medlem af Overlægerådets Legatudvalg, bidragsudvalget i Fonden til Lægevidenskabens Fremme, Lægeforeningens Forskningsfonds videnskabelige bedømmelsesudvalg, bestyrelsen for Gårdejer af Stenløse Peder Laurits Pedersens Legat til Støtte for Lægevidenskabelig Forskning, Generalkonsul Ernst Carlsens Fond og Karen Hansens Mindefond. Han er endvidere medlem af Gigtforeningens hovedbestyrelse, fungerer som sagkyndig for Retslægerådet og er medlem af redaktionskomiteen for Scandinavian Journal of Rheumatology.

H. Laustrop har deltaget i Annual European Congress of Rheumatology, EULAR 2003, Lissabon, Portugal (18.-21. juni) med følgende bidrag: Annual SLE incidence and disease patterns in a population based lupus cohort. An 8-year prospective study of autoantibodies and rheumatic complaints in relatives to SLE patients. A community based approach.

J.K. Pedersen har deltaget i Annual European Congress of Rheumatology, EULAR 2003, Lissabon, Portugal (18.-21. juni) med foredraget Case ascertainment by the capture/ recapture method.

O.B. Pedersen har deltaget i Annual European Congress of Rheumatology, EULAR 2003, Lissabon, Portugal (18.-21. juni) European league against rheumatism med indlægget A national twin study on ankylosing spondylitis and psoriatic arthritis. Preliminary report.

J.M. Rasmussen er formand for Dansk Reumatologisk Selskab, Gigtforeningens forskningsudvalg samt medlem af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Region Syd (udpeget af DMS). Han er desuden formand for Det Regionale Uddannelsesudvalg i reumatologi i Region Syd samt medlem af moderniseringsudvalg for reumatologi under

Amtsrådsforeningen. Han har været kursusleder og underviser på A-kursus i reumatologi for læger under uddannelse i intern medicin, Odense (3.-7. november). Han har været medlem af fagkyndigt bedømmelsesudvalg vedrørende stilling som ledende overlæge og overlæge ved reumatologisk afdeling, Esbjerg/Varde Centralsygehus. Referent på artikler til Ugeskrift for Læger og Scandinavian Journal Rheumatology. MPM, Syddansk Universitet, Odense (august).

A. Svendsen har i forbindelse med præsentation af forskergruppens arbejde deltaget i Annual European Congress of Rheumatology, EULAR 2003, Lissabon, Portugal (18.-21. juni). Delkursusleder og underviser på A-kursus i reumatologi for læger under uddannelse i intern medicin, Odense (3.-8. november). Han er medlem af Udvalget for Speciallægeuddannelsen i Dansk Reumatologisk Selskab og er udpeget af Sundhedsstyrelsen som inspektør af reumatologiske afdelinger. Har været referent for Scandinavian Journal og Rheumatology.

A. Voss har deltaget i Annual European Congress of Rheumatology, EULAR 2003, Lissabon, Portugal (18.-21. juni) med indlægget Serum amyloid P-component (SAP) in systemic lupus erythematosus.

PUBLIKATIONER

Andersen LS, Gam AN, Hansen A, Kollerup G, Rasmussen C, Rasmussen JM, Schiøttz-Christensen B, Slot O, Thamsborg G. Nye udviklinger i reumatologien. Ugeskr Læg 2003; 165: 1255.

Jensen MK, Riisbro R, Holten-Andersen MN, de Nully Brown P, Junker P, Brünner N, Hasselbalch HC. Collagen metabolism and enzymes of the urokinase plasminogen activator system in chronic myeloproliferative disorders: correlation between plasm-soluble urokinase plasminogen activator receptor and serum markers for collagen metabolism. Eur J Haematol 2003; 71: 276-282.

Leth-Larsen R, Nordenbæk C, Tornø I, Møller V, Schlosser A, Koch C, Teisner B, Junker P, Holmskov U. Surfactant protein D (SP-D) serum levels in patients with community-acquired pneumonia. Clin Immunol 2003; 108: 29-37.

Nordenbæk C, Teisner B, Junker P. Connective tissue responses in acute community-acquired pneumonia. Respir Med 2003; 97: 660-666.

Kardiologi

Professor, dr.med. *Torben Haghfelt*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Steen Hansen*

Klinisk lektor, dr.med. *Hans Micklej*

Gæsteforsker, dr.med. *Axel Brandes* (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense

Universitetshospital, fra 1. oktober)

Gæsteforsker *Henrik Wulff Christensen* (Ph.D.-studerende i klinisk fysiologi og nuklearmedicin, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Stig Djurhuus*, Ph.D. (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Sabine Gill*, Ph.D. (1.reservelæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jens Brock Johansen*, Ph.D. (reservelæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anders Junker*, Ph.D. (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jess Lambrechtsen*, Ph.D. (1.reservelæge, Medicinsk Afdeling, Sygehus Svendborg)

Gæsteforsker, dr.med. *Mogens Møller* (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital).

Gæsteforsker *Henrik Nissen*, Ph.D. (afdelingslæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker dr.med. *Knud Erik Pedersen* (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Per Thayssen* (overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Lars Videbæk*, Ph.D. (Overlæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Henrik D. Villadsen*, HD, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Forskningsbioanalytiker *Hanne Bjørn Arnholm*

Forskningssygeplejerske *Helle Cappelen*

Forskningssygeplejerske *Charlotte Anker Hansen* (barselsorlov fra 1. maj)

Forskningsbioanalytiker *Birgitte Toft Jensen*

Forskningssygeplejerske *Marianne Jensen*

Forskningssygeplejerske *Janne Milton Jørgensen*

Forskningssekretær *Helen Jeppesen* (barselsorlov fra 1. november)

Forskningsbioanalytiker *Birthe Poulsen*

Forskningsbioanalytiker *Ida Rosenlund*

Forskningssekretær *Bente Wichmann*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Regina Eichhorst

Jesper K. Jensen (fra 1. september)

Kirsten Mikkelsen

Tina Svendstrup Poulsen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Kardiologisk Forskningsenhed har afholdt internatmøde i Region Syd (HjerteNetSyd-CHF) på Hotel Koldingfjord (4.-5. april) samt ligeledes i Region Syd to eksternatmøder vedrørende HjerteNetSyd-præventiv kardiologi (12. juni, 29. september). Herudover er der afholdt temadag vedrørende aterotrombotisk hjertekarsygdom for alle læger i Region Syd på Odense Universitetshospital (18. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Haghfelt har tilrettelagt og ledet A-kursus i kardiologi på Odense Universitetshospital (13.-17. januar). Har herudover været mødeleder og foredragsholder ved såvel nationale som internationale kardiologimøder specielt omfattende emnerne akut koronar syndrom, præventiv kardiologi og hjertesvigt/Hjertesvigt-klinikker. Desuden hjertemedikamentel behandling af patienter med kronisk iskæmisk hjertesygdom, implementeringsproblemer, compliance-problemer mv. Han er medlem af flere styringskomiteer vedrørende såvel nationale som internationale multicenter-undersøgelser, blandt andet vedrørende undersøgelse og behandling af patienter med kronisk hjertesvigt. Han har skrevet populærvidenskabelige artikler i blandt andet Dagens Medicin, udarbejdet kardiologi-hæfter/uddannelseshæfter vedrørende iskæmisk hjertesygdom og praktisk håndtering af patienter med hjertesvigt og sekundær præventiv kardiologi, blandt andet dyslipidæmi. Herudover har han deltaget i følgende nationale og internationale symposier: AstraZenecas Årsmøde, Kolding Scanticon, Kolding (24.-25. januar), moderator og foredragsholder ved internationalt ACE-hæmmer symposium Istanbul, Tyrkiet (30. januar-1. februar), internationalt symposium vedrørende betablokkerbehandling ved hjertesvigt, Monaco (28. februar-2. marts), gæsteforelæser ved Ungarns Cardiologiske Selskabs møde, Budapest, Ungarn (21. marts), mødeleder ved ACC-Local Event, Odense (15. april), mødeleder og foredragsholder ved Temadag om iskæmisk hjertesygdom på Odense Universitetshospital (28. april), mødeleder og foredragsholder ved fællesmøde mellem Lands-Landsdels kardiologer og Lands-Landsdels hjertekirurger, Middelfart (1. maj). Foredragsholder ved nationalt symposium afholdt af Dansk Tromboseselskab, Brædstrup (2. maj). Foredragsholder ved efteruddannelsessymposium i kardiologi, Esbjerg (6. maj), foredrag ved Nordisk Kardiologi Kongres, Odense (6. juni), foredragsholder ved seminar om hormonbehandling og hjerte-/kræftsygdomme, Odense Universitetshospital (3. september), efteruddannelsessymposium i kardiologi, Haderslev (17. september), foredragsholder ved Lægedag Fyn, Odense (3. oktober), foredragsholder/underviser ved kardiologisk efteruddannelsessymposium, Como, Italien (22.-26. oktober). Foredragsholder ved Kardiologisk Forskningsenheds internatmøde, Hvedholm Slot, Fåborg (28.-29. november). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i børnehjerte-kirurgi ved Aarhus Universitet. Han er medlem af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel, Fellow of the American College of Cardiology (FACC), Fellow of the European Society of Cardiology (FESC) og Fellow of the American Heart Association (FAHA). Endvidere medlem af redaktionskomiteerne for tidsskrifterne Cardiology (USA), Intercontinental Cardiology (Panama), Resuscitation (USA), Scandinavian Cardiovascular Journal samt European Journal of Heart Failure. Formand for Bønnelykkefondens bestyrelse (legatmidler til forskning i hjertesygdomme) samt formand for bestyrelsen i Professor, overlæge dr.med. Torben Haghfelts Fond til fremme af kardiologien. Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandlingerne Udbyttet af en dyspnø-klinik for primærsektoren, Lene Svendstrup Nielsen, forsvaret fandt sted på Aarhus Universitet (19. juni) og The potential role of surfactant protein D in atherogenesis, Grit Lykke Sørensen, forsvaret fandt sted på Syddansk Universitet, Odense (5. december). Er herudover medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende en indleveret afhandling af Gitte Nielsen: Evaluation of left ventricular remodelling, oedema and perfusion in the early phase of acute myocardial infarction, indleveret til Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Han er vejleder for Ph.D.-studerende Lisette Okkels Jensen, Aterosklerotisk plaquereduktion med Simvastatin visualiseret med intravaskulær ultralyd hos patienter med iskæmisk hjertesygdom. Ph.D.-forsvaret fandt sted ved Syddansk Universitet, Odense (3. december). Er herudover medvejleder for Ph.D.-studerende Henrik Wulff Christensen, Diagnostik af brystsmerte afledt fra det muskuloskeletale apparat hos patienter med formodet angina pectoris, hovedvejleder for Ph.D.-studerende Regina Eichhorst, Hjeriteepikrisens effekt på risikobyrdens hos patienter med iskæmisk hjertesygdom (Shared-Care-Koncept) og for Ph.D.-studerende Kirsten V. Mikkelsen, Neurohormoner og Hjertesvigt. Desuden medvejleder for Ph.D.-stud. Claus H. Sørensen, Akut iskæmisk syndrom og depression, Ph.D.-stud. Rozy Eckardt, Révascularization and Myocardial Perfusion Imaging Study samt Ph.D.-studerende Tina S. Poulsen, Peripheral artery disease in ischaemic heart disease.

Vidensudveksling med det omgivende samfund:

Udgivelser:

Haghfelt T. Aterotrombotisk hjertekarsygdom og dyslipidæmi – Hvordan bliver vi bedre til at implementere evidensbaseret viden? NyViden om Kolesterol og Livsstil, 1. årgang nr. 2, sept.

Artikler i tidskriftet Aventis vedrørende behandling med ACE-hæmmer-præparat ved iskæmisk hjertesygdom.

Populærvidenskabelige foredrag:

15.08: Foredrag vedrørende Stress, i Rotary, Odense.

H.S. Hansen var inviteret foredragsholder ved Dansk Cardiologisk Selskabs efterårsmøde med foredraget SPORTIF III. Kritisk gennemgang af nye kliniske studier (31. oktober). Han har deltaget i The Eighteenth Annual Scientific Meeting of the American Society of Hypertension, New York, USA (14.-17. maj), XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni), The European Society of Cardiology Congress 2003, Wien, Østrig (30. august-3. september) samt Transcatheter Cardiovascular Therapeutics (TCT) 2003 Meeting, Washington DC, USA (15.-19. september). Han har været hovedvejleder for stud.med. Annette Raskov Lunds studieprogram ved den prægraduate forskeruddannelse med projektet Akut koronarsyndrom og inflammatoriske markører samt stud.med. Christina B. Reisenhus' studieprogram Tirofiban til patienter med akut koronart syndrom. Effekt på trombocytfunktionen målt med Ultegra Rapid Platelet Function Assay. Endvidere er han vejleder for stud.med. Jakob Jørgensens studieprogram Implementering af rapamyci-coated stents, hvor effekten vurderes med intravaskulær ultralyd og inflammatoriske markører hos patienter med iskæmisk hjertesygdom. Han er vejleder for Ph.D.-studerende Regina Eichhorst, Hjerteepikrisens effekt på risikobyrdens hos patienter med iskæmisk hjertesygdom (Shared-Care-Koncept). Han har undervist på A-kursus i kardiologi, Odense (14. januar) samt ved specialeuddannelsen i almen medicin, Odense (5. marts, 21. august). Han er medlem af vurderingsudvalg ved besættelse af intern medicinske undervisningsstillinger. Han har været formand for det regionale uddannelsesudvalg i Intern Medicin: Kardiologi vedrørende den nye speciallægeuddannelse og medlem af udvalget vedrørende Forskningstræning, Den Lægelige Videreuddannelse, Region Syd som repræsentant for de kliniske overlæger på Odense Universitetshospital. Han var censor ved stud.med. Steen Fjord Pedersens rapport Assessment of Myocardium Infarct by Cardiovascular MRI i forbindelse med forskningsår ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. Han var chairman for Scientific Committee, XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni) samt chairman ved satellitsym-posiet Acute Coronary Syndrome from Theory to Clinical Practice. Update on Abciximab ved denne kongres. Han er formand for Dansk Cardiologisk Selskabs efteruddannelsesudvalg og medlem af Dansk Selskab for Intern Medicins møde- og efteruddannelsesudvalg. Han er medlem af den danske styringskomité for ASCOT-undersøgelsen, og medlem af Hjerteforeningens biomedicinske udvalg.

L.O. Jensen har forsvaret sin Ph.D.-afhandling, Influence of simvastatin on coronary artery remodeling. Evaluation by three-dimensional intravascular ultrasound ved Syddansk Universitet (3. december). Hun er vejleder for stud.med. Christina Reisenhuus i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Tirofiban til patienter med akut koronart syndrom. Effekt på trombocytfunktionen målt med Ultegra Rapid Platelet Function Assay og for stud.med. Jakob Jørgensen i forbindelse med dennes prægraduate forskningsprojekt Implementering af rapamycin-coatede stents, hvor effekten vurderes med intravaskulær ultralyd og inflammatoriske markører hos patienter med iskæmisk hjertesygdom samt stud.med. Annette Raskov Lund ved et prægraduate forskningsprojekt Akut myokardieinfarkt og inflammatoriske markører. Endvidere har hun været vejleder for stud.med. Søren K.S. Hoffmann, der har gennemført et prægraduate forskningsprojekt med titlen Plaque, koronar flowreserve og endotelfunktion hos patienter med diabetes mellitus type 2 henvist til perkutankoronar intervention. Hun har ved Modern Concepts in Heart Diseases, Saariselkä, Lapland, Finland (april) holdt foredraget Euroheart Survey, implementation of clinical Guidelines: How good are we in ACS? Hun har ved XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni) holdt foredraget Two years clinical outcome after percutaneous coronary intervention over 10 years. Results from the Danish PTCA Register, præsenteret posteren Two year mortality after acute coronary syndrome in an unselected consecutive patient population og præsenteret computerpræsentationen Endothelin-I in peripheral venous blood is higher than in coronary sinus and arterial blood. Hun var medforfatter på posterne Arterial

remodelling does not differ in patients with angina pectoris with or without type 2 diabetes, Late elevation of high sensitive C-reactive protein and early reduction of interleukin-6 in patients with acute myocardial infarction, Plaque volume during percutaneous coronary intervention og medforfatter på foredraget Protamine sulphate is associated with a longer time to haemostasis, but shorter bed rest, compared to Duett vascular closure device after percutaneous coronary intervention. Ved Transcatheter Cardiovascular Therapeutics (TCT) 2003 Meeting, Washington DC, USA (15.-19. september) deltog hun med foredraget Improvement in endothelial function without changes in coronary flow reserve after 12 months treatment with simvastatin. Ved American Heart Association, Scientific Sessions , Orlando, USA (9.-12. november) præsenterede hun posteren Plaque regression in coronary arteries after 12 months treatment with simvastatin. Hun er medlem af det regionale uddannelsesudvalg i Intern Medicin: Kardiologi vedrørende den nye speciallægeuddannelse, og bestyrelsesmedlem i Foreningen af Yngre Cardiologer.

H. Mickley har som inviteret foredragsholder og chairman deltaget i XIXthⁿ Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni). Han holdt foredraget The importance of physical exercise in patients with ischaemic heart disease og var medforfatter på foredraget Aspirin resistance and acute myocardial infarction samt posteren Comparison of sexuality in women and men with known ischaemic heart disease. Medforfatter på posteren Is sexuality a greater taboo among women with known ischaemic heart disease? i forbindelse med mødet Best Practice in Cardiovascular Prevention, Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology, Estoril, Portugal (11.-12. april). Endvidere medforfatter på foredraget Aspirin resistance in acute myocardial infarction: is it of any clinical importance? som blev præsenteret ved XXVth Congress of the European Congress of Cardiology, Wien, Østrig (31. august-3. september). Medforfatter på foredraget the clinical importance of aspirin resistance in acute myocardial infarction ved the 5th International Congress on Coronary Artery Disease, Firenze, Italien (19.-22. oktober). Chairman ved Forskningens Dag, Syddansk Universitet (5. november). Undervist i iskæmisk hjertesygdom på A-kursus i kardiologi, Odense (13. januar), i hjertets reaktion på fysisk stress, Uddannelsesafdelingen, Roskilde Amt, Roskilde (6. november) samt i kardiologiske aspekter ved motion, Dansk Idrætsmedicinsk Selskab, Trin II Kursus, Århus (8. november). I efterårssemestret som ekstern lektor undervist i sygdomslære ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. Han holdt foredrag om hjertepatienten og sex på Lægedag 2003, Bella Centret København (7. november). Referent ved European Heart Journal, Scandinavian Cardiovascular Journal og Ugeskrift for Læger. Dansk koordinator for det internationale SAGE multicenter-studium. Kardiologisk repræsentant i dansk tværfagligt Advisory Board vedrørende seksuel dysfunktion og i dansk tværfagligt Advisory Board vedrørende primærprofylakse ved aterosklerose. Hovedvejleder for cand.med. Tina Poulsen i forbindelse med Ph.D.-studiet PAIN HEART (Peripheral Artery disease IN Ischaemic HEART disease) ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Hovedvejleder for cand.med. Jesper K. Jensen i forbindelse med Ph.D.-studiet MICI (Myocardial Ischaemia in Cerebral infarction) ligeledes ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende den af cand.med. Claus Havregaard Sørensen indleverede Ph.D.-afhandling Depression in patients with acute coronary syndrome ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Medlem af nucleus for Dansk Kardiologisk Selskabs arbejdsgruppe om Kardial Rehabilitering. Suppleant for Dansk Kardiologisk Selskabs §14-repræsentant under Sundhedsstyrelsen vedrørende ansættelse af kardiologiske overlæger. Af Dansk Kardiologisk Selskab udpeget som specialekyndig konsulent i Sundhedsstyrelsens Patientklagenævn. Medlem af Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital.

K.V. Mikkelsen har deltaget med to udvalgte PC-præsentationer, Plasma brainnatriuretic peptide (BNP) can unveil diastolic heart failure in hypertensive patients og Plasma brain natriuretic peptide (BNP), myocardial performance index (MPI) and coronary heart disease (CHD), i XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense (4.-6. juni). Førstnævnte vandt 1. pladsen. Hun har deltaget med posteren Myocardial performance index (MPI) and coronary

heart disease (CHD) i The European Society of Cardiology Congress 2003, Wien, Østrig (30. august-4. september).

T.S. Poulsen har ved Spring Meeting of The ESC-WG on Cardiac Rehabilitation and Exercise Physiology, Estoril, Portugal (10.-12. april) præsenteret posteren Is sexuality a greater taboo among women with known ischaemic heart disease? Hun har deltaget i XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense, Danmark (4.-6. juni) med foredraget Aspirin resistance and acute myocardial infarction samt posteren Comparison of sexuality in women and men with known ischaemic heart disease. Hun har ved The European Society of Cardiology Congress 2003, Wien, Østrig, (30. august-3. september) holdt foredraget Aspirin resistance in patients with acute myocardial infarction: Is it of any clinical importance? Hun har ved The 5th International Congress on Coronary Artery Disease – from Prevention to Intervention, Firenze, Italien (19.-22. oktober) holdt foredraget The clinical importance of aspirin resistance in acute myocardial infarction. Hun har ved The European Society of Cardiology Congress 2003, Wien, Østrig, (30. august-3. september) deltaget i pressekonferencen Clot-busters – do they work for all med foredraget Absent effects of aspirin in patients with acute myocardial infarction.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H. Mickley har modtaget hæderspris fra Anna Marie og Christian Rasmussens Mindefond for fremragende forskning og indsats indenfor hjerte-og-kredsløbssygdomme. Med prisen fulgte 12.000 kroner. K.V. Mikkelsen har modtaget 75.000 kroner fra Professor, overlæge dr.med. Torben Haghfelts fond til fremme af kardiologien, fået forlængelse af junior stipendium fra Hjerteforeningen til i alt 30 måneder og modtaget 55.000 kroner fra A.J. Andersen og Hustrus Fond. Hun vandt endvidere 1. pladsen og modtog 15.000 kroner for PC-præsentationen Plasma brainnatriuretic peptide (BNP) can unveil diastolic heart failure in hypertensive patients ved XIX Nordic Congress of Cardiology, Odense. T.S. Poulsen har i projektstøtte modtaget 20.000 kroner fra Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond samt 9.601 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg ved Odense Universitetshospital. Hun har endvidere modtaget 117.500 kroner fra Hjerteforeningen til laboratorieanalyser og utensilier i forbindelse med Ph.D.-projektet Pain-Heart: Peripheral Artery Disease in Ischaemic Heart Disease.

PUBLIKATIONER

Andersen HR, Nielsen TT, Rasmussen K, Thuesen L, Kelbæk H, Thayssen P, Abildgaard U, Pedersen F, Madsen JK, Grande P, Villadsen AB, Krusell LR, Haghfelt T, m.fl. DANAMI-2

Investigators. A comparison of coronary angioplasty with fibrinolytic therapy in acute myocardial infarction. N Engl J Med 2003; 349: 733-42.

Andersen LB, Wedderkopp N, Hansen HS, Cooper AR, Froberg K. Biological cardiovascular risk factors cluster in Danish children and adolescents: The European Youth Heart Study. Prev Med 2003; 37: 363-7.

Andersen HR, Nielsen TT, Vesterlund T, Grande P, Abildgaard U, Thayssen P, Pedersen F, Mortensen LS. DANAMI-2 Investigators. Danish multicenter randomized study on fibrinolytic therapy versus acute coronary angioplasty in acute myocardial infarction: rationale and design the DANish trial in Acute Myocardial Infarction-2 (DANAMI-2). Am Heart J 2003; 146: 234-41.

Christensen HW, Vach W, Haghfelt T, Høilund-Carlsen PF. Observer reproducibility of cardiovascular classification systems for stable angina pectoris and cardiac functional status. J Nucl Cardiol 2003; 10: 65.

Christensen HW, Vach W, Manniche C Haghfelt T, Hartvigsen L, Høilund-Carlsen PF. Palpation for muscular tenderness in the anterior chest wall: an observer reliability study. J Manipulative Physiol Ther 2003; 26: 469-75.

Gill S, Kristensen SR, Haastrup B, Haghfelt T. Clinical usefulness of a Functional Test of Neutralising Streptokinase Antibodies for the Prediction of the Thrombolytic Effect of Streptokinase in Acute Myocardial Infarction. Cardiology 2003; 100: 36-40.

Høilund-Carlsen PF, Johansen A, Haghfelt T. Arbejdselektrokardiografi til diagnostic af iskæmisk hjertesygdom. Månedsskr Prakt Lægegern 2003; december: 1617-1628.

Jensen JK, Mickley H. Troponinforhøjelse – differentialdiagnostiske overvejelser og prognostisk betydning. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1541-45.

Jensen LO, Hansen HS. Acute coronary syndrome and early statin therapy. What is the evidence. *Heart Drug* 2003; 2: 246-50.

Jensen LO, Thayssen P, Kassis E, Rasmussen K, Saunamäki K, Thuesen L. Percutaneous coronary intervention in Denmark from 1989 to 1998. Research from the Danish PTCA registry. (Dansk PTCA Register – en 10 års opgørelse fra 1989 til 1998). *Ugeskr Læg* 2003; 165(29): 2809-12.

Johansen A, Høilund-Carlsen PF, Veje A, Haghfelt T. Myokardiescintigrafi ved stabil angina pectoris. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2003; november: 1479-87.

Mickley H, Saunamäki K. Betydningen af fysisk træning som led i rehabilitering af patienter med iskæmisk hjertesygdom. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3227-28.

Mikkelsen KV, Haghfelt TH. B-type natriuretic peptide as a predictor of sudden death in chronic heart insufficiency. *Ugeskr Læg* 2003; 165(13): 1371-2.

Rasmussen CH, Munck A, Kragstrup J, Haghfelt T. Patient delay from onset of chest pain suggesting acute coronary syndrome to hospital admission. *Scand Cardiovasc J* 2003; 37(4): 183-6.

Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Ole Kronborg* (til 30.september)

Klinisk lektor, dr.med. *Henning Overgaard Nielsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Qvist*

Klinisk lektor *Nis Rytto*

Lægesekretær *Darley Pedersen*

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

O. Kronborg har været inviteret foredragsholder ved Nordisk Gastroenterologisk Møde i Helsingfors, Finland (11.-13.juni) med Screening for kolorektal cancer, i Toronto, Canada (23.-26. juni) med Screening og ved ECCO-konferencen i København (22.-26. september) med Screening og Tidlig kolorektalcancer.

H. Overgaard Nielsen har deltaget i Fifth International Gastric Cancer Congress, Rom, Italien (4.-7. maj). Deltaget med foredraget EUS in gastric cancer patients; safety and patient satisfaction (medforfattere M.B. Mortensen, C. Frstrup, F.S. Holm, T. Pless, J. Durup, C. Hovendal). Præsenteret poster Three-dimensional Laparoscopic Ultrasonography (medforfattere C. Frstrup, M.B. Mortensen, T. Pless, J. Durup, C. Hovendal). Inviteret som International Faculty Member 7th Congress of the Asian Society of Hepato-Biliary-Pancreatic Surgery, Chennai, India (28.-31. august). Inviteret som medlem af det internationale fakultet som chairman og inviteret foredragsholder til følgende foredrag: Three-dimensional Laparoscopic Ultrasonography in the assessment of liver metastases and liver anatomy before hepatic resection or radio frequency ablation samt evaluation of pancreatic tumours with 3D laparoscopic ultrasound. Medforfatter til afsnit om sygdomme i ventrikel og duodenum, Kirurgisk Kompendium, 3. udgave, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busk, 822-851.

N. Qvist har været medarrangør af Dansk Gastroenterologisk Selskabs Efteruddannelseskursus i København (6.-8. januar). Inviteret foredragsholder ved 1st Colorectal Day, Århus (30. januar). Deltaget i postgraduat kursus om gastrointestinal motilitet arrangeret af EAGE/ESD i Helsinki, Finland (11. juni) og deltaget i Nordisk Gastromøde i Helsinki, Finland (12.-14. juni). Deltaget i British Association of Pediatric Surgeons Internationale møde i Lissabon, Portugal (14.-18. juli). Deltaget i European Society of Coloproctology kongres i Sitges, Spanien (18.-21. september). Inviteret foredragsholder ved Lægedag Fyn (3. oktober). Arrangør af Scandinavian Association on Gastrointestinal Motility postgraduate kursus og holdt foredrag om galdeblæremotilitet i Odense (22.-25 oktober). Inviteret foredragsholder ved pædiatrisk symposium i gastroenterologi på Hindsgavl (23.-24. november). Medlem af bedømmelsesudvalget ved en disputats og ved to Ph.D.-afhandlinger ved De Sundhedsvidenskabelige Fakulteter i Århus og København. Fungeret som censor ved Aarhus og Københavns Universiteter. Medlem af bestyrelsen for Dansk Kirurgisk Selskab (næstformand). Generalsekretær i Nordisk Kirurgisk Forening. Medlem af Dansk Gastroenterologisk Selskabs E-udvalg. Været referee ved Diseases of Colon and Rectum, Digestive and Liver Diseases, Journal of Neurogastroenterology and Motility.

PUBLIKATIONER

Kronborg O. Screening for colorectal cancer. Scand J Surg 2003; 92: 20-4.

Rasmussen M, Bolbro K, Qvist N. Oral sodium phosphate compared with water enemas combined with bisacodyl as bowel preparation for elective colonoscopy. Scand J Gastroenterology 2003; 38: 1090-4.

Rasmussen M, Fenger C, Kronborg O. Diagnostic yield in a biennial Hemoccult-II screening program compared to a once-only screening with flexible sigmoidoscopy and Hemoccult-II. Scand J Gastroenterol 2003; 38: 114-18.

Sørensen HT, Nørgård B, Friis S, Laurberg S, Olsen, JH, Kronborg O. Nonsteroid antiinflammatoriske farmaka og forebyggelse af kolorektalcancer og andre former for cancer. Ugeskr Læg 2003; 165: 1260.

Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik

Professor, dr.med. *Mogens Hørder*

Professor, lic.scient. *Torben Arvid Kruse*

Lektor, cand. scient. *Jesper Dahlgaard*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Lise Bathum*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Per Damkier*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Anne-Marie Gerdes*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Per Erik Jørgensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Risom Kristensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Rasmussen*

Adjunkt, cand.med. *Qihua Tan*

Klinisk lærer, cand.scient. *Ole Blaabjerg*

Klinisk lærer, cand.med. *Esther Jensen*

Klinisk lærer, cand.polyt. *Poul Jørgen Jørgensen*

Klinisk lærer, lic.pharm. *Niels Anders Klitgaard*

Klinisk lærer, cand.med. *Mads Nybo*

Klinisk lærer, mag.scient. *Per Hyltoft Petersen*

Gæsteforsker, cand.scient. *Klaus Brusgaard*, Ph.D. (molekylærbiolog, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Lene Christiansen*, Ph.D. (adjunkt, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Hans Atli Dahl* (Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Per Grinsted* (praksiskonsulent, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Charlotte Brasch Andersen

Hans Atli Dahl

Christine Dalgård

Niels Fritzner

Jonna Skov Madsen

Vibe Skov

Mads Thomassen

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Der har været afholdt 13 KKA-seminarer med i alt 36 indlæg. Seminarerne har til formål at redegøre for planlagt og igangværende udviklings- og forskningsarbejde, såvel afdelingens eget som det, der foregår i samarbejde med eller på initiativ af andre afdelinger.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Bathum har deltaget i endagsseminar Genetics – whats in it for epidemiologists afholdt af Professor Jeff Murray, University of Iowa, Odense (13. januar). Hun har deltaget i kongressen Porphyrins & Porphyrias, Prag, Tjekkiet (21.-24. september) og har deltaget i 6. danske kongres i klinisk biokemi, København (23.-25. oktober) med foredraget Apo-E genotype blandt meget gamle – relation til kognition og overlevelse. Hun har undervist på A-kursus i klinisk farmakologi om metabolisme, Odense (2.december). Hun er medlem af bestyrelsen af Fyns Medicinsk Selskab, medlem af bestyrelsen i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi og medlem af Det danske Tvillingeregistres daglige ledelse.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

December. Et ben i hver lejr. Interview i Vision nr. 13.

O. Blaabjerg har holdt foredraget Automatiseret måling af insulin aspart i Dansk Endokrinologisk Selskab (24. januar).

C. Brasch Andersen har deltaget i konferencen Genetics of Complex Diseases and Isolated Populations, Sardinien, Italien (23.-30. maj) og i Danish Allergy Research Center, DARC's, årsmøde, Humlebæk (14. august). Hun har undervist i Molekylær Human Patofysiologi for Biomedicinere, Syddansk Universitet (11. september) og i Bioinformatik i A-kursus i Genetisk Epidemiologi (25. november).

L. Christiansen deltog i den 6. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, Holmen, København. (23.-25. oktober). Hun deltog i Statistical Genetics Short Course featuring Mendel and SimWalk2, Helsinki, Finland (8.-12. september).

H.A. Dahl har deltaget på kongressen Genetics of Complex Diseases and Isolated Populations, Sardinien, Italien (23.-30. maj) med posteren Search for susceptibility loci in patients with mental disorders from the Faroe Islands. Han har holdt foredraget Psykiatrisk genetisk forskning ved sommerudflugt for Klinisk Genetisk Afdelinger i Vestdanmark (19. september). Han har tilrettelagt og undervist på molekylærbiologisk grundkursus for gymnasielærerne på Færøerne (29.-31. oktober) og ved samme lejlighed holdt foredraget Genetisk mapning i isolerede befolkninger. Bidraget på A-kursus for læger med indlægget Genmapning i det 21.-århundrede.

J. Dahlgaard har deltaget i Affymetrix User Group Meeting, Amsterdam, Holland (2.-4. juni) og i XIX International Congress of Genetics, Melbourne, Australien (6.-11. juli). Han er bedømmer ved indlevering af Ph.D.-afhandlingen Implementation of cDNA Microarrays for the Study of Porcine Gene Expression af Per Horn, Danish Institute of Agricultural Sciences/Aarhus University Hospital, Skejby. Han er reviewer i Hereditas, Nordic Journal of Botany, Journal of Evolutionary Biology, Physiological Entomology, Biological Journal of The Linnean Society.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

Foredrag for gymnasielærere (udvidet fysik, matematik og kemi) omkring nanoteknologi og microarray på Frederiksberg Gymnasium.

C. Dalgård har holdt foredraget Associations between circulating C-reactive protein and cardiovascular disease risk factors in patients with peripheral arterial disease ved Forskningens Dag, Syddansk Universitet, Odense (5. november).

N. Fritzner har holdt to oplæg i forbindelse med en temadag for danske bioanalytikere med titlerne Aktuelle projekter på Humant MicroArray Center og Maskinerne i funktion, Odense Universitetshospital (4.marts).

A. M. Gerdes har holdt foredraget Arvelig ovariecancer ved efteruddannelse i gynækologisk onkologi, Middelfart (24. januar), har holdt foredraget Arvelig cancer, Sønderborg Sygehus (27. januar), og Arvelig cancer ved Staff meeting, Odense Universitetshospital (29. januar). Hun har holdt foredraget Genetic counselling in hereditary breast cancer, Danish Microsurgical Society, Hindsgavl (20. marts) og har holdt foredraget Er det arveligt?, Nordjysk Praksisdag, Aalborg (28. marts). Hun har holdt foredraget Arvelige kræftsygdomme. Danske Bioanalytikere, København (9. april) og har holdt foredraget MTV ved HNPCC, Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, København (17. juni). Hun har undervist i cancertgenetik på tværfagligt A-kursus i klinisk genetik for læger, Menstrup (20. august) og har undervist i genetik på FYO Gyn-Onkologisk Workshop, Slagelse (28. august). Hun har undervist i arvelig cancer og genetisk rådgivning ved Danske Bioanalytikers årsmøde, Odense (26. september). Hun har undervist i Arvelig cancer – genetisk testning, Lægedag Fyn (3. oktober) og Kræft og arvelighed, Landskursus for sygeplejersker, Nyborg (31.oktober). Hun har deltaget i mødet The Breast Cancer Linkage Consortium and the International Collaborative Group on Familial Breast and Ovarian Cancer, Madrid, Spanien (2.-4. juni) og hun har deltaget i

Informationsmøde om prænatal diagnostik, København (26. august). Hun har deltaget i Workshop om MFISH, Odense (9. april). Hun er formand for cancertgenetisk udvalg under Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, medlem af genetisk udvalg under DBCG, medlem af national styregruppe omkring von Hippel Lindaus sygdom, formand for undergruppe i MTV om HNPCC, dansk repræsentant i EU-projekt International BRCA-Carrier Cohort Study, medlem af tumorbiologisk udvalg under DCCG.

M. Hørdér er dekan ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han er medlem af bestyrelsen for Det Strategiske Forskningsråd. Medlem af sundhedsstyrelsens Sagkyndige Råd og sagkyndig rådgiver i Sundhedsstyrelsen, formand for Det Videnskabelige Råd, Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, medlem af Videreuddannelsesudvalget for speciallæger, Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, medlem af Sektorudvalget for Laboratoriespecialer, DANAK og medlem af det Regionale Råd for Lægers videreuddannelse, Syd. Han er formand for styregruppe for bioTEAMSouth. Han er medlem af bedømmelsesudvalg ved professorat i medicinsk pædagogik, Aarhus Universitet.

P.E. Jørgensen har deltaget i AACC 55th Annual Meeting and Clinical Lab Exposition, Philadelphia, USA (20.-24.juli) og i Den 6. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, København (23.-25. oktober) som medforfatter på posteren Faster danske patienter "korrekt"? Han har holdt foredraget Massespektrometrisk proteomanalyse af serumprøver som diagnostisk undersøgelse ved cancer mammae ved møde i Danish Breast Cancer Cooperative Group, København (13. januar) og været medforfatter på foredraget Måling af HER 2 i serum – En sammenligning af serummålinger og analyser foretaget på vævssnit ved Dansk Selskab for Klinisk Biokemis 378 møde, København (14. november). Han har undervist ved kurset MTV, EBP og Cochrane samarbejdet ved kurset evidensbaseret praksis på Odense Universitetshospital arrangeret af Konsulent- og Uddannelses Afdelingen, De Fynske Sygehuse (28. oktober). Han er formand for Dansk Selskab for Klinisk Biokemis arbejdsgruppe af evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi og medlem af The International Federation of Clinical Chemistry's Committee on Evidence Based Laboratory Medicine.

P.J. Jørgensen har deltaget i Conference on the practical influence of the European and International Standards on Medical Laboratories. Dansk Standard, København (24. april) og i Labquality Days, Helsinki, Finland (13.-15. februar). Han har holdt foredraget Reference methods and reference materials ved møde i Danish Society of Clinical Biochemistry, København (september).

N.A. Klitgaard er programkoordinator for Hæmoglobin A1c under Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring på Sygehuslaboratorier.

S.R. Kristensen var inviteret foredragsholder ved 10. Brædstrup Symposium Årsmøde for Dansk Selskab for Trombose og hæmostase, Recidiverende aborter og trombofili, Brædstrup (2. maj). Han har deltaget i 7th Novo-Nordisk Symposium on Haemostasis, København (8.-9. maj). Han har været medarrangør af kirurgi-workshopen Blødning – tromboseprofylakse og foredragsholder med indlægget Laboratoriemæssig udredning af blødninger, Århus Amtssygehus (22. maj). Han har undervist i Trombofili ved Basalkursus i Trombose og Hæmostase arrangeret af Dansk Selskab for Trombose (3.-4. juni). Han har deltaget i XIX International Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Birmingham, England (12.-18. juli). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Trombofili ved 3. Videnskabelige møde i Dansk Selskab for Apopleksi, Odense (24. september). Han har undervist i Klinisk biokemi i almen praksis arrangeret af PLO, Hindsgavl (27. november). Han har været formand for bedømmelsesudvalget på Thomas Høj Rasmussens Ph.D.-afhandling Modulation of estrogen-regulated pathways by xenobiotics and PPAR-dependent crosstalk forsvaret ved Syddansk Universitet (7. marts) og har været bedømmer på Liselotte Sabroe Ebbesens Ph.D.-afhandling Hyperhomocysteinemia due to folate deficiency. Impact on haemostasis and vascular biology forsvaret ved Aarhus Universitet

(19. november). Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og redaktør for tidsskriftet DSTH Forum.

T.A. Kruse har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i medicinsk molekylær biologi, København Universitet. Han er medlem af DBCGs genetiske udvalg, DBCGs tumorbiologiske udvalg, HUGO og American Society of Human Genetics. Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, rådgiver for Genteknologiudvalget under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Han er projektleder i Humant MicroArray Center under Dansk Bioteknologisk Instrumentcenter, bestyrelsesmedlem i Kræftens Bekæmpelses forskningsprogram Kost, kræft og helbred, Collaborating Investigator ved CEPH, Paris, Frankrig og medlem af Kræftens Bekæmpelses Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg. Han er deltager i EU FP6 programmet Global Asthma and Allergy European Network. Han har været foredragsholder ved Dansk Selskab for Medicinsk Genetik 25 års jubilæums-symposium (4. april), ved Summer School i Genomiske og Proteomiske metoder til studiet af Metaboliske Sygdomme (3. september) og ved BioTeamSouth møde (8. september). Han har været pannedeltager i Folketingets høring om Patentering af Mennesker, Christiansborg, København (8. oktober), har været chairman og foredragsholder ved PhysPharm 2003, Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (13. oktober), været foredragsholder ved 2nd Meeting of the European Type 1 Diabetes Genetics Network Schæffergården (22. november). Han har været kursusleder og underviser på A-kursus i genetisk epidemiologi (24.-25. november) og underviser på Ph.D.-kursus i genetisk epidemiologi, Århus (5.-9. maj). Han har deltaget i XIth World Congress of Psychiatric Genetics, Quebec, Canada (4.-7. oktober). Har modtaget hædersprisen fra Anna Marie og Christian Rasmussens Mindefond. Han er vejleder for følgende Ph.D.-studerende: Charlotte Brasch Andersen, Marlene Lauritzen, Henriette Buttenschøn, Hans Atli Dahl, Niels G. Fritzner, Vibe Skov, Kirsten Jochumsen og Mads Thomassen.

J.S. Madsen har deltaget i undervisningen af medicinstuderende og biomedicinstuderende human patofysiologi ved Syddansk Universitet og undervist på kurserne Kritisk Litteraturvurdering, Introduktionskursus i Forskningsmetodologi, Odense (8. januar, 5. marts, 12. december) og Forskningsmetodologi og Evidensbaseret praksis ved Forum for Professionsbachelorernes Forskningstilknnytning, Syddansk Universitet, Odense. Hun har været kursusleder for og underviser ved Forskningsmetodologi og Evidensbaseret praksis, Konsulent- og Uddannelsesafdelingen, Odense Universitetshospital (27.-29. oktober) og har holdt oplæg om kritisk litteraturvurdering ved kursus i Medicinsk Teknologivurdering, Odense (4. november). Hun har i 2003 fungeret som reviewer for tidsskrifterne Haematologica, Maturitas, Atherosclerosis og Cardiovascular Drugs and Therapy. Hun er medlem af Arbejdsgruppe til fremme af evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi og arbejdsgruppe til implementering af speciallægekommissionens anbefalinger vedrørende den lægelige videreuddannelse under DSKB. Hun er ansat som postgraduat klinisk lektor ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet med tilknytning til flere specialespecifikke uddannelsesudvalg. Har deltaget i AMEE (Association for Medical Education in Europe) kongres, Bern, Tyskland (31. august-3. september) og i årsmøde i Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse (6. november).

P. Hyltoft Petersen har deltaget i Second European Symposium Clinical laboratory and in vitro diagnostic Physiological Reference Values: a Shared Business?, var inviteret foredragsholder om emnet Physiological reference values in relation to The in-vitro diagnostic directive and ISO 15189, Barcelona, Spain (6.-7. februar). Han har deltaget i 7th Conference on Quality in the spotlight in European Medical Laboratories on Quality in Medical Laboratories, Antwerpen, Belgien (17.-18. marts). Har deltaget i LabMed 2003, 5th International Symposium on Laboratory Medicine med foredraget Quality problems of reference intervals Bratislava, Slovakiet (3. april). Han har deltaget i Labkvalita 03 med foredragene Internal Control, Concept and Control Rules og External Quality Assessment and Quality Assurance, Kosice, Slovakiet (21.-23. maj). Han har deltaget i Satellite Symposium on Medical Laboratories and Quality, within EUROMEDLAB 2003 med foredraget Application of RCV and other models to the

follow-up of neoplasiae, Barcelona, Spanien (30.-31. maj). Han har deltaget i 15th IFCC-FESCC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine med indlæggene Use of reference values and decision limits for clinical decisions og Improvement of the TSH-receptor antibody (TRAB) method and analytical quality specifications og Within-subject biological variation of the urinary excretion of ALA, PBG and Porphyrins in Acute intermittent porphyria og The impact of technical and biological variation on the diagnostic accuracy of diabetes mellitus (DM) according to new ADA criteria og Effect of CRM 470 on quality of serum protein assays: An international study og Biological basis for common plasma protein reference intervals for Caucasians og Will oral glucose tolerance test (OGGT) performed on capillary whole blood or venous plasma require different cut off values og Verification of the reference change value utility for early detection of crisis in renal post-transplanted patients og Biological staging of lung cancer, Barcelona, Spanien (1.-5. juni). Han har deltaget i SQBC - CCCC - SQBC - SCCC. Shaping Tomorrow's Laboratory med foredraget Prerequisites for Optimum Interpretation of Laboratory Data, Saint-Sauveur, Quebec, Canada (1.-5. juni). Han har deltaget i konferencen The scope of accreditation for reference laboratories in laboratory medicine med foredraget Reference values, decision limits and analytical quality, Prag, Tjekkiet (12. december).

K. Rasmussen har deltaget i konference om embryonale stamceller, København (23. januar), Dansk Selskab for Medicinsk Genetik's temamøde om medicinsk genetik og folkesundheden, København (4. april), workshop om cytogenetisk billedanalyse, Odense (9. april), European Human Genetics Conference, Birmingham, England (3.-6. maj), Dansk Selskab for Medicinsk Genetik's temamøde om arvelig kræft, København (17. juni), Association for Medical Education in Europe conference, Relevance in Medical Education, Bern, Schweiz (31. august-3. september), workshop om kongenitte myopier, Musholm (30. oktober). Hun har undervist på postgraduat kursus i medicinsk etik (14. februar), Sundhedsstyrelsens A-kursus ved speciallægeuddannelsen i klinisk genetik, Næstved (19. august) og København (24. august). Hun er formand for Uddannelses- og målbeskrivelsesudvalg i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik. Hun er medlem af bestyrelse, §14-udvalg og kvalitetssikringsudvalg i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, af bestyrelse for Cytogenetisk Centralregister, Den almindelige danske Lægeforenings lægeetiske nævn og lægeetiske udvalg, arbejdsgruppe og gennemførelsesudvalg i Sundhedsstyrelsen vedrørende prænatal diagnostik.

Q. Tan har deltaget i workshop Statistical Aspects of Microarray Data på Aarhus Universitet (20.-22. februar) og i Practical DNA microarray analysis på Max-Planck Institute for Molecular Genetics in Berlin, Tyskland (10.-13. november).

M. Thomassen har præsenteret poster med titlerne Detection of genomic rearrangements of BRCA1 in Danish families with hereditary breast and ovarian cancer using quantitative multiplex PCR of short fluorescent fragments (QMPSF) og Loss of heterozygosity at BRCA2 in a ductal carcinoma in situ and invasive breast carcinomas in a family with a germline BRCA2 mutation ved konference om arvelig brystkræft i Madrid, Spanien (4.-6. juni).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

L. Bathum har modtaget 190.000 kroner fra Overlæge Johan Boserup og Lise Boserups Legat til projektet Homocystein. Methylenetetrahydrofolate Reductase (MTHFR), forekomst af frakturer, hjerte-kar sygdomme samt cancer – et populationsbaseret tvillingestudie. K. Brusgaard har modtaget 77.900 kroner fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning til Konstruktion af fokuseret diabetes chips, han har modtaget 20.000 kroner fra Overlægerådets legatudvalg til genotypering af NARC1/PCSK9 samt ARH ved Familiær Hyperkolesterolemie og har modtaget 40.000 kroner fra Diabetesforeningen til Konstruktion af fokuseret diabetes chips. Han har modtaget 30.000 kroner fra A.P. Møller Fonden for lægevidenskabens fremme til genotypering af NARC1/PCSK9 samt ARH ved Familiær Hyperkolesterolemie. L. Christiansen har modtaget 260.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Genetiske faktorer og depression – et dansk tvillingestudie. J. Dahlgaard og fem andre har modtaget 200.000 kroner

fra Fyns Amts Forskningsråd til projektet DNA-chips til diagnostisk og prognostisk brug til indkøb af GeneChip System. P.E. Jørgensen har modtaget 350.000 kroner som rammebevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. T.A. Kruse og A. Haagerup har modtaget 500.000 kroner fra Hørslevfonden til Genetics of Allergy. T.A. Kruse har modtaget 9.600.000 kroner (over 3 år) fra Forskningsstyrelsen til Human MicroArray Center. Han har sammen med D. Cruger og A.-M. Gerdes modtaget 500.000 kroner fra det regionale forskningsprogram til Arvelig bryst- og ovariecancer. Han har modtaget 900.000 kroner (over 3 år) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til Aldringsmodificerende gener. Han har sammen med O. Mogensen modtaget 1.200.000 kroner (over 2 år) fra Kræftens Bekæmpelse til Genom og proteom profiler i diagnose og prognose af kvinder med æggestokkræft og 900.000 kroner (over 3 år) fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til Allergi Genetik. Deltager i EU Network of Excellence Global Asthma and Allergy European Network med samlet bevilling på 100 mio. kroner.

PUBLIKATIONER

- Abrahamsen B, Madsen JS, Tofteng CL, Stilgren LS, Bladbjerg EM, Kristensen SR, Brixen K, Mosekilde L.* A common methylenetetrahydrofolate reductase (C677T) polymorphism is associated with low Bone Mineral Density and increased fracture incidence following the menopause: Longitudinal Data from the Danish Osteoporosis Prevention Study. *J Bone Miner Res* 2003; 18(4): 723-9.
- Bagger M, Petersen PH, Pedersen PK.* Biological variation in variables associated with exercise training. *Int J Sports Med* 2003; 24: 433-40.
- Bladbjerg EM, Madsen JS, Kristensen SR, Abrahamsen B, Brixen K, Mosekilde L, Jespersen J.* Effect of long-term hormone replacement therapy on tissue factor pathway inhibitor and thrombin activatable fibrinolysis inhibitor in healthy postmenopausal women: a randomized controlled study. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1208-14.
- Brites F, Henriksen F, Fernandez K, Brusgaard K, Castro G, Wikinski R.* New mutations in the lipoprotein lipase gene in a young boy with chylomicronaemia syndrome and in his family. *Acta Paediatr* 2003; 92(5): 621-4.
- Bygum A, Christiansen L, Petersen NE, Horder M, Thomsen K, Brandrup F.* Familial and sporadic porphyria cutanea tarda: clinical, biochemical and genetic features with emphasis on iron status. *Acta Derm Venereol* 2003; 83(2): 115-20.
- Børghlum AD, Kirov G, Craddock N, Mors O, Muir W, Murray V, McKee I, Collier DA, Ewald H, Owen MJ, Blackwood D, Kruse TA.* Possible parent-of-origin effect of dopa decarboxylase in susceptibility to bipolar affective disorder. *Am J Med Gen* 2003; 117B: 18-22.
- Christesen HBT, Brock Jacobsen B, Brusgaard K, Sivaprasadarao RA, Mankouri J, Smith A.* A heterozygous Kir6.2 mutation cause transient congenital hyperinsulinism. *Hormone Research* 2003; 60 (S2): 13.
- Christiansen L, Frederiksen H, Schousboe K, Skytthe A, Von Wurmb-Schwark N, Kaare Christensen, Kyvik K.* Age- and Sex-differences in the Validity of Questionnaire-based Zygosity in Twins. *Twin Research* 2003; 6(4): 275-8.
- Damkier P.* Atorvastatin and clopidogrel. *Letter. Circulation* 2003; 108 (13): 96.
- Damkier P.* Lægemedler og Amning. *Om Spædbørn* 2003; 12(2): 11-13.
- Ewald H, Kruse TA, Mors O.* Genome wide scan using homozygosity mapping and linkage analyses of a single pedigree with affective disorder suggests oligogenic inheritance. *Am J Med Gen* 2003; 120B(1): 63-71.
- Frederiksen H, Bathum L, Worm C, Christensen K, Puggaard L.* ACE genotype and physical training effects: a randomized study among elderly Danes. *Aging Clin Exp Res* 2003; 15(4): 284-91.
- Frederiksen H, Gaist D, Bathum L, Andersen K, McGue M, Vaupel JW, Christensen K.* Angiotensin I-converting enzyme (ACE) gene polymorphism in relation to physical performance, cognition and survival--a follow-up study of elderly Danish twins. *Ann Epidemiol* 2003; 13(1): 57-65.
- Gerdes AM.* Spiller arvelig disposition til brystkræft en rolle ved overvejelser om hormonel substitutionsbehandling (HRT) hos en klimakteriel kvinde? *InfoMed* 2003; 15: 2-4.

Gill S, Kristensen SR, Haastrup B, Haghfelt T. On the clinical usefulness of a functional test for neutralising streptokinase antibodies for prediction of the thrombolytic effect of streptokinase in acute myocardial infarction. *Cardiology* 2003; 100: 36-40.

Grandjean P, Budtz-Jørgensen E, Steuerwald U, Heinzow B, Needham LL, Jørgensen PJ, Weihe P. Attenuated growth of breast-fed children exposed to increased concentrations of methylmercury and polychlorinated biphenyls. *FASEB Journal* 2003; 17: 699-701.

Grandjean P, White RF, Weihe P, Jørgensen PJ. Neurotoxic Risk Caused by Stable and Variable Exposure to Methylmercury From Seafood. *Ambulatory Pediatrics* 2003; 3: 18-23.

Hansen LK, Brandrup F, Rasmussen K. Pigmentary mosaicism with mosaic chromosome 5p tetrasomy. *Br J Dermatol* 2003; 149: 414-16.

Horder M, Hemmingsen R, Mogensen SC. Should physicians perform research? *Ugeskr Læg* 2003; 165(4): 311-4.

Hussain K, Cosgrove KE, Smith V, Gregory JW, Christesen HBT, Jacobsen BB, Brusgaard K, Dattani M, Hindmarsh P, Lindley KJ, Dunne MJ. Hyperinsulinaemic hypoglycaemia in Beckwith-Weidemann Syndrome (BWS) due to defects in pancreatic beta-cell ATP-sensitive K⁺ channels. *Hormone Research* 2003; 60(S2): 20.

Hyltoft Petersen P, Jørgensen PE, Grinsted P, Jørgensen BB. Gentagne blodprøver – hvornår er en forskel en forskel? *Månedsskr Prakt Lægeger* 2003; 81: 845-53.

Hyltoft Petersen P. Report from the second European symposium on clinical laboratory and *in vitro* diagnostic industry. Physiological reference values: A shared business?. *Clin Chem Lab Med* 2003; 41: 825-8.

Hyltoft Petersen P, Jørgensen L, Jensen E, Kynde K, Brandslund I, Sandberg S, Stahl M. Er GUM skadelig ? - eller blot overflødig ? *Klinisk Biokemi i Norden* 2003; 15: 27-31.

Hyltoft Petersen P, Jørgensen L, Jensen E, Kynde K, Brandslund I, Sandberg S, Stahl M. Er GUM relevant ? *Klinisk Biokemi i Norden* 2003; 15: 31-36.

Jørgensen LGM, Brandslund I, Hyltoft Petersen P, de Fine Olivarius N, Stahl M. The effect of the new ADA and WHO guidelines on the number of diagnosed cases of diabetes mellitus. *Clin Chem Lab Med* 2003; 41:1246-50.

Jørgensen LGM, Schytte T, Brandslund I, Stahl M, Hyltoft Petersen P, Andersen B. Fasting and post-glucose load - reference limits for peripheral venous plasma glucose concentration in pregnant women. *Clin Chem Lab Med* 2003; 41:187-99.

Jørgensen PE, Jensen ON, Hørdér M. Massespektrometrisk proteomanalyse af serumprøver – en lovende undersøgelsesmetode til tidlig cancerdiagnostik. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 54-5.

Jørgensen PE, Madsen JS, Larsen TB, Hilden J, Magid E. Evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi (oversigt – parallel publikation). *Klinisk Kemi i Norden* 2003; 15: 8-17.

Justesen US, Klitgaard NA, Brosen K, Pedersen C. Pharmacokinetic interaction between amprenavir and delarvirdine after multiple-dose administration in healthy volunteers. *Br J clin Pharmacol* 2003; 55: 100-106.

Justesen US, Pedersen C, Klitgaard NA. Simultaneous quantitative determination of the HIV protease inhibitors indinavir, amprenavir, lopinavir, saquinavir, nelfinavir and the nelfinavir active metabolite M8 in plasma by liquid chromatography. *J Chromatogr B* 2003; 783: 491-500.

Kristensen TN, Dahlgaard J, Loeschcke V. Effects of inbreeding and environmental stress on fitness – using *Drosophila buzzatii* as a model organism. *Conservation Genetics* 2003; 4: 453-65.

Kruse TA. Do we know our heritage? The Danish Society of Medical Genetics. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1244.

Lauritsen MB, Nyegaard M, Betancur C, Colineaux C, Kruse TA, Leboyer M, Ewald H. Analysis of transmission of novel polymorphisms in the somatostatin receptor 5 (SSTR5) gene in patients with autism. *Am Jour Med Genet* 2003; 121(B1): 100-4.

Lindholdt JS, Jørgensen B, Klitgaard NA, Henneberg EW. Systemic levels of Cotinine and Elastase, but not Pulmonary Function, are associated with the Progression of small Abdominal Aortic Aneurysms. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2003; 26: 418-22.

Madsen JS, Kristensen SR, Gram J, Bladbjerg EM, Henriksen FL, Gram J, Kristensen K, Jespersen J. Positive Impact of Hormone Replacement Therapy on the Fibrinolytic System: A

Long-term Randomised Controlled Study in Healthy Postmenopausal Women. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1984-91.

Møller HJ, Hyltoft Petersen P, Rejnmark L, Moestrup SK. Biological variation of soluble CD163. *Scand J Clin Lab Invest* 2003; 63: 15-22.

Nielsen TB, Yderstraede KB, Schrøder HD, Holst JJ, Brusgaard K, Beck-Nielsen H. Functional and immunohistochemical evaluation of porcine neonatal islet-like cell clusters. *Cell Transplant* 2003; 12(1): 13-25.

Nybo M, Brusgaard K, Hørder M. Screening of families with Familial Hypercholesterolemia for LPL mutations. *Clinical Chemistry and Laboratory Medicine. Euromedlab Barcelona 2003*, W323.

Rose G, Dato S, Altomare K, Bellizzi D, Garasto S, Greco V, Passarino G, Feraco E, Mari V, Barbi C, BonaFe M, Franceschi C, Tan Q, Boiko S, Yashin AI, De Benedictis G. Variability of the SIRT3 gene, human silent information regulator Sir2 homologue, and survivorship in the elderly. *Eksperimental Gerontology* 2003; 38 (10): 1065-70.

Segurado R, Detera-Wadleigh SD, Levinson DF, Lewis CM, Gill M, Nurnberger JI Jr, Craddock N, DePaulo JR, Baron M, Gershon ES, Ekholm J, Cichon S, Turecki G, Claes S, Kelsoe JR, Schofield PR, Badenhop RF, Morissette J, Coon H, Blackwood D, McInnes LA, Foroud T, Edenberg HJ, Reich T, Rice JP, Goate A, McInnis MG, McMahon FJ, Badner JA, Goldin LR, Bennett P, Willour VL, Zandi PP, Liu J, Gilliam C, Juo SH, Berrettini WH, Yoshikawa T, Peltonen L, Lonnqvist J, Nothen MM, Schumacher J, Windemuth C, Rietschel M, Propping P, Maier W, Alda M, Grof P, Rouleau GA, Del-Favero J, Van Broeckhoven C, Mendlewicz J, Adolfsson R, Spence MA, Luebbert H, Adams LJ, Donald JA, Mitchell PB, Barden N, Shink E, Byerley W, Muir W, Visscher PM, Macgregor S, Gurling H, Kalsi G, McQuillin A, Escamilla MA, Reus VI, Leon P, Freimer NB, Ewald H, Kruse TA, Mors O, Radhakrishna U, Blouin JL, Antonarakis SE, Akarsu N. Genome scan meta-analysis of schizophrenia and bipolar disorder, part III: Bipolar disorder. *Am J Hum Genet* 2003; 73(1): 49-62.

Tan Q, Bathum L, Christiansen L, Benedictis GD, Dahlgaard J, Frizner N, Vach W, Vaupel JW, Yashin AI, Christensen K, Kruse TA. Logistic Regression Models for Polymorphic and Antagonistic Pleiotropic Gene Action on Human Aging and Longevity. *Ann Hum Genet* 2003; 67(6): 598-607.

Tan Q, Bathum L, Christiansen L, Benedictis G De, Dahlgaard J, Fritzner N, Vach W, Vaupel JW, Yashin AI, Christensen K, Kruse TA. Assessing genetic association with human survival at multi-allelic loci. *Gerontology* 2003.

Vollmer J, Sarup P, Kærsgaard CW, Dahlgaard J, Loeschcke V. Heat induced male sterility in *Drosophila buzzatii*: Genetic variation among populations for the duration of sterility. *Heredity* 2003.

Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin

Professor, dr.med. *Poul Flemming Højlund-Carlsen* (fagkoordinator)

Klinisk lektor, cand.med. *Allan Johansen* (afdelingslæge, orlov fra 1. oktober)

Klinisk lærer, cand.med. *Peter Grupe* (fra 1. oktober)

Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Boel Jørgensen*

Klinisk lærer, dr.med. *Steen Levin Nielsen* (fra 1. april)

Klinisk lærer, cand. med. *Henrik Petersen* (til 31. marts)

Klinisk lærer, cand.med. *Jane Simonsen* (orlov fra 12. februar)

Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Bo Thomsen* (fra 1. september)

Gæsteforsker, cand.med. *Steen Bonnema* (afdelingslæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Licht*, Ph.D. (1. reservelæge, Thorax-karkirurgisk Afdeling T, Odense Universitetshospital)

Sekretær *Anette Albæk*

Ph.D.-studerende pr. 31. december

Peter Bartram (afdelingslæge)

Henrik Wulff Christensen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

P. Bartram har undervist i Sentinel node – erfaringer fra Odense Universitetshospital på Afdelingen for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin, Århus Kommunehospital (26. februar) samt Sentinel node i praksis på Plastikkirurgisk Afdeling, Odense Universitetshospital (26. november). Han har været på studiebesøg vedrørende kirurgiske og nuklearmedicinske metoder ved udredning og behandling af cancer mammae på European Institute of Oncology, Milano, Italien (januar). Han er endvidere medlem af Arbejdsgruppe vedrørende tyk- og endetarmskræft i forbindelse med opdatering af Den Fynske Kræftplan.

S. Bonnema har holdt foredragene Management of the multinodular goitre - current strategies and new approaches på Nuklearmedicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital, København samt ved Dansk Thyreoidea Selskab (marts), Long-term effects of radioiodine on thyroid function, size and patient satisfaction in non-toxic diffuse goiter ved Dansk Thyreoidea Selskab (marts) samt ved Annual Meeting of The European Thyroid Association, Scotland (oktober). Han har bedømt et manuskript ved Clinical Endocrinology, Journal of Endocrinological Investigation, International Journal of Radiation Biology samt American Journal of Medicine. Han har med foredrag og poster Long-term effects of radioiodine on thyroid function, size and patient satisfaction in non-toxic diffuse goiter deltaget i Annual Meeting of The European Thyroid Association, Scotland (oktober). Han har desuden undervist i Peroperativ diabetesbehandling for sygeplejersker på Kirurgisk Afdeling, Bispebjerg Hospital, København (marts), Praktisk endokrinologi for yngre læger, enddagskursus, DADL, Odense (november) samt Fordele og ulemper ved behandling med radioaktivt jod for godartet struma ved aftenmøde i Thyreoidea Landsforeningen, Odense (november). Han er lægefaglig sekretær i Dansk Thyreoidea Selskab samt klinisk lektor ved Klinisk Institut, Syddansk Universitet.

H.W. Christensen har som inviteret foredragsholder holdt foredraget Diagnosis and treatment of chest pain in a subgroup af patients with suspected stable angina pectoris ved Den Norske Kiropraktorforenings årsmøde, Oslo, Norge (25. oktober). Han er specialevejleder for biomekanikstuderende ved Syddansk Universitet, og han har undervist på turnusuddannelsen for cand.manu.-studerende i Apoplexia cerebri – aspekter med relation til kiropraktor praksis, Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik, Odense (8. januar) samt Den Klinisk Undersøgelse (24. maj). Han har desuden med abstract og poster Observer reproducibility of cardiovascular classification systems for stable angina pectoris and cardiac functional status deltaget i 6th International Conference of Nuclear Cardiology, Firenze, Italien (27.-30. april).

P. Grupe har undervist på Medicinsk Afdeling, Odense Universitetshospital (19. maj), og han har deltaget i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj). Han har endvidere været delvejleder i Jørn Bo Thomsens Ph.D.-projekt SN-procedure ved mundhulekarcinomer.

P.F. Høilund-Carlsen har som mødeleder for session med frie foredrag deltaget i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj). Han har som chairman ved session om Hepatology and oncology deltaget ved 10th Anniversary of Århus PET Centre, Århus Kommunehospital (18. oktober). Han har sammen med N. Holm holdt foredraget PET med særlig henblik på cancerdiagnostik på Vejle Sygehus (23. oktober) og sammen med A. Johansen Klinisk fysiologi og nuklearmedicin ved Tolvmandsforening af alment praktiserende læger, Odense (29. oktober). Han har endvidere været formand for bedømmelsesudvalget for Peter Stæhrs Ph.D.-afhandling Quantitation and regulation of glucose production by insulin in type 2 diabetes mellitus og vejleder ved Kaare Stenhøj Meiers prægraduate forskeruddannelse Focal cerebral ischemia: The role of TNF and its receptors in pathology and investigation of leukocyte migration. Han er medlem af bestyrelsen i Anna Marie og Christian Rasmussens Mindefond, Hjerteforeningens Forskningsudvalg (fratrådt maj), Sundhedsstyrelsens referencegruppe vedrørende kodning af klinisk fysiologisk/nuklearmedicinske undersøgelser, Arbejdsgruppe vedrørende patientforløb ved brystkræft i Fyns Amt, Vstdansk PET-rådgivningsgruppe nedsat af vstdanske amtssundhedsdirektører samt Arbejdsgrupper vedrørende brystkræft og tværgående funktioner i forbindelse med opdatering af Den Fynske Kræftplan. Han er desuden den ene af Sundhedsstyrelsens to tilfornordnede i specialet Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin.

A. Johansen har holdt foredraget En sammenligning af myokardiescintigrafi og koronararteriografi hos patienter med kendt eller formodet stabil angina pectoris ved Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj). Han har undervist bioanalytikere på DBIO-kursus i Nuklearmedicinske undersøgelser: Myokardiescintigrafi, Odense Universitetshospital (8. januar) og sammen med fysiker P.E. Braad og ledende overlæge P.F. Høilund-Carlsen undervist ingeniører på efteruddannelse til klinisk ingeniør i Klinisk diagnostik og behandling og ioniserende stråling, Odense Universitetshospital (7. oktober). Han har med abstract og poster The Clinical relevance of scatter- and attenuation correction in gated myocardial perfusion imaging deltaget i 6th International Conference of Nuclear Cardiology, Firenze, Italien (27.-30. april) og han har deltaget i European Nuclear Medicine Congress, European Association of Nuclear Medicine, Annual Meeting, Amsterdam, Holland (23.-27. august).

H.B. Jørgensen har holdt foredragene Dosimetri ved radiojodbehandling af benigne thyreoidealidelser: restaktivitet versus ekstern dosishastighed ved Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj) samt External dose rates in radioiodine treatment of benign goitre: Estimation versus direct measurement ved British Nuclear Medicine Society, Autumn Meeting, University of Bath, England (15.-16. september). Han har undervist i Lungefunktionsmåling for lægerne, Anæstesiologisk Afdeling V, Odense Universitetshospital (22. oktober) og for personalet, Lungemedicinsk Ambulatorium, Odense Universitetshospital (11. november).

S.L. Nielsen har været kursusleder ved OLAU II, Hindsgavl (14.-19. september, 1.-5. december). Han har undervist i Etik og jura for bioanalytikere, Odense (24. april) og Sygdomslære for lægemiddelkonsulenter, LIF, København (9.-10. maj, 10.-11. oktober, 17.-18. oktober). Han har endvidere deltaget i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj). Han var formand for Den Videnskabsetiske Komité, Københavns Amt samt medlem af Den Centrale Videnskabsetiske Komité (1. januar-31. august) og sagkyndig i Retslægerådet til bedømmelse af alkoholsager (1. januar-31. december, orlov 1. januar-31. juli). Han har desuden lavet masterafhandling i filosofi, Grønlands sundhedsvæsen på kulturel baggrund, Filosofisk Institut, Aarhus Universitet (juni).

H. Petersen har vejledt Monika Navgren i den prægraduate sundhedsvidenskabelige forskeruddannelse om Octreotide.

J. Simonsen har med posteren Nitric oxide clamping in humans deltaget i Fællesmøde for Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi og Dansk Selskab for Klinisk Farmakologi, Danish Pharmacology 2003, Syddansk Universitet, Odense (22. januar) samt ved PhysPharm 2003, Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Syddansk Universitet, Odense (11.-14. oktober). Hun har deltaget i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicins halvårsmøde, Odense (9. maj) samt The 10th APS International Symposium, Functional genomics of the juxtaglomerular apparatus, Syddansk Universitet, Odense (14.-16. oktober).

J.B. Thomsen har holdt foredragene Sentinel lymph node biopsy and attenuated corrected SPECT imaging in oral cancer ved Dansk Kirurgisk Selskabs forårsmøde (11. april), Fine-needle aspiration in the head and neck ved 15th Annual Meeting Scandinavian Society of Head and Neck Oncology, Trondheim, Norge (2.-4. maj), Does SPECT imaging add substantial information to sentinel node guided surgery in squamous cell carcinoma of the oral cavity?, Sentinel node guided surgery and attenuation corrected SPECT imaging in patients with oral squamous cell carcinoma: a Danish experience og Staging of T1/T2 oral squamous cell carcinomas by sentinel node biopsy, MRI and doppler ultrasonography ved 2nd International Conference on Sentinel Node Biopsy in Mucosal Head and Neck Cancer, Zürich, Schweiz, (12.-13. september).

E. Øster-Jørgensen har sammen med A. Johansen holdt populærvidenskabeligt foredrag om Myokardiescintigrafi ved Diabetesmarkedsdag, Odense Universitetshospital (15. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

A. Johansen har modtaget 6 måneders stipendium fra Hjerteforeningen i forbindelse med projekt MILES (Myocardial Ischaemia Logistics Evaluation Study).

PUBLIKATIONER

Bhagat MC, Dhaliwal SS, Bonnema SJ, Hegedüs L, Walsh JP. Differences between Endocrinologists and Endocrine Surgeons in the Management of Nontoxic Multinodular Goitre. *Br J Surg* 2003; 90: 1103-1112.

Bonnema SJ, Bennedbæk FN, Gram J, Veje A, Marving J, Hegedüs L. Resumption of antithyroid drugs following iodine-131 therapy of hyperthyroid diseases: effect on thyroid function and volume evaluated by a randomized clinical trial. *Eur J Endocrinol* 2003; 149: 485-492.

Bonnema SJ, Nielsen VE, Hegedüs L. Pretreatment with a single, low dose of recombinant human thyrotropin allows dose reduction of radioiodine therapy in patients with nodular goiter. *J Clin Endocrinol Metab* 2003; 88: 6113-4.

Christensen HW, Vach W, Manniche C, Haghfelt T, Hartvigsen L, Høilund-Carlsen PF. Palpation for muscular tenderness in the anterior chest wall: an observer reliability study. *J Manipulative Physiol Ther* 2003; 26: 469-75.

Hegedüs L, Bonnema SJ, Bennedbæk FN. Management of simple nodular goiter: current status and future perspectives. *Endocr Rev* 2003; 24: 102-132.

Høilund-Carlsen PF. De gode stråler. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3917-20.

Høilund-Carlsen PF. De gode stråler! Debatindlæg. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4763-4.

Høilund-Carlsen PF, Johansen A, Haghfelt T. Arbejdselektrokardiografi til diagnostik af iskæmisk hjertesygdom. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2003; 81: 1617-27.

Johansen A, Høilund-Carlsen PF, Veje A, Haghfelt T. Myokardiescintigrafi ved stabil angina pectoris. *Månedsskr Prakt Lægegern* 2003; 81: 1479-88.

Johansen AH, Høilund-Carlsen PF, Jørgensen HB, Bartram PH, Veje A, Hvidsten S, Marving J. Gated myokardiescintigrafi: Samtidig bestemmelse af hjertets perfusion og pumpefunktion. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1013-6.

Licht PB, Christensen HW, Høilund-Carlsen PF. Is cervical spinal manipulation dangerous? *J Manipulative Physiol Ther* 2003; 26: 48-52.

Plovsing RR, Wamberg C, Sandgaard NC, Simonsen JA, Holstein-Rathlou NH, Høilund-Carlsen PF, Bie P. Effects of truncated angiotensins in humans after double blockade of the renin system. *Am J Physiol Regul Integr Comp Physiol* 2003; 285: 981-91.

Rasmussen MS, Simonsen JA, Sandgaard NC, Høilund-Carlsen PF, Bie P. Mechanisms of acute natriuresis in normal humans on low sodium diet. *J Physiol* 2003; 546: 591-603.

Simonsen JA. Proteintabende enteropati – ny mulighed for diagnostik og behandlingskontrol. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2650-3.

Simonsen JA, Brix T. Månedens billede: Teleangiectasia hereditaria haemorrhagica. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1370.

Klinisk Immunologi

Professor, dr.med. *Torben Barington*

Klinisk lektor, cand.med. *Jørgen Georgsen*

Klinisk lektor *Søren Thue Lillevang*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand. scient. *Else Marie Hansen* (molekylærbiolog, Odense Universitetshospital, til 30. september).

Gæsteforsker, cand.med. *Keld Mikkelsen Homburg*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Marianne Antonius Jakobsen* (molekylærbiolog, Odense Universitetshospital, fra 1. september).

Gæsteforsker, cand.med. *Rune Larsen* (kursusreservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Stine Rosenkilde Larsen* (introduktionsreservelæge, Odense Universitetshospital, fra 1. februar)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Munksgaard* (introduktionsreservelæge, Odense Universitetshospital, til 31. august)

Gæsteforsker, cand.scient. *Christian Nielsen* (forskningsassistent, Pædiatrisk Afdeling H, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Ulrik Sprogøe*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kjell Einar Titlestad*, Ph.D. (afdelingslæge, Odense Universitetshospital, fra 1. maj)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Fisker

Marianne Antonius Jakobsen

Line Ohm Laursen

Helle Laustrup

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Barington deltog i Scandinavian Society for immunology, 34th Annual Meeting and 10th Summer School, Reykjavik, Island (24.-26. august). Han deltog i Training Courses for Research Managers. How to write a competitive proposal for framework 6, Teknologisk Institut, København (10. juni). Theory of science across the health sciences, Syddansk Universitet, Odense (12.-14. august). Brave new medicine – A human embryonic stem cell symposium, Hagedorn, Gentofte (2. december). 3rd Annual Meeting of the Federation of Clinical Immunology Societies, Paris, Frankrig (15.-19. maj). Han er medlem af uddannelsesudvalget i Dansk Selskab for Klinisk Immunologi. Medarrangør og chairman ved mødet Stamceller – fra forskning til behandling. Fakultetets repræsentant ved Ph.D.-forsvar ved det Naturvidenskabelige og Tekniske fakultet, Syddansk Universitet. Formand for bedømmelsesudvalget for en Ph.D.-afhandling ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Rikke Leth-Larsen, Structural, functional and clinical aspects of surfactant protein D. Han er suppleant i bestyrelsen for Nordic Foundation for Immunology. Han er medlem af Scientific Committee i forbindelse med internationalt immunologimøde i Kiel, Tyskland (september 2005). Bestyrelsesmedlem i Scandinavian Society for Immunology. Underviser ved Sundhedsstyrelsens tværfaglige kursus for læger i undervisningsstilling i medicinsk immunologi, Vilvorde KursusCenter, Charlottenlund (14. januar). B-celleudvikling og B-celle-medieret immunitet. 4-dags kursus om immunologi, Vivi Kielberg Consult Aps, København (26. marts). B-lymfocytter og antistoffer og T-lymfocyt-receptor-gener. Han er vejleder for Ph.D.-studerende cand.scient. Line Ohm Laursen, Ph.D.-studerende cand.scient. Lone Schejbel Andreasen, stud.med. Christina Stolzenburg Schmidt (fordybelsesopgave), stud.med., skolarstipendiat Mette Lund Nielsen og bachelorspecialestuderende Katrine Jacobsen.

J. Georgsen deltog i EBA Workshop on Pathogen Reduction and Bacteriological Screening of Cellular Blood Components, Dublin, Irland (6.-7. marts), EBA/EPFA International Blood and Plasma Conference. Implementation of the EU Blood Directive and other legislation, Wien,

Østrig (9.-10. oktober) og Annual Meeting of American Association of Blood Banks, San Diego, Californien, USA (1.-4. november). Han er formand for Dansk Selskab for Klinisk Immunologisk Transfusionsmedicinske Udvalg. Formand for Organisationen af Transfusionscentre i Danmark. Medlem af bestyrelsen for European Blood Alliance. Medlem af Middle East and Europe Technical Advisory Group of the ICCBBA, Inc. Medlem af Board of Directors of ICCBBA, Inc. Medlem af Arbejdsgruppen og Styrelsen for ADB inom blodverksamhet. Observatør i gruppe vedrørende Quality Systems for Blood Establishments nedsat af den svenske Socialstyrelse. Medlem af Sundhedsstyrelsens Transfusionsmedicinske Råd. Medlem af baggrundsgruppe i forbindelse med AMGROS A/S udbud af dansk plasma til fraktionering. Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Niels Fisker. Han er kvalitetskontrolansvarlig ved blodbankerne i Roskilde Amt. Han er medlem af koordinationsudvalget for Fyns Amts Transfusionsvæsen og medlem af bestyrelserne for Bloddonorerne i Odense, Middelfart og Ringe samt af Amtskomiteen for Fyns Amt.

U. Sprogøe er medlem af Reservelægerådet ved Odense Universitetshospital og tillidsrepræsentant for yngre læger ved Klinisk Fællescenter. Uddannelsesinspektør under Sundhedsstyrelsen for specialet klinisk immunologi. Yngre lægers repræsentant i KIAs MED-udvalg. Censor ved bioanalytikeruddannelsen. Medlem af LabNyt redaktionen.

S.T. Lillevang deltog i 3rd Annual Meeting of the Federation of Clinical Immunology Societies, Paris. Annual Cytometry CyAn/MoFlo User Group Meeting, Paris, Frankrig. Han er medlem af koordinationsudvalget for Fyns Amts Transfusionsvæsen. Medlem af bestyrelsen for bloddonorerne i Odense. Næstformand, sekretær og kasserer, Dansk Selskab for Klinisk Immunologi. Medlem af Advisory Board for Det Danske Knoglemarvsregister v/Skejby Sygehus. Medlem af WHO Working Group for Development of Guidelines for EQAS in Blood Group serology. Medlem af det rådgivende sektorudvalg for sundhedsområdet (DANAK, Erhvervs- og Boligstyrelsen). Formand for bedømmelsesudvalget vedrørende en Ph.D.-afhandling indleveret til Syddansk Universitet. Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Helle Laustrop, cand.scient. Marianne A. Jakobsen, specialestuderende stud.scient. Silje V. Høgh samt stud.scient. Jens Koefoed Nielsen.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Barington har modtaget 139.175 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

PUBLIKATIONER

Andersen ADH, Lange M, Lillevang ST. Allelic variation of the inducible costimulator (ICOS) gene: detection of polymorphisms, analysis of the promoter region, and extended haplotype estimation. *Tissue Antigens* 2003; 61: 276-285.

Christensen PB, Fisker N, Mygind LH, Krarup HB, Wedderkopp N, Varming K, Georgsen J. GB Virus C Epidemiology in Denmark: Different Routes of Transmission in Children and Low- and High-risk Adults. *J Med Vir* 2003; 70: 156-162.

Hansen MB, Lillevang ST, Møller BK, Varming K, Svejgaard A. Klinisk Immunologi 2002. *Ugeskr Læg* 2003; 165(12): 1241.

Hougs L, Garred P, Kawasaki T, Kawasaki N, Svejgaard A, Barington T. Three new alleles of *IGHG2* and their prevalence in Danish Caucasians, Mozambican Blacks and Japanese. *Tissue Antigens* 2003; 61: 231-239.

Katzenstein T, Ullum H, Røge BT, Wandall J, Dickmeiss E, Barington T, Skinhøj P, Gerstoft J. Virological and immunological profiles among HIV-1 infected patients with undetectable viral load followed prospectively for 24 months. *J HIV Medicine* 2003; 4: 53-61.

Nielsen C, Aarestrup K, Madsen SS. Pre-migratory differentiation of wild brown trout into migrant and resident individuals. *J Fish Biol* 2003; 63: 1-13.

Nielsen C, Husby S, Lillevang ST. Molekylære mekanismer bag den immunologiske reaktion mod gluten hos patienter med cøliaki. *Ugeskr Læg* 2003; 265(9): 917-920.

Nielsen C. Udsætning og fysiologi hos ørredsmolt. *Fisk & Hav* 2003; 56: 12-21.

Nielsen C, Hansen D, Husby S, Jacobsen BB, Lillevang ST. Association of a putative regulatory polymorphism in the *PD-1* gen with susceptibility to type 1 diabetes. *Tissue Antigens* 2003; 62: 492-497.

Klinisk mikrobiologi

Professor, dr.med. *Hans Jørn Kolmos* (studieleder for Ph.D.-uddannelsen)

Klinisk lektor, dr.med. *Bente Gahrn-Hansen*

Klinisk lektor *Thøger Gorm Jensen*, Ph.D. (fra 1. juli)

Klinisk lektor, cand.med. *Lars Peter Nielsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Per Søgaard* (til 30. juni)

Videnskabelig medarbejder, cand.med.vet. *Marianne Skov*, Ph.D. (fra 1. august)

Gæsteforsker, dr.med. *Jette E. Kristiansen* (overlæge, Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, Sønderborg Sygehus)

Gæsteforsker, professor emeritus, dr. med. *Knud Siboni*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Oliver Hendricks

Sigurður Skarphéðinsson

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Professeur Bernard La Scola, Université de la Méditerranée, Marseilles, Frankrig: Isolation of microorganisms whose cultivation and isolation is still difficult (4. juni).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Gahrn-Hansen underviste ved A-kursus for pædiatere i infektioner hos nyfødte, Odense Universitetshospital (11. marts), på den grønlandske ledelseskongference for sundhedspersonale om Medical audit, Ilulissat, Grønland (12. april), på møde om infektionssygdomme for praktiserende læger, Bornholm (22. august), på møde om specialepræsentation for yngre læger arrangeret af lægekredsforeningen, Odense Universitetshospital (12. september), på kursus for sårsygeplejersker om infektioner i kroniske sår, Odense (16. september), på årsmøde i Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring om kvalitetssikring i almen praksis, Odense (25. september), på Lægedag Fyn om meticillin-resistente *Staphylococcus aureus*, Odense (3. oktober), ved specialuddannelsen for intensivsygeplejersker i mikrobiologi, infektioner og hygiejne, Odense (3. november, 7. november). Hun holdt foredrag om Nosokomial legionellainfektion på Fyn ved fællesmøde mellem Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi og Dansk Selskab for Hygiejnesygeplejersker i Svendborg (5. februar). Hun gennemførte uddannelsen som ledende auditor i infektionshygiejne på Dansk Standards diplomkursus i København (6.-10. oktober). Hun deltog i pædagogisk kursus om OSCE workshop og multiple choice, Syddansk Universitet (17. juni, 8. december) og i kursus om arbejdsmiljø, Fyns amt (30. september). Hun har fungeret som censor ved bioanalytikeruddannelsen og som inspektør i specialet klinisk mikrobiologi. Hun er udpeget af Sundhedsstyrelsen til bedømmer af ansøgere til overlægestillinger i klinisk mikrobiologi. Hun var medlem af Hygiejnekomiteen for Fyns Amt, medlem af Hygiejnekomiteens Implementeringsudvalg, suppleant i Lægemedielkomiteen på Odense Universitetshospital, medlem af Studienævnet for Medicin, Syddansk Universitet, formand for vurderings- og ansættelsesudvalget vedrørende besættelse af blokstillinger i klinisk mikrobiologi, medlem af det nationale videreuddannelsesudvalg klinisk mikrobiologi, medlem af antibiotikaspecialistgruppe nedsat af Institut for Rationel Farmakoterapi, medlem af bestyrelsen for Fyns Medicinske Selskab og medlem af bestyrelsen for Henrik og Emilie Ovesen Foundation. Hun har fungeret som referee for Pharmacology and Toxicology.

O. Hendricks underviste om antibiotika- og psykofarmakoterapi på Forskningsafdeling på Sønderborg Sygehus (7.-9. oktober). Han deltog i satellitmøde i working group 2 COST B16 under 5th European Congress of Chemotherapy, Rhodos, Grækenland (16.-20. oktober). Han medvirkede i planlægningen og afviklingen af konferencen COST B16, 8th Management Committee and Workinggroup meeting, Sønderborg (28.-29. november) og deltog med posteren The In vitro activity of phenothiazine derivatives in *Enterococcus faecalis* and *Enterococcus faecium* (Hendricks O, Molnar A, Butterworth TS, Butaye P, Christensen J,

Kolmos HJ, Kristiansen JE). Han deltog ved Åben Forskerdag Syddansk Forskningsforum, Aabenraa (27. oktober) med foredraget Antimikrobielle virkninger af non-antibiotika.

T.G. Jensen var medlem af bestyrelsen for Kliniske Mikrobiologers Organisation, af tre udvalg under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi, uddannelsesudvalget, ERS-udvalget samt arbejdsgruppen om laboratorieovervågning af udbrud og resistens. Han var medlem af det landsdækkende uddannelsesråd for Klinisk mikrobiologi og deltog i ERFA-gruppe om kvalitetssikring i klinisk mikrobiologi. Han deltog med et indlæg om Ampicillin resistens i *E. coli*: prøvetyper, patientsammensætning og optællingsmetoder (inkl. dobbelte isolater problematik) i møde i Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi om Overvågning af Antibiotikaresistens i Danmark, Skejby (29. oktober).

H.J. Kolmos var formand for Hygiejnekomiteen for Fyns Amt og medlem af Hygiejnekomiteens implementeringsudvalg. Han underviste på mikroskopikurser for fynske praktiserende læger i Odense (13.-14. januar), på tværfaglige A-kurser i klinisk mikrobiologi om fremmedlegeme infektioner og gastrointestinale infektioner, Menstrup (20. marts, 2. maj, 31. oktober), på A-kursus i kirurgi i Odense (24. marts) om sårinfektioner, ved auditopfølgingskurser for praktiserende læger om luftvejsinfektioner i Vejle (29. april) og København (3. april), på A-kursus i sygehushygiejne om Organisation af sygehushygiejne og stafylokokinfectioner, København (22. september), på Lægedage 2003, København (6. november) om resistensbestemmelse i almen praksis, på kursus i klinisk biokemi og mikrobiologi i almen praksis i Middelfart (27.-28. november). Han deltog som inviteret foredragsholder i Infektionsmedicinsk klub i Odense (18. marts) med indlægget Endocarditis set fra en mikrobiologisk vinkel, i Convatec Symposiet om det acclererede patientforløb – et sårbehandlingskoncept? Odense (23. april) med indlægget forebyggelse og behandling af sårinfektioner, i 10th Congress of the European Burns Association, Bergen, Norge (10.-13. september) med indlægget Newer antibiotics Possibilities and Limitations, i årsmøde i Den Danske Klub for Centralsterilisering og Sygehushygiejne i Nyborg (5.-7. november) med indlægget Viral gastroenteritis-, calici-, rota- og adenovirus, i 4th Congress of the International Federation of Infection Control, Malta (9.-12. november) med indlæggene Staphylococcal carriage: is it relevant? og Sensible Antibiotic Practices in Hospitals. Han deltog i Sandbjergmøde i Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi (7.-8. marts), i 13th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, Glasgow, Skotland (10.-13. maj), som medlem af organizing and scientific committee i 20th Annual Meeting of the Scandinavian Society for Antimicrobial Chemotherapy, Odense (24.-26. oktober), i Åben Forskerdag Syddansk Forskningsforum, Aabenraa (27. oktober), i COST B16, 8th Management Committee and Workinggroup meeting, Sønderborg (28. november). Han var medlem af Local Organising Committee of the 5th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, København (2005), af H:S IAMA-studiegruppen (Infektion Aterosklerose Makrolid Antibiotika), af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel, af redaktionskomiteen ved Lægeforeningens Medicinfortegnelse, af udvalg nedsat af Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi til revision af målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i klinisk mikrobiologi. Han var tilknyttet bestyrelsen i International Federation for Infection Control (IFIC), beskikket censor i mikrobiologi ved Aarhus Universitet, formand for Ph.D.-studienævnet og studieleder for Ph.D.-uddannelsen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, medlem af SKUP-Danmark (Skandinavisk Afprøvning af Laboratorieudstyr til Primærsektoren). Han var formand for styregruppen for pilotprojekt med henblik på indførelse af infektionshygiejniske standarder i Fyns Amt, medlem af projektgruppe vedrørende reorganisering af sterilforsyning i Fyns Amt, medlem af Sundhedstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende kvalitetsindikatorer for sygehushygiejne. Han var medlem af bedømmelsesudvalget og beskikket officiel opponent ved disputats (Oana Ciofu: *Pseudomonas aeruginosa* chromosomal β -lactamase in patients with cystic fibrosis and chronic lung infection), Københavns Universitet (5. december) og opponent ex. auditorio ved disputats (Allan Garlik Jensen: *Staphylococcus aureus* bacteremia), Københavns Universitet (3. oktober). Han var hovedvejleder for Ph.D.-studerende Sigurdur Skarphéðinsson og Oliver Hendricks.

J.E. Kristiansen var generalsekretær for International Society of Antimicrobial Activity of Non-antibiotics, medlem af management committee og dansk repræsentant i COST Action B16. Hun deltog i den 1. Gordon Research Conference on Multi-drug Efflux Systems, Ventura, USA med foredrag over posteren Phenylpiperadine selective serotonin reuptake inhibitors interfere with multidrug efflux pump activity in *Staphylococcus aureus* (Kaatz G, Kristiansen JE). Hun deltog som chairperson ved session på 5th European Congress of Chemotherapy, Rhodos, Grækenland (16.-20. oktober). Hun organiserede COST B16, 8th Management Committee and Workinggroup meeting, Sønderborg (28. november-1. december), hvor hun deltog med posteren The in vitro activity of phenothiazine derivatives in *Enterococcus faecalis* and *Enterococcus faecium*. Hun planlagde og deltog som chairperson ved Efflux møde på Statens Serum Institut i Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi's regi (2. december). Hun har fungeret som referee for tidsskrifterne Pharmacology and Toxicology, International Journal of Antimicrobial Agents og Antimicrobial Agents and Chemotherapy. Hun var projektvejleder for Ph.D.-studerende Oliver Hendricks.

L.P. Nielsen var kursusleder på 2 tværfaglige A-kurser i klinisk mikrobiologi, Menstrup Kro (17.-21. marts, 27.-31. oktober). Han deltog som foredragsholder i BioTeam South i Odense med indlægget Gen teknologiske påvisning af mikroorganismer, i International Society of Technology Assessment in Health Care, Canmore, Canada (22.-25. juni) med indlægget Rapid pathogen detection in pneumonia: a health technology assessment, i Sundhedsstyrelsens årsmøde om medicinsk teknologi vurdering i København (30. oktober) om Værdien af hurtig mikrobiologisk diagnostik ved lungebetændelse. Han deltog i Scandinavian Society for Antimicrobial Chemotherapy i Odense (24.-26. oktober) med posterne Metapneumovirus in children under 3 years of age admitted to hospital suspected of respiratory syncytial virus (Bistrup LA, Pedersen O, Nielsen LP), lower respiratory tract infection (Lrti) in general practice (Holm A, Nexoe J, Nielsen LP, Bistrup L, Obel N, Pedersen SS, Pedersen C), The role of respiratory infections in patients admitted with acute exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease (copd) (Mygind LH, Holm A, Nielsen LP, Pedersen C, Pedersen SS).

K. Siboni var medlem af Referencegruppen vedrørende Resistensbestemmelse under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi (til 31. oktober), formand for Dansk-fransk mikrobiologisk Komité Paul Horstmann knyttet til Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi. Han organiserede forelæsninger af professor Bernard La Scola, Université de la Méditerranée, Marseilles om Isolation of microorganisms whose cultivation and isolation is still difficult og Dr. Sigurður Skarpheðinsson om Current status of tick borne infection in Denmark på Statens Seruminstitut, København (3. juni) og i Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, Odense Universitetshospital (4. juni). Han besøgte directeur, professeur Henri Monteil, président de la Société française de Microbiologie, Institut de Bactériologie, Strasbourg (26.-30. september). Han holdt foredraget Lægevidenskabelige kandidater (2312) fra Syddansk Universitet, Odense, 1972-2001. Hvorfra, hvorhen og hvordan? i Medicinsk Historisk Selskab på Fyn (20. oktober).

S. Skarpheðinsson underviste om flåtbårne infektioner og prionsygdomme på A-kursus i klinisk mikrobiologi, Menstrup (19. marts, 27. oktober), om vektorbårne infektioner på A-kursus i Infektionsmedicin på Odense Universitetshospital (25. marts), på efteruddannelseskursus i virologi for bioanalytikere på Vejle Fjord (1. oktober). Han deltog som inviteret foredragsholder i Dansk-fransk komité Paul Hostmann med indlægget Current status of Tick-borne infections in Denmark på Statens Seruminstitut i København (3. juni)), i mødet Current Research in Zoonotic Ecology and Epidemiology, Kalmar, Sverige (16.-18. oktober) med indlægget Detection by PCR of Anaplasma in Danish Roe Deer, i 20th Annual Meeting of the Scandinavian Society for Antimicrobial Chemotherapy i Odense (23.-26. oktober) med foredraget Ehrlichia and other new Vector-borne Pathogens in Denmark, i Dansk Selskab for Veterinær Patologi og Hygiejne med indlægget Tick-borne encephalitis hos mennesker, København (4. december). Han deltog i kursus om Biologisk terrorisme og beredskab på Statens Seruminstitut i København (23. april). Han var medlem af reference

gruppe om Borreliadiagnostik nedsat af Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi, af bestyrelsen i Center for Sundhed og Biodiversitet.

M.Skov deltog i kursus i biostatistisk Introduktion til brug af Stata på Syddansk Universitet (3.-8. september), deltog som foredragsholder i Temadag om Infektioner i husdyrproduktionen – betydning af vilde dyr som reservoir og for smittespredningen med indlægget Forekomst af Salmonella enterica hos vilde fugle, gnavere og insekter, der lever i nærheden af danske husdyrsbesætninger, Aarhus Universitet (16. september), i møde COST ACTION B16 – Reversal of Antibiotic Resistance 8th Management Committee and working groups meeting i Sønderborg (28.-29. november).

P. Søgaard afholdt kursus for praktiserende læger og deres personale om kvalitetssikring af mikrobiologiske undersøgelser i almen praksis i Odense (25.-26. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H.J. Kolmos og J.E. Kristiansen har modtaget 747.400 kroner fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum til projektet Anvendelse af psykofarmaka til bekæmpelse af infektioner med multiresistente bakterier II: studier af bakteriedrab i intracellulære infektionsmodeller og molekylære virkningsmekanismer. H.J. Kolmos modtog som formand for Styregruppen for pilotprojekt med henblik på indførelse af infektionshygiejniske standarder i Fyns Amt 938.000 kroner fra kvalitetsudvalget for Fyns Amt. S. Skarphéðinsson har sammen med Per Moestrup Jensen, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Hans Henrik Dietz, Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning og Thomas Kristensen, Dansk Bilharziose Laboratorium modtaget 100.000 kroner fra Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsfond til oprettelse af Center for Sundhed og Biodiversitet. Han har endvidere sammen med Per Moestrup Jensen, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole modtaget 50.000 kroner fra Baxter til fortsatte studier af Tick-borne Encephalitis i Danmark. Han modtog 150.000 kroner fra Overlæge Johan Boserup og Lise Boserups legat til projektet Vektorbårne infektioner i Danmark: Udvidet patogenjagt.

PUBLIKATIONER

Colding H, Hartzen SH, Mohammadi M, Herup K, Kristiansen JE, Andersen LP. Performance of PCR-restriction fragment length polymorphism analysis of the *Helicobacter pylori* ureB gene in differentiating gene variants. Clin Microbiol Infect 2003; 9: 57-60.

French G, Lynch P, Hambraeus A, Mehtar S, Heeg P, Saint S, Kolmos HJ. Infection Control: Basic Concepts and Training. International Federation of Infection Control (IFIC), 2.udgave. USA, 2003: <http://www.ific.narod.ru/Manual/toc.htm>.

Hendricks O, Butterworth TS, Kristiansen JE. The in-vitro antimicrobial effect of non-antibiotics and putative inhibitors of efflux pumps on *Pseudomonas aeruginosa* and *Staphylococcus aureus*. Int J Antimicrob Agents 2003; 22: 262-4.

Hendricks O, Kjældgaard P, Kolbæk I. Borrelia burgdorferi myokarditis. Ugeskr Læg 2003; 165: 1570.

Justesen T, Kolmos HJ. Beregnede konsekvenser af den danske behandling af *Staphylococcus aureus*-bakteriæmi og meningitis (korrespondancesvar). Ugeskr Læg 2003; 165: 1046.

Justesen T, Korsager B, Kolmos HJ, Gerstoft J. Vejledning i brug af antibiotika. I: Aldershvile J, Hansen MS, Kampmann JP, Vej-Hansen B, red. Lægeforeningens Medicinfortegnelse 2003/2004. København: Lægeforeningens Forlag, 2003: 861-87.

Justesen US, Larsen BW, Eshøj O, Søgaard P. Bloddyrkning – indikation og antibiotisk behandling. Ugeskr Læg 2003; 165: 1989-94.

Kaatz GW, Moudgal VV, Seo SM, Hansen JB, Kristiansen JE. Phenylpiperidine selective serotonin reuptake inhibitors interfere with multidrug efflux pump activity in *Staphylococcus aureus*. Int J Antimicrob Agents 2003; 22: 254-61.

Kaatz GW, Moudgal VV, Seo SM, Kristiansen JE. Phenothiazines and thioxanthenes inhibit multidrug efflux pump activity in *Staphylococcus aureus*. Antimicrob Agents Chemother 2003; 47: 719-26.

Kolmos HJ. Bør man give Pondocillin på trods af tidligere rash? *InfoMed Dermatologi* 2003; 14: 1-2.

Kolmos HJ. Standard for påklædning på operationsstuen (korrespondancesvar). *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4233.

Kristiansen MM, Leandro C, Ordway D, Martins M, Viveiros M, Pacheco T, Kristiansen JE, m.fl. Phenothiazines alter resistance of methicillin-resistant strains of *Staphylococcus aureus* (MRSA) to oxacillin in vitro. *Int J Antimicrob Agents* 2003; 22: 250-3.

Malmqvist BB, Diness BR, Krogsgaard K, Thomassen LH, Jensen GB, The IAMA Group. Chlamydia Pneumoniae Antibodies and Endothelial Function as Assessed by Flow-Mediated Dilation in Patients With Chest Pain With and Without Ischemic Heart Disease. *Am J Cardiol* 2003; 91: 982-5.

Nielsen HE, Siersma V, Andersen S, Gahrn-Hansen B, Mordhorst CH, Nørgaard-Pedersen B, m.fl. Respiratory syncytial virus infection – risk factors for hospital admission: a case-control study. *Acta Pediatr* 2003; 92: 1314-21.

Ordway D, Viveiros M, Leandro C, Bettencourt R, Almeida J, Martins M, Kristiansen JE, m.fl. Clinical concentrations of thioridazine kill intracellular multidrug-resistant *Mycobacterium tuberculosis*. *Antimicrob Agents Chemother* 2003; 47: 917-22.

Referencegruppen vedrørende Resistensbestemmelse. DSKM. Klaringsrapport. <http://www.d-s-k-m.suite.dk/pdf/klaringsrapport-tab.pdf>.

Siboni K, Kolmos HJ. The role of the clinical microbiology laboratory in infection control - the Danish perspective. II Surveillance and tracing 1962-2002. http://inet.uni2.dk/home/dskm/The_role_of_the_clinical_microbiology_laboratoryII.html.

Siboni K. Medical graduates (candidates) 1972-2001 from the University of Southern Denmark, Odense, 2. udgave. *Dan Med Bull* 2003; 50: 85-9.

Siboni K. Geografisk oprindelse og ansættelse for læger fra Syddansk Universitet. *Debat. Ugeskr Læg* 2003; 165: 4561.

Skov MN, Hald B, Nielsen EM, Madsen JJ, Rahbek C, Lodal J, m.fl. Zoonoser i fugle og vildt, *Dansk Veterinærtidsskrift* 2003; 18: 6-11.

Wainwright M, Kristiansen JE. Quinoline and cyanine dyes--putative anti-MRSA drugs. *Int J Antimicrob Agents* 2003; 22: 479-86.

Westh H, Kolmos HJ. Large-scale testing of women in Copenhagen has not reduced the prevalence of *Chlamydia trachomatis* infections. *Clin Microbiol Infect* 2003; 9: 619-24.

Westh H, Lisby G, Kolmos HJ. Chlamydia-infektioner – er status quo acceptabelt? *Månedsskr Prakt Lægegern* 2003; 81: 871-6.

Medicinsk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Henning Beck-Nielsen* (overlæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Professor, dr.med. *Moustapha Kassem* (overlæge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling, Odense Universitetshospital)

Klinisk lektor, cand.med. *Steen Joop Bonnema*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Kim Torsten Brixen*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Claus Hagen*

Klinisk lektor, dr.med. *Laszlo Hegedüs*

Klinisk lektor, cand.scient. *Steen Broch Laursen*, Ph.D.

Forskningslektor *Nedime Serakinci* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Ulrik Frandsen*, Ph.D. (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital, fra 1. november)

Gæsteforsker, B.Sc., M.Sc. *Bassem Abdallah*, Ph.D. (postdoc, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Bo Abrahamsen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Marianne Andersen*, Ph.D. (afdelingslæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Karen Andersen-Ranberg*, Ph.D. (overlæge, Geriatrisk Afdeling G, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Noe Bennedbæk*, Ph.D. (konst. afdelingslæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jacob Bentzon* (læge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Thomas Heiberg Brix*, Ph.D. (kursusreservelæge, Nefrologisk Afdeling Y, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Klaus Brusgaard*, Ph.D. (molekylærbiolog, Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Jorge Burns*, Ph.D. (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Palle Mark Christensen*, Ph.D.-studerende (Afdeling KKA, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Christian Clausen* (Biomedicine Research and Development Interface Biotech A/S og Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Ming Ding* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.scient. *Nicholas Ditzel*, specialestuderende (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Charlotte Ejersted*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Daniel El-Fassi* (reservelæge, Medicinsk Afdeling, Roskilde Amtssygehus)

Gæsteforsker, cand.scient. *Birgitte Elsnab* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Anette Fløgstad* (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Michael Gaster*, Ph.D. (reservelæge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Mandana Haack-Sørensen* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Aase Handberg*, Ph.D. (1. reservelæge, Klinisk Biokemisk Afdeling, Århus Kommunehospital)

Gæsteforsker *Dorte Hansen*, Ph.D. (Pædiatrisk Afdeling H, Odense Universitetshospital, til 1. april)

Gæsteforsker, cand.scient. *Torben Helledie* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital, til 1. november)

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Erik Henriksen*, Ph.D. (afdelingslæge, Medicinsk Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Anne Pernille Hermann*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anette Kock Holst* (reservelæge, Røntgendiagnostisk Afdeling, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Ole Hother-Nielsen* (overlæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kurt Højlund*, Ph.D. (reservelæge, Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Dorte Møller Jensen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Claus Bøgh Juhl* (kursuslæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital, fra 1. september)

Gæsteforsker, dr.med. *Steen Karstrup* (overlæge, Billeddiagnostisk Afdeling, Roskilde Amtssygehus)

Gæsteforsker, stud.med. *Kariatta Koroma* (Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital, til 1. maj)

Gæsteforsker, cand.med. *Klaus Levin*, Ph.D. (afdelingslæge, Klinik I, Bispebjerg Hospital)

Gæsteforsker, stud.biomed. *Rune Lyngsø* (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital, til 1. marts)

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Nielsen*, Ph.D. (kursusreservelæge, Institut for Inflammationsforskning, Rigshospitalet)

Gæsteforsker *Thomas B. Nielsen*, Ph.D. (læge, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Nis Nissen*, Ph.D.-studerende (introduktionsreservelæge, Ortopædkirurgisk Afdeling, Fredericia/Kolding Sygehus)

Gæsteforsker *Birgit Nyholm* (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Malene Just Pedersen* (prægraduat forskerstuderende, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital, fra 4. august)

Gæsteforsker, stud.med. *Mikael Kjær Poulsen*, Ph.D. (Ortopædkirurgisk Afdeling, Sygehus Fyn Svendborg)

Gæsteforsker, cand.med. *Pernille Poulsen*, Ph.D. (reservelæge, Intern Medicinsk Afdeling F, Gentofte Amtssygehus)

Gæsteforsker *Jesper Ryg* (klinisk assistent, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Karoline Schousboe*, Ph.D. (reservelæge, Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital, til 2. april)

Gæsteforsker *Peter Stæhr*, Ph.D. (Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *René Støving* (1. reservelæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Birgitte Vind* (reservelæge (Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital, fra 1. september)

Gæsteforsker, cand.med. *Torquil Watt* (reservelæge, Medicinsk Klinik I, Bispebjerg Hospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Rasmus Wulff* (Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.biomed. *Patricia Zeemann*, specialestuderende (Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Yu Zhentao* (postdoc, Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling (KMEB), Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Knud Yderstræde*, Ph.D. (overlæge, Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital)

Bioanalytiker *Donna Arbuckle-Lund*

Forskningssekretær *Tina Hansen Barbisan*

Forskningssekretær *Tine Christensen*

Bioanalytiker *Lone Christiansen*

Bioanalytiker *Karin Dyrgaard*

Bioanalytiker *Lone Hansen*

Forskningssygeplejerske *Vibe Jensen*

Bioanalytiker *Rikke Kiilsholm*

Bioanalytiker *Helle Krüger*

Bioanalytiker *Irene Lynfort*

Bioanalytiker *Anette Riis Madsen*

Forskningssekretær *Trine Malec*

Bioanalytiker *Tina K.L. Nielsen*

Bioanalytiker *Charlotte B. Olsen*

Bioanalytiker *Hanne Thayssen*

Bioanalytiker *Bente Tøt*

Bioanalytiker *Kirsten R. Westermann*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Hanne C. Christiansen (orlov fra 15. september)

Helle Døssing

Dorte Glintborg

Pia Skov Hansen

Iben Brock Jacobsen

Jørgen Erik Jensen

Kent Kramme

Torben Leo Nielsen

Viveque Egsgaard Nielsen

Nis Nissen

Lis Saalbach Stilgren

Kristian Wraae

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har haft besøg af følgende gæsteforelæsere: Professor Michael Rennie, Division of Molecular Physiology, University of Dundee, Skotland, Studies of the Control of the Human Musculoskeletal Mass (marts), overlæge Jens Kastrop, Rigshospitalet, København, Klinisk Gen- og Stamcelleterapi (april), overlæge Hans Johnsen, Herlev Amtssygehus, Identifikation, Kvantitering og Isolering af Mesenkymale Stamceller (april), embedslæge Kirsten Kronborg, Praktisk fortolkning af reglerne omkring tvangsbehandling (20. maj), læge Niklas Rye Jørgensen, Hvidovre Hospital, Short-range Intercellular Calcium Signaling in Bone (17. juni), Ph.D. Megan Holmes, Division of Clinical Neurosciences, University of Edinburgh, Skotland, Pre-receptor metabolism: An Important Regulation of Glucocorticoid Action (september), professor W. Nicol Keith, Cancer Therapeutics UK department of Medical Oncology, University of Glasgow, Skotland, New Approaches for Cancer Therapy: Telomerase-based Gene Therapy (oktober), lektor Lars Nørgaard, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kemometri - grafisk dataanalyse af komplekse data (4. november), overlæge Anne Tybjærg Hansen, Klinisk Biokemisk Afdeling, Rigshospitalet, København, How to Study the Genetics of Complex Diseases (25. november).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Forskningsenheden har arrangeret Ph.D. Summer School i Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases, Kongebrogaarden, Middelfart (31. august-4. september).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

B. Abdallah har deltaget i Visiting the Molecular Medicine Centre, University of Edinburgh, Skotland (januar, maj). Han har sammen med B. Abrahamsen, K. Brixen, C. Clausen, L. Hegedüs, M. Kassem, N. Nissen og L. Stilgren deltaget i the 30th European Symposium on Calcified Tissue, Rom, Italien (8.-12. maj) med eget foredrag Dlk1/Pref-1 (EGF-like homeotic protein) overexpression inhibits mature adipocyte and osteoblast formation and maintains the biopotential differentiation capacity of human bone marrow stromal cells. Endvidere har han deltaget i Cordon Research Conference, Bone and Teeth, New Hampshire, USA (19.-24. juli) med posteren Regulation of human skeletal stem cells differentiation by Dlk1/Pref-1. Desuden har han sammen med K. Brixen, M. Kassem og L. Stilgren deltaget i American Society for Bone and Mineral research (ASBMR) 25th Annual meeting, Minneapolis, USA (19.-23. september) med posteren Maintenance of Differentiation Potential of Human Bone Marrow Stromal Cells immortalized by Human Telomerase Reverse Transcriptase Gene In Spite of Extensive Proliferation. Han har desuden holdt foredrag om hMSC differentiation ved Ph.D. Summer School in Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases, Kongebrogaarden, Middelfart (31. august-4. september). Endvidere har han holdt foredrag ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar), hvor følgende også deltog: H. Beck-Nielsen, K. Brixen, D. Grintborg, P.S. Hansen, L. Hegedüs, J.E. Henriksen, O. Hother-Nielsen, K. Højlund, I.B. Jacobsen, T.L. Nielsen, P. Poulsen og K. Yderstræde. Han har derudover holdt foredrag ved Danish stem cell meeting (DASC), Nyborg (27.-28. marts), hvor følgende også deltog: N. Ditzel, B. Elsnab, M. Haack-Sørensen og S.B. Laursen.

B. Abrahamsen har deltaget i 30th European Symposium on Calcified Tissues, Rom, Italien (8.-12. maj) som medforfatter til foredraget Circulating amounts of osteoprotegerin and rank ligand; genetic influence and relationship with bone mineral density assessed in female twins. Herudover har han haft syv posterpræsentationer på samme kongres samt posterpræsentation ved The Ninth Bath Conference on Osteoporosis, Bath, England (juni): Assessment of cytokine gene expression in iliac bone by real time pcr: A Comparison of hip fracture and osteoarthritis cases.

M. Andersen har deltaget i Skandinavisk HGH Symposium: Fra barn til voksen, Bergen, Norge. Hun har holdt foredraget Hyperprolaktinæmi og neuroleptika for psykiatere. Hun har blandt andet undervist i Human patofysiologi og på Ph.D.-kurset Grafisk datapræsentation. Hun har desuden undervist kolleger ved Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital i Hyponatriæmi udredning og behandling.

H. Beck-Nielsen har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar) og i GlaxoSmithKline Investigators Meeting, Rom, Italien (30.-31. januar) og deltaget i bedømmelsesudvalget for Grith Skytte Olsens Ph.D.-afhandling The Molecular Mechanism of Lipid-Induced Insulin Resistance, København (7. februar). Han har holdt foredrag ved Diabetesforeningen i Svendborg (25. februar). Han har desuden undervist ved A-kursus i endokrinologi, Odense (17.-18. marts) og deltaget i PPARGgamma møde arrangeret af GlaxoSmithKline, Pisa, Italien (19.-22. marts). Han har deltaget i bedømmelsesudvalget vedrørende professorat i medicin ved University of Helsinki, Finland og i bedømmelsesudvalget vedrørende Dorte Grams Ph.D.-afhandling Capsaicin-sensitive nerver i eksperimentel diabetes mellitus, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København (22. april). Han har været mødearrangør og foredragsholder ved Jacobæus Forelæsning, Odense (31. marts). Han har desuden holdt foredrag ved Novo Nordisk seminar, London, England (23. maj) og ved EGIR Annual Meeting, Dublin, Irland (16.-18. maj). Han har endvidere holdt foredrag ved Roche, København (28. maj) og deltaget som inviteret forelæser ved Postgraduate Courses, Seminar of Continuous Medical Education, Therapy and Education in Diabetes: New Approaches, Beograd, Serbien (2. juni). Han har fungeret som eksaminator for studerende i Human patofysiologi, Odense (27. juni) samt undervist cellebiologistuderende ved kursus i Human patofysiologi, Odense (december). Han har deltaget i 18th International Diabetes Federation

Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august) sammen med M. Gaster, J.E. Henriksen, O. Hother-Nielsen, K. Højlund, D.M. Jensen, V. Jensen, K. Levin, P. Poulsen og K. Yderstræde. Han har været mødearrangør ved Ph.D. Summer School of Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases, Kongebrogaarden, Middelfart (31. august-4. September), hvor han også holdt foredraget Pathophysiology of type 2 diabetes – an overview. Han har desuden deltaget i RECORD Styregruppemøde, London, England (10. september) og i Copenhagen Obesity Symposium, København (19. september). Han har holdt foredrag om Forskerskolen i Metabolisme ved Forskningens Dag, Odense (5. november). Endvidere har han deltaget i Astra Zeneca Clinical Consultation Board, New York, USA (21.-25. november). Derudover er han vejleder for Ph.D.-studerende Iben Brock Jacobsen og Jørgen E. Jensen og for prægraduat forskerstuderende Malene Just Pedersen. Han har været vejleder for Ph.D.-studerende Peter Stæhr med afhandlingen Regulering af leverens glukoseproduktion ved type 2 diabetes (forsvaret 6. juni), Ph.D.-studerende Klaus Levin med afhandlingen Effekten af glitazoner hos patienter med Type 2 diabetes og hos yngre første-grads slægtninge til patienter med Type 2 diabetes (forsvaret 10. juni) og Ph.D.-studerende Kurt Højlund med afhandlingen Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signaling into glycogen synthase and proteome analysis (forsvaret 14. november). Han er leder af Forskerskolen i Metabolisme, medlem af Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse, formand for Lægernes Forsikringsforening (Codan), formand for Fyns Amts Diabetes Udvalg, medlem af styregruppen for European Group of Insulin Resistance (EGIR), medlem af Nordisk Forsknings Komité, medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd, Syddansk Universitet, medlem af Ugeskrift for Lægers Videnskabelige Komité, medlem af European Charter for Clinical Nutrition, medlem af Hans Christian Andersen Academy, Syddansk Universitet, medlem af styregruppen for det internationale forskningsprojekt RECORD, formand for Speciallægekommissionen, formand for Amtsdabetesudvalget og bestyrelsen for Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling samt formand for Kvalitets- og Forskningsudvalget under Fyns Diabetes Database.

F.N. Bennedbæk har deltaget som inviteret foredragsholder med foredraget US in thyroid disease. From an endocrinologist's point of view i 15th European Congress of Ultrasound, Bellacenter, København (27.-30. april) samt været gæsteforelæser ved halvårsmøde i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin, Odense (9. maj) med forelæsnngen Den kolde thyreoideaknude. Han har desuden deltaget i The Endocrine Society's 85th Annual Meeting, Pennsylvania Convention Center, Philadelphia, USA (19. juni) med foredraget Treatment of recurrent thyroid cysts with ethanol - a double-blind, randomized controlled trial. Han har endvidere deltaget i CONSUL-kursus i Hypofyse, Binyre og Gonadesygdomme, Tromsø, Norge (14.-20. marts), i 15th European Congress of Ultrasound arrangeret af European Federation of Societies for Ultrasound in Medicine and Biology (EFSUMB), Bellacenter, København (27.-30. april), i Dansk Endokrinologisk Selskabs møde vedrørende Insulinpumpebehandling og Consequences of The Women's Health Initiative study, Rigshospitalet, København (21. november). Han har undervist i Nodulær thyreoideasygdom og eksperimentel behandling af cyster for læger og sygeplejersker på Otologisk Afdeling F, Odense Universitetshospital (17. september), i Thyreoideasygdomme for læger og bioanalytikere ved Nuklearmedicinsk Afdeling, Odense Universitetshospital (26. november) samt i Thyreoideasygdomme - blok 11 - Ernæring og metabolisme for stud.med., 11. semester, Odense (10. december).

S.J. Bonnema har deltaget i kurset Administration og ledelse, Den Norske Lægeforening, Norge (1. marts). Han har endvidere sammen med L. Hegedüs og V.E. Nielsen deltaget i Annual Meeting of the European Thyroid Association, Edinburgh, Skotland (10. marts) med posteren og foredraget Long-term effects of radioiodine on thyroid function, size and patient satisfaction in diffuse non-toxic goiter samt med posteren og foredraget Effects of 0.9 mg Recombinant Human Thyrotropin on thyroid size and function, in normal subjects. A randomized double-blind cross-over trial. Han har derudover afholdt de to foredrag sammen med L. Hegedüs og V.E. Nielsen i Dansk Thyreoidea Selskab (3. marts, 10. marts), hvor han samtidig afholdt foredraget Management of the multinodular goitre – current strategies and

new approaches. Samme foredrag har han afholdt ved Nuklearmedicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital, København. Han har været referee på fire manuskripter i internationale tidsskrifter. Han har undervist og eksamineret kiropraktorstuderende i almen diagnostik samt undervist sygeplejersker på kirurgisk afdeling, Bispebjerg Hospital, København i Perioperativ diabetesbehandling (3. marts). Han har desuden undervist ved DADL endagskursus, Odense, i Praktisk endokrinologi for yngre læger (11. marts) og ved aftenmøde i Thyreoidea Landsforeningen, Odense, i Fordele og ulemper ved behandling med radioaktivt jod for godartet struma. Han er desuden lægefaglig sekretær i Dansk Thyreoidea Selskab.

T.H. Brix

Vidensudvikling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

Månedens billede. Ugeskr. Læg 2003; 165: 1370.

K. Brixen er formand for Dansk Knoglemedicinsk Selskab og har indtil maj været medlem af bestyrelsen og kasserer for Dansk Endokrinologisk Selskab. Har siden december været medlem af editorial board på Clinical Endocrinology (Oxf.). Har undervist om emnerne: Skal alle over 65 år have foretaget måling af knoglemineralindhold? på kurset Med alderen som blind passager, Dansk Selskab for Geriatri og Dansk Selskab for Intern Medicin, Odense (16. januar), Nyt om osteoporose på kurset Internmedicinsk opdatering, Lægekredsforeningen, Fyns Amt, Fåborg (26. april), Multipel endokrin neoplasie på A-kursus i endokrinologi, Århus Kommunehospital (17. oktober). Han har deltaget i Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende behandling af alvorlige spiseforstyrrelser udpeget af Dansk Medicinsk Selskab. Han var medarrangør ved ISPAOFF-workshop om fysisk aktivitet og osteoporose, Rom, Italien (8. maj). Han har deltaget i XXIVth European Symposium on Calcified Tissues, Rom, Italien (6.-12. maj), International Symposium on Paget's Disease of Bone. St. Catherine's College, Oxford, England (16.-18. juli), 25th Annual Meeting of the American Bone and Mineral Research Society, Minneapolis, Minnesota, USA, 4th European Congress on Clinical and Economic Aspects of Osteoporosis and Osteoarthritis, Nice, Frankrig (14.-17. november). Han har været bedømmer på Birgitte Hansens Ph.D.-afhandling D-vitamin og ældre kvinder, Københavns Universitet (6. juni). Har været vejleder for forskningsårsstuderende stud.med. Kariatta Koroma og er vejleder for følgende Ph.D.-studerende: cand.med. Kent Kramme, cand.med. Nis Nissen, cand.scient. Thue Kvorning, Institut for Idræt og cand.med. Torben Leo Nielsen.

K. Brusgaard er vejleder for prægraduatforskerstuderende Tina Møller Hare med projektet Genotype analyse ved kongenital hyperinsulinæmisk hypoglykæmi, for specialestuderende Claus Larsen med projektet Funktionel karakterisering af Low Density Lipoprotein Receptor (LDLR) mutanter og for Rikke Lund med bachelorprojektet Opsætning af assay til analyse af mindre mutationer i ARH og NARC-1 generne. Han har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar) med posteren Genetic causes of persistent hyperinsulinemic hypoglycaemia of infancy. Han har endvidere deltaget i orienteringsmøde ved Klinisk Kemisk Afdeling, Odense Universitetshospital (26. februar) med posteren Kongenit hyperinsulinisme samt i Skandinavisk brugermøde, Perkin-Elmer, Marienlyst, Helsingør (20. maj). Han har desuden deltaget i Joint Meeting of British Pharmacological Society and The Physiological Society, University of Manchester, England (9.-12. september) som medforfatter på posteren Analysis of a genetic mutation R177K in the Kir6.2 that is responsible for transient congenital hyperinsulinism og i 42nd ESPE meeting, Ljubljana, Slovenien (18.-21. september) som medforfatter på posterne A heterozygous Kir6.2 mutation cause transient congenital hyperinsulinism og Hyperinsulinaemic hypoglycaemia in Beckwith-Weidemann Syndrome (BWS) due to defects in pancreatic beta-cell ATP-sensitive K⁺ channels. Endvidere har han deltaget i DSPAC årsmøde, København (13.-15. marts) som medforfatter på posteren Rapid genetic screening as a predictor of histological type of congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy. Derudover har han deltaget i 6th European Congress of Endocrinology, Lyon, Frankrig (26.-30. april) som medforfatter til posterne Mutations in Danish

children with nesidioblastosis og i Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Euromedlab, Barcelona, Spanien som medforfatter på posterne Molecular genetic analysis for familial predisposition to Hypercholesterolemia in Denmark og Screening of families with Familial Hypercholesterolemia for LPL mutations og Genetic Analysis of woman with Hirsutism. Han har holdt foredraget Microarray based gene expression studies of type 2 diabetes ved Endokrinologisk Forskningsenheds juleseminar, Odense (12. december).

C. Clausen har forsvaret sit speciale Parathyroid hormone stimulates proliferation and differentiation of human mesenchymal stem cell, Odense (30. april). Han har deltaget i Dansk Knoglemedicinsk Selskab, Århus som medforfatter til foredraget Parathyroid Hormone Exerts Anabolic Effects On Human Bone Marrow Mesenchymal Stem Cells, som vandt foredragsprisen. Han har endvidere deltaget i 30th European Symposium on Calcified Tissue, Rom, Italien (8.-12. maj) med foredraget Parathyroid Hormone Exerts Anabolic Effects On Human Bone Marrow Mesenchymal Stem Cells.

N. Ditzel har deltaget i Danish Stem Cell Meeting (DASC), Nyborg (27.-28. marts).

B. Elsnab har deltaget i Danish Stem Cell Meeting (DASC), Nyborg (27.-28. marts).

M. Gaster har deltaget 63th Scientific Session of the American Diabetes Association, New Orleans, USA (13.-17. juni) som medforfatter til posterne Redistribution of lipids in myotubes established from type 2 diabetic subjects. Evidence for primary defects in lipid metabolism in type 2 diabetes, Alternative splicing generates three isoforms of human GLUT11 which differ in their tissue distribution og DNA Chip Analysis of Human Myotubes from Type 2 Diabetic and Glucose-Tolerant Control Subjects: Kinetics of Insulin Regulated mRNA Expression In Vitro. Han har desuden deltaget i 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august) som medforfatter på posterne DNA Chip Analysis of Human Myotubes from Type 2 Diabetic and Glucose-Tolerant Control Subjects: Kinetics of Insulin Regulated mRNA Expression In Vitro og Fibertype specific expression of GLUT 11 immunoreactivity in slow twich muscle fibers. Han har været vejleder for cand.scient. Rune Lyngsø og cand.pharm. Andreas Wensaas.

D. Glintborg har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar).

M. Haack-Sørensen har afsluttet sit speciale Effect of human serum on mesenchymal stem cell proliferation and differentiation, Odense (november). Endvidere har hun deltaget i Danish Stem Cell meeting, Nyborg (27.-28. marts) med mundtligt præsentation samt i Endokrinologisk forskningsenheds juleseminar, Odense (12. december).

C. Hagen er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Dorte Glintborg og Torben Leo Nielsen.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

December: Når mænd mangler hormoner. Vision. Syddansk Universitet.

A. Handberg er dansk repræsentant og Management Committee Member i EU-COST Action B17 netværksprogrammet Insulin resistance, obesity, and diabetes mellitus in the elderly, er co-ordinator af Working Group 3: Muscle and Ageing i EU-COST Action B17 netværksprogrammet Insulin resistance, obesity, and diabetes mellitus in the elderly. Hun har været arrangør af COST B17 Symposium: Molecular Mechanisms of glucose and lipid metabolism in fat and muscle: effect of ageing, obesity, and diabetes type 2, Schaeffergården, Gentofte (12.-14. september).

D. Hansen har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Autoimmunity in children and adolescents with type 1 diabetes mellitus, Odense (7.marts).

L. Hansen har deltaget i årligt projektmøde vedrørende projektet Relationship between Insulin Sensitivity and Cardiovascular disease (RISC), Paris, Frankrig (7.-9. marts).

P.S. Hansen har holdt foredraget The relative importance of genes and environment for thyroid function. A study of healthy Danish twins ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24. januar) og ved Brugermøde Wallace, Perkin Elmer, Helsingør (21. maj). Hun har endvidere deltaget i Forskningens Dag, Odense (5. november) med foredraget Genetic and environmental causes of individual differences in thyroid size. A study of healthy Danish twins.

L. Hegedüs er vejleder for følgende Ph.D.-studerende: Dorte Hansen med afhandlingen Autoimmunity in children and adolescents with type 1 diabetes mellitus (forsvaret 7. marts), Lis Saalbach Stilgren, Pia Skov Hansen, Viveque Egsgaard Nielsen og Helle Døssing. Han har holdt det inviterede foredrag Terapiformer og samarbejdsrelationer ved thyreoideaassocieret oftalmopati ved Dansk Oftalmologisk Selskab og Dansk Endokrinologisk Selskabs fællesmøde på KAS, Herlev (17. januar) og deltaget ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde i Århus (24.-25. januar) som chairman og som medforfatter på foredragene The relative importance of genes and environment for thyroid function. A study of healthy Danish twins, Influence of anti-thyroid antibodies on thyroid reference ranges samt Osteoprotegerin (OPG) and receptor activator of nuclear factor- κ B ligand (RANKL) mRNA levels in primary hyperparathyroidism: Effect of parathyroidectomy and association with bone metabolism. Han har holdt det inviterede foredrag Knuden i glandula thyroidea og underviste ved Den Svenske Endokrinologiforenings Postgraduate dage, Göteborg, Sverige (30.-31. januar). Har deltaget i Dansk Thyroideaselskabs 37. videnskabelige møde på Malmö Allmänna Sjukhus, Sverige (21. marts) med foredraget Long-term effects of radioiodine on thyroid function, size and, and patient satisfaction in diffuse non-toxic goiter samt Evidence of a substantial genetic influence on the regulation of the pituitary-thyroid axis. At study of healthy Danish twins og Treatment of recurrent thyroid cysts with ethanol – a double-blind, randomised, controlled trial. Han har holdt det inviterede foredrag Treatment of non-toxic multinodular (NTMN) goiter ved European Medical Advisory Board's møde, Paris, Frankrig (24.-25. marts). Han har holdt det inviterede foredrag Ultrasound and thyroid disease. From an endocrinologist's point of view ved 6th European Congress of Endocrinology, Lyon, Frankrig (26.-30. april). Han er medforfatter på foredraget Improvement of the TSH-receptor antibody (TRAb) method and analytical quality specifications ved Society of Clinical Chemistries årlige møde, Barcelona, Spanien (18.-20. juni) og har været medforfatter på Osteoprotegerin (OPG) and receptor activator of nuclear factor – κ B ligand (RANKL) mRNA levels in primary hyperparathyroidism: Effect of parathyroidectomy and association with bone metabolism ved 30th European Symposium on Calcified Tissues, Rom, Italien (8.-12. maj). Han har holdt det inviterede foredrag Diagnostik og behandling af knuden på halsen ved møde i Dansk Endokrinologiklub, Lyngby (10. juni). Han er medforfatter på foredraget Treatment of recurrent thyroid cysts with ethanol – a randomised double-blind controlled trial ved 85th Annual Meeting of the Endocrine Society, Philadelphia, USA (19.-23. juni). Han er medforfatter på foredraget A longitudinal study of autoimmune thyroid disease and celiac disease in children with type 1 diabetes holdt ved 29th Annual Meeting of the International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes, Saint Malo, Frankrig (3.-6. september). Han har deltaget i 29th Annual meeting of the European Thyroid Association, Edinburgh, Skotland (18.-22.oktober), dels som foredragsholder med Treatment of recurrent thyroid cysts with ethanol – a double-blind randomised controlled trial, men også som mødearrangør af symposiet Ionizing radiation, radiobiological effects and implications for the clinical use of iodine-¹³¹ in benign thyroid disease og endelig som medforfatter på foredragene Major genetic influence on the regulation of the pituitary-thyroid axis. A study of healthy Danish twins, Aggregation of thyroid autoantibodies in first-degree relatives of patients with autoimmune thyroid disease is mainly due to genes: A twin study, Effects of recombinant human thyrotropin on thyroid size and function, in normal subjects. A randomised double-blind cross-over trial, Genomewide linkage analysis reveals suggestive evidence for two

susceptibility loci for familial euthyroid goiter on chromosomes 2Q and 3P samt Long-term effects of radioiodine on thyroid function, size, and patient satisfaction in non-toxic diffuse goiter. Han har også deltaget i Dansk Thyroideaselskabs 38. videnskabelige møde, KAS, Herlev, (14. november) med foredragene Aggregation of thyroid autoantibodies in first degree relatives of patients with autoimmune thyroid disease is mainly due to genes. A Twin study og Effects of 0,9 mg recombinant human thyrotropin on thyroid size and function in normal subjects. A randomized double-blind cross-over trial. Han var inviteret foredragsholder ved German Endocrine Society's møde i Leipzig, Tyskland, (20.-22. november) med indlæggene Epidemiology of benign nodular goiter samt Investigations in nodular thyroid disease. ETA and ATA perspectives. In reach of a consensus. Han har undervist ved A-kursus i medicinsk endokrinologi, Odense (17.-21. marts), ved A-kursus i hoved- hals- og thyroideapatologi i Odense (2. april) samt ved A-kursus i onkologi, delkursus i oto-rhino-laryngologi vedrørende maligne og benigne thyroidealidelser, Århus (8. april). Han har været medarrangør og underviser ved European Thyroid Association's Educational Course – Hyperthyroidism and ophthalmopathy. Clinical and basic aspects, Edinburgh, Skotland, (17.-18. oktober). Han har undervist ved Landskursus for Diabetessygeplejersker med indlægget Thyroidealidelser: Screening, forebyggelse, status og senkomplikationer, Fredericia (24.-26. oktober) og undervist almen medicinske bloklæger i Sønderjyllands Amt vedrørende thyroidea- og kalciummetaboliske sygdomme, Haderslev Sygehus (29. oktober). Han har været mødeleder og foredragsholder i forbindelse med informationsaften i Thyroidea Landspatientforeningen, Odense (11. november). Han har undervist på kursus i Human patofysiologi, endokrinologi for 6. semester cellebiologi-studerende (december). Han har indtil november været medlem af eksekutivkomiteen for Det Europæiske Thyroideaselskab. Han er tilfornordnet ved Sundhedsstyrelsens specialistnævn i endokrinologi og har som medlem af det centrale censorkorps været censor ved universiteterne i Århus og København ved embedseksamen i intern medicin. Han har i årets løb været referee på 22 artikler i internationale tidsskrifter (Clinical Endocrinology, Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism, European Journal of Endocrinology, Journal of Endocrinological Investigation, Biomed Central, Thyroid, Pharmacology and Toxicology). Han er bedømmer af doktorafhandlingen Risk factors for benign thyroid disease indleveret ved Københavns Universitet og har bedømt to forskningsrådsansøgninger i England (The Wellcome Trust). Desuden er han forfatter til de thyroidearelaterede kapitler/information vedrørende thyroideasygdomme i såvel Lægemiddelkataloget som Medicinhåndbogen.

J.E. Henriksen har været bedømmer på Heidi Storgaards Ph.D.-afhandling Insulin secretion and insulin action in glucose intolerant first-degree relatives of type 2 diabetes patients - impact of short- and long-term low grade Intralipid infusion, København Universitet (3. marts). Han har deltaget i følgende møder: Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar), Scandinavian Society for the Study of Diabetes, 38th Annual Meeting, Helsinki, Finland (5.-6. april), American Diabetes Association, 63rd Annual Meeting. New Orleans, USA (13.-17. juni) sammen med O. Hother-Nielsen, International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (25.-29. september), Insulinpumpetræf, Disetronic, Hillerød (15. september) og 2nd International DAWN summit: Translating DAWN into practice, London, England (5.-7. november). Han har været faglig sekretær i CEMTV instituttet, Sundhedsstyrelsen, vedrørende udfærdigelse af MTV rapporten Type 2 Diabetes Mellitus B en medicinsk teknologivurdering. Screening, diagnostik og behandling af Type 2 Diabetes 2001 - 2003. Han har undervist i følgende: Diabetestyper, årsager, behandling og senkomplikationer. Nyeste viden inden for området ved Diabetesforeningens kursus for sygeplejersker i den primære sundhedssektor, Fredericia (23. januar), Nyt om adipositas, prædiabetiske tilstande (og lidt om diabetes). Internmedicinsk opdatering i Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Fåborg (26. april), Adipositas, Type 2 diabetes mellitus og det metaboliske syndrom. Oversete tilstande i den psykiatriske patient? ved foredrag for psykiatere hos Pfizer, Munkebo (12. maj), Ballerup (25. juni) og Århus (4. september), Insulin resistens. Hvad er det? Definiton - overlap med type 2 diabetes, genetik. Faktorer for udvikling af metabolisk syndrom ved Dansk Kardiologisk Selskabs efteruddannelseskursus i Metabolisk Syndrom, Frederiksberg Hospital (21. maj),

Klinisk diabetes. Strukturel og funktionel biomedicin C for stud.med. (17. september), Triple terapi - fremtidens behandling af Type 2 diabetes? Det syddanske diabetesstudie. Symposium for specialister, Novo Nordisk, Odense (10. november), Type-2 diabetes. Medicinsk teknologivurdering af screening, diagnostik og behandling. Gennemgang af den nye MTV rapport. Temadag for diabetes teams i almen praksis, Novo Nordisk, Århus (15. november), Type 2 diabetes ved dagsmøde for lægemiddelkonsulenter GSK, Brøndby (18. december).

O. Hother-Nielsen har deltaget i følgende møder: Consul kursus på Rica Ishavshotel, Tromsø, Norge (14.-19. marts) med emnet Hypofyse, binyre og gonadesygdomme, Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar), Life-The Science, Holmenkollen Park Rica, Oslo, Norge (7.-8. februar), Type 2 diabetes – en kardiovaskulær sygdom, Radisson SAS Kolding Fjord Hotel (23.-24. maj) sammen med K. Yderstræde, Future Forum Conference: Cardiovascular Risk – through the ages, Noordwijk, Amsterdam, Holland (24.-25. oktober) og Symposium om Diabetes og Hjertekarsygdomme, Munkebjerg, Vejle (27. november) sammen med T.L. Nielsen. Han har endvidere deltaget i American Society of Hypertension – Annual Conference, Marriott Hotel Marquis, New York, USA (14.-17. maj), 63rd Scientific Sessions of the American Diabetes Association, New Orleans, USA (13.-17. juni) og 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august). Han er medlem af Diabetesforeningens Lægeråd og medlem af bestyrelsen for Dansk Endokrinologisk Selskab.

K. Højlund har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar) med foredraget Increased phosphorylation of skeletal muscle glycogen synthase at NH₂ terminal sites during physiological hyperinsulinemia in type 2 diabetes. Han har endvidere deltaget i European Commission COST Action B17, WG3 and WG4 joint meeting, Gentofte (12.-13. september) med foredraget Proteome analysis of skeletal muscle in type 2 diabetes og i American Diabetes Association 63rd Scientific Sessions, New Orleans, USA (13.-17. juni) med posteren Insulin action on glucose metabolism and insulin signalling in skeletal muscle of patients with the Arg1174Gln mutation in the insulin receptor gene. Han har desuden deltaget i 18th Congress of the International Diabetes Federation, Paris, Frankrig (24.-29. august) med posteren Protein expression of AMPK alpha, beta, gamma isoforms and effect of insulin on AMPK activity in skeletal muscle from obese type 2 diabetic subjects. Derudover har han haft ophold hos Professor Sir Philip Cohen ved MRC Protein Phosphorylation Unit, Dundee University, Skotland (21.-25. juli). Han forsvarede sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signaling into glycogen synthase and proteome analysis (14. november).

I.B. Jacobsen har deltaget i følgende kurser: Ph.D.-kursus i Litteratursøgning, Odense (januar), Ph.D.-kursus i Medicinsk etik og videnskabsteori, Odense (februar), Ph.D.-kursus i Forskningsmetoder inden for Sundhedsvidenskab, Odense (maj) og Ph.D.-kursus i Biostatistik: Basale begreber (september-december). Hun har desuden deltaget i European ADOPT investigator meeting, Madrid, Spanien (9.-11. maj) og i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar).

D.M. Jensen har deltaget i The International Association of the Diabetes and Pregnancy Study Groups First congress and Second Scientific Meeting 35th Annual Meeting DPSG-EASD, Sant Salvador-Comarruga, El Vendrell, Spanien (29. august-2. september) som medforfatter til foredraget Adverse Pregnancy outcome in women with mild glucose intolerance - a graphical approach. Endvidere har hun holdt foredraget Gestationel diabetes og diagnostiske kriterier ved Møde i Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Rigshospitalet (22. maj). Hun har desuden deltaget i 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august) som medforfatter til posterne Outcomes in type-1 diabetic pregnancies: A nationwide population based Study og Normal range of haemoglobin A1c in pregnant women is lower than in non-pregnant women.

Vidensudvikling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

Jensen DM, Damm P, Mølsted-Pedersen L, Ovesen P, Westergaard JG, Beck-Nielsen H, Mathiesen ER. Abstract: Early microalbuminuria is an important predictor of development of preeclampsia in women with type 1 diabetes – results from a nation-wide Danish study. *Diabetologia* 2003; 46(2) :A255.

Ekbom P, Damm P, Glümer C, Frandsen M, Jensen DM, Mathiesen ER. Abstract: Normal range of haemoglobin A1c in pregnant women is lower than in non-pregnant women. *Diabetologia* 2003; 46(2) :A252.

J.E. Jensen har deltaget i European Association for the Study of Diabetes Scientists Training Course 2003, Hannover, Tyskland (21.-26. september).

V. Jensen har deltaget i 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august).

M. Kassem har deltaget i European Symposium on Calcified Tissue, Rom, Italien (maj), møde i American Society for Bone and Mineral Research, Minneapolis, USA (19.-23. september) som inviteret foredragsholder og Pharmacology and therapeutics of Bone, Oxford, England (august). Han har været bedømmer på Dr. Xuenong Zou's Ph.D.-afhandling ved Ortopædkirurgisk Afdeling, Århus Kommunehospital og på Susanne Syberg's masterafhandling ved Roskilde Universitetscenter. Han er bestyrelsesmedlem af Dansk Knoglemedicinsk Selskab, Dansk Center for Stamcelleforskning, Danish Stem Cell Research Doctoral School og Forskerskole i Metabolisme. Han har deltaget i inspektorordningen ved den Centrale Etske Komité. Han har holdt foredrag ved Department of Orthopedic Research, University of Hamburg, Tyskland (6. januar), ved møde vedrørende Stamcellecenter/Danish Stem Cell Research Doctoral School, Odense (marts), ved Kardiologisk forskningsenheds årsmøde, Skejby Sygehus, Århus (april), ved møde vedrørende Transgen Mus Center, Aarhus Universitet (maj), ved møde i Dansk Nanocenter, Hindsgavl, Middelfart (februar), ved forårsmøde i Lægekredsforeningen for Fyns Amt med foredraget Klinisk brug af stamceller sammen med Paul Erik Svendsen (3. juni), ved Symposium on nanotechnology, meeting of European Federation of Orthopedic Societies, Helsinki, Finland (juni), ved European Association for clinical pharmacology and therapeutics, Istanbul, Tyrkiet som inviteret foredragsholder (juni 2003), ved MODEC (Molecular Designs of Chemical Systems) mødet arrangeret af bioteknologisk Institut (oktober), ved årsmøde i Danish Center for Molecular Gerontology, Århus (oktober). Han har undervist ved Ph.D.-kursus i akutte medicinske tilstande, Skejby Sygehus, Århus (marts), ved Ph.D.-kursus i eksperimentale endokrinologiske metoder, Rigshospitalet, København (marts), ved Ph.D. Summer School, Forskerskolen i Metabolisme, Kongebrogaarden, Middelfart (31. august-4. september), ved Ph.D.-kursus i pharmaceutical research, Aarhus Universitet (november) og ved kursus for danske bioanalytikere i Stamceller og kloning, Århus (november). Han modtog desuden Generalkonsul Ernst Carlsens Fonds ærespris.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvideenskabelige foredrag:

25.03. Stamceller fra forskning til behandling. Radisson Hotel, Odense.

Marts: MTV møde om stamceller. Juni Lægeforeningsmøde.

16.-18.10. Stamceller/Interaktiv musik og Videokunst. Teatret Gadesjakkert i Teaterhuset, Odense.

Bidrag i medierne:

Marts: Stamceller og Klinik for Molekylær Endokrinologisk Behandling, Fyens Stiftstidende.

Interviews i Kristeligt Folkeblad, Dagens Medicin, Vision, Weekendavisen, Lægekredsforeningsblad, Biotech Denmark.

15.10. Kronik i Fyens Stiftstidende sammen med Bent Nørgård.

K. Koroma har afsluttet sit prægraduate forskningsprojekt The effect of growth hormone on the cortical bone remodelling, Odense (22. april).

S.B. Laursen har deltaget i Danish Stem Cell Meeting (DASC), Nyborg (27.-28. marts), i European Society of Human Reproduction, Madrid, Spanien (29. juni-2. juli) samt været på studierejse til Scandinavian Cell Therapeutics, Gøteborg, Sverige.

K. Levin har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Effekten af glitazoner hos patienter med Type 2 diabetes og hos yngre første-grads slægtninge til patienter med Type 2 diabetes (10. juni). Han har deltaget ved 18th International Diabetes Federation Congress, Paris (25.-29. august). Desuden har han været gæsteforelæser ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, kursus i Human Patofysiologi, Endokrinologi og Metabolisme, og i Fysiologi 5. semesterstuderende i medicin/biomekanik.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

27.10 Erektile dysfunktion hos en stor patientgruppe Diabetes Mellitus og Urologi i Hverdagen – på hospital og i almen praksis ved aftenmøde på Odense Universitetshospital.

R. Lyngsø har forsvaret sit speciale Effekt af insulin og glykose på malonyl-CoA i type 2 diabetiske muskelceller in vitro, Odense (5. februar).

V.E. Nielsen har deltaget i European Thyroid Association Congress, Edinburgh, Skotland (18.-22. oktober) som medforfatter til posteren Effects of recombinant human thyrotropin on thyroid size and function, in normal subjects. A randomized double-blind cross-over trial. Hun har endvidere med samme poster holdt foredrag ved Forskningens Dag, Odense (5. november), og ved Dansk Thyreoidea Selskabs videnskabelige møde, KAS Herlev (14. november).

T.L. Nielsen har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar), i Ph.D.-kursus i Litteratursøgning, Odense (januar) samt i Ph.D.-kursus i Registerforskning, Odense (februar). Han har desuden deltaget i foredrag vedrørende The Epidemiology and Economics of Mid-Life Hormone Changes in Men and Women holdt af John B. McKinlay, Massachusetts Male Aging Study Project, New England Research Institutes, MA, USA, Odense (februar). Han har været på studierejse til Hormonlaboratoriet, Aker Universitetssykehus, Oslo, Norge (april) ved professor E. Haug. Derudover har han deltaget i Ph.D.-kursus i Epidemiology-observational studies, Odense (april), i Ph.D.-kursus i Forskningsmetoder inden for Sundhedsvidenskab, Odense (maj), i Ph.D.-kursus i Reference Manager, Odense (juni) og i Ph.D.-afhandling ved K. Levin om Effekten af glitazoner hos patienter med type 2 diabetes og hos yngre 1. grads slægtninge til patienter med type 2 diabetes, Odense (10. juni). Han har endvidere deltaget i 3rd International Symposium on testosterone deficiency, actions and substitution, Schloss, Elmau, Bayern, Tyskland (september) samt i læge P. Vestergaards doktorafhandling Frakturrisiko som følge af sygdom, Aarhus Universitet (oktober). Derudover har han holdt foredrag ved Forskningens Dag, Odense (5. november) og deltaget i Symposium om Diabetes og Hjertekarsygdomme, Munkebjerg Hotel, Vejle (27. november), i Ph.D.-kursus i Grafisk Datapræsentation, Odense (november) og i Ph.D.-kursus i Written Communication in Biomedicine, Odense (december).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

01.03. Mads Graves Larsen. Derfor forsker Torben. Fyens Stiftstidende.

Kønshormoner: Hvordan påvirker de mænds humør og helbred? Ny Viden 7. Syddansk Universitet.

13.07. Indslag om Odense Androgen Study. Radioavisen P1 og P3, Danmarks Radio.

14.07. Thomas Gryholt. Hormonbomber har det federe! Studieguiden Odense.

15.07. Iben Friis Jensen. Mandehormon som forskningsprojekt. Fyns Amts Avis.

N. Nissen har deltaget i 30th European Symposium on Calcified Tissues, Rom, Italien (8.-12. maj) og i Dansk Ortopædkirurgisk Selskabs Årsmøde, Odense (forår) med poster.

M.J. Pedersen har deltaget i Ph.D. Summer School of Functional Genomics and Proteomics as Applied to Metabolic Diseases, Kongebrogården, Middelfart (31. august-4. september).

P. Poulsen har deltaget i 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (25.-29. august) som medforfatter til posteren Impact of genes versus pre- and postnatal environment on peripheral and hepatic insulin action and intracellular glucose partitioning among young and elder twins. Hun har endvidere deltaget i International Diabetes Federation Meeting, Lille, Frankrig som medforfatter til posteren PGC-1 expression in human skeletal muscle is influenced by insulin and age.

K. Schousboe har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Body composition and glucose homeostasis: genes and environment, Odense (2. april).

L. Stilgren er medlem af bestyrelsen i Dansk Knoglemedicinsk Selskab. Hun har deltaget i Danish Endocrine Society Annual Meeting som medforfatter til foredraget Osteoprotegerin (OPG) and receptor activator of nuclear factor- κ B (RANKL) mRNA levels in primary hyperparathyroidism: Effect of parathyroidectomy and association with bone metabolism. Derudover har hun deltaget i 30th European Symposium on Calcified Tissue, Rom, Italien (maj) som medforfatter til posteren Osteoprotegerin (OPG) and receptor activator of nuclear factor- κ B (RANKL) mRNA levels in primary hyperparathyroidism: Effect of parathyroidectomy and association with bone metabolism. Hun har endvidere deltaget i American Society for Bone and Mineral Research (ASBMR) 25th Annual Meeting, Minneapolis, USA (19.-23. september) som medforfatter til posteren Gene expression profiling in patients with primary hyperparathyroidism before and after treatment.

P. Stæhr har deltaget i årligt projektmøde vedrørende projektet Relationship between Insulin Sensitivity and Cardiovascular disease (RISC), Paris, Frankrig (7.-9. marts). Han har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Regulering af leverens glukoseproduktion ved type 2 diabetes, Odense (6. juni).

P. Zeemann har deltaget i HUPO Meeting, Montréal, Canada (oktober). Hun har endvidere holdt foredrag ved Endokrinologisk Forskningsenheds juleseminar, Odense (12. december) med foredraget Proteome analysis of human mesenchymal stem cells.

K. Yderstræde er medlem af bedømmelsesudvalg til vurdering af stilling som overlæge i Universitetscenter for Sårheling ved Odense Universitetshospital. Han har endvidere deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus (24.-25. januar), i kursus i Sundhedsøkonomi, Fåborg (4.-7. februar), i arrangement vedrørende Type 2 diabetes – en kardiovaskulær sygdom, Radisson SAS Kolding Fjord Hotel (23.-24. maj) samt i 18th International Diabetes Federation Congress, Paris, Frankrig (24.-29. august). Derudover har han deltaget i en række eendagsmøder med emner som hjerteinsufficiens, diabetesbehandling, hyperlipidæmi, hypertension. Han har holdt flere foredrag i diverse patientforeninger med emnerne Nye tiltag i diabetesbehandlingen, Den diabetiske fod, Diabetisk nyresygdom. Endvidere har han holdt foredrag om diabetiske senkomplikationer ved Diabetesmarkedsdagen, Odense Universitetshospital (15. november) og han har derudover holdt indlæg om ø-celletransplantation ved Dansk Selskab for Pædiatri.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

B. Abdallah har modtaget 50.000 kroner fra Alfred Benzons Fond til remedier og 25.000 kroner fra Eli Lilly. B. Abrahamsen har modtaget 175.000 kroner til projektet Study of Osteoporosis and Male Ageing (SOMA) fra Novo Nordisk Fonden. H. Beck-Nielsen har modtaget 300.000 kroner fra Novo Nordisk, Den Læge- og Naturvidenskabelige Komité til projektet Effekt af behandling med ppar-gamma agonist på glukosemetabolisme, insulinresistens, GH og cortisol hos kvinder med PCOS. Endvidere har han modtaget 400.000 kroner fra Lands- og Landsdelspuljen til Center for transplantation af insulin-producerende Ø'er ved Odense Universitetshospital. Han har modtaget 50.000 kroner fra Astra Zeneca til projektet Relationship between Insulin Sensitivity and Cardiovascular disease (RISC). Han har endvidere modtaget 150.000 kroner fra Johan Boserup og Lise Boserups Legat. S.J. Bonnema har

modtaget 8.500 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond samt 12.500 kroner fra Thyreoidea Landsforeningen. K. Brusgaard har modtaget 77.900 kroner fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen, 30.000 kroner fra Fonden for Lægevidenskabens Fremme, 20.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg og 40.000 kroner fra Diabetesforeningen. M. Gaster har modtaget 150.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Studier af de molekylærbiologiske årsager til insulinresistens i skeletmuskulaturen hos type 2 diabetikere. Anvendelsen af et nyt fysiologisk modelsystem af humane muskelceller i kultur. D. Glinborg har modtaget 50.000 kroner fra Aase og Ejnar Danielsens Fond, 50.000 kroner fra Buchards Fond, 20.000 kroner fra Direktør Jacob Madsen og hustru Olga Madsens fond, 13.000 kroner fra Eva og Karl Adolf Holms mindelegat, 25.000 kroner fra Dagmar Marshalls Fond, 75.000 kroner fra A.J. Andersens fond og 25.000 kroner fra Overlægerådet til projektet Effekt af behandling med ppar-gamma agonist på glukosemetabolisme, insulinresistens, GH og cortisol hos kvinder med PCOS. P.S. Hansen har fået tildelt et kandidatstipendium fra Fonden af 17.12.1981, værdi ca. 350.000 kroner årligt. L. Hegedüs har modtaget 25.000 kroner fra Oxagen, England, 100.000 kroner fra Roche og 70.000 kroner fra Genzyme. Han har desuden fået tildelt et 3-årigt forskningslegat med henblik på halvtidsfrikøb fra sin kliniske stilling af Novo Nordisk Fonden, værdi 333.333 kroner årligt. K. Højlund har modtaget 250.000 kroner fra Diabetesforeningen, 25.000 kroner som rejselegat fra Codan, 275.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden, 65.000 kroner fra Poul og Erna Sehested Hansens Fond og 50.000 kroner fra Bagger-Sørensen Fondens hæderslegat. I.B. Jacobsen har modtaget 50.000 kroner fra A.J. Andersen og Hustrus Fond. J.E. Jensen har modtaget 20.000 kroner fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme. M. Kassem har sammen med B. Abdallah modtaget investigator fellowship fra Alfred Benzons Fond. Han har endvidere modtaget 100.000 kroner fra Albanifonden til projektet Humane skeletale stamceller: undersøgelse af celledifferentiering og mulig anvendelse i celleterapi for knogletab og brusktab. Han har modtaget 150.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden til projektet Human mesenchymal stem cells: mechanisms of cell differentiation and potential use in cell therapy. Han har sammen med J. Zimmer m.fl. modtaget en rammebevilling på 695.930 kroner i år fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Stem cells: A multiorgan, Basic and Applied Research Project. Han har endvidere modtaget en rammebevilling fra Forskningsstyrelsen på 400.000 kroner i år til projektet Human Mesenchymale stem cells: studies on mechanisms of cell differentiation and potential use in cell and gene therapy for bone loss samt 15.000 kroner fra Direktør Jacob Madsen og Hustru Olga Madsens Fond til projekt vedrørende mesenchymale stamceller. S.B. Laursen har modtaget 900.000 kroner fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsfond og 150.000 kroner fra Novo Nordisk Fonden. T.B. Nielsen har modtaget 100.000 kroner fra Novo Nordisk, Nordisk Forskningskomité. T.L. Nielsen har modtaget 80.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, 80.000 kroner fra Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning, anti-doping forskningspulje, 25.000 kroner fra Overlægerådets Legatudvalg og 15.000 kroner fra Universitetets Forskningsfond til projektet Odense Androgen Study in Young Men (OASY). V.E. Nielsen har modtaget 20.000 kroner fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning ved Fyns Amts Sygehusvæsen, 50.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond samt 75.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje. N. Nissen har modtaget 288.000 kroner til egen løn fra Fyns Amts Forskningspulje, 25.000 kroner fra Th. Maigaards Eftf. Fru Lily Benthine Lunds Fond af d. 1. juni 1978 samt et legat på 4.000 kroner fra Overlæge, dr.med. Alfred Helsted og Hustru, dr.med. Eli Møllers fond. T. Watt har modtaget 50.000 kroner fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond.

PUBLIKATIONER

Abildgaard N, Brixen K, Kristensen JE, Eriksen EF, Nielsen JL, Heickendorff L. Comparison of five biochemical markers of bone resorption in multiple myeloma. Elevated pre-treatment levels are predictive for early progression of the bone disease during standard chemotherapy. *Br J Haematol* 2003; 120(2): 235-242.

Abrahamsen B, Skov Madsen J, Tofteng CL, Stilgren L, Bladbjerg EM, Jespersen J, Kristensen SR, Brixen K, Mosekilde L. A common methylenetetrahydrofolate reductase (C677T)

polymorphism is associated with low bone mineral density and increased fracture incidence following the menopause. *J Bone Min Res* 2003; 18:4: 723-729.

Abrahamsen B, Brixen K, Masud T. Combining two screening tools does not reduce DXA referral. <http://bmj.com/cgi/letters/7401/1250#33995>. (Letter to the Editor – e-pub only).

Abrahamsen B, Stilgren LS, Rettmer E, Bonnevie-Nielsen V, Beck-Nielsen H. Effects of the Natural and Artificial Menstrual Cycle on the Production of Osteoprotegerin and the Bone Resorptive Cytokines IL-1b and IL-6. *Calcif Tissue Int* 2003; 72(1): 18-23.

Abrahamsen B, Tofteng CL, Bärenholdt O, Vestergaard P, Stilgren LS, Beck-Nielsen H, Nielsen SP, Sørensen OH, Mosekilde L. Standardization of BMD T-scores in the first five years after the menopause. Do femoral neck-equivalent and nolder normative range T-scores improve diagnostic agreement?, *J Clin Densitometry, J Clin Densitom* 2003; 6(2): 87-96.

Andersen M, Hagen C, Frystyk J, Schroeder HD, Hagen C. Development of acromegaly in patients with prolactinomas. *Eur J Endocrinology* 2003; 149: 17-22.

Beck-Nielsen H, Vaag A, Poulsen P, Gaster M. Metabolic and genetic influence on glucose metabolism in type 2 diabetic subjects- experiences from relatives and twin studies. *Best Practice & research Clinical Endocrinology & Metabolism* 2003; 17(3): 445-467.

Bendsen E, Byskov AG, Laursen SB, Larsen HP, Andersen CY, Westergaard LG. Number of germ cells and somatic cells in human fetal testes during the first weeks after sex differentiation. *Hum Reprod* 2003; 18(1): 13-18.

Bennedbæk FN, Hegedüs L. Treatment of recurrent thyroid cysts with ethanol - a randomized double-blind controlled trial. *J Clin Endocrinol Metab* 2003; 88: 5773-5777.

Bentzen J, Poulsen P, Vaag A, Fenger M. Further studies of the influence of apolipoprotein B alleles on glucose and lipid metabolism. *Hum Biol* 2003; 75(5): 687-703.

Bentzon J, Falk E, Kassem M. Gendannelse af myokardium med stamcelleterapi - Historiske og biologiske perspektiver. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4855.

Bhagat MC, Dhaliwal SS, Bonnema SJ, Hegedüs L, Walsh JP. Differences between endocrine surgeons and endocrinologists in the management of non-toxic multinodular goitre *Br J Surg* 2003; 90: 1103-1112.

Bladbjerg EM, Madsen JS, Kristensen SR, Jespersen J, Gram J, Abrahamsen B, Mosekilde L, Brixen K. Effect of long-term hormone replacement therapy on tissue factor pathway coagulation inhibitor and thrombin activatable fibrinolysis inhibitor in healthy post-menopausal women. A randomised controlled study. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1208-1214.

Bonnema SJ, Bennedbæk FN, Gram J, Veje A, Marving J, Hegedüs L. Resumption of methimazole following 131 I – therapy of hyperthyroid diseases: Effect on thyroid function and volume evaluated by a randomized clinical trial. *Europ J Endocrinol* 2003; 149: 485-492.

Bonnema SJ, Nielsen VE, Hegedüs L. Pretreatment with a single, low dose of recombinant human thyrotropin allows dose reduction of radioiodine therapy in patients with nodular goiter. *J Clin Endocrinol Metab* 2003; 88: 6113-6114.

Borch-Johnsen K, Beck-Nielsen H, Christiansen JS, Heickendorff L, Brandslund I, Faber JO, de Fine ON. Guidelines on diagnosis of type 2 diabetes. Investigation, diagnosis and glucose measurement. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1558-1561.

Brites F, Henriksen F, Fernandez K, Brusgaard K, Castro G, Wikinski R. New mutations in the lipoprotein lipase gene in a young boy with chylomicronaemia syndrome and in his family. *Acta Paediatr* 2003; 92(5): 621-624.

Brix TH, Petersen HC, Hegedüs L. Preliminary evidence of genetic anticipation in Graves= disease. *Thyroid* 2003; 13: 447-451.

Brixen K, Mosekilde L. Lægemedelinformation: Alendronat en gang om ugen. *Ugeskr Læg* 2003; 165(27): 2734-2739.

Christensen PM, Brosen K, Brixen K, Kristiansen IS. Randomized trial of lay people's perception of benefit from osteoporosis therapy: Number needed to treat or postponement of fractures?. *Clin Ther* 2003; 25(10): 2575-85.

Christensen PM, Brixen K, Kristiansen IS. Danish Osteoporosis Outcome Model (DOOM). *Health Economic Papers*. Odense: Faculty of Social Sciences, University of Southern Denmark, 2003, 2. ISSN 1600-4000.

Christesen HBT, Brock Jacobsen B, Brusgaard K, Sivaprasadarao RA, Mankouri J, Smith A. A heterozygous Kir6.2 mutation cause transient congenital hyperinsulinism. *Hormone Research* 2003; 60 (S2): 13.

Conceicao FL, Fisker S, Andersen M, Kaal A, Jørgensen JO, Vaisman M, Christiansen JS. Evaluation of growth hormone stimulation tests in cured acromegalic patients *Growth Horm IGF Res* 2003; 13: 347-352.

Døssing H, Bennedbæk FN, Hegedüs L. Ultrasound-guided interstitial laser photocoagulation of an autonomous nodule – The introduction of a novel alternative. *Thyroid* 2003; 13: 885-888.

Egsgaard Nielsen V, Hecht P, Krogdahl AS, Andersen PB, Hegedüs L. A rare case of orbital involvement in Riedel's thyroiditis. *J Endocrinol Invest* 2003; 26: 1032-1036.

Gaster M, Ottosen PD, Vach W, Christiansen H, Staehr P, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT4 expression in human muscle fibres is not correlated to intracellular triglyceride (TG) content. Is TG a maker or a marker of insulin resistance? *APMIS* 2003; 111: 338-48.

Gaster M, Handberg A, Schürmann A, Joost HG, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT11 but not GLUT8 and GLUT12, is Expressed in Human Skeletal Muscle in a Fiber Type-specific Pattern. *Phlogers Arch, European Journal of Physiology*, published online December 24, 2003.

Gravholt CH, Vestergaard P, Hermann AP, Mosekilde L, Brixen K, Andresen J, Christiansen JS. Fracture rates in Turner syndrome. A combined questionnaire and clinical study. *Clinical Endocrinol* 2003; 59: 89-96.

Hansen D, Bennedbæk FN, Høier-Madsen M, Hegedüs L, Jacobsen BB. A prospective study of thyroid function, morphology and autoimmunity in young patients with type 1 diabetes. *Europ J Endocrinol* 2003; 148: 245-251.

Hansen LJ, Olivarius NF, Siersma V, Beck-Nielsen H, Pedersen PA. Encouraging structured personalised diabetes care in general practice. A 6-year follow-up study of process and patient outcomes in newly diagnosed patients. *Scand J Prim Health Care* 2003; 21: 89-95.

Hegedüs L. Thyreoideahormoner og antithyroide midler. I: Pedersen C, Bjerrum L, Hendel J, red. *Lægemedelkataloget*. Kungsbacka: Elanders Tryckeri, 2003: 301-303.

Hegedüs L, Bonnema SJ, Bennedbæk FN. Management of simple and nodular goiter: Current status and future perspectives. *Endocr Rev* 2003; 24: 102-132.

Hussain K, Cosgrove KE, Smith V, Gregory JW, Christesen HBT, Jacobsen BB, Brusgaard K, Dattani M, Hindmarsh P, Lindley KJ, Dunne MJ. Hyperinsulinaemic hypoglycaemia in Beckwith-Weidemann Syndrome (BWS) due to defects in pancreatic beta-cell ATP-sensitive K⁺ channels. *Hormone Research* 2003; 60(S2): 20.

Højlund K, Staehr P, Hansen BF, Green KA, Hardie DG, Richter EA, Beck-Nielsen H, Wojtazewski JFP. Increased phosphorylation of skeletal muscle glycogen synthase at NH₂-terminal sites during physiological hyperinsulinemia in type 2 diabetes. *Diabetes* 2003; 52: 1393-1402.

Højlund K, Wrzesinski K, Mose Larsen P, Fey SJ, Roepstorff P, Handberg A, Dela F, Vinten J, McCormack JG, Reynet C, Beck-Nielsen H. Proteome analysis reveals phosphorylation of ATP synthase beta -subunit in human skeletal muscle and proteins with potential roles in type 2 diabetes. *J Biol Chem* 2003; 278: 10436-10442.

Jensen DM, Damm P, Sørensen B, Molsted-Pedersen L, Westergaard JG, Korsholm L, Ovesen P, Beck-Nielsen H. Proposed diagnostic thresholds for gestational diabetes mellitus according to a 75-g oral glucose tolerance test. Maternal and perinatal outcomes in 3260 Danish women. *Diabet Med* 2003; 20(1): 51-57.

Jensen DM, Damm P, Sørensen B, Molsted-Pedersen L, Westergaard JG, Ovesen P, Beck-Nielsen H. Pregnancy outcome and prepregnancy body mass index in 2459 glucose-tolerant Danish women. *Am J Obstet Gynecol* 2003; 189(1): 239-244.

Jensen DM, Molsted-Pedersen L, Beck-Nielsen H, Westergaard JG, Ovesen P, Damm P. Screening for gestational diabetes mellitus by a model based on risk indicators: a prospective study. *Am J Obstet Gynecol* 2003; 189(5): 1383-1388.

Jensen JE, Laursen SB, Nielsen TB, Yderstraede KB, Beck-Nielsen H. Islet transplantation in type 1 diabetes. Status and perspectives. *Ugeskr Læger* 2003; 8; 165(50): 4859-4861. Review.

Jensen LB, Vestergaard P, Hermann AP, Gram J, Eiken P, Abrahamsen B, Brot C, Kolthoff N, Sørensen OH, Beck-Nielsen H, Nielsen SP, Charles P, Mosekilde L. Hormone replacement

therapy dissociates fat mass and bone mass, and tends to reduce weight gain in early postmenopausal women; A randomized controlled 5-year clinical trial of the Danish Osteoporosis Prevention Study. *J Bone Min Res* 2003; 18(2): 333-342.

Kassem M, Brixen K, Mosekilde L. Ageing of the human skeleton and its contribution to osteoporotic fractures. I: Aspinall R, red. *Ageing of Organs and Systems*, London: Kluwer Academic Publishers, 2003: 115-136.

Kassem M, Kastrup J, Olsen G, Johnsen HE. Mesenkymal stamcelleterapi-nøglen til regenerativ medicin? *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4852.

Kassem M, Stenderup K, Justesen J, Kveiborg M. In vitro senescence of human osteoblasts. I: Kaul SC, R. Wadhwa, red. *Aging of cells in and outside the body*. England: Kluwer Academic Publishers, 2003: 67-84.

Laursen SB, Andersen CY, Hindkjær J, Erb K. A clinical study comparing PureSperm and SpermFilter for density gradient separation of human spermatozoa in assisted reproduction. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2003; 82: 929-935.

Nielsen TB, Yderstraede KB, Schrøder HD, Holst JJ, Brusgaard K, Beck-Nielsen H. Functional and immunohistochemical evaluation of porcine neonatal islet-like cell clusters. *Cell Transplant*. 2003; 12(1): 13-25.

Nielsen VE, Hecht P, Kroghdal AS, Andersen PB, Hegedüs L. A rare case of orbital involvement in Riedel's thyroiditis. *J Endocrinol Invest* 2003; 26: 1032-1036.

Parkinson C, Kassem M, Heickendorff L, Flyvbjerg A, Trainer PJ. Pegvisomant-induced serum insulin-like growth factor-I normalization in patients with acromegaly returns elevated markers of bone turnover to normal. *J Clin Endocrinol Metab* 2003; 88: 5650.

Paschalis E, Boskey A, Kassem M, Eriksen EF. Effect of hormone replacement therapy on bone quality in early menopausal women. *J Bone Miner Res* 2003; 18: 955.

Petersen T, Gjerris A, Husum A, Kawa B, Plambeck B, Moltesen B, Wandal DA, Bille-Brahe E, Christiansen E, Brixen K, Hørder K, Rokkedal K, Kristensen L, Hertz M, Lau M, Lunn S. Behandling af alvorlige spiseforstyrrelser. Referenceprogram for behandling af alvorlige spiseforstyrrelser, Sundhedsstyrelsen 2003 (statusrapport).

Poulsen MK, Henriksen JE, Hother-Nielsen O, Beck-Nielsen H. The Combined effect of @Triple Therapy@ with Rosiglitazone, Metformin and Insulin Aspart in Type 2 diabetic patients. *Diabetes Care* 2003; 26: 3273-3279.

Poulsen P, Andersen G, Fenger M, Hansen T, Echwald S, Beck-Nielsen H, Pedersen O, Vaag A. Impact of two common polymorphisms in the PPAR-gamma gene on glucose tolerance and plasma insulin profiles in monozygotic and dizygotic twins. Thrifty genotype, thrifty phenotype, or both? *Diabetes* 2003; 52(1): 194-198.

Poulsen P, Vaag A. The impact of genes and pre- and postnatal environment on the metabolic syndrome. Evidence from twin studies. *Panminerva Med* 2003; 45(2): 109-115.

Rosada C, Melsvik D, Ebbesen P, Kassem M. The umbilical cord blood: a potential source for mesenchymal stem cells. *Calcif Tissue Int* 2003; 72: 135.

Schousboe K, Visscher PN, Henriksen JE, Hopper JL, Sørensen TIA, Kyvik KO. Twin Study of Genetic and Environmental Influences on Glucose Tolerance and Indices of Insulin Sensitivity and Secretion. *Diabetologia* 2003; 46: 1276-1283.

Stenderup K, Justesen J, Clausen C, Kassem M. Aging is associated with decreased maximal life span and accelerated senescence of bone marrow stromal cells. *Bone* 2003; 33: 919.

Stilgren LS, Hegedüs L, Beck-Nielsen H, Abrahamsen B. Osteoprotegerin Levels in Primary Hyperparathyroidism: Effect of parathyroidectomy and association with bone metabolism. *Calcif Tissue Int* 2003; 73(3): 210-216.

Stæhr P, Hother-Nielsen O, Landau BR, Chandramulli V, Holst JJ, Beck-Nielsen H. Effects of free fatty acids per se on glucose production, gluconeogenesis, and glycogenolysis. *Diabetes* 2003; 52: 260-267.

Stæhr P, Højlund K, Hother-Nielsen O, Holst JJ, Beck-Nielsen H. Does overnight normalization of plasma glucose by insulin infusion affect assessment of glucose metabolism in Type 2 diabetes? *Diabetic Med* 2003; 20: 816-822.

Støvring RS, Brixen K, Hagen C. Clinical impact of the endocrine alterations in patients with eating disorders. Adaptation or inappropriate response? I: Maj M, Halmi K, Lopez-Ibor JJ,

Sartorius N, red. Eating disorders. Chichester: Wiley, 2003: 201-203.

Støving RK, Hangaard J, Hagen C, Flyvbjerg A. Low Levels of the 150-kD Insulin –Like Growth Factor Binding Protein 3 Ternary complex in Patients with Anorexia nervosa: Effect of Partial Weight Recovery. *Horm Res* 2003; 60: 43-48.

Størring H, Andersen M, Beck-Nielsen H, Green A, Vach W. A New Look at the Rising Prevalence of Diabetes: Evidence from a Danish Pharmaco-Epidemiological Database. *Lancet* 2003; 362; 537-538.

Svensson J, Monson JP, Vetter T, Hansen TK, Savine R, Kann P, Bex M, Reincke M, Hagen C, Beckers A, Ilondo MM, Zdravkovic M, Bengtsson B-Å, Korbonits M, NN703 Clinical Research Group. Oral administration of the growth hormone secretagogue NN703 in adult patients with growth hormone deficiency. *Clin Endocrinology* 2003; 58: 572-580.

Tofteng CL, Kindmark A, Brandstrom H, Abrahamsen B, Petersen S, Stiger F, Stilgren LS, Jensen JE, Vestergaard P, Langdahl BL, Mosekilde L. Polymorphisms in the CYP19 and AR Genes-Relation to Bone Mass and Longitudinal Bone Changes in Postmenopausal Women With or Without Hormone Replacement Therapy: The Danish Osteoporosis Prevention Study. *Calcif Tissue Int* 2003; Oct 2.

Ueland T, Brixen K, Mosekilde Li, Mosekilde Le, Flyvbjerg A, Bollerslev J. Age-related changes in cortical bone content of insulin-like growth factor binding protein (IGFBP)-3, IGFBP-5, osteoprotegerin, and calcium in postmenopausal osteoporosis: A cross-sectional study. *J Clin Endocrinol Metab* 2003; 88(3): 1014-1018.

Vestergaard P, Emborg C, Støving RK, Hagen C, Mosekilde L, Brixen K. Patients with eating disorders – a high-risk group for fractures. Review. *Orthop Nursing* 2003; 22(5): 325-331.

Vestergaard P, Hermann AP, Stilgren L, Tofteng CL, Sørensen OH, Eiken P, Nielsen SP, Mosekilde L. Effects of 5 years of hormonal replacement therapy on menopausal symptoms and blood pressure-a randomised controlled study. *Maturitas* 2003(20); 46(2): 123-132.

Westergaard LG, Yding Andersen C, Erb K, Laursen SB, Rasmussen PE, Rex S, Teisner B. Serum concentrations of PP14 (Glycodelin) in relation to hormonal parameters and outcome of ART in women undergoing ovarian stimulation with GnRh agonist and gonadotropins. *RBM online* 2003; 8(1): 91-98.

Medicinsk Gastroenterologi

Professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell* (instituttleder)

Klinisk lektor, cand.med. *Troels Havelund*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Jens Kjeldsen*, Ph.D. (orlov fra 1. april)

Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Lauritsen*

Konst. klinisk lektor, cand.med. *Finn Møller Pedersen* (fra 1. april)

Gæsteforsker, stud.med. *Rikke Christiansen* (Medicinsk Gastroenterologisk Afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Annmarie Touborg Lassen*, Ph.D. (postdoc-stipendiat)

Gæsteforsker, stud.med. *Rikke S. Møller* (Medicinsk Gastroenterologisk Afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Anders Rasmussen* (Medicinsk Gastroenterologisk Afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Thiesson* (Ph.D.-studerende, Institut for Medicinsk Biologi, Fysiologi og Farmakologi, Syddansk Universitet)

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Aalykke*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Gastroenterologisk Afdeling S, Odense Universitetshospital)

Forskningssygeplejerske *Grete Eskesen* (fondslønnet)

Forskningssekretær *Rigmor Petersen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31.december:

Dorte Jarbøl

Lone Klinge

Jon Eik Zwisler

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Aalykke har deltaget i et symposium med titlen Compliance with IBD therapy: facts, concerns and ways forward. Diagnostics in IBD, Tyrol, Østrig (24.-26. januar). Han har holdt et inviteret foredrag COX i mavesækken ved kongres for praktiserende læger, Kolding (7. marts) og København (4. april). Ved kongressen The European League Against Rheumatism (EULAR) i Lissabon, Portugal (18.-21. juni) holdt han et inviteret foredrag What is the gastrointestinal burden of NSAID use? Han har deltaget i Dansk Gastroenterologisk Selskab & Dansk Selskab for Hepatologi 7. årsmøde, (10. oktober). Han deltog også i 11th United European Gastroenterology week (UEGW), Madrid, Spanien (3.-5. november).

R. Christiansen har ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs Årsmøde, Vilvorde vundet 1. præmie med foredraget Nyttens af kontrolgastroskopi ved ulcus ventriculi (10. oktober).

T. Havelund har deltaget i 3rd International Conference on Capsule Endoscopy i Berlin, Tyskland (23.-24. marts) samt 11th United European Gastroenterology Week, Madrid, Spanien (1.-5. november). Han har været vejleder for stud.med. Anders Rasmussen (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse).

D. Jarbøl har deltaget i American Gastroenterological Associations møde Digestive Disease Week i Orlando, USA (18.-21. maj), hvor hun præsenterede posteren Short-term effect of strategies based on empirical antisecretory therapy and Helicobacter pylori status in management of upper dyspepsia in general practice. Hun har desuden deltaget ved europæisk almen medicinsk kongres, Wonca Europe, Slovenien med posteren Predictive value of gastrointestinal symptoms (juni). Hun har ved nordisk kongres i almen medicin, Helsinki, Finland (august) præsenteret posteren Management of upper dyspepsia in general practice. What strategy to choose? Hun har undervist på Lægeforeningens centraliserede kurser for alment praktiserende læger om dyspepsi (gastroenterologi for praktikere), Hindsgavl Slot, Middelfart (3.-4. november).

J. Kjeldsen har præsenteret foredraget Mortality in 4212 prospectively registered ERCPs ved

11th United European Gastroenterology Week, Madrid, Spanien (1.-5. november).

A.T. Lassen har holdt forelæsning i Lægekredsforeningen for Fyns Amt med titlen Brush up – intern Medicin. Dyspepsi, teori og praksis (25. april). Hun har også afholdt heldagskursus for yngre læger samt læger fra tredielande arrangeret af Den Almindelige Danske Lægeforening med titlen Akut medicinsk skadestue i Odense (24. november) samt i København (13. november). Hun er medvejleder for Ph.D.-studerende Jon Eik Zwisler samt stud.med. Rikke S. Møller (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse) og stud.med. Rikke Christiansen (prægraduat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse).

K. Lauritsen deltog i årsmødet for International Organization for the Study of Inflammatory Bowel Diseases (IOIBD) i Nice, Frankrig (11.-13. april) og var inviteret foredragsholder ved to symposier i Sydkorea (9.-10. maj) med emnet Gastroesophageal reflux disease: State of the art in acid control. Han deltog også i American Gastroenterological Associations møde Digestive Disease Week i Orlando, USA (18.-21. maj) som led i præsentationen af gruppens arbejder Are paper diaries out of date; Evaluation of symptoms is an unreliable predictor of relapse in patients receiving maintenance proton pump inhibitor therapy; Esomeprazole provides more effective maintenance therapy following healing of erosive esophagitis in patients with dysphagia at baseline compared with lansoprazole. Han underviste i ulcusbehandling på Sundhedsstyrelsens A-kursus i klinisk farmakologi i Menstrup (12. marts, 1. oktober, 10. december), i medikamentel behandling ved kronisk inflammatorisk tarmsygdom på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot, Sønderjylland (1. maj) og i behandling af gastroøsofageal refluks sygdom og ulcus sygdom på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi, Herlev Sygehus (8. december). Han har været formand Dansk Gastroenterologisk Selskabs videreuddannelsesudvalg, for Colitis-Crohn-Foreningens lægelige råd og medforfatter af Lægemedelkataloget med afsnit om ulcusmidler; antacida; H₂-receptorantagonister; syrepumpehæmmere; sukralfat; ranitidinbismuthcitrat; prostaglandinanaloger; midler mod meteorisme; antirefluksmidler; peristaltikfremmende (prokinetiske) midler; spasmolytika med virkning på mavetarmkanalen.

R. Møller har ved 12th International Meeting on Campylobacter, Helicobacter and Related Organisms, Århus (6. september) og ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs årsmøde, Vilvorde (10. oktober) præsenteret posteren Use of serological tests for H. pylori in primary care.

O.B. Schaffalitzky de Muckadell er institutleder ved Klinisk Institut og formand for Fakultetets Udvalg vedrørende Akademiske Afhandlinger. Han har været bedømmer i forbindelse med besættelse af professorat i intern medicin ved Aalborg Sygehus, ved professorat i kirurgi ved Aalborg Sygehus samt ved professorat i kirurgisk gastroenterologi ved Århus Universitetshospital. Han er medlem af Dansk Gastroenterologisk Selskabs Endoskopiudvalg og bestyrelsen for Fynsk Medicinsk Selskab. Han er endvidere medlem af Novo Nordisk Læge- og Naturvidenskabelige Forskningsfonds bedømmelsesudvalg, medlem af bestyrelse og bedømmelsesudvalg for P. Carl Petersens Fond samt Hess Thaysens Fond. Han har endvidere været medlem af forretningsudvalget for Basic and Clinical Pharmacology and Toxicology samt medlem af Editorial Board, Scandinavian Journal of Gastroenterology og Danish Medical Bulletin samt Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel. Han har desuden været redaktør ved Medicinsk Kompendium 16. udgave. Han har deltaget i arbejdsgrupperne vedrørende evidensbaseret medicin ved Odense Universitetshospital, Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds arbejdsgruppe vedrørende forskerstillingstruktur i sundhedsvæsenet og Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds arbejdsgruppe vedrørende udvikling af kursus for forskningsledere. Han har også været sagkyndig ved Retslægerådet. Han har deltaget i det 25. Nordiske Gastroenterologiske møde i Helsinki, Finland (11.-14. juni) og har været på studierejse til McMaster Universitetet, Hamilton, Ontario, Canada (2.-8. november) med henblik på indførelse af Evidensbaseret praksis.

Endvidere deltaget i nordisk møde vedrørende pancreas sygdomme i København (26. september) og Dansk Gastroenterologisk Selskabs Årsmøde, Vilvorde (10. oktober). Han har endvidere holdt introduktionsforelæsning i filosofi og videnskabsteori for medicin- og biomekanikstuderende, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (22. oktober). Han har deltaget i disputatsbedømmelsesudvalg (Morten Wøjdemann Human Gastric Lipase). Han har undervist i udredning af ulcus dyspepsi ved Dansk Selskab for Intern Medicin efteruddannelseskursus i geriatri, Odense (16. januar), ved regionalt kursus i forskningsmetodologi ved Odense Universitetshospital (4. februar), i Dyspepsi, teori og praksis (Brush up – intern medicin) ved Fyns Lægekredsforenings efteruddannelseskursus, Hotel Fåborg Fjord (25. april), i lægevidenskabelig forskningsmetodologi ved Ph.D.-kursus, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. maj), i det randomiserede kontrollerede forsøg ved Institut for Sundhedsfremme, Esbjerg (9. september), i terapeutisk endoskopi og ERCP ved Endoskopiudvalgets (Dansk Gastroenterologisk Selskab) kursus i basal endoskopi, Gentofte (18.-19. september), i lægevidenskabelig forskningsmetodologi, Ph.D.-kursus ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (24. september) og i ulcussygdommenes patofysiologi ved Dansk Selskab for Nuklearmedicin og Klinisk Fysiologi efteruddannelseskursus, Hvidovre (20. november). Han har desuden været medlem af koordinationsgruppen for ny studieordning ved sundhedsvidenskab, Syddansk Universitet, medlem af arbejdsgruppe til udvikling af OSCE samt formand for Videreuddannelsesudvalget for speciallægeuddannelsen i medicinsk gastroenterologi, Sydregionen. Han har tillige været arrangør, mødeleder og underviser (ulcus patofysiologi, ascites, funktionel tarmsygdom, diaré, inflammatorisk tarmsygdom) på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot i Sønderjylland (28. april-1. maj). Han har været vejleder for Ph.D.-studerende Dorte Jarbøl, Helle Thiesson, Mette Wildner-Christensen, Jon Eik Zwisler samt stud.med. Rikke Christiansen (prægrauat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse) og stud.med. Rikke S. Møller (prægrauat sundhedsvidenskabelig forskeruddannelse). Han har endvidere været referent for Scandinavian Journal of Gastroenterology, Pharmacology and Toxicology og Ugeskrift for Læger.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

T. Havelund har fået 46.392 kroner fra Forskningsstyrelsen til prægrauat forskningsprojekt om levercirrose og infektioner. Lone Klinge har fra Colitis-Crohn Foreningen fået 105.000 kroner til Ph.D.-projektet Effekten af et probiotikum som adjuverende terapi til patienter med aktiv colitis ulcerosa. O.B. Schaffalitzky de Muckadell har fra Statens Forskningsråd modtaget rammebevilling på 600.000 kroner til Ph.D.-projektet Seponering af syrehæmmende medicin hos langtidsbrugere i almen praksis, 50.000 kroner fra MTV-puljen, Odense Universitetshospital til indførsel af breath test i almen praksis i Fyns Amt, 990.025 kroner fra Apotekerfonden af 1991 til projektet Seponering af syrehæmmende medicin hos langtidsbrugere i almen praksis samt 200.000 kroner fra Fyns Amts Forskningspulje til projektet Seponering af syrehæmmende medicin hos langtidsbrugere i almen praksis.

PUBLIKATIONER

Bolling-Sternevald E, Lauritsen K, Talley NJ, Junghard O, Glise H. Is it possible to predict treatment response to a proton pump inhibitor in functional dyspepsia? *Aliment Pharmacol Ther* 2003; 18: 117-24.

Foy R, Parry J, Duggan A, Delaney B, Wilson S, LewinVan Den Broek N, Lassen A, Vickers L, Myres P. How evidence based are recruitment strategies to randomized controlled trials in primary care? Experience from seven studies. *Fam Pract* 2003; 20(1): 83-92.

Glad H, Ainsworth MA, Svendsen P, Fahrenkrug J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Effect of fasoactive intestinal peptide and pituitary adenylate cyclaseactivating polypeptide on pancreatic, hepatic and duodenal mucosal bicarbonate secretion in the pig. *Digestion* 2003; 67(1-2): 56-66.

Havelund T. Kapselendoskopi – en ny tyndtarmsundersøgelse. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1229.

Hornstrup MK, Havelund T. Månedens billede: schistosomiasis. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 931.

Jørgensen MT, Schaffalitzky de Muckadell OB. Hereditary pancreatitis. *Ugeskr Læg* 2003; 165(5): 447-51.

Lassen AT, Hallas J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Eradication of *Helicobacter pylori* and use of antisecretory drugs: population based cohort study. *Br Med J* 2003; 327(7415): 603.

Lauritsen K, Devière J, Bigard MA, Bayerdörffer E, Mozsik G, Murray F, Kristjansdottir S, Savarino V, Vetvik K, De Freitas D, Orive V, Rodrigo L, Fried M, Morris J, Schneider H, Eklund S, Larko A. Esomeprazole 20 mg and lansoprazole 15 mg in maintaining healed reflux oesophagitis: Metropole study results. *Aliment Pharmacol Ther* 2003; 17: 331-41.

Munck LK, Kjeldsen J, Philipsen E, Fischer Hansen B. Incomplete remission with short-term prednisolone treatment in collagenous colitis: a randomized study. *Scand J Gastroenterol* 2003; 38(6): 606-10.

Nielsen OH, Schaffalitzky de Muckadell OB. Treatment of collagenous colitis. An analysis of a systematic Cochrane review. *Ugeskr Læg* 2003; 165(33): 3154-6.

Reuther LO, Sonne J, Larsen NE, Larsen B, Christensen S, Rasmussen SN, Tofteng F, Haaber A, Johansen N, Kjeldsen J, Schmiegelow K. Pharmacological monitoring of azathioprine therapy. *Scand J Gastroenterol* 2003; 38(9): 972-7.

Thiesson HC, Skøtt O, Jespersen B, Schaffalitzky de Muckadell OB. Nitric oxide synthase inhibition does not improve renal function in cirrhotic patients with ascites. *Am J Gastroenterol* 2003; 98(1): 180-6.

Wildner-Christensen M, Møller Hansen J, Schaffalitzky de Muckadell OB. Rates of dyspepsia one year after *Helicobacter pylori* screening and eradication in a Danish population. *Gastroenterology* 2003; 124(2): 372-9.

Nefrologi

Klinisk lektor, dr.med. *Hans Dieperink*

Klinisk lektor, dr.med. *Bente Jespersen*

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Bistrup* (Ph.D.-studerende, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Julie Bryndum* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Irene Høgsberg* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Per Bruno Jensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Preben Joffe* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med., professor emeritus *Ejvind Kemp*

Gæsteforsker, cand.med. *Leila Makhoul* (Ph.D.-studerende, Tunesien)

Gæsteforsker, cand.med. *Else Nielsen* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Thomsen Nielsen* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Erik Bo Pedersen* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Michael Strate* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Charlotte Thiesson* (Ph.D.-studerende, fysiologi, IMB, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Thye-Rønn* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Michael Aarup* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Laborant *Kirsten Beisheim*

Laborant *Dina Støhr Dræby* (fondslønnet)

Laborant *Hannelore Lemming*

Laborant *Mette Svendsen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Leila Makhoul

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Aarup har deltaget i Nephrology Masterclass on Renal anemia, Geneve, Schweiz (21.-22. marts). Har desuden deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (2.-3. maj) med foredraget Kardiovaskulær sygdom og Dialysekvalitet. Endvidere deltaget i 30th European Symposium on Calcified Tissues, Rom, Italien (8.-12. maj) samt deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology (12.-18. november). Deltog både i Rom og USA med skriftlig posterpræsentation med titlen Determinants of bone mineral density in patients on dialysis – a crosssectional and longitudinal study.

C. Bistrup har deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (2.-3. maj). Har desuden deltaget i Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober) samt deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november), alle tre steder med skriftlig posterpræsentation Sodium balance in the puromycin model of nephrotic syndrome in rats. Endvidere deltaget i 10th Acta Physiologica Scandinavica symposium om Functional genomics of the Juxtaglomerular Apparatus, Odense (14.-16. oktober).

J. Bryndum har deltaget i Nephrology Masterclass on Renal anemia, Geneve, Schweiz (21.-22. marts). Har desuden deltaget i Skandinavisk symposium om Life-studiet, Oslo, Norge (7. februar). Endvidere deltaget i American Transplant Congress, Washington, USA (29. maj-5. juni) og Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september) samt 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november).

H. Dieperink er vejleder for Leila Makhoul på Ph.D-projektet med titlen Mechanism of Islet Allograft Rejection: Role of T cell Subsets. Han har deltaget som opponent ved disputats fra Københavns Universitet (21. februar). Har deltaget i Annual Dialysis Conference, Seattle, USA (1.-7. marts). Har desuden deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (2.-3. maj) og årsmøde i Dansk Transplantationsselskab, København (4. december). Har endvidere deltaget i Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september).

I. Høgsberg har deltaget i American Transplant Congress, Washington, USA (29. maj-5. juni) og Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september). Hun har desuden deltaget i Skandinavisk symposium om Life-studiet, Oslo, Norge (7. februar). Endvidere deltaget i møde vedrørende væksthormonprojekt, København, (3.-5. maj).

P.B. Jensen har deltaget i Annual Dialysis Conference, Seattle, USA (1.-7. marts). Har desuden deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november) samt i EDTA World Congress of Nephrology, Berlin, Tyskland (8.-12. juni).

B. Jespersen er medvejleder for Claus Bistrup på projekt med titlen Mekanismer for salt- og vandretention ved nefrotisk syndrom hos rotter og mennesker. Hun er desuden medvejleder for Helle Thieson på projektet Renale mekanismer ved patofysiologisk saltretention. Har deltaget i 3rd International Wyeth Transplantation Symposium, Dublin, Irland (2.-4. april). Har desuden deltaget i EDTA World Congress of Nephrology, Berlin, Tyskland (8.-12. juni) samt European Society of Transplantation, Venedig, Italien (20.-24. september).

P. Joffe har deltaget i Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september). Har desuden deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november). Han har endvidere holdt følgende foredrag: Mål for peritonealdialysen på Odense Universitetshospital (3. marts), Workshop on Renal Bone Disease, Dubai, De Forenede Emirater (6. marts), Dialysebehandling og transplantation, Nyreforeningen, København (30. maj, 13. oktober), Bone in Chronic Kidney Disease, Dubai, De Forenede Emirater (18. december) og Leo Nephrology Academy Course, Odense (6. juni, 13. juni).

L. Makhlouf har forsvaret sin Ph.D.-afhandling med titlen Mechanism of Islet Allograft Rejection: Role of T cell Subsets (17. november).

E. Nielsen har deltaget i European Society of Transplantation, Venedig, Italien (20.-25. september).

F. Thomsen Nielsen har deltaget i Dansk Hypertensions Selskabs Årsmøde, Fåborg, (4.-5. marts). Han har desuden deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs Årsmøde, Herlev (2.-3. maj) med foredraget Chronic haemodialysis of children at Rigshospitalet 1991-2002 samt ERA-EDTA World Congress of Nephrology, Berlin, Tyskland (8.-12. juni). Han har endvidere deltaget i Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september) og European Vasculitis Conference (EUVAS), Prag, Tjekkiet (1.-10. oktober). Har deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november) samt årsmøde i Dansk Transplantations Selskab, København (4. december).

E.B. Pedersen har deltaget i European Society of Transplantation, Venedig, Italien (20.-25. september). Desuden deltaget i møde om Optimizing long-term outcome in kidney transplantation, Stockholm, Sverige (30. oktober) og Diabetisk nefropati, København (28. maj). Er sekretær for Dansk Nefrologisk Selskab.

M. Strate har deltaget i EDTA World Congress of Nephrology, Berlin, Tyskland (8.-12. juni). Han har desuden deltaget i Skandinavisk Barndialysemøde, Huddinge Sjukhus, Stockholm, Sverige (20.-21. oktober).

H.C. Thieson har deltaget i Fysiologi og Farmakologi seminar, Syddansk Universitet, Odense (april) med foredraget Sodium retention in liver cirrhosis. Har desuden deltaget i Dansk Nefrologisk Selskabs årsmøde, Herlev (2.-3. maj) med foredraget Is sodium retention in liver cirrhosis a variant of apparent mineralocorticoid excess? og skriftlig poster Acute effects of

Sildenafil on sodium excretion in decompensated cirrhotic patients. Hun har endvidere deltaget i Scandinavian Congress of Physiology and Pharmacology, Odense (11.-14. oktober) med skriftlige posterpræsentationer Acute effects of Sildenafil on sodium excretion in decompensated cirrhotic patients og Is sodium retention in liver cirrhosis a variant of apparent mineralocorticoid patients. Har også deltaget i 36th Annual Scientific Meeting, American Society of Nephrology, San Diego, USA (14.-17. november) med skriftlige posterpræsentationer Is sodium retention in liver cirrhosis a variant of apparent mineralocorticoid excess? og Acute effects of Sildenafil on sodium excretion in decompensated cirrhotic patients.

P. Thye-Rønn har deltaget i EDTA World Congress of Nephrology, Berlin, Tyskland (8.-12. juni). Har desuden deltaget i Nordiske Nyredage, Reykjavik, Island (10.-14. september).

PUBLIKATIONER

- Hansen AB, Kirkeby S, Aasted B, Dahl K, Hansen AK, Dieperink H, Svendsen M, Kemp E, Buschard K, D'Apice AJ.* The resistance of delayed xenograft rejection to alpha (1,3)-galactosyltransferase gene inactivation and CD4 depletion in a mouse-to-rat model. *APMIS* 2003; 111(11): 1019-26.
- Jespersen B, Sørensen SS.* Kidney Transplantation. *Ugeskr Læg* 2003; 165(49): 4751.
- Joffe P.* Hyperkaliæmi, Lægemiddelkataloget 2003. Osmotisk diurese, Lægemiddelkataloget 2003. Opløsninger til brug ved ændringer i væske- og elektrolytbalancen – med vægt på natrium og kalium, Lægemiddelkataloget 2003.
- Jørgensen KA, Dieperink H, Kirkegaard P* Complications of immunosuppressive therapy in organ transplantation. *Ugeskr Læg* 2003; 165(49): 4727-9.
- Kemp E.* Hvordan kan ventelisterne bringes ned? *Nyrenyt* 2003; 4.
- Kemp E, Giese J, Leyssac PP.* Organtransplantation og stamcellemedicin. København: Forlaget Munksgaard, 2003.
- Kemp E, Leyssac, PP.* Xenotransplantation. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 4756-8.
- Makhlouf L, Duvivier-Kali VF, Bonner-Weir S, Dieperink H, Weir GC, Sayegh MH.* Importance of hyperglycemia on the primary function of allogeneic islet transplants. *Transplantation* 2003; 76(4): 657-64.
- Nielsen FT, Ottosen P, Starklint H, Dieperink H.* Kidney function and morphology after short-term combination therapy with cyclosporine A, tacrolimus and sirolimus in the rat. *Nephrol Dial Transplant* 2003; 18(3): 491-6.
- Nørregaard R, Urenholt TR, Bistrup C, Skøtt O, Jensen BK.* Stimulation of 11-beta hydroxysteroid dehydrogenase type 2 in rat colon but not in kidney by low dietary NaCl intake. *Am j Physiol* 2003; 285: F348-F358.
- Otte K, Gonzales MT, Bajo MA, del Peso G, Heaf J, Garcia Erauzkin G, Sanchez Tomero Ja, Dieperink H, Povlson J, Hopwood AM, Divino Filho JC, Faict D.* Clinical experience with a new bicarbonate (25 mmol/l) lactate (10 mmol/l) peritoneal dialysis solution. *Perit Dial Int* 2003; 23(2): 138-45.
- Thiesson HC, Skøtt O, Jespersen B, Schaffalitzky de Muckadell OB.* Nitric oxide synthase inhibition does not improve renal function in cirrhotic patients with ascites. *Am J Gastroenterol* 2003; 98(1): 180-6.
- Thøgersen T, Jensen JE, Jespersen B.* Salmonella infection complicated with acute renal failure. *Ugeskr Læg* 2003; 165(25): 2577-8.

Neurokirurgi

Klinisk lektor, dr.med. *Claus Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Frank Gårskjær*

Klinisk lektor *Jesper Lundberg*

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Andersen er næstformand in Dansk Neurokirurgisk Selskab og selskabets uddannelsesansvarlige og har udarbejdet målbeskrivelsen for den ny speciallægeuddannelse i neurokirurgi under speciallægekommisionen. Han er formand for det landsdækkende uddannelsesudvalg i neurokirurgi til implementering af den ny uddannelse. Han har siddet i Sundhedsstyrelsens udvalg vedrørende epilepsikirurgi samt deltaget i arbejdet vedrørende det nationale indikatorprojekt for hjernetumorer. Medlem af bestyrelsen for Danish Brain Tumor Study Group. Han var mødearrangør og –leder ved Dansk Neurologisk Selskabs og Dansk Neurokirurgisk Selskabs Videnskabelige årsmøde marts 2003 og holdt foredrag om intrakranielle meningeomer. Medlem af bedømmelseskomiteen for den videnskabelige foredragskonkurrence i Mogens Fog Fonden. Formand for Kræftplanens gruppe vedrørende hjernesvulster. Afholdt foredrag om neuroonkologisk organisation ved regionsmøde om onkologi, Odense (september). Deltaget i kongres og symposium om Intraoperative MR-studies i Neurosurgery, Bruxelles, Belgien (oktober). Deltaget i Neurosurgical approaches to epilepsy og The Olivecrona Symposium, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige (december).

F. Gårskjær var arrangør og mødeleder ved et møde om subaraknoidalblødninger og coilbehandling i Dansk Neurokirurgisk selskab (DNKS) (marts). Medlem af DNKS' vaskulære udvalg.

J. Lundberg har deltaget i Hands-on course in advanced skull base surgery og Hands-on course in advanced surgery of the cervical column, Karolinska Institut, Stockholm, Sverige (maj) og i Practical course in cervical and lumbar nucleoplasty, Aachen Universität, Tyskland.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Andersen har modtaget 500.000 kroner fra Fyns Amts LL-pulje til implementering af intraoperativ neurofysiologisk hjernefunktionsmonitorering under neurokirurgiske operationer.

Neurologi

Professor, dr.med. *Søren H. Sindrup* (fra 1. februar)

Klinisk lektor, cand.med. *Søren Bak*, Ph.D. (klinisk lærer til 1. november)

Klinisk lektor, dr.med. *Mogens Laue Friis*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Kristensen* (til 31. oktober)

Klinisk lektor, cand.med. *Claus Madsen*

Klinisk lærer, cand.med. *David Gaist*, Ph.D.

Klinisk lærer, cand.med. *Anne-Mette Homburg*

Klinisk lærer, cand.med. *Marianne Juel Kjeldsen*, Ph.D. (fra 1. august)

Klinisk lærer, cand.med. *Ioannis Tsiropoulos* (fra 1. februar)

Gæsteforsker, cand.med. *Karim Maklouf*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Henrik Boje Jensen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Ole Jakob Vilholm

Ioannis Tsiropoulos

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

C. Madsen arrangerede postgraduat-kursus i Multiple Sclerose, Odense (6.-7. marts).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

S. Bak har forsvaret Ph.D.-afhandlingen Environmental exposures and genetic factors in stroke (28. februar). Han har holdt foredragene Organisering af behandlingen af patienter med apopleksi ved Temadag Ringkøbing Amt, Ringkøbing (27. maj), Apopleksi- en arvelig sygdom? ved det 3. Videnskabelige møde i Dansk Selskab for Apopleksi, Odense Universitetshospital (24. september), Apopleksi på Fyn ved Lægedag Fyn 2003, Odense (3. oktober) og ACE-hæmmer behandling og TIA/apopleksi-patienten ved ACE-hæmmer symposium i Region Syd, Odense (27. oktober) samt præsenterede posteren Risk of stroke associated with non-steroidal anti-inflammatory drugs: A nested case-control study ved Dansk Neurologisk Selskabs årsmøde, Odense (15. marts).

M. Laue Friis har deltaget i American Epilepsy Society 57th Annual Meeting, Boston, USA (5.-11. december) og i Dansk Epilepsi Selskab og Dansk Hovedpine Selskabs fællesmøde, Glostrup Amtssygehus (25. september).

D. Gaist var chairman og foredragsholder ved sessionen Stroke and genes: How can twin registers contribute and how should the phenotype be delineated og arrangerede seminaret Danish Twin Migraine Data ved GenomEUtwin workshop meeting, Helsinki, Finland (24. marts). Han har været reviewer for tidsskrifterne Circulation, Stroke, Cephalalgia, Journal of Epidemiology and Community Health og Acta Neurologica Scandinavica og været bedømmer af Hamid Rahimtoolas Ph.D.-afhandling Transitions in migraine treatment: Barriers and opportunities, Department of Pharmacoepidemiology and Pharmacotherapy, Utrecht University, Holland (7. april).

A.-M. Homburg deltog i 12th European Stroke Conference, Valencia, Spanien (21.-24. maj) samt arrangerede og ledede 3. Videnskabelige Møde i Dansk Selskab for Apopleksi, Odense (24. september).

M. Juel Kjeldsen har forsvaret Ph.D.-afhandlingen Epilepsy and febrile seizures in twins: Genetic and environmental etiological factors (17. november). Hun har holdt foredraget Epilepsy and febrile seizures in young Danish twins: Genetic and environmental etiological factors ved Dansk Epilepsi Selskab og Dansk Hovedpine Selskabs fællesmøde, Glostrup Amtssygehus (25. september) og præsenterede posterne Epileptic seizures and syndromes in twins. The importance of genetic factors, Contribution of genetic factors to seizure risk: A population-based study of 47,614 US, Norwegian and Danish twin pairs, Do genetic effects

influence the factors that precipitate seizures og Which seizure-precipitating factors are most frequently reported by patients with epilepsy ved American Epilepsy Society 57th Annual Meeting, Boston, USA (5.-11. december).

O. Kristensen deltog i 19th Congress of the European Committee for the Treatment and Research in Multiple Sclerosis, Milano, Italien (17.-20. september) og 25th International Epilepsy Congress, Lissabon, Portugal (11.-16. oktober).

C. Madsen deltog i 55th Annual Meeting of American Academy of Neurology, Honolulu, USA (29. marts-5. april) og 19th Congress of European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis, Milano, Italien (17.-20. september).

K. Maklouf har forsvaret Ph.D.-afhandlingen IL-12 in multiple sclerosis: disease marker and therapeutic target (27. marts).

S.H. Sindrup har holdt foredraget Genetic polymorphisms of drug metabolism and opioid sensitivity ved EFIC Pain in Europe IV, Prag, Tjekkiet (2.-6. september) og har været reviewer for tidsskrifterne Pain og Neurology.

I. Tsiropoulos har deltaget i American Epilepsy Society 2003 57th Annual Meeting, Boston, USA (5.-11. december).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

H.B. Jensen har modtaget 40.000 kroner fra Dansk Epilepsi Selskab til at undersøge betydningen af arv og miljø for epilepsi og feberkrampe hos børn og unge. M.J. Kjeldsen har modtaget 76.600 kroner fra Hørslev-fonden til zygotibestemmelse af tvillinger med feberkrampe, 25.000 kroner fra Direktør Jacob Madsen og Hustru Olga Madsens fond til køb af EDB-udstyr til projekt og 40.000 kroner fra Overlægerådets legatudvalg til at undersøge betydningen af arv og miljø for epilepsi og feberkrampe hos børn og unge.

PUBLIKATIONER

Bak S, Andersen M, Tsiropoulos I, Garcia Rodriguez LA, Hallas J, Christensen K, Gaist D. Risk of stroke associated with nonsteroidal anti-inflammatory drugs. A nested case-control study. *Stroke* 2003; 34: 379-86.

Bak S. Arv og miljø ved apopleksi. *Gerontologi og samfund* 2003; 19: 57-9.

Gaist D, Pedersen NL, Koskenvuo M, Bak S, Giampaoli S, Christensen K, Kaprio J. Stroke research in GenomEUtwin. *Twin Res* 2003; 6: 442-7.

Jensen TS, Sindrup SH. Neuropatiske smerter. I: Jensen TS, Dahl JB, Arendt-Nielsen L. Smerter. En lærebog. København: FADLs Forlag, 2003; 171-182.

Kjeldsen MJ, Corey LA, Christensen K, Friis ML. Epileptic seizures and syndromes in twins: The importance of genetic factors. *Epilepsy Research* 2003; 55: 137-146.

Mulder E, van Baal C, Gaist D, Kallela M, Kaprio J, Svensson D, Nyholt D, Martin N, Cherkas L, Boomsma DI, Palotie A. Genes and environment for survey-based migraine in 6 countries. *Twin Res* 2003; 6: 422-31.

Otto M, Bak S, Bach FW, Jensen TS, Sindrup SH. Pain phenomena and possible mechanisms in patients with painful polyneuropathy. *Pain* 2003; 101: 187-92.

Sindrup SH. Analgetika II. I: Jensen TS, Dahl JB, Arendt-Nielsen L. Smerter. En lærebog. København: FADLs Forlag, 2003; 85-98.

Sindrup SH, Bach FW, Madsen C, Jensen TS. Venlafaxine versus imipramine in painful polyneuropathy. A randomized, controlled trial. *Neurology* 2003; 60: 1284-1289.

Sindrup SH, Otto M, Bach FW, Jensen TS. Sodium valproate in painful diabetic polyneuropathy. *Acta Neurol Scand* 2003; 108: 443-444.

Soelberg Sørensen P, Ross C, Clemmensen KM, Bendtzen K, Frederiksen JL, Jensen K, Kristensen O, Petersen T, Rasmussen S, Ravnborg M, Stenager E, Koch-Henriksen N, and the Danish Multiple Sclerosis Study Group. Clinical importance of neutralising antibodies against

interferon beta in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis. Lancet 2003; 362: 1184-91.

Obstetrik og Gynækologi

Professor, dr.med. *Jes Grabow Westergaard* (orlov fra 1. juni)

Forskningsleder, dr.med. *Ole Mogensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Kryger-Baggesen*

Klinisk lektor, cand.med. *Torben Munk*

Klinisk lektor, dr.med. *Birger Møller*

Klinisk lektor, cand.med. *Per Emil Rasmussen*

Klinisk lektor *Danny Svane*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Bente Sørensen* (fra 1. august)

Klinisk lærer, cand.med. *Niels Ebbesen*

Klinisk lærer, cand.med. *Anne Marie Holm*

Klinisk lærer, cand.med. *Torlak Stokholm Jensen*

Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Jochumsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Jan Stener Jørgensen* (fra 1. september)

Klinisk lærer *Ulla Breth Knudsen*, Ph.D. (fra 1. juni)

Klinisk lærer, cand.med. *Lone Laursen* (fra 1. august)

Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Lund-Sørensen*

Klinisk lærer, dr.med. *Kresten Rubeck Petersen* (fra 1. maj)

Klinisk lærer, dr.med. *Pernille Ravn*

Klinisk lærer *Lasse Raaberg*, Ph.D.

Klinisk lærer *Jannie Dalby Salvig*, Ph.D.

Klinisk lærer, cand.med. *Randi Skov*

Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Søgaard*

Klinisk lærer, cand.med. *Jane Buch Sørensen*

Klinisk lærer, cand.med. *Sten Grove Thomsen*

Gæsteforsker, cand.scient. *Karin Erb* (biolog, Fertilitetsklinikken, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Inge Lise Nikolajsen* (overlæge, Gynækologisk-Obstetrisk Afdeling, Vejle Sygehus)

Gæsteforsker, cand.scient. *Iben Anne Rasmussen*, Ph.D. (biolog, Fertilitetsklinikken, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Erb har deltaget i EIM, European IVF-monitoring Group, Bruxelles, Belgien (19. januar) og i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, som hun også har været medarrangør af (15.-16.marts), her holdt hun 2 foredrag: Landsresultater ved IVF og IUI 2002 samt Afsluttende Graviditeter ved IVF og IUI, 2001. Hun har endvidere deltaget i State of the Art, 2003, Madrid, Spanien (28. juni) og i ESHRE The 19th Annual Meeting, Madrid, Spanien (29. juni-3. juli) samt EIM, European IVF-monitoring Group, Madrid, Spanien (2. juli). Hun deltog i og var medarrangør af The 15th Nordic IVF Meeting, Helsingør (7.-10. august) og holdt foredrag om The Nordic IVF-result 2002. Endvidere har hun deltaget i ESHRE Campus 2003, Data Collection and art Monitoring, Bologna, Italien (12.-13. september) og holdt foredraget A Comparison of Different Data Collection Programmes, the Danish Example. Hun har endvidere deltaget i Sismer Forum Life in Progress, Bologna, Italien (13. september) og EIM, European IVF-monitoring Group, Bologna, Italien (14. september). Hun deltog i ESHRE Campus, The XIth Reinier de Graaf Symposium, Amsterdam, Holland (9. oktober) og deltog i Serono LH Mini Symposium, København (31. oktober). Endelig har hun været medarrangør af Nordic IVF-Laboratory Society, Helsinki, Finland (15.-16. november).

K. Jochumsen deltager i et eksternt bedømmelsesudvalg som Foreningen af Yngre Gynækologer og Obstetrikere repræsentant i Ekspertudvalget under DSOG.

U.B. Knudsen har deltaget i Den Obstetriske og Gynækologiske Verdenskongres (FIGO), Santiago, Chile (2.-7. november) samt i Hindsgavl Guidelinemøde, Middelfart (september). Hun er delkursusleder på U-kursus for speciallæger.

O. Mogensen har deltaget i Nordisk Selskab for Gynækologisk Onkologi møde, København (24.-25. oktober). Han er formand for arbejdsgruppe vedrørende endometriecancer under Dansk Gynækologisk Cancer samt formand for arbejdsgruppe vedrørende trofoblasttumorer under DSOG.

T. Munk har deltaget i Den Obstetriske og Gynækologiske Verdenskongres (FIGO), Santiago, Chile (2.-7. november).

I.L. Nikolajsen har deltaget i The 13th World Congress on Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, Paris, Frankrig (31. august-4. september) og her holdt foredraget Ultrasound Cervical Ripening (UCR) – a new classification of cervical ripening at term.

A.W. Olesen har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Prolonged pregnancy: Methods, Causal Determinants and Outcome (29. august).

K.R. Petersen har deltaget i The 7th Seminar of European Society of Contraception, Budapest, Ungarn (12.-14. september), hvor han holdt foredraget Why do some people not use effective contraception? Endvidere deltaget i Den Obstetriske og Gynækologiske Verdenskongres (FIGO), Santiago, Chile (2.-7. november). Han er desuden medlem af Board of Directors European Society of Contraception samt medlem af Editorial Board for European Journal of Contraception and Reproductive Health Care. Endvidere medlem af Styregruppen for Gynækologisk Guidelines, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi.

I.A. Rasmussen har deltaget i følgende videnskabelige arrangementer: Embryonale stamceller høring om anvendelsen af stamceller i forskning og behandling, Christiansborg, København (23. januar), Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Korsør (15.-16. marts) samt i Stamceller fra forskning til behandling (25. marts). Endvidere deltaget i Preimplantations diagnosis, 2003, Workshop, Bruxelles, Belgien (7.-10. maj). Hun har endvidere deltaget i Scientific Workshop, Embryo Culture media, Madrid, Spanien (29. juni). Desuden deltaget i ESHRE 19th Annual Meeting, Madrid, Spanien (30. juni-3. juli). Endvidere har hun deltaget i The 15th Nordic IVF Meeting, Helsingør (7.-10. august) og i Nordic EVT-Laboratory Society, Helsinki, Finland (15.-16. november) samt i Fertilitets Seminar om Ovulationsforstyrrelser, Slagelse (21. november).

P.E. Rasmussen har deltaget i The 7th International Symposium on GNRH Analogues in Cancer and Human Reproduction, Amsterdam, Holland (6.-9. februar) og deltaget i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Korsør (15.-16. marts). Desuden deltaget i IV World Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology and Infertility, Berlin, Tyskland (24.-27. april) samt i XV Nordic IVF-Meeting, Helsingør (7.-10. august). Han har endvidere deltaget i Symposium on Fertility and Fecundity, København (6. september) og endelig deltaget i The XIth Reinier de Graff Symposium on Male Reproduction, Amsterdam, Holland (9. oktober).

P. Ravn har deltaget i bedømmelsen af en fordybelsesopgave med titlen High Frequency of Congenital Thrombophilia in women with Pathological Pregnancies.

L. Raaberg har deltaget i The International Continence Society's årsmøde, Firenze, Italien (5.-9. oktober) samt Den Obstetriske og Gynækologiske Verdenskongres (FIGO), Santiago, Chile (2.-7. november). Han har desuden været på studierejse hos Bob Small med henblik på prolapskirurgi, Texas, USA (5.-13. april) og er medlem af Hindsgavl Guideline Grupperne vedrørende genital prolaps og vedrørende anale problemer samt i Sandbjerg Guideline Gruppen vedrørende obstetrisk sphincterruptur.

J.D. Salvig er hovedkoordinator i et landsdækkende multicenter projekt med titlen Prevention of preterm delivery in women with previous preterm delivery. A randomised controlled trial with fish oil. Hun er medlem af Referee-panelet ved ACTA.

R. Skov har deltaget i Workshop, Akupunktur i moderne fertilitetsbehandling fra teori til praksis, Skive (28. februar-1. marts) og i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Korsør (12.-13. marts). Endvidere har hun deltaget i European Society of Human Reproduction and Embryology, Madrid, Spanien (29. juni-2. juli) og i Nordic Fertility Society, Helsingør (7.-10. august).

J.B. Sørensen har deltaget i Menopausekongres. EMAS 6th European Congress on Menopause, Bukarest, Rumænien.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Ole Mogensen har fået 400.000 kroner fra IMK Almene Fond til Ph.D.-projekt vedrørende endometriestudier. Lasse Raaberg har fået 50.000 kroner fra MTV-fondet til undersøgelse af profylaktisk bækkenbundstræning hos gravide.

PUBLIKATIONER

Bagger YZ, Tanko LB, Alexandersen P, Ravn P, Christiansen C. Alendronata has a residual effect on bone mass in postmenopausal Danish women up to 7 years after treatment withdrawal. *Bone* 2003; 33(3): 301-7.

Jochumsen K, Svane D, Bødker B, Skajaa K, Westergaard JG. Ursodeoxycholsyre til behandling af intrahepatisk kolestase i graviditeten. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 3825-3828.

Knudsen UB, Svane D, Mogensen O, m.fl. Referenceprogram for hysterektomi på benign indikation. Sekretariatet for Referenceprogrammer, SfR.

Laursen S, Yding Andersen C, Hindkjær J, Erb K. A clinical study comparing PureSperm and SpermFilter for density gradient separation of human spermatozoa in assisted reproduction. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2003; 82: 929-935.

Møller BR, Hansen UD. Foreign bodies as a complication of female genital mutilation. *J Obstet Gynecol* 2003; 23(4): 449-50.

Olesen AW, Basso O, Olsen J. Risk of recurrence of prolonged pregnancy. *BMJ* 2003; 326: 476.

Olesen AW, Westergaard JG, Olsen J. Perinatal and maternal complications related to postterm delivery. A national register-based study 1978-93. *Am J Obstet Gynecol* 2003; 189: 222-27.

Ravn P, Thompson DE, Ross PD, Christiansen C. Biochemical markers for prediction of 4-year response in bone mass during bisphosphonate treatment for prevention of postmenopausal osteoporosis. *Bone* 2003; 33(1): 150-8.

Rode L, Damgaard G, Fenger M, Hilsted L, Møller LK, Raaberg L, Ottesen B. Serum-HCG is still a problematic marker. *Acta Obst Gynecol Scand* 2003; 82(2): 199-200.

Schmidt L, Holstein BE, Boivin J, Sångren H, Tjørnhøj-Thomsen T, Blaabjerg J, Hald F, Andersen AN, Rasmussen PE. Patients's attitudes to medical and psychosocial aspects of care in Fertilityclinics: Findings from the Copenhagen Multicentre Psychosocial Infertility (COMPI) Research Programme. *Hum Reprod* 2003; 18: 628-37.

Schmidt L, Holstein BE, Boivin J, Gjørnhøj-Thomsen T, Blaabjerg J, Hald F, Rasmussen PE, m.fl. High ratings of satisfaction with fertility treatment are common: Findings from the Copenhagen Multi Centre Psycho Social Infertility (COMPI) Research Programme. *Hum Reprod* 2003; 18: 2638-46.

Warming L, Ravn P, Christiansen C. Visceral fat is more important than peripheral fat for endometrial thickness and bone mass in healthy postmenopausal women. *Am J Obstet Gynecol* 2003; 188(2): 349-53.

Westergaard LG, Yding Andersen C, Erb K, Laursen, SB, Rasmussen PE, Rex S, Teisner B. Placental protein 14 concentrations in Circulation Related to Hormonal Parameters and Reproductive Outcome in Women undergoing IVF/ICSI. *RBM Online* 2003; 8: 91-98.

Oftalmologi

Professor, dr.med. *Anne Katrin Sjølie*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Løgstrup*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Kelvin Kamp Mortensen*

Klinisk lærer *Niels Lyhne*, Ph.D.

Klinisk lærer *Flemming Møller*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Tom Eggert* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Else Fredsted Gade* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Forskningssekretær *Gerda Brutti*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Birgitte Larsen Justesen

Majbrit Lind Laursen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Eggert er bestyrelsesmedlem i Danske Øjenlægers Organisation og i Værn om Synets lokalforening Fyn. Han er formand for vurderingsudvalget for speciallægeuddannelsen i oftalmologi i Danmark og medlem af Kat-Base-udvalget for kvalitetssikring af kataraktkirurgien i Danmark. Han deltog i Grundmodul i medindflydelse, medbestemmelse og medansvar ved udviklingsafdelingen i Fyns Amt (august) og deltog i Arbejdsmiljømodul i medindflydelse, medbestemmelse og medansvar ved udviklingsafdelingen i Fyns Amt (december). Han holdt foredrag ved XXIth Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons, München, Tyskland (september) med titlen Current Trends in Cataract Surgery in Denmark. Holdt foredrag ved øjenlægemøde, Odense Universitetshospital (oktober) med titlen Fremtidens Intraokulærlinse. Var underviser på nyblindekursus på Synscentralen, Odense (1.april, 28.oktober) og underviser på mikrokirurgisk færdighedskursus, Panum Institut, København (30. august). Han deltog i Novartis Ophthalmics-dage, Hindsgavl, Fyn (marts). Han deltog i Symposium on Cataract, IOL and Refractive Surgery, San Francisco, USA (april) og deltog i XXIth Congress of the European Society of Cataract and Refractive Surgeons, München, Tyskland (september).

E.F. Gade har deltaget i 3rd Danish Dysmorphology Meeting, Brøndby (januar). Hun har deltaget i XI Nordiska Barnoftalmologiska Kongressen, Uppsala, Sverige (september) med foredraget Brillor til børn med cerebralt betinget synsnedsættelse (CVI). Hun har deltaget i FaYO kursus om uveitis, Silkeborg (oktober) og deltaget i 4. Sandbjerg-kursus i pædiatrisk oftalmologi, Sønderborg (november). Har haft uddannelsesophold ved Statens Øjenklinik, Hellerup med henblik på uddannelse inden for børneoftalmologi. Opholdet støttet af uddannelseslegat fra Dansk Oftalmologisk Selskab. Har undervist sundhedsplejersker og børn- og ungelæger i Fyns Amt i synsproblemer hos børn (august) og undervist sygeplejersker under uddannelse til sundhedsplejersker i København i børn og syn (november).

B.L. Justesen har præsenteret posteren Retinal arteriolar adaptations to blood pressure and ageing are impaired in type-1 diabetes ved 13th Meeting of the European Association for the Study of Diabetic Eye Complications (EASDEC), Prag, Tjekkiet (23.-25. maj).

N. Lyhne er afdelingens intranetansvarlige. Han har deltaget i Dansk Oftalmologisk Selskabs Postgraduate Course on Ocular Surface Infection, Kolding (28. februar-2. marts). Han deltog i XXIth European Society of Cataract and Refractive Surgeons, München, Tyskland (september). Deltog i interview-samtaler med Kvote II-kandidater til medicinstudiet på Syddansk Universitet og har deltaget i lokalmøde for Værn om Synet med indlæg om corneatransplantation og refraktiv kirurgi, Odense (april).

N. Løgstrup har deltaget i European Vitreoretinal Training School, Bremen, Tyskland (9.-20. juni).

K.K. Mortensen er af Dansk Oftalmologisk Selskab udpeget som inspektør og har foretaget inspektorbesøg på Øjenafdelingen, Vejle Sygehus (26. marts). Han har deltaget i Dansk Oftalmologisk Selskabs efteruddannelseskursus om Ocular Surface Infections, Kolding (28. februar-2. marts). Han har deltaget i Advanced Vitreo-retinal Course, Antwerpen, Belgien (4.-5. april) og i III EURETINA Kongres, Hamburg, Tyskland (15.-17. maj) samt i III EVRS Kongres, Sopron, Ungarn (13.-16. september).

F. Møller er bestyrelsesmedlem i videreuddannelsesudvalget under Dansk Oftalmologisk Selskab samt bestyrelsesmedlem i det lokale videreuddannelsesudvalg i region syd. Han har holdt foredrag om sukkersyge og øjne ved møde i Værn om Synet, Odense (april). Han har deltaget i 13th Meeting of the European association for the Study of Diabetic Eye Complications (EASCED), Prag, Tjekkiet (23.-25. maj) med foredraget Binocular quantification and characterisation of fixation eye movements with reference to macular oedema in patients with diabetic maculopathy. Han har deltaget i European Vitreoretinal Training School, Bremen, Tyskland (9.-20. juni).

A.K. Sjølie er medlem af bestyrelsen for Dansk Oftalmologisk Selskab. Hun er chairperson i styringskomitéen for DIRECT, et multicenterstudie. Hun er vejleder for 2 Ph.D.-studerende. Hun er medlem af Øjenforeningen Værn om Synets Fagkyndige Komité. Hun er medlem af redaktionsgruppen til en lærebog i oftalmologi ved Gads Forlag. Hun har holdt foredraget Medical Treatment of Diabetic Retinopathy ved DIRECT Investigator møde i Prag, Tjekkiet (13.-15. februar). Deltaget i Dansk Oftalmologisk Selskabs efteruddannelsesmøde Ocular Surface Infections i Kolding (28. februar-2. marts). Undervist ved A-kursus i intern medicin i diabetiske øjenkomplikationer (18. marts). Holdt foredraget Medical Management of Diabetic Retinopathy ved Nordisk Vitreoretinal Society Møde i Helsingør samt været moderator ved videnskabelig session (4.-6. april). Været inviteret foredragsholder ved et rumænsk årsmøde om diabetes i Craiova, Rumænien (14.-16. maj) med foredrag om diabetiske øjenkomplikationer. Deltaget som moderator i European Association for the Study of Diabetic Eye Disease i Prag, Tjekkiet, (23.-25. maj). Været mødeleder ved Investigatormøde og deltaget i International Diabetes Federation Møde i Paris, Frankrig (24.-28. august). Deltaget i møde i European Society for Vitreoretinal Disease (EVRS) i Sopron, Ungarn (13.-16. september) samt deltaget i Annual Meeting of the American Association for Ophthalmology, Anaheim, USA (14.-19. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

E.F. Gade har fået 10.500 kroner fra Dansk Oftalmologisk Selskabs kursuslegat og 5.000 kroner fra FaYO's rejselegat. B.L. Justesen har fået 350.000 kroner fra Værn om synet til løn og apparatur. Hun har endvidere modtaget 115.000 kroner fra Diabetesforeningen til apparatur, materialer og deltagerudgifter, 50.000 kroner fra Gerda og Aage Haenschs fond til løn og 20.000 kroner fra Synoptikfonden til løn. M.L. Laursen har fået 50.000 kroner i projektstøtte fra Øjenfonden samt 246.000 kroner fra Fyns Amts Forskningsfond. Pengene vil blive anvendt til løn. F. Møller har modtaget 110.000 kroner fra Værn om Synet til aflønning i forbindelse med afslutning af disputatsarbejde.

PUBLIKATIONER

Hansen MH, Mortensen, KK, Sjølie AK. Forbedrede behandlingsmuligheder af aldersrelateret maculadegeneration. UFL 2003; 165: 1249.

Larsen JNB, Sjølie AK. Diabetisk retinopati – nye udfordringer. UFL 2003; 165: 2951.

Larsen M, Godt J, Larsen N, Lund-Andersen H, Sjølie AK, Agardh E, Kalm H, Grunkin M, Owens DR. Automated detection of fundus photographic red lesions in diabetic retinopathy. Invest Ophthalmol Vis Sci 2003; 44(2): 761-766.

Møller F, Bek T. The relation between visual acuity, fixation stability, and the size and location of foveal hard exudates after photocoagulation for diabetic maculopathy: a 1-year follow-up study. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 2003; 241(6): 458-62.

Nissen KR, Sjølie AK, Jensen H, Borch-Johnsen K, Rosenberg, T. The prevalence and incidence of visual impairment in people of age 20-59 years in industrialized countries: A review. *Ophthalmic Epidemiology* 2003; 10: 279-291.

Onkologi

Administrerende overlæge *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D.

Klinisk lektor *Lars Bastholt*, Ph.D.

Klinisk lektor *Per Pfeiffer*, Ph.D.

Gæsteforsker *Troels Bergmann* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Søren Cold* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anette Damkier* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Steinbjørn Hansen* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Niels Viggo Jensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Jørgen Johansen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Peter Sørensen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

T. Bergmann deltog på ECCO 2003 i København (21.-25. september).

S. Cold har deltaget på St. Gallen, adjuverende brystkræft kongres (marts) og med foredraget Can Danish breast cancer patients by early diagnosis achieve the same survival as observed in Sweden? A study in screened and non-screened Danish and Swedish populations, foredraget Impact of early start of adjuvant chemotherapy in breast cancer in Denmark og med foredraget Influence of obesity on prognosis after breast cancer in Denmark på ECCO 2003 i København (21.-25. september).

A. Damkier deltog i 12th European Cancer Conference (ECCO), København (september). Hun holdt foredraget Kræftpatienter, læger og alternativ behandling, Symposium for psykosocial forskning i Danmark, Kræftens Bekæmpelse, Odense (november).

N.V. Holm er medlem af Den daglige ledelse og følgegruppe for Det Danske Tvillingregister. Han er udpeget til medlem af Sundhedsministeriets følgegruppe vedrørende kræftsygdomme og Fyns amts Kræftstyregruppe. Han var medlem af advisory board til den 12. Europæiske Cancer Conference ECCO 2003 i København (21.-25. september), hvor han var chairman for Teaching lecture on Cancer related anemia and its modification. I forårs -og efterårssemestret holdt han forelæsninger for medicinstuderende ved Syddansk Universitet i genetik, epidemiologi og onkologi. Han har i beretningsperioden været formand for Dansk Selskab for Onkologi.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

20.09. Kræftbehandling i Danmark, Kommentator i Deadline, DR2.

NV. Jensen deltog i 10th World Conference on Lung Cancer, Vancouver, Canada (11.-15. august) med en poster med titlen Economic analysis of patients in performance status 0-1 versus performance status 2 treated with carboplatin or carboplatin plus taxotere for NSCLC stage IIIb or IV.

J. Johansen har deltaget i Nordic Symposium; Non Small Celle Lung Cancer – Achievements and Aims, Copenhagen Marriott Hotel (28. februar) og i Dansk Selskab for Hoved- og Halscancers Årsmøde i Kræftens Bekæmpelse, København. Han har foretaget 10 reviews for internationale tidsskrifter (Lung Cancer, Radiotherapy & Oncology, Acta Oncologica). Han holdt foredrag om Ny strålebehandlingsteknik, IMRT (Intensity Modulated Radiotherapy) ved Regionsmøde 2003 Onkologi og hæmatologi i Region Syd, Odense (6. oktober). Han har holdt foredrag om Kombineret strålebehandling og kemoterapi. Hoved- halscancer – aktuel status og perspektiver i Middelfart (25. april). Han har været mødeleder på Staff-meeting, Moderne behandlingsprincipper for hoved-halscancer, Odense Universitetshospital (30. april). Han har deltaget i 15th Annual meeting, Scandinavian Society for Head and Neck Oncology, Trondheim, Norge (2.-4. maj) og i 10th World Conference on Lung Cancer, Vancouver, Canada (10.-14.

august). Han har undervist på Grunduddannelsen af stråleterapisygeplejersker/-stråleradiografer i Vestdanmark, Interaktion mellem kemoterapi og strålebehandling, Århus (26. maj). Han har deltaget med Abstract: J. Johansen, A. Eigtved, S. Buus, T. Bundgaard, J. Marving, J. Kirkegaard, S. Keiding, M. Overgaard, H.S. Hansen on behalf of DAHANCA, Prospective study of 18FDG-PET in patients with cervical lymph node metastases from an unknown primary tumor på ECCO 12, København (21.-25. september). Han deltog i 45th Meeting of the American Society for Therapeutic Radiology and Oncology, Salt Lake City, Utah, USA (19.-23. oktober) og underviste i Hoved-halscancer, Svendborg Sygehus (5. november) og i Grunduddannelsen af stråleterapisygeplejersker/stråleradiografer i Vestdanmark, Interaktion mellem kemoterapi og strålebehandling, Århus (14. november).

P. Pfeiffer holdt foredrag om Strålebehandling af patienter med pancreas cancer ved Tværfagligt Pancreas cancer møde, København (19. marts). Han holdt foredrag om Kemoterapi til patienter med kolorektal cancer ved Nordisk Biomoduleringsklubs møde (24.-25. marts). Han deltog ved Nordisk GIST symposium, København (4. april). Han deltog ved Dansk Ventrikel Cancer møde, Odense (5. maj). Han har deltaget med abstraktet P. Pfeiffer, P. Hahn, H.A. Jensen, Short-time infusion of oxaliplatin in combination with capecitabine in patients with advanced colorectal cancer. Proc ASCO 2003, abs 1445 ved ASCO-kongressen, Chicago, USA (31. maj-3. juni). Han deltog i en kongres om Prospectives in colorectal cancer, Barcelona, Spanien (26.-29. juni). Han deltog i ECCO-kongressen, København (22.-25. september). Han holdt foredrag om Behandling af patienter med kolorektal cancer ved et GI-symposium for bioanalytikere, Odense (26. september). Han fortalte om Behandling af patienter med rectum cancer ved Nordisk Biomoduleringsklubs møde (30.-31. oktober). Han deltog i Tværfagligt onkologimøde om Oxaliplatin, Middelfart (12. november) og i GCP (Good Clinical Practice) møde, Odense (24. november). Ved Dansk Kirurgisk Selskabs møde, København holdt han foredrag om Behandling af patienter med øvre GI-cancer (26. november). Han deltog i Nordisk GI-symposium, Reykjavik, Island, hvor han holdt foredrag om Xelox – Nordic experience (7. november). Han deltog i Tværfagligt onkologi-møde om GI-cancer, København (3. december). Han er medlem af DCCG's (Dansk Colorektal Cancer Gruppe) onkologiske udvalg og DCCGs tumorbiologiske udvalg. Han er medlem af Nordisk Kolorektal Cancer Gruppe. Han er valgt som repræsentant for Onkologisk afdeling R, Odense Universitetshospital som repræsentant ved SKA (sammenslutning af kræftafdelinger i Danmark). Han er medlem af kræftgruppen for Kræftplan Fyn (ventrikel og pancreascancer) og medlem af arbejdsgruppen for kolorektal cancer for Kræftplan Fyn. Han har været med til at udarbejde patientforløbsprogram for kolorektalcancer patienter i Region Syd.

P. Sørensen deltog på ASCO, Chicago, USA (maj), i 10th World Conference on Lung Cancer, Vancouver, Canada (11.-15. august) og på ECCO 2003 i København (21.-25. september).

PUBLIKATIONER

Christensen K, Tomassini, Juel K, Skytthe A, Holm NV. Risk of suicide in twins: Author's reply. BMJ 2003; 327: 1169.

Damkier A. Kræftpatienter, behandlere og det alternative. Fokus på kræft og sygepleje. 2003; 23(4).

Ejlertsen B, Hojris I, Hansen S, Moholt K, Kristensen B, Mouridsen HT, Andersen J, Rose C, Kjaer M. Combined epirubicin and vinorelbine as first-line therapy in metastatic breast cancer: a pilot study performed by the Danish Breast Cancer Cooperative Group. Breast 2003; 12(1): 42-50.

Godballe C, Schultz JH, Krogdahl A, Møller-Grøntved Å, Johansen J. Parotid carcinoma: impact of clinical factors on prognosis in a histologically revised series. Laryngoscope 2003; 113(8): 1411-1417.

Grau C, Johansen LV, Hansen HS, Andersen E, Godballe C, Andersen LJ, Hald J, Overgård M, Bastholt L, Greisen O, Harbo G, Hansen O, Overgård J. Salvage Laryngectomy and Pharyngocutaneous Fistulae after Primary Radiotherapy for Head and Neck Cancer – A National Survey from DAHANCA. Head and Neck 2003; 25: 711-716.

Gyldenkerne N, Glimelius B, Frödin JE, Kjær M, Pfeiffer P, m.fl. A phase II study of uracil/ftorafur (UFT) + leucovorin in combination with mitomycin-C in patients with metastatic colorectal cancer. *EJC supplements* 2003; 1(5): 83 (ABS 270).

Hansen O, Bække J, Hansen KH, Sørensen P. The need for transfusion of packed red blood cells in palliative chemotherapy for advanced NSCLC when no erythropoietin is used. *Lung Cancer* 2003; 41(2): 91.

Hansen O, Nielsen M, Werenberg KAa, Sørensen P, Brink C. The Impact of hemoglobin value on the outcome of radical radiotherapy in locally advanced NSCLC. *Lung Cancer* 2003; 41(2): 136.

Hansen S, Overgaard J, Rose C, Knoop A, Laenkholm AV, Andersen J, Sørensen FB, Andreasen PA. Independent prognostic value of angiogenesis and the level of plasminogen activator inhibitor type 1 in breast cancer patients. *Br J Cancer* 2003; 88(1): 102-108.

Jensen AR, Ewertz M, Cold S, Storm HH, Overgaard J. Time Trends and regional differences in registration, stage distribution, surgical management and survival of breast cancer in Denmark. *Eur J Cancer* 2003; 39(12): 1783-93.

Madsen H, Andersen S, Nielsen RG, Dolmer B, Høst A, Damkier A. Use of complementary/alternative medicine among pediatric patients. *Eur J Pediatr* 2003; 162(5): 334-41.

Nielsen M, Hansen O, Brink C, Werenberg KAa, Sørensen P. A mathematical model of the decrease in FEV1 due to late normal tissue damage following radiotherapy in locally advanced NSCLC. *Lung Cancer* 2003; 41(2): 137.

Offersen B, Pfeiffer P, Andreasen P, Overgaard J. UPA and PAI – 1 are associated with Angiogenesis but not prognoses in non-small cell lung carcinoma. *EJC supplements* 2003; 1(5): 234 (ABS 778).

Overgård J, Hansen HS, Specht L, Overgård M, Andersen E, Bentzen J, Bastholt L, m.fl. Five compared with Six Fractions per Week of Conventional Radiotherapy of Squamous Cell Carcinoma of Head and Neck: DAHANCA 6 & 7 Randomised Controlled Trial. *Lancet* 2003; 362: 933-940.

Pfeiffer P, Hahn P, Jensen HA. Short-time infusion of oxaliplatin (Eloxatin®) in combination with capecitabine (Xeloda®) in patients with advanced colorectal cancer. *Acta Oncol* 2003; 42: 832-6.

Sørensen P, Damkier A, Bække J, Hansen O. The influence on lung cancer function in patients with non-small cell lung cancer. *Eur J Cancer Suppl* 2003; 1(5): 243.

Tomassini C, Juel K, Holm NV, Skytthe A, Christensen K. Risk of suicide in twins: 51 year follow up study. *BMJ* 2003; 327: 373-4.

Wienke A, Holm NV, Christensen K, Skytthe A, Juel K, Vaupel JW, Yashin AI. The heritability of cause-specific mortality: a correlated gamma-frailty model applied to mortality due to respiratory diseases in Danish twins born 1870-1930. *Statistics in Medicine* 2003; 22: 3873-3887.

Ortopædkirurgi

Professor, dr.med. *Søren Overgaard*

Klinisk lektor, cand.med. *Søren Skydt Kristensen* (fra 1. august)

Klinisk lektor, cand.med. *Morten Schultz Larsen*

Klinisk lektor, lic.med. *Jens M. Lauritsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Ovesen*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Wisbech Pedersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Skov*, Ph.D. (til 31. juli)

Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Thomsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Beck* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Keld Daubjerg* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Hans G. Johannsen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kurt Simesen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Maj Friis

Christian Færgemann

Tine Nymark

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

S. Overgaard: Effects of osteoset bone graft substitute on bone healing in humans. A prospective randomised double blind study. Second International Conference on New Biomedical Materials. Basic and Applied Studies. Cardiff, Wales, England (5.-8. april).

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

K. Simesen og N. W. Pedersen: A-kursus I børneortopædi. (3.-5.februar). S. Overgaard og O. Ovesen afholdte hoftemøde med deltagelse af kolleger fra region syd (18. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

K. Daubjerg har deltaget i European Paediatric Orthopaedic Society, London, England (april). Desuden har han deltaget i Dansk Ortopædisk Selskabs forårs- og efterårsmøde (21.-23. maj, 23.-24. oktober). Han har undervist ved A-kurser i henholdsvis børneortopædi og underekstremitetens traumatologi.

Vidensudveksling med et omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

August. Fodlidelser hos børn. Gå-hjem-møde, praktiserende læger, Odense Universitetshospital.

September. UL hos børn mistænkt for hofteledsdisplasi. Vestsjællandsk børneortopædisk interessegruppe.

M. Friis har med K. Thomsen og O Skov holdt foredraget Vascular Surgery in Lower Limb Amputees in the County of Funen, Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde, Odense (21.-23. maj).

C. Færgemann har deltaget i forårsmødet i Dansk Ortopædisk Selskab, Odense (21.-23. maj) samt i 5th Safe Community Conference, Helsinki, Finland (26.-29. august). Er desuden bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Ulykkes- og Skadeforebyggelse. Lægefaglig suppleant i Havarikommissionen for trafikuheld. Holdt foredraget Vold med brug af kniv. Foredrag, Dansk Selskab for Ulykkes- og Skadeforebyggelse, Århus (7. november). Han præsenterede posteren intentional violence in the Odense Municipality 1991-2002. Part III. Register-linkage. Forskningsdag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense (5. november). Han har undervist biomekanikstuderende i almen diagnostik samt medicinstuderende på 12. semester.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Færgemann C. Skader forårsaget af forsætlig vold i Odense Kommune 1991-2002. 3. delprojekt: Registersamkøring. Ulykker 2002. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Rapport, side 15-17. Ulykkes Analyse Gruppen, Odense Universitetshospital.

Færgemann C. Vold med brug af kniv 1991-2002. Ulykker 2002. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Rapport, side. 12-14. Ulykkes Analyse Gruppen, Odense Universitetshospital.

H.G. Johannsen har sammen med O. Skov og R. Weeth holdt foredraget Knee arthrodesis using external fixators in the treatment of knees with chronic infection after total knee arthroplasty, ved Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde, Odense (21.-23. maj).

L.B. Larsen er formand for Dansk Selskab for Ulykkes- og skadeforebyggelse. Han er medlem af Havarikommissionen for Vejtrafikulykker under Vejdirektoratet. Han er ekstern lektor ved Aarhus Universitet og underviser MPH-studerende i metoder til ulykkesforskning. Præsenterede posteren single accidents in younger drivers aged 26 years or younger ved Nordisk Trafikmedicinsk årsmøde, Umeå, Sverige (2.-4. juni).

J.M. Lauritsen har deltaget i kongressen Assurance of Traffic Injury Registration in Emergency Rooms. Euroheis/Sahsu conference on health and environment, afholdt i Østersund i Sverige (30.-31. marts). Han deltog med indlægget problemstillinger og en forståelsesramme for samspillet mellem primær- og sekundærsektor ved konferencen Kan kvaliteten øges gennem nye modeller for samarbejdet mellem sygehuse og primærsektor? arrangeret af Netværket af forebyggende sygehuse, København (27. maj). Han deltog i Seminar om kobling af data fra legevakt og sygehus med data fra politi- og forsikringsregistre – erfaringer og udfordringer med foredraget Principper og arbejdsgrundlag for registrering af trafikulykker i sygehusvæsenet med efterfølgende kobling til politi data. Oslo Universitet, Norge (2.-3. juni). Han var kursusleder for speciallægekursus i forskningsmetode- og forsikringsmedicin, Odense (1.-2. september). Han deltog med indlægget Erfaring med kurser for ansatte i patientforløb for ældre med nyopstået hoftenær fraktur eller apopleksi ved seminar i Fyns Amt om kvalitetssikring (9. september). Han deltog med indlægget Nye principper for stedfæstelse af trafikulykker i sygehusvæsenet ved arbejdsrunde i GIS-Sundhed (19. september). Han deltog med foredragene The EpiData strategy for development and maintenance of simple tools for sound data in public health and epidemiology og Surveillance of injuries from fireworks – completeness of two days annual nationwide coverage for Denmark ved IEA Conference, Toledo, Spanien (30. september-4.oktober). Han er medlem af Beredskabsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende forebyggelse af fyrværkeriskader samt brugergruppen for ulykkesregisteret ved Statens Institut for Folkesundhed.

T. Nymark holdt foredraget quality of coding – consequences of missed diagnosis and procedure codes in relation to the DRG-system ved Dansk Selskab for Medicinsk Informatiks Årsmøde, Hvidovre (marts). Har deltaget i European Educational Programme on Epidemiology, 16th summer residential course (120 timer). International Agency for Research of Cancer, WHO, Florence, Italien (23. juni-11. juli). Hun er formand for Uddannelsesudvalget for Lægekredsforeningen for Fyns Amt. Hun er reviewer for Acta Orthopaedica Scandinavica. Holdt foredraget Early recovery of function following hip fracture. Time to ascertain function and day – day patterns of progress in function, Dansk Ortopædisk Selskab forårsmøde, Odense (21.-23. maj). Præsenterede posteren Occurrence and risk of a second hip fracture, Dansk Ortopædkirurgisk Selskabs Efterårsmøde, København (23.-24.oktober) og modtog pris for bedste poster. Præsenterede foredraget early recovery of function following hip fracture. Time to ascertain function and day-day patterns of progress in function, Forskningens Dag – Syddansk Universitet, Odense (5. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Nymark T, Ovesen O. Registeret for hoftenære frakturer i Fyns Amt, Ulykker 2002. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Rapport, side 25-27. Ulykkes Analyse Gruppen, Odense Universitetshospital.

S. Overgaard har deltaget i Second International Conference on New Biomedical Materials. Basic and Applied Studies, Cardiff, Wales, England (5.-8. april). Deltaget i forårsmøde i Dansk Ortopædisk Selskab i Odense (21.-23.maj), deltaget i EFORT kongres, Helsingfors, Finland (6.-10. juni) samt i Dansk Ortopædisk Selskabs efterårsmøde (oktober). Har været med i bedømmelsesudvalget af Ph.D.-afhandling The influence of intervertebral disc tissue on anterior interbody spinal fusion af læge Haiseng Li, Aarhus Universitet. Han præsenterede sammen med Zippor, S. Kold, O. Rahbek, K. Søballe foredraget Calcium Phosphate Guides Bone Formation In Critical Size Defects But no Effect of Locally Delivered Recombinant Human Growth Hormone in a Canine Gap Model. Biomaterials Meeting, USA. (april). Han har haft opponentfunktion ved Ph.D.-afhandling, cand.med. Henrik Eckardt, Growth factor enhancement of bone formation, Aarhus Universitet (16. juni). Han har i arbejdsgruppen NSAID og alloplastikkirurgi lavet referenceprogram for knæ-nære osteotomier og knæalloplastik. Han er desuden formand for Dansk Ortopædisk Selskabs uddannelsesudvalg og medlem af bestyrelsen i Dansk Ortopædisk Selskabs Fond. Han har undervist på A-kursus i endoprotesekirurgi arrangeret af Dansk Ortopædisk Selskab, Århus (12.-14. januar). Har undervist på A-kursus i statistik, ortopædkirurgisk forskning arrangeret af Dansk Ortopædisk Selskab, Odense (1. september).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

September. Forskning i Ortopædkirurgisk Afdeling. Fyraftensmøde for praktiserende læger, Odense Universitetshospital.

O. Ovesen Deltog i symposium vedrørende revisions hoftealloplastik afholdt på Rigshospitalet, København (april). Han har deltaget i Dansk Ortopædisk Selskabs forårs- og efterårsmøde (21.-23.maj, 23.-24. oktober). Han har været referee for Acta Orthopaedica Scandinavica. Han har sammen med M.B. Andersen, H.T. Nielsen og S. Larsen holdt foredraget Bone banking – answers from a questionnaire. 2. edition, Dansk Ortopædisk Selskab, København (23.-24.oktober).

T. Poulsen præsenterede sammen med O. Ovesen foredraget acetabular revision using a porous coated uncemented cup with screw fixation. A 1 – 9 year follow-up, Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde, Odense (21.-23. maj).

K. Simesen har deltaget i Obstetrical Brachial Plexus Lesions. Heerlen, Holland (22.-25.februar). Han holdt foredrag om palliative treatment of paralysis secondary to obstetrical brachial palsy in children samt Surgical treatment of contractures and posterior dislocation secondary to obstetrical brachial plexus palsy in children og evaluation prior to surgery in birth palsy. Video recording as supplement to clinical examination ved Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde, Odense (23. maj). Han har desuden fortalt om hæmangiombehandling i Vestdansk Børneortopædisk Forum, Århus Kommunehospital (30.september). Har deltaget i Svenska och Danska Barnortopædiska Föreningarna vedrørende Selective Dorsal Rhizotomy in Cerebral Palsy samt Evaluation of shoulder function in late sequelae in obstetrical palsy in children, Malmö, Sverige (8. oktober).

O. Skov har deltaget i American Academy of Orthopaedic Surgeons: 14. Annual Meeting New Orleans, Louisiana, USA (februar) samt i Ortofix Course, Sheffield, England (oktober).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Færgemann har modtaget fra Foreningen Østifterne 50.000 kroner og fra Dagmar Marshall Fond 75.000 kroner samt fra Grethe og Sigurd Pedersens Fond 20.000 kroner. T. Nymark har modtaget fra Fyns Amts Forskningsråd 80.000 kroner fordelt over 2003 og 2004 samt fra Guildal Fonden Dansk Ortopædkirurgisk Selskab 8.000 kroner, rejselegat til 2003. S. Overgaard har modtaget fra SSVF 32.000 kroner (2003-2004), SSVF rammebevilling 1.050.000 kroner (2003-2006), Overlægerådets legatudvalg 20.000 kroner, Lands-landsdelsrådet 550.000 kroner. EU-projekt: PORELEASE. Internationalt forskningsprojekt, hvor

hovedformålet er at udvikle en ny knoglesubstitut, der kan anvendes i kombination med vækstfaktorer. Bevilling cirka 23 mio. kroner (2001-2004). K. Simesen har fra LL-puljen modtaget 30.000 kroner (2001-2003). C. Trampedach har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget 135.000 kroner til gennemførelse af projektet tilskadekomst ved trafikulykker blandt børn i Odense Kommune.

PUBLIKATIONER

Lauritsen JM, Rasmussen K. Ulykker. I: Autrup H, Bonde JP, Rasmussen K, Sigsgaard T, red. Miljø- og arbejdsmedicin, 2. rev. udgave. Århus: FADLs forlag, 2003: Kap. 32, 337-345. ISBN: 87-7749-322-2.

Lind MC, Jensen TB, Laursen M, Overgaard S, Søballe K, Bünger CE. Klinisk anvendelse af knoglesubstitutter inden for ortopædkirurgi. Ugeskr Læg 2003; 165(39): 3712-7.

Nymark T, Thomsen K, Röck ND. Diagnose- og procedurekodning i relation til DRG-systemet på en ortopædkirurgisk afdeling. Ugeskr Læg 2003; 165: 207-9.

Nielsen KD, Dammen I. Late Symptoms after Hip Fracture with displacement of lesser trochanter – a case report. Acta Orthop Scand 2003; 74(4): 500-1.

Ovesen O, Riegels-Nielsen P, Lindequist S, Jensen I, Munkner T, Torfing T, Marving J. The diagnostic value of digital subtraction arthrography and radionuclide bone scan in revision hip arthroplasty. J Arthroplasty 2003; 18: 735-740.

Perlick CB, Jensen J, Overgaard S, Søballe K. Incisional cellulitis after total hip arthroplasty – a case report. Acta Orthop Scand 2003; 74(5): 622-623.

Søballe K, Mouzin ORG, Kidder LA, Overgaard S, Bechtold JE. The effects of hydroxyapatite coating and bone allograft on fixation of loaded experimental primary and revision implants. Acta Orthopaedica Scand 2003; 74(3): 239-247.

Ulykkes Analyse Gruppen. Ulykker 2002. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Odense: Eget forlag, 2003.

Oto-rhino-laryngologi

Klinisk lektor, cand.med. *Christian Godballe*, Ph.D

Klinisk lektor, cand.med. *Aksel Grøntved*

Klinisk lektor, cand.med. *Ågot Møller Grøntved*

Klinisk lektor, cand.med. *John Jakobsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Anette Drøhse Kjeldsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Viggo Svane-Knudsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Kristine Bjørndal*, Ph.D. (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Christian Faber* (afdelingslæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Camilla Slot Mehlum* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Ph.d. studerende pr. 31. december:

John Jakobsen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

C. Faber holdt foredrag om Metoder til bestemmelse af obstruktionsniveau hos snorkere og patienter med søvnapnø ved The 10th Conference of Scandinavian Sleep Research Society, København (22.-24. maj). Desuden deltaget i 16th Advanced International Course On Laser Surgery in ENT, Yvoir, Belgien (16.-19. juni).

C. Godballe deltog i Clinical training course on prosthetic vocal, pulmonary and olfactory rehabilitation after total laryngectomy (including the Provox system), Amsterdam, Holland (7. marts), i kurset OLAU III - Ledelse og problemløsning for lægelige chefer, Lægeforeningen og Amsrådsforeningen, Middelfart (10.-13. marts) samt i Forårsmødet for tale-høre-pædagoger med foredraget Larynxcancer - behandlingsresultater efter primær strålebehandling og salvage kirurgi for 1005 patienter, Nyborg (24. april). Holdt foredrag om Thyreoideacancer ved ½ årsmøde i Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklear Medicin, Odense (9. maj), deltog i Møde for afdelingsledelser Center Rød med emnet Tværfaglig uddannelsesleder på afdelingsniveau, Fåborg (23. september), holdt foredrag om Maksilresektion og svampeskift ved Landskursus for kæbekirurgiske sygeplejersker, Odense (4. oktober), deltog i The Second European Conference on Head and Neck Cancer, Lille, Frankrig (17.-18. oktober), holdt foredrag om Karcinommetastase på halsen fra ukendt primærtumor ved Onkologisk regionsmøde (6.oktober), om Første spæde erfaringer med ultracision og om Long term survival after total laryngectomy sammen med S. Schytte, K. Jørgensen, L. Bastholt ved 9. årsmøde i Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger, Fåborg (30.-31. oktober), om Fordele og ulemper ved operation for godartet struma møde i Thyreoidealandsforeningen, Odense (11. november) og om Oto-rhino-laryngologi på medicinstudiet ved Møde for otologer i Fyns Amt, Odense (25. november). Desuden bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Hoved- og Halsonkologi.

A.M. Grøntved har deltaget i Uddannelse af ørekirurgier samt Paneldeltagelse med chairmanopgaven med emnet Ørekirurgisk uddannelse ved Skandinavisk Ørekirurgisk møde, Geilo, Norge (27.-29. marts). Var medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-antagelse af C.E. Faber, Flextube reflectometry – a new method for determination of sites of upper airway narrowing during sleep, Århus (22. april). Holdt foredragene Rhinoplastic - worst case samt Teknik og resultater ved epistaxis. Problempatienter med kronisk sinusitis ved møde i Dansk Rhinologisk Selskab, Nyborg (1.-2. maj). Deltog i kongres vedrørende Cochlear implant, Cogliari, Italien (12.-14. september). Har deltaget med foredragene Medicolegal aspects of ear surgery og Komplikationer efter otosklerosekirurgi samt Medicolegal aspects of ear surgery ved Dansk Otokirurgisk Selskabs Årsmøde, Nyborg (9.-10. oktober). Var desuden formand for og arrangør af Dansk Otokirurgisk Selskabs Årsmøde, Nyborg (9.-10. oktober) og Bestyrelsesmedlem i Dansk Rhinologisk Selskab.

J. Jakobsen holdt foredrag om Klassifikation og fremtidig registrering af halsdissektion ved DSOHs Årsmøde, Kræftens Bekæmpelse, København (april) samt om Juvenile angiofibromer ved 9. Årsmøde i Foreningen for Hoved-Halskirurger, Fåborg (30.-31. oktober).

A.D. Kjeldsen deltog i Dansk Rhinologisk Selskabs årsmøde med foredraget Selective embolization in the treatment of intractable epistaxis, Nyborg (1.-2. maj), 2nd Copenhagen Nottingham Head, Neck and Nose dissection Course, København (4.-6. september) samt International Work-shop on HHT, Bari, Italien (3.-5. december).

M. Qvist holdt foredrag om Mellemørebetændelse i Danmark i middelalderen ved Teknisk Landsforbunds Årsmøde for audiologiassistenter, Middelfart (6. marts).

V. Svane-Knudsen deltog i Skandinavisk Ørekirurgisk Møde, Geilo, Norge (27.-29. marts), deltog i kongres med titlen Cochlear Implant, Washington og New York, USA (april) samt holdt foredraget Identification and characterization of the proteome of human cholesteatoma sammen med P.M. Larsen og S.J. Fey ved 24th Politzer Society Meeting, International Society for Otological Surgery, Amsterdam, Holland (1. september).

K.B. Sørensen har deltaget i kursus om Svimmelhed og Otoneurologi arrangeret af efteruddannelsesudvalget under DSOHH, Roskilde (12.-14. september).

PUBLIKATIONER

Carlsen CS, Godballe C, Krogdahl AS, Edal AL. Malignant vagal paraganglioma: report of a case treated with embolization and surgery. *Auris Nasus Larynx* 2003; 30(4): 443-6.

Faber CE, Grymer L. Available techniques for objective assessment of upper airway narrowing in snoring and sleep apnea. *Sleep Breath* 2003; 7: 77-86

Faber CE, Grymer L, Hjorth T. Anterior mandibular positioning device for treatment of snoring and obstructive sleep apnoea. *Rhinology* 2003; 41: 175-181.

Godballe C, Schultz JH, Krogdahl A, Møller-Grøntved A, Johansen J. Parotid carcinoma: impact of clinical factors on prognosis in a histologically revised series. *Laryngoscope* 2003; 113(8): 1411-7.

Grau C, Johansen LV, Hansen HS, Andersen E, Godballe C, Andersen LJ, Hald J, Møller H, Overgaard M, Bastholt L, Greisen O, Harbo G, Hansen O, Overgaard J. Salvage laryngectomy and pharyngocutaneous fistulae after primary radiotherapy for head and neck cancer: a national survey from DAHANCA. *Head Neck* 2003; 25(9): 711-6.

Patologi

Professor, overlæge, dr.med. *Claus Fenger*

Forskningsprofessor, overlæge, dr.med. *Henrik Daa Schrøder*

Klinisk lektor *Ole Clemmensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Gitte Birk Kerndrup*

Klinisk lektor, dr.med. *Karen Ege Olsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Tinggaard Pedersen*

Klinisk lærer, cand.med. *Martin Bak*

Klinisk lærer, kursusreservelæge *Pia S Clark*

Klinisk lærer, 1. reservelæge, Ph.D. *Tine Plato Hansen*

Klinisk lærer, dr.med. *Berit Hølund*

Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten F. Kock*

Klinisk lærer, kursusreservelæge *Gunvor Madsen*

Klinisk lærer, dr.med. *Michael Boe Møller*

Klinisk lærer, kursusreservelæge *Birgitte S. Preiss*

Klinisk lærer, introduktionsreservelæge *Doris Schledermann*

Gæsteforsker, cand.scient, Ph.D. *Charlotte Harken Jensen* (postdoc, Patologisk Institut)

Gæsteforsker, dr.med. *Annelise Krogdahl* (overlæge, Patologisk Institut)

Prægraduat forskerstuderende *Astrid Høegh Tuborgh*

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M. Bak deltog i 1st International Conference on Tumour Cell Dissemination in Breast Cancer, Tübingen, Tyskland (24.-25. januar). Han var medforfatter til foredragene Aluminium hydroxide induced (40 mg/dose) granulomas in the neck of pigs afholdt ved SIPAS Congress, Salsomaggiore Terme, Italien (27.-28. marts), Sentinel node teknik ved non-palpable malignitetssuspekter processer i mamma afholdt ved Dansk kirurgisk Selskabs forårsmøde, Herlev (10.-11. april) og Måling af HER-2 i serum. En sammenligning af serummålinger og analyser foretaget på vævssnit afholdt ved møde i Dansk selskab for klinisk biokemi, Frederiksberg Hospital (14. november).

O.J. Clemmensen sidder i forretningsudvalget for Dansk Melanomgruppe. Han har deltaget i dermatopatologisk seminar, Stockholm, Sverige (21. februar) med foredragene Kongenit selvhelende histiocytose og Epiteloidt sarkom. Han har ved Dansk Selskab for Patologi og Cytologis årsmøde, København (13.-15. marts) deltaget med foredragene Siamese Twins of Dermatopathology og Immunhistokemisk diagnostik af Ehlers Danlos syndrom type IV samt som forfatter og medforfatter på posterne Monokel Tumor og Anti-alfa-synoklein reaktivitet i melanocytære neoplasier samt Synergistisk kutan infektion med herpes simplex virus og cytomegalovirus. Han deltog i EORTC, European Conference: Perspectives in melanoma management, Amsterdam, Holland (9.-11. oktober) og yderligere i Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde (21.-22. november). Han deltog i Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologis efteruddannelseskursus Vasculitis og Glomerulonefritis, Århus (14.-15. november). Tilrettelagde og underviste på A-kursus i Dermatologi, Odense (2.-4. april).

C. Fenger deltog med foredragene Stadieinddeling, Symposium om tarmkræft - kan overlevelsen forbedres, Kræftens Bekæmpelse, Panum Institut, København (15. februar), Nye undersøgelser af kolorektale cancerte, temadag om onkologi, Kolding (22. februar), The Danish TME study, Colorectal Day, Århus (30. februar), Optimering af antistoffer mod mismatch repair proteinerne MLH1, MSH2, MSH6 og PMS2 samt Rapid genetic screening as a predictor of the histological type of congenital hyperinsulinism before subtotal pancreatectomy, DSPACs årsmøde, København (13.-15. marts), Choice of immunohistochemical method for detection of defect Mismatch Repair System, 19th. ECP Congress, Ljubljana, Polen (6-11. september). Han har deltaget i kurserne OSCE workshop, Syddansk Universitet, Odense (1. april) og Er der en læge til stede? Kursus i akut livsreddende behandling, Lægekredsforeningen Fyns Amt, Odense (17. september). Han var underviser ved Dansk Gastroenterologisk

Selskabs kurser i endoskopi, KAS, Gentofte (18-19. september). Han var medarrangør og underviser ved Histologisk Årsmøde for bioanalytikere, Odense (26. september). Han var lærer ved A-kursus i gastrointestinal patologi, Odense (22.-23. oktober). Han er konsulent ved Gads Medicinske Ordbog. Han er medvejleder for Ph.D.-studerende Morten Kobæk Larsen, Rasmus Gaardskær Nielsen og Morten Rasmussen. Han er formand for bedømmelsesudvalget for Ph.D.-afhandling og medlem af bedømmelsesudvalg for professor ved Københavns Universitet i klinisk patologi. Han sidder i arbejdsgrupper vedrørende HNPPC, kolorektale biobanker og kolorektalcancer database. Han er medlem af studienævnet for medicin ved Syddansk universitet og blokkoordinator for blok 2, underviser på blok 10 og ugekursus.

B. Hølund har deltaget i 5th International Multidisciplinary Congress Eurogin 2003, Paris, Frankrig (13.-16. april). Hun har deltaget i den 29th European Congress of Cytology, Prag, Tjekkiet (5.-8. oktober). Hun har deltaget i seminar om Screening for livmoderhalskræft arrangeret i Kræftens Bekæmpelse, København (21. oktober) med foredraget Erfaringer med tyndttagsteknikken i screening for livmoderhalskræft. Hun har desuden deltaget i 3rd annual meeting of advancing Liquid based cytology in Europa, Stockholm, Sverige (26.-28. november).

G.B. Kerndrup sidder i EWOG-MDS Morphology Board, EWOG-MDS Cytogenetics and Basic Research Board, NOPHO Cytogenetics Board, EU COST B19 Action, Molecular Cytogenetics of Solid Tumours samt bestyrelsen for den landsdækkende AML-database. Hun har blandt andet deltaget i Dansk Hæmatologisk Selskabs årsmøde, Kromosomforandringer ved malignt lymfom. Foreløbige resultater af et forskningssamarbejde i Region Syd, Hindsgavl Slot (14.-15. marts), Cytogenetisk kvalitetskontrol Nordic Society of Paediatric Haematology and Oncology, København (10.-11. april), 3rd International Symposium on Myelodysplastic Syndromes in Childhood, Does immunophenotyping contribute to diagnosing MDS. The experience from the Region of Southern Denmark and EWOG-MDS reviews, og Hypoplastic myelodysplastic syndrome versus aplastic anaemia, educational session, Stresa, Italien (26.-29. april). Nordic Society of Haematology, G-band analysis, Spectral Karyotyping (SKY) and multiplex RT-PCR (mRT-PCR) in acute lymphatic leukaemia (ALL): Does mRT-PCR add further diagnostic information, Island (22.-24. maj). Inviteret speaker til The Brazilian Society for Hematology and 2nd Meeting on Pediatric Leukemias and Myelodysplastic Syndromes. Immunophenotyping in MDS og Hypocellular MDS vs. Aplastic Anemia, Sao Paulo, Brasilien, (19.-21. juni). Hun er hovedvejleder for forskerstuderende Astrid Høegh Tuborgh.

K.F. Kock gennemgik kurset Advanced Course in Pediatric Pathology afholdt af International Pediatric Pathology Association, Vitznau, Schweiz (20.-26. september). Hun er medlem af arbejdsgruppen i DGC (Dansk Gynækologisk Cancer), der udarbejder retningslinier for diagnostik og behandling af cancer i cervix, vulva og vagina. Hun er endvidere medlem af arbejdsgruppen vedrørende kvalitetsudvikling af hospitalsobduktioner nedsat i 2002 af Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi.

A.S. Krogdahl sidder i bestyrelsen for Dansk Selskab for Hoved-Hals Onkologi. Er medlem af Danish Head and Neck Cancer Group (DAHANCA) og deltager i arbejdsgrupperne for thyreoideacancer, spytkirtelcancer og metastase fra ukendt primærtumor. Hun har deltaget i og medarrangør af årsmødet i Dansk Selskab for Hoved-Hals Onkologi. Hun var medforfatter på foredraget Ukendt primærtumor. Forslag til standardisering af kirurgiske og patologiske procedurer ved halsdissektion, årsmødet for Dansk Selskab for Hoved-Hals Onkologi, København (28. marts). Hun er medforfatter på foredraget Fine-needle aspiration in the head and neck, 15. Annual Meeting, Scandinavian Society for Head and Neck Oncology, Trondheim, Norge (2.-4. maj). Hun var kursusleder for og underviser på A-kursus i hoved-halspatologi, Odense (1.-2. april). Hun underviste i hoved-halspatologi ved A-kursus for øre-, næse- og halslæger, Århus (7. april).

N. Tinggaard Pedersen sidder i forretningsudvalget for Dansk Lymfomgruppe (LYFO). Han er reviewer for flere internationale tidsskrifter. Han har deltaget i og bidraget med foredrag eller poster ved følgende kongresser, årsmøder og symposier, blandt andet: Dansk Hæmatologisk Selskabs Årsmøde, Hindsgavl (14.-15. marts), CLL-symposium København (12. september) og American Society of Haematology, 45th. Annual Meeting, San Diego, USA (6.-10. december). Regionsmøde, Odense (6. oktober), chairman, Hæmatologi 1+2. Han har undervist på tværfagligt A-kursus i hæmatologi, København (10.-13. februar), Mikroskopi 2, Hæmatologi praktiserende læger, Kolding (18. september), Temadag, Maligne Lymfomer for yngre læger, Ringsted (4.-5. oktober).

B.S. Preiss har deltaget ved årsmøde Dansk Hæmatologisk Selskab, Hindsgavl Slot (14.-15. marts) med foredraget Multiplex RT-PCR og Realtime-quantitativ-PCR ved AML, ved 34th Nordic Hematological Spring Meeting, Reykjavik, Island (28.-31. maj) med foredraget Flt3 internal tandem duplication in acute myeloid leukemia, ved Onkologisk-Hæmatologisk Regionsmøde, Odense (6. oktober) med foredraget Flt3 internal tandem duplication ved akut myeloid leukæmi samt ved The American Society of Hematology 45th Annual Meeting, San Diego, Californien, USA (6.-9. december). Hun er faglig vejleder for prægraduat forskerstuderende Astrid Høeg Tuborgh. Hun sidder desuden i den nationale AML-MTV gruppe.

H.D. Schrøder har deltaget i joint meeting DASC og DASCDOC (18.-19. marts), foredrag, XVth International Congress of Neuropathology, Torino, Italien (14.-18. september), arrangør, International society of Neuropathology. Medarrangør og deltager i workshop Congenital myopathies, Musholm Bugt Feriecenter (30. oktober), bidraget med indlæg, arrangør, Muskelsvindfonden og Institut for Muskelsvind. Breakless center seminar, Århus (21.-22. november) bidraget med indlæg, arrangør, Muskelsvindfonden og Institut for Muskelsvind. Symposiet Brave new medicin – A human embryonic stem cells symposium, København (2. december), arrangør, The British Embassy Copenhagen. Han har foretaget videnskabelig studierejse til Liège, Belgien (26.-28. oktober), formål: Samarbejde om dlk-ekspression og eksperimenter på dlk1 overudtrykkende mus. Han har siddet i bedømmelsesudvalg til besættelse af adjunktstilling, molekylærbiologi, naturvidenskab, Aarhus Universitet og har siddet i udvalg til bedømmelse af to Ph.D.-afhandlinger, stud.med. Christian Bonde Petersen, experimental in vitro model of cerebral ischaemia: studies in organotypic brain slice cultures with induced oxygen-glucose deprivation og Michael Viese, regulation of GLUT4 expression in cultured myotubes. Er herudover i bedømmelsesudvalg for disputats.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

C. Fenger har fået 2.028.000 kroner fra Lands- og landsdelspuljen 2002 til 2004 til Mikrosatellitinstabilitet (MSI) ved cancer i colon og rectum. G.B. Kerndrup og N. Pallisgaard har fået 2.293.000 kroner fra Lands- og Landsdelsrådet, 2003 til 2005 til Undersøgelse af genprofilers prognostiske og behandlingsmæssige betydning ved lav- og intermediært maligne lymfoproliferative sygdomme (NHL). Hun har fået 70.000 kroner fra Asta og Peter Gøtz-Petersens Fond til undersøgelse af genprofiler ved lav-, intermediært- og højmaligne lymfomer og 120.000 kroner fra Kræftens Bekæmpelse til aflønning af prægraduat forskerstuderende i 1 år, 2003 til 2004.

PUBLIKATIONER

Andersen M, Hagen C, Frystyk J, Schrøder HD, Hagen C. Development of acromegaly in patients with prolactinomas. *Eur J Endocrinol* 2003; 149(1):17-22.

Buhl J, Krogdahl AS, Marker P. Vasculært leiomyom på tungen. Et tilfælde. *Tandlægebladet*. 2003; 107: 1166-68.

Bülow S, Christensen IJ, Harling H, Kronborg O, Fenger C. Recurrence and survival after mesorectal excision for rectal cancer. A prospective study with matched historic controls. *Br J Surg* 2003; 90: 974-980.

Carlsen CS, Godballe C, Krogdahl AS, Edal, A. Malignant vagal paraganglioma: Report of a case and a review of literature. *Auris Nasus Larynx* 2003; 30: 443-446 .

Diederichsen ACP, Hjelmberg FvB, Christensen PB, Zeuthen J, Fenger C. Prognostic value of the CD4⁺/CD8⁺ ratio of tumour infiltrating lymphocytes in colorectal cancer and HLA-DR expression on tumour cells. *Cancer Immunol Immunother* 2003; 52: 423-428.

Ejersbo D, Dahl MB, Hølund B. Falsk negative cervixcytologiske prøver i et dansk materiale. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 2391-2394.

Fenger C, Hamilton-Dutoit S. Solide tumorer. Molekylærbiologisk baseret klassifikation, prognose og terapi. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 905-907.

Forestier E, Heim S, Blennow E, Borgström G, Holmgren G, Heinonen K, Johannsson J, Kerndrup GB, m.fl. Cytogenetic abnormalities in childhood acute myeloid leukaemia: A Nordic series comprising all children enrolled in the NOPHO-93-AML trial between 1993 and 2001. *Br J Haematol* 2003; 121: 566-77.

Gaster M, Ottosen PD, Vach W, Christiansen H, Staehr P, Beck-Nielsen H, Schrøder HD. GLUT4 expression in human muscle fibres is not correlated with intracellular triglyceride (TG) content. Is TG a maker or a marker of insulin resistance? *APMIS* 2003; 111: 1-11.

Godballe C, Schultz JH, Kroghdal A, Møller-Grøntved A, Johansen J. Parotid carcinoma: impact of clinical factors on prognosis in a histologically revised series. *Laryngoscope* 2003; 113: 1411-17.

Goretti M, Marques A, Lee MLM, Kerndrup G. Blood and bone marrow morphology in JMML. I: Lopes LF, Hasle H, red. *Myelodysplastic and Myeloproliferative Disorders in Children*. Sao Paolo-New York: Le mar & Tecmedd., 2003: 197-207.

Hasle H, Niemeyer C, Chessells J, Baumann I, Bennet JM, Kerndrup GB, m.fl. A pediatric approach to the WHO classification of myelodysplastic and myeloproliferative diseases. *Leukemia* 2003; 17: 277-282.

Hasle H, Niemeyer CM, Chessells JM, Baumann I, Bennett JM, Kerndrup G, B m.fl. Classification of myelodysplastic and myeloproliferative diseases in children. (Response to Gassas m.fl.). *Leukemia* 2003; 17.

Hølund B. Implementation of liquid-based cytology in the screening programme against cervical cancer in the County of Funen, Denmark, and status for the first year. *Cytopathol* 2003; 14: 269-274.

Kardos G, Bauman I, Passmore SJ, Locatelli F, Hasle H, Schultz KR, Stary J, Schmidt-Gräff A, Fisher A, Harbott J, Chessells JM, Hann I, Fenu S, Rajnoldi AC, Kerndrup GB, m.fl. Refractory anemia in childhood: a retrospective analysis of 67 patients with particular reference to monosomy 7. *Blood* 2003; 102: 1997-2003.

Kerndrup GB, Kjeldsen E. Kromosomanalyse/cytogenetisk analyse ved neoplasier og kromosomsygdomme. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 892-897.

Kerndrup G. Cytologic aspects in MDS. I: Lopes LF, Hasle H, red. *Myelodysplastic and Myeloproliferative Disorders in Children*. Sao Paolo-New York: Le mar & Tecmedd., 2003: 103-118.

Kock KF, Vestergaard V, Hardt-Madsen M, Garne E. Declining autopsy rates in stillbirths and infant deaths: results from Funen County, Denmark, 1986 – 96. *J Matern Fetal Neonatal Med* 2003; 13(6): 403-7.

Larsen TK, Faurskov JP, Bak M, Rytto N. Fibroadenom i brystet – moderne behandlingsstrategi. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1979-83.

Marker P, Kroghdal A. Odontogene blandingstumorer: stadier i et kontinuum eller selvstændige enheder? Syv tilfælde og en litteraturoversigt. *Tandlægebladet* 2003; 107(8): 598-606.

Moghadaszadah M, Albrechtsen, R, Guo L, Zaik M, Kawaguchi N, Borup RH, Kronqvist P, Schrøder HD, m.fl. Compensation for dystrophin-deficiency: ADAM12 overexpression in skeletal muscle results in increased $\alpha 7$ integrin, utrophin, and associated glycoproteins. *Human Molecular Genetics* 2003; 12(19): 2467-79.

Møller MB, Christensen E, Pedersen NT. Factors Predicting Long-Term Survival in Low-Risk Diffuse Large B-cell Lymphoma. *Am J Hematol* 2003; 74: 94-98.

Møller MB, Christensen E, Pedersen NT. Prognosis of Localized Diffuse Large B-cell Lymphoma in Younger Patients. *Am Cancer Soc* 2003; 98: 516-521.

Mourits-Andersen T, Pedersen NT. Cytogenetic findings in adult de novo acute myeloid leukaemia. A population-based study of 303/337 patients. *Br J Haematol* 2003; 123: 219-34.

Nielsen TB, Yderstræde KB, Schrøder HD, Holst JJ, Brusgaard K, Beck-Nielsen H. Functional and immunohistochemical evaluation of porcine neonatal islet-like cell clusters. *Cell Transplant* 2003; 12(1): 13-25.

Nielsen VE, Hecht P, Krogdahl AS, Andersen PB, Hegedüs L. A rare case of orbital involvement in Riedel's thyroiditis. *J Endocrinol Invest* 2003; 26: 1032-36.

Njor SH, Olsen AH, Bellstrøm T, Dyreborg U, Bak M, Axelsson CK, *m.fl.* Mammography screening in the county of Fyn. November 1993-December 1999. *APMIS* 2003; 111(Suppl. 110): 1-33.

Preiss BS, Kerndrup GB, Schmidt KG, Sørensen AG, Clausen NT, Gadeberg O, Mourits-Andersen T, Pedersen NT. Cytogenetic findings in adult de novo acute myeloid leukaemia (AML). A population based study of 303/337 patients. *Br J Haematol* 2003; 123: 219-34.

Rasmussen M, Fenger C, Kronborg O. Diagnostic Yield in a Biennial Hemocult-II Screening Program compared to a Once-only Screening with Flexible Sigmoidoscopy and Hemocult-II. *Scand J Gastroenterol* 2003; 38: 114-118.

Sørensen NM, Kobæk-Larsen M, Bonne ACM, van Zutphen B, Fenger C, Kristiansen K, *m.fl.* Analysis of β -Catenin, Ki-ras, and Microsatellite Stability in zoxymethane-Induced Colon Tumors of BDIX/Orl Ico Rats. *Comp Med* 2003; 53: 505-510.

Westergaard M, Henningsen J, Johansen C, Rasmussen S, Svendsen ML, Jensen UB, Schrøder HD, *m.fl.* Expression and localization of peroxisome proliferator-activated receptors and nuclearfactor κ B in normal and lesional psoriatic skin. *J Invest Dermatol* 2003; 121: 1104-1117.

Plastikkirurgi

Professor, dr.med. *Finn Gottrup*

Klinisk lektor *Jens Ahm Sørensen*, Ph.D.

Klinisk lektor *Jens Lykke Sørensen*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Vivi Bakholdt* (konst. overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jais Oliver Berg* (reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Henrik Dyreby* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital, til 31. august)

Gæsteforsker, cand.med. *Poul Harboe Jacobsen* (overlæge, Odense Universitetshospital, til 31. december)

Gæsteforsker, cand.med. *Troels Michael Tei* (1. reservelæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jørn Bo Thomsen* (reservelæge, Odense Universitetshospital, til 31. august)

Gæsteforsker, cand.med. *Ann Udesen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

V. Bakholdt har deltaget i Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgis forårs- og efterårsmøde (9. maj). Hun har deltaget i mødet Breast cancer. Diagnosis, treatment options and reconstruction. Dansk Mikrokirurgisk Selskab. Hindsgavl Slot (20.-21. marts). Hun har deltaget i 13. Congress of the International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Sydney, Australien (10.-15. august).

J.O. Berg har deltaget i 13. Conference of the European Wound Management Association: Teamwork in Wound Treatment: The Art of Healing. Pisa, Italien (22.-24. maj). Kursus i lapkirurgi. Panum Institut, København (27.-29. august).

H. Dyreby har deltaget i forårsmøde i Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi med foredraget Toksisk epidermal nekrolyse (9. maj). Kursus i lapkirurgi. Panum Institut, København (27.-29. august). Deltaget i European Burn Association's Årsmøde, Bergen, Norge (10.-13. september). Nordisk kursus i plastikkirurgi. Misdannelser. Helsinki, Finland (13.-16. oktober). Stiftende møde i Dansk Mammakirurgisk Selskab (28. november).

Finn Gottrup er formand for Dansk Selskab for Sårheling (DSFS), bestyrelsesmedlem i European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP), bestyrelsesmedlem og sekretær i European Wound Management Association (EWMA), formand for Eksperimentelle Kirurgiske Sektion under Nordisk Kirurg Selskab. Han er endvidere ansvarshavende redaktør på bladet Sår. Sidder i editorial board for følgende tidsskrifter: ETRS Bulletin, Scandinavian Journal of Surgery, Clinical Focus, EWMA Journal, International Journal of Lower Limb Wounds. Han er europæisk redaktør for bladet Wound Repair and Regeneration. Har været reviewer for British Journal of Surgery, Wound Repair and Regeneration, Surgery, Acta Anaesthesiologica Scandinavica og Lancet. Han er kursusleder og arrangør af A-kursus for kirurgiske kursister, Sår: Diagnose og behandling. Odense. Desuden er han sessionsleder, Sårbehandling i abdominalkirurgien. Dansk Kirurgisk Selskabs Årsmøde, København. Han har været inviteret foredragsholder med følgende nationale foredrag: Den diabetiske fod. Diabetes II, den tikkende bombe. PLO, Vejle (20. november), Er der klinisk behov for at måle vævsvitalitet? Bioflow Symposium, Århus (14. maj), Sårbehandling – sidste nyt om et gammelt problem. Lægedagen i Storstrøms Amt, Næstved (1. november), Nyt inden for profylakse og behandling. I sessionen Sårbehandling i abdominalkirurgien. Dansk Kirurgisk Selskabs Årsmøde, København (27. november). Han har været inviteret foredragsholder med alle de følgende internationale foredrag: Wound healing physiology. Danish Veterinarian Course, Meribell, Frankrig, Wound healing models. Danish Veterinarian Course, Meribell, Frankrig (11.-15. marts), Treatment of acute problem wounds. Danish Veterinarian Course, Meribell, Frankrig, Treatment of chronic problem wounds. Danish Veterinarian Course, Meribell, Frankrig, Debridement and wound dressings. Danish Veterinarian Course, Meribell, Frankrig, Multidisciplinary center functions, Symposia. Barcelona, Spanien (13. januar), Use of sutures

in wound healing. International Suture Meeting Ethicon, Madrid, Spanien (14. januar), Surgical aspects in wound treatment. Ethicon Symposium on Integra, New York, USA (6.-9. februar), Organisation of the wound healing area. XIV Phlebological Conference. Polish Society of Phlebology, Krakow, Polen (27. februar-1. marts), Debridement of problem wounds. XIV Phlebological Conference. Polish Society of Phlebology, Krakow, Polen, Organisation of wound healing services – Importance of surgery. WoundCon 2003. Indian Society of Wound Management, Madras, Indien (21.-24. februar), Wound care – VAC experience in Scandinavia. VAC symposium, København (17. marts), Multidisciplinary Teamwork – The Art of Healing. 13. European Wound Management Association Conference, Pisa, Italien (20.-24. maj) samt været chairman på 3 sessioner i denne konference. Specialist wound clinics for management of problematic diabetic foot ulcers. 4. International Symposium of the Diabetic Foot, Noordwijkerhout, Holland (14.-15. juni), The Danish experience – an example of how wound healing knowledge can reach the patient with severe wound problems. 8. Oxford-European Wound Healing Summer School, Oxford, England (24.-26. juni), Debridement of problem wounds. 8. Oxford-European Wound Healing Summer School, Oxford, England, Wound bed preparation. 3. European Vacuum Therapy Symposium, Salisbury, England (10.-12. juli), Multidisciplinary concepts in wound healing. Helsinki University Hospital's Surgical Day, Helsinki, Finland (9.-10. maj), Wound medicine as a new expert area. 7. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Wundheilung und Wundbehandlung (DGfW), Augsburg, Tyskland (26.-27. juni), The clinical benefits of a wound healing center. (Opening presentation). 7. National Conference of Wound Management Association of Ireland, Cork, Irland (23.-26. September), Incidence of glove perforations in gastrointestinal surgery and the protective effect of double gloves. Cambridge Seminar, Cambridge, England (28.-29. september), How to organize wound healing and care in the future. 1. European Johnson & Johnson Wound Symposium, Hamborg, Tyskland (12.-15. oktober), Management of the diabetic foot. International symposium on diabetic angiopathy. 75. Anniversary of the University of Aarhus, Århus, Danmark, Organization of wound healing services. Scientific Symposium honouring Thomas K. Hunt, San Francisco, USA (4.-11. December). Har deltaget i konferencen 13. Annual Meeting of European Tissue Repair Society, Amsterdam, Holland (21.-23. september) som medforfatter på følgende fire inviterede foredrag: 3D evaluation of cutaneous wounds, Abstinence from smoking enhances neutrophil bactericidal activity and reduces wound infection (fik prisen som bedste foredrag på konferencen), Effect of smoking and short-term abstinence of collagen type I synthesis (PINP) and YKL-40 levels in a surgical test wound, Neutrophil collagenase (MMP-8) is increased by smoking and restored by abstinence. Undervisning: Sårhelingsprocessen, fugtig sårheling og sårinfektioner, Ålborg Sygehus. Postoperativ sårheling, Urologisk afdeling, Odense Universitetshospital. Undervist ved A-kursus Sår: Diagnose og behandling med lektionerne: Sårproblemer i Danmark. Nyt inden for sårhelingsfysiologi og influerende faktorer samt Abdominalkirurgiske sår. Undervist ved Dansk Sygeplejeråd og H:S Videncenter for Sårhelings længerevarende efteruddannelse for sygeplejersker, der beskæftiger sig med mennesker med sår. Modul I, København med lektionerne: Sårhelingsteorier: Sårtyper, faser i sårhelingen og faktorer der påvirker sårhelingsprocessen, Kredsløbet og legemstemperatures betydning for sårhelingen samt Orientering om Sårselskaber og Sårcentre på verdensplan. Postoperative sårinfektioner. Undervist ved Ortopædkirurgisk A-kursus mikrobiologi, kogle- og ledinfektioner, Århus. Akut sårheling. Postgraduat kursistkursus i operativ gynækologi (FYGO-DSOG), Århus. Postoperativ sårheling, Karkirurgisk Afdeling, Odense Universitetshospital. Sårheling og behandling, Gynækologisk Afdeling, Odense Universitetshospital.

P.H. Jacobsen har deltaget med foredraget Mortality experience following cosmetic breast surgery in Denmark. 13. Congress of the International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Sydney, Australien (10.-15. august).

J.A. Sørensen er medlem af bestyrelsen for Dansk Mikrokirurgisk Selskab og medlem af Kirurgisk Vurderingsudvalg. Han er medlem af arbejdsgruppen for opdatering af Den Fynske Kræftplan vedrørende hoved-hals cancer. Han er medlem af redaktionsgruppen for nationale

retningslinjer for behandling af orale planocellulære karcinomer. Han har deltaget som medforfatter på følgende tre foredrag: J.B. Thomsen, J.A. Sørensen, Staging of T1/T2 Oral Squamous Cell Carcinoma by Sentinel Node Biopsy, MRI and Doppler Ultrasonography, J.B. Thomsen, P. Grupe, J.A. Sørensen, Does SPECT Imaging add substantial information to the sentinel node guided surgery in Squamous Cell Carcinoma of the oral cavity og J.A. Sørensen, J.B. Thomsen, Sentinel node guided surgery and attenuation corrected SPECT imaging in patients with oral squamous cell carcinoma: A Danish experience. 2. International Conference on Sentinel Node Biopsy in Mucosal Head and Neck Cancer, Zürich, Schweiz (12.-13. september). Han har undervist logopædistuderende, Mundhuleopererede (16. december). Han har været arrangør og underviser på A-kursus i mikrokirurgi, Biomedicin (5.-7. maj). Han har deltaget i XIII Congress of the International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Sydney, Australien (10.-15. august).

J.L. Sørensen har deltaget i Årsmøde i Dansk Selskab for Sårheling med foredragene Kirurgisk rekonstruktion ved behandling af et kompliceret sår og Anvendelse af muskellapper og kunststofforstærkning, København (27. november). Han har undervist med sessionen Hudtransplantation på Coloplast, Humlebæk og på Dansk Kirurgisk Selskabs A-kursus, Sår – diagnose og behandling med 3 sessioner, Cancersår, Brandsår samt Tryksår. Han er konsulent i Patientklagenævnet.

T.M. Tei har deltaget med foredraget Submental Lapplastik i Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi, Roskilde (9. maj). Han har deltaget med præsentation af posteren Use of Vertical Rectus Abdominis Musculocutaneous Flap for Advanced Pelvic Malignancy i European Association of Coloproctology 4. Scientific and Annual Meeting, Sitges, Barcelona, Spanien (18.-20. september). Endvidere deltaget med foredraget Vulvovaginal Rekonstruktion og Pelvis Eksenteration i Onkologisk-gynækologisk Workshop på Regionsmødet Fyn (6. oktober).

J.B. Thomsen har deltaget med foredraget Sentinel lymph node biopsy and attenuated corrected SPECT imaging in oral cancer, Dansk Kirurgisk Selskabs Forårsmøde, Herlev (11. april). Deltaget med foredraget Fine-needle Aspiration in the Hand and Neck, 15th Annual Meeting Scandinavian Society of Head and Neck Oncology, Trondheim, Norge (2.-4. maj). Deltaget i 2. International Conference on Sentinel Node Biopsy in Mucosal Head and Neck Cancer, Zürich, Schweiz (12.-13. september) med følgende to foredrag Staging of T1/T2 oral squamous cell carcinomas by sentinel node biopsy, MRI and Doppler ultrasonography samt Sentinel node guided surgery and attenuation corrected SPECT imaging in patients with oral squamous cell carcinoma: a Danish experience. Han har deltaget i følgende kurser: Summer School – Theory of Science across the Health Sciences, arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Vissenbjerg Storkro (12.-14. august), Kursus i lapkirurgi, Panuminstituttet, København (27.-29. august), Ph.D.-kursus i Sundhedsvidenskab, Mikrokirurgiske teknikker i eksperimentel forskning (6.-10. oktober) samt Ph.D.-kursus i Sundhedsvidenskab, Kvalitativ metode i relation til analyse og anvendelse af teori (2.-15. december).

A. Udesen har deltaget i mødet Breast cancer. Diagnosis, treatment options and reconstruction, Dansk Mikrokirurgisk Selskab, Hindsgavl Slot (20.-21. marts). Har deltaget i 13. Congress of the International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Sydney, Australien (10.-15. august).

PUBLIKATIONER

Black E, Vibe-Petersen J, Jørgensen LN, Madsen SM, Ågren MS, Holstein P, Perrild H, Gottrup F. Decrease of collagen deposition in wound repair in type 1 diabetes but independent of glycaemic control. Arch Surg 2003; 138: 34-40.

Dehlin O, Elmståhl S, Gottrup F. Monochromatic phototherapy – a new way of treating chronic pressure ulcers? Aging, Clinical and Experimental Research 2003; 15: 259-263.

Gottrup F. Fugtig sårheling. Fokus på Sårpleje 2003; 2: 3-7.

Gottrup F. Organization of wound healing services: The Danish experience and the importance of surgery. *Wound Rep Reg* 2003; 11: 452-457.

Gottrup F. Recent development in wound healing and wound care. *Hospital Healthcare Europe* 2002/2003: T25-T30.

Gottrup F. Healing of surgical wounds. Important influencing factors. *Hospital Healthcare Europe* 2003/2004: T29-T30.

Gottrup F. Sårheling og sårbehandling. Dansk Selskab for Sårheling. Videnskab og praksis. *Ugeskr Læg* 2003; 165: 1256.

Jacobsen PH, Friis S, Hölmich LR, m.fl. Mortality experience following cosmetic breast surgery in Denmark. *ANZ J Surg* 2003; 73: (Suppl.) A231.

Jørgensen LN, Madsen SM, Gottrup F. Implantable wound healing models and the determination of subcutaneous collagen deposition in expanded polytetrafluoroethylene implants. *Methods Mol Med* 2003; 78: 263-273.

Kjöller K, Hölmich LR, Fryzek JP, Jacobsen PH, m.fl. Characteristics of women with cosmetic breast implants compared with women with other types of cosmetic surgery and population-based controls in Denmark. *Ann Plast Surg* 2003; 40: 6-12.

Kjær ML, Jørgensen B, Karlsmark T, Holstein P, Simonsen L, Gottrup F. Does the pattern of venous insufficiency influence healing of venous leg ulcers after skin transplantation? *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2003; 25: 562-567.

Larsen RH, Nielsen F, Sørensen JA, Nielsen JB. Dermal Penetration of Fentanyl: Inter- and Intraindividual Variations. *Pharmacol and Toxicol* 2003; 93: 244-248.

Sørensen LT, Karlsmark T, Gottrup F. Abstinence from smoking reduce incisional wound infection: A randomized controlled trial. *Ann Surg* 2003; 238: 1-5.

Pædiatri

Professor, dr.med. *Steffen Husby*

Forskningsprofessor, dr.med. *Søren Pedersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Carlsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Susanne Halken*

Klinisk lektor, dr.med. *Arne Høst*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Illum*

Klinisk lektor, dr.med. *Bendt Brock Jacobsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Pekka Juvonen*

Klinisk lektor, dr.med. *Jens Kamper*

Klinisk lektor, cand.med. *Carsten Pedersen*

Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Thybo Christesen*

Klinisk lærer, cand.med. *Nils Foged*

Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Hejl*

Klinisk lærer, cand.med. *Maria Kibæk*

Klinisk lærer, cand.med. *Gunner Nielsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Peter Ehlert Nielsen* (til 30. august)

Klinisk lærer, dr.med. *Henrik Oxhøj*

Klinisk lærer *Peder Skov Wehner*

Gæsteforsker, cand.med. *Lone Agertoft* (børneafdelingen, Kolding Sygehus, forskningslektor ved projektet Early intervention with inhaled corticosteroids in wheezing pre-school children)

Gæsteforsker, cand.med. *Ester Garne* (børneafdelingen, Kolding Sygehus, forskningslektor, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Hansen* (børneafdelingen, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Anne Estmann Christensen

Rasmus Gaardskær Nielsen

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L. Agertoft har ved 60th Anniversary Meeting of the American Academy of Allergy and Immunology holdt foredragene Systemic Availability (Lung Deposition) of Drug from Two Different Dry-Powder Inhalers in Children with Asthma samt Lower Leg Growth in Children with Asthma During Treatment with Inhaled Corticosteroids (marts). Hun har ved XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology i Paris, Frankrig holdt foredraget A double blind, crossover, exercise challenge study in children comparing beclomethasone extrafine aerosol (HFA-BDP) dosed once daily (50 mcg and 100 mcg) with placebo (juni). Ved European Respiratory Society, Wien, Østrig (september) holdt foredragene High doses of inhaled Formoterol have less systemic effects in asthmatic children than high doses of inhaled Terbutaline samt Use of exhaled Nitric Oxide (eNO) as a marker of anti-inflammatory dose-response of beclomethasone extrafine aerosol dosed once daily in children with exercise induced asthma samt ved Pediatric Expert Panel Meeting holdt foredraget Safety review of fluticasone propionate, Boston, USA (oktober). Hun har holdt foredraget HFA-BDP Beclomethasone DiPropionate ved Dansk postgraduat kursus i astma og allergi for børnelæger, Kolding (februar) og i Vejle ved Astmabehandlerteams i praksis: Er vi klar til START? (oktober). Næstformand i Dansk Selskab for Pædiatrisk Allergologi og Pulmonologi (DSPAP).

H. Thybo Christesen har holdt foredrag om Genetic causes of persistent hyperinsulinemic hypoglycaemia of infancy ved Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, Århus (24.-25. januar) samt ved Skandinavisk brugermøde foredrag om Kongenit hyperinsulinisme, Perkin-Elmer, Marienlyst, Helsingør (20. maj). Han har holdt foredrag ved 42nd Annual ESPE Meeting: A heterozygous Kir6.2 mutation cause transient congenital hyperinsulinisme samt Hyperinsulinaemic hypoglycaemia in Beckwith-Wiedemann Syndrome (BWS) due to defects in

pancreatic β -cell ATP-sensitive K^+ channels, i. Ljubljana, Slovenien (18.-21. september) og ved 13. Novo Nordisk BørneEndokrinologisk Symposium har han holdt foredraget Væksthormonbehandling af korte børn født SGA, Svendborg (25. november). Han har deltaget med poster Rapid genetic screening as a predictor of histological type of congenital hyperinsulinaemia before subtotal pancreatectomy ved DSPAC årsmøde i København (13.-15. marts) samt deltaget i 6th European Congress of Endocrinology i Lyon, Frankrig med foredraget Persistent hyperinsulinaemic hypoglycemia of infancy. Mutations in Danish children with nesidioblastosis (26.-30.april). Han har deltaget i SGA/IUGR satellite symposium and 14th Novo Nordisk Symposium, Estoril, Portugal (27.-29. marts) og i NordiNet Expert User Group 1st international meeting i København (3. oktober). Har været hovedvejleder for prægraduatstuderende, stud.med. Tina Møller Hare.

S. Halken har holdt foredraget Exposure to pet allergens and allergic disease in childhood ved Allergistämman, Göteborg, Sverige (29. januar). Hun deltog ved XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology i Paris, Frankrig med foredraget Sensitization in children with asthma A prospective cohort study from birth to 15 years of age samt med posterne Prevalence of allergy in an unselected population of Danish school children with asthma og Prevalence of asthma and bronchial hyperreactivity in a population of unselected Danish school children (8. juni). Med foredrag Sensitization in a birth cohort of unselected Danish children from birth to 15 years of age ved World Allergy Organization Congress – XVIII ICACI i Vancouver, Canada (10. september). Hun har holdt foredrag ved Symposium til Max Kjellmans ära Resultater fra et prospektivt observationsstudie om allergiudvikling. 15 års follow-up af en etårs fødselskohorte fra Odense 1985 samt Barn, allergi och atopi – vad har vi lärt os af 30 års forskning? Linköping, Sverige (3.oktober), har holdt foredraget Preventing the progression of hay-fever to asthma. Section on Pediatrics, EAACI Symposium. Advances in Pediatric Allergy, Geneve, Schweiz (15. november) og Forberedelse af astmabørn til generel anæstesi ved Symposium i Dansk Selskab for Rhinolaryngologi, København (13. december). Hun har holdt foredrag på DTU (København) om Indeklima og allergi hos børn ved Danvak Conference (8. april). Endvidere har hun undervist på A-kursus i Pædiatrisk Allergologi og Pulmonologi (20.-23. oktober) og ved Lægedage organiseret af Praktiserende Lægers Organisation og Dansk Selskab for Almen Medicin: Allergi – en udfordring i diagnostik og behandling – høfeber, astma og allergivaccination. Medlem af Sundhedsstyrelsens kontaktgruppe vedrørende spædbarnsernæring og Ernæringsrådet.

D. Hansen har deltaget i 29th Annual Meeting of the International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes, Frankrig (3.-6. september) og holdt foredraget A longitudinal study of autoimmune thyroid disease and coeliac disease in children with type 1 diabetes. Hun har deltaget i møde for Registerførere ved Dansk Register for Børne- og Ungdomsdiabetes, Hvidøre (2.-3. juni) med foredraget Autoimmunitet og type 1 diabetes. Hun har holdt foredraget Cøliaki og type 1 diabetes ved 13. Novo Nordisk Børne Endokrinologi Symposium, Svendborg (23.-25. november), samt holdt foredraget Autoimmunitet ved diabetes ved 7. årlige Danske Symposium i Pædiatrisk Gastroenterologi, Hindsgavl Slot (23.-24. november) og forsvaret sin Ph.D.-afhandling Autoimmunity in children and adolescents with type 1 diabetes mellitus (7. marts).

S. Husby har deltaget i 2. European Meeting for Pediatric Gastrointestinal Motility, Brügge, Belgien (24.-26. april). Han har været arrangør og mødeleder af nordisk møde om parenteral ernæring hos børn, København (4. april). Har deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs Vårmøde i Næstved (9.-10. maj). Han har deltaget i Annual Meeting of European Society Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition, Prag, Tjekkiet (4.-7. juni). Han har deltaget i European Mucosal Immunology Group's møde i Berlin, Tyskland (27.-28. september) med posteren Assessment of esophageal eosinophils in food allergy associated gastroesophageal reflux disease in infants and children. Han har været chairman ved Meeting of the Nordic Association of Paediatric Gastroenterology and Nutrition (NAPGAN), Oslo, Norge (18.-19. oktober). Arrangør, mødeleder og foredragsholder ved 7. årlige symposium i

Børnegastroenterologi og Ernæring, Middelfart (23.-24. november). Han har deltaget i studierejse vedrørende evidensbaseret medicin til McMaster University, Hamilton og Toronto, Ontario, Canada (4.-7. november). Han har været kursusarrangør og foredragsholder med foredraget Enteral Ernæring ved 3. Nordiske Kursus i Børneernæring, Hurdalen, Norge (10.-12. november). Han har været officiel opponenter ved cand.med. Birgitte Weiles disputats Aspects of classic symptomatic childhood coeliac disease in Denmark. Retrospectively illustrated by local, regional and national studies, der blev forsvaret ved Københavns Universitet (17. november). Han er medlem af bestyrelsen for ESPGHAN, medlem af bestyrelsen for Klinisk Institut, medlem af censorkorpset for Landbohøjskolens uddannelse i Human Ernæring, medlem af det lægelige udvalg i Colitis Crohn Foreningen samt medlem af bestyrelsen for Folkeuniversitet i Odense.

A. Høst har deltaget i pædiatermøde om astma og allergi, Scanticon, Kolding (23.-24. februar). Han har deltaget i videnskabeligt møde i Dansk Pædiatrisk Selskab om neonatologi på Rigshospitalet, København (28. februar). Ved landskursus for specialsygeplejersker i astma og allergi holdt foredrag om implementering af principper for allergiudredning af børn på Hotel Faaborg Fjord (28. marts). Ved kursus i allergologi under speciallægeuddannelsen i intern medicin undervist om Allergibarnet – pædiatriske problemstillinger på Rigshospitalet, København (4. april). Han har deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs videnskabelige møde om pædiatrisk allergologi og pulmonologi på Rigshospitalet, København (4. april). Han har deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs Vårmøde på Sørup Herregaard (9.-10. maj). Ved kursus for læger ansat i Den Kommunale Sundhedstjeneste på Gl. Avernæs, Assens undervist om allergiske lidelser hos børn (20. maj). Han har deltaget i European Federation of Allergy and Airways Diseases, Patients Associations (EFA) Symposium om Asthma Control in Europe i Bruxelles, Belgien (28. maj). Han har deltaget i European Academy of Allergy and Clinical Immunology (EAACI) 22. Kongres i Paris, Frankrig (7.-11. juni). Som inviteret foredragsholder holdt foredrag om Allergy Testing in Children. Indications and Methods. (Statement of EAACI, Pediatric Section) ved EAACI, Pediatric Session (8. juni) samt foredrag om Allergy Testing in Children: why, who, when and how? ved EAACI Special Event – Early Diagnosis in Europe (8. juni). Chairman ved Main Symposium 7 on Pediatrics 1: Primary Prevention of Allergy (8. juni), inviteret foredragsholder ved Main Symposium 20 on Milk Allergy med foredrag om Hypoallergenic milk formulae can prevent allergy (10. juni) samt været chairman ved Oral Abstracts Session om Risk Factors for Allergy (10. juni). Har deltaget i The 8th International Congress of the Polish Society of Allergology i Warszawa, Polen som inviteret foredragsholder med foredrag om Allergy Prevention in Childhood (28. juni). Han har deltaget i Dansk Selskab for Allergologi's Årsmøde på Borupgaard med foredrag om WHO retningslinier for allergiforebyggelse – med særlig focus på amning (15.-16. august). Han har deltaget i World Allergy Organisation Congress – XVIII i Vancouver, Canada som inviteret foredragsholder med foredrag om Prevention of Asthma and Allergy – Preventive Measures (11. september). Var inviteret foredragsholder ved Max Kjellmann Symposiet om Barnallergi og atopi i Linköping, Sverige med foredraget Resultater fra et prospektivt observationsstudie om allergiudvikling. 1½ års follow-up undersøgelse af en etårs fødselskohorte fra Odense 1998-1999 (3. oktober). Undervist på A-kursus i Pædiatrisk Allergologi og Pulmonologi (20-21. oktober). Har deltaget i Section on Pediatrics – European Academy of Allergy and Clinical Immunology's møde Advances in Pediatric Allergy i Geneve, Schweiz som inviteret foredragsholder med indlægget Dietary Prevention (14. november) og været chairman for seminar om Practical Advice for Primary Allergy Prevention (14. november). Som formand for Dansk Pædiatrisk Selskab deltaget i Presidents' Meeting, CESP (Confederation of European Specialists in Pediatrics) Bruxelles, Belgien (5. december). Han har deltaget i bedømmelsesudvalg af ansøgere til professorstilling (Pediatric Allergy/Immunology) ved Johns Hopkins University, Baltimore, USA samt deltaget i bedømmelsesudvalget vedrørende Uffe Bødtgers Ph.D.-afhandling Sensitisation and IgE mediated allergy to birch pollen. A prospective study on the spontaneous and therapeutic changes of allergic phenotype ved Københavns Universitet (21. februar). Endvidere har han været medvejleder ved Christian Hermanns Ph.D.-afhandling A population based survey of asthma in 5-year-old Danish Children. Prevalence, adequacy of medication and the

role of cough in asthma from parental information ved Den centrale Forskningsenhed Københavns Universitet.

B. Brock Jacobsen har undervist i calcium- og thyreoidealidelser på A-kursus i pædiatrisk endokrinologi, vækst og udvikling, Rigshospitalet (21. november). Deltog i 42nd Annual Meeting for European Society for Paediatric Endocrinology, Lubiana, Slovenien. Deltaget i 29th Annual Meeting of the International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes i Saint Malo, Frankrig. Han har holdt foredraget Genetic causes of persistent hyperinsulinemic hypoglycemia in infancy ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Århus, (25. januar) og han har ved 6th European Congress of Endocrinology holdt foredraget Persistent hyperinsulinemic hypoglycemia of infancy. Mutations in Danish children with nesidioblastosis, Lyon, Frankrig (26.-30. april). Har været medlem af et fagligt bedømmelsesudvalg vedrørende overlægestilling på børneafdelingen, Frederiksborg Amtssygehus, Hillerød (februar, marts). Har været referee for Ugeskrift for Læger samt været inspektør for Sundhedsstyrelsen (marts).

J. Kamper er associeret medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs Neonatologiludvalg og formand for neonatologiludvalgets neonatale database- (NeoBase) udvalg. Han er formand for det regionale neonataludvalg for Sydregionen, som holdt i alt 4 møder (15. januar, 12. maj, 25. august, 24. november). Han er medlem af følgegruppe til Fødeplanudvalget i Fyns Amt og af udvalg for screeningsprocedurer i graviditeten. Han deltog som inviteret foredragsholder i 18. Nordiske Perinatkongres, Bergen, Norge (4.-6. juni) med foredraget Hvor skal de mindste præmature fødes og behandles? Han deltog i IPOKRATES-kursus Curriculum of excellence in neonatology: Respiratory Disorders, Paris, Frankrig (16.-18. juni) og i årsmødet i European Society For Pediatric Research, Bilbao, Spanien (28. september-1. oktober). Han deltog i Dansk Pædiatrisk Selskabs 12. Landssymposium på Klarskovgaard, Korsør (23.-25. oktober). Han arrangerede halvårlige møder med sundhedsplejerskerne i Fyns Amt og var medlem af redaktionen for og bidrager til tidsskriftet Om Spæd- og Småbørn og underviste på A-kursus i Neonatologi, Odense (11.marts).

R. Gaardskær Nielsen har deltaget i 2. Meeting on Paediatric Gastrointestinal Motility i Bruges, Belgien (maj) med to posters Acid reflux and esophagitis – continuum or coexistence? samt Gastroesophageal reflux disease and food hypersensitivity association – is there any benefit from simultaneous pH monitoring and food challenge? Har deltaget i 36th Annual Meeting of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN) i Prag, Tjekkiet (juni) med foredraget Food hypersensitivity in infants and children with severe gastroesophageal reflux disease. Har holdt foredraget Esophageal pH monitoring in infants and children ved Scandinavian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM), postgraduate course i Odense (oktober) samt holdt foredraget Gastroesophageal reflux disease and cow milk hypersensitivity in infants and children ved Nordic Association for Paediatric Gastroenterology and Nutrition (NAPGAN), Oslo, Norge (oktober), og ved Dansk Selskab for Allergologis årsmøde Slimhindeforandringer hos børn med gastroesophageal reflux og mælkeallergi/ hypertensivitet, Snekkersten (august).

H. Oxhøj har deltaget i 1st International Meeting on Pulmonary Hypertension i Cambridge, England (11.-12. september).

S. Pedersen har deltaget med foredrag og poster ved 53rd annual meeting of Japanese Society of Allergology. Efficacy of early intervention with inhaled corticosteroids in children, Gifu, Japan (oktober). Har deltaget i Dansk postgraduat kursus i astma og allergi for børnelæger, Kolding (februar) med foredragene High-dose treatment with Formoterol and Terbutaline Turbuhaler samt Effect of QVAR/AeroBec once daily on exercise induced asthma and exhaled nitric oxide in children with asthma. Deltaget i 60th Anniversary Meeting of the American Academy of Allergy and Immunology, Denver, Colorado, USA (marts) med foredraget Systemic Availability (Lung Deposition) of Drug from Two Different Dry-Powder Inhalers in Children with Asthma samt foredraget Lower Leg Growth in Children with Asthma

During Treatment with Inhaled Corticosteroids. Har deltaget i American Thoracic Society, Seattle, USA (maj) med foredragene Effects on growth in children by inhaled budesonide: Results from the START study og Effects of early intervention with Budesonide in mild persistent asthma - the START study samt Prospective Pregnancy Outcome Data in Patients with Newly Diagnosed Mild Persistent Asthma treated with Once Daily Budesonide: Results from the START study. Har deltaget i XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology med foredraget A double blind, crossover, exercise challenge study in children comparing beclomethasone extrafine aerosol (HFA-BDP) dosed once daily (50 mcg and 100 mcg) with placebo, Paris, Frankrig (juni). Har deltaget i European Respiratory Society Wien, Østrig (september) med foredragene The effects of early intervention with Budesonide on lung function in mild persistent asthma: Results from the START study og High doses of inhaled formoterol have less systemic effects in asthmatic children than high doses of inhaled terbutaline samt Use of exhaled Nitric Oxide (eNO) as a marker of anti-inflammatory dose-response of beclomethasone extrafine aerosol dosed once daily in children with exercise induced asthma. Har holdt foredrag ved Symposium Update on Pediatric Asthma, Santa Barbara, Californien, USA (januar), ved Dansk Lungemedicinsk Selskab Fra tuberkulose til astma, København (januar), ved START investigator meeting. Growth in START: The 5-year picture og Growth in children, Singapore. Ved XXII Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology Paris, Frankrig (juni) har han holdt foredraget Plenary pro and con session. Inhaled Corticosteroids are Safe in Children. Ved 4th Annual and Pediatric Allergy and Pulmonary Disease Update meeting har han holdt foredraget The Natural History of Asthma og Safety of Medications for Asthma i. Bald Head Island, NC, USA (juli). Ved Northern California Allergy Society har han holdt foredraget Diagnosing and Managing Mild Asthma in Children, Nappa Valley, California, USA (september), ved Sacramento Allergy Society holdt foredraget Diagnosing and Managing Mild Asthma in Children, Sacramento, California, USA (september), ved European Respiratory Society. Post-graduate course. Pediatrics, Asthma in children. Thinking about treatment of children - current guidelines and their limitations og What makes a good controller medication for the asthma patient? Wien, Østrig (september) samt ved Barcelona Asthma International meeting holdt foredraget Clinical Characteristics of Asthma in Childhood, Barcelona, Spanien (oktober). Har holdt gæsteforelæsning ved Connecticut Children's Medical Center: Management of Pediatric Asthma, Hartford CT, USA (marts), ved New England Medical Center Pediatric Center Floating Hospital. Grand Rounds, Systemic Effects and Clinical Side Effects in Children Treated with Corticosteroids, Boston, USA (marts) og ved Brown University Pediatric Grand Rounds - Hasbro Children's Hospital, Systemic Effects and Clinical Side Effects in Children Treated with Corticosteroids, Boston, USA (marts), ved Yale University Medical Center. Grand Rounds, CME programme. Pediatric Pulmonary and Pediatric Allergy Departments, New Haven CT, USA. Management of Pediatric Asthma, Boston, USA (marts), ved Duke University, Grand Rounds at Department of Respiratory Medicine. CME programme. Asthma Early Intervention and Duration of Therapy. North Carolina, USA (juli), ved Duke University, Department of Pediatrics, WebEx conference. CME programme. Safety and Efficacy of inhaled corticosteroids. North Carolina, USA (juli), ved Cape Fear Valley Medical Centre, Grand Rounds and WebEx conference. CME programme. Asthma Early Intervention and Safety of Therapy. North Carolina, USA (juli), ved University of North Carolina (UNC), Grand Rounds at Pediatric Department. CME programme. Asthma Early Intervention and Safety of Therapy, North Carolina, USA (juli) samt ved Washington University School of Medicine, Grand Rounds at Barnes Jewish Hospital. New Approaches for the Diagnosis and Management of Asthma, St. Louis, USA og ved Grand Rounds at Cardinal Glennon Children's Hospital. CME programme. New Approaches for the Diagnosis and Management of Asthma. Asthma Early Intervention and Safety of Therapy, St. Louis, USA (september), ved Grand rounds at National Taiwan University Hospital, Single Inhaler Therapy for Paediatric Asthma, Taipei, ROC, Taiwan (september) samt ved Chung Shan Medical College Hospital. Paediatric Asthma Management - Balance between Efficacy and Safety, Taichung, ROC, Taiwan (september). Har været bedømmer af cand.med. Daniel Fløngs Ph.D.-afhandling Måling af nitrogen oxid (NO) i udåndingsluft hos småbørn ved Københavns Universitet samt af cand.med. Frederik F. Buchvalds Ph.D.-afhandling Exhaled nitric oxide in asthmatic children

ved Københavns Universitet. Er medlem af Globals Initiative for Asthma's (GINA) eksekutiv komité og af GINAs videnskabskomité.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

S. Husby har modtaget 75.000 kroner fra Dagmar Marshalls Fond og deltager sammen med S. Halken, A. Høst og andre uden for denne enhed i bevilling fra EUs 6. rammeprogram "GALEN" på 14,4 mill € til 28 europæiske centre.

PUBLIKATIONER

Agertoft L, Pedersen S. Lung deposition and systemic availability of budesonide Turbuhaler and fluticasone Diskus in children. *Am J Respir Crit Care Med* 2003; 1; 168(7): 779-782.

Agertoft L, Laulund LW, Pedersen S, Harrison LI. The Influence of Particle Size on Long Deposition and Pharmacokinetics of Beclomethasone Dipropionate in Children after inhalation for metered dose Inhalers. *Pediatric Pulmonology* 2003; 35: 192-199.

Brock Jacobsen B, Poulsen PK, Mortensen H. Type 2 diabetes hos danske børn og unge. *Diabetesforeningens blad DIABETES* 2003; april: 18-19.

Halken S, Høst A, Niklassen U, Hansen LG, Nielsen F, Pedersen S, Østerballe O, Veggerby C, Poulsen LK. Effect of mattress and pillow encasings on children with asthma and house dust mite allergy. *J Allergy Clin Immunol* 2003; 111(1): 169-76.

Hansen D, Bennedbæk FN, Højer-Madsen M, Hegedüs L, Brock Jacobsen B. A prospective study of thyroid function, morphology and autoimmunity in young patients with type 1 diabetes. *Eur J Endocrinol* 2003; 148: 245-51

Hertel NT, Carlsen N, Kerndrup G, Pedersen IL, Clausen N, Hahnemann JMD, Brock Jacobsen B. Late relapse of adrenocortical carcinoma in Beckwith-Wiedemann Syndrome. Clinical, endocrinological and genetic aspects. *Acta Pædiatr* 2003; 92: 439-43.

Høst A, Halken S. Assessment. Recurrent wheezing/wheezy bronchitis caused by recurrent airway infections. *Paediatr Respir Rev* 2003; 4(4): 348: 350-1.

Høst A, Halken S. Practical aspects of allergy-testing. *Pediatr Respir Rev* 2003; 4(4): 312-8.

Høst A, Andrae S, Charkin S, Diaz-Vazquez C, Dreborg S, Eigenmann PA, Friederichs F, Grinsted P, Lack G, Meylan G, Miglioranza P, Muraro A, Nieto A, Niggemann B, Pascual C, Pouech MG, Rance F, Rietschel E, Wickman M. Allergy Testing in Children: why, who, when and how? *Allergy* 2003; 58(7): 559-69.

Høst A, Halken S, Jacobsen HP, Christensen AE, Herskind AM, Plesner K. Clinical course of cow's milk protein allergy/intolerance and atopic diseases in childhood. *Pediatr Allergy Immunol* 2003; 13(15): 23-8.

Høst A, Halken S. Approach to feeding problems in the Infant and Young Child. I: Leung DYM, Sampson HA, Geha RS, Szefer SJ, red. *Pediatric Allergy. Principles and Practice*. Mosby, Missouri, St. Louis, USA. ISBN 0-323-01802-5 2003; 488-94.

Madsen H, Andersen S, Nielsen RG, Dolmer BS, Høst A, Damkier A. Forbrug af alternativ behandling blandt pædiatriske patienter. *Ugeskr Læg* 2003; 165(43): 4108-12.

Madsen H, Andersen S, Nielsen RG, Dolmer BS, Høst A, Damkier A. Use of complementary/alternative medicine among paediatric patients. *Eur J Pediatr* 2003; 162(5): 334-41.

Nielsen C, Hansen D, Husby S, Jacobsen BBJ, Lillevang ST. Association of a putative regulatory polymorphism in the PD-1 Gene with susceptibility to type 1 diabetes. *Tissue Antigens* 2003; 62: 492-7.

Nielsen RG, Kruse Andersen S, Husby S. Low reproducibility of 2 x 24-hour continuous esophageal pH monitoring in infants and children: a limiting factor for interventional studies. *Dig Dis Sci* 2003; 48: 1495-502.

Nielsen C, Husby S, Lillevang T. Molecular mechanisms behind the immunological reaction against gluten in patients with celiac disease. *Ugeskr Læg* 2003; 65(9): 917-20.

Pauwels R, Pedersen S, Busse WW, Tan WC, Chen YZ, Ohlsson SV, Ullman A, Lamm CJ, O'Byrne PM. Early intervention with budesonide in mild persistent asthma. *The Lancet* 2003; 361: 1071-1076.

Pedersen S. Asthma in Children. *Lægemiddelkataloget* 2003; 473-486.

Reinholdt J, Husby S. IgA and mucosal homeostasis. I: Oral Tolerance: The Response of the Intestinal Mucosa to Dietary Antigens. Morteau, Olivier, Landes Bioscience, Georgetown, Texas, USA, 2003; 237-254.

Schubert J, Kørris B, Høst A. Kostens lødighed hos mælkeallergiske børn. Ugeskr Læg 2003; 165(43): 4116-21.

Szefer S, Pedersen S. The role of budesonide as maintenance therapy for children with asthma. Pediatric Pulmonology 2003; 361(1): 13-21.

Van Odijk J, Kull J, Borres MP, Brandtzaeg P, Edberg U, Hanson LA, Høst A, m.fl. Breastfeeding and allergic disease: a multidisciplinary review of the literature (1966-2001) on the mode of early feeding in infancy and its impact on later atopic manifestations. Allergy 2003; 58(9): 833-43.

Radiologi

Klinisk lektor, dr. med. *Jens Karstoft*

Klinisk lektor, cand.med. *Dorthe Ulrik Knudsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Nepper-Rasmussen*

Klinisk lærer, cand.med. *Mette Ramsdal Poulsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Walter Schwartz*

Klinisk lærer, cand.med. *Birgitte Svolgaard*

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Bøgeskov Andersen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, lic.med. *Poul Erik Andersen* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Thorax-kirurgi

Klinisk lektor, dr.med. *Lars Ib Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Kruse-Andersen*

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Aagaard* (overlæge, Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Rozy Eckardt

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

L.I. Andersen har holdt foredrag vedrørende hjertekirurgiske emner i hospitalsregi samt offentlige arrangementer både for thoraxkirurgisk afdeling og for Hjerterforeningen. Kongresrejse til American Association of Thoracic Surgery i Boston, USA (maj). Formand for Hjerterforeningens lokalkomite i Odense, formand for Dansk Thoraxkirurgisk Selskabs arbejdsgruppe vedrørende behandling af torakale aortalidelser, konsulent for Retslægerådet samt for Patientforsikringen. Hovedvejleder for Ph.D.-studerende cand.med. Rozy Eckardt, klinisk assistent på afdeling T på projektet REMIS, en undersøgelse af Revascularization and myocardial perfusion imaging study. Forventes færdigt ved udgang af 2004.

S. Kruse-Andersen har undervist ved A-kursus i operativ kirurgi, Biomedicinsk Laboratorium, Syddansk Universitet (7. februar). Han har deltaget i 35th Nordic Conference of Gastroenterology and 26th Nordic Endoscopic Meeting and 14th SAGIM Scientific Session, Helsinki, Finland, (11.-14. juni). Desuden har han deltaget i 7th International Polydisciplinary Congress, International Organization for Statistical Studies on Diseases of the Esophagus. Paris, Frankrig (31. august-4. september) med foredragene The effect of gastric buffering on oesophageal pH monitoring in infants and children with suspected gastro-oesophageal reflux disease og Characterization and day-to-day variability of gastric buffering in infants and children with suspected gastro-oesophageal reflux disease. Medforfatter til 5 yderligere foredrag om pathofysiologi i esophagus hos børn. Medarrangør af Nordisk kursus i Gastrointestinal Motilitet (23.-24. oktober). Vejleder ved Ph.D.-projekt for Rasmus Gaardskjær Nielsen om sammenhæng mellem gastro-esophageal reflux og fødevareallergi hos børn. Vejleder og eksaminator på projekt som led i prægraduats forskeruddannelse ved Syddansk Universitet for Thomas Brøcher Christophersen, Esophagus and gastric pH in children with suspected gastroesophageal reflux disease. Methodological aspects. Suppleant i Kirurgisk Forums traumeudvalg. Videnskabelig konsulent ved Ugeskrift for Læger. Forskningsleder ved afdeling T, Odense Universitetshospital. Medlem af censorkorpset i kirurgi. Medlem af bestyrelsen for Scandinavian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM).

J. Aagaard har holdt foredraget Prophylaxis intra-aortic balloon pump in cardiac surgery. European Club of Young Cardiac Surgeons, Athen, Grækenland (30. maj-1. juni) samt foredraget Patients-prosthesis mismatch/clinical experience with the Carbomedics Top-Hat supraannular valve. Association of Thoracic and Cardiovascular Surgeons of Asia. Bangkok, Thailand (16.-19. november). Har deltaget i møderne European Club of Young Cardiac Surgeons, Athen, Grækenland (30. maj-1. juni), Society for Heart Valve Disease, Paris, Frankrig (28. juni-1. juli), Association of Thoracic and Cardiovascular Surgeons of Asia, Bangkok, Thailand (16.-19. november). Har deltaget i følgende kurser: Arterial Conduits in Coronary Artery Bypass Surgery, Bangkok, Thailand (16. november), Techniques in Arterial Fibrillation Surgery, Bangkok, Thailand (16. november). Visiting professor, the Department of Cardiothoracic Surgery, Ain Shams University, Cairo, Ægypten and the Department of Cardiothoracic Surgery, Zagazig University Hospital, Zagazig, Ægypten, (11.-16. januar). Giving lectures on heart valve surgery and performing heart valve surgery.

PUBLIKATIONER

Nielsen RG, Kruse-Andersen S, Husby S. Low reproducibility of 2 x 24- hour continuous oesophageal pH monitoring in infants and children, A limiting factor for interventional studies. Dig Dis Sci 2003; 48: 1495-502.

Aagaard J, Tingleff J, Andersen PV. Fourteen years experience with the Carbomedics valve in young adults with valve disease. J Heart Valve Dis 2003; 12: 81-86.

Urologi

Professor, dr.med. *Steen Walter* (overlæge)

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

S. Walter har deltaget i European association of Urologi (EAU) møde i Madrid, Spanien (6.-10. oktober), Nordisk Urologisk Forenings møde i Bergen, Norge (12.-16. marts) og International Continence Society møde i Firenze, Italien (10.-15. juni). Afdelingen har været repræsenteret med indlæg alle steder. Han er medlem af redaktionskomiteen Danish Medical Bulletin og det videnskabelige panel i Ugeskrift for Læger. Han sidder i den internationale komité vedrørende Outcome in Urinary Incontinence under International Continence Society standardiseringskomité og er medlem af Dansk Standardiseringsråds underudvalg vedrørende hjælpemidler for urininkontinente og stomiopererede patienter. Han er i redaktionskomiteen i Inkontinensforeningen og deltager aktivt i denne forenings informationer og møder. Han har undervist adskillige steder i Danmark, Norden og Europa om emner inden for urologi, urininkontinens, neurogen blæredysfunktion, cancer i urinvejene og følger af disse sygdomme samt om infravesikal obstruktion. Han er medlem af Censorkorpset i kirurgi ved Københavns Universitet og Aarhus Universitet. Han er klinisk vejleder for stud.med., Ph.D-studerende Gitte Rohr, der vurderer urininkontinens hos ældre og skal forsvare sin Ph.D.-afhandling i 2004. Urologisk Afdeling L har i samarbejde med Institut for Fysiologi og Farmakologi og Syddansk Universitet etableret en human "nyrebank" med henblik på molekylærbiologiske undersøgelser af expressioner af relevante peptider og enzymer af betydning for den renale hæmodynamik og salt- og vandudskillelsen (professor, dr.med. Ole Skøtt, lektor dr.med. Boye L. Jensen og professor, dr.med. Steen Walter).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

Walter S. Besværet vandladning hos mænd og behandling af samme. Kontinens nyt 2003; 3.

Walter S. Ufrivillig vandladning, Besværet vandladning. En venlig hilsen 2003; 3.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

S. Walter har modtaget tilskud på 15.000 kroner fra I.C. Christoffersens fond til undersøgelse omkring nyrecancer. Han har endvidere modtaget Syddansk Universitets undervisningspris 2003 fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

PUBLIKATIONER

Andersen JT, Walter S. Smerter udløst fra urinvejene i mandlige genitalier. Månedsskr Prakt Lægegern 2003; 81: 2001-14.

Walter S. Benign prostatahyperplasi, diagnoser og behandling—medicinsk og kirurgisk. Nordisk geriatri 2003; 1: 26-30.

Voksenpsykiatri

Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*

Professor, dr.med. *Thorkil Sørensen*

Klinisk lektor *Annette Lolk*, Ph.D.

Klinisk lektor *Bent Nielsen*, Ph.D.

Klinisk lektor *Kurt B. Stage*, Ph.D.

Klinisk lærer, gæsteforsker *Kjeld Andersen*, Ph.D

Klinisk lærer *Ulla Agerskov Andersen*, Ph.D.

Klinisk lærer *Nick Bo Bünger* (til 30. april)

Klinisk lærer *Hilda Casier* (til 31.marts)

Klinisk lærer *Piet Casier*

Klinisk lærer *Aud Pernille Gansmo*

Klinisk lærer *Niels Steen Hansen* (fra 1.februar)

Klinisk lærer *Kirsten Ilkjær* (fra 1. februar)

Klinisk lærer *Else Kretschmar*

Klinisk lærer *Karen Stevns* (til 30. april)

Klinisk lærer *Claus Sørensen* (til 30. april)

Klinisk lærer *Anne Wegner*

Forskningslæge *Kirsten Lykke Storgaard* (fondslønnet)

Forskningspsygeplejerske *Jette Bruun* (fondslønnet, til 31. marts)

Forskningspsygeplejerske *Vibeke Riis* (fondslønnet)

Forskningssekretær *Marianne Larsen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende *Malene Grubbe Hildebrandt* (til 11. september)

Ph.D.-studerende *Annette Søgaard Nielsen* (til 27. juni)

GÆSTEFÖRELÆSNINGER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Overlæge Ole Mors, Ph.D., Psykiatrisk Hospital i Århus, Genetik og psykisk sygdom (2. april).

Gæsteforsker, neuropsykolog Kjell Flekøye, Norge, Klinisk neuropsykologi og psykisk sygdom (2. april). Overlæge Steen Tinning, Den lægelige videreuddannelse, Arbejdet med speciallægekommissorium og fremtidens speciallægeuddannelse (2. april).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

M.G.Hildebrandt har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Kønnets betydning for symptomatologi og diagnostisk profil ved depression samt klinisk effekt af antidepressiv behandling (11. september).

P. Kragh-Sørensen har som indbudt deltaget i følgende internationale møder: Aricept® Global Investigators Meeting, Florida, USA (2.-5. februar), International Expert Meeting for Psychiatry and Neurology, Illulissat, Grønland (1.-7. juni), Eleventh International Congress, Enhancing the Human Connection in The Age of New Technologies, Implications & Opportunities for The Aging, Chicago, USA (17.-22. august) og med foredraget The Concept of Melancholia and Antidepressant Treatment i mødet The 25 anniversary of the National Institute of Psychiatry, Mexico (24.-26. september). Han har deltaget som indbudt deltager i følgende nationale møder: Janssen-Cilag symposium: A New Era in Long-Term Treatment of Schizophrenia, København (24. januar), The Danish Psychiatric Society's annual meeting, Faaborg (7. februar, 1. marts), Demensdagene 2003, København (5.-6. maj), Conference on Dementia arrangeret af The National Health Insurance, København (19. marts). Han har deltaget i Demensdagene i København (5.-6. maj) og i AstraZeneca symposium, Debatforum for nøglepersoner i sundhedsvæsenet: Om fremtidens sundhedspolitik: Er medicinpriserne ustyrlige?, København (9. oktober). Han er klinikchef for DemensKlinik og daglig leder af Center for Demens- og Depressionsforskning samt forskningsleder ved Forskningsenheden for Psykiatri. Han er delkursusleder og underviser ved U-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab og medlem af Klinisk Instituts bestyrelse, næstformand i Alzheimerforeningen og medlem af Alzheimerforeningens bestyrelse og forskningsudvalg samt medlem af arbejdsgruppe, som har udarbejdet medicinsk teknologivurdering om anvendelse af billeddiagnostik ved

demensudredning i Danmark. Medlem af arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af klinisk database for demensudredning og behandling. Medlem af Lægemeddeludvalget, Odense Universitetshospital, formand for Danish University Antidepressant Group (DUAG), bestyrelsesmedlem i Nordic Society for Research in Brain Ageing (NORAGE), medlem af netværkssamarbejdets styregruppe (Danish Drug Monitoring Network), medlem af EURODEM EC Converted Action: Epidemiology and Prevention of Dementia. Referent for følgende: Pharmacologica et Toxicologica, Psychopharmacology, Acta Psychiatrica Scandinavica, Nordic Journal of Psychiatry, Ugeskrift for Læger, European Neuropsychopharmacology, Journal of Affective Disorders og Dementia and Geriatric Cognitive Disorders. Han er member of the Editorial Board, International Journal of Psychiatry in Clinical Practice og medlem af Referencegruppe vedrørende Socialministeriets projekt vedrørende udvikling og implementering af samarbejdsmodel på demensområdet. Medlem af fokusgruppe i forbindelse med udarbejdelse af regeringens oplæg til værdigrundlag for psykiatri. Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandlingen A search for genes involved in bipolar affective disorder and schizophrenia ved cand.scient. Mette Nyegaard. Vejleder for 1 Ph.D.-studerende og 1 prægraduat forskerstuderende.

A. Lolk har deltaget i Eleventh Congress of the International Psychogeriatric Association, Chicago, USA (17.-22. august). Hun har deltaget i Demensdagene i København (5.-6. maj) og holdt oplæg ved workshop om Demens i almen praksis – samarbejdsmodeller. Hun har holdt foredraget Dansk udgave af CAMCOG ved Gerontopsykiatrisk Interessegruppens symposium, København (12.-13. september), hun har undervist på kurset Med alderen som blind passage arrangeret af Dansk Selskab for Intern Medicin & Dansk Selskab for Geriatri (16. januar) og hun har undervist praktiserende læger på Fyn som led i projekt DemensKlinik Fyn og på Dansk Tandlægeforenings Lederkonference i Svendborg (5. september) samt deltaget i 16th Congress of the European College of Neuropsychopharmacology, Prag, Tjekkiet (20.-24. september). Hun har været delkursusleder og underviser på obligatorisk U-kursus i gerontopsykiatri, Dansk Psykiatrisk Selskab og er vejleder for en prægraduat forskerstuderende.

A.S. Nielsen har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Mødet mellem 2 verdener. Patienter og behandlere i alkohomisbrugsbehandlingen (27. juni).

B. Nielsen har været vejleder for 1 Ph.D.-studerende. Han har undervist på U-kursus omkring alkoholisbrugsbehandling og holdt flere foredrag vedrørende forskning- og kvalitetsudvikling inden for alkoholisbrugsbehandlingen.

K. B. Stage har deltaget i American Psychiatric Association Annual Meeting, San Francisco, USA, (17. maj) og deltaget i 16th Congress of the European College of Neuropsychopharmacology, Prag, Tjekkiet (20.-24. september). Han underviser ved U-kurser og har været vejleder for 1 prægraduat forskerstuderende.

T. Sørensen er medlem af Dansk Selskab forPsykoanalytisk Psykoterapi og tilrettelægger ved selskabets supervisoruddannelse, er delkursusleder og underviser ved U-kurser og I-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab. Han har været kursusleder ved etikkursus for Ph.D.-studerende ved Syddansk Universitet. Han er medlem af arbejdsgruppen vedrørende en forstærket behandlingsindsats og forskning overfor personer, der er dømt for sexkriminalitet, og medlem af forskergruppe vedrørende udvikling af behandlingen af sexkriminelle i Danmark. Han er medlem af Sundhedsstyrelsens Arbejdsgruppe vedrørende målsætningen for kvalitet i distriktskykiatrien samt Sundhedsstyrelsens Rådgivningsgruppe vedrørende psykiatri. Han er bestyrelsesmedlem i Dansk Psykoanalytisk Selskabs uddannelsesudvalg og uddannelsesanalytiker i Det Internationale Psykoanalytiske Selskab

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

P. Kragh-Sørensen har af Lands- og Landsdelsbevilling, Fyns Amt til Odense Neuro-Center modtaget 569.000 kroner til demensforskning, Ebba & Verner Andersens Forskningsfond har

givet 350.000 kroner som løn til 1 forskningslæge og 2 Ph.D.-studerende, Janssen-Cilag A/S har givet 384.000 kroner til demensforskning og Augustinusfonden har med 139.000 kroner og BeckettFonden med 10.000 kroner og Landsforeningen Sind med 19.000 kroner givet støtte til prægraduat studium ved stud.med. Mette Malling. Fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd er ydet støtte på 46.000 kroner til prægraduat studium ved stud.med. Maria Andersen. B. Nielsen har modtaget 150.000 kroner fra Skizofrenifonden af 1986 til igangsættelse af projektet Allianceprogrammet - et tværsektorielt forløb for mennesker med skizofreni. K.B. Stage har fra Slagtermester Max Wørzner og hustru Inger Wørzners Mindelegat modtaget 50.000 kroner

PUBLIKATIONER

Aarsland D, Andersen K, Larsen JP, Lolk A, Kragh-Sørensen P. Prevalence and characteristics of dementia in Parkinson disease: an 8-year prospective study. *Arch-Neurol* 2003; 60 (3): 387-92.

Buchholtz Hansen PE, Wang AG, Stage KB, Kragh-Sørensen P, The Danish University Antidepressant Group. Comorbid personality disorder predicts suicide after major depression. A 10 year follow-up. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2003; 107(6): 436-40.

Hildebrandt MG, Stage KB, Kragh-Sørensen P. Gender and depression: A study of severity and symptomatology of depressive disorders (ICD-10) in general practice. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2003; 107(3): 197-202.

Hildebrandt MG, Steyerberg E, Stage KB, Passchier J, Kragh-Sørensen P, The Danish University Antidepressant Group. Are gender differences important for the clinical effects of antidepressants? *American Journal of Psychiatry* 2003; 160(9):1643-50.

Hildebrandt MG, Stage KB, Kragh-Sørensen P, The Danish University Antidepressant Group. Gender differences in severity, symptomatology and distribution of melancholia in major depression. *Psychopathology* 2003; 36(4): 204-12.

Nielsen B, Johansen A, Nielsen E. Livsstilsændringer hos overvægtige. *Psykiatrifondens Forlag* 2003.

Stage KB, Bech P, Kragh-Sørensen P, The Danish University Antidepressant Group. Reacciones adversas a clomipramina relacionadas con la edad. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2003; 2(1): 18-22 (dobbel publikation).

Stage KB, Middelboe T, Pisinger C. Measurement of depression in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD). *Nordic Journal of Psychiatry* 2003; 57(4): 297-301.

INSTITUT FOR REGIONAL SUNDHEDSFORSKNING / SYDDANSK SUNDHEDSVIDENSKABELIGT FORSKNINGSFORUM (IRS-SFF)

Professor *Anders Jakobsen* (Onkologisk Afdeling, Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Erik Andersen* (Middelfart Sygehus, Odense Universitetshospital)
Klinisk lektor *Hans Jacob Andersen* (Haderslev Sygehus)
Klinisk lektor *Henrik M. Andersen* (Haderslev Sygehus)
Klinisk lektor *Per Heden Andersen* (Centralsygehuset i Esbjerg)
Klinisk lektor *Michael Binzer* (Centralsygehuset i Esbjerg)
Klinisk lektor *Claus Bisgaard* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Tom Bonnesen* (Sønderborg Sygehus)
Klinisk lektor *Ivan Brandslund* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Mette-Kirstine Christensen* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Kenneth Egstrup* (Sygehus Fyn Svendborg)
Klinisk lektor *Lisbeth Madsen Fredholm* (Haderslev Sygehus)
Klinisk lektor *Jens Jørgen P. Frifelt* (Sygehus Fyn Svendborg)
Klinisk lektor *Peter Billeskov Fristed* (Middelfart Sygehus, Odense Universitetshospital)
Klinisk lektor *Jeppe Gram* (Sydvestjysk Sygehus)
Klinisk lektor *Susanne Halken* (Sønderborg Sygehus)
Klinisk lektor *Helge Hansen* (Augustenborg Sygehus)
Klinisk lektor *Aage Prange Hansen* (Kolding Sygehus)
Klinisk lektor *Henrik Hey* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Inge Hvass* (Centralsygehuset i Esbjerg)
Klinisk lektor *Kim Hørslev-Petersen* (Kong Christian d X's Gigthospital)
Klinisk lektor *Jens Jacobsen* (Sygehus Fyn/Rygcenter Fyn)
Klinisk lektor *Kurt Skovgaard Jacobsen* (Centralsygehuset i Slagelse)
Klinisk lektor *Oli Jacobsen* (Sønderborg Sygehus)
Klinisk lektor *Henrik Jahn* (Sygehus Fyn Svendborg)
Klinisk lektor *Hans Jelert* (Centralsygehuset i Esbjerg)
Klinisk lektor *Søren Jensen* (Kolding Sygehus)
Klinisk lektor *Henning Friis Juhl* (Centralsygehuset i Slagelse)
Klinisk lektor *Poul Juul* (Sygehus Fyn Nyborg)
Klinisk lektor *Hans R.I. Jørgensen* (Middelfart Sygehus, Odense Universitetshospital)
Klinisk lektor *Niels Korsgaard* (Sydvestjysk Sygehus)
Klinisk lektor *Børge Krebs* (Sygehus Fyn Svendborg)
Klinisk lektor *Peter Kryger-Baggesen* (Sygehus Fyn/Rygcenter Fyn)
Klinisk lektor *Sven Tyge Langkjer* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Lone Lemming* (Haderslev Sygehus)
Klinisk lektor *Poul Erik R. Madsen* (Sygehus Fyn Nyborg)
Klinisk lektor *Kurt H. Mølgaard* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Birger Broch Møller* (Middelfart Sygehus, Odense Universitetshospital)
Klinisk lektor *Søren O'Neill* (Sygehus Fyn/Rygcenter Fyn)
Klinisk lektor *Carsten Pedersen* (Kolding Sygehus)
Klinisk lektor *Niels Erik Petersen* (Sygehus Fyn Svendborg, fra 1. august)
Klinisk lektor *Torben Plesner* (Vejle Sygehus)
Klinisk lektor *Henning Kvist Poulsen* (Centralsygehuset i Esbjerg)
Klinisk lektor *Jon Rasmussen* (Sygehus Fyn Fåborg)
Klinisk lektor *Jens Støvring* (Kolding Sygehus)
Klinisk lektor *Torsten Sørensen* (Kolding Sygehus)
Klinisk lektor *Jørgen Thode* (Sygehus Vestsjælland, fra 1. august)
Klinisk lektor *Mogens Vilien* (Sygehus Vestsjælland, fra 1. august)
Klinisk lektor *Lene Wermuth* (Sønderborg Sygehus)
Klinisk lektor *Helle Ørding* (Vejle Sygehus)
Fuldmægtig *Henrik Elmelund* (til 1. maj)

Fuldmægtig *Torben Durck Johansen* (fra 1. september)
Institutkoordinator *Palle Wang*

Ph.D.-studerende pr. 31 december:
Stephan Alpiger (Vejle Sygehus)
Mirza Husic (Sygehus Fyn Svendborg)
Tine Lottenburger (Kong Christian d X's Gigthospital)
Magdalena Misiorna-Böhme (Sygehus Fyn Svendborg, videnskabelig medarbejder pr. 1. oktober)
Betina Nørager (Sygehus Fyn Svendborg)
Jens Christian Pedersen (Sønderjyllands Amt)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

Instituttet arrangerede Temadag om Onkologi på Syddansk Universitet Kolding (22. januar). Arrangør: Professor Anders Jacobsen, Vejle Sygehus. Foredrag: Professor Anders Jacobsen, Vejle Sygehus: Introduktion, overlæge Niels Holm, Odense Universitetshospital: Kræftplanen i regional belysning, amtssundhedsdirektør Jane Kragelund, Ribe Amt: Det amtslige samarbejde om onkologien i Region Syd, overlæge Hans Ole Daugaard, Sydvestjysk Sygehus: Præsentation af arbejdet i den regionale kræftgruppe vedrørende gynækologisk cancer, adm. overlæge Claus Bisgaard, Vejle Sygehus: Præsentation af arbejdet i den regionale kræftgruppe vedrørende colorectal cancer, overlæge Åsa Cetti, Aabenraa Sygehus: Præsentation af arbejdet i den regionale kræftgruppe vedrørende mamma cancer, overlæge Hans Storm, Kræftens Bekæmpelse: Kræftincidensen nu og i fremtiden, overlæge Kamma Bertelsen, Odense Universitetshospital: Syddansk Klinisk Kræftforskningsinstitut. Foredrag blev efterfulgt af workshop med 9 indlæg. Instituttet arrangerede Åben Forskerdag i Aabenraa (27. november). Arrangør: Dekan M Hørder og institutkoordinator P Wang. Foredrag: Næstformand i Sundhedsudvalget, Bent Krogh Petersen, Sønderjyllands Amt: Hvad vi har brug for af sundhedstjenesteforskning i Regionen?, kontorchef Eva Zeuthen Bentsen, Amtsrådsforeningen: Sundhedstjenesteforskning i national og international sammenhæng, programleder Rikke Juul Larsen, Syddansk Universitet: Hvad arbejdes der med indenfor sundhedstjenesteforskning. Eksempler på projekter. Paneldebat: Hvordan styrker vi sundhedstjenesteforskningen i Sydregionen?. Foredrag blev efterfulgt af workshop med præsentation af 33 abstracts. Overlæge, dr.med. Ivan Brandslund og 1. reservelæge, Lone Jørgensen har arrangeret symposiet Kriterier for gestationel diabetes på Panum Institut i København (22. maj).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

I. Brandslund har deltaget i The 19th Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis (ISTH)/49th Annual Meeting of the Scientific and Standardization Committee, Birmingham, England (12.-18. juli), AACC Annual Meeting 2003, Philadelphia, USA (20.-24. juli), The XXXI meeting of the International Society for Oncodevelopmental Biology and Medicine (ISOBM 2003), Edinburgh, England (30. august-4. september). Han har holdt foredragene DSKB, København, ADA kriterier for diagnostik af diabetes (13. januar), Institut for Sundhedsforskning, Kolding, HER-2 i mamma-cancer (22. januar), Bayer, Stockholm, Sverige, Hvad er ADA kriterier? (24. januar), Lab quality days, Helsinki, Finland, Quality demands for tests in general practice in Denmark (14. februar), Quality in the spotlight conference. Antwerpen, Belgien, Let's keep it as practical as possible in the interest of the patient (17.-18. marts), Dansk Standard, København, Krav til POCT-udstyr (24. april), DSKB, København, IFCC-enzymetoderne: fra ens resultater til fælles reference-intervaller (12. september), DEKS brugermøde 2003, Odense, Krav til analyser i almen praksis (24. september), Åben Forskerdag, Aabenraa, HER-2, Topoisomerase og andre proteiner i styringen af cancercellers vækst og differentiering (27. november), Åben Forskerdag, Aabenraa, L. Jørgensen, I. Brandslund, P. Hyltoft Petersen, M. Stahl, N. de fine Olivarius: Unforeseen costs to diabetes health care as a consequence of free diagnostic limits (27. november). Han har endvidere siddet som formand for Dansk Selskab for Klinisk Biokemi's videnskabelige udvalg

for kvalitet, udpeget konsulent for Landsudvalget for Almen Praksis Laboratorieudvalg, referee for Clinical Chemistry and Laboratory Medicine og Scandinavian Journal of Clinical Lab. Invest.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Udgivelser:

De fine Olivarius N, Jørgensen LGM, Brandslund I. Kan Hæmoglobin A1c anvendes til screening for type 2 diabetes? InfoMed 2003; 4.

Hyltoft P, Jørgensen LGM, Jensen E, Kynde K, Brandslund I, Sandberg S, Stahl M. Er GUM skadelig? – eller blot overflødig? Klinisk Biokemi i Norden 2003; 2.

Brandslund I, Kræmmer Nielsen H. Indikationer for peroral antikoagulationsbehandling og rekommanderede terapeutiske INR-niveauer. Vejlægen 2003; 6.

Jørgensen LGM, Stahl M, Brandslund I, Hyltoft Petersen P. Blodsuktermåling. InfoMed 2003; 24.

Populærvidenskabelige foredrag:

28.02 Immun og inflammatorisk respons. Den Nordiske Perfusionistskole, Århus.

27.03 Reumatologi/immunologiske sygdomme. Uddannelsescenter i Vejle.

Bidrag i medierne:

22.09 Interview v/journalist Joel Goodstein: Analyser på rette tid og sted. Ugeskrift for Læger 2003; 39.

M. Böhme Foredraget Atorvastatin and endothelial function in type II Diabetes (the ATTEND-study). Researchers Forum – Cardiovascular, Stockholm (23. maj).

K. Egstrup er bestyrelsesmedlem i Dansk Kardiologisk Selskab fra 2003. Medlem af arbejdsgruppen (Nucleus) Ekkokardiografi. Medlem af Sundhedsstyrelsens Hjerterefølgegruppe. Medlem af arbejdsgruppen, som har udfærdiget det nationale indikatorprojekt for hjerteinsufficiens. Medlem af udvalg til udarbejdelse af rapport om CME (continuous medical education) med henblik på akkreditering af den kardiologiske efteruddannelse. Medlem af Fyns Amts Forskningsråd. Medlem af Hjertereforeningens Biomedicinske Forskningsudvalg. Medlem af Styrekomiteen i DANAMI-2. Opponent på disputats fra Aarhus Universitet (Kim Young). Medlem af det regionale uddannelsesudvalg i Kardiologi. Har deltaget i følgende kongresser: ACC'03: 52nd Annual Scientific Session, Chicago, USA (30. marts-2. april), European Society of Cardiology Congress 2003, Wien, Østrig (30. august -3. September), AHA 2003.

M. Husic Foredrag til staffmeeting for læger i Sygehus Fyn: Regional diastolisk dysfunction (3. februar). Foredrag på Forskningens Dag for Ph.D.-studerende, Odense Universitetshospital: Regional diastolisk dysfunction. www.ekkokardiografi.dk/ck: forfatter til afsnit om Colorkinesis. (1. november).

Anders Jakobsen har været Medlem af Organizing Committee ECCO, 12th European Cancer Conference, København (21.-25. September), deltaget i European Society of Gynecologic Cancer, Bruxelles (april), ASCO konference (American Society of Clinical Oncology), Chicago, USA (juni), European Colorectal Cancer Congress, Barcelona, Spanien (juni). Han har desuden været formand for bedømmelsesudvalget vedrørende Ph.D.-afhandlingen Refinement and characterization of rat models for colorectal cancer and its metastases for future immune therapeutic studies indleveret af cand.med. Morten Kobæk Larsen (forsvaret juni), medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende Ph.D.-afhandling Tissue Inhibitor of Metalloproteinases 1 in Colorectal Cancer indleveret af cand.med. Mads Nikolaj Holten-Andersen (forsvaret december) Medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende besættelse af overlægestilling, Aalborg Sygehus (september). Han har holdt foredragene Symposium om tarmkræft arrangeret af DCCG (Danish Colorectal Cancer Group) og Kræftens Bekæmpelse (15. januar), Nye veje i behandling af avanceret sygdom og recidiv? Stråleterapi og kemoterapi, Symposium 1st Colorectal Day, Århus Universitetshospital (30. januar), Tailored treatment – fact or fiction, ECCO, 12th European Cancer Conference, København (21.-25. September), Abstract 40 Prognostic significance of P53, EGFR and Her-2 expression in borderline and epithelial ovarian cancer, ECCO, 12th European Cancer Conference, København (21.-25. September), Abstract 270 A phase II study of oral uracil/ftorafur (UFT) plus leucovorin in combination with mitomycin-C in patients with metastatic colorectal cancer, ECCO, 12th European Cancer Conference, København (21.-25. September), Abstract 1066 Adjuvant chemotherapy in

colorectal cancer: Joint analyses of randomised trials by the Nordic Gastrointestinal Tumour Adjuvant Therapy Group, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Åben Forskerdag (27. November), Abstract 27 Prædiktive faktorer ved behandling af avanceret colorectal cancer med Capecitabine, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Åben Forskerdag (27. november), Abstract 32 Fase II undersøgelse af uracil/ftorafur (UFT) plus leucovorin i kombination med Mitomycin-C hos patienter med metastatisk colorectal cancer, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Åben Forskerdag (27. november), Poster 5 Inddeling af colorectal cancer på basis af screening for genomiske aberrationer – betydning for prognose og terapivalg. Han har siddet i: DGC, Danish Gynecologic Cancer Group som medlem af forretningsudvalget, DCCG, Danish Colorectal Cancer Group som medlem af styringsgruppen, NSGO, Nordic Society of Gynecologic Oncology som medlem af bestyrelsen, NSGO, Nordic Society of Gynecologic Oncology som formand for cervix cancer gruppe, GICG, Gynecologic International Cancer Group som medlem.

B. Nørager Foredrag på Forskningens Dag for Ph.D.-studerende, Odense Universitetshospital: SESAMI-studiet: Stress Echocardiography and Survival after Acute Myocardial Infarction (1. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Institut for Regional Sundhedsforskning/Syddansk Sundhedsvidenskabeligt forskningsforum har for 2003 modtaget 3.670.000 kroner til forskningsprogrammet til styrkelse af regionalt samarbejde om medicinsk sundhedsforskning fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Fyns Amt, Ribe Amt, Sønderjyllands Amt, Vejle Amt og Vestsjællands Amt har bevilget 4.418.437 kroner som medfinansiering til programmet. Jeppe Gram har fået bevilget 380.753 kroner fra Syddansk Sundhedsvidenskabelige Forskningsforum til Syddansk diabetes Studie (SDDS). En prospektiv randomiseret undersøgelse til vurdering af den optimale medikamentielle behandling af type 2 diabetes mellitus. Fyns Amt, Ribe Amt, Sønderjyllands Amt, Vejle Amt og Vestsjællands Amt har tilsammen bevilget 438.403 kroner som medfinansiering til projektet. Jørgen Thode har fået bevilliget 350.000 kroner fra Den Sundhedsvidenskabelige Forskningsfond (Region 3 Fonden) vedrørende projektet Genteknologisk bestemmelse af HER-2 receptor ved cancer mammae. Mirza Husic har været aflønnet af Hjerteforeningen 1. januar-30. juni. Han har endvidere modtaget 65.000 kroner fra Fyns Amts Forskningsråds pulje til sit projekt Diastolic Infarct Size Color Kinesis and Left Ventricular Remodelling. Betina Nørager har været aflønnet af Hjerteforeningen hele året.

PUBLIKATIONER

Binzer M, Almay B, Eisemann M. Chronic pain disorder associated with psychogenic versus somatic factors: a comparative study. *Nord J Psychiatry* 2003; 57: 61-6.
Binzer M, Stone J, Sharpe M. Seizure 2003; 13: 146-155.
Bonnema SJ, Bennedbaek FN, Gram J, Veje A, Marving J, Hegedus L. Resumption of methimazole after 131I therapy of hyperthyroid diseases: effect on thyroid function and volume evaluated by a randomized clinical trial. *Eur J Endocrinol* 2003; 149: 485-92.
Borch-Johnsen K, Beck-Nielsen H, Christiansen JS, Heickendorff L, Brandslund I, Faber JO, de Fine Olivarius N. Vejledning i diagnostik af type 2-diabetes (Udredning, diagnostik og glukosemåling). *Ugeskr Læg* 2003; 165(15): 1558-61.
Gyldenkerne N, Glimelius B, Frödin JE, Kjaer M, Pfeiffer P, Hansen F, Keldsen N, Sandberg E, Jakobsen A. A phase II study of UFT and Leucovorin in combination with Mitomycin C in patients with metastatic colorectal cancer. Accepted for publication in *Acta Oncologica* 2003.
Hoffmann HJ, Iversen M, Brandslund I, Sigsgaard T, Omland Ø, Oxvig C, Holmskov U, Bjermer L, Jensenius JC, Dahl R. Plasma C3D levels of young farmers correlate with respirable dust exposure levels during normal work in swine confinement buildings. *Ann Agric Environ Med* 2003; 10: 53-60.
Jensen LB, Vestergaard P, Hermann AP, Gram J, Eiken P, Abrahamsen B, Brot C, Kolthoff N, Sørensen OH, Beck-Nielsen H, Nielsen SP, Charles P, Mosekilde L. Hormone replacement therapy dissociates fat mass and bone mass, and tends to reduce weight gain in early

postmenopausal women: a randomized controlled 5-year clinical trial of the Danish Osteoporosis Prevention Study. *J Bone Miner Res* 2003; 18: 333-42.

Jørgensen LGM, Schytte T, Brandslund I, Stahl M, Hyltoft Petersen P, Andersen B. The fasting and post glucose load reference limit of peripheral venous plasma glucose in pregnant women *Clin Chem Lab Med* 2003; 41(2): 187-199.

Jørgensen LGM, Brandslund I, Hyltoft P, de Fine Olivarius N, Stahl M. The effect of the New ADA and WHO guidelines on the Number of Diagnosed Cases of Diabetes Mellitus. *Clin Chem Lab Med* 2003; 41(9): 1246-1250.

Keldsen N, Havsteen H, Vergote I, Bertelsen K, Jakobsen A. Altretamine (hexamethylmelamine) in the treatment of platinumresistant ovarian cancer: a phase II study. *Gyn Oncol* 2003; 88: 118-122.

Madsen JS, Kristensen SR, Gram J, Bladbjerg EM, Henriksen FL, Gram J, Christensen K, Jespersen J. Positive impact of hormone replacement therapy on the fibrinolytic system: a long-term randomized controlled study in healthy postmenopausal women. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1984-91.

Møller JE, Brenderup B, Ottesen M, Kober L, Egstrup K, Poulsen SH, Torp-Pedersen C. Bucindolol Evaluation in Acute Myocardial Infarction Trial Group. Congestive heart failure with preserved left ventricular systolic function in acute myocardial infarction: clinical and prognostic implications. *Eur J Heart Fail* 2003; 5(6): 811-9.

Møller JE, Poulsen SH, Søndergaard E, Seward JB, Appleton CP, Egstrup K. Impact of early changes in left ventricular filling pattern on long-term outcome after acute myocardial infarction. *Int J Cardiol* 2003; 89(2-3): 207-15.

Møller JE, Egstrup K, Kober L, Poulsen SH, Nyvad O, Torp-Pedersen C. Prognostic importance of systolic and diastolic function after acute myocardial infarction. *Am Heart J* 2003; 145(1): 147-53.

Nielsen JS, Jakobsen E, Hølund B, Bertelsen K, Jakobsen A. Prognostic significance of p53, Her-2 and EGFR over-expression in borderline and epithelial ovarian cancer. Accepted for publication in *Int J Gyn Can* 2003.

Stahl M, Brandslund I. Measurement of glucose content in plasma from capillary blood in diagnosis of diabetes mellitus. *Scand J Clin Lab* 2003; 63:431-440.

Søndergaard E, Møller JE, Egstrup K. Effect of dietary intervention and lipid-lowering treatment on brachial vasoreactivity in patients with ischemic heart disease and hypercholesterolemia. *Am Heart J* 2003; 145(5): E19.

Van Wesenbeeck L, Cleiren E, Gram J, Beals RK, Benichou O, Scopelliti D, Key L, Renton T, Bartels C, Gong Y, Warman ML, De Vernejoul MC, Bollerslev J, Van Hul W. Six novel missense mutations in the LDL receptor-related protein 5 (LRP5) gene in different conditions with an increased bone density. *Am J Hum Genet* 2003; 72: 763-71.

RETSMEDICINSK INSTITUT

Professor, statsobducent *Jørgen Lange Thomsen* (institutleder)
Vicestatsobducent *Peter Juel Thiis Knudsen*
Forskningsprofessor *Jesper Boldsen* (til 28. februar, fra 1. marts lektor)
Lektorvikar *Søren Felby* (fratrådt 1. december)
Afdelingsleder, cand.scient. *Dorte Rollmann*
Speciallæge *Finn Jørgensen*
Speciallæge *Vibeke Vestergaard* (tiltrådt 1. februar)
Læge *Christin Graff* (orlov 15. februar)
Forskningsassistent, cand.scient *Marika Henneberg* (1. august-31. december)
Instruktor stud.med. *Dorthe Christensen* (1. februar-31. juli)
Instruktor, stud.med. *Gunhild Thomsen* (fra 1. august)
Gæsteforsker, Dr. *James Wood*, Ph.D. (til 1. april)
Gæsteforsker, tandlæge *Marianne Gerløj Lauritzen*
Konservator *Bjarne Bangsø*
Ledende bioanalytiker *Marianne Brosbøl*
Skeletteknikerelev *Ulla Freundt*
Laborant *Susanne Johannsen*
Sekretær *Susanne Jørgensen*
Laboratorietekniker *Charlotte Skov Kjærgård* (fra 1. april)
Konservator *Peter Knudsen*
Laborant *Merete Maiborg Larsen*
Lægesekretær *Rita Melchior Nurnberg*
Sekretær, overassistent *Lis Schmidt*
Bioanalytiker *Signe K. Sørensen*
Laboratorietekniker *Helle Terp*
Instituttsekretær *Solveig Wandorf*
Sekretær *Dorrit West* (5. september-31. december)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Susan Sprogø-Jakobsen

ARRANGEMENTER AFHOLDT AF INSTITUTTET

Jesper Boldsen: Aktiviteter ved ADBOU. Odense Occasional Osteology Seminars nr. VIII (23. september) og nr. IX (25. november) har været afholdt ved ADBOU med deltagelse af forskere og studerende fra ind- og udland.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR INSTITUTTET

J.L. Boldsen deltog med foredrag i årsmødet i Paleopathology Association i Tempe, AZ (20.-28. april) og i samme periode i American Association of Physical Anthropologists kongressammesteds. Arbejdede med skeletterne fra Lauchheim, i Lauchheim, Sydtyskland, inviteret og finansieret af Max Planck Institute of Demographic Research (10.-15. juli). Deltog med foredrag og poster (sammen med U. Freund, D. Rollmann og J.L. Thomsen) i den Nordiske Retsmedicinske kongres, Umeå, Sverige (13.-16. august). Deltog med foredrag i Aschauhof Seminar i Ebernforde, Tyskland (5. december). Er associeret editor ved Journal of Biosocial Science og reviewer ved American Journal of Physical Anthropology. Er adjungeret professor i antropologi ved University of Utah og Pennsylvania State University.

S. Johannsen deltog sammen med F. Jørgensen, C.S. Kjærgaard, P.J.T. Knudsen, M. Maiborg, D. Rollmann, H. Terp, J.L. Thomsen, G. Thomsen og V. Vestergaard i Dansk Selskab For Retsmedicins kursus i Retstoksikologi, København (24.-25. oktober).

P.J. Thiis Knudsen er lægefaglig rådgiver for Rigspolitichefen og Forsvarskommandoen om sårballistiske forhold og underlagte myndigheder og er stedfortræder for retspatologen i Rigs-

politichefens Identifikationsberedskabs Kernegruppe. Medlem af bestyrelsen for Dansk Militærmedicinsk Selskab og Dansk Selskab for Retsmedicin og præsident for Confédération Interalliée des Officiers Médicaux de Réserve (CIOMR). Medlem af arbejdsgruppe om kvalitetssikring af obduktioner under Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi. Medlem af Advisory Board for International Journal of Legal Medicine. Deltog med foredraget Knudsen PJT, NATO RTO HFM-024 TG001 Summary (inviteret foredrag), RTO Specialists' Meeting, Koblenz, (19.-24. maj), Knudsen PJT, CIOMR, The changing role of military and civilian medical reserve forces og Knudsen PJT, When the Heroes have left.....Identification in mass casualty situations i NATO Medical Conference, Ljubljana, Slovenien (1.-4. september). Bidrog med posters Holbøll K, Knudsen PJT, Overgreb på børn, og Leth PM, Banner J, Hansen SH, Hougen HP, Knudsen PT, Ny uddannelse i retspatologi og klinisk retsmedicin i Danmark, Nordisk Retsmedicinsk kongres, Umeå, Sverige (13.-16. august). Undervist i sårballistik og ballistisk beskyttelsesmateriale ved Kursus i traumatologi I samt Basiskursus for civil sundhedsfagligt personel ved Forsvarets Sanitetsskole. Undervist i retsmedicinske opgaver ved internationale operationer ved kursus International Support Staff Officers Course, Sessvollmoen, Norge (6. juni). Undervist i retsmedicin for UN myndighederne i Pristina, Kosovo (4.-6. september). Censor ved eksamen i patologisk anatomi ved Aarhus Universitet og i retsmedicin ved Københavns Universitet.

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

04.02. Retsmedicin her og hisset. Laborantklubben HK, Odense.

06.03. Retsmedicin. Medicinen i retsvæsenets tjeneste. UNF, Odense.

16.04. Skudsikre veste. UNF, Odense.

28.04. Dum-dum og andre kugler. Sårballistik i historisk perspektiv. Medicinsk Historisk Selskab på Fyn, Odense.

28.10. Læsionsmekanismer ved penetrerende traumer – Sårballistik. SATS, København.

03.12. Læsionsmekanismer ved penetrerende traumer – Sårballistik. SATS, Odense.

D. Rollmann er medlem af politiets arbejdsgruppe vedrørende narkotikarelaterede dødsfald og er sammen med J.L. Thomsen medlem af Samarbejdsudvalget vedrørende Retsmedicinske Ydelser under Justitsministeriet. Hun deltog i et samarbejde mellem de danske retsmedicinske institutter, Sundhedsstyrelsen og politiet om 2 projekter: Overvågning af extasysituationen i Danmark og Narkotika på gadeplan. Er udpeget af Dansk Selskab for Retsmedicin som medlem af Det rådgivende sektorudvalg for sundhedsområdet og det retsmedicinske område, et udvalg under Dansk Akkrediteringsorganisation (DANAK). Deltog i Nordisk Kongres i Retsmedicin i Umeå (13.-16.august) med posteren First Track Screening for Farmaka og Gifte i Biologisk Materiale.

J.L. Thomsen er formand for Dansk Selskab for Retsmedicin. Han er sagkyndig i retsmedicin i Retslægerådet og medlem af det faglige underudvalg under Justitsministeriet samt medlem af Rigspolitichefens Identifikationsberedskab. Han er medlem af styregruppen for Center for Voldtægtsramte, Odense. Han er medlem af Standing team of forensic experts under FN. Er sammen med S. Wandorf medlem af de retsmedicinske institutters edb-udvalg. Han var medlem af bedømmelsesudvalg til professorat i retsgenetik ved Københavns Universitet og til to stillinger som adjunkt ved Retsgenetisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, Københavns Universitet. Han er fagredaktør af Scandinavian Journal of Forensic Sciences. Han var underviser i retsmedicin for Sundhedsministeriet i Asmara, Eritrea i to uger henholdsvis juni og oktober. Deltog i VX Nordiska Kongressen i Rättsmedicin, med to foredrag: Thomsen JL, Hvordan forhindres en Shipman sag, danske synspunkter, og Ny nordisk lærebog i retsmedicin, Umeå, Sverige (13.–16. august). Deltog med foredrag. Clinical Forensic Medicine i International Union for Circumpolar Health, ICCH, Nuuk, Grønland (10.-14. september). Han var inviteret foredragsholder til Lægedag: Retsmedicin på rejse, Vejle (26. september).

V. Vestergaard deltog i årsmøde for patologer i København (25.-27. marts), efteruddannelseskursus arrangeret af DSPAC med emnet serøse overflader, Herlev (25.-26.

april) og deltog i Meeting on Diagnostic criteria for SIDS, Soria Moria, Oslo (13.-15. november).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

D. Rollmann og J. L. Thomsen har modtaget 72.000 kroner fra Sundhedsstyrelsen til Projekt: Narkotika på gadeplan.

ADBOU har modtaget 75.000 kroner fra Odense Bys Museer til registrering af afrapportering af skeletterne fra Klosterbakken i det centrale Odense.

PUBLIKATIONER

Boldsen JL. Prehistoric populations: Europe. I: Demeny, McNicoll, red. Encyclopedia of Population. New York: MacMillan Reference, 2003: 798-800.

Boldsen JL. A tooth a child – the cost of reproduction in the Middle Ages. I: Iregren E, red. Festschrift for Verner Alexandersen. Lund: Lunds Universitets Historiska Museum, 2003.

Madsen GI, Petersen L. Center for voldtægtsofre i Odense. Nordisk Rettsmedisin 2002; 1: 23-24.

Boldsen JL, Møllerup L. Mennesker i Jyllands hjerte – Befolkningsmæssige relationer i og omkring Øm Kloster. I: Gregersen B, Jensen CS, red. Øm Kloster. Kapitler af et middelalderligt cistercienserabbedis historie. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2003: 165-176.

Kaa E, Nielsen E, Müller I, Rollmann D. Narkotika på gadeplan, 2003.

Nielsen H, Thomsen JL, Kristensen IB, Ottosen P. Accumulation of triglycerides in the proximal tubule of the kidney in diabetic coma. Pathology 2003; 35: 305-310.

Simonsen KW, Kaa E, Nielsen E, Rollmann D. Narcotics at Street level in Denmark. A prospective investigation from 1995 to 2000. Forensic Science International 2003; 131: 162-170.

Thomsen JL. Kapitel I: Payne-James J, Busuttill A, Smock W, red. Forensic Medicine, Clinical and Pathological Aspects. San Fransisco-London: Greenwich Medical Media, 2003.

BIOMEDICINSK LABORATORIUM

Professor, dr.med.vet. *Merel Ritskes-Hoitinga* (studieorlov 1. januar-30. april)

Adjunkt *Peter Bollen, Ph.D.*

Dyreassistentelev *Maja Watt Adamsen*

Laborant *Karen Bentsen*

Dyretekniker *Anne Mette Durand*

Dyretekniker *Janus Hansen* (til 11. april)

Dyretekniker *Ket Hansen*

Dyreassistentelev *Christina Ibsen*

Forskningsassistent *Inger Marie Jegstrup*

Rengøringsassistent *Karin Jensen* (fra 1. december)

Rengøringsassistent *Henny Johansen* (til 15. maj)

Dyretekniker *Henriette Jørgensen*

Dyretekniker *Mette Kragtig* (til 6. august)

Sekretær *Bente Haugaard Kristensen*

Dyretekniker *Line Kristensen*

Dyreassistentelev *Maiken Lyhne Kristensen* (fra 6. januar)

Dyretekniker *Lars Madsen*

Laborant *Inger Nissen*

Dyretekniker *Camilla Rasmussen*

Rengøringsassistent *Gurli Sahl*

Dyreassistentelev *Pernille Louise Simonsen* (til 31. december)

Dyretekniker *Dina Stæhr*

Ledende Dyretekniker *Jesper Stæhr*

Laborant *Mette Svendsen*

Dyreassistentelev *Lone Dahl Thomsen* (til 31. december)

Dyreassistentelev *Rene Vestergaard* (til 31. december)

Ph.D. studerende pr. 31. december:

Rikke Thon

Morten Kobæk-Larsen (Ph.D.-studerende 1. januar-30. juni, forskningsstipendiat 1.-31. juli, (forskningsstipendiat 1. september-31. december)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF LABORATORIET

Laboratoriet har afholdt postgraduate kurser i dyreforsøgskundskab (18.-29. august) og kursus i eksperimentel mikrokirurgi (6.-10. oktober). Har været vært for Sundhedsstyrelsens A-kurser i operativ kirurgi (3.-7. februar), laparoskopisk kirurgi (27.-28. oktober), og mikrokirurgi (5.-7. maj). Jesper Stæhr har modtaget diverse grupper med i alt 300 personer, hovedsageligt skoleelever/medicinstuderende og uddannelsessøgende, til rundvisning på Biomedicinsk Laboratorium. Der har været afholdt en rundvisning for medlemmer af studentermenigheden i Odense samt foredrag omkring dyreeksperimentel forskning og etik (23. april). Videnskabeligt møde i Center for Bioetik regi (15. januar).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR LABORATORIET

P. Bollen har undervist ved dyreforsøgskurser på Panum Institutet, Københavns Universitet (29. januar, 24. marts), ved Aarhus Universitet (20. januar), Kolding Teknisk Skole (17. november, 19. november), Laborantskolen i København (26. maj) og på Fødevaredirektoratet (5. marts). Han har afholdt følgende forelæsninger: Blood oressure of Beagle dogs fed on normal or low salt diets during isoflurane anaesthesia, Voorjaarsdagen, Amsterdam, Holland (27. april), Nutrition of the Göttingen Minipig, GS-Solas, Göttingen, Tyskland (10. september). Han har været referent af videnskabelige artikler til tidsskriftet ILAR-Journal og er belvet optaget som medlem i Academy of Surgical Research. Er medlem af NVP, Scand-LAS, Laboratory Animals Ltd. og LASA.

I.M. Jegstrup har som projektansvarlig for samarbejdsprojektet med titlen Økologisk Føde og Sundhed – et Flergenerations Rotte Studie været til diverse møder og seminarer. Hun har endvidere deltaget i aktiviteter og seminarer for Center for Bioetik og Risikovurdering, hun har afholdt følgende præsentationer: Medforfatter til specialestuderende Marianne Nygaard Jensens foredrag The Effects of organically and conventionally cultivated plant feed on fertility and health in two inbred rat strains, Symposium of Scandinavian Society for Laboratory Animal Science, Lahti, Finland, Posterpræsentation Some examples of critical issues to the welfare of small laboratory animals, UFAW International Symposium, Science in the Service of Animal Welfare, Edinburgh, England. Hun har været referent til tidsskriftet Laboratory Animals.

M. Kobæk-Larsen har undervist på kurset Forsøgsdyrskundskab (18.-29. august). Vejledning af elever fra Skt. Knuds Gymnasium i opgave Kost og kolon cancer. Konsortiumsarbejde inden for Plantemedicin på Fyn, herunder opstart af projekter inden for hvidtjørn og kardiologiske sygdomme, pilebark og smertelindring samt gulerødder og kolorektal cancer. Han forsvarede sin P.hD.-afhandling på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (23. juni), Rottemodeller til studier af kolorektal cancer. Afhandlingen blev bedømt af professor. dr.med. Niels Åge Brunner, Institut for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, professor Jann Hau, Komparativ Medicin Uppsala Universitet, Sverige samt professor dr.med. Anders Jakobsen, Onkologi, Klinisk Institut, Syddansk Universitet (formand). Han har afholdt følgende præsentationer: Temadag i Onkologi region syd, Syddansk Universitet, Kolding (22.januar). Medforfatter til poster præsenteret af specialestuderende Lene Rud ved ScandLAS congress, Lahti, Finland (22.-25. maj), The effects of falcarninol, a polyacetylene in carrots, on colon carcinogenesis in a rat model.

J. Ritskes-Hoitinga har været på studieorlov (1. januar-30. april) på Department of Animal Physiology, Biological Sciences, Rijks Universitet Groningen (RUG), Holland. Hun har holdt adskillige foredrag på dette universitet: Nutritution and animal models – are we doing the right thing?(29. januar), Stress and meditation in animals and humans (8. april), Allergy prevention (28. april). Hun har undervist ved dyreforsøgskurser (FELASA category C courses for scientists) på Kuopio University (17.-18. februar) og KVL (20. juni). Hun har med foredraget Human and animal behaviour related to nutrition deltaget i Harlan Continuing Education Conference i Vaals, Holland (12.-14. marts) og med Visions on laboratory animal nutrition; food for thought i ScandLAS symposiet i Lahti, Finland (22.-25. maj), med The relevance of nutritional standardization i Harlan Continuing Education Seminar i København (23. september) og med De wetenschappelijke stand van zaken ten aanzien van gelukshormonen i symposiet Zen en Geluk i Utrecht, Holland (24. september), med Åbenhed omkring dyreforsøg – et dilemma i konferencen Forskere og Medier, København (12. november) og med Voeding en welzijn i symposiet de Biotechnische Dagen, Lunteren, Holland (29. oktober). Hun har deltaget i panelet på Biosamkonferencen, som diskuterede alternativer til dyreforsøg i København (4. juni) og i paneldiskussion på Mødet for Center for Bioetik, KVL (21. oktober). Medlem af det videnskabelige komité til forberedelsen af Felasa-kongres i 2004. Hun har været referent af videnskabelige artikler til tidsskriftet Scandinavian Journal for Laboratory Animal Science an Physiology and Behaviour. Bestyrelsesmedlem og Vicepresident of the working groups i Felasa, ansvarlig for opstart og rapportering af nye arbejdsgrupper (www.felasa.org).

Bestyrelsesmedlem af council of management og executive committee af Laboratory Animals Limited (England). Medlemsskab af foreningerne: NVP,LASA,AALAS,ScandLAS. Formand for Dyreetisk Komite ved Lundbeck.

C. Stub har forsvaret sin Ph.D.-afhandling ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København (februar), Evaluation of fluctuating asymmetry as a method for measuring stress and welfare in laboratory animals.

R. Thon har deltaget i Scandlas 33th Annual Symposium, Lahti med Transgene dyr og deres velfærd. Deltaget i FELASA Symposium, Laboratory Animal Science – Basis and Strategy for Animal Experimentation, Aachen. Ph.D.-projekt præsenteret på mode I Center for bioetik og risikovurdering på Syddansk Universitet, Odense. Fremlagt poster Health Technology assessment for evaluating genotypic characterization protocols på Health Science Day, Det Sundhedsvidenskabelige fKkultet, Syddansk Universitet. Undervist på masterkurset Biological, Phenotypic and genotypic characterization of laboratory animals på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Emner: Reproductive examination of rodents og Characterization of genetically modified mice. Undervist på tilvalgskurset Dyreforsøgskundskab på Syddansk Universitet. Bidraget til FELASA (Federation og European Laboratory Animal Science Association) working group on refinement of breeding and use of genetically modified rodents. Titel: Recommendations on the content of a certificate describing a particular strain. Deltaget i ESLAW workshop Mice an men – are vets needed in ethical review?. Bidraget til udgivelsen af slutrapporten fra Center for Bioetik og Risikovurdering vedrørende bioteknologi og offentligheden. Deltaget i Ph.D.-kurset Kvalitative metoder i relation til analyse og brug af teori, Syddansk Universitet, samt deltaget i litteratursøgningskursus på Landbohøjskolens Bibliotek. Dansk bestyrelsesmedlem i laboratoriedyrsforeningen Scand-LAS.

M. Nyggard Jensen har med foredraget The effects of organically and conventionally cultivated plant feed on fertility and health in two inbred rat strains:BN/HsdCPB and GK/Mol deltaget i ScandLAS symposiet i Lahti, Finland (22.-25. maj).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Morten Kobæk Larsen har modtaget 30.000 kroner fra Lykfeldts Legat og 30.000 kroner fra Beckett-fonden til projektet forskning af kolon cancer i rottemodel.

PUBLIKATIONER

Bollen PJA, Wamberg S, Bie P. Blood pressure of beagle dogs fed on normal or low salt diets during isoflurane anaesthesia. Amsterdam: Voorjaarsdagen, 2003: 25-27.

Bollen PJA. Nutrition of the Göttingen Minipig. Göttingen: GV-Solas, 2003: 9-10.

Bollen PJA, Hansen AK, Rasmussen HJ. The Laboratory Swine. Neuroscience Netbase, 2003: www.neurosciencenetbase.com.

Bollen PJA, Svendsen O. Pigs, Animal Health and Production Compendium, 2003: www.cabicompendium.org/ahpc/home.asp.

Brandt K, Bügel SH, Ritskes-Hoitinga M, Frøsig K, m.fl. Organic Food and Health – a multigeneration animal experiment (poster). København: New Functional ingredients and foods, 2003: 9-11.

Carrasco L, Madsen LW, Salguero A, Núñez P, Sánchez C, Bollen PJA. Immune complex associated thrombocytopenic purpura syndrome in sexually mature Göttingen minipigs. J Comp Path 2003; 128: 25-32.

Helleland L. Ethical considerations around the use of animals in basic research. Fordybelsesopgave, 2003: Juni.

Jegstrup IM, Thon R, Hansen AK, Ritskes-Hoitinga M. Characterization of transgenic mice – a comparison of protocols for welfare evaluation and phenotype characterization of mice with a suggestion on a future certificate of instruction. Laboratory Animals 2003; 37: 1-9.

Jegstrup IM, Thon R, Ritskes-Hoitinga M. Some examples of critical welfare issues. UFAW, PLACE, DATES.

Khan S. Etiske overvejelser omkring brug af forsøgsdyr til medicinsk forskning: hvor langt må man gå? Fordybelsesopgave, 2003: November.

Kobæk-Larsen M. Rottemodeller til studier af kolorektal cancer. Ph.D.-Thesis.

Kobæk-Larsen M, Rud L, Brandt K, Christensen LP, Ritskes-Hoitinga M. The effects of falcarinol, a polyacetylene in carrot, on colon carcinogenesis in a rat model. ScandLAS congress, Lahti, Finland, 22.-25. maj.

Kobæk-Larsen M. Ph.D.-afhandling Refinement and characterisation of rat models for colorectal cancer and its metastases for future immune therapeutic studies. Odense: Syddansk Universitet, 2003.

Kornerup Hansen A, Ritskes-Hoitinga M, Ottesen JL, Sandøe P, Hjorth P. Lider genmodificerede laboratoriedyr? Rapport fra center for bioetik og risikovurdering. 2003: 59-65.

Møller Sørensen N, Kobæk-Larsen M, Bonne ACM, van Zutphen B, Fenger C, Kristiansen K, Ritskes-Hoitinga M. Analysis of Beta-catenin, ki-ras and microsatellite stability in azoxymethane-induced colon tumours in BDIX/Orl Ico rats. Comp Med 2003; 53(6): 504-507.

Møller Sørensen N, Kobæk-Larsen M, Bonne A, van Zutphen B, Fenger C, Ritskes-Hoitinga J. Molecular characterisation of the microsatellite status of azoxymethane induced colonic tumors in rats. Comp Med 2003; 53(6): 633-638.

Ritskes R, Ritskes-Hoitinga M, Støddkilde-Jørgensen H, Bærentsen K, Hartman T. MRI scanning during Zen meditation: the picture of enlightenment? Journal of Constructivism 2003; 8: 85-89.

Ritskes-Hoitinga M, Ritskes R, Støddkilde Jørgensen H, Bærentsen K, Hartman T. MRI scanning of the brain in the phases of Zen meditation (poster). Symposium School of Behavioral and Cognitive Neurosciences, Haren, Holland, 30. januar.

Ritskes R, Ritskes-Hoitinga M. Zen en geluk. Driehoek, 2003.

Ritskes-Hoitinga J, Chwalibog A. Nutrient Requirements, experimental design and feeding schedules in animal experimentation. I: Hau J, Hoosier G, red. Handbook of Laboratory Animal Science, CRC Press, 2. udgave, 2003.

Stub C. Evaluation of fluctuating Asymmetry as a method for measuring stress and welfare in laboratory animals. Ph.D.-thesis. Odense: Syddansk Universitet, 2003.

Thon R, Jegstrup IM, Dahl K, Stub C, Bratbo Sørensen D, Krohn ThC, Kornerup Hansen A, Ritskes-Hoitinga M. Vurdering af sundhed og velfærd hos genmodificerede forsøgsdyr. Rapport fra Center for Bioetik og Risikovurdering, 2003: 67-74.

Zhou J, Møller J, Ritskes-Hoitinga J, Larsen ML, Austin RC, Falk E. Effects of vitamin supplementation and hyperhomocysteinemia on atherosclerosis in apoE-deficient mice. Atherosclerosis 2003; 168: 255-262.

Østerberg-Eller E. Diet-induced weight modifications in young female Göttingen minipigs. Master thesis, 2003: Oktober.

FORMIDLING

Boganmeldelser af Zen en Geluk i Ons Utrecht (3. september, 8. oktober), Estheticienne (september) og Trouw (26. september).

FORSKNINGSENHEDEN FOR TROMBOSEFORSKNING

Professor, dr.med. *Jørgen Jespersen*
Lektor, dr.med. *Jørgen Gram*
Adjunkt, cand.scient. *Else-Marie Bladbjerg*, Ph.D.
Adjunkt *Johannes Sidelmann*, Ph.D.
Gæsteprofessor *Cornelis Kluft*, Ph.D.
Gæstelektor, MSc. *Moniek de Maat*, Ph.D.
Bioanalytiker *Gunhild Andreasen*
Bioanalytiker *Anette Larsen*
Korrespondent *Liddy Larsen*
Bioanalytiker *Asta Nørregård*
Bioanalytiker *Kathrine Overgaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jonas Angel Sjøland (finansieret af Ribe Amt)
Jonna Skov Madsen (i samarbejde med Klinisk Biokemisk Afdeling, Odense Universitetshospital)
Christine Dalgård (i samarbejde med Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense)

Disputatsarbejde:

Jesper Dan Nielsen (i samarbejde med Kirurgisk Afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg)
Bjarne Myrup (i samarbejde med Steno Diabetes Center)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF FORSKNINGSENHEDEN

Den 5. september forsvarede reservelæge Anna-Marie Bloch Münster sin Ph.D.-afhandling *Inhalation of single chain urokinase plasminogen activator in pigs exposed to severe gunshot trauma*. Forsvaret fandt sted på Syddansk Universitet, Esbjerg. Arbejdet er udført i et samarbejde mellem Afdeling for Tromboseforskning, Syddansk Universitet, Esbjerg og Afdeling for Klinisk Biokemi, Centralsygehuset i Esbjerg. Afdelingen organiserede internt koagulationskursus for bioanalytikere. Kurset fandt sted på Centralsygehuset i Esbjerg (25.-26. september). Afdelingen stod for afholdelse af Ph.D.-kurset *The haemostatic system and cardiovascular disease, - genetic, biochemical, and clinical aspects*, som fandt sted på Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober). Lærerkollegiet bestod af internationale kapaciteter fra en lang række europæiske lande, og kurset havde deltagelse af 20 studerende fra Danmark og Sverige. Afdelingen afholdt kursus for bioanalytikere i regi af Danske Bioanalytikere (dbio). Kurset fandt sted på Centralsygehuset i Esbjerg (11.-14. november). Afdelingen var ansvarlig for 15 ugers undervisning i folkesundhedsvidenskab fordelt på følgende moduler: Krop og folkesundhed - 1.4k, Arv, livsstil og hjertekarsygdomme - 4.2k, Sygdomslære og folkesundhed - 5.2k og Kliniske laboratoriefærdigheder - 5.7s. Afdelingen er tilknyttet Danish Cardiovascular Research Academy (DaCRA), som er en national forskerskole, der har til formål at styrke forskningsmiljøerne og løfte kvaliteten af forskeruddannelsen specifikt inden for det kardiovaskulære område. DaCRA er omtalt i Ugeskrift for Læger 12. januar 2004. Forskerskolens hjemmeside er: www.dacra.dk

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR FORSKNINGSENHEDEN

G. Andreasen har sammen med A. Larsen, A. Nørregård og K. Overgaard undervist i Det hæmostatiske system på Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg (26. september) samt ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 5.7s, i DNA teknologi ved Syddansk Universitet, Esbjerg (23. oktober).

E.M. Bladbjerg har undervist ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Livsstil og hjertekarsygdomme (12. marts) og Oplæg til projektarbejde (14. marts), Modul 5.2k Ernæring og livsstilssygdomme (23. oktober), Modul 1.4k Ernæring I og II (26. november, 1. december) og Molekylær biologi (17. december) ved Syddansk Universitet, Esbjerg. Hun har

deltaget i kursus i kemometri, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus sammen med J. Jespersen, J. Gram og J. Sidelmann (23.-24. september). Hun underviste i internt koagulationskursus for bioanalytikere, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (26. september) og ved Ph.D-træningskurset the Haemostatic system and cardiovascular disease – genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg sammen med J. Jespersen, J. Gram, J. Sidelmann, M de Maat og C. Kluft (6.-10. oktober). Hun har undervist i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system – Klinisk og metodologiske aspekter for bioanalytikere sammen med J. Jespersen, J. Gram og J. Sidelmann, Centralsygehuset i Esbjerg (11.-14. november). Hun har deltaget i DEKS Brugermøde, hvor hun holdt foredraget Kvalitetskontrol af PCR-baserede DNA-analyser inden for hæmostase og inflammation (25. september). Har været projektvejleder ved folkesundhedsvidenskab, 4. semester (modul 4.2k). Hun er medlem af Pædagogisk udvalg og Studienævnet for Folkesundhedsvidenskab, Syddansk Universitet og beskikket som censor ved veterinærvidenskab.

J. Gram underviste sygeplejekursister i DIC, Centralsygehuset i Esbjerg (21. januar) samt ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Venøs tromboembolisk sygdom (10. marts) og i Det metaboliske syndrom (11. marts) og Modul 5.2k i Hjertekarsygdomme (20. oktober) ved Syddansk Universitet, Esbjerg. Deltog i Novo Nordisk Symposium, København (8. maj). Han underviste i Standardiseringsproblematik ved Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Vejlefjord Kursuscenter (4. juni) og ved Koagulationskursus for bioanalytikere, Sønderborg (8. september). Han har deltaget i kursus i kemometri, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (23.-24. september) og undervist i internt koagulationskursus for bioanalytikere, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (25. september). Er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Afdeling for Klinisk Biokemi, Odense Universitetshospital samt ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Medicinsk Afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg. Han har været bedømmer ved afhandlingen Patient-derived fibrin sealant - clinical, preclinical and biophysical aspects til forsvar ved den medicinske doktorgrad ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Han er officiel dansk repræsentant i Council i European Thrombosis Research Organisation (ETRO), der hører under Europarådet. Er sammen med J. Jespersen udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (SSC, fibrinolysis) til at forestå standardiseringsarbejde for kvantiteter relateret til det fibrinolytiske system. Han er beskikket som censor ved uddannelser i folkesundhedsvidenskab i Danmark og har været censor ved eksamen og specialeopgave, Folkesundhedsvidenskab, København (juni). Er redaktør ved tidsskriftet Scandinavian Journal of Clinical and Laboratory Investigation og medlem af redaktionsgruppen for Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase.

J. Jespersen deltog i First EAA meeting of all participant centres, Manchester, hvor han holdt foredraget Welcome and Introductory Remarks (25.-26. januar) og i Ledelsesmøde, Syddansk Universitet (27. marts). Han underviste ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Introduktion og i Hjertekarsygdomme (10. marts), Modul 5.2k i Sygdomslære og Folkesundhed – Introduktion (20. oktober) og i Modul 1.4k i Krop og Folkesundhed (24. november) ved Syddansk Universitet, Esbjerg. Han deltog i Introduktionskursus for inspektorer, Sundhedsstyrelsen, København (4.-5. marts) og i Langtids AK-behandling, arrangeret af Nycomed, Esbjerg (13. marts). Deltog i DSTHs 7. Brædstrup Symposium med foredraget P-piller, hormonel substitutionsbehandling (HRT) og trombose (2. maj). Han underviste i Koagulationssystemet ved kursus i trombose og hæmostase, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase & Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Vejlefjord Kursuscenter (3. juni). Deltog i 49th Annual SSC Meeting, The International Society on Thrombosis and Haemostasis, Birmingham med foredraget European Concerted Action on Anticoagulation. Technology Implementation Plan (12. juli) og i Discussion – The Prevent Study (13. juli) og i Syddansk Universitet Ledelsesgruppemøde med indlægget Det Regionale Universitet (10. september). Desuden deltog han i Visionssemina, arrangeret af DSTH (12.-13. september), i

kursus i kemometri, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (23.-24. september) samt i Internt koagulationskursus for bioanalytikere, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (25. september). Desuden underviste han ved Ph.D-træningskurset the Haemostatic system and cardiovascular disease – genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober). Deltog i XVII FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics, Santiago med foredraget Alterations of the tissue-factor induced coagulation pathway and the hemostatic balance by hormone replacement therapy (HRT) (2.-7. november), i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system – Klinisk og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Esbjerg Centralsygehus (11.-14. november), i Dansk Endokrinologisk Selskabs møde, Rigshospitalet med foredraget Consequences of The Women's Health Initiative Study (21. november), i Efterårsmøde, Ribe Amts Lægekredsforening, Esbjerg (25. november), i Behovet for evidens-baseret adfærd i den perorale antikoagulans klinik ved kurset Thrombofili, Fællesudvalget, Rigshospitalet, København (1.-2. december). Desuden deltog han i American Society of Haematology's møde i San Diego (4.-10. december) samt i Bestyrelsesmøde, Esbjerg Statsskole med Oplæg til drøftelse om sundhed og kost og gymnastik. Er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Afdeling for Klinisk Biokemi, Odense Universitetshospital. Han har været fagkonsulent ved tidsskriftet Journal of Thrombosis and Haemostasis. Er dansk repræsentant for International Federation of Clinical Chemistry (IFCC). Desuden er han medlem af Styringskomiteen (chairman) inden for Biomed and Health Programme under European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA)(1994-98), Programme no. PL 931349, Styringskomiteen inden for EUs Standardization, Measurement, and Testing Programme, Normalisation and Standardisation of Home Prothrombin Time Monitors (1999-2002), Programme no. SMT4-CT98-2269, Styringskomiteen (chairman) inden for EU's Cost-effectiveness of Computer-Assisted Anticoagulant Dosage under European Action on Anticoagulation (EAA) (2002-), Programme no. QLG4-CT-2002-02175, subkomiteen Haemostatic Function and Cardiovascular Diseases under Scientific and Standardization Committee inden for International Society on Thrombosis and Haemostasis, Executive Board ved Scandinavian Menopause Society, arbejdsgruppe vedrørende praktiske aspekter af antikoagulansbehandling - Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase, arbejdsgruppe vedrørende retningslinier for antikoagulansbehandling i kardiologien under Dansk Cardiologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Biokemi. Har været initiativtager og er medlem af styregruppen vedrørende Thrombobase-projektet på Fyn (Fyncom). Projektet støttes af to EU-forskningsprogrammer Biomed II og Telematik. Han er medlem af Scientific Advisory Board af studiet Open-label, randomized study to evaluate the effects of eight oral contraceptive (OC) regimens on coagulation and fibrinolysis, University Hospital, Essen, Det Videnskabelige Udvalg for Kvalitetssikring (nedsat 1997) under Dansk Selskab for Klinisk Biokemi, Working Group on Calibrated Plasmas within ISTH/SSC Subcommittee on Control of Anticoagulation, IFCC/ISTH's fælles komite vedrørende standardisering af koagulationsanalyser (C-SCT), Det centrale vurderings-/ansættelsesudvalg i klinisk biokemi (1998) under Sundhedsstyrelsens Specialistnævn, Fakultetsrådet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, American Association for Clinical Chemistry, European Menopause and Andropause Society, American Heart Association's Council on Arteriosclerosis, Thrombosis, and Vascular Biology, Dansk Selskab for Medicinsk Uddannelse, Skandinavisk förening för atherosklerosforskning, Editorial Board af tidsskriftet Journal of Thrombosis and Haemostasis, (senior adviser) Advisory Board (Class 1996) for International Society for Fibrinolysis and Proteolysis. Han er udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (ISTH/SSC Committee) som medlem af Working Group on Diagnostic Standards, er tilforordnet ved Sundhedsstyrelsens Specialistnævn vedrørende klinisk biokemi og udpeget til Advisor for the ECAT Foundation, International Thrombophilia External Quality Assessment Scheme. Er initiativtager til og medlem af European Network on Peroral Anticoagulant Treatment - etableret ved møde i Bologna (februar 1997). Han var inviteret som chairman ved The European Menopause & Andropause Society (EMAS) – 6th European Congress on Menopause, Bucharest, hvor han holdt foredraget The hemostatic balance (25. maj) og som chairman ved 6. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, København (23.-25. oktober). Han var inviteret som

advisor ved The 18th International Congress on Thrombosis of the Mediterranean League Against Thrombosis, Ljubljana (20.-24. juni 2004). Desuden er han inviteret som medlem af International Scientific Board i forbindelse med 16th IFCC-FESCC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Glasgow 2005. Er sammen med J. Gram udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (SSC, fibrinolysis) til at forestå standardiseringsarbejde for kvantiteter relateret til det fibrinolytiske system. Desuden er han beskikket som censor ved uddannelser i folkesundhedsvidenskab i Danmark.

C. Kluft har undervist ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Inflammation og Aterosclerose (11. marts) samt ved Ph.D-træningskurset the Haemostatic system and cardiovascular disease – genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober).

A. Larsen har undervist i Det hæmostatiske system på Klinisk Biokemisk Afdeling, Centralsygehuset i Esbjerg (25. september). Sammen med A. Nørregård og K. Overgaard har hun deltaget i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (2.-3. december).

M. de Maat er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense. Hun har undervist ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Arv og hjertekarsygdomme (13. marts) samt ved Ph.D-træningskurset the Haemostatic system and cardiovascular disease – genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober).

A. Nørregård har undervist i Det hæmostatiske system på Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (26. september) samt ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 5.7s, i Præanalytiske forhold omkring blodprøvetagning ved Syddansk Universitet, Esbjerg (31. oktober). Hun har deltaget i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (2.-3. december).

K. Overgaard har undervist i Det hæmostatiske system på Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg (25. september). Desuden har hun deltaget i Uddannelsesworkshop arrangeret af Haemochrom Diagnostica AB, Lübeck (2.-3. december). Hun er medlem af Samarbejdsudvalget ved Syddansk Universitet.

J. Sidelmann har undervist ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Hæmostase (11. marts), i Introduktion til projektarbejde (14. marts), Opbygning af projektrapport (17. marts), Modul 1.4k i Koagulation, fibrinolyse og DVT (16. december) ved Syddansk Universitet, Esbjerg. Han deltog i 1st World Conference on Sampling and Blending, Esbjerg, hvor han holdt foredraget On the in-vivo ex-vivo threshold. Blood sampling and handling (20. august). Han har deltaget i kursus i kemometri, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (23.-24. september) Underviste i internt koagulationskursus for bioanalytikere, Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus (25. september) og ved Ph.D-træningskurset the Haemostatic system and cardiovascular disease – genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober). Han har undervist i efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system – Klinisk og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Centralsygehuset i Esbjerg (11.-14. november). Han har været projektvejleder ved Folkesundhedsvidenskab, 4. semester (Modul 4.2k) samt vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Medicinsk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus. Har været fagkonsulent ved tidsskrifterne Thrombosis Research and Journal of Thrombosis and Haemostasis.

J.A. Sjøland deltog i Dansk Kardiologisk Selskabs årsmøde, Kolding (25. januar). Han har undervist ved uddannelsen i folkesundhedsvidenskab, Modul 4.2k i Aterosklerose og atherotrombose (10. marts), Modul 5.2k i Hjertekarsygdomme (20. oktober) og Modul 1.4k i

anatomi og fysiologi (24. november, 27. november) ved Syddansk Universitet, Esbjerg. Han deltog i Yngre Lægers Forårstræf i Ribe amt, Esbjerg (9. maj) samt i Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase møde i Kirurgisk tromboseprofylakse, Århus Amtssygehus (22. maj). Desuden har han undervist i MesoHep – et dialyseprojekt (19. juni) samt i Internt koagulationskursus for bioanalytikere i Behandling og profylakse, begge på Klinisk Biokemisk Afdeling, Esbjerg Centralsygehus. Deltog i XIXth Congress on the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Birmingham (13.-18. juli). Han holdt foredraget Inflammation and fibrin structure in patients with end-stage renal disease ved Academic Unit of Molecular Vascular Medicine, University of Leeds (16.-18. september). Deltog i Ph.D.-kurset The Haemostatic system and cardiovascular disease, - genetic, biochemical and clinical aspects, Syddansk Universitet, Esbjerg (6.-10. oktober) og i IXth Advanced Teaching Course on Thrombosis, Blankenberge, Belgien (25.-31. oktober). Han har holdt foredraget Inflammation and fibrin structure ved Institut for anvendt kemi og ingeniørvidenskab, Aalborg Universitet Esbjerg (4. november).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Bidrag i medierne:

28.12. Esbjerglæger finder ny kur. Interview i JydskeVestkysten.

28.12. Det ligger godt i maven. Interview i JydskeVestkysten.

29.12. Ny hjælp til dialyse-patienter. Interview i Jyllands-Posten.

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Afdelingen modtog i 2003 økonomisk støtte fra Esbjerg Fonden som del af en treårig bevilling til gennemførelse af projektet Effekten af FXIII-polymorfier på fibrinstruktur og den plasmin-inducerede nedbrydning af fibrin samt fra EU' Cost-effectiveness of Computer-Assisted Anticoagulant Dosage under European Action on Anticoagulation (EAA) Programme no. QLG4-CT-2002-02175.

PUBLIKATIONER

Abrahamsen B, Madsen JS, Tofteng CL, Stilgren L, Bladbjerg EM, Kristensen SR, m.fl. A common methylenedihydrofolate reductase (C677T) polymorphism is associated with low bone mineral density and increased fracture incidence following the menopause: Longitudinal data from the Danish Osteoporosis Prevention Study. *J Bone Min Res* 2003; 18: 723-9.

Alexandersen P, Haarbo J, Zandberg P, Jespersen J, Skouby SO, Christiansen C. Lack of difference among progestins on the anti-atherogenic effect of ethinyl estradiol: a rabbit study. *Human Reproduc* 2003; 18: 1395-1403.

Bladbjerg EM, Madsen JS, Kristensen SR, Abrahamsen B, Brixen K, Mosekilde L, m.fl. Effect of long-term hormone replacement therapy on tissue factor pathway inhibitor and thrombin activatable fibrinolysis inhibitor in healthy postmenopausal women. A randomised controlled study. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1208-14.

de Maat MPM, Bladbjerg EM, Drivsholm T, Johnsen KB, Møller L, Jespersen J. Inflammation, thrombosis, and atherosclerosis: results of the Glostrup study. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 950-7.

Harslund J, Olsen AK, Hansen AK. Postprandial hyperlipemia in pigs. The activity of endothelial lipases regulates postprandial hyperlipemia in slaughter pigs. *Scand J Lab Anim Sci* 2003; 30: 177-90.

Larsen LF, Olsen AK, Hansen AK, Bukhave K, Marckmann P. Feeding minipigs fish oil for four weeks lowers postprandial triacylglycerolemia. *J Nutr* 2003; 133: 2273-6.

Madsen JS, Kristensen SR, Gram J, Bladbjerg EM, Henriksen FL, Gram J, m.fl. Positive impact of hormone replacement therapy on the fibrinolytic system: A long-term randomised controlled study in healthy postmenopausal women. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 1984-91.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. An assessment of lyophilised plasmas for ISI calibration of CoaguChek and TAS whole blood prothrombin time monitors. *J Clin Pathol* 2003; 56:114-9.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. Minimum numbers of ECAA lyophilized plasmas for ISI calibration of CoaguChek and TAS point-of-care whole blood prothrombin time monitors. *Am J Clin Pathol* 2003; 119: 232-40.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. An assessment of a method for ISI calibration of two whole blood point-of-care PT monitor systems based on lyophilised plasmas using whole blood equivalent PT. *J Thromb Haemost* 2003; 1: 766-72.

Poller L, Keown M, Chauhan N, Shiach C, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). Reliability of international normalised ratios from two point of care test systems: comparison with conventional methods. *BMJ* 2003; 327: 30-2.

Poller L, Keown M, Chauhan N, van den Besselaar AMHP, Tripodi A, Shiach C, Jespersen J. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA). Correction of displayed INR on two point-of-care test (POCT) whole blood prothrombin time monitors (CoaguChek Mini and TAS PT-NC) by International Sensitivity Index (ISI) calibration. *Br J Haematol* 2003; 112: 944-9.

Sidelmann JJ, Jespersen J, Andersen LF, Skouby SO. Hormone replacement therapy and hypercoagulability. Results from the Prospective Danish Climacteric Study. *Br J Obstet Gynecol* 2003; 110: 541-7.

Sjøland JA, Marcher K. Creatinine measurement in glucose-based peritoneal dialysate. *Scand J Clin Invest* 2003; 63: 203-6.

Skouby SO, Jespersen J. The Third European Consensus Development Conference on: Sex Steroids and Cardiovascular Diseases: On the route to combined evidence from OC and HRT/ERT, Monte Carlo, november 2002. *DSTH Forum* 2003; 1: 10-3.

Skouby SO, Jespersen J. Information. The Third European Consensus Development Conference 2002: Sex Steroids and Cardiovascular Diseases: On the route to combined evidence from OC and HRT/ERT, Monte Carlo, November 2002. *DSOGs medlemsblad* 2003; 25: 9-11.

The oral contraceptive and hemostasis study group. The effects of seven monophasic oral contraceptive regimens on hemostatic variables: Conclusions from a large randomized multicenter study (E-1658). *Contraception* 2003; 67: 173-85.

The Writing Group for the Third European Conference on Sex Steroids and Cardiovascular Diseases. The European Consensus Development Conference 2002: Sex Steroids and Cardiovascular Diseases. On the route to combined evidence from OC and HRT/ERT, Monte Carlo, November 2002. *Maturitas* 2003; 44: 69-82.

CENTER FOR ANVENDT SUNDHEDSTJENESTEFORSKNING OG TEKNOLOGIVURDERING (CAST)

Centerleder, cand.polit. *Jan Sørensen*

Programleder, cand.oecon. *Rikke Juul Larsen*

Programleder, cand.scient.adm. *Kurt Møller* (fra 1. november)

Programleder, cand.oecon. *Jens Olsen*

Lektor, cand.scient. *Hindrik Vondeling*, Ph.D.

Konsulent, cand.oecon. *Jens Gundgaard*

Konsulent, cand.oecon. *Torben Larsen*

Konsulent, cand.scient.san., sygeplejerske *Anne Lee*

Konsulent, cand.scient.san., sygeplejerske *Inger Steenstrøm Rasmussen* (fra 1. november)

Forskningsassistent, cand.oecon. *Mette Birk-Olsen* (fra 1. november)

Forskningsassistent, cand.oecon. *Charlotte Horsted* (fra 1. oktober)

Forskningsassistent, cand.scient. *Trine Kjær* (1. april-1. september)

Forskningsassistent, cand.scient.soc. *Susanne Aaen* (7. oktober-15. december)

Korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen* (centersekretær)

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF CENTRET

T. Larsen og J. Sørensen arrangerede den 26. august en syntesedag med titlen

Hjemmetræning af patienter med følger efter apopleksi med deltagelse af specialister fra hele landet.

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR CENTRET

M. Birk-Olsen præsenterede et idéoplæg til et videnskabeligt forsøg om effekten af reminiscens-metoden ved opstartskonferencen for Reminiscens Centeret i Ringkjøbing Amt (23. oktober).

J. Gundgaard deltog i et FKL seminar om den nye lægemiddelforbruger, Landstingssalen på Christiansborg (27. januar) sammen med A. Lee og J. Sørensen. Han var på kursus om brug af paneldata i sundhedsøkonomi i Bergen, Norge (5.-15. maj). Han deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi (3. juni) sammen med J. Olsen, i årsmøde om MTV og evaluering, København (30. oktober) sammen med T. Larsen, R.J. Larsen, A. Lee, J. Olsen og J. Sørensen og i 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november) sammen med T. Larsen, R.J. Larsen og J. Olsen. Han deltog endvidere i en række workshops om social position i lægemiddelforbrug i FKL regi (16. juni, 2. december) og underviste i økonomiske beslutningsmodeller i faget økonomisk evaluering (3. december).

T. Larsen holdt foredraget Health Technology Assessment of early discharge of stroke patients ved ISTAHC 2003 i Canmore, Canada (22.-25. juni), foredraget Axiomatics of cybernetics ved INTERSYMP i Baden-Baden (28. juli-2. august), foredraget MTV af hjemmetræning for patienter med følger efter apopleksi ved Dansk Selskab for Apopleksis 3. videnskabelige møde, Odense Universitetshospital (24. september) samt foredraget Økonomisk vurdering af hjemmetræning af apopleksipatienter på 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november). Desuden præsenterede han posteren MTV af hjemmetræning af patienter med apopleksi ved årsmøde om MTV og evaluering, København (30. oktober). Han underviste desuden om hjemmetræning på et kursus for diplomstuderende på CVU Øresund i november og samarbejdede med Mediehuset v/Mette Breinholt om forhåndspublisering af hovedresultaterne af MTV'en Hjemmetræning af patienter med følger efter apopleksi, i artikler i Fysioterapeuten og Berlingske Søndag samt nyhedsindslag i TVDK FYN. Endelig er han gæsteprofessor ved International Institute for Advanced Studies and Cybernetics, Windsor, Ontario, Canada.

R.J. Larsen deltog i årsmøde om MTV og evaluering, København (30. oktober), 9. møde i Dansk Forum for sundhedstjenesteforskning, Århus, hvor hun gav et mundtligt indlæg om Systematisk review af økonomisk evaluering som en del af medicinsk teknologivurdering (18. november), samt i Institut for Regional Sundhedsforskning/Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, i Åben forskerdag 2003 i Aabenraa, hvor hun gav et mundtligt indlæg om Hvad arbejdes der med indenfor sundhedstjenesteforskning? Eksempler på projekter (27. november). Hun underviste i organisationsanalyser i MTV ved et kursus om MTV for efteruddannelse af kliniske ingeniører (9. januar) og holdt et indlæg om MTV ved kurset i Sundhedsøkonomi for ledere i Fyns Amts sygehusvæsen (6. februar). Desuden deltog hun i kurset Advanced Methods of Cost-Effectiveness Analysis ved Health Economics Research Unit, University of Oxford, England (2.-4. juli).

A. Lee præsenterede papiret Pleje- og omsorgsmetoder til demente og opponerede på papiret En kvalitativ interviewundersøgelse vedrørende introduktion af hjælpemidler i ældres livsforløb ved Institut for Pensions- og Ældrepolitikks forskersymposium i Vissenbjerg (8.-9. maj). Hun deltog i seminar om Den nye medicinbruger arrangeret af Forskningscenter for Kvalitetssikret Lægemiddelanvendelse (FKL) i Landstingssalen (27. januar), i et FKL seminar, Nyborg Strand (6.-7. maj) sammen med J. Sørensen og i årsmøde om MTV og evaluering, København (30. oktober). Hun er medlem af FKL og af en videnskabelig gruppe ved Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet som arbejder med kvalitativ forskningsmetodologi.

J. Olsen har deltaget i pressemøde i Sundhedsstyrelsen, hvor rapporten Screening for klamydia med hjemmetest – en medicinsk teknologivurdering blev præsenteret (19. februar), og har holdt foredrag om sundhedsøkonomiske evalueringer for ansatte på Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, Københavns Amt (11. marts). Han deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi (3. juni), i årsmøde om MTV og evaluering (30. oktober) og afholdt præsentation om sundhedsøkonomisk analyse af kostvejledning ved praktiserende læge eller diætist ved 9. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Århus (18. november).

I.S. Rasmussen er medlem af en videnskabelig gruppe ved Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet som arbejder med kvalitativ forskningsmetodologi.

J. Sørensen deltog i et FKL-seminar om den nye lægemiddelforbruger, Landstingssalen (27. januar) samt i et FKL seminar ved Nyborg Strand (6.-7. maj), hvor han præsenterede planer for en medicinsk teknologivurdering af maskinel dosisdispensering i primærsektoren, i Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurderings konference om MTV af leddegigtområdet, hvor han drøftede rapportens sundhedsøkonomiske indhold (28. februar). Han gav indlægget Kan rygestop på sygehuse betale sig? på en national konference for rygestopskoordinatorer, Odense (24. april) og præsenterede sundhedsøkonomiske analyser ved et MTV syntese-møde om Shared Care ved MTV-enheden i Århus (21. maj). Han gav inviterede indlæg om medicinsk teknologivurdering ved Danish - German Business Event 2003 arrangeret af Erhvervscenter Fyn (3. september), om sundhedsøkonomiske analyser ved konference om Det Danske Alzheimer Interventionsstudie, Servicestyrelsen, Odense (10. september) samt om fremtidige udfordringer og muligheder for dansk dagkirurgi ved seminar om dansk dagkirurgi arrangeret af Stryker (12. september). Han deltog endvidere i en konference om Implementering af Socialpolitikken arrangeret af Styrelsen for Social Service, Odense (1. september), hvor resultaterne fra projektet Evaluering af ældreserviceområdet: Hvorfor kritik? blev drøftet, samt i årsmøde om MTV og evaluering (30. oktober). Han underviste i sundhedsøkonomi på Olau-II kurser (6. februar, 18. september) og på cand.scient.san.-uddannelsen ved Aarhus Universitet (30. april, 21. maj) og var censor ved 2. års MPH-eksamen i Århus. Han er medvejleder for Linda Aagaard Thomsens Ph.D.-afhandling om sundhedsøkonomiske vurderinger af forebyggelse af lægemiddelrelaterede problemer ved Institut for Samfundsfarmaci, Danmarks Farmaceutiske Højskole. Desuden er han medlem af Fyns Amts udvalg for Medicinsk

Teknologivurdering og Tidlig Varsling, medlem af Sønderjyllands Amts Forskningsråd, medlem af Jannsen-Cilags specialistpanel og medlem af følgegruppen for evaluering af Fælles Sprog.

H. Vondeling gav en præsentation om emnet Minimally Invasive Surgery ved et møde i det fælles JRC/IPTS-ESTO pilot-projekt Healthcare Technologies Roadmapping: the effective delivery of healthcare in the context of an ageing society, Barcelona, Spanien (5. februar). I samarbejde med G. Jensen, J. Olsen og H. Kilander præsenterede han et paper om Dissemination and implementation of a guideline on diagnosis and treatment of men with lower urinary tract symptoms in primary care in the County of Funen, Denmark ved 19. årsmøde i International Society of Technology Assessment in Health Care (ISTAHC), Canmore, Canada (22.-25. juni).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

J. Gundgaard og J. Olsen har indgået en samarbejdsaftale med Sanofi-Synthelabo, Danmark, om udarbejdelse af farmakoøkonomisk analyse og videnskabelig formidling (205.000 kroner). R.J. Larsen og J. Olsen har modtaget bevilling fra Sundhedsstyrelsens Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering for udførelse af en sundhedsøkonomisk evaluering af reumatologiske rygambulatorier (50.000 kroner). R.J. Larsen har indgået en samarbejdsaftale med Stryker a/s om MTV af Endosuite (192.000 kroner) og med Sygehus Fyn om gennemførelse af en MTV af CASPAR (445.000 kroner). Hun har indgået aftalte med Sønderjyllands Amt om udarbejdelse af MTV af extraperitoneale hernie reparationer (50.000 kroner) og med CEMTV om udarbejdelse af tidlig varsling af robotassisteret ortopædkirurgi (70.000 kroner). K. Møller og J. Sørensen har i samarbejde med lektor Mary-Ann Knudstrup fra Institut for Arkitektur og Design, Aalborg Universitet indgået en samarbejdsaftale med Styrelsen for Social Service, Socialministeriet, om et treårigt forskningsprojekt Trivsel og Boligform (7,7 mio. kroner). J. Olsen har modtaget økonomisk tilskud fra PharMerit, Holland, for bidrag til farmakoøkonomisk analyse (24.500 kroner). J. Sørensen har i samarbejde med kolleger fra CAST, Institut for Samfundsfarmaci, Danmarks Farmaceutiske Højskole og Pharmakon A/S modtaget 1 mio. kroner fra Apotekerfonden af 1991 til at gennemføre dele af en medicinsk teknologivurdering af maskinel dosisdispensering i primærsektoren. Han har indgået samarbejdsaftaler med Sundhedsforvaltningen i Sønderjyllands Amt om evaluering af programmet Find fem fejl hos foreningen Blæksprutterne (50.000 kroner), med Styrelsen for Social Service om et planlægningsprojekt for evaluering af reminiscensmetoder (200.000 kroner) samt med Gigtforeningen om gennemførelse af en aktiv/passiv analyse (356.900 kroner).

PUBLIKATIONER

Braun A, red., Barlow M, Boden M, red., Borch K, Ryan J, Saranummi N, Vondeling H, Zappacosta M. Healthcare Technologies Roadmapping: the effective delivery of healthcare in the context of an ageing society. A pilot-project. Seville, Spain: Institute for Prospective Technology Studies (IPTS), 2003.

Gundgaard J, Nielsen JN, Olsen J, Sørensen J. Increased Intake of Fruit and Vegetables: Estimation of Impact in Terms of Life Expectancy and Healthcare Costs. *Public Health Nutrition* 2003; 6(1): 25-30.

Gundgaard J, Olsen J, Lundkvist J. Cost effectiveness of fondaparinux compared to enoxaparin as venous thromboembolism prophylaxis in Denmark. Odense: CAST, Syddansk Universitet, 2003.

Gundgaard J, Olsen J. Økonomi. I: Østergaard L, Andersen B, Møller JK, Olesen F. Screening for klamydia med hjemmetest – en medicinsk teknologivurdering. *Medicinsk Teknologivurdering – puljeprojekter* 2002; 2 (4). Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering.

Kilander H, Nøhr-Jensen L, Vondeling H, Jensen G, Grinsted P, Sørensen J. Praksisvariation ved diagnosticering og behandling af mænd med nedre urinvejs-symptomer blandt almen praktiserende læger i Fyns Amt. *Ugeskr Læg* 2003; (165)39: 3728-3732.

- Larsen T.* Health Technology Assessment of early Supported Discharge of Stroke Patients (abstract) Improving Outcomes through Health Technology Assessment ISTAHC 2003. Canmore, Canada, 2003.
- Larsen T.* A Cybernetic Approach to Sustainable Development. I: Lasker G, Hiwaki K, red. Sustainable development and global community, bd. 3. Otario, Canada: IIAS Windsor University, 2003.
- Larsen T.* Medicinsk Teknologivurdering af hjemmetræning af patienter med følger efter apopleksi. Apoplxi 2003; 2.
- Larsen RJ, Asmussen M, Christensen T, Olsen J, Poulsen PB, Sørensen J.* Economic Evaluations in International Health Technology Assessments - A Study of Methodologies. Danish Health Technology Assessment 2003; 5 (1). Danish Centre for Evaluation and Health Technology Assessment.
- Nielsen BL, Madsen M.* Præferencer for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangeromsorgen Del 1: Teorigrundlag for præferencevurdering ved anvendelse af contingent valuation metoden (CVM) og conjoint analysis (CA), redigeret af Sørensen J, Christiansen T. IST discussion papers 2003:1.
- Nielsen BL, Madsen M.* Præferencer for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangeromsorgen Del 2: Kvalitative studier, redigeret af Sørensen J, Christiansen T. IST discussion papers 2003:3.
- Nielsen BL, Madsen M.* Præferencer for rutinemæssige ultralydsundersøgelser i svangeromsorgen Del 3: Empirisk studie med anvendelse af contingent valuation metode (CVM) og conjoint analysis (CA), redigeret af Sørensen J, Christiansen T. IST discussion papers 2003:4.
- Poulsen PB, Larsen RJ, Ingerslev HJ, Højgaard A, Kølvrå S, Hindkjær J.* Modelled health economic analysis of preimplantation genetic diagnosis compared with prenatal diagnosis in hereditary diseases – the case for cystic fibrosis (abstract) i Improving Outcomes through Health Technology Assessment ISTAHC 2003. Canmore, Canada, 2003.
- Sørensen J, m.fl.* Kapitel 6 Sundhedsøkonomiske overvejelser i Leddegigt – medicinsk teknologivurdering af diagnostik og behandling. Medicinsk Teknologivurdering 2002; 4(2).
- Sørensen J, Hertz A.* Cost-effectiveness of a systematic training programme in breast self-examination. European Journal of Cancer Prevention 2003; 12(4): 289-94.
- Wedderkopp N, Larsen RJ, m.fl.* Tidlig varslng af Robotassisteret ortopædkirurgi. Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, 2003: December .
- Willaing I, Jørgensen T, Ladelund S, Simonsen T, Nielsen LM, Olsen J, Sørensen J.* Kostvejledning i almen praksis ved praktiserende læge eller diætist. En randomiseret undersøgelse analyseret i et MTV-perspektiv. København: Forskningscenter for Forebyggelse og Sundhed, . Københavns Amt, 2003: Marts.
- Aaen S, Kristiansen M.* Midtvejsevaluering af projektet Find Fem Fejl. Projektrapport. Odense: CAST, Syddansk Universitet, 2003: December.

CENTER FOR PROTEOMEANALYSE (CPA)

Lektor *Stephen J. Fey*, Ph.D.

Lektor, cand.scient. *Peter Mose Larsen* (centerleder)

Adjunkt *Arkadiusz Nawrocki*, Ph.D. (forskningsassistent til 1. marts)

Adjunkt *Adelina Rogowska-Wrzesinska*, Ph.D. (forskningsassistent til 1. marts)

Forskningsassistent *Lioudmila Dyul'ger Chiriaeva* (til 31. januar)

Laborant *Chris Christensen* (til 28. februar)

Laborant *Elmedina Dervisevic* (fra 24. februar)

Centersekretær, korrespondent *Emma Espe-Pedersen*

IT-medarbejder, cand.scient. *Jef Faridi*

Laboratoriemedhjælp *Lotte Behrendt Hansen*

Billedbehandler *Radoslaw Kwiatkowski*

Laborant *Viola Smed Mose Larsen*

Laboratorietekniker *Andrea Maria Lorentzen*

Sekretær, korrespondent *Susan Wood Mikkelsen* (til 30. november)

Laboratorietekniker *Janne Kjølbj Skalskøi*

Akademisk medarbejder *Anne Mette Skottun* (fra 16. juni)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Krzysztof Wrzesinski

Martin Nielsen (til 30. september, Ph.D.-afhandling under færdiggørelse)

Gæste Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Kurt Højlund, Odense Universitetshospital

ANDRE ARRANGEMENTER AFHOLDT AF CENTRET

Besøg af lektor Bjarne K. Ersbøll og studerende Mia Skettrup, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby for drøftelse af projekt om epilepsi (7. januar). Besøg af generalkonsul Tom Jensen, Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Guangzhou, Kina for drøftelse af projekter og samarbejder med virksomheder og universiteter i Kina samt orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (13. januar). Besøg af fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidige projektmuligheder samt The Proteomic Universe in Odense (14. januar, 6. marts). Besøg af overlæge Viggo Svane-Knudsen, Odense Universitetshospital Afdeling F - Oto-Rhino-Laryngologi for drøftelse af projekt om cholesteatoma (14. januar). Besøg af Director David Kaufmann, European Equity Partners, Paris, Frankrig og fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidigt projekt (15. januar). Besøg af civilingeniør Rasmus Anderskov, kontorelev Ann Christensen, chefkonsulent Bettina Christiansen, forskningschef Bjarne Lundager Jensen, konsulent Anne-Marie Levy, studentermedhjælp Frederik Rostrup-Nielsen, vicedirektør Jørgen Hansen, chefkonsulent Hanne Schou, sekretær Anne Thougard og konsulent Morten Ørnsholt, Dansk Industri for orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense. I mødet deltog også direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense, direktør Karin Nielsen, BioTEAMSOUTH, Odense, product manager Kamilla Kjær Reng, ACE BioSciences A/S, Odense, professor Jens Zimmer Rasmussen, Institut for Medicinsk Biologi, Syddansk Universitet, lektor Ole Nørregaard Jensen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet, formand for CPA's bestyrelse, dekan Mogens Hørder, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet og medlem af CPAs bestyrelse, dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (17. januar). Besøg af direktør John Hansen, Erhvervenes Eksportfremme, København, fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og direktør Karin Nielsen, BioTEAMSOUTH, Odense for drøftelse af fremtidige projektmuligheder samt The Proteomic Universe in Odense (20. januar). Besøg af konsulent Thorkild Schultz Nielsen, Vissenbjerg Kommune for drøftelse af muligheder for fleksjob på Center for ProteomAnalyse (20. januar). Besøg af journalist Jacob

Benthien og fotograf Marianne Benthien fra Focus Denmark, der udgives af Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København i forbindelse med artikel om Center for ProteomAnalyse (21. januar). Besøg af Director for Scandinavia Allan Bjørn og Business Development Manager Dave Ridgway, Huntingdon Life Sciences Ltd., Alconbury, Huntingdon, Cambridgeshire, England for drøftelse af fremtidigt projekt (23. januar). Besøg af Director Taisuke Kiriya, Mitsui & Co. Inc., Tokyo, Japan og Dr. Tomoaki Nishiyama, Mitsui & Co. Inc., London, England for drøftelse af fremtidigt projekt om toxicologi (24. januar). Besøg af Board Chairman og CEO Jing Xing Chang, Zhongchen Company Ltd., Beijing, Kina og Vice President and Senior Scientist Lou Meng, M.D., Sunrise Harbor Laboratories, Beijing, Kina for drøftelse af forskningsprojekter og forhandling/underskrivelse af samarbejdsaftale. I møderne deltog også Project Manager Anne Mette Merrild Hjort, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København samt rektor Jens Oddershede, Rektoratet, Syddansk Universitet, universitetsdirektør Per Overgaard Nielsen, Fællesadministrationen, Syddansk Universitet, dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet, institutleder Karsten Kristiansen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet og gæsteforsker Lise Madsen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet (2.-5. februar). Besøg af Director David Kaufmann og Dr. Patrick Camillere, European Equity Partners, Paris, Frankrig, direktør Jens Birk, Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Paris, Frankrig samt fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidigt projekt (3. februar). Besøg af konsulent Steen Pontoppidan, Micromass Denmark, Århus for drøftelse af udvikling af forskningsudstyr (14. februar). Forskningsassistent Arkadiusz Nawrocki forsvarede sin Ph.D.-afhandling Proteome Analysis of *Saccharomyces cerevisiae*: A new approach to understand molecular pathology (26. februar). Besøg af studerende Emil Hansen, Konkurrencen Unge Forskere, for drøftelse af projekt (27. februar, 5. marts). Besøg af dr. Moniek de Maat og dr. Kees Kluit, Gaubius Laboratory TNO-PG, Leiden, Holland for drøftelse af EU' 6. Rammeprogram (12. marts). Besøg af direktør Jesper Breuning, Nordic Biofood Technology, Hørsholm for drøftelse af projekt. I mødet deltog også programleder Søren Kjærsgård Rasmussen, Forskningscenter Risø, Roskilde og specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (12. marts). Besøg af Key Account Manager Cate Poulsen og Account Manager Birgitte Hafjall, Amersham Biosciences, Hørsholm for drøftelse af samarbejdsaftale (28. marts). Besøg af investeringsmedarbejder Allan Haugsted, Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Konsulat, San Francisco, USA for drøftelse af samarbejds muligheder i San Francisco området. I mødet deltog også direktør Karin Nielsen, BioTEAMSOUTH, Odense (1. april). Besøg af Founder og CEO Viloo Morawala-Patell og International Business Associate Intekhab Mufti, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejds muligheder. I møderne deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer og investeringsrådgiver Adam A. Kehlet, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet samt eksportstipendiat Anders Jakobsen, Det Kongelige Danske Handelskontor, Bangalore, Indien, advokat Ulrik Fleischer-Michaelsen og advokat Jesper J. Lange, Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup samt specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (2.-3. april). Besøg af Director Jian-Ning Yin, Chinese Academy of Sciences, Genomics & Bioinformatics Institute, Proteomics Division, Beijing, Kina for drøftelse af fremtidige projekter. I mødet deltog også professor Peter Roepstorff, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet (4. april). Besøg af konsulent Erik Sejersén, Billund for drøftelse af laboratorieudstyr (10. april, 21. maj, 18. september). Besøg af produktspecialist Per Geltzer, ZEISS/Brock & Michelsen Instrumenter A/S, Birkerød for drøftelse af laboratorieudstyr (11. april). Besøg af Financial Director Pierre Socha, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter (14.-15. april). Besøg af konsulent Henrik Thomsen, Byrum A/S, Skive for drøftelse af indretning af laboratorier (15. april). Besøg af indehaver Niels Røes Andersen, Fyns Indeklima-Service ApS, Odense for drøftelse af ventilationsanlæg i laboratorier (23. april). Besøg af Sales Manager Bengt Johansson, Prevas BioInformatics A/S, København for drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder (28. april). Besøg af konsulent Stefan Niehren, MMI AG Molecular Machines & Industries, Glattbrugg, Schweiz, produktspecialist mikroskoper Liza Schønning,

DFA Instruments A/S, København og Account Manager laboratorieudstyr Lone Petersen, Nikon Danmark, København for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (28. april). Besøg af Vice Minister of Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China Dr. Cheng Jipei, Beijing, Kina for orientering om Center for ProteomAnalyse, The Proteomic Universe in Odense og Syddansk Universitet. Vice Minister Dr. Cheng Jipei var ledsaget af Mr. Ding Mingqin, Secretary to the Vice Minister, Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China, Director Zhang Xian'en, Basic Research Department, Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China, Director An Daochang, Department of Rural and Social Development, Bio-Pharmaceutical Division, Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China, Deputy Director-general Zhang Zhiqin, Department of International Cooperation, Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China, Deputy Director of European Division Hu Mu, Department of International Cooperation, Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China, Councillor Ye Xiangdong, Science and Technology, Embassy of the People's Republic of China, København og Second Secretary Liu Tuo, Science and Technology, Embassy of the People's Republic of China, København. I mødet deltog også rektor Jens Oddershede, Rektoratet, Syddansk Universitet og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet, direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense, specialkonsulent Arne Fredens, Syddansk Innovation, Odense og innovationskonsulent Søren Jensen, Syddansk Innovation, Odense (30. april). Besøg af Isabella Puli, Anna Lohmann, Marc Dockal og Marius Ankerstjerne, elever på Giersings Realskole, Odense i forbindelse med skole-praktik (5. maj). Besøg af direktør Johannes Huus Bogh, Syddansk Venture, Aabenraa for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (6. maj). Besøg af produktspecialist mikroskoper Liza Schønning, DFA Instruments A/S, København for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr og udlån af mikroskop til testing (12. maj). Besøg af Product Manager Dr. Rer. Nat. Joachim Kirschner, Olympus Germany, Hamburg, Tyskland, Sales Manager Poul Dam Hansen og Department Manager Erik Melgaard Petersen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (13. maj). Besøg af Sales Manager Poul Dam Hansen og Department Manager Erik Melgaard Petersen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (19. maj). Besøg af CSO Brigitte Boldyreff, Kinase Detect ApS, Odense for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (21. maj). Besøg af Director Allan LeMond og Manager Amanda Hayward, Acambis plc, Cambridge, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (27. maj). Besøg af Dr. Michael Hein og Dr. Martin Kop, Roche Diagnostics Microtechnology Center, Rotkreuz, Schweiz, Dr. Jo Hoeltke, Research and Development Roche Applied Science, Penzberg, Tyskland og Dr. Christoph Cronrath, Strategy and Business Development Roche Diabetes Care, Mannheim, Tyskland for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (27. maj). Besøg af Director Business Development Bjarne Bo Jensen og Director Research and Development dr. Henrik N. Rasmussen, NUNC A/S, Roskilde for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. I mødet deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København (28. maj). Besøg af direktør Jesper Breuning, Nordic Biofood Technology, Hørsholm for drøftelse af projekt. I mødet deltog også programleder Søren Kjærsgård Rasmussen, Forskningscenter Risø, Roskilde og specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (6. juni). Besøg af dr. Aase Handberg, Aarhus Kommunehospital for drøftelse af resultater fra forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB) støttet af Forskningsrådenes særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR) (11. juni). Besøg af professor dr. med. Michael John Mulvany, Farmakologisk Institut, Aarhus Universitet for drøftelse af forskningsprojekt (11. juni). Besøg af konsulent Jeanet Barth, Laboratory Automation & Technology A/S, Valby for orientering om laboratorieudstyr (17. juni). Besøg af direktør Jesper Breuning, Nordic Biofood Technology, Hørsholm for drøftelse af projekt. I mødet deltog også specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (18. juni, 18. november, 9. december). Besøg af Investment Manager Keinosuke Muraoka, Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo, Japan for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder samt orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (26. juni). Besøg af Sales

Manager Poul Dam Hansen, Department Manager Erik Melgaard Petersen og Product Specialist Allan Hemmingsen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr og udlån af mikroskop til testing (27. juni). Besøg af sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard for drøftelse af samarbejdsprojekt Fremtidens Krop (1. juli). Besøg af direktør Jesper Breuning, Nordic Biofood Technology, Hørsholm for drøftelse af projekt (9. juli). Besøg af fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og Regional Manager Asia Bo Bjerregaard Rasmussen, Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo, Japan for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder med japanske og kinesiske virksomheder og universiteter samt orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (10. juli). Besøg af produktspecialist mikroskoper Liza Schønning, DFA Instruments A/S, København for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr og afhentning af udlånt mikroskop til testing (31. juli). Besøg af Product Specialist Allan Hemmingsen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr og afhentning af udlånt mikroskop til testing (5. august). Besøg af journalist Jacob Benthien og fotograf Marianne Benthien fra Focus Denmark, der udgives af Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København i forbindelse med artikel til kinesisk særudgave af Focus Denmark (11. august). Besøg af Director Bjørn Hahn, Summit Pharmaceuticals International Corporation, Reinbek, Tyskland for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (13. august). Besøg af Department Manager Erik Melgaard Petersen og Product Specialist Allan Hemmingsen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr og udlån af mikroskop til testing (13. august, 15. december). Besøg af Professor Toshi Nishimura og Dr. Yasuhiko Bando, Tokyo Medical University, Japan samt Dr. Hiro Tojo, Osaka University, Japan for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og forskningsprojekter (29.-30. august). Besøg af generalkonsul Tom Jensen, Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, München, Tyskland for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder med virksomheder og universiteter i München-området. I mødet deltog også dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (1. september, 10. oktober). Besøg af lektor, dr.med. Flemming Dela, Panum Institutet, Københavns Universitet og Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af resultater fra forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB) støttet af Forskningsrådenes særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR) (19. september). Besøg af Sales Manager Poul Dam Hansen og Product Specialist Allan Hemmingsen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (8. oktober). Besøg af lektor, lic.scient. Brian Bech Nielsen, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (15. oktober). Besøg af Director Business Development Bjarne Bo Jensen, NUNC A/S, Roskilde for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. I mødet deltog også specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (16. oktober). Besøg af direktør Jesper Breuning, Nordic Biofood Technology, Hørsholm for drøftelse af projekt. I mødet deltog også programleder Søren Kjærsgård Rasmussen, Forskningscenter Risø, Roskilde, innovationskonsulent Søren Jensen, Syddansk Innovation og specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (16. oktober). Besøg af professor Marcelo Valle de Sousa, Brazilian Center for Protein Research, Department of Cell Biology, University of Brasilia, Brasilien for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om Center for ProteomAnalyse (27. oktober). Besøg af Ditte Michelsen og Mia Jørgensen, elever på Giersings Realskole, Odense i forbindelse med skolepraktik (28. oktober). Besøg af konsulent Frank Christiansen, Netkoncept A/S, Albertslund for drøftelse af EDB-udstyr (5. november). Besøg af sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard, The Body, Broby for drøftelse af projektet Odense Notes - Future Bodies. I mødet deltog også professor, dr.med. Moustapha Kassem, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital (7. november). Besøg af Manager Jason Lim, ISU Chemical Corporation, Biobusiness Unit, Seoul, Korea for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense. I mødet deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark,

Udenrigsministeriet, København (1. december). Besøg af generalkonsul Carsten Boyer Thøgersen, Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Guangzhou, Kina for orientering om Center for ProteomAnalysis og The Proteomic Universe in Odense. I mødet deltog også direktør Kirsten Lehm, Syddanske Forskerparker, Odense og dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet (3. december). Besøg af R&D Adviser Arne Bækdal Hansen, Fyns Repræsentant ved EU, Bruxelles, Belgien og IT-konsulent Claus Duedal Pedersen, Center for Sundheds-telematik MedCom, Odense for drøftelse af chip projekt (10. december). Besøg af Account Manager Schanne Fridthjof, PerkinElmer Danmark A/S, Hvidovre for drøftelse af laboratorieudstyr (11. december). Besøg af Department Manager Erik Melgaard Petersen, Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (11. december).

MEDARBEJDERNES AKTIVITETER UDEN FOR CENTRET

E. Espe-Pedersen deltog i Topmøde for virksomheder i Forskerparken (24. oktober).

Jef Faridi deltog i Syddansk Universitets arrangement om Tyverisikring på Syddansk Universitet v/Lars Birk fra Det Kriminalpræventive Råd (15. januar).

S.J. Fey deltog i møde hos School of Biological Sciences, University of Birmingham, England for drøftelser af projektet Genomic tools for bio-monitoring of pollutant coastal impact (GENIPOL) med foredraget The application of Proteome Analysis to the monitoring of Environmental Pollution (9.-11. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet for drøftelse af samarbejdet med NKT. I mødet deltog også fuldmægtig Lars Engelstoft, Regnskabsafdelingen, Syddansk Universitet og Søren Holmark, NKT, Brøndby (13. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Dansk Udviklingssocietets eksekutivkonference Fremtiden for Dansk Forskning på Børsen, København (15. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen og V. Smed Mose Larsen i møde på Vejle Sygehus angående projekt om colorectal cancer (16. januar). Deltog i Genoma España's konference The Post Genomic Era: International Experiences på Hotel Melía Castilla, Madrid, Spanien med foredraget What is Proteomics Today? (27.-28. januar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Department of Biotechnology's, Ministry of Science and Technology, Government of India, New Delhi, Indien, symposier i New Delhi, Poona, Hyderabad, Bangalore og Calcutta, Indien i forbindelse med 50-året for opdagelsen af double helix structure DNA molecule med foredragene Proteins are harder to analyse than DNA because the cell is alive; Ayurveda and Proteomics; The New Science of Proteomics; The Proteomic Universe in Odense og Proteomics - A New Highway in Biotechnology (10.-22. februar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Avestha Gengraïne Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder med foredraget Proteomics - the new highway for drug discovery (18. februar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Biocon, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder (20. februar). Deltog sammen med P. Mose Larsen i informationsmøde hos BioTEAMSouth, Odense (7. marts, 4. april, 9. maj, 2. juni, 11. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Danida, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af muligheder for projektsamarbejde med virksomheder og universiteter i udviklingslande. I mødet deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og advokat Ulrik Fleischer-Michaelsen, Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup (13. marts, 21. marts). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde i Rektors Patentudvalg, Syddansk Universitet (23. april). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos The Industrialization Fund for Developing Countries, København for drøftelse af samarbejdsmuligheder med virksomheder og universiteter i udviklingslandene (1. maj, 25. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase's Årsmøde 2003 - 7. Brædstrupsymposium Antitrombotisk Behandling: De sidste 10 år i perspektiv på Pejsegården, Brædstrup arrangeret af overlæge Hans Kræmmer Nielsen, Center for Trombose og Arteriosclerose, Brædstrup Sygehus (2. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen, V. Smed Mose Larsen, A. Nawrocki, A.

Rogowska-Wrzesinska og K. Wrzesinski i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus (15. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i bestyrelsesmøde i Pride Proteomics ApS, Odense (20. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde i København med Founder og CEO Villoo Morawala-Patell, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder (23. maj). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup angående Pride Proteomics A/S. I mødet deltog også Assistant General Counsel Peter Schøtt Knudsen, Scientific Licensing, Novo Nordisk A/S, Bagsværd, dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet og fuldmægtig Lars Engelstoft, Regnskabskontoret, Syddansk Universitet (3. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen i reception på Odense Universitetshospital i anledning af Viggo Svane-Knudsens udnævnelse til overlæge på Afdeling F - Oto-rhino-laryngologi (10. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen i telefonkonference med Alafi Capital, San Francisco, USA for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (11. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen, A. Nawrocki og A. Rogowska-Wrzesinska i den årlige Ph.D.-afslutning på Syddansk Universitet (12. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen i informationsmøde på Syddansk Universitet i forbindelse med et besøg fra Studieskolen, Odense (24. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde i København med Founder og CEO Villoo Morawala-Patell, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder (30. juni). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Celltech, Slough, London, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om The Proteomic Universe in Odense med foredraget The potential of proteome analysis (29. juli). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Onyvax Limited, London, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om The Proteomic Universe in Odense (29. juli). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde med Acambis plc, Cambridge, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (30. juli). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Syddanske Forskerparkers bestyrelses- og forretningsrådsmøde for orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (6. august). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Syddansk Innovation, Odense for drøftelse af ændringen af Pride Proteomics ApS til et aktieselskab og samarbejdet med Novo Nordisk A/S, Bagsværd. I mødet deltog også specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (7. august). Deltog i Fyns ErhvervsCenter-TIC's seminar i Tampere, Finland med foredraget Proteomics - A New Highway in Biotechnology. Havde i forbindelse med seminaret drøftelser med Finn-Medi Research Ltd., Tampere, Finland og VTT Technical Research Centre of Finland Medical Biotechnology, Turku, Finland om fremtidige samarbejdsmuligheder (18.-20. august). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Fyns ErhvervsCenter-TIC's konference Danish German Business Event 2003, Workshop Market Opportunities within Biotechnology på Syddansk Universitet (3.-4. september). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Kina i møder med virksomhederne Sichuan Better New Technology Development Co. Ltd., Chengdu, Kina, Dikang Industry Holdings Group, Chengdu, Kina, Diao Pharmaceutical Group, Chengdu, Kina, Yangcheng Pharmaceutical Company, Guangzhou, Kina, Guangzhou Pharmaceutical Holdings Ltd., Kina, Guangzhou Lifetech Pharmaceuticals Ltd., Kina, Zhongchen Worldwide Group Ltd., Beijing, Kina, Sunrise Harbor Laboratories, Beijing, Kina, Shanghai New Summit Biopharma Co. Ltd., Kina, Coman Pharmaceutical Co., Shanghai, Kina, Xingling Pharmaceuticals, Shanghai, Kina og med universiteterne Chinese Academy of Medical Sciences, Beijing, Kina, Sun Yat-sen University, Guangzhou, Kina, Third Military Medical University, Southwest Hospital, Chongqing, Kina samt med State Administration of Traditional Chinese Medicine, Beijing, Kina for information om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne ét af foredragene Proteomics - a powerful tool for modern biotechnology, The Proteomic Universe in Odense, Proteomics - the new highway for drug discovery, What is Proteomics today?, Proteomics - biotechnology for the future, From Tradition to Modern Drug og Diabetes and Proteomics (7.-25. september). Deltog sammen med P. Mose Larsen i konferencen The International Forum of the Traditional Chinese Medicine Modernisation, der blev afholdt i Bouzhou, Kina med foredraget China's Green Gold: From

Tradition to Modern Drug (9.-10. september). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Shanghai, Kina seminar Denmark - the Gateway to Northern Europe på Hotel Regal East Asia International, Shanghai med foredraget Proteomics - a New Highway in Drug Development (23. september). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Nordic Bioscience A/S, Herlev for drøftelse af projekt om endometrial cancer (9. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup angående patenter og samarbejdsaftaler. (9. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder (15. oktober, 10. november, 25. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen under rejse i Japan i møder med virksomhederne Link Genomics Inc., Tokyo, Japan og Otsuka Pharmaceutical Diagnostics, Osaka, Japan samt universiteterne Tokyo Medical and Dental School, Japan og Osaka University, Japan for information om Center for ProteomAnalysis og The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder. Holdt i forbindelse med møderne ét af foredragene The Proteomic Universe in Odense, Proteomics - a New Highway in Drug Development, Proteomics - a shortcut to reliable human toxicology og Proteomics - a powerful tool for modern biotechnology (18.-25. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo, Japan konference Danish Bio Conference - Denmark a frontline position in Life Science på Hotel Okura, Tokyo med foredraget From Tradition to Modern Drug (21. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Nordic Bioscience A/S, Herlev for drøftelse af ansøgninger til Erhvervs-Ph.D.-uddannelser på Center for ProteomAnalysis (30. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i Nordisk Biokemisk Moduleringsklubs årsmøde på Clarion Hotel Copenhagen, København (30. oktober). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Plougmann & Vingtoft A/S, København for drøftelse af patenter. I mødet deltog også specialkonsulent Arne Fredens, Syddansk Innovation (10. november). Overværede sammen med P. Mose Larsen, A. Nawrocki, A. Rogowska-Wrzesinska og K. Wrzesinski Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital forsvare sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signalling into glycogen synthase and proteome analysis. S.J. Fey og P. Mose Larsen var medvejledere for Kurt Højlund. (14. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen i BioTEAMSouth's, Odense arrangement for Rotary Klub Vejle (19. november). Deltog sammen med P. Mose Larsen og A. Nawrocki i EU Management møde 8th COST ACTION B16 på Mikrobiologisk Afdeling, Sønderborg Sygehus (28.-29. november). Underviste på kurset BM31 Advanced Methods in Protein Chemistry arrangeret af lektor Ole Nørregaard Jensen, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet med foredraget Protein and Proteome Analysis by 2D Gel Electrophoresis (1. december). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidige samarbejds muligheder (15. oktober, 10. november, 25. november, 2. december). Var formand for bedømmelsesudvalget ved Ph.D.-studerende Sabrina Laugesens, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet forsvare af Ph.D.-afhandlingen Mass Spectrometric analysis of the barley proteome (5. december). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos professor, dr.med. Moustapha Kassem, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af projektet Odense Notes - Future Bodies. I mødet deltog også sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard og instruktør John Rasmussen, The Body, Broby (11. december). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde hos Odense Kommune for drøftelse af projektet Odense Notes - Future Bodies. I mødet deltog også professor, dr.med. Moustapha Kassem, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital, sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard og instruktør John Rasmussen, The Body, Broby (23. december).

P. Mose Larsen deltog i møde hos dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet for drøftelse af samarbejdet med NKT. I mødet deltog også fuldmægtig Lars Engelstoft, Regnskabsafdelingen, Syddansk Universitet og Søren Holmark, NKT, Brøndby (13. januar). Deltog i Dansk Udviklings selskabets eksekutivkonference Fremtiden for Dansk Forskning på Børsen, København (15. januar). Deltog i møde på Vejle

Sygehus angående projekt om colorectal cancer (16. januar). Deltog i Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Paris, Frankrig seminar Europa Life Sciences med foredraget Proteomics - a shortcut to reliable human toxicology. Havde i forbindelse med seminaret også møder med Aventis Pharma, Vitry sur Seine, Frankrig, Beaufour Ipsen, Les Ulis Cedex, Frankrig og Sanofi-Synthelabo Recherche, Rueil Malmaison, Frankrig om fremtidige samarbejdsprojekter og The Proteomic Universe in Odense. Holdt i forbindelse med møderne foredragene Aventis and the Proteomic Universe, Proteomics - the new highway for drug discovery og Proteomics - a powerful tool for modern biotechnology (27.-29. januar). Deltog i bestyrelsesmøde i PicoSep A/S, Odense (6. februar, 18. marts). Deltog i Department of Biotechnology's, Ministry of Science and Technology, Government of India, New Delhi, Indien, symposier i New Delhi, Poona, Hyderabad, Bangalore og Calcutta, Indien i forbindelse med 50-året for opdagelsen af double helix structure DNA molecule med foredragene Proteomics - the Child of DNA Revolution, From One Revolution to the Next!, From Genes to Proteins - The Return Trip, The New Science of Proteomics og DNA Double Helix to Genomics: Diseases in Perspective (10.-22. februar). Deltog i møde med Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder med foredraget The Proteomic Universe in Odense (18. februar). Deltog i møde med Biocon, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder med foredraget Proteomics - A New Highway in Biotechnology (20. februar). Deltog i arrangement i forbindelse med, at ambassadør JianGuo Zhen, Embassy of the People's Republic of China, København aflagde besøg i Odense (6. marts). Deltog i informationsmøde hos BioTEAMSOUTH, Odense (7. marts, 4. april, 9. maj, 11. november). Deltog i møde hos Danida, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af muligheder for projektsamarbejde med virksomheder og universiteter i udviklingslande, den 21. marts med foredraget Proteomics - and the Future in Biotechnology. I mødet deltog også fuldmægtig Jeppe Solmer, Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København og advokat Ulrik Fleischer-Michaelsen, Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup (13. marts, 21. marts). Deltog i det halvårslige møde med institutledere, studieledere og eksterne repræsentanter i konsistorium og fakultetsråd hos rektor Jens Oddershede, Syddansk Universitet (20. marts, 14. november). Deltog i Topmøde ledere af virksomheder i Forskerparken (28. marts). Deltog sammen med P. Mose Larsen i møde i Rektors Patentudvalg, Syddansk Universitet (23. april). Deltog i møde hos The Industrialization Fund for Developing Countries, København for drøftelse af samarbejdsmuligheder med virksomheder og universiteter i udviklingslandene, den 25. november med foredraget Modernisation of traditional medicines (1. maj, 25. november). Deltog som jurymedlem i finalen i konkurrencen Unge Forskere, der fandt sted i København (2. maj). Deltog i Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase's Årsmøde 2003 - 7. Brædstrupsymposium Antitrombotisk Behandling: De sidste 10 år i perspektiv på Pejsegården, Brædstrup arrangeret af overlæge Hans Kræmmer Nielsen, Center for Trombose og Arteriosclerose, Brædstrup Sygehus (2. maj). Deltog i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus med foredraget Cancer og Proteomanalyse - Genvejen til nye diagnostiske metoder og en mere effektiv terapi (15. maj). Deltog i bestyrelsesmøde i Pride Proteomics ApS, Odense (20. maj). Deltog i møde i København med Founder og CEO Viloo Morawala-Patell, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder (23. maj). Deltog i møde hos Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup angående Pride Proteomics A/S. I mødet deltog også Assistant General Counsel Peter Schøtt Knudsen, Scientific Licensing, Novo Nordisk A/S, Bagsværd, dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet og fuldmægtig Lars Engelstoft, Regnskabskontoret, Syddansk Universitet (3. juni). Deltog i reception på Odense Universitetshospital i anledning af Viggo Svane-Knudsens udnævnelse til overlæge på Afdeling F - Oto-rhino-laryngologi (10. juni). Deltog i telefonkonference med Alafi Capital, San Francisco, USA for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (11. juni). Deltog i den årlige Ph.D.-afslutning på Syddansk Universitet (12. juni). Deltog i informationsmøde på Syddansk Universitet i forbindelse med et besøg fra Studieskolen, Odense (24. juni). Deltog i møde i København med Founder og CEO Viloo Morawala-Patell, Avestha Gengraine Technologies, Bangalore, Indien for drøftelse af fremtidige forskningsprojekter og samarbejdsmuligheder (30. juni). Deltog i møde hos Rønne & Lundgren

Law Firm, Hellerup angående Pride Proteomics A/S. I mødet deltog også Vice President, dr. Pierre Honoré og Assistant General Counsel Peter Schøtt Knudsen, Scientific Licensing, Novo Nordisk A/S, Bagsværd, specialkonsulent Arne Fredens, Syddansk Innovation, dekan Henrik Pedersen, Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet, Syddansk Universitet og specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (4. juli). Deltog i møde med Celltech, Slough, London, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om The Proteomic Universe in Odense med foredraget Proteomics - A New Highway in Biotechnology (29. juli). Deltog i møde med Onyvax Limited, London, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder og orientering om The Proteomic Universe in Odense med foredraget Metastatic markers identified by Proteome Analysis (29. juli). Deltog i møde med Acambis plc, Cambridge, England for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder med foredraget Tuberculosis seen from a proteome analysis perspective (30. juli). Deltog i Syddanske Forskerparkers bestyrelses- og forretningsrådsmøde for orientering om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense (6. august). Deltog i møde hos Syddansk Innovation, Odense for drøftelse af etableringen af Pride Proteomics A/S og samarbejdet med Novo Nordisk A/S, Bagsværd. I mødet deltog også specialkonsulent Jens Kristian Damsgaard, Kontrakt- og Patentkontoret, Syddansk Universitet (7. august). Deltog i Fyns ErhvervsCenter-TIC's konference Danish German Business Event 2003, Workshop Market Opportunities within Biotechnology på Syddansk Universitet med foredraget An Asian Approach - Modern Traditional Medicine (3.-4. september). Deltog under rejse i Kina i møder med virksomhederne Sichuan Better New Technology Development Co. Ltd., Chengdu, Kina, Dikang Industry Holdings Group, Chengdu, Kina, Diao Pharmaceutical Group, Chengdu, Kina, Yangcheng Pharmaceutical Company, Guangzhou, Kina, Guangzhou Pharmaceutical Holdings Ltd., Kina, Guangzhou Lifetech Pharmaceuticals Ltd., Kina, Zhongchen Worldwide Group Ltd., Beijing, Kina, Sunrise Harbor Laboratories, Beijing, Kina, Shanghai New Summit Biopharma Co. Ltd., Kina, Coman Pharmaceutical Co., Shanghai, Kina, Xingling Pharmaceuticals, Shanghai, Kina og med universiteterne Chinese Academy of Medical Sciences, Beijing, Kina, Sun Yat-sen University, Guangzhou, Kina, Third Military Medical University, Southwest Hospital, Chongqing, Kina samt med State Administration of Traditional Chinese Medicine, Beijing, Kina for information om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne ét af foredragene A New Highway In Biotechnology, Diabetes and Proteomics, Goodbye to Genomics - A Modern Pharmaceutical Industry builds on Proteomics, Proteomics - A New Highway in Drug Development, Kegan Liyan oral liquid - a proposal to determine its properties at the molecular level, From Tradition to Modern Drug, The Proteomic Universe in Odense, What is Proteomics today? og Proteomics - a powerful tool for modern biotechnology (7.-25. september). Deltog i konferencen The International Forum of the Traditional Chinese Medicine Modernisation, der blev afholdt i Bouzhou, Kina med foredraget China's Green Gold: Goodbye to Genomics - Modern Pharmaceutical Industry builds on Proteomics (9.-10. september). Deltog i Invest in Denmark, Det Kongelige Danske Generalkonsulat, Shanghai, Kina seminar Denmark - the Gateway to Northern Europe på Hotel Regal East Asia International, Shanghai med foredraget Proteomics - Modernisation of Traditional Medicines (23. september). Deltog i møde hos Nordic Bioscience A/S, Herlev for drøftelse af projekt om endometrial cancer (9. oktober). Deltog i møde hos Rønne & Lundgren Law Firm, Hellerup angående patenter og samarbejdsaftaler (9. oktober). Deltog i møde hos Invest in Denmark, Udenrigsministeriet, København for drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder (15. oktober, 10. november, 25. november, 2. december). Deltog under rejse i Japan i møder med virksomhederne Link Genomics Inc., Tokyo, Japan og Otsuka Pharmaceutical Diagnostics, Osaka, Japan samt universiteterne Tokyo Medical and Dental School, Japan og Osaka University, Japan for information om Center for ProteomAnalyse og The Proteomic Universe in Odense samt drøftelse af fremtidige samarbejdsmuligheder. Holdt i forbindelse med møderne foredragene Proteomics - the Odense Way, Proteomics - Biotechnology for the Future, Proteomics - A Powerful Tool In Biotechnology og Proteomics - a shortcut to reliable human toxicology (18.-25. oktober). Deltog i Invest in Denmark, Den Kongelige Danske Ambassade, Tokyo, Japan konference Danish Bio Conference - Denmark a

frontline position in Life Science på Hotel Okura, Tokyo med foredraget Proteomics - A New Highway In Biotechnology (21. oktober). Deltog i møde hos Nordic Bioscience A/S, Herlev for drøftelse af ansøgninger til Erhvervs-Ph.D.-uddannelser på Center for ProteomAnalyse (30. oktober). Deltog i Nordisk Biokemisk Moduleringsklubs årsmøde på Clarion Hotel Copenhagen, København med foredraget Proteomanalyse af Maligne Colorectal Tumorer (30. oktober). Deltog i møde hos Plougmann & Vingtoft A/S, København for drøftelse af patenter. I mødet deltog også specialkonsulent Arne Fredens, Syddansk Innovation (10. november). Overværede Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital forsvare sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signalling into glycogen synthase and proteome analysis. S.J. Fey og P. Mose Larsen var medvejledere for Kurt Højlund (14. november). Deltog i Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets, Syddansk Universitet høring angående tidsbegrænsede ansættelser (19. november). Deltog i BioTEAMsouth's, Odense arrangement i Forskerparken for Rotary Klub Vejle (19. november). Deltog i Det Naturvidenskabelige Fakultets, Syddansk Universitet informations- og idémøde om Dansk Naturvidenskabsfestival 2004 (26. november). Deltog i Erhvervs- og Boligstyrelsens seminar Højtuddannede fra udlandet - sådan rekrutterer man i Dahlerups Pakhus, København (27. november). Deltog i EU Management møde 8th COST ACTION B16 på Mikrobiologisk Afdeling, Sønderborg Sygehus med foredraget Reversal of Antibiotic Resistance (28.-29. november). Deltog i Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets, Syddansk Universitet møde om Fælles Nordisk Medicin Projekt (10. december). Deltog i møde hos professor, dr.med. Moustapha Kassem, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital for drøftelse af projektet Odense Notes - Future Bodies. I mødet deltog også sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard og instruktør John Rasmussen, The Body, Broby (11. december). Deltog i møde hos Odense Kommune for drøftelse af projektet Odense Notes - Future Bodies. I mødet deltog også professor, dr.med. Moustapha Kassem, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital, sceneinstruktør, dramatiker Bent Nørgaard og instruktør John Rasmussen, The Body, Broby (23. december).

Vidensudveksling med det omgivende samfund

Populærvidenskabelige foredrag:

24.06. Hvorfor skal vi have skolepengene tilbage? Besøg af Studieskolen, Syddansk Universitet.

06.08. Hvordan fungerer vi? Bestyrelses- og Forretningsrådsmøde, Syddanske Forskerparker, Odense.

19.11. Ny viden om Biotech. Besøg af Rotary Klub Vejle. BioTEAMsouth, Odense.

27.11. Ansættelser af udlændinge - Erfaringer fra et forskningsinstitut. Seminar Højtuddannede fra udlandet - sådan rekrutterer man. Erhvervs- og Boligstyrelsen, København.

V. Smed Mose Larsen deltog i møde på Vejle Sygehus angående projekt om colorectal cancer (16. januar). Deltog i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus (15. maj).

A. Nawrocki deltog i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus (15. maj). Deltog i den årlige Ph.D.-afslutning på Syddansk Universitet (12. juni). Deltog sammen med A. Rogowska-Wrzesinska i møde på Amtsgården, Odense i forbindelse med besøg af Vice Governor Xu Deli, the Guangdong Province of the People's Republic of China (11. september). Overværede Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital forsvare sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signalling into glycogen synthase and proteome analysis (14. november). Deltog i EU Management møde 8th COST ACTION B16 på Mikrobiologisk Afdeling, Sønderborg Sygehus (28.-29. november).

A. Rogowska-Wrzesinska deltog i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus (15. maj). Deltog i den årlige Ph.D.-afslutning på Syddansk Universitet (12. juni). Deltog i møde på Amtsgården, Odense i forbindelse med besøg af Vice Governor Xu Deli, the Guangdong Province of the People's Republic of China (11. september). Overværede Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital forsvare sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two

approaches: Studies of insulin signalling into glycogen synthase and proteome analysis (14. november).

K. Wrzesinski deltog i Mass Spectrometry for Protein and Peptide Scientists, kursus i MS technique and the Micromass MS machine presentation på The Michael Barber Centre for Mass Spectrometry, Manchester (7.-10. januar). Deltog i seminar om colorectal cancer på Vejle Sygehus (15. maj). Deltog i møde hos Olympus Denmark A/S, Ballerup for drøftelse af udvikling af laboratorieudstyr (28. maj). Deltog i rejse til Institute of Molecular Virology, GSF-National Research Center for Environment and Health, Neuherberg, Tyskland for demonstration af laboratorieudstyr (20. oktober). Overværede Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Afdeling M - Endokrinologi, Odense Universitetshospital forsvare sin Ph.D.-afhandling Skeletal muscle insulin resistance in type 2 diabetes investigated by two approaches: Studies of insulin signalling into glycogen synthase and proteome analysis (14. november). Deltog i Olympus Denmark A/S' workshop om digital imaging, fluorescence imaging og laser micro dissection på Panum Institut, Københavns Universitet (2. december).

EKSTERNE BEVILLINGER OG DONATIONER

Der er fortsatte kontrakter med: Forskningsstyrelsen, Danmarks Bioteknologiske Instrumentcenter, idet Center for ProteomAnalyse har fået bevilget i alt 12,4 mio. kroner - herunder en treårig kontrakt til projektet Molecular Cell Science Center (MCSC): From Gene to Protein Function. Heraf er i 2003 modtaget 817.190 kroner. Beløb i alt for kontraktperioden 42,7 mio. kroner til Syddansk Universitet. EU, det særlige program for forskning og teknologisk udvikling Energy, Environment and Sustainable Development, idet Center for ProteomAnalyse sammen med dr. Moshe Tom, Israel Oceanographic and Limnological Research Ltd., Haifa, Israel, professor Steve G. George, University of Stirling, Skotland, professor J. Kevin Chipman, University of Birmingham, England og professor Peter Roepstorff, Institut for Biokemi og Molekylær Biologi, Syddansk Universitet har modtaget i alt 1.999.998 ECU til det fireårige projekt Genomic tools for bio-monitoring of pollutant coastal impact (GENIPOL). Center for ProteomAnalyses andel heraf andrager 413.771 ECU. Bundesrepublik Deutschland, idet der med Rostock Universität, Tyskland i 1999 er indgået kontrakt vedrørende forskningsprojektet BMBF Leitprojekt: Proteom-Analyse des Menschen/Aufbau eines Kompetenz-Zentrums. Projektet strækker sig over en fireårig periode (1999-2003) og bevillingen er på i alt 33.191.952 DEM. Center for ProteomAnalyses andel heraf andrager 1.489.948 DEM. Center for ProteomAnalyse har fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum modtaget 100.000 kroner til colorectal cancer forskning, et projekt der køres i samarbejde med overlæge Anders Jakobsen, Vejle Sygehus.

PUBLIKATIONER

Højlund K, Wrzesinski K, Mose Larsen P, Fey SJ, Roepstorff P, Handberg Aa, Dela F, Vinten J, McCormack JG, Reynet C, Herick K, Beck-Nielsen H. Proteome analysis reveals phosphorylation of ATP synthase β -subunit in human skeletal muscle and proteins with potential roles in Type 2 Diabetes. *J Biol Chem* 2003; 278: 10436-10442.

Sparre T, Reusens B, Cherif H, Larsen MR, Roepstorff P, Fey SJ, Mose Larsen P, Remacle C, Nerup J. Intrauterine programming of fetal islet gene expression in rats - effects of maternal protein restriction during gestation revealed by proteome analysis. *Diabetologia* 2003; 46: 1497-1511.

Welin J, Wilkins JC, Beighton D, Wrzesinski K, Fey SJ, Mose Larsen P, Hamilton IR, Svensäter G. Effect of acid shock on protein expression by biofilm cells of *Streptococcus mutans*. *FEMS Microbiol Lett* 2003; 227: 287-293.

Nielsen K, Sparre T, Larsen MR, Nielsen M, Fey SJ, Mose Larsen P, Roepstorff P, Nerup J, Karlens AE. Protein expression changes in a cell system of β -cell maturation reflect an acquired sensitivity to IL-1 β . *Diabetologia* (webversion), 2003.

Nawrocki A. Proteome Analysis of *Saccharomyces cerevisiae*: A new approach to understand molecular pathology. Ph.D.-Thesis, 2003.

PATENTER

Højlund K, Fey SJ, Mose Larsen P, Beck-Nielsen H, Wrzesinski K. Diagnosing or determining predisposition of a disease relating to diabetes in a human, by measuring level of a protein e.g. ATP synthase β -subunit, phosphoglucomutase 1, in biological sample. Publication documents: Application No. WO2003020963-A2.

Sparre T, Nerup J, Karlson AE, Mose Larsen P, Fey SJ. Novel mammalian secreted and non-secreted, protective and deleterious diabetes-mediating proteins useful for diagnosing and treating diabetes in mammals, especially human. Publication documents: Application No. WO200297441-A2, USA US 10/479,530 and Europe EP 02742844.0.

Mose Larsen P, Fey SJ. Proteome analysis method for characterisation of up- and down-regulated proteins in biological samples - analysing gel electrophoresis images to identify proteins and encoding nucleic acids, and comparing gel images to identify changes in protein or nucleic acid expression. Publication documents: Application No. South Korea 10-1999-7003621, Europe EP 0932882 registreret i Østrig, Belgien, Schweiz, Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Hong Kong, Irland, Luxembourg, Monaco.

Nerup J, Karlson AE, Nielsen K, Mose Larsen P, Fey SJ. Diagnosing diabetes in human, by determining presence or level of expression of marker proteins e.g. citrate synthase, fructose-bisphosphate aldolase A, glyceraldehyde-3-phosphate-dehydrogenase. Publication documents: Application No. WO200297434-A1, USA US 10/479,501 and Europe EP 02742845.7.

Mose Larsen P, Fey SJ, Nerup J, Karlson AE. Human diabetes-mediating proteins. Publication documents: Application No. PCT/DK03/00190 and WO 2003078456-A2.

Studienævn for Medicin

Studieleder: *Svend Stenvang Pedersen*

Studienævn for medicin blev, efter valget ultimo 2002, nykonstitueret i januar 2003. Nævnet har afholdt 11 ordinære møder i 2003.

Den ny studieordning for kandidatuddannelsen er nu implementeret i et omfang således, at stort set alle blokke er afviklet en eller flere gange, og fordybelsesopgaver er gennemført af mange studerende. En hovedopgave for studienævnet har derfor været at overvåge, at studieordningen fungerer efter hensigten. Dette afspejler sig i, at studienævnet har vurderet alle ønsker om at afvige fra studieordningen, og behandling af dispensationssager har derfor været omfattende. Cirka 160 dispensationssager er behandlet, og heraf omhandler 2/3 forhold vedrørende kandidatstudieordningen. Sagerne på kandidatstudieordningen har overvejende drejet sig om at vurdere individuelt tilrettelagte studieplaner med ændringer vedrørende praktikanttjeneste og rækkefølge af blokke og stillingtagen til forhåndsgodkendelser af udlandsophold og meritoverførsler.

På bachelorstudieordningen dominerer sager vedrørende tidsfristforlængelser og 4. prøveforsøg. Der er givet afslag på 25 % af alle ansøgninger.

Studienævnet har afskaffet den sædvanlige form for semesterevaluering og har i stedet arbejdet med indførelse af evaluering af undervisning via internettet.

Studienævnet har ved behov godkendt revision af målbeskrivelser og godkendt nye procedurer for klinikfordeling for de studerende, der skal i praktikanttjeneste.

Studienævnet har drøftet planer for medicinstudiets professionaliseringsspor og drøftet reviderede retningslinier for tilrettelæggelse af blokundervisningen på kandidatdelen af studiet. I efteråret udsendte VTU-ministeriet udkast til bekendtgørelse vedrørende bachelor- og kandidatuddannelserne samt udkast til eksamensbekendtgørelse. Studienævnet har nøje gennemgået disse udkast og udarbejdet et omfattende svar herpå. Studienævnet har ligeledes udtalt sig om forslag til internationaliseringsstrategi.

Studienævnet har tilrettelagt Pædagogisk Dag i marts: Hvad skal vi bruge Praktikanttjenesten til?

Repræsentanter for studienævnet har deltaget i årsmøde i Association for Medical Education in Europe, der blev afholdt i Bern (31. august-5. september).

Studienævn for Klinisk Biomekanik

Studieleder: *Niels Grunnet-Nilsson*

Studienævn for klinisk biomekanik arbejder fortsat med at indføre mere studenteraktiverende undervisningsformer samt med i højere grad at integrere de praktiske og de teoretisk kliniske elementer af studiet. Dette ønske om integration er afspejlet i den nye studieordning for fagene i biomekaniksjølen, og den gradvise implementering af disse, som startede i 2003, tyder på, at ændringerne afspejles i de studerendes evne til at løse kliniske problemer.

Enheden for Uddannelsesudvikling har skabt et Evalueringsystem for Sundhedsvidenskab, som studienævnet fra efteråret 2003 har brugt på fagene i biomekaniksjølen. Brugen af et standardiseret evalueringsystem for alle fakultetets uddannelser forventes at være et fremskridt, idet det vil muliggøre en sammenligning på tværs af fag.

I 2003 modtog klinisk biomekanik Sundhedsstyrelsens endelige godkendelse af studiet som grundlag for en autorisation som kiropraktor, ligesom studiet i 2003 også modtog en femårig international godkendelse af European Council of Chiropractic Education.

Studienævnet fortsætter desuden med den sædvanlige afgangerevaluering, som har kørt siden studiets start, og som har vist sig at give vigtig feedback.

Studienævn for Idræt og Sundhed

Studieleder: *Preben K. Pedersen*

Studienævnet har afholdt 11 ordinære møder og 1 tema-møde.

Ansøgertallet til uddannelserne er fortsat tilfredsstillende, og STÅ-produktionen på et nogenlunde uændret niveau.

Studienævnet viderefører arbejdet med udarbejdelse af ny studieordning. I forslaget indgår en større mulighed for at "tone" uddannelsen i en bestemt faglig retning samt muligheden for meritgivende praktikophold. Et perspektivudvalg med repræsentanter for de vigtigste aftagerområder har foretaget en udviklingsorienteret evaluering af de eksisterende uddannelser i idræt og sundhed. Udvalget har også været inddraget i planerne for en ny studieordning.

Der arbejdes med omlægning af undervisningen på visse fag af grunduddannelsen fra udelukkende stor-forelæsninger til en blanding af forelæsninger og holdtimer. Med baggrund i en evaluering af arbejdsbelastningen på grunduddannelsen lægges op til en højere grad af koordinering og mere jævn fordeling af undervisningsopgaver og øvelser. Der har forsøgsvis været afholdt skriftlig eksamen, hvor de studerende havde mulighed for at medbringe egen computer. Der arbejdes videre med at afklare mulighederne for en udbygning af en sådan ordning. Som et led i tilpasningen til fakultetets generelle uddannelsesstruktur er en del af undervisningen på 3. år og kandidatuddannelsen omlagt til quarter-struktur (halv-semester forløb). Studerende fra Idræt og Sundhed har deltaget i fælleseuropæiske og fællesnordiske uddannelser.

Studienævn for Folkesundhedsvidenskab

Studieleder: *Evelyne de Leeuw*

Uddannelsen i Folkesundhedsvidenskab optog i september 2003 sin tredje årgang på bacheloruddannelsen. Optagelsestallet var omtrent det samme som de foregående år. Studienævnet blev primo februar 2003 konstitueret med de nyvalgte medlemmer og har fået forlænget sin funktionsperiode ind i 2004 som følge af det igangværende arbejde med udarbejdelse af nye vedtægter for Syddansk Universitet i henhold til den nye universitetslov. Studienævnet har i løbet af 2003 fastlagt de allersidste detaljer vedrørende bacheloruddannelsen og har videreført arbejdet omkring opbygningen af masteruddannelsen. Studienævnet ser frem til at byde velkommen til de første studerende på den nye masteruddannelse, under hvilken der vil blive optaget første gang i september 2004. Der satses både på optag fra ind- og udland, og uddannelsen vil være internationalt baseret. Forskningsenheden for Sundhedsfremme, under hvilken uddannelsen i Folkesundhedsvidenskab hører, vokser fortsat. Der er p.t. 10 fastansatte forskere og Ph.D.-studerende samt en sekretær. Herudover er der en fakultetsansat sekretær til varetagelsen af uddannelsen i folkesundhedsvidenskab.

Gennem 2003 har man fortsat arbejdet med at knytte kontakter til brug både inden for forskning og inden for undervisning. Der benyttes i forbindelse med undervisningen - ud over det faste personale fra Forskningsenheden for Sundhedsfremme - derfor både kræfter internt fra Syddansk Universitet samt eksterne gæsteforelæsere. Der er på denne måde knyttet kontakter i det omkringliggende samfund, som også vil kunne bidrage positivt i forbindelse med udarbejdelsen af de første bachelorprojekter og naturligvis fremover. Studienævn for Folkesundhedsvidenskab ser frem til at udklække de første bachelorere i folkesundhedsvidenskab fra Syddansk Universitet i juni 2004.

Studienævn for Den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse og Suppleringsuddannelsen

Studieleder: *Helle Ploug Hansen*

Studienævnet har afholdt 5 møder.

Studienævnet nedsatte i foråret et underudvalg til at tage sig af godkendelse af valgfag og et underudvalg til at tage sig af dispensationssager og meritansøgninger hver bestående af en VIP-repræsentant og en studerende.

I januar blev der afholdt en informationseftermiddag for kommende ansøgere til uddannelserne. Der var 50 fremmødte.

Der blev for anden gang afholdt en vellykket afslutningsfest for færdige kandidater og færdige studerende fra den sundhedsfaglige suppleringsuddannelse i juni måned.

Studienævnet har deltaget i fakultets arbejde vedrørende nye former for evaluering af undervisningen.

Der blev igen i år afholdt et kursus primært for studerende på den sundhedsfaglige suppleringsuddannelse i "at skrive opgave".

Efter studerendes ønske besluttede studienævnet at udbyde et valgfag til "Kvalitativ metode".

Studienævnets årlige møde med studienævnet i Århus og censorformandskabet blev afholdt i Århus. På mødet blev blandt andet en kommende ny bekendtgørelse, ny studieordning, censorkorps, gennemførelsestider og jobmarkedet for færdige kandidater diskuteret.

Der arbejdes vedvarende på at styrke og synliggøre kandidatuddannelsens profil i forhold til fremtidige erhvervsmuligheder og på at tydeliggøre uddannelsernes tværfaglige og flervidenskabelige fundament.